BnF Gallica

Beatus. Commentaire sur l'Apocalypse.

Source gallica.bnf.fr / Bibliothèque nationale de France. Département des Manuscrits.
NAL 2290

BnF Gallica

. Beatus. Commentaire sur l'Apocalypse.. .

1/ Les contenus accessibles sur le site Gallica sont pour la plupart des reproductions numériques d'oeuvres tombées dans le domaine public provenant des collections de la BnF. Leur réutilisation s'inscrit dans le cadre de la loi n°78-753 du 17 juillet 1978 :
- La réutilisation non commerciale de ces contenus ou dans le cadre d'une publication académique ou scientifique est libre et gratuite dans le respect de la législation en vigueur et notamment du maintien de la mention de source des contenus telle que précisée ci-après : « Source gallica.bnf.fr / Bibliothèque nationale de France » ou « Source gallica.bnf.fr / BnF ».
- La réutilisation commerciale de ces contenus est payante et fait l'objet d'une licence. Est entendue par réutilisation commerciale la revente de contenus sous forme de produits élaborés ou de fourniture de service ou toute autre réutilisation des contenus générant directement des revenus : publication vendue (à l'exception des ouvrages académiques ou scientifiques), une exposition, une production audiovisuelle, un service ou un produit payant, un support à vocation promotionnelle etc.

CLIQUER ICI POUR ACCÉDER AUX TARIFS ET À LA LICENCE

2/ Les contenus de Gallica sont la propriété de la BnF au sens de l'article L.2112-1 du code général de la propriété des personnes publiques.

3/ Quelques contenus sont soumis à un régime de réutilisation particulier. Il s'agit :

- des reproductions de documents protégés par un droit d'auteur appartenant à un tiers. Ces documents ne peuvent être réutilisés, sauf dans le cadre de la copie privée, sans l'autorisation préalable du titulaire des droits.
- des reproductions de documents conservés dans les bibliothèques ou autres institutions partenaires. Ceux-ci sont signalés par la mention Source gallica.BnF.fr / Bibliothèque municipale de ... (ou autre partenaire). L'utilisateur est invité à s'informer auprès de ces bibliothèques de leurs conditions de réutilisation.

4/ Gallica constitue une base de données, dont la BnF est le producteur, protégée au sens des articles L341-1 et suivants du code de la propriété intellectuelle.

5/ Les présentes conditions d'utilisation des contenus de Gallica sont régies par la loi française. En cas de réutilisation prévue dans un autre pays, il appartient à chaque utilisateur de vérifier la conformité de son projet avec le droit de ce pays.

6/ L'utilisateur s'engage à respecter les présentes conditions d'utilisation ainsi que la législation en vigueur, notamment en matière de propriété intellectuelle. En cas de non respect de ces dispositions, il est notamment passible d'une amende prévue par la loi du 17 juillet 1978.

7/ Pour obtenir un document de Gallica en haute définition, contacter **utilisation.commerciale@bnf.fr**.

Source gallica.bnf.fr / Bibliothèque nationale de France. Département des Manuscrits. NAL 2290

Volume de 167 Feuillets
5 Décembre 1882.
le feuillet 164 est mutilé

LAT.
NOUV. ACQ.
2290
(mf: C7)

Nouv. acq. lat. 2290.

A que diuis scrib?
in uetis test nti libris pmuna.. fuit.
de natiuitate dñi t
saluatoris nri .. dim
dicatē ud de ei? pas
cione ei? de passione quoq; t
re. siue de resurrectiōe. de regno. atq; iu
dicio. p uarios sciēcie. innumabilib?
libris. t soꝛ? patrū nobilissimoꝛ? sentē
cias breuitate notata. pauca uferenda
putaui. Que quāuis oīb? nota sint.
q̄ p amplitudinē sēpiterna? pcurrūt.
tamē ad memoriā reducit. dū bre
ui sermone legunt. Que ut nō a me.
s; a soꝛ? patrū que explanata reppe
i hō libello indita fuit t firmata his
auctoribꝰ. id est ieronimo. augustino.
ambrosio. fulgentio. gregorio. dionys.
hirenco. abrangio. t ysidoꝛ. Vt que i
alijs legens non itellexit: i hec quā
uis plebeio sermone in aliq̄b? dictia
tū. tamē plana fide atq; deuotione ex
positū recognoscas. Q minū tamē liboꝛ?

ther: hūc libū credas ee clauiculā.
Et si alicubi offendi: deliquēa idulgeat
hanias que supat. Hec sūt parua cū
multis: que pbabilitū utiq; nouim?
pcepisse doctis. Quoꝛ?q; eloquia pinde
q̄busdam in locis a nob? intellecta ee
noscunt: ut sermo nr? patēs sentē
cijs firmaret. Hec g? sce pat? echeri. re
petente. ob edificationē studij fr̄m tra
dicaui. ut quo ordine pfruor religio
nis. cohercdem faciā t mei laboris.

Incipit prologus ei? libi

Johannes apls t euāgelista a xpō electꝰ
atq; dilect? in tanto amoꝛe dilectionis
supioꝛ habitus. ut in cena sup pect?
eius recumberet. t ad ciuē stām sol:
mane ppriam emendass. Vt quē nu
bere uolentē ab amplexu uirginitatis
absēdat. ipi ad custodiēdā uirginem tra
didiss:. hic itaq; cui ppē uerbum dī t ei?
monitū ihu xpi. exiliū in pathmos
insula sortiret. illic ab eodem apocalyp
sis pōtensa descēdit. Vt sic in principi
bus canonis. de libro geneseos. in corrupti
bile principiū pnotaret. ita etiam incorru
ptibilis finis p uginē in apocalypsin
redderet dicentis. Ego sum alpha. t.
o. principiū t finis. Hic ē ihs qui sci
ens sibi supuenisse diem egressionis
de corpore. iuxta is epheso discipulis.
descendit i defossū sepulture sue locū.
t oōne ipleta reddidit spm. Tam ab
hoc mortis ē. his carnalē. quam a
corruptione carnis. eloquatur alienā. Cui?
tam scripture dispositione uel libri ordi
natio. ideo a nobis p singula non ex
ponitur: ut nescientibus inquirendi
desiderium colloc[illegible].

R.7323.

Incipit prologus eiusdem.

Ulsos marina dilemma mul-
uadantes: inuenuit calus.
Si autem uentos fuerit uche-
mencior: tormenta ē. Si ergo ia
centis clemēn planicie modarios crispaue
rit aura: prememeritur insidias. Ita in hy
ueris quoq; misistu uolumine. q inapo
calipsin explanatiōe uideri conmouere me
torum. t ē periculosū t obtrectatoribus lama
bilis patrus. de egregij uiri opusculis
iudicare. Nam t anteriores papias geni
tores eps. t nepos. in egipti partib; epis
cole de mille annoz ita ut uictorin; le-
ger. t qua me litteris obtestari es. no
lui differre. ſ; ne spnerer depcantē. ma
ioz stadium libros reuolui. t qd i eoz co
mentariis de mille annoz reperi. uic
torini opusculis sociaui. ablata inde q
sedm litteram senserit. a pncipio lib usq;
ad crucis signū. que ab impijs erāt
uiciata conterim. t de hinc usq; ad finē
uoluminis. addita ē agnosce. Jam tuū
ē discernere. t qd placeat uolumine. Si uo
ta omnes fuerit. ubi mrin i hoc uolumi
ne possime sudabit ingenuū: anathe
li harisime. Incipit explanatio.

Ohānes quodā uaticino ex mito nomē
accepit. Jnpatr eni latino eloq̄o. dni
grā. Postq̄m eni apocalipsin. id est reue
lationē dni scribere septem jubet eccliis.
aspicit filium hominis sedentē in thro
no. id est xpm in eccla. t uiginti qua
tuor seniores. qui sūt duodecim pphe
t duodecim apli. Septem eccle. t sep
tem candelabra aurea. t septem stelle.
una eccla ē: que p septiformē grām
xpi copulata sociatur. Post hec uidi
hostium apertum in celo. hostiū xpm
dicat natum t passum: celū uo eccla
ē. Post hec uidi sedem positam i celo:
id est sacdotes in eccla. p quos cotidie
xps sedet t iudicat. Psup hanc sedem
qui sedebat: similis erat aspectu lapi
dis iaspidis. t sardino. Id est duo iudicia.
unum p aqm: alterum p ignem.
Post hec uidi q̄tuor animalia pleni
a ante thronū. id est q̄tuor euāgelistas.
et habebant similitudines. Primus
hōis. id est rationalis. sedm leonis. id est
fortis ad pugnādū. Tertius uituli. id est
immolatus i sacrificio. Quartus aquile
uolantis. id est toto mtis ardore semp
debet ee i templatiōe. Hec q̄tuor aīa
lia unum sūt: qd ē eccla. Post hec
uidi i dextram sedentis. librum signa
tū sigillis septem: i quo bellū. fames.
mors. clamor mrtyrū. In finē quoq;
mūdi notat. t seli. id est equos q̄tuor.
Primū album. qd ē eccla. t sessorē xpm.
Sedm roseū. id est pplm aduersantē eccle.
t sessorem suum diabolū sanguinolē
tū. Tertiū nigrum. id est famem spūa
lem intra eccliam. t sessorē suū mortē.
cui data ē potestas interficere gladio. fa
me. t morte. t bestias tre. i quo etiā t
hereses in eccla deprehendūt. Quintū
aīas interfectorū: ppter uerbum di. Sextū.
Sol niger tanq̄m alicui. t luna in san
guine. t stelle cadentes. id est p solem i
credulis obscurabit splendor doctrine. p
lunā que tota trā est sanguinea. hoc ē
eccla sōr in fine ostendetur p xpo san
guinē fundere. Stellar; cas; fideles pt
bari i sexto sigillo concludit. i quo no
uissimo examine antixpi. quasi ficus
uento agitata āmittit grossos. id est
qui uidentur sci t excidūt ab eccla.

ē: que cū dño dr̄ ēe uēt̄ nūgēda dño
suo i ēnū mās̄ura cū eo. Et audiui uo
cem de throno dicēt̄. Ecce tabnaculū di
ei hoīb⁹ et habitabit cū ipis. et ipi ppls
ei⁹ ei. et ipe ds̄ ei⁹ eis erit eor dns. Et abs
tūget oēm lacrimā ab oculis eor. et mors
ultr̄ nō erit. neq; luct⁹ neq; dolor. Qm prima
fuer̄ abierūt. Incipit tractat⁹ de apo
calipsi iohis i explanatiōe sua a mltis
doctorib⁹ et phatissimis uiris illustrib⁹. De
diuisis q̄dē libris et nō diuisaq; de ip̄ōis u
de aū et ecclia. De anīab⁹ et ei⁹ signis plenis

sime formem diuine legis
historiā duplica sacrā
mistio disserēdā. ni mē
humanitas fragili
as alit̄ posit enarra
re. nī ab ipō auctore siue legis dño ihu ā
modū dicēdi et sermonē sumat eloquij. Nā
apocalipsi sci iohis exponitur habitatorē
ei⁹ diuoq; scm spm. Vt q̄ illi sector̄ suor
archana reuelauit. nb ignotis intellect⁹ la
tua pādat. ut possim⁹ q̄ septa s. incalpabilit̄
disserere. et nūcat̄ dō magistrante dignē.
Imani mag; hīb⁹ de q̄ agēdū ita desebat⁹.

Apocalipsis ihu ā q̄ dedit illi ds̄ pa
lā facē seruis suis. q̄ oportet fieri ci
to. Et significauit mittēs p āglm suū
seruo suo iohi. q̄ testimoniū phibuit ūbo
di. et testimoniū q̄cūq; uidit. Bs̄ q̄ legit et
q̄ audit ūba pphie hui⁹. et seruat ea q̄ i ea
septa s. et tēp⁹ eni ppe ē. Johs septē ecclīs
q̄ s in asia. Gr̄a ub et pax a dō. q̄ ē. et q̄ erat.
et q̄ uēturꝰ ē. et a septem spīb⁹ q̄ i ospectu
throni ei⁹ s. et a ihu ā q̄ ē testis fidelis. p
magentⁿ mortuoꝝ. et pnceps regū trē. Q
dilexit nos et lauit nos a pcīis nīs i sāg
gne suo. et fecit nōs regnū sacedotes dō et
patri suo. ipi gla i scla sclōꝝ amen. Incip explā

Apocalipsis ihu ā nāto supīcpte hystorie.
q̄ dedit illi ds̄ palā facē seruis suis.
que oportet fieri cito. Ab eo q̄ qd
apocalipsis idest reuelatio dr̄. sēctoꝝ late
sensuū manifestat absc̄dita. Qd i ipō
reuelante q̄s sencat. intelligē nō ua
lebit. Et q̄d ait. Apocalipsis ihu ā q̄m
dedit illi ds̄. hoc ē iohī aplo beatissimo
palā facē seruis suis. ut que diuit dis
serat. et que disserendo manifestet. H.
Que oportet fieri cito. Rs̄. Significās et

rationē cēpeꝝ. ⁊ sēm̄ intellectum: ue
loci mobilitate splendū.

Ce significauī imittēs p ām̄ suū ser
uo suo ioh̄i. i. ñ aggratiōē sceptra
ws ē: ñ aliq̄b⁹ sēptēꝝ carnimb⁹ sī; p ām̄.
idest p̄ncipatus siue nūciū. seruo suo pba
tissimo sēliter uiuī. ⁊ sēissimo apl̄oꝝ
cōuī ioh̄i. directa ē. Q̄ testimoniū ph̄
bunt īdeo dī. Videlicet q̄ p̄dicauī filiū dei.
et asserunt ūitatē. ⁊ testimoniū reddi
dit dēnō ihū x̄ō. quecūq: uīdat de illo:
et audierat ex illo. Et īde i epl̄a sua lo
q̄t⁹ dicēs. Q̄d uidim⁹ ⁊ audiuim⁹. ⁊ ma
nus nr̄æ tractauer̄ de uerbo uitæ. ⁊ uita
adfuit. ⁊ manifestauim⁹ uob. Bs̄ q̄ le
git ⁊ q̄ audierit uba ꝓphīe huī⁹. ⁊ ser
uat que i ea sēpta s̄. Intelligi uult
qd̄ lectō nō faciat cōtrīa mādatoꝝ. nec
audire ꝙsumatio opis p̄fectionē carebat.
S; solū sit p̄fectio. q̄ legis ⁊ audieris. ⁊
opꝰ facē conetis. Tempꝰ enī ꝓpe ē. Et hi
enīm⁹ ea ñ longū tempꝰ remuneratio
nis fac̄. Et ueīmū dicē ēē diuinū mūus
domī. Deide ordit dictoꝝ suoꝝ imeni. ⁊
dic̄. Iohs sēptē ecclīs. que s̄ i asīa. Hum
q̄d ñ tantꝰ ⁊ talis uir unī tanti pum
cie ⁊ ñ omīb⁹ gentīb⁹. diuine mīstiū
p̄dē reuelatiōis ēcalunt. ut tam paruū
numerū eccliaꝝ unꝰ p̄uīcie. sua dest
nauit sēpta. Ab ortu enī solis usq: ad oc
casū. laudabile ē nom̄ dñī. ⁊ i oī loco
sacrificat⁹ ⁊ offert⁹. nomīn eī⁹ oblatio mū
da. Et q̄d sibi asīan⁹ ꝓpīs ēē uidet⁹. ut
sol⁹ suscepe reuelationē aplicā meā. S;
ē i numo mīstiū. ē i uocabulo p̄uīcie
sacrīnī. Q̄mū enī numī huī⁹ discipe
da res nb ē. q̄ ⁊ senarī⁹ ⁊ septenarī⁹ nu
merꝰ mīstice sēp ꝙsēptꝰ reppit⁹ i lege. Sex
enī diebꝰ fec̄ dñs celū ⁊ tīrā. ⁊ i septimo
requeuit ab opib⁹ suis. ⁊ i eo iqt rursꝰ. i
tabūc i requem meā. Ebdomades hec ꝙ
p̄fectis sēm̄ signāt stanī. ut ñ tēpī uidear
apl̄s ul̄ sēptē ecclīs. ul̄ illo cui tūc mē
erat mūdo discernē. s; unīuīsis sēm̄is usq:
ad ꝙsumationē fut⁹ h̄ sēpta trāsmittē.
Vnde ⁊ numerū sacratissime designauī. ⁊ asīa
nominauī. q̄ latine intēpt⁹ eleuata si
ue gradiēs. Significat sanctor celestē pa
tr̄ā q̄m eccliā catholicā dicim⁹ eleuatā a
dīo. ⁊ semp ad supna gradiēt̄. q̄ spūalīb⁹
p̄fectōs studīis īdesinent̄ celestia desipi
ant. Gra ub ⁊ pax a dō. q̄ ē ⁊ q̄ erat ⁊
q̄ uēturꝰ ē. Ibi enī nom̄ suuī sēptēm tri
plo declarauit. ubi aut. Iohs sēptē ecclīs
q̄ s̄ i asīa. ita i ūlocꝰ similitudinē se
ipm̄ manifestissime ꝓbauī. dicēdo q̄ ē ⁊
q̄ erat ⁊ q̄ uēturꝰ ē. Deo enī sēp ēē ē. Vnde
et ad moysen dī. Ego sū q̄ sū. Et ipe apl̄s
i euāglio dic̄. In p̄ncipio erat ūbū. ⁊
ūbū erat apd̄ dīm. ⁊ dns erat ūbū. hoc erat
i p̄ncipio apd̄ dīm. Significās oē ūbum
excellisse p̄ncipiū q̄ erat i p̄ncipio. nec
habē p̄ncipiū qd erat apd̄ dīm. Et um
denq: h̄ uēturi significat. Vnde nunq̄
recessit. Hic nāq: ait. Celi ⁊ tīrā ego
īpleo. Hic ē qd̄ sapiēcia illi⁹ dic̄. Circum
ech ēanuy sola. Inde de ea⁹ spū sēptā ē.
Sp̄s dñi repleuit orbē tīrāꝝ. Hic ē qd̄ dns
iterū dic̄. Celū mihi sedes ē: tīra aūt scabellū
pedū meoꝝ. Quisq: de eo sēptā ē. Celū
metit⁹ palmo: ⁊ oēm tīrā pugillo celi
dic. S; hic q̄ppe q̄ p̄sidet: i tīrā ⁊ supra
manet. Celū palmo metiens. ⁊ tīram
pugillo scludēs. ostēdit⁹ qd̄ ipe ēcūq:
sit cūctis regionib⁹ q̄s ēcauit exāra. Id
nāq; qd̄ ītā⁹ scludit⁹. a scludēte exā⁹
sanct⁹. Et sedē ꝙ cui p̄sidet. ēē ītā⁹. supq;.
Et pugillū q̄ sanct exā⁹ subtq:. signat⁹

Ego ihs

ysayas.

Ecce ī nubib' celi dns uenie
ī poteſtate ingna.

qm in lacnis trib' ducat' riuulis pa
ri eqlitate ponrchs. Vnde nō sine
causa. diuinitas unitatē diat' ee
maiorēs nīn. w. trib' eqlitatis in gre
u unguls subiacētib' ear parte sub
rechs sebitur. Jnlacno aī. o. qdam
celi rotunditate cludit'. Ham ī
hac cluſice. tanēs omia ī pagens
diuinitas declarat'. Lonv qd ad de
mētoz ac litaz panet rationē. Ele
mēta hec scēcie sunt inicia ī qdam
ars. ſtultos ad sapiēcia ducēs. Ego al
pha. ī. w. inciū sapiēcie. ipāmq; sapi
encia apm di filiū manifestat. Grece

. a. ī. w. ī apd nos. o. medietas qda
habetur. Signficat ī inciū sapiēcie. ī
pleñtum. ī medietatē. ipm ee dnm
ihm apm mediatorē di ī hominū. Ad
adiect' pncipiū ī finis. ī nō ān' poza
cleñta litaz. idest. a. ī. w. narrant'.
ſ; ī magnitudinis siue decurt' poteſtatē.
et qz ipe ē omniū pncipiū. ī illo oīū
eart' ſtat. Qa ī p ipm. ī que finiē
da sūt ī que tam finita sūt reparan
da ee arcunt'. Vt sic inciis pncia
piū dedit. ita ipi assumtom nīē finē
impēdat. Vt habeat ī ipe finis ear
tū. ī ipa assumto assumtionem.

Vt sit ī omīb⁹ ipi semp ee qđ ē. sicut
ꝑsens loquit⁹ sc̄ptura cum dicat.
D Bns ds qui ē t qui erat. t q̄ uē
turꝰ ē ops. Hoc imꝑnapio reuela
tionis sue sēs ihs scribit. Hūc aliud
ordinat⁹ inceū. ut ad ipm reuelatiōis
ordinē uenire ꝛendat. Reuelās q̄m
ob causam. quom. ubi. q̄ tp̄e. q̄ die.
unūsa q̄ locut⁹ ē a dño fuerint de
monstrata. quid ue ei dicāt. q̄lem ꝛ
peāt dnm. multiplia q̄dem intellectu.
ꝫ breuib⁹ ūbis asseruit hec. Sic ꝓceū
sc̄e reuelationis scribit. ut eos q̄b⁹ lo
quebat⁹ appellet dicens. Ego ihes fr̄
uī⁹ t particeps i tribulatione. t regno.
et pacięcia ihu. fui i ysula q̄ appellat⁹
pathmos. ꝓpt̄ ūbū dei t testimoniū
ihu. — Sic̄ reuelatores ecclie
decuer⁹. claudij cesaris tp̄e. q̄ndo fames
illa inualuit. q̄ ab agabo ꝓpha q̄ in
actib⁹ apl̄oꝝ annis deem uenire nun
ciata ē. ea tempestate idem cesar solita
uanitate ꝛpuls⁹. pſecutionē indicit
ecclīs. Qe in tp̄e etiam dñi ihu apī
apl̄m iohem mandat carlio mācipa
ri. Quē deputatum i pathmos īsula.
etiā ꝑsens ꝛpbat sc̄ptā. Nam t passio
nes que eo tp̄e gerebant⁹. ꝓpham dis
posuisse t particapem se i tribulatione
memorat. t retributionē tribulatiōis
regnū adiecit. t ꝑ suscapiēdo regno pa
cięciā addidit. q̄m ꝓpt̄ ihm gesserat
ꝓfess⁹. Deinde locū q̄ tāslat⁹ fuerat
manifestat eū dic̄. fui i insula q̄ ap
pellat⁹ pathmos. Vbiꝓt̄ q̄m causam
fuerit dampnationē mulctat⁹: edis
serit. Vbiꝓt̄ ūbum dei t testimoniū
ihu. Significans se ꝓpt̄ ꝓdicationē
euāgelij t fidele testimoniū qđ de dñi
nī deinde ꝑ⁹ ꝓdicabat. tantus fu
isse earūnis t tribulationib⁹ deputati.
In q̄ insula dum degeret dic̄. Fui in
spū in dnica die. Ducti se ee i
spū loquit⁹. idest i secretis dei eleuati.
ut que dicenda sūt uideat. Et i alti
tudine celoꝝ nō se corpore dic̄ ingres
sum: ꝫ spū mūndū. memor illi⁹ ubi.
Nemo ascendit i celū. nisi filius hōis
q̄ ē in celo. Nam t sēs paul⁹ apl̄s dic̄
se raptum. ꝫ q̄m ait. Siue i corpore
siue extr̄ corp⁹ nescio. ds scit. tm̄ se
in extasin spū raptum fuisse describit.
S; hic q̄ dnica dies īduat⁹. q̄ in spū
fuisse. omī se omnis actionis occu
patione ꝑgratum fuisse ꝛmemorat.
q̄ i dnica die apl̄s diuinis tm̄ reb⁹
et sacris potāt officijs iherent. q̄ in
ipō die resurrectionē dñi agnoūat
ee. quē etiam t i ꝑma canone mū
di ꝑmū diem didicerat ꝑdicare. In
ipō quoq; ianuis clausis ad discipu
los ingressum. eū putabāt se spm
uidere. Cum audiss⁹ a dño. palpate
et uidete: q̄ spūs ēnem t ossa nō ha
bet. adiecit. Accipite spm sēm. In eo
die accepit⁹ sci apli spm. ꝑ quē pēa
dimittrent⁹. t filios dei facerēt. t spm
adoptiōis credentib⁹ largirēt⁹. Die aūt
q̄nq̄gesima qđ ē ipa dies dnica. ꝛs
amplius dat⁹ ē: quo baptizarēt⁹ i spū
scō. t induerent⁹ uirtutem. ꝑ q̄m apī
eūgliū cunctis gentib⁹ ꝑdicarēt. Et ꝑ
fect⁹ apl̄icus ē. Vt q̄ ꝑmū remittēdoꝝ
peāꝝ grām acceperāt: postea acciperēt
et operationē uirtutū. Et qđ magis ne
cessariū erat: diuisitatē linguaꝝ.
unūsarumq; geneū. annunciatī
apm nullo egerent itpte. Ego aūt

mysorg
wadic

Spiritus sanctus ihes ppl'ibus
dey.

de die dominica prego abnēm nota

audacia & tota libertate pnuncio. qd
ex eo tpe q apli dno credider: semp
eos habuisse spm scm. Hec potant
significare: absq; sps sci gra. S; qp sps
tor erat i dno. nec dum tor i aplis
morabat. Postq; aut eis sci sps gra
i iudicio. iudicium & bumalia & regu
ppuras no timebat. Tuc libere lo
quunt ad pncipes iudeoz. Obedire
magis do oportet qm hominib. Mor
tuos suscitant. int flagella leuant.
fudut sanguinem. & suis supplicijs oro
nant. Pentecosten eni dici hinc cepit
cardiu. qm dei uox i syna monte
delup itonantis audita e. In nouo tes
tamto pentecosten cpit: qm spm scm
aplis dedit. In ipo eni die data e lex
moysi. Mana etiam de celo i heremo
data: i ipo die. Uide dnice nunciu
pat e. a cunis opib uel mudi ille
ebris abstinetes. ob hoc tamen diuinis
cultib seruire oportet. Dantes scilic;
dies hinc reuerecia. ppt spem resurre
tois me qm habem in illa. Nam
sic dns ni ihs aps tcia die resurre
xit a mortuis. ita nos resurrectos
i nouissimo seclo i hoc die dnico spa
mus. Unde etia i eo die stantes oram.
qd est signu facte resurrectois. Hoc
agit uniuersa eccla. q i istis scli pegri
natione ac mortalitatis tuet est.
Expectas i fine mudi qd i dni ni ihu
a corpore pmostratu e: q e pmagent
a mortuis. Saltem aut datu e pori ppo
i pncio celebrandu corporalit: ut figa
et. & inde reqes nitpat. Et dies ad
uetu redemptois mi reqes erat mor
tuor. & resurrecto nullor erat. & mi
to. ut dns i q olim requerat ab ope
facto: ieo etiam reqescat i sepulc.
Dies i dnice? ni iudeis sc; actus: p dni re
surrectione declarat e. Spe e feriat?.
Spe hes pm? e: q post septimu reppit
octu?. In eo die apls celestia penetrat.
in i dnm & cognoscat tota fide. In eo
die p moysen legem dedit: in q reuu
retur. Centu uigiti anos uiuit moy
ses. & i eadem causa sup centu uigti
anas decedit sps scs in pentecosten.
Concordat hec festiuitas cuagelij. festiui
tati legis. Hoc fine & moyses legis lato
que oportebat e signatu & celatu usq;
ad aduentu paschalis ei? uelatur facie
sua. & sic ppto e locut. Offendens ue
lata e ulta pdicatois dni ni ihu xi.
Johanes g die dnico uacans. ad tbu
nal i spu rapit. ut qd p legis litam
fuerat signatu. ipe q signatur qui
agn dr qsi celat reseratet. & qd p
moysen uelatur. p apm reuelaret.
et iohanni reuelata ostenderet. Et uatem
illd dr uelatio. & istud reuelatio. Ho
do g facies moysi apte & uelate. scili
cet pinde apocalipsis reuelatio dicat.
Hij fuit septes sacor libror. diuina
inspiratoe loquetes. atq; ob erudito
ne ntram pcepta celestia dispesantes.
Ductor aut eorundem septu. sps scs e cer
te. Spe eni scripsit: qui p pphas suos se
benda dictauit. Explicit explanatio.
Et audiui post me uoce magna sic tuba dicente mi. Que u
des scribe in lib. & mitte septe eccliis. epho
so. zmirne. pgamo. thyatire. sardis.
philadelphie. & laudicie. & uidi sep
tem candelab aurea. & i medio candela
brox aureox similem filio hois. ues
titum podere. & pectum ad mamillas

zona aurea. Caput aũt ei⁹ & capilli eius albi tamq̃m lana alba. aut tanq̃m nix. & oculi ei⁹ uelut flãma ignis. & pedes ei⁹ similes aurichalco ut bami. sic̃ in camino ardẽti. & uox ei⁹ sic̃ uox aq̃rũ multarũ. & habebat in dextera sua stellas septẽ. & de ore gladi⁹ ex utr̃aq; parte acut⁹ exibat. & facies ei⁹ sic̃ sol lucet in uirtute sua. & cũ uidissẽ illũ cecidi ãte pedes ei⁹ tanq̃m mortu⁹. & posuit dexteram suã sup me dicẽs. Noli time. ego sũ p̃m⁹ & ego nouissim⁹ & uiuẽs. & fui mortu⁹. & ecce uiuẽs in sec̃la sec̃lorũ. & habeo claues mortis & inferni. Scribe ergo q̃ uidisti. & que sunt. & que oportet fieri p̃ hec. Mistꝝ septẽ stellarũ q̃s uidisti in dextera mea. & septem candelabra aurea. Septem stelle septem angeli sunt. & septem candelabra septem ecclie sunt.

Finit hystoria. Incip̃ explanatio eiusdẽ.

Et audiui post me uocẽ magnã tanq̃m tubam dicentẽ mihi. Que uides scribe in libro. Scripti ergo de p̃dicatoribus euangelij. Clama ne cesses. q̃si tuba exalta uocẽ tuã. & de hoc q̃d aiũt post me. Apta dicẽ. audient uerbum post tergum monentis. omnis humanitas quãuis sectatis altitudine subrigat̃. diuinis sanctionib⁹ comparata. —

ẽ dicare qđ pari claritate fulgrãt ĩa cĩ
dñõ. cum ipe sit suor clarit⁹. ꝛ ꝑ
operum ñrãs unq̃sq; ab alio ꝓ
fulgeat. sic̃ sẽptum ẽ. Stella á stella
differt ĩ claritate. De sua aũ clarita
te dñs ĩ ẽlaritate q̃ñtũ scire possum⁹
dicit. Sic̃ fulgur exit ab oriente. ꝛ
appꝛet usq; ĩ occidẽtẽ. ita erit aduẽ
tus filij hominis. Tamẽ qđ dic̃ faci
es a⁹ sicut sol: apparitio illi⁹ fuit.
qđ locut⁹ ẽ hominib⁹ facie ad faciẽ.
Solis aũ gl̃a. nõ potest ꝛpari gl̃e dñi.
S; ꝛpt̃ ortum solis ꝛ occasum ꝛ rursũ
ortum: qđ nat⁹ sit ꝛ passus. ꝛ resur
rexit. Ideo dedit similitudinẽ sẽptu
ra: faciem ei⁹ gl̃am solis. ꝟstendit
eñ post pedes ignitos sic̃ sol faciẽ
lucere. Idest post nouissimi exami
nis flãmas. in diem iudicij manifes
tan ecclie claritatẽ. sic̃ dñs collectis
de regno ei⁹ zizanijs manipulis
pcorꝫ ad vburendũ. Tunc inq̃t ĩa
fulgebũt sic̃ sol: in regno pat⁹ sui.
Sic̃ eñ solis claritas que non ex se fu
lgat. S; ꝛpolita deo magistrante ꝓfi
cit. ubiq; radium sui splendoris ĩmit
tit. ita facies dñi nõ ex aliq̃ accipiẽs.
S; utute sue potestatis ꝑ lucida. ni
chil habet absconditum nichil obscurũ.
℟ ꝛ cũ vidisse eum: cecidi ad pedes ei⁹.
tanq̃m mortu⁹. Supꝛ meminit cõ
ũsum se: nõ ut speciem ẽneret. sed
ut uocem uideꝛ. Hic itaq; ĩspectũ eñ
ututem dicitas. ꝛ ĩ q̃dam ñrãs exꝛ
sit ꝑducet⁹: cecidi inquit ad pedes
ei⁹ tanq̃m mortu⁹. fragilitatis sue
sue ꝛ humilitatis ꝛ subiectiõis pa
uore ꝑtrit⁹ corruit. Non ĩ aliquam
declinãs partẽ. S; ipi se dño humilitẽ
subdidit: dimittẽs. Johs q̃ ista uidit: to
ti⁹ ecclie figuram portauit: ꝛ nõ solũ
iohes s; ꝛ ꝓphe ꝛ apli. ꝛ omes sci q̃
ecclie nuncupantẽ. tam q̃m mortui hu
miliantẽ: ante dñm nr̃m ihm xp̃m.
Duob⁹ modis cadẽ dr̃ ĩ facie ꝛ retro.
℣ ñ⁹ enim q̃ dñm uidet ĩ faciem cadit.
et ubi cadat uidet. Johes q̃ ecclie fi
guram portabat: in faciẽ eccidisse dr̃.
℣ ꝛ de antexp̃o q̃ malor hominũ mẽb⁹
portat. dẽm ẽ: ut cadat ascensor ei⁹
retro. Jacob ꝙ patriarcha cui q̃ bene
dicẽt filios suos: ait. Dan iudicabit
pp̃lm suũ: sic̃ alia tr̃b⁹. fiat dan colu
ber ĩ uia. ꝛ cerastes ĩ semita. mordẽs
ungulas equi: ut cadat ascensor ei⁹
retro. Dicit antexp̃m ꝑ hec ũba ia
cob. qui ꝑ spm scm futura ht̃ip̃ dis
serat: de tribu dan ẽ futurum. Alij de
iuda á q̃ tradit⁹ ẽ axp̃s: hec sẽpta ꝓnũ
ciat. ꝛ equitem atq; equũ dñm eum
ẽne susceptu designare uolũt. ℟ eorꝫ
sum aũ cadẽ. ut in tra resurrexit unde
sumpt⁹ ẽ. ℣ ꝛ q̃ tria die resurrexit:
ideo ꝑ dauid dic̃. dic̃. Nõ derelinques
aiam meã ĩ inferno. Ly q̃dam ita dispo
nũt. alij ũ hãc ꝓphciam ad annũciatõm
trãsferr̃. ꝛ de tribu dan nemine annũciatõm
ferũt. ℣ eo qđ in hoc low. dan ꝛ coluber
et cerastes asserit̃. ꝛ mordẽs. Unde ꝛ ñ
sine causa. Dum israelitic⁹ pp̃ls trãs ĩ
castrorꝫ partic̃ suscepit: ꝓmum dan
ad aquilonẽ castrametatus ẽ. ℟ cũa
illum significans q̃ in ordine suo dimicat.
Sedelo in monte testamenti: in latib⁹ aq̃
lonis: similis ero altissimo. Quando ꝙ
corda prauorꝫ directum tenent. mon
tem testamenti. diabolus ꝓsidet. ℣
etiam ĩ latib⁹ aq̃lonis sedet: q̃ mitis

hommū frigidas possidet. Q nō solum volubet. s; etiam erastes uocat.
Cerata enim gre: ormia dicunt. Serpens q; hic ormur ee phibet. t q
digne aduentus antichi asserunt:
q xc uictam fidelū cum morsu pestifere pdicationis armabit. t ormibus potestatis. Q s aut nesciat se
mitam angustiorem ee qm uia. fit g
volubet i uia: q i plenas mte latitudinem eos ambulare qbs quasi
parcendo blandit. S; i uia mordet:
q eis qbus libertatem tribuit error.
sin veneno infect t sitim. sic ntr
erastes i semita. q qs fidles seruos
dei i arta t angusta uia reppit. t se
a spinis electoz anelantē. t angusta ita
nera gradientes aspicit. nō solū ne
qae callida psuasionis impellit. s; t
ame potestatis pmit i psecutionis
effectam. Post beneficia simulata dulcedinis. eam ert ormia potestatis. Quo
i loco equus hūc mundum significat:
q p elationem sua mentis labentem
tempz spumat. e t q antichs ex
orma mūdi apphendē conat. erastes
iste equi ungulas mordere phibet.
Vngulas q pe equi mordē. e extrema
seculi feriēdo tangere. ut cadat ascensor eius retro. Ascensor eq e. qlqs
extollit i dignitatib huius mūdi. Q
retro cadē dicit t nō i faciem. sic moyses. daniel. paulus. t iste iohannes de
quo dicim accidisse memorant. In
faciem eni cadē e in hac uita unum
quemq; suas culpas agnoscere. easq;
penitendo deflere. Ret uero cadere e
ex hac uita repente absq; pna p subitaneā mortem decidere. t ad que
supplicia uel penā ducat ignorare.
Et q uidet errozis sui laqueis capta
p aīo antichm expectant. Bene
iacob eodem loco repente i electoz
uoce rursus e dicens. Salutare tuū
expectabo dne. Idest nō sic infideles
antichm. sed eū qui i redemptione
mā uenturus e. Verum credo fidelit
apm. unde g pfecti uiri magna se
discretionis subtilitate aspiciūt.
ne ad deteriora umqm uel in cogitatione uel uel i ope cadant. Quanti
cotidie proficiant: incessanter pensant.
Unde g iohes q ecclīam prefigurat:
humiliter dño se submittens. Unde t
dns deuotione pissima miserē.
Posuit aut dexteram manū suā sup
me dicens. noli time. Qualis at solatio uideri potest ei qui uelud mortuus iacet. si audiens noli time. hoc
nulli alij dict potest. n q semetipm
sum cotidie i penitentia mactat.
t dni uestigia sequendo crucem dni eam portat. hic t fidem remunerat t
fidelem. Non incredulitate. s; animi
mentē pturum convolvat. Time g
philens q ita dilectat. ut ad eterne
plationem unitus illi uiuere. t itaq
tum fidei sue ad amorem accendit.
solat humilē t dicē.
Ego sum primus t ego nouissimus t
uiuēs. t fui mortuus. t ecce sum uiuēs
in secla seclorum. Si caritas me ignem
cepisti: caritas nūqm cadit. expulso nūc timore: assume. que admiratus es recognosce. Primus g sum
scilicet ante omne inceptum: ante oēm
creaturam. Prius qm tra fierent ego
sum. ipe principium t nouissimus.

et in me finis omnium constat. qp p me
unusa i fine reparanda fuit. et unus
et fui mortuus. et ecce sum unus. idest
sine defectione pduranus. q mortem
p una salute suscepi. et ecce sum u
nus i scla seculoz. et ecce nunc sum i di
unna cmunitate psistens. Et habeo
claues mortis et inferni. idest halves
i me claues mortis tui q es uelud mor
tuus. quia una clauis e uite ac mor
tis. et quos male uiuendo deponit
adiferos. bene uiuendo p pniam re
leuat ad celos. e et q noli timne dicit.
utiq; uite et mortis potestatem hr.
Puto mortuo enim idest p pnam bapti
zate ecclia. p lauacru et pnia. ut ait
apls. Ut faciant q p mortuus bapti
zamur. et apo consurreximus. e et iterum. Si
consurrexistis cum apo. que sursu sunt
querite. Istis g qui cum apo p pnia
resurgut. dedit claues regni celoz.
sic ipe ait. Quoz remiseritis pcta.
remittuntur eis. et quoz retinueritis. re
tenta erut. Hec e clauis inferoz. H est
etiam regni celoz. Q min q hr potestate
dimissis pnis revocandi ab iferis. ad
regna celoz impnit qs reducit. et ad
inferos deponit qs retinendo pnia de ce
lo dicit. e et ita fit ut una atq; eade
sit clauis uite ac mortis. e et qui ecce
sum uiuens dicit. ait. H abeo claues
mortis et infni. ut recludam qno uo
luerim. et dum uoluerim rursus apiam.
e et que morte reclusa s. i aptam lucem su
sam resurrectionem pducam. De qb cla
uib ysaias pphta nos docet dicens. Dabo
claues domus dauid sup humos eius. et api
et et nemo e q claudat. et claudet et nemo erit
q apiat. Clauis enim et ipe dns ihs aps
e. qui et unte ianuam patefecit. et mor
tis disrupit ingressu. Scive ergo que
uidisti. et que sunt. et que oportet fieri
post hec. e ecce manifestabit no se tan
tum loq de psentib; s; et de pnis dme
morare. e et futuris cum monet ap
pnte. et i fine tepoz nascturos parit
appellare. Deinde uisionem qm demos
trat edisserit. Septem candelabra. Septem stel
lari qd uidisti i dextera ma. et septe
candelabra. Septem stelle septe angli.
et septem candelab septem ecclie s. Hoc
e qd paulo supius nominauim. stel
las i dextra dei sitas aias sanctoz ee. uel
omnem congregationem ipoz patre hoz.
qui fuerut et q futi sunt. usq; ad co
summationem mundi. Similit etiam
septem candelab. unam et unam ecclia
in ebdomada mundi istius constituam.
qm diarum trinitatis fide roborata.
et electis mistim sacmento firmata. De
anglis uno questio uertit. si plene no
disserat. Stellas dicit angelos ee ecclia:
et candelab ecclas. Qd etiam ecclias
tas uiris bene notum e. Non septem.
s; una ecclia septiformis e. idest perfec
ta. sic septum e. Una es columba ma.
una es perfecta ma. Que si una e. an
geli quoq; no erut septe. Qd si septe
sunt iste sole quas specialit nomina
uit. angelos hnt. ecce uno ecclie n hnt.
Quemdum pnia e qd sibi uelint isti an
geli. qd unicuiq; nrm angelu hat of
ficiu deputatum. ut i euangelio unus
prestat. Angeli eoz uident faciem pa
tris mei q in celis e. Si ab omni cur
su pregendis seruandisq; nb. isti an
geli distributi adiunctq; sunt. cur apls
petrum ppriu angelu erupe no potuit.

er alr̃ ad lib̃andū eū missꝰ ē. Dic enim. Jnūtate sāo q̄ misit dñs angēlum suū. ⁊ eripuit me de manu herodis. Et nō solum missꝰ ē angls: ſ; reūtr̃ sic̃ sēptum ē. Vtiq; p̄sseūcum unum. ⁊ discessit angelꝰ ab eo. S; dic̃ alīqs. angelꝰ unicuiq: q̄ deputatꝰ ē: mittr̃ ad lib̃andū. Dicat ꝯ. ⁊ q̄ si omēs apli eēnt i eccle: duodecim angli mitterent̃. nec alīꝰ alienum ser̄ ꝓpriꝰ lib̃aret. Vnꝰ enī ualet unꝰ angelꝰ dñi. assiriorū exr̃cit̃ peuteret: ut liberaret unūsam ihrlm: Aut iob angelō sō̄ ⁊ nō ipi diabolo emendatꝰ ē. ne alīq̄d āplis q̄m nūs sū erat paterent̃. Si aūt nō ꝓtegendis lib̃andisq: nobis. ſ; forte struēdi aut diēdi dat̃ s: q̄d ips̄ sēs de quo dicit dñs. cum ueñit ille oēs uos deuorabit̃. Ad ⁊ hic dicem⁹ minimos. dñs laudabit angelos minimorū: Sed minores hoīes minores angelos habent. an q̄modo: Cunis iūito dicit uidere angelos dñi. ꝓpio an hominū qui ecclēsiā dat̃ dicunt̃. Si enim mitto suo uident angeli dñi. nō ē q̄d i hoc in laude minorū dñs ꝓtulerit. Si uō mitto nūo angeli nūo uidēt dñi. ꝑ ante q̄m hominib⁹ adiūgerent̃ nō uidebant: An mita exercit̃ hominū tales angelos acquirr̃. qui semp dñi uidissent ⁊ uiderent. Taceo q̄d impaūs mitto suīt ih. pot̄ quidem sine strage eēntis ꝑiculo dicī: q̄d angelū unūq̄sq: ꝓ modo suę fidei ac deuotionis acquirit. Et q̄nto q̄s magꝰ fuerit. tanto angelū uidendo dñi digniorē ac ꝓximū habebit. Q̄nto ū minor q̄s fuerit i deuotione: tanto minorem angelū sedm̄ suę deuotionis mītum ꝓmerebit̃. Ad hæc̃ūr si creāt̃ sēctas aut fidei detrectatq: ītor: minuerit. ipi ꝓma nēt. an sedm̄ fidem hominū meremēta detrectatq: mutant̃. Homo ad tēe sinū uł ad centesimū fructū exercēdo i sēctate ascendens. angelū suū aut seqū ducat. aut ꝓfectꝰ i ꝓmo gradu relinq̄t. Ad si hæc puerilia ⁊ uulgaria ē dicēt. nec i diuinis sēptūs fieri. aut a nō sentiri licitum ē: Quemdiu nō ē. quo laudis genere minimos carulit dicens. Videte ne cōtemnatis unum ex pusillis istis: q̄ angeli eorū semp uident faciem patris mei qui i celis ē. Potuit enim sublimiꝰ minora laudare: sic̃ alio loco laudauit dicēs. Quamdiu fecistis uni ex minimis istis fr̃ibꝰ meis: mihi fecistis. Non enim melius aut sublimius. aut maiorus laudis ē hoīs hui⁹ angelū eundem q̄ semp dñi uidet: q̄m aīm fidem quem semp secū habet eundem ⁊ cohēredem. cum ⁊ fidem eū aps dignatꝰ ē hui⁹. Isto modo hr uniq̄sq: anglm. Humq̄d ⁊ uocem angeli sui. aut angelus hoīs sin eu delegatꝰ ē hr uocem: Aut audita pt̄ uoce dicēt. nō ē petrus ſ; angelꝰ eius ē: Hō potest fieri ut talis suspicio i detrim̄ nōc ē. S; q̄d m̄ uidet: angelꝰ hoīs aīa eius ē. i. homo iūior. qui semp dñi ꝑuū uide contemplatur ꝑ fidem. Sic̃ dñs dic̃. Non me uidebitis donec dicatis. Benedict⁹ q̄ uenit in nōe dñi. Desit donec credatis. ⁊ crucē meā leuetis: ⁊ me sequimini. Et ad philippum ait. Q̄ me uidet: uidet ⁊ patrem. Cum q̄ dic̃ anglm hoīs: ipm

hoīem significat. Sic ecclās ⁊ āgelos
eaꝫ: intelligas unum cē. Hon solū
ministrij s; ⁊ assuetudinis unam rem
diuidere i mltas causas. ut dicim⁹
hoīes eccle. cum hoīes sint eccle.
Jpī sūt angeli. ipī sūt stelle: ipī sūt
candelab⁹. Hec tm unum una eccla ē.
S; ꝑpt̄ sac̄mentū ministrioꝝ diuidit̄
ꝑ singula. Hunc dns ait. Tristis ē
aīa mea usq; ad mort̄. E ego alter
uidet̄ cē qui die. ⁊ altera aīa de q̄
diat. Cum ipa aīa diat. Tristis ē
aīa mea. ⁊ non diat tristis sum. Si g⁹
assuetudo ē dicendi. ⁊ ita unionem
parāt̄: multomagis misteriū sac̄m.
et obscurandi rei grām. ut qd diat
ꝑ misteriū. idest occultū allegorice
hoc itelligas. Allegoria ē significan
cia aliqūmq; rei. ut aliud sonet in
ūbis. aliud intelligas in misteriis. i.
in secretis ⁊ spūalibꝫ. Sic ē ꝑ ysaiam
dic̄. E ecce facio noua. ⁊ nē oriet̄. unq;
agnoscetis ea. Honam i deserto uiā:
et in inuio flumina. Glificabunt
me bestie agri. draones ⁊ struthiones:
syrene ⁊ filie passerum. Qa dedi in
deserto aq̄s ⁊ flumina i inuio. ut
darem ppm meo electo mo. Qd eni
ē deserum ubi dns uiam faciat. aut
qd locus arduus ubi flumina faciet
ꝓmiserat. nisi gens i quib⁹ ꝑ apm
ne unt̄ patefacte s. ⁊ indeficiens
aq̄ salutis effluant. Que sūt ⁊ bes
tie que benedicūt ⁊ glificant dm.
que sūt syrene ⁊ filie passerū. Qd
genus electoꝝ putandum nisi unū
atq; idem quos supra nominauim⁹
q apm secunt̄ ꝑ uerā fidem ⁊ opa
tionē. ut sic hoc ꝑ misteriū tractas.

et unum cē intelligis. sic angelū ⁊
ecclam unum cē credas. Sicut corp⁹
et aīam unū hoīem dicas. Qd apud
greas i hoc nulla questio cē uidet̄.
Apud nos enim dubium ē: utrū genab⁹
sit angelꝰ eccle. an diuersab⁹. Apud illos
aūt manifestum ē: qm nō angelo hui⁹
eccle diat. s; angelo hunc eccle. i. epō
cunctis. ut ⁊ angelū ⁊ eccliā uidet̄
diarisse. Quam q̄d sit angelus exponē
uoluisse dicās. Toaꝫ τῷ τέῳ ephesō
eccle βRapsoꝫ. qd ē lanne angelo.
i. eccle que ē ephesi scribe. Qd apud nos
quoq; in plurali numo pot̄ discim: ut
pcta angelis eccliis que sūt i asiis scri
be. Sic enim i psalmo die ꝑ uno plu
ralit̄. Jn sole posuit tabnaculū suum.
i. in eis: cum sol ⁊ tabnaculū i eis unū
sit. Ham ⁊ illd facat nobis questionē:
qd ⁊ in initio libri nō septem angelis.
s; septem eccliis diāt. Sic enim dicat.
Johes septem eccliis que sūt i asia. ⁊
dns diat ei. Scribe i libro que uidisti.
et mitte septem eccliis. Postea tm an
gelis iubet scribere. ut ostendat unum
cē angelos ⁊ eccias. Angelus eni lati
ne. nunc⁹ dicit̄: eccla uocatio. Propt̄
qd oms uocet ad se ad pfectam. Denq;
angelos iubet agere pfectam: Hon: sed
hoīes. Jsta aūt septem candelab⁹. unum
candelabrū ē septiforme. Hunc dns i
euāgelio ait. Hon accendūt lucernam
⁊ ponūt eam sub modio. s; sup cande
labrū. ut luceat omib⁹ qui in domo
sūt. Jn modio lucra tpalia diant.
Jn lucna aūt luxt̄ pdicationis accipit̄.
Candelabrū ū hoīes nuncupauit. Lu
cernam q̄d sub modio pone ē: ꝑter
tpale lucrū grām pdicationis absde.

qđ nemo unq; seruoꝝ dei faciat. Ꝑ a
ut diaꝝ. candelabꝝ qđlibet homo
ē. Cui luēna suppoñt. dū eidem
cena p̄dicatoꝝ anteferꝝ. Hec ꝑ
angelus t candelab̄. i. annūciatio p̄
dicatoꝝ: t homo cui annūciatur.
Ad hoc enim loco legim⁹. unum ēe tab̄
unde septem caleꝝ. Sic ē dñs moysi
faciē p̄cepit. t ponē i tab̄naculo ut
semp ardeꝝ. Candelabꝝ aūt illd sep
tem ramoꝝ erat. ſps sēi gerebat
ymaginem. q septiformi gr̄a illuſ
trat eccliam oñem: i unitatem fidei
ꝺsistentē. Siue hec candelabꝝ apīm
intelligim⁹. potanter septem eccl̄as:
in qb⁹ septiformis ſps ſplendor refulſ
get. Huic candelabro huīc t mune
rona. que i ysaia ꝺscribes nuncupāt.
Hec sūt duo testamenta quib⁹ pēa pur
gant. Candelabꝝ aūt carb̄ exp̄ssum uelum
testimonij qđ expansum ē ardere p̄
cepit: q sine ullo uetꝰ testamēti ue
lamine. ſps sēi iam nūdus fulget.
Oleū ū qđ de arboribꝰ oliuaꝝ sumēdū
dñs p̄cepit: eandem gr̄am ſps sēi oſtē
dit: huīc enim i se pacem t mīam
p saluatoꝝ aduentū. unde i ordib⁹
nr̄is accendit. Denq; i singulis om
nib⁹ uiuit. q nō dicit quod ſps
sēs dicat eccl̄ie s; eccl̄is. Non enī ephe
soꝝ eccl̄ia sola erat. ut si eam ñ pen
teret de loco suo moueꝝ candelabꝝ.
aut t mutare ſoli p̄mittit. mehil ti
meas ex eis que passur⁹ es. aut p
gamo thyatirus ē sathane. s; tantum
cum illa t nō ubiq; thyatir⁹ ē satha
ne. ut si p̄gamū non penituiſſ; ore
gladio ēe pungēdum. dicit thiatire ad
ultimis ꝺminatur. uel solū orat̄ teñe
qđ ſit donec ueniat. dicit sanctis ti
atire dicit. si non uigilauīs uenīā
ad te sicut fur: t nescis qua hora ue
niā. dicit soli philadelphie ꝺdit hos
tiū apertum: t soli p̄mittit tutelam
attemptatiōē que uenturā ē: tempta
turam orbem t̄re. dicit ex ore suo
solos laudeꝝ tepidos euomere ꝺmi
nat̄. nō unq; in his tantum locis
fiu tunc ecclia. s; in septenario
numero oñis plenitudo ꝺsistit. Et
ut diuini mistij ꝺsuetudo ē: i spe
cie gen⁹ ducit. i. p similitudinem
oñem causā ꝺprehendit. Nam t aplūs
paul⁹ ad septem eccl̄as scripsit. Non
idem q̄b⁹ iohes. angelis ecclie
die. In quo duas partes ostendit: cui
unam laudat: alteram increpat. In ꝺ
sequentib⁹ manifestat̄ p eosdem eccl̄ias.
non eundem uituperat quē laudat.
Sic dñs i euāgelio omnium ꝓpositoꝝ
unum seruum dicit. Ꝑ reposita uo
latane speculatores dicunt. Nam gre:
epi nominant. ē ps aūt uocabulum
unde dīm. qđ ille sup efficat. sup in
tendat. curam sedis; subditoꝝ geres.
Sepiꝰ enim gre: latine intendere dic.
Adest speculari. uide. intelligē. quid
fiut de p̄tis. qđ erit de futuris. qđ
debeat ordinare de p̄sentib⁹. Nam
iste speculator: ꝓpositꝰ ē i eccl̄ia. dict⁹
eo quod diſcēnat atq; prospiciat sin
gulorum ꝓfectus in fide positoꝝ mores
et uitam. Hunc seruum dñs i euā
gelio redarguit cui dicit. Si dixit
malꝰ ille seruꝰ i corde suo. moram
facit uenire dñs mꝰ. t subito uenit
dñs hora qua ignorat. et uidet eū:
et partem eiꝰ ponet cū ypocritis. Non

8

qđ ꝑ partes ei⁹ deleret. ſet diuideret
dr̃. i. a leis ſegregaret. ꝯ unde ꝯ
oim̃ eccle unum corp⁹ fiant. & ecclie
caput aps ē. & membr̃. omis ōino
ppls. & oculus eccle eps ē. ꝯ unde
ſpeculator dicat̃. & manꝰ eccle ſbr̃
ē. i. ſenior. q̄ etiam ei epo i honore
pene æquet⁹. Nota miſticū corporis
aplī & ſanguis ē. Gman⁹ dr̃. q⁹ ꝑ ipos
epi ꝑ oīes eccias qđ ē oīs ppls.
opam ſātatis cātent. ꝯ es eccie dia
chon⁹ ē. ꝯ es dict⁹ ē: q⁹ utiq; ſacdotes
ꝑ ipos ministrum ſātatis diſcantr̃.
Q uos ablcadere ſꝓpium ē: ſi ſcandalū
eccle opant̃. ſicut ūitas i euāglio
ꝓcepit̃. Si ocul⁹. manꝰ pes: ſcandali
zat te: euelle. ablcade. & ꝓice abs te.
Q uem uenies dns ipe diuidet. & non
totum ſeruum ſ; partem ei⁹ ei ỳpo
cas ponet. ꝯ artem dicat qui ꝑ ipos
baptizati sūt: etiam int̃ eccliam te
ta opari uident̃. Incipies g⁹ a principio
hbri uſq; i finem. bella intestina. i.
pugnam int̃ eccliā. & ſeptiformis
eccle membr̃. in ꝑſentiꝰ diūſa opa.
et que oportet fieri post h̄ demonſ
trare ſtudia. Non dicat ſcđ que ſ
aut que fuerūt. ſ; que oportet poſt
hec fieri. Extendit uſq; i meſſis ma
turitatem zizania creſcere. & labora
tonib⁹ ꝑcepit bestias & aues abigē. In
his g⁹ ſeptem eccliis qđ ē una eccla
hec que dicim⁹ poſſunt fieri. S; & ꝑ
q̄litatem fidei & electionis ad ſeptem
ſcđ̃. i. Aut ad eos ſcđ̃: q̄ & labo
rant i ſeculo. & opant̃ de fragilitate
laboꝝ ſuoꝝ. & pacientes ſ. & ei ui
dēat hoīes iſti quos dicim⁹ aliq̄s in
eccla largos & diſpenſatores. ſ; tm̃

pestiferos. He despato fiat: potant eos
inq̄ntum ualent. admoneat tm̃ eos
i epheſi ꝓma eccla de caritate & amo
re. ut illi q̄ plꝰ pacientes fuīt eos i q̄bꝰ
fidas deſit: amando & castigando or-
ripiāt. ut agant penitenciā. ij.
Aut ad eos q̄ locis ēdelibꝰ i habitant
int̃ ꝑſecutores & malos. ꝑ zmirnā eccliā
admoneat ut ſupportent & ꝑſeuerent
cē fidles: ipsis dic̃. nichil timeas ea
rū que paſſurꝰ es. iij. Aut ad eos
q̄ ſup terram mīe illicita pēa i eccla
facinꝰ: & aliꝭ facienda oſtendit̃. Ipis
ꝑ pgamū eccliā dic̃. thyat⁹ es ſathane.
iiij. Aut ad eos q̄ fuīt i eccla leues. ꝑ
ipis dicat ꝑ thiatiram eccliam. habeo
ad ūſq; te multa: q⁹ ꝓmittis mulierē
iezabel que ſeducat ſeruos meos for-
nicari. v. Aut ad eos q̄ negligētes
ſ; i eccla. & nō ungulant ꝑ ſalute aīaꝝ
ſuaꝝ. & ſunt tepidi & pigri. & nōie tan
tum ạ̄ni ſ;. ꝑ ipis dicat ꝑ ſardis eccliā.
ſi nō ungulaūis uenia ad te ſicut
fur: & nescias qua hora uenia. vi.
Aut ad eos qui humilit̃ inſtruc
ti. i. triſtia ſunt i ſcīs. nichil ſenciūt.
et ſimplices ſunt: & fidem forsit̃ te
nēr. ipis ꝑ philadelphiā eccliam dns
tuetur ꝓmittit̃ ꝓpitiationē: que
uentura ē. vij. Aut ad eos qui
ſtudent i ſcīpturis. & laborant cognos
cere archana. i. occulta ſcīpturꝝ. & dei
opꝰ facē nolūt. i. mīam & amorē.
& mīb⁹ his pīa annūciat. Et i ꝓma
q̄dem epla ait. Scio laborem tuū: &
opa. & paciēciā tuā. i. scio te laborare
et opari. Video paciēciā tuā. ſ; ne pu
tes me longe morari a te. & & quia nō
potes portare malos. & q̄ se dicūt ēe

a. i.

a. ii.

a. iii.

a. iiij.

a. v.

a. vi.

a. vij.

ap'los. ĩueniſti eos ñdaces. ⁊ patien
ciam habes ꝓp̃t nom̃e tuu. Hec unuſ
ſa adlaudem nō mediocr̃. S; tales u
nos. ⁊ talem claſſem. taleſq; eccliones
hoĩes oport̃et omn̄imodo admonēri: ne
iſtis ꝺ bonis ꝺceſſis fraudent̃. Lauda
dicit ſe hiĕ adūſq; eos. Et carnalem
mq̄d ꝑſtinam rel̃iq̄ſti: meñto unde
excideris. Q̃ cadit: de alto cadit. ideo
dicit unde. Q̃ n̄ oĩmodo uſq; ad finē.
amoris opa eãenda ſ: q̄d ē ꝓncipale
mãdatū. Dēniq; niſi opa cum amo
re fiant: minat̃ ē moũē candela
brū de loco ſuo. idest ſpargere plebē.
Sic habes ⁊ tu. tenentes doctr̃inam ni
colaĩtaꝝ dicit: q̄m ⁊ ipſe odit. Hec
ad laudem expectat. Hi nicolaĩtaꝝ aũt
opa erant illo q̄re uiri hoĩes ⁊ pſe
cuti: ſub noĩe nicolaĩ minuſt̃. Fe
cer̃ ꝺ hereſem. ut delibatū idest im
molaticiū ea[illegible]rent̃: ut mãdu
care poſſint. Et q̄cumq; fornicat̃
ẽt: octaua die pacem accipiet. Ideo ol
laudat illos ad q̄s ſcripſit: quib̃ talib̃
⁊ iam magnus uirus ꝓmiſit lignū
q̄d ē in paradiſo dei ſui: hoc ē ecclieſi
ecclie. Sequẽs epl̃a. ſequent̃e cõſla
tione altius claſſis. ⁊ ſuccinctius
dicit. Deniq; ait. Scio tribulatio
nē tuā ⁊ paup̃tatem tuā: q̄ diues
es. Scit enim apd̃ ſe dñs talib̃ di
uitias ẽ reprobitas. ⁊ detractionem
de iudeis. q̄s negant ẽ iudeos. i. cõ
feſſores de ſynagoga ſathane. q̄m ab
antiq̃o colligunt̃. ⁊ diabolꝰ congrega
tio fuit. q̄b̃ ait. Este fidelis uſq; ad
mort̃e. ⁊ qui uicit n̄ ledet̃ a morte
ſecũda. idest n̄ caſtigabit̃ i infino. Hic ē
zmirna ecclia. Tercia claſſis cõ

oſtendit ẽ unus q̄ fortes ſ; i fide. ⁊
nō expaueſcit ꝑſecutionē. S; q̄ illi
ſuit q̄ ꝑ[illegible] ſuit ad illicitas ꝓmiſſiones:
ait. Pugnabo cum illis gladio oris
mei. Q̃d p̃cepam dicam. ⁊ q̄d t̃ēptas
impugnabo. Nam balaam doctrinā
q̄ docebat balaac mittẽ ſcandalum
ante oculos filioꝝ iſrl̃. ẽ delibatam
et fornicari olim noti ē. Ille enī h̄
ꝺſilui dedit regi moabitarū: ut
ſcandalizaret ꝓp̃m. Sic inq̃t uos
habetis talem doctr̃inā. ⁊ ſub pretex
tu mĩe alios alios uocatis. Q̃ uicit
inq̃t: dabo illi mãna abſconſū. Et
dabo illi calculū albū. Mãna abſcõ
ſū: imortalitas ē. ſi emma alba: ad
obtio ī filio dei. Nomē nomē ī cal
culo ſcīptū: ſanū ē. H ē ꝓgnimi eccliæ.
iiij. Quarta claſſis nobilitatē fidei
ſui opantiū ostendit. ⁊ maiora facie
cui opa ſignificat. S; ⁊ ibi ẽ q̄q;
facules hoĩes ad illicitas paces dan
das. ⁊ nouas ꝓphetas attendẽdas
oſtendit. ⁊ anguit. ⁊ pie monet ec
clias q̄b̃ nō placet; H qui agnoſcit
neq̃tiã adūſam: q̄b̃ mali ⁊ dolos
ĩduct̃ẽ q̄rit ī capitā fidelium ꝓcula. ⁊
ad eos ait. Hō mitto ſup̃ uos aliud
pond̃. idest nō addi obſeruationes ⁊
honera ⁊ nouas ꝓphecias ⁊ illicitas
q̄s nō inuent ecclie. q̄d ē aliud pōd̃.
ut q̄d habetis teneatis. i. q̄d ſeptum
et rectū ē ope phciatis: donec ueniꝰ
dicit. Et qui uicit dabo illi potestā
t̃ ſup̃ gentes. i. iudicē illiꝰ ſtatuā int̃
int̃ ceteros ſcos. ⁊ dabo illi ſtellā ma
tutinā. i. ꝓmā reſurrectionē. ſcilic;
repromiſſe q̄d ē ꝓlenā ſcīa i pemt̃ēcā.
auferam ab eo noctis ignorāciā.

Stella matutina: aps ē. Dabo illi aiꝰ stellam matutinā que noctem fugat et lucem annūciat: idest cētū diei inj cui. v. Quinta classis: ē collectio ꝑ nūsatio sōꝝ. Declarat hoīes negligē tes. et aliud qm̄ oportet i sēcō agentes opationēs: nōie tantūmodo xanos. Et ideo orat illos. si qmodo reūsi a ne gligētia: possint salui ēe. Et sto uigilās inquit. et firma cētū que moritura erant: nō enim i uenio opa tua ple na coram dño. Hon enī sanctus ē arbore uiuē: et fructū nō habē. Sic nec sanctus ē xanum cū aplīs xpi: et aplīs i opē nō hrē. i. eiꝰ ꝓcepta nō facē. vi. Sexta classis ē nūsatio electionis obtinē: uel obtenta sluctuando sōꝝ. Declarat hoīes scihcet q̄ humiles i sēcō. et rusticani i sēptīs. et fidem īmobilitē tenēt: nec ōino ullo casu ul' periculo tumefacti: recedunt a fide. Et ideo aiꝰ ad illos. Et ex dedi in te hostiū apti: et aiꝰ. Qm̄ seruasti ūbum patiētie mee: in tam paruis uiribꝰ. et ego te seruabo ab hora tēptationis: ut scīat ab huiꝰmodi gl'am suā. nec q̄dem i tēptationē eos dñs tūc ꝓmittit. Et uidet inqt: faciā illū columpnā i templo dei mei. Columpna dicit ē hedificij: idest q̄ pleuiaūit. tantā nobilitatē i ecclia sequit. vij. Hec quoq; collectio septē ecclīs declarat hoīes locupletes. credentes i dignitatibꝰ collatis. Sz; credētes ut locupletes apd̄ qs i cubiculo de sēptīs q̄dē tractant. foris ꝙ aūt hoīes sit: de ecclia cū fideles aīe intelligunt. scilic; iactātes et dicētes se omīa sēptīū; secta cognoscē et credē. ꝑdicta fiducialitē facē. opē aūt uagantes. Et ideo aiꝰ ad illos. Neq; frigidos neq; feruētes ēe. i. neq; tēdulos neq; fideles. Ita cū fidelibꝰ et īfidelibꝰ ad os eni oīa s. Et qm̄ neq; frigidꝰ neq; calidꝰ sz tepidꝰ ē: nauseā facē. Ad illos aiꝰ. Vomam te ex ore meo. Hausea q̄ntū odibilis ē: neminē latet. Sic et huiusmodi hoīes: cui a sēis ī diē iudicij fuerit ꝓtect. Sz; qz ī hoc mūdo ꝓs ē pūe: aiꝰ. Cōsiliū do tibi ut emas a me aurū ignitū ꝑbatū. idest si qm̄ potūs ꝑ noīe dñi pati tribulationēs et passiones. Et collirio inqt iunge oculos tuos. idest ut qd̄ libentē agnoscas ꝑ sēptīa o diues: huiꝰ et opꝰ facē coneris. Et si qn̄ huiusmodi hoīes de magno pcō ad magnā redeūt penitentiā. nō solū sibi utiles. sz; multis ꝓdesse possūt. Hō mediocrē meritū eis ꝓmisit: idest sedē i solio iudicij sui.

Et explicit ꝑm̄ liꝰ apocalipsis. Incipit ꝓlogꝰ liꝰ sēcōi de ecclia et synagoga. cuiꝰ ꝙpe dicit. et qs in q̄ habitatur ēe dignoscit plenissime.

Ecclia greci ē. qd̄ i latinū ītrpt̄ duo catho. ꝙpt̄ qd̄ os ad se uocat. Catholica idest unūsalis. αἰτυτο ἐ ΛΑΟΣ ΟΛΟΣ. idest sedin totī. Hō eni sic ꝑuenit ecclā hereticoꝝ ī aliq̄bꝰ regionū partibꝰ coartat. s; ꝓ totū tēporū orbem dilatat et diffūdit. Qd̄ et aplūs approbat ad romanos dicēs. Gr̄as ago deo meo ꝓ omnibꝰ uob: qz fides uīa adnūciat ī unūso mūdo. Hinc et unūsitas ab uno agnominata ē: ꝙpt̄ qd̄ ī unitatē colligit. Unde dñs ī euāgelio ait. Qui mecū nō colligit: spargit. Cur aūt ecclia cū una sit a tribꝰ

septem scbuīt. nisi ut una catholica
septiformi plena spū designet. Sic t
de dño nouim dixisse salomonē. Sa
pīcia ędificauit sibi domū. t exci
dit columpnas septem. q ēt septē una
ē nī dubitat. dicente apło. E ecclia dī
dei unu q ē columpna t firmamentū ui
tatis. Jn chyaum at ecclia a loco ubi
uenit de celo sps scs. t impleunt
uno loco sedētes. Q pegnamoē at plē
tis scti. ecclia syon dicit. eo qđ ab hui
pegnationis longitudine posita. p
missionē uerū celestiū speculet. E t
id ēo syon. i. speculatio nom accepit.
Q uita ui pace. ihrlm uocat. Ham ihe
rusalē pacis usio ītpīat. Jbi enim
absorta. i. deuorata oīa diuīsitate pa
cis q ē. aps. plēte obtinebit obtentu.
Connumer at ecclia hos. apīm. anglos.
patriarchas. pphas. aplos. mīres. cli
cos. monachos. fideles t religiosos.
E t h ecclia celū nominat. i quo sol.
luna. t stelle. qs supdiarm. unitui
suaq; lumnibq radiat. Ha a ē a el
mate apellatq. h ē unctq. Q reaptui
em fuerat iudeis ut sacrū ofício
unguētū. q pungi possit hij q uo
cabant ad sacēdociū uel ad regnū. Q
sic nē regibq idumeis ppue i signū
ē regie dignitatis. sic illis unctio sac
unguēti nom ac potestatē regiā obti
bat. Et unde a dicti. a elmate qđ ē unc
tio. Ha elma grece. latine unctio no
minat. Que t dño nom accomodatur. facta spūalis. Q a soo spū unctq
ē a dō pat. ut act i aplox actibq.
Collech s em i hac cuitate. adūsq sem
filiū tuū quē unxisti. Hon utiq;
oleo uisibli. sq grē dono. qđ uisibili
significat unguēto. Hō ē g salua
tor ns ppīū nomē aps. sq omnis num
cupatio potestatis. Dum em dī aps.
omne dignitatis nom ē. Du ihs a
uocabulū saluatoris. Xpi at nom
nusqm alibi oīno nec t aliq gent
fuit. nisi ēt in illo regno ubi aps p
phetabat. t unde uenturo erat. Ha
ipse dei pat unigenitq filiq. dū ēt
eqlis pat. ppē salutē mām formā
serui accepit. ut ārnis mā salutis
ad celū apuret. Ds ē t ho. qr ubiq t
eam. unde t bis genitq dī. Siue qr
pat cum genuit sine mat in ētnita
te. siue qr mat sine pat in tpe. Um
genitq at uocat sedm diuinitatis
excellētiā. qr sine frīb. Q magenitq
sedm susceptionē hoīs. in qua p ad
optionē gre fres hīe dignatq ē. qbq
ēt pmogenitq. Messias hebraice
dī grece aps. latine saluator. ītpīat.
qr ipse saluū faciet pplm suū. Sic
enim aps significat regē. ita ihs
significat saluatorē. Hon utiq nos
saluos faciet quiq; rex. sq rex salua
tor nr. De āgelis. Angeli gre uocat.
hebraice dicit malaoch. latine ū
nuncij uisibiliter. ab eo qđ dīi uo
luntatē pplis nunciat. Angelox at
uocabula officij nōia s. nō natē. Sēp
enim sps s. Ser eū mittit uocit
angli. q by ido pictox hoēta pēnas
habere. ut celeste eox in anima diffe
rui significēt. Sic t ītm fabulas po
etax uētā pēnas hīe dicit. ppē ue
locitatē scilicet. Unde hic septim die.
Q ambulat sup pēnas uētox. Houe at
ē ordines angelox. sacer septē testat.
Dest anglī. archangeli. thymi. dnā
Cliones.

ituites. pncipat? potestates. cherubin ⁊ seraphyn. Quor officior uocabula curialia distincta s: ul' qm mnīptant' carequam'. Angeli uocant' Apē qd' de celis ad anunciandū hominib? mittunt', angel? eni grece: latine nuncij dr'. Archangeli gētis linguā suam nuncij mnīptant'. Qui enim parua ul' minima annunciant: angeli s. Qui ū maiora: archangeli nūcupant'. Archangeli dicti: eo qd' pmatum teneāt inē angelos. Archos enim gre: latine pncps inē ptat'. Sunt enim duces ⁊ pncipes. sub q̄ ordine unus? anq; angelor officia deputata s. Sicē enim in cia sūt duces ⁊ pncipes. tdum ⁊ cētiones. q̄ hominib? plan s. ita archāgeli angelis psūt. Zacharias Apha testat' dicēs. Et ex angel? q̄ loquebat' in me egredieba'. ⁊ alius angel? egredieba'ur i occm eī. ⁊ dicit ad eū. Curre loqre ad puerū istū dicēs. Absq; muro habitabit' ihrlm. Si ī ipis eni officijs angelor neq; qn potestates maiores minores mittent: nullom hj qd' dicer hoi angel? ab angelo cognouiss. Q̄d dā aut' archāgelor pnias noib? appellā': ut p uocabula ipa i ope qd' ualeant designent'. A bel hebraice. ī lingua nrām uim' forciudo dī. Vbi emm potcia diuina l' forciudo manifestat': gabel mittit'. Vnde eo tpre quo erat dns nascitur? ⁊ triumphatur? de mūdo: gabel uenit ad mariā. Vt illi ānūciaret q̄ ad debellādas aerias potestates humilis uenit dignat? ē. Michael inīptat' q̄s sicut dī. Q̄ nō eni aliq̄d i mūdo mire uirtutis fit: hic archangel? mittit'. Ex ipō ope nom ē ei?. Q̄ a nemo ualet facē: qd' facē pot' dī. Raphael īterpat' curatio uel medicina dei. Vbiq; eni curandi ⁊ medendi op? necessariū ē: h archangel? a dō mittit'. ⁊ unde medicina dei uocat'. Vnde ⁊ ad tobiā idem archangel? missus: oculis ei? ei rationem adhibuit. ⁊ cecitate detestata uisū restituit. Hominis eni īterpatio et archangeli officiū designat'. Vel uel inīptat' ignis: sic legim? apparuisse ignem ī rubo. Legim? ⁊ ignem missum delup'. ⁊ implesse qd' pcepta ē. Throni aut' ⁊ dnationes. ⁊ pncipat?. et potestates ⁊ uirtutes. q̄bus unusq̄sam celestem societatē aplis explicit'. ordines angelor ⁊ dignitates i telligunt'. Et p hac ipa distributione officior: alij throni. alij dnationes. alij pncipat?. alij potestates dicunt'. p cetis dignitatib? q̄bus inuicē distinguunt'. Virtutes: angelica quedā ministeria pbant'. p q̄s signa ⁊ miracula i mūdo fiūt. Que ⁊ uirtutes dicunt'. Principat? siue hij q̄ angelor agminib? preesse. q̄ p eo qd' subditos angelos ad explendū mistiū diuinū disponūt: pncipat? uocabulū accepe'. Nam alij sūt qui administrāt: alij q̄ adsistūt. sicē p danielem dī. Milia milium ministrabāt ei: ⁊ decies mlies centena milia assistebāt illi. Dominationes sūt hij: q̄ ⁊ uirtutib? ⁊ pncipatib? pminet. Q̄ p eo qd' cēas angelor agminib? dnant': dnationes uocantur. Throni sūt agmina angelor: q̄ latino eloq̄o sedes dicunt'. Et uocati

c De cherubin

thronꝝ q̄ illis ꝺonitꝰ p̄sidet. ⁊ p eos
iudicia sua disponit. Cherubin aiũt
er ip̄i sublimes celoꝝ potestates ⁊ an
gelica ministria p̄bent. q̄ er hebreo i
lingua nr̄a ip̄tant scientie m'tau
do. Sic enim sublimiora agmina an
geloꝝ. p eo q̄ꝺ uicinꝰ posita diuina
scientia ceꝛis amplioꝰ pleni s. Cheru
bin. i. plenitudo scientie appellant.
Jp̄a sunt illa duo animalia sup̄ p̄positoꝝ
nũ arche facta er metallo. ꝑ̄ sig
nificandi angeloꝝ p̄sentia. in quoꝝ
medio ostendit ds. Seraphyn quoq;
similiter mutatis ẽ angeloꝝ: q̄ er
hebreo i latinum ardentes uel ince
dentes int̄p̄tant. Q̄ ideo ardentes
uocant: q̄ int̄ eos ⁊ dn̄m nulli ag
h ꝺistitit. & ꝛ ideo q̄nto uicinioꝰ eoꝝ
eo assistit: tanto magis claritate
diuini luminis illuminant. Vnde ⁊
ip̄i uelant faciẽ ⁊ pedes sedentis i thro
no dei. & ꝛ ideo cetꝰ angeloꝝ ꝺba ui
dere dei ẽntiam plene nõ ualent: q̄n
cherubin eũ tegunt. Hꝫ g̃ uocabula
agminũ angeloꝝ. ita sunt specialia
ordinũ angeloꝝ. ut tamẽ sint er par
te communia omniũ. Jam duo thronꝝ
sedes dei i q̄ꝺam angeloꝝ ordine spe
cialit̄ designent. cũ p̄ psalmista q̄
sedes sup̄ cherubyn dr̄. Ꝺ; ideo ist
ordines angeloꝝ p̄natis nominibꝫ
appellant: q̄ hoc ip̄m officium in
p̄prio ordine plenius acceper. & ꝛ cũ
sint omnibꝫ cõmunia. p̄p̄e cũ hec oĩa
suis ordinibꝫ deputãt. Vnicuiq; enĩ
sic̃ p̄ꝺictum ẽ p̄pria sunt officia ĩjũcta. que p̄mutasse eos in mũdi statu
eaꝛdiũ. Q̄a angli ⁊ locis ⁊ hominibꝫ
p̄sunt: p̄ p̄p̄ham tectat angelꝰ dicẽs.
Princeps regni p̄sa rectitat m̃. Vnde
apparet n̄ ee locũ eu anglis nõ p̄sit.
Presunt enim ⁊ auspiciis opum oĩũ.
idest ordo uel distinctio angeloꝝ. q̄
post lapsum maloꝝ i celesti uigore
steteri. Jam postq̄m apostate angli
ceciderẽ: hꝫ p̄seuerantia eẽ beatitudinis
solidam s. Vnde ⁊ post celi creatiõ
nẽ in p̄ncipio reperit: fiat firmamẽ
tum. & ꝛ uocauit ẽ firmamẽtũ celum.
Hinitium ostendit. q̄ꝺ p̄ unũ an
geloꝝ malorꝝ: hꝫ qui remanserẽ fir
mitatẽ eẽ perseuerantie ostendit.
Nullo iam lapsu anĩsi. nulla superbia
cadentes. sed firmit̄ in dei amore ⁊
contemplatione manentes: nichil aliud
dulce habẽt. nĩ ei a quo creati s. Qꝺ
aũt duo seraphyn in ysaia legunt̄:
figuralit̄ ueteris ⁊ noui testamẽti sig
nificatione ostenditur. Q̄ꝺ uo faciẽ
et pedes dn̄i operit. q̄ p̄terita ante
mũdi ⁊ futura p̄ mũdum scire nõ
possumꝰ. s; media cũ eoꝝ testimonio
contemplam̃. Singuli senas alas hnt̃.
q̄ de fabrica cũ mũdi que i sex dieb;
facta ẽ: i p̄senti seculo nouim⁹. Q̄ꝺ cla
mãt cer sẽs alt̃ ad alterũ: trinitatis
in una deitate mõstrat̃ mistꝫ. De
Patriarchaꝝ nõia nẽ patriarchis.
scianus. q̄ꝺ in suo uocabulo
resonãt. Jam pleriq; eoꝝ ex causis
p̄priis nomina acceperẽ. Patriarche i
terp̄tant patrui p̄nceps. ex q̄bꝰ ꝺ
sedim ẽnem originem ducit. Abram
primum uocatꝰ ẽ patr̃ iudaice ꝑ̄.
ꝑ̄ ist' seculi; cũ. Postea appellatꝰ
ẽ abraham addita una litt̃a. q̄ꝺ tãs
fert̃ patrẽ multaꝝ geneũ. q̄ꝺ erat
adhuc p̄ fidem futurum. Centum

De seraphyn

·H·

De abrã

aūr nō halet̄ i noīe. ſ; ſub audiat̄
uſta illd. ⁊ erit at̄ tuū nom̄ ha
braam. q; patrem m̄ltar̄ gentiū
poſui te. Yſaac ex rīſu nomē ac
cepit. Riſerat enim pat̄ qñ ⁊ p
miſſa ē: admiras i gaudio. Riſit
et mat̄ qñ p ans uiros illos p̄miſ
ſus ē: dubitās i gaudio. ⁊ ar hac
ꝯ causa nomē accepit. ⁊ ego ha
braam dñ patrum ſignificauit. q̄
ē auctor ⁊ origo hominū. Yſaac a̾
ſignificauit. qui nobis gaudiū ce
leſte fec̄. Jacob ſubplantator intp̄at̄.
ſiue qđ i ortu plantam naſcentis frīs
app̄hendit. ſiue qđ poſtea fidem ar
ta cepit. Iſte p̄figurauit eccliam. ex q̄
duodecim nati ſunt patriarche. que eſt
eccl̄ia i duodenario numero ſtituta.
unde duodecim tribꝰ iſrl dicunt̄.
ſtrahel ut uidens dñm. Tunc enim
hoc nomē iacob iſrl accepit: qñ tota
nocte luctantis uicit in certamine
angl̄m. ⁊ oriente luce benedict̄ ē.
C ⁊ inde ap̄ uiſionē dñi dr appellat̄
ē ſicut ip̄e ait. Vidi te dñm facie ad
faciē ⁊ ſalua fca ē aīa mea.

Ruben intp̄at̄ uiſionis filꝰ.

Juda confeſſio dī. q̄n pepit eū lia. lau
dem dño reddit dicens. Modo ſup hī
confitebor dño. Et ob id uocat̄ ē iu
da. a confeſſione itaq; nom̄ eius ē dicti.
hic ē regalis ſucceſſio. mirabilis p̄ſa
pia. cui ducat̄ bellor ⁊ iſrl cadit̄
regnū. q̄ nom̄ gentib⁹ ex suo noīe
dedit. Leo potens ut leo i regni uiri
te. ⁊ clarus i ſplendore regni poten
cie. Cui q̄dem impij poſtitas non
reſſauit. q̄ adusq; aps q̄ſi catulꝰ leo
nis ex gemine eius aſcendit. atq; ſpes
gentiū ex regali parens uiro coruſca
uit. Et inde dictum ē: uicit leo de
tribu iuda. unde ⁊ iudei sortem ſ nomē.
Q̄a iudas confeſſio dī. Vnde ⁊ nos confeſ
ſores nomē poſſidem⁹? Sic ⁊ ypocrite
dictum eſt: qui ſe dicunt iudeos
ex non ſūt.

Ysachar intp̄at̄ ē merces. Hoc at̄
ideo. q̄ mādragoras filij ruben: inue
nium uni q̄ rachel debebat̄ ad ſe eme
rat lia. Comparauit mandragoras. ⁊
accepit ē ysachar. Vnde ⁊ dum nat⁹
ē: dixit lia. Dedit dñs mercedem mea.
De hoc tribu nat⁹ ē iudas ſcariothes:
q̄ dñm uendidit. ⁊ de mercede p̄cij opa
ratur agrū. de merce im̄q̄tis ſue.
Zabulon intp̄at̄ habitaculū.
Zepthalim: de uīſione.
an intp̄atur iudicū. Balla enim
dum eū peperiſſet: dixit rachel dña ei⁹.
Judicauit me dñs ⁊ exaudiuit dicēs.
Dedit m̄ filium. Causam noīs expoſuit.
ut ab eo qđ iudicaſſet dñs. filio anal
le iudicij nom̄ imponēt. De hoc tribu
nat⁹ erat anathot̄ de ciuitate ſacerdotes.
q̄ fuit in regno ſalomonis. Et
ſacerdotalis auctor originis. cui
tribu iuda p̄mutatione gentis iunct⁹ ſ;
in iſrl tota diuiſꝰ. cadens p̄ſe sortes
humiculo. ⁊ habitās i uniuſis regnis
fratrum. De hoc ſūt ſacerdotes. q̄bꝰ nō
ē hereditatem i tra poſſidē hereditatem. ſ;
i toto iſrl ap̄lor⁹ tempꝰ ēent pauperes.
Judas ⁊ leui frat̄ ⁊ ſacerdos aps intp̄at̄.
qui fuit in regno ſacerdotes dō ⁊ pat̄
ſuo. Zach: ab aduētu ſiue penitu

ex q̄ Hosias Nazarethos fuit

.d.

uocat⁹ ē. Aser: beat⁹ dicit. Joseph: saluator mūdi mīpat. eo qđ orbem āre ab īmīnētis famis cardio libau. Beniamin mīpat filiꝰ dextē. qđ est ūtimus. Manasses: dr oblit⁹. Effra ym dr augmtum. hꝭ s patres patrum. pphaꝝ t apl'oꝝ origo. hꝭ s t patres nr̄i. de qb⁹ dns dixit ad habraam. Jn ysaac uocabit tibi nom. nō in ysmael q de ancilla nat⁹ ē: que ē synagoga. De pphis. ——

Propheta dict: eo qđ longe pui deant. qs gentiles uates appellant. hꝭ nr̄os pphas uocāt qi pfatores. qꝝ pfant. i. locunt. t de futuꝝ ūa pdicant. Qui aūt a nb pphe: in uecti testamto uidentes appellabant. qꝝ uidebant ea que ceci non uidebant. q i mistio absdita erant. Multi fuit pphe. s; tamen duodecim in libris relinq̄unt. exceptis q̄tuor qui maiora uolumina ediderunt. — — —

Isayas mīpat saluator dns: t mitto. saluatorem enim unigenitum eccl̄ie promittebat. Hic eni⁹ non in una gente aut regione. sed in omni mundo euāgelizare cepit. ——

Jeremias electꝰ dn̄i. pro eo qđ dn̄s ē ei. Constitui te sup gentes t regna. Ezechiel: fortitudo dei. ——

Daniel: iudicium dei. qđ inter presbiteros iudicauit. ——

Osee. saluator aut saluans. ——

Johel: dominus deus siue impiēs deo. ——

Amos: pressus aut ruinosus. eo qđ populꝰ isrl̄ a dn̄o ruinꝰ erat. ——

Naum: germen siue desolator. ——

Habacuc: amplexans. qui uel ex eo qđ amabilis dn̄i fuit. Hinc eni⁹ de pphis tam audaci uoce ausꝰ est dn̄m ad disceptationē iudicij uocare. cur i rebꝰ humanis t mundi istius tanta rerum ūsitat⁹ iniq̄tas. ——

Micheas: q̄s huic uel q̄s iste. ——

Sophonias: speculū uel archanū dn̄i. Abdias: seruꝰ dei. Sic enī moyses famulꝰ dn̄i. t apl's seruꝰ xp̄i. ita iste legatus ad gentes: missꝰ uenit. Iste fuit dispensator acab regis. onas mīpat columba siue dolens. columba p gemitu. dolens pp̄e ea tam que aruit. Jp̄e ē sarepthane uidue filiꝰ. ut iudei affirmāt: que reuiscatuit helyas. Et tunc dictꝰ ē amathi. a mathi enim est hebreo. latine ueritas. i. filiꝰ ūitatis. ——

Zacharias memoria dn̄i. eo qđ memoratꝰ ē dn̄s p eius pdicationē populū reduc̄ ad ihrlm. ——

Aggeus i latinū: festꝰ t letus. —

Malachias mīpretatur angelus domini. — — — —

Hꝭ sunt duodecim pphe in duodenario eccl̄ie numero. hꝭ pphauer̄ de apō: qđ postea ihs apl's dicebat. Alij laborauer̄: t uos i labores illoꝝ introistis. Et iterum. Multi reges t pphe cupierūt uidē quem uidetis t non uider̄. i. ap̄m quem uos uidetis i carne. t illi nō uiderūt. Quatuor uo pphe int̄ duodecim: q̄tuor euangelistas significauer̄ qui int̄ apl'os fuerūt. De apl'is. ——

Apostoli gr̄ce: latine missi int̄ pretant̄. Nam sic̄ grece angeli. latine nuncij uocantur: ita t grece apli. latine missi appellant̄. Ipsos enim misit xp̄s euangelizare

12

p umilitu mundu. Sic ut quidam. p
sos. mdos. penetrent. facientes i no
mine xpi magna t credibilia mira
cula. ut attestantibus signis t prodigijs.
credat illis in his que dicebat. Ha
bent autē plerīq; ex his: causas
suos uocabulos. Vnde dicat petrus.
Petrus a petra nomē accepit. hoc ē
a xpō sup quem fundata ē eccla.
Non enim a pe petra. s; a petra petrus
sortitus ē nomen. Sic non xps a
xpianus. s; xpianu a xpō uocatu sut.
Unde; ait dns. Tu es petrus t sup hāc
petram hedificabo eccliam meā. Va
dicat petrus. Tu es xps filius dei uiui. Deinde dns respondit. Sup hāc
petram qm dixit: hedificabo eccliā
meā. Petra enim erat xps. sup qd
fundamtū t ipe hedificat ē petrus.
Cephas dictus ē: eo unde dicat
qd i capite sit constituit apls. Ce
phas grece: latine caput dr. Unde sy
mon bariona: idest filius columbe. Bar quippe syra lingua: filius
dr. Iona hebraice columba. Et ē ipm
nomē in pace: syrum patrē t he
breu. Bariona alij simpliciter accipiūt. qd symon petrus filius sit iohis.
ita illam inuocationem dni. Sy
mon iohis amas me: Iohes autē
dni gra. t pro iona. iohem dicūt.
Et dicūt petrū fuisse armoniū. id
est petrū. cepham: t symonem bar
ionam. Symon hebraice: latine
audiēs dicit. De saulo.
Paulus hebreo sermone temptatio
dr. Eo qd pri in temptatiōe eccle
sit usus. t inde nomen habet istud. eo qd psequebat xpianos.

Ante ista mutato nōie de saulo fuit
ē paulus. qd interpretat mirabilis siue
electus. Latine autē paulus amodo
dictus ē. Unde t ipe ait. Ego ad sum
minimus apl̄orum. Quando autē saulus
superbus t elatus. Non ū paulus: hu
milis t modicus. Unde ista duo nōa
Cephas enim t saulus idō mutata fuer.
mutatio nōis aliter sunt uocati.
ut ēent etiam ipō nōie nouu sicut
habuām t sarra. De andrea.
Andreas frater petri carne. t coheres
grē. qd latine dicat uirilis: siue res
pondens. Sermone autē greco a ui
ru uiribus appellatur. De iohe.
Johannes ex merito nom accepit.
interpretat in q est gra dni. amplius
enim eum quam ceteros apl̄os
dilexit ihesus. De iacobo zebedei.
Jacobus zebedei a patre dictus. que
relinquēs cum iohanne: uenit
patrem t dnm secuti secuti sunt. hij
sunt filij tonitrui. q t boanerges
ex firmitate t magnitudine fidei
nominati sunt. Hunc iacobum fre
ihoannis: herodes post ascensionē
dni occidit. De iacobo alphei.
Jacobus alphei: ppter separationē aliū
nominatus alius iacobi. Unde iste
filius alphei. t ille filius zebedei. am
bo a patre nomen sumpserūt. Iste ē
iacobus minor. qui in euangelio frater
dni nominatur. Cuius maria uxor
alphei: soror fuit matris dni. Cum
maria cleophe. iohānes euangelista
cognominauit. Alpheus autē hebreo
sermone dr. latine uno millesimus
siue decimus. De philippo.
Philippus: os lampadis: uel os manuum.

De thoma Thomas: abissus uel geminus. unde ꝛ grece didim⁹ appellat⁹. De bartho Bar'tholomeus syra lingua: filius suspendentis aquas. uel filius suspendentis me. De matheo. Matheus: in hebreo donat⁹ exprimit⁹. Idem appellat⁹ leui: ex tribu a q̄ ort⁹ fuit. In latino aũt: ex ope publica nũ nomen accepit. q̄ ex publicanis fuit electus: ꝛ in ap̄latũ translat⁹. Symon chana De symone chananeo neus: ad distinctionem symonis petri de uico galilee chanaan ubi aquas dñs mutauit in uinum. Ipē ē qui in alio euangelista: scribit⁹ zelotes. Chanaan q̄ppe: zelus interpretatur. De iuda iacobi. Iudas iacobi: q̄ alibi appellat⁹ leuetus: figūratum nomen hꝫ á corde. qđ nos diminutiue corculum possum⁹ appellare. Ipē in alio euāgelista thadeus scribit⁹. quem ecclesiastica tradit hystoria missum ad eliutcen edissam: ad abagarum regē. Iudas scariothes. De iuda scariothes. uel a uico in quo ortus fuit. uel ex tribu yssachar uocabulum sūpsit. Quodam prasagio futuri: in condempnationē sui. Yssachar enim interpretatur merces. ut significaret⁹ precium proditoris quo uendidit dominum. De mathia Mathias qui int̄ ap̄los siue cognomine solus habet⁹: int̄pret⁹ donat⁹. ut subaudiat⁹ pro iuda datus. Iste enim in locū eius electus est ap̄s. cum p duobus sors mitteret⁹. Marchus: excelsus mandato. utiq: ap̄t mādati altissimi qđ ꝑdicauit. Luchas: ipē consurgens. siue De lucha. ipse eleuans. De barnaba. Barnabas filius ap̄he. uel filius consolationis. hij s̄ duodecim a discipli. ꝑdicatores fidei. ꝛ doctores gentiū. q̄ dum omnes unum sint. singuli tamē coꝝ ad ꝑdicandū in mūdo sortes ap̄as acceperūt. Petrus roman. Andreas achaiam. Thomas indiam. Iacobus yspaniā. Iohannes asyam. Matheus macedoniam. Philippus gallias. Bartholomeus hyrcaoniam. Symon zelotes egyptum. Iacobus fr̄ dñi ihr̄m. Paulo aũt cum cęt̄is ap̄lis nulla sors propria traditur. quia in omnibus gentibus magister et predicator digitur. Nam sicut pet⁹ et reliqui circumcisionis. ē dat⁹. ap̄latus. ita paulo prepucij in gētibus. Hic autem ꝛ septem ecclis. et tribus euangelizat discipulis. Hij sunt duodecim porte celestis ierusalem per quas ad uitam beatam ingredimur. Hij sunt prima apostolica ecclesia. quam credimus firmissime supra ap̄m petram fundatam. Hij sunt duodecim throni. iudicantes duodecim tribus israel. Hec est ecclesia per uniūsum orbem mundi dilatata. Hoc est semen scm et electum regale sacerdocium. per uniuersum mundum seminati. Rari fuerunt: sed electi. Et

de his paruis ḡnis: mlta legis furre-
ant. hāc ecclīa credim⁹ r amem⁹ r q sup
cuāglizauit qm ifti ñ aam⁹ l; anathema
i ppetuū erit maranatq. i. pdito i aduētū dñi.

t r quo facili⁹ lxe seminis ḡna p
agrū huj⁹ mūdi quē ppe laborauc-
runt. r hij mercīt. semīnati fuer-
subiecte formule pietā demonstrat.

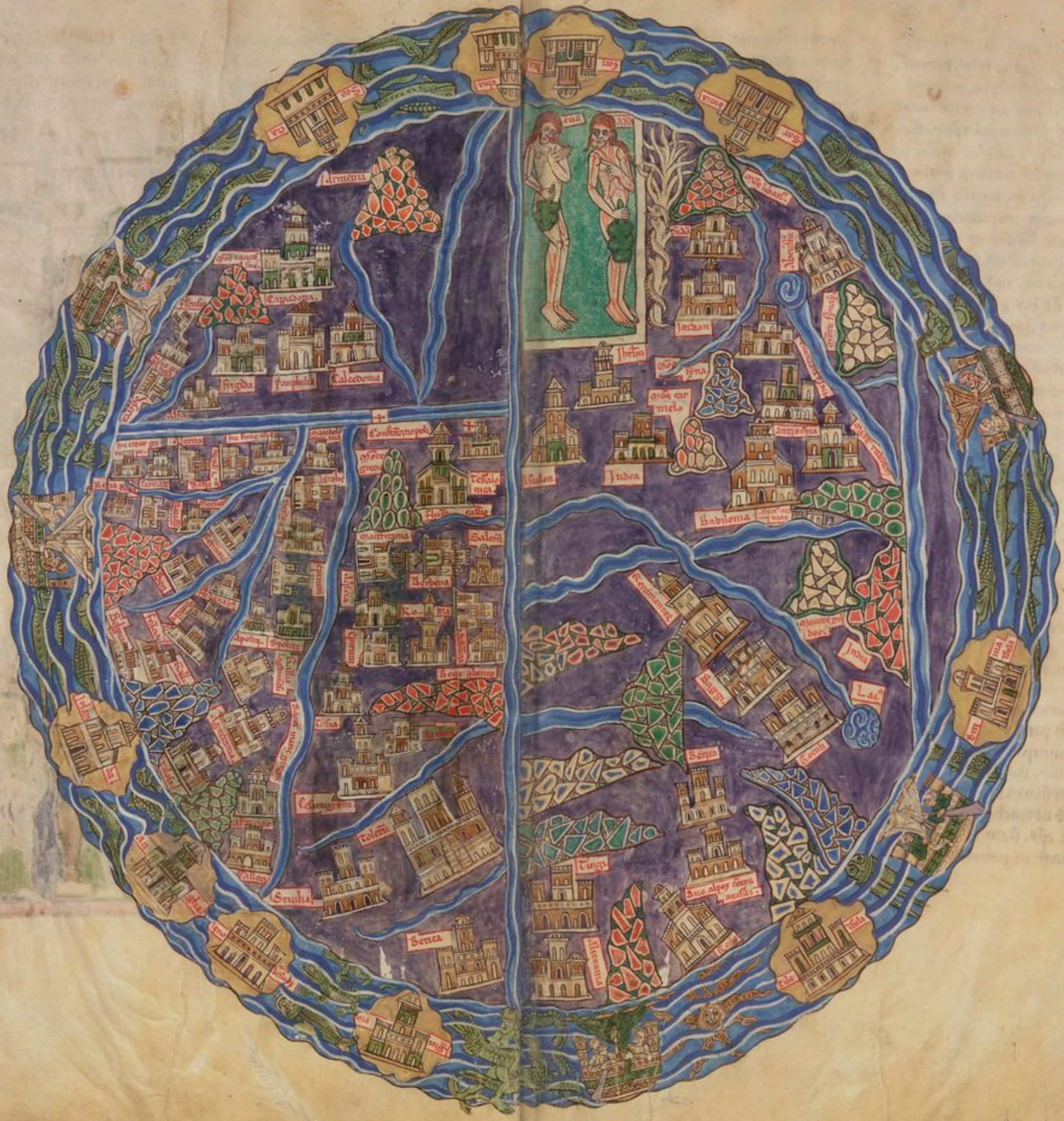
Armenia
Cappadocia
Frigia
Pamphilia
Calcedonia
Constantinopol
Thessalonica
Salem
Bersabee
Jericho
Jordan
Thebin
Judea
Babilonia
Jericho
Jordan
Lac
Sidon
Tiro
Berca
Sevilla
Toleti
Burgos
Jerusalem

Stephanus nouma dr̃.

.d.

.d.

d

Martirs grēca lingua. latine testes. dicunt. unde ⁊ testimonia greē martiria nūcupant. Testes autem ideo uocati sunt: qr ꝑ tēm testimonii apī passiones sustinuer. ⁊ usq; ad mortē pro ūitate ētauer. Martirum ꝓmus in nouo tēto stephanus fuit. q̄ hebreo sermone itp̄retatur nouma. qd̄ prior fuit ī mīrio ad imitationē fidelium. Idem aūt qd̄ sic greo sermone itp̄retat: in latino ūitatis coronatus. Et hoc ꝓtinus ut oīque rent in ꝑpha q̄dam fuit ꝓmus in uocabulo resonaret. Lassus ē enim: et qd̄ uocabat accepit. Cōna dr̃ humilitē lapidatus. ⁊ sublimitē coronatus. Duo sunt aūt mīrij genꝰa. Vnū ī aspa passiē: alterū in occulta aī ūitate. Nam multa hostis insidias tolerantes. ideſt diabolo resistentes. et cunctas carnalibus desideriis abrenūciantes. ꝑ hoc quod se omipotēti dō in ordine mactauer: ⁊ pauo qñe mīres facti s. Et ⁊ si ꝑsecutionis tps exterret. mīres ē potuer. De ordinib⁹ Cleros ⁊ clericos hic ⁊ dignitatib⁹ eor. appellamus. qr mathias apls sorte electus ē: quem ꝓmum ꝑ aplos legim⁹ ordinati. Cleros enim grece. latine sors uel hereditas dr̃. Ꝑ ꝟptātem ꝯ dicti clerici. qr de sorte sūt dñi. uel qr dñm partem habent. Seu alit̄er aūt clici nūcupant: omēs qui ī eccl̄ia ꝛ deseruiūt. Quor gradus nōia hec sūt; hostiarius. Lector. exorcista. acolitus. Subdiachonus. Diachonus. Presbit̄. ⁊ epūs. Sed epōr quadruplex ē. ideſt in patriarchis. archiepīs. metropolitanis: atq; epīs. Patriarcha greca lingua summus patrū itp̄tatur. qr ꝓmum ideſt apicem tenet locum. Et id̄ qr sūmo honore fungit. alii nomine censet. In oīm orbe tāq; eius sedes sunt patriarchaq;. Idest roma. antiochia. et alexandria. Ipi ⁊ pape dicunt. archiepūs greco uocabulo. qd̄ summus sit epōr. Tenet enim uicem apostolor. et ꝑsidet tam metropolitanis q̄m epīs oēs. Singulis enī ꝓuincijs ꝑminet. quor auctoritati debent oēs sacerdotes subiecti sunt. Sine q̄bus nichil reliqs epōs agere licet. Sollicitudo enim eorum ꝓuincie ipsis amissa ē. Omēs aūt supi⁹ delignati ordines. uno eodemq; uocabulo epi nominant. Si: inde ꝓuato nōie q̄dam uocant. ꝑ distinctionē potestatū q̄m singulariter accepi. Patriarcha pat̄ ꝓncipū. archos enim enī: ꝓncips dr̃. archiepūs epōr metropolitanus nominat. Epūs aūt uocabulū inde dēm. qd̄ ille q̄ sup efficat. sup intendat. curam salutis; subditor⁹ gerens. Sacerdos enī greē. qd̄ latine intēde dr̃. siue ⁊ speculator itp̄tat. Nam speculator ē ꝑtinens ī eccl̄ia dict⁹. eo qd̄ speculat: usq; ꝓspiciat ꝓuidos infra se positos mores ⁊ uitam. Pontifex ꝓncips sacerdotum ē. quasi uia sequēciū. Ipe et summus sacerdos. ipe pontifex maximus nūcupat. Ipe enī efficit sacerdotes atq; leuitas. Ipe enī omēs ordines ecclīasticos disponit. Ipe qd̄ unusq; facē debeat ostendit. a nre aduētum aūt pontifices ⁊ reges erant.

ordo epōr ꝑ triplex

Yam maiorꝫ hec erat ꝙsuetudo. ut
rex ēet ⁊ sacēdos uel pontifex. Vnde
et romani imp̄atores: pontifices
dicebant⁹. Vates ammōtes appellabāt⁹.
Cui⁹ significatio intuplex ē. Yam
modo sacādot⁹. modo pphām signifi
cat. modo poetam. a mistes sacēdos
dict⁹ ab eo qđ ante altare stat.
Primus ē enim i ordine eccle. ⁊ sup⁹
se nullū hr̄. Sacēdos aūt nomē hr̄
ꝙpositum ex greco ⁊ latino. qsi sa
crū dans. Sic enī rex a regendo.
ita sacēdos ad sācificandū uocat⁹ ē.
Consecrat enī ⁊ sācificat. Presbit̄ gre
latine senior int̄pret⁹. Non enim mo
do p etatē i decrepita senectute. sz ꝓp̄
honorem uł dignitatē qm̄ accepit:
p̄sbiū nominant⁹. Idem aūt p̄sbit̄
sacēdotes uocant⁹: qꝫ sacrū dant sic
epi. Q̄a licet sint sacēdotes: cm̄ pon
tifex⁹ apicem n̄ hnt. qꝫ nec ēlma
te hontē signant. nec paraclitū spm̄
dant: qđ solum deberi epis lectio
actuū ap̄lor̄ demonstrat. Vnde ⁊
apđ uetes idem epi ⁊ p̄sbit̄ fuerūt.
qꝫ illđ nomē dignitatis ē. Leuite
ex nōie auctoris uocati. De leui enī
tribu leuite erant sūt: a qb⁹ i tem
plo dī mistica sacēnta ministria ex
plebant⁹. Hinc gre diaconi. latine mi
nistr̄ dicūt⁹. Q̄a sic i sacēdote discretio:
ita i diacono ministrij dispēsatio ha
bet⁹. Hypodiachon⁹ gree. qđ nos la
tine subdiachonos dicim⁹. qui ideo
sic appellant⁹: qꝫ subiacent p̄ceptis ⁊
officijs leuitaꝝ. Oblationes enī i tē
plo dī a fidelib⁹ ipi suscipiūt. ⁊ leui
tis supponēdas altarib⁹ deferūt. Lecto
res a legendo. Psalmiste a psalmis
canendis uocati. Hi enī p̄dicāt ppls
qđ seqnt⁹. Hi canūt. ut excitent ad
ꝙsimonē animos audiēciū. Hic ⁊
q̄dam lectores miserant⁹ pnūciāt. ut
quosdam ad luctū lamētationēq: ꝙ
pellāt. Idem ꝑ et pnūciatores uocāt⁹.
qđ prius adnunciāt. Tanta enī ⁊ tā
clara erit eoꝝ uox: ut q̄libet lōge
positos aures adimpleāt. Cantor aūt
uocat⁹: qꝫ uox modulat⁹ i cantu. hui⁹
duo grīa dicunt⁹ i arte musica. Sic
ea docti hoīes dicē potuer̄. idest p̄ceptor
et succentor. Precentor scilic⁹. q̄ uocē
p̄mittit i cantu. Succētor aūt qꝫ sub
sequent⁹ cantū resp̄ondet. Concētor
aūt dr̄ qꝫ sonat. Q̄ aūt nō sonat
nec canit. nec succētor nec concētor
erit. Acolit⁹ gre latine ceroferarij di
cunt⁹. ad deportandos cereos q̄n̄o legē
dum ē euāgliū. aut sacrificiū offeren
dum. Tunc enī accendunt⁹ lumina
ria ab eis: ⁊ deportant⁹. Non ad effu
giendas tenebras dū sol eodem q̄re
ritaliter. sz ad signum lucis demons
trandū. Vt sub typo luminis corpo
ralis: illa lux ostendat⁹ de q̄ in euan
gelio legit⁹. Erat lux uia que illu
minat oēm hoīem uenīētē in hūc
mūdū. Exorcistę aūt ex greco i latī
no adiurantes siue īterpantes uocāt⁹.
Inuocant enī sup catheciminos. uel
sup eos q̄ hūt spm̄ īmūdū. nomen
dn̄i ihu. adiurātes p eum ut egre
diat⁹ ab eis. Hostiarij idem ⁊ ianito
res. q̄ in uet̄i testamēto electi fuit ad
edēdam templi. ut nō ingredēt⁹ eis
hostiū i mūdo i omī re. Dicti aūt
hostiarij. qđ p̄sint hostijs templi.
Ipi enim tenentes clauem. omnia

inter eas utraq; partē ꝯtinuit. atq; inter bonos & malos habētes iudiciū fideles colligit. & respuit infideles. ¶ anachorita greca lingua uocat eo qđ sit singularis. ¶ monas grece singularitas dr̄. Ē ergo si solitarius interpretat uocabulū monachi. qđ facit in carta q̄ solus ē. ℒ lura sunt autē genera monachorū. ℂ enobite. qs nos in comune uiuentes possumus appellare. ℂ enobiū enim primus ē. ⅄ anachorite s q̄ post cenobialē uitam deserta petunt. & soli habitant p deserta. & ab eo qđ longe ab hominib⁹ recesserūt: alii noīe recesserūt. S; anachorite helyam & iohem. cenobite uo apl̄os imitant. ℍ eremite hi sunt qui & anachorite. ⅄ nachor grece: latine heremus dr̄. hi ab hominum aspectu remoti: heremū & deserta solitudinis appetūt. ¶ am heremū dic: qi remoti. ⅄ lba autē syrum nomē: & significat in latinum pat. ⅄ d paulū womans scribens exponit dicens. In q̄ clamamus alba pat. Syrum dicit & latinum. De ceteris ℵpianus qñti inceptio fidelib⁹ offendit: de unctione deducit. siue de noīe auctoris & creatoris. ⅄ apō enim xp̄i sunt cognominati. sic á iuda iudei. De magist⁹ qppe noīe. cognomē sectatorib⁹ datum ē. xp̄iani autē aliqñ á iudeis. qr sic ppō nomine uocabant nazarei. p eo qđ dns nr̄ atq; saluator á uico q̄dam galilee nazareus sit appellat⁹. ¶ō se autē xp̄iani ee xp̄ianū. q̄ nomē hr̄: ee facta nō hr̄. Vbi autē nomē secutum fuit. & ope impleūt. ecclesiastice ꝯtinuerit. Ille ē enim uiacit xp̄ianus: q̄ fide & factis se ostendit xp̄ianū. ⅄mbulās sic & ipe ambulauit: a q̄ & nomē traxit. ℂ atholicus uniūsalis siue generalis interpretat. ¶am grece uniūse: catholicon uocant. ℬ rtho doxus ē credens recte: & ut credit uiues. ℬ rthos enim grece: latine recte dr̄. Doxa gla. hoc ē uir recte gle. ℚe noīe nō pōt uocari: q̄ alit uiuit qm̄ credit. ¶ eophilus grece latine nouella. & tudis fidelis. uel ruperuenatus interpretatur pōt. ℂ atheccumin⁹ dict⁹ p eo qđ adhuc doctrinā fidei audit. nec dum tm̄ baptismū recepit. ¶am catheccumin⁹ grece: latine auditor interpretat. ℂ ompetēs uocat. qr instructionē fidei petit gr̄ām ad. ⅄nde & a petēdo petens uocatur. ℂ ū aliqs iam pagan⁹ ad fidem uenit. cū instruit ut credat: catheccumin⁹ dr̄. ℂ um recte credidit & baptizari se postulat. petēs nominat. ℂ ū ū in aqua baptismi ungit. fidelis dr̄. ℂ um ū elinat a clima. idest unctio. dr̄ a chrisma. S; qm̄ post baptismū p epōs dat sps scs p manus impositionē: in actib⁹ apl̄orum apl̄os hi fecisse meminim⁹. Sic enim dic. ℂ um audissent aūt qui erant ihersolimis apli. qđ samaria accepit ūbum dei: miser ad eos petrum & iohem. Qui cum uenissent: orauer p illis ut acciperent spm scm. ¶ōdum enim in ullo eorum descenderat sps scs. Tantum emi baptizati erant in nomine ihu x̄. & tūc imponebāt illis manū: & accipiebant spm scm. S; spm aūt scm accipere possum⁹. dare ñ possum⁹. s; ut

16

dñm ñuocam⁹. Hoc aī a q̄ medio
fiat quē admodū sēs papa ñocāt⁹
vmane sedis p omēs ecclias sēp
senti: audiit. Dic̄ enim. Hon ab
alio scr ab eō. spm sēm p manꝰ
impositionē fiat hiē. Ham p̄sbīi
hic; sint sacdotes. pontificat⁹ tm̄
apicem ñ hñt. Hoc aī solis ponti
fic⁹ deberi ut signet ī frontem
uel spm sēm tradant. qđ nō solum
sluetudo ecclīastica demōstrat. ue
rum t supior illa lectio actuum
ap̄lōz que asserit petrum t iohānē
nē ēe discretos: q̄ iam
baptizatis tradierint spm sēm. Hā
p̄sbīt⁹ seu epūs epm. siue p̄sente
epo. cum baptizant: ēsignate bap
tizatos ungē lic;. s; de eo ēsignatē
qđ ab epo fuerit sēctum. Hon tm̄
frontē ex eodem oleo signare. qđ
solis debeāt epis. cum traditur spm̄
sēm. De religione t fide.

Cognam a putando philosoph
nominauer̄. idest hoc puto ēe
bonum: hoc puto ēe ueiū. Reli
gio appellata: qđ p eam uni dño
religam⁹ aīas nr̄as ad cultum di
uinū uīculo seruiēdū. qđ ubum
apositum ē á religendo. i. eligēdo.
ut ita latinum uideat religio sic
elegio. t ita fuit aī que in religio
nis cultu ad colendū dm̄ hoīb⁹ p
quirīt. Idest spes: fides t caritas.
In fide q̄d credendū. in spe q̄d spe
randū: in caritate q̄d sit amandū.
Fides ē qua uiacī credim⁹. i. qđ neq̄
q̄m uidē ualem⁹? Ham credē iam
nō possum⁹ qđ uidem⁹? Spe aī
nomē fidei inde ē dictum. s; oīno
fiat qđ dēm ē aut p̄missum. Et
inde fides uocata. ab eo qđ fit illd
qđ int̄ utrosq; placitum ē: q̄si int̄
dm̄ t hoīem. hinc t fed⁹ dī. Spes
uocata qđ sit pes p̄grediēdi uiam.
q̄si i ua ē pes. Vnde t atarno despa
tio. Qa deest ibi spes: nulla ī ua
ambulandi facultas. Qa dum q̄sq;
pēm amat. futūm gl̄iam nō spat.

Caritas grece latine dilectio mīp̄ta
tur. eo qđ duos i se ligat. Ham dilec
tio a duob⁹ incipit. quod ē amor
dī t p̄ximi. De qua ap̄ls ait. Plen
itudo aī legis ē dilectio. Maior aī ē
hec dilectio omīb⁹ uirtutib⁹ i eccl̄ia.
qr q̄ diligit: t credit t spat. Qui aut
nō diligit. q̄nuis mlta bona faciat:
sine causa laborat. Bēnis aī dilectio
carnalis: nī dilectio s; amor magis
dici solet. Dilectionis aī nom̄ tantū
modo ī meliorib⁹ reb⁹ idest ī sēis t
religiosis uiris accipi solet. Hy ē eccl̄ias
tica doctīna. Hy fides int̄ eccl̄ia teneda.

E aphē plog⁹ eccl̄ie. Incipit plog⁹

Synagoga grece: latine sȳnagoge.
Congregatio dī. Qa eccl̄ia ad uo
cationem dicit. eo qđ omēs ad se uo
cet. sȳnagogam uo congregationē ap
pellauit. eo qđ multitudines pp̄li
in eam congregent. Qđ primum no
men: uideor⁊ pp̄ls tenuit. Ipōr⁊ eni
ppe sȳnagoga dici solet. q̄nuis ec
eccl̄ia dici possit. cum t int̄ xp̄ianos sȳ
nagoga nominat. Hrām ū apl̄i
unumq̄m sȳnagogam dixer̄. s; semp
eccl̄iam. Siue discēdi causa. siue
qđ int̄ nos congregationē habem⁹.
Vnde t sȳnagoga t quasi ab una
eccl̄ia nomen accepit. Distat aliq̄d

.xij.

mñ aduocationem ⁊ congregationem.
q aduocare dr̃ inuitare. Congrega
re ů sicut ⁊ pecora congregari solent.
q̃ ⁊ greges ꝑpe dicim⁹. ☩ntm̃ distat
mñ pec⁹ ⁊ hoiẽm. tantm̃ distat ĩt
synagogam ⁊ eccliam. In eccla nũ
cupiunt hoĩes. in synagoga aũ
lia. hoĩes fiũt ratione capaces. ꝑte
rita recordam̃. ꝑsentia ordinãt. ⁊
futã ꝓuident. Et q̃d̃ de die i die
facilius mensant pensant. ne ad
decora umq̃m ul̃ in ope ul̃ i cogi
tatõe cadant. Hon dant somnũ
oculis. sed die ⁊ nocte i lege dñi me
ditant̃. Iste ẽ filius masculus quẽ mu
lier dr̃ pepisse. q̃ nõ quẽ libet
seꝝ unuꝝ imitãdo. ꝙ ipam ũitatẽ
exemplabiliter imitando. Opando iu
cta cã ut ipam ĩtelligat. ⁊ sequat̃
ũitatem ad cuius ymaginẽ factꝰ ẽ.
Iste etiã accipit potestatẽ piscui maris
et uolatiliũ cli. pecudũq; ferarꝝ q̃q;
et reptiliũ. q̃ spualis q̃sq; efficit⁹.
Ꝙ; ideo similis fact⁹. q̃ sedm aplm
iudicat oĩa. ipe aũ a nemine iudi
cat̃. q̃ nĩ in hac mũdo ꝙ; i futuro he
res ẽ credit̃. Synagoga uo oẽm spem
suam in hac mũdo habet. Sollicita
ẽ pro corpore: nõ ꝓ aĩa. Contemnet aũ
hos. idest diabolũ ⁊ antiaꝑm. ⁊ here
ticũ. ypocritam. sacrificiũ. superstitio
nem. bestiã. drachonẽ. putres. lacus.
equos. ⁊ mulierẽ sup bestiam seden
tem. Diabol⁹ hebraice dicit̃. latine
uo deorsum fluẽs. q̃ quidẽ in ecc
culmine stare dempsit. ꝙ; superbie
pondere deorsum corruens cecidit.
☩ rece uo diabol⁹ eminator uocat̃.
ul̃ qđ emina i que ipe hoĩes iactat
do refutat. uel q̃ electoꝝ innocẽ
tiam eminꝰ falsis accusat. Vn
de in hoc libro uoce anglica dicit̃.
Circe⁹ ẽ accusator fr̃m nr̃ãꝝ. q̃ ac
cusabat illos i aspectu dei nr̃i die
ac nocte. ☩ rece sathanas dr̃. in la
tinũ uo sonat adũsariꝰ. siue trãs
gressor. Ipe enim adũsariꝰ. q̃ ẽ
ũitatis inimicꝰ. ⁊ semp seꝝ ui
tiis inimicꝰ natur. Ipe transgres
sor: q̃ ꝓuaricator effect⁹. In ũitate
qua odit⁹ ẽ nõ stetit. Idem ⁊ tẽp
tator: q̃ tentandi itꝰ innocen
tiam postulat. sic i iob scribit̃.
Antiaꝑs appellat̃: q̃ ante aꝑm ue
turꝰ est. Hon quomodo quidam
simplices intelligũt. antiaꝑm
ideo dictum: qđ ante aꝑm uen
turus sit. idest post eum uenier
aꝑs. Ꝙ; antiaꝑs grece dr̃. qđ ẽ la
tine contrarius aꝑo. Antia enim gre
ce in latinum ante significat. Aꝑm
se enim mentiet̃. dum uenit. ⁊ ante
eum dimicabit̃. ⁊ adũsabit̃ sacrile
gus ẋ. ut ũitas euãgelii soluat.
et nõ recipiat i solum legem mo
saycam. ⁊ ꝓpm ad circumcisionẽ
ꝓuocet. Iam ⁊ templum ihe
rosolimis reparare. ⁊ omes leges
ueteres restaurare temptabit. Ꝙ;
et ille antiaꝑs ẽ: q̃ negat ee dm
aꝑm. Contrarius enim aꝑi ẽ. Ꝙ; ⁊
ille antiaꝑs ẽ: qui credit ee dm
aꝑs. opibus aũt dissentit a aꝑo.
Ẋpm credit fide. ⁊ negat ope. Iam
sic duobus modis diabolus recedit
a deo: ita duobus modis apostatas
hoĩes ee. Sicut enim q̃ fide recedit
dit apostata ẽ: ita q̃ ope recedit

. de sinagoga .

ab oñipotẽte deo. apostata nomi
natꝰ: ⁊ si in ecclia fidem rectam
tenere uidetꝰ. Omẽs enim q̃ carent de
ecclia. ⁊ ab unitate fidei ⁊ opis p̃
eduntꝰ: sine dubitatione anathemati
ẽ ercduntꝰ. De hersib⁹ xp̃ianoꝝ.

Herses xp̃ianoꝝ multe sunt
⁊ innumerabiles. Cũ aũt ecclia
sep̃tiformis ẽ: ⁊ ĩ tot mũdo diffu
sa ẽ erdit. hersis uo dogma par
ticulatim ĩ aliquib⁹ regionũ par
tib⁹ oritur. Q̃dam ⁊ heresis de
ecclia recessit. ⁊ ex nomine suoꝝ
auctoꝝ q̃ eas adinuenerũ nomi
nantꝰ. Q̃dam uo ex causis ꝑpriis.
q̃s suo arbitrio eligentes ĩstituerũ.
Nam hersis grece. latine electio uo
caꝰ. qđ sectio; unusq̃sq; id sibi eli
gat. qđ melius illi ee uideꝰ. qđ no
solum ĩ rusticis ⁊ ignaris. s; ĩ sa
pientib⁹ reperiꝰ ⁊ litꝫatis. Q̃ pueri
las doctinas cauagitantes: arbitrio
suo qđ uoluerunt faciũt. qr q̃sq;
ab unitate ecclie ĩ desilio segregatꝰ:
et ad instruendas siue ad suscipie
das quaslibet causas q̃s ꝑ elegit.
hereticꝰ ẽ. ⁊ nõ solum de fide dicitꝫ.
s; etiam ⁊ machilente que ꝑ mi
chilo ee etiamꝫ obseruationes:
herses nũcupantꝰ. que omẽs a
seis sacerdotib⁹ ĩ diem iudicij reqrẽ
de erũ. Nobis uo nichil est nisi
arbitrio inducẽ hoc. s; nec eligere.
qđ nichil aliqs de suo arbitrio intro
xerit. ap̃los dñi habemꝰ auctores.
qr nec ipi quicqm ex suo arbitrio
qđ iducerẽt elegerũ: sed acceptam
a xp̃o disciplinã. fideliter nobis as
signauerũ. Itaq; etiam si angelꝰ
de celis aliꝫ annunciauerit. anathe
ma uocabitꝰ. Hec ee sunt hereses adu
sus catholicã fidem exurte. ⁊ ab
ap̃lis ⁊ a seis patrib⁹ uel damp̃nate. Que dum ĩ se multas
errorib⁹ diuise inuicem sibi dissen
dant. omnes tñ nomine adulꝫ
eccliã dei oppugnant. S; ⁊ q̃amq;
aliꝫ sep̃turam seim intelligit. q̃
sensꝰ sps sci flagitat. a quo oscisp
ta ẽ: hic; de ecclia nõ recesserit. tñ
hereticꝰ appellari potest. De secta.

Secta: a sequendo ⁊ tenẽdo no
minata ẽ. Nam sectas diemꝰ
habitꝰ animoꝝ. ac institutam dis
ciplinã uel ꝓpositũ quẽ tenendo
sequuntꝰ. longe aliꝫ ĩ religionis
cultu: qm̃ cæt. De scismate.

Scisma: a scissura animoꝝ voca
ta ẽ. ⁊ eodem eni cultu. eodem
ritu. credũt ut cæt religiosi. Solo
congregationis delectant̃ discidio.
ut cum cæt̃s communi nullo ful
ciant̃ desilio. Fit aũt scisma q̃ndo di
cunt homines. ⁊ nos in sum⁹.
Nos sciencior⁹ ĩmũdos. ⁊ cæt̃a his
similia. De supstitione.

Supstitio dicta eo qđ sit supstitua.
Est aut sup institutio religiosis
obseruatio. De ypocrisis.

Ypocrita greco sermone. latine uo
simulatoꝝ dr. Q̃ etiam sacre
legis traditione soleunt̃. dulcine
uba ꝓferunt. omne qđ senciũt ꝛsi
monijs accingũt. nec tñ ꝑ hec
uitam audiẽciũm: s; ꝑpias laudes
queriũt. Q̃a nec ꝓferre aha no
uerũ. nisi qđ auditoꝝ aures ad rapẽ
dendas laudes excitant. ad lucꝛas

accedit. Mens quippe concupiscen-
cijs carnalibus occupata. igne diui-
ni amoris nō calet. et idcirco ad
supnum desiderium inflammare au-
ditores suos nō potest: uba que
frigido corde proferunt. Neq; enim
res que in seipsa nō ardent. aliū
accendit. Vnde fit plerūq; ut
ypocrite dicta et auditores nō eru-
diant. et eosdem ipos q se proferūt.
elatos laudibus detectores reddant.
Attestante et enī paulo. Scientia in-
flat caritas uero edificat. Quem q
enī caritas edificādo nō erigit.
scīa īflādo subuertit. Plerūq; ypocrite
mira se abstinētia affligūt. omē
uolubur corporis atterūt. et quasi
ēnis uitam fundit in ēne uiuen-
tes extinguit. Sicq; p abstinētiā
mors adpetit. et pene quotidie mo-
rientes uiuūt. Nam ora pallescūt. corpa q debilitāt. et quatit
pectus intrumpētibus suspirijs ur-
gēt. Si; int hec ab ore p̄imoz sermo admirationis q̄ritur. Nam
q corpus macerat. et honoribus hanelat
crucem ēni intulit. si; mūdu p cu-
pisceniā uiuit. Qua et sepe p
sātanas ymaginem locū regimini
īdignus assequit. quē nichil aliqd u
tutis offendat. nullo prope labore
meretur. Si; transit qd delectabi
lit obtinet. penalit quod sequitur
manet. Sātanas nūc fiducia in ore
hominū ponit. si; cum intus iudex
secreta cordis examinat. certus ui
te extus nō queritur. De arrogante.
Arrogans dicitur. idest audax et
supbus eo qd mltū iugit. et ille
fastidiosus sit. De elato.
Elatus dr. p eo qd scipsū sup
mēsurā suam eleuat. et dum
magnus sibi uidet de his q agit.
Desperatus: uulgo De desperato.
uocat malus ac pditus. nec iā
ullus pspe spei. dr autē p simili
tudinē egressus. q effrēa et sine spe
deponunt. Consuetudo at erat
apud ueteres. ut desperati ante ianuas
suas collocarent. ut uel extremū
spm redderet ait. uel ut posset a
transeuntib forte curari. qui ali-
quādo solent laborare morbo. De
inimicus: idest nō amicus. inimico.
Quia amicus: amīci eos dr. Inimicus
autē: aduersarius. Due at res: inimi
cos facit. fraus et auar. Qd tamen
fraudes mali qd passi sunt. De supbo.
Supbus dictus. q supra uultu
uidere quī. Q enim multe
supgredi qd est: supbus ē. De publicano.
Publicanus: qui fiscalia pub
lica. qui p publica negocia
sedi huc sectatur. De peccatore.
Peccator a pelice idest meretrice
uocatus. quasi pelicator. qd
nomē apud antiquos tantū solum
flagitosum significabat. Postea tū
sūt hoc uocabulū in appellatione
hominū iniquoz. De fornicatione.
Fornicatio est: cuius corpus pubbli
cū et uulgale ē. q sub aere
murorū p̄stabat. que loca fornices
dicūt. et inde fornicarie nuncupāt.
Preuaricator dr. De p̄uaricatore
male fidei aduocatus. qui ul
in accusando loquit. uel in defendēdo
p̄ficta p̄tenit. inuitat dubieq; pp

Cum

18

mœdis grata. ⁊ falsum ⁊ſtificat᷑
pro lucro. De stulto.

Saulus: ipe ē stultꝰ. qui ꝑ stu
porem nō mouet᷑. ī iniuria
seruicia ⁊ malicia ꝑsert. nec ulc̄
ē: nec ulla ignominia ꝛmouet᷑
dolore. De draconе.

Draco: serpens ē. idest diabolꝰ:
ſ; ex auctore nōis. a serpēdo
noīe adeptꝰ. Ipe ē ⁊ leuiathan:
i. serpēs de aquis. qꝝ ī hui⁹ seli
mate uolubili uſatur astutia.
Leuiathan aut᷑ int̄ꝑtat᷑ adiuntamē
ti eor. Quor sclic; nisi hominū.
q̄bꝰ ī paradiso semel culpam ꝑua
ricationis iaulit. ⁊ hanc usq; ad
etnam mortem oc̄adie ꝑsuadēdo
adiecit uel extendit. Dictū ē ad
serpentē. Maledictꝰ eris int̄ oīa
animantia. sup pectꝰ tuū ⁊ uē
tr̄ gradieris. Hic figᷓliē signifi
cat᷑ cogitatio: ac superbia mētis. ꝑ
uētrem uo: ēnis luxuria deligna
tur. Sup pectꝰ aut᷑ ⁊ uentr̄. dia
bolꝰ idest serpēs ambulat. q̄si
duabꝰ cauſis serpit: qui nos de
aspe querit. Idest aut cogitatiōe
superbie. aut luxuria ul ingluuie
uentris. Et terram mādūcabis. i.
adeo ꝓtrahēt᷑ q̄s terrena cupidita
te deceptis. Q̄ n̄ eni dictū ē diabo
lo terram mādūcabis: nīc dictū ē
hoī peccatori. terra es ⁊ ī terram ibis.
Et datꝰ ē in cibum diaboli homo
ꝑ̄or. Inimicicias ponam int̄ te
et mulierem: ⁊ semē tuū. ⁊ semē
eā. Semē diaboli mala suggestio.
uel cogitatio pēi ē. Q̄nd᷑ unq̄sq;
male cogitat. nīc diabolꝰ in ore

seminat. Semen aut᷑ mulieris:
fructꝰ ē boni op⁹. Q̄n̄ unq̄sq;
bonū cogitat. tunc bonum semē
seminat. ⁊ q̄n̄ cogitāūt: p̄ue
suggestioni resistit. Caput serpēt⁹
idem eor contrit. si eum mens
in ipō initio male suggestionis
excludit. Ille insidiat᷑ calcaneū ei⁹.
q; mentē quā ꝓma suggestione
n̄ decipit. decipe usq; usq; in finē
querit. Sic xp̄m cum hoīem ui
dissꝰ: deaspe quesiuit. ⁊ n̄ potuit.
⁊ uic ꝙ caput contrit. q; n̄ ꝑ potē
tiā quod ds erat. sꝰ ꝑ humilitatē
hoīs eum contrit: qd ē mors.
Sicut ⁊ dauid dicat᷑ ex ꝑsona pa
tris ad filiū. Sup aspidem ⁊ ba
siliscum ambulabis. ⁊ conculcabis
leonem ⁊ draconē. aspidem di
cit mortem: ⁊ basiliscū pēm. dra
conē diabolum: occulte insidiātē.
Leonem uo: antixp̄m. hos n̄ ser
uu dei sequaces xp̄i ꝑ fidem et
opa: sub pedibus calcant sicut
ueritas in euangelio ait. Ecce
dedi uobis potestatem calcandi
super serpentes ⁊ scorpiones. et
super omnem potestatem inimi
ci: ⁊ nichil uobis nocebunt.
De equis.

Equi domini sunt: quos
Zacharias uidit missos in
mari. idest inpredicationem mū
di. Hij equi rubei sunt: albus:
idest candor baptismi. Niger:
idest squalor penitentie. Ter
cius rufus: quod est passio mar
tirij. Hij oēs unum sunt: ⁊
sessor suus est xp̄s.

t hꝯ eq̄ tres fuꝛ. De eqs malis.

Prim⁹ ruf⁹: idest sanḡnolēt⁹ et homicida. Ille ruf⁹ quē supdiam⁹: suo sanḡne ē rubis. iste uo alie no. hꝯ fuit homicida. Sed⁹ equ⁹ niger. qm uis ille niger sit que supdiam⁹? s; ille niger p pnīa: iste ū p opa. Iste ē fames spūalis i ecclia. idest pdicatio euāḡlica. qm nemo annūciat. Tert⁹ equ⁹ pallid⁹ ē: t infern⁹ seqbat eū. Ispe ē mors spūalis in ecclia. p pecm eni mors. hꝯ tres eq̄ unū s: t sessor suꝰ dialvl⁹.

Bestia ppe ad deuastādū. De bestia.

nomē accepit. i. deuorandū. daniel eni. iiij. ī uisione bestias uidit. Prima q̄si leena. t habebat alas aq̄le. Sedā bestia simlis urso. Tercia bestia ārībil⁹ atq: mrabil⁹. t fortissima. Dēs ferreos habebat magnos. ꝯ medās atq: ommuēs. t reliqua pedi b⁹ suis deuleās. Dissimil⁹ erat eās bestijs. t habebat ornua decē hec. iiij. bestie iste mūd⁹ ē. q ī. iiij. partib⁹ di uidit. Britē. arabē: septentrione t midie. qmuis t. iiij. regna itelligāt. i. ī leena babilonīū regnū. In urso medoꝝ t plaꝝ. In pardo macedonū. Et ī illa dissimile t forte regnū romanoꝝ. dēres ferreos habēs. ꝯmedās t deuleās. eo qd p ipm regnū frm ē oē mūn. cū hꝯ. iiij. un⁹ mundus est.

BIBLIOTHÈQUE NATIONALE R.F. MANUSCRITS

Sic ⁊ nabuchodonosor i sua statua
uisiõis qĩ unũ uidit i figura hois.
⁊ in qtuor partib⁹ diuidẽdis mẽ
bris ostendit. idest caput aureum.
qd ẽ ꝑma pars mũdi. pct⁹ et
brachia de argento: qd est seda.
⁊ erea ex eis qd ẽ tia pars. idest
uentr ⁊ femora. Q̃rta ũ. pedes ferreos ex parte fictiles. In hos pedes:
aptꝫ agnoscit finẽ istius seculi ẽe. Q̃a
pedes extrema pars corporis sũt.
Vnde ⁊ lapis de monte uenies. idest
dei filius de ũgine. hãc statuã i pedib⁹ ꝑcutit dr. i. in fine mũdi uenit. ⁊ mũdi pacem cũ anglis socia
uit. ⁊ ipe rex i unũsalẽ mũdũ tue
ecclie ꝑe. Hoc ẽ lapidem mũdũ
implere. Ergo hec qtuor bestie. una
bestia ẽ: que i hoc libro manifestata ẽe dinoscit. Habes capita septẽ ⁊ cornua decẽ. Decem cornua ⁊ septẽ capita. unũ ẽ. Capita: os reges
dicẽ. Cornua. omĩa regna dicẽ. Et
inẽ decem annua unũ annu parulũ nominauit. Ergo dicam⁹
qd os doctores ecclĩastici tradider. In
finem mũdi qñdo regnũ destruẽdũ
ẽ romanor. decem reges futuros ẽe
dicim⁹. q regnũ romanũ inẽ se di
uidat. Et undecimus surrecturus ẽe
paruulũ regem. q tres reges de decẽ
regib⁹ supatur⁹ sit. Idest egyptior
regem. ⁊ affrice. ⁊ ethiopie. sicẽ ⁊ i
consequẽtib⁹ manifestius⁹ diem⁹. Et b⁹
tribus mactatis: ⁊ septem alij reges
ipi undecimo regi qui erat annu
paruulũ colla submittent. Ipe ẽ hõ
ꝑfi. filius ꝑditionis antichꝛs. ita ut
in templo sedeat faciẽs se qĩ dñm.
Et species quidẽ corporis sui adhuc nõ
uenit. sed tamẽ in hãc bestiã ⁊ i eos
malos qs diabol⁹ regnũ tenet. De
q ꝑ apham dr. Posuisti tenebras ⁊
facta ẽ nox. In ipa ꝑtransibũt oes bestie siluarũ. Catuli leonũ rugientes
ut rapiant. ⁊ querũt a deo escam

sibi. hinc ꝑ iob dr̃. Ingred
bestia latibulũ suũ. ⁊ inanav suo
mozabit̃. Q̃d aliud nomẽ bestie.
ñ antiquꝰ hostis accipit̃. q̃ decep
tionẽ ꝑmi hoĩs seuꝰ impeciit. ⁊ in
egritatẽ uite illiꝰ male suadendo
lamáuit. Cont̃ quẽ ꝑ pphe uocem
de scã electoꝝ ecclia in anaq̃ statu
restauranda. quẽ i paradiso ꝓdidat
repmittit̃. Et mala bestia nõ tam
sibit ꝑ eam. S; hec bestia cũ post
redẽptoris aduẽtũ. post ꝓdicatoꝝ
uocs. quasi post tonitruũ nubiũ
i finẽ mũdi illum dãpnatũ hoĩem
q̃ antixp̃s uocat̃ inuasert. quid
aliud quam latibuli suũ ingre
dit̃. ut i antav ꝑpo demoret̃. Vas
quippe illud diaboli antrũ ac lati
bulũ bestie ẽ: ut insidians hoĩbꝰ
uiam huꝰ uite carpẽtibꝰ. in illo.
et ꝑ signa latebit. ⁊ ꝑ malicia occi
dat. Q̃ tamen omnium reproboꝝ cor
da eam nunc prauiq̃m aprtis ap
paratꝰ possidet. ea que ꝑ occultam
maliciam quasi ꝓpriam spelunc̃
tenet. datq; ad omne qd̃ nocere bonis
appetit. i eoꝝ se obscuris mentibꝰ
absondit. ñ iudicꝰ ꝓsequẽtiũ cor
da spelunca huiꝰ bestie nõ fuerit:
in quoꝝ multas assiliis in corde la
tuit. ⁊ subito uocibꝰ erupit clamã
tiũ. Crucifige: crucifige. Et q̃ la
tronem mentis pungẽ tempta
do nõ potuit. i redemptore nrõ ad
mortẽ carnis hanelauit. Hec ni
mirũ bestia multa ⁊ electoꝝ corda
tenuit. S; hanc ab illa mortẽdo
ꝑdam excussit. Vnde ⁊ i euãgelio
dr̃. Hunc ꝑceps huiꝰ mũdi eiciet̃
foras. Et nunc retaꝝ iudicio. dñi
passionẽ humiliũ illuminãs dñs
suscepit. supboꝝ malicia deserens
clausit. Sicut dixit. Posuit te
nebras ⁊ tegũ ẽ nox. Et enebras q̃p
se dñs posuit. cui pcis iudicia re
pendens. lumen suũ intelligencie
subtrãit. Et nox efficit̃. q̃ puoꝝ
mẽs ignorancie erroꝝ excatur. In
qua omes bestie siluaꝝ ꝓrũpunt.
Dum maligni sps subumbra frau
dis latenter i reproꝝ cordibus pũcti
es suas explendo ꝓcurrit. In q̃
et catuli leonũ rugient. q̃ nequi
maꝝ. S; tamen eminẽciũ potesta
tum. ministt̃ sps importunis tẽp
tationibꝰ iungit̃. Q̃ cũ a dõ es
cam expetit̃. q̃ sine dubio cape
aiãs non possit. nisi ito iudicio
ꝑualeat diuinit̃ ꝑmittat̃. Vnde
et apte subiũgit̃. Oritus ẽ sol et
congregati sunt: ⁊ i cubilibꝰ suis se
collocauer̃t. Q̃a uirtutis lumine
ꝑ ẽnem apparente. a fidelibũ mẽtibꝰ
excussi. quasi ad cubilia sua rei
si sunt. Dum sola infidelium corda
tenuer̃t. a dõ q̃ illic leonũ cubile.
hic antrũ idest spelunca bestie
dr̃. Notandũ uo magnopere carmo
qd̃ hec bestia nõ solum antrum
suum ingredi. S; i eo etiam mora
ri dr̃. aliq̃do namq; etiam bonoꝝ
mẽtes ingredit̃. Illicita suggit̃. tẽp
tationibꝰ tangat. rectitudinẽ sps
ad delectationẽ ẽnis deflectẽ conat̃.
Delectationẽ quoq; ad sensũ ꝑdu
cere nitit̃. Sed tamen resistente
supno adiutorio. ꝑualet ꝓhibet̃.
Inanit q̃ in mẽtes bonoꝝ potest.

ſ; in eis morari nō potest. qz iusti huius bestie spelunca nō ē. Qs enim quasi ꝑpriam spelunca possidet. eoꝝ mentes sine dubio inmoras tenet. qz ꝑ ipsa in eis cogitationes usq; ad iniqua desideria. ꝑ post iniqua delicta usq; nefandissima opa ꝑducit. Hinc enī student rebus suggestiones eius recta iudicij manu repellere. cuius uoluptatibus appetunt subdita dilectione seruire. Cumq; in eoꝝ cordibus ꝓfundum qd oritur. mox ꝓ studiū dilectionis emittit. Et cum sibi minime resistunt. ꝓximus ex sensu laborat. statimq; sensus ad opus ducit. opus uo etiam consuetudine grauat. Recte enim i arua suo morari hec bestia dicit que tamdiu cogitationes reprobe tenet. quo usq; eoꝝ uitam etiam aculeo praui operis ꝓforet.

Puteus ꝓfundum ait est. ubi sol radios numqm mittit. Qua ꝓfunditate lumen diei non potest. Ipse puteus. ipse antrum. ipa spelunca. ipsa caverna ait. hoc totum unum est. quod sunt homines in tenebris istius seculi ambulantes. ubi sol iustitie xps lumen non effundit. Qua in profundo. idest terrena lucra sectantes. lumen eis iustitie absconditur. De ipso puteo hoc supra exposuimꝰ. quod antrum dicat. De hoc puteo exierunt locuste. idest demones. ⁊ hoc loco puteus et locuste unum sunt. Qua

homines mali. diascensorem diabolum habent. Sicut per ꝓphām dicitur. Residuū eruce comedit locusta. ⁊ residuum locuste comedit bruchus. et residuum bruchi comedit rubigo. Quid per erucam que toto corpore terram repit. nisi luxuria designatur. et que coꝝ ita polluit. ut in superioris mundicie amore surgere non possit. Quid per locustam que salubrem uolat. nisi inanis gloria exprimitur. que se uanis presumptionibus extollat. Quid per bruchum cuius pene totum coꝝ pus in uentre colligitur. nisi edendi ingluuies figuratur. Quid ꝑ rubiginē que dum tangit manum dicit. nisi ma ꝑ num.

Vber sup bestiam: ē mor
ruptela et opa nequcie. t uo
luptates. t fornicationes. t imun
dicia. t auaricia. t zelus. rixa. cho.
inuidia. uanagloria. supba. iglu
uies uentris. q̄ de pspitate mū
di letat. q̄ caritatem nō habet.
qui paupib⁹ bene non facit. q̄
seruos dei inuriijs t rancchijs
afficit. q̄ ppria nō tribuit sc̄ ad
huc aliena rapit. qui ad eccliam
nō occurrit qui falsum testimo
niū dic̄. qui malū p malo red
dit. qui de morte immia gratu
lat̄. qui auguria t incantationes.
et caracteres. qd̄ signum salomo
nis rusticj dicunt. uel alios huj⁹
modi caracteres qs solent scribere.
et ad collū suspendē. t herbas cū
incantationib⁹ colligē. t mulierū
las ad telas aranearū ul' pedes obser
uare. t unū p femina lunā ul' dies
obseruare. siue ad aīalia domāda
siue pueros ad disciplinā. siue ar
bores ad ponēdū. siue ad op⁹ faciē
dum. siue aīalia ad castrandū. siue
de loco i locū mutandū. siue uer
ad pgrediēdū. hec oīa t hoc si
milia. a diabolo fuer inuenta. t a
paganor̄ ritu hominū instituta.
q̄ h̄ que supdictar̄m⁹ obseruaūt. nō
ē apl̄or̄ filia. sc̄; demonū quor̄ opa
ē imitat⁹. hec ē mulier corrupte
la que sedet sup bestiam q̄m sup̄
nominauim⁹. hec mulier que
sedet sup̄ aq̄s. idest sup pp̄los. sic
scriptum ē. mulier inquid q̄m u
disti que sedet sup aquas m̄ltas.
pp̄li sunt t nationes. hec doctrina de
dampnabili officina remansit. hec
non recepit patrū dogma. nec scām
matrē eccliā. Solent t aliq̄ religio
si sub secrete libros inspicē. t sermo
nes p qua causa agit̄ in uestigine.
et hoc sortes sanctor̄ dicere. hec t his
similia ab hereticis t paganis in

uenta:

uenta. quicq̃d in hb2o numo. 1. in nouo ⁊ uet̃i firmati nõ rep pit. cuncta p̃dampnauit sc̃a dei ecc̃lia. ⁊ foras picat sci mat̃ ecclia.

Et cu parum cu multi de hoc ydolat̃ poculo dat. Tantum ē. qd̃ ap̃iam dicim⁹. ⁊ ab ist̃is opib⁹ que ī sy̓nagoga pfitiuntur? a ecclia diuidim⁹. Q̃ a sicut ecclia ap̃m. ita ⁊ ist̃i diabolu habent ca put. Et sic ecclia cu ap̃o unum effic̃ membrũ: ita ⁊ ist̃i cũ diabolo unum habent corp⁹ nunc tum. ⁊ cum ecclia catholica una fid̃. unu baptisma. unu din ui dent̃ valet ap̃m. hos tol̃it mat̃ ecclia. hos in hoc mũdo effugẽ nõ ualet. nisi cum ī die iudicij tritura fuerit area. ⁊ carissim fuerit tritici a palea. donec trita cũ reondant̃ ī horreo. palee aũ exurant̃ igne inextinguibili. Q̃ hic ī unu collecta ẽ ecclesia ⁊ sy̓na

ecclia ⁊ sy̓nagoga unu goga. nomen ē: q̃ qd̃ nos dicim⁹ ecclam. hec inde dicit sy̓nago gã. S; cũ ab ap̃lis diuuata sunt hec uocabula. cum sy̓nagogam dicerent gregationẽ: ecclam di rect̃ aduocationẽ. Et una gregat alia aduocat. eo qd̃ ecclia oẽs ad se uocat. siue bonos siue malos.

Vnde in sept̃is scis mulas nõib⁹ appellatur. De nõib⁹ ecclie. —

d hqñ dr̃ fornicaria ⁊ meretrix.
d hqñ dicat̃ uirgo.
d hquando dicitur soror.
d hqñ dicitur sponsa.
d hqñ dicitur uxor.

d hqñ dr̃ mat̃r. ———
d hqñ dicat̃ filia. ———
d hqñ dicat̃ regina. ———
d hqñ dr̃ columba. ———
d hqñ adolescẽtula. ———
d hquando proxima. ———
d hquando amica. ———

Quid enim inuẽit̃ fornicaria. nisi qd̃ oñib⁹ subiecta ē. ⁊ mñib⁹ ad se uenientib⁹ fidẽ nõ denegat. oĩb⁹ ad se uenientib⁹ pfitia placet. Vnde ⁊ mãb met̃ ecclie figura fuit. q̃ excensi filiũ ī fenestra suspẽdit. ut cũ ih̃s ih̃ naue ueniret. uiso signo exci. mãb ⁊ q̃ in domo ei⁹ erant cũ ea saluarent̃. Ita ih̃s ap̃s filiũ dei mũdo et penitentias. p̃ excisi ⁊ sparsi cũ uenit mũdũ ist̃i igne exurunt: ecclia ⁊ q̃ ī ea fore censẽt̃ saluet.

Virgo ē: q̃ ũgines corpore ⁊ spũ uigit. sic septũ ē. adducẽt̃ regi ũgines. Soror ē: sic ī cantico legim⁹ de ecclia. que ex gentib⁹ futura erat. qd̃ testimonia nec dũ habet. Soror iqd nr̃a adolescentula. ⁊ ubera nõ sunt ei. Sponsa dr̃. eo qd̃ cum amulo fidei subarrauit: sic ip̃e in euãgelio dic̃. Surrexer̃ oẽs ũgines ⁊ ornauer̃ lampades suas. ⁊ exier̃ obuiã sponso ⁊ sponse. Vxor dr̃ q̃ de ea sibi ap̃s p̃ p̃dicatores filios genuit. sic septem ē. Vxor tua sic uitis habundãs. in latib⁹ dom⁹ tue. Filij tui sic nouella oliuar̃: in circuitu mense tue. Pat̃ dr̃ q̃ p̃ facta ē sic septem ē. Vna ⁊ p̃ facta ē ex quo facta ē genitrix sue. ⁊ quotidie filios lactat. p̃ duo ubera testamẽtor̃: sic dic̃. Duo

uba tua sic duo hynuli cameli.
qui pascunt in lilia. Duos istos
hynulos lactat. i. duos ppos de gen
cisione & primo uenientes. Filia
dr: qz patrem ppriuum recognoscat.
sicut scptum e. Audi filia & uide.
et inclina aurem tuã. & obliuiscere
ppm tuũ & domũ patris tui. i.
diaboli. Et concupiscet rex decorem
tuũ. qz ipe e dns ds tuus. & adora
bit eũ. Hinc usq; p ppe linguã
qñ calamo scribenti uelociter expanit.
locutus e ips sps. Ipm regem & bella
torem. & dñm. sponsũq; appellas. Et
in psona patris inducit loquentis
ad sponsam filij sui & cohortantis
eam. ut genealogiis & ydolatrie ue
teri error exhorte primũ his q
dicunt attendat. & ppria de alieni
gena filia nominentur. Deinde u
deat uel ipa que dicit. uel unu
ũsam admonet. & ex uisibilibus i
telligẽs inuisibilia. & ex creatis
sentiens creatorem. & diligenter in
clinet aurem suã. ut que dicit
memorie teneat. Cumq; audierit
uidit & inclinauit aurem suã. totãq;
se dcine tradidit. & ex intelligẽcie
que dicunt. obliuiscat primum
ppm suum. & cui habraam de chaldea
egrediens. relinquit tam natiuita
tis & agnationis sue. Hemo du
bitare potest patrem nrm ante qñ
adoptatum a deo fuisse diaboli.
de quo saluator ait. Vos de diabolo
patre estis. Cum g antiqu patris
fueris oblita: & talem te exhibue
ris. depositis pristinis sordibus. ut
sup fratuelem apm dealbata ass

endas. etiam possit diligere filios
ms. sic concupiscet rex decorem tuum.
Q d ecclam de gentibus congregata
in una sponsa capossium. unus
quisq; ad se ipm referat. aia que
recte credit. que potibus uicijs
derelinquit. statim a dño adoptatur
in filiam. Et si p hec adoptata
e: inclinet aurem suã. obliuis
catur uetis hominis. & ei aplo
dmittat mortui primum. & talem
se probat que amicatur a rege. Ipe
e enim dns eius cui flecti debet ge
nu. & deposita superbia regi humi
liatus assume. Regina e: qz re
gem hr sponsu. sic scptum e. Ast
stat regina a dextris tuis i uesti
tu deaurato. circumamicta uarietate. Que filie regum te expectauerũt
in honore tuo. Filie regũ sunt q
sponsi parantur amplexibus. cuius ui
nus e in scim scti. Hec tuã q mir
ra. & gutta. & casia a uestimentis tuis.
a gradibus eburneis. ex q bus te de
lectauerũt filie regum i honore tuo.
Murram intelligunt q corpora sua
mortificant. qz p murrã mortuo
rum corpora admixta. Et cassiam. qz api
bonus odor sum. Et o sponsus aps
loquitur ad sponsam ecclam. myr
ra & aloe cum omnibus unguentis
primis. Et illa respondit. quam
mee distillauerũt murrã. distillauerũt
murrã. digiti mi gutta m. Stacten
uo flores sunt murre. & uel stilla.
Q d aũ sequit cassia. ipa e que ab
alijs fistula nuncupat. Vocans
laudes dei & omnis picturam tuã.
muta uoluntate suo calore accensus.

22

Que ū sup petram ꝺ̄ stabilī iam
iam radicē fundata ē catholica
ecclia una columba ꝑfecta ⁊ ꝑ-
ma stat á dextris. ⁊ mehil in se
sinistrū hꝫ. Stat in uestib⁹ deau-
ratis. i. de sermonib⁹ sc̄ꝑt̄ꝝ ad
sensū intelligencie transiē. ⁊ am-
bꝰ plena ūtutib⁹ ī uestitu de au-
rato ćumamicta uarietate. ē st
enim regina regnatq; cū rege.
cuⁱ⁹ filias possum⁹ intelligē. ⁊ ī
omuni credencia aīās. ⁊ ꝑpue ū-
ginū choros adorantes sponsū fi-
lie tyri ī munib⁹. idest filie fortis-
simi. aut ecce ipa sit fortissima
q̄ inuicta ē fortem. cuⁱ⁹ uultū
in diuisis munib⁹ deꝓcabunt̄ di-
uites plebis. Diuites die siue hui⁹
mundi. siue sapiētes sc̄ptuꝝ. av-
rem quoq; ⁊ columbinam ītelligam⁹
de cantico salomonis. que sine
sponso suo uel marito nō filios
aliq̄s parare. Pulcra ā uł
amica dī. q̄ semq; amicicie federe.
i. fide ⁊ ope ⁊ ꝺ̄templationis ame-
q̄ntum pl⁹ desidat. tantū pl⁹ ꝑ-
cima ē. hec q̄m multas uocabu-
lis diuinis. una m ēe nō dubitam⁹.
Certe dī ūgines sequent̄ eam. du-
cent̄ in leticia ⁊ exultatiōe. ingre-
diunt̄ thalamū regis. Multum
ēe distanciā aīaꝝ in xpo credencia.
demonstrat cantica canticoꝝ ī q̄
sēptuam ē. Sexaginta sūt regine.
et octoginta ꝺ̄cubine. ⁊ adolesce-
tulaꝝ non ē numer⁹. Una ē
columba mea. ꝑfecta mā. de q̄
dī. Uidēr eam filie. ⁊ beatificant
eam regine. ⁊ ꝺ̄cubine laudant

eam. Que g̃ ꝑfecta ē ⁊ sēa oꝛpo-
re ⁊ spū. ⁊ columba ⁊ ꝑcima me-
rit̄ uocaī. hec ē filia de qua sup̄
dictum ē. Statur regina á dextris
tuis: in uestitu de aurato. Que aī
supgresse fuit. hec dies mūdi. ⁊ fu-
turum regnum suspirāt: ⁊ regi-
ne appellant̄. Si q̄s uo ēcusionē
q̄rm hꝫ octaue diei. s; adhuc nō
uenit ad nupcias: hec ꝺ̄cubina
uocat̄. Diūsa aī mulatudo credē-
ciū. que nec dum potest sponsi
amplexib⁹ copulari. nec deo filios
parere. adolescentula dī. Ego pu-
to de ist⁹ modi ūginib⁹ que secū-
tur ecclīam. ⁊ ī pmo ponūt̄ gra-
du. hec ēe oēs que in ūginitate
corporis ⁊ anē pleuerant. Animas
autem ⁊ amicas uiduas ēe: ⁊ in
matrimonio manentes. Que oēs
cum leticia ⁊ exultatiōe ducunt̄
in templū ⁊ in thalamū regis.
In templū q̄si sacēdotes dī. in tha-
lamū quasi sponse regis ⁊ sponsi.
Hoc templū in fine ist⁹ libri melꝰ
explanabim⁹. si dns dederit comea
tum. nē qđ ꝺ̄cm⁹ explanem⁹.
Hos sup̄ q̄s diuim⁹ multa membꝝ
fuit s; unum oꝛp⁹. una uita sēꝝ
omiū. s; sedm laborem diūsa fuit
mita pmiorꝝ. Ecclia. filij tui q̄s
genuisti ūtutē ī patres tuos. cui
de discipulis frēs eos magistros.
et in sacēdotali gradu omium tes-
timoniū collocauis. Hanc fuit abi
filij. ostatues eos pncipes sup oēm
tram. Idest sacēdotes factos p uni-
uersum mundū. Memores erunt
nominis tui ī omi pene ⁊ gena-

Tione.

Jdest omis omino xanitas q̄ ī ecclia
fuerit. ꝺfitebit̄ t laudabit ī ecnū
et in selm seli. Vt semel arrepta
bella nō deserat. t sup hostiū stra
ges uictor īcadens: ꝓparet sibi reg
num ī his que de diaboh eripiēs
potestate suo copulauit impio. t
dicat. ẽgo aut̄ ꝺfitaī sum rex
ab eo: sup syon montē sēm ei⁹.
Hulliq; dubiū uitate t modestia
et ītacia xp̄m appellari: q̄ dic̄. ẽgo
sum uia t ueritas t uita. et disci
te a me: q̄ mitis sum t humilis
corde. Q̄ facti⁹ ẽ nō a dō ītacia. t
redemptio t sc̄tas. Hec aut̄ uni
usa dicunt̄ in corpore: ut exagāt̄
in membris. Victoria dn̄i. seruoꝝ
triumphꝰ ẽ. magistri eruditio.
discipulorꝝ profectꝰ. Querit̄ aī q̄m
pulcher sit cunctis filijs hominū
de q̄ legim⁹ in ysaia. Videm⁹ eū.
et nō habebat speciē decorem. ſ; erat
species ei⁹ in honorata t deficies a
filijs hominū. homo ī plaga po
situs sciensq; ferre infirmitatem.
et q̄ aufert faciem suā. ne statim
sēpatra dissonare uideat̄. Q̄ a ibi
ignobilitas corporis. ꝓp̄ flagella
et sputa ꝛmemoratur. t ꝓpter
alapas t clauos t iniurias. hic
pulchritudo ueritatis ī sacro t ue
nerando corpore. nō q̄ diuinitas
xp̄i hominib⁹ ꝓparata formosior
sit: hic enim ꝓparatione nō hꝫ.
ſ; absq; passionib⁹ cruces uniuersis
pulcr̄or sit. Virgo de uirgine qui ñ
ex uolūtate uiri. ſ; ex dō nat⁹ ẽ.
Hsi enim habuiss; ī uultu q̄dam
oculisq; sideream. numq̄m eum
stratum secum fuissent apli. nec q̄
ad ꝓhendendū eū uener̄ ausus
sent. Denicq; t in p̄sentia testimo
nio in q̄ ait. homo ī plaga posit⁹.
et sciens ferre infirmitatem. red
dit causas q̄re ista ꝓpes⁹ sit. q̄
autē faciem suā. i. paululū diui
nitate subtracta: corp⁹ iniurie de
relinq̄t. Q̄ dam huc uerticulū cui
supiozib⁹ copulauit. ut speciosꝰ
forma p̄e filijs hominū nō ad
xp̄m ſ; ad calamū referat̄. Diffusa
ẽ gr̄a in labijs tuis. i. omis gr̄e mꝰ
tatio in labijs saluatoris effusa:
que in breui tp̄e totū impleuit
orbem. Tamq̄m sponsꝰ pcessit de
thalamo suo. d summo celo egres
sio ei⁹. t occursꝰ ei⁹ usq; ad sūmū
ei⁹. Jam t sēi maria q̄ recepit
eum in quo omis plenitudo diui
nitatis habitat corporaliter. plena
gr̄a saluat̄. ẽ t nota q̄d omia q̄
dicunt̄ intelligencia ad psonam
ei⁹ referas. qui assūpt⁹ ex ma
ria ẽ. ꝑ q̄d gr̄am labioꝝ ī cōnum
benedict⁹ ẽe dicat̄. Cui ꝓp̄ham
dictum ẽ. Sedes tua dē in scm
seli. uga eq̄tatis uga regni tui.
Dilexisti iustitiam t odisti iniq̄tatem.
ꝓp̄ea unxit te dē dē tuꝰ oleo le
titie p̄ consortib⁹ tuis. Q̄d nos se
dem diem⁹. hoc hebrei thronum
appellant. Q̄d hic dē dē dic̄ unc
xit te: duas psonas ei⁹ qui unc
tus ẽ dei t qui unxit intellige.
Q̄d q̄dem t marie angelꝰ nūciat.
Dabit enim ei dn̄s dē sedem dauid
patris sui. t regnabit ī domo ia
cob ī scla. t regni ei⁹ nō erit

23

finis. He putem⁹ hoc illi cē ꝺm
riū qꝺ apls ſcens ad dnm dns
ait. filium tradituꝝ regnum t
ſubiectēdū ei q̄ ſ ſubiceat omia.
ut ſit ds omia ī omib⁹. Hon di
ait tradet pat̄. ut uidet filiū
ſeparari. ſed tradet dō: ut ſit oīa
in omib⁹. Et apls qui ante p
pauca uitutes erat i ſingulis. p
omes in omib⁹ dnoꝛetur. Vn
ga eq̄tas uga regni eiꝰ. Vnga
et ſeptrum in ſigna ſ regnan
as: ſic̄ pphā ait. E exiet uga de
radice ieſſe: t flos de radice eiꝰ
aſcendet. hoiem q̄ ē aſſūptꝰ itel
lige. eū t deitatē ipius. t q̄
ppē dilectam ſponſam t cauſam
inq̄tatem regnare dicat. unctꝰ
ē oleo exultationis pre partic
ipib⁹ ſuis. Q si pmium caritas
et odiꝫ in unctionem ſūpſit.
Docem aūt in utq; parte t amo
ris t ſeminis in nob ē ſemina.
cum ipe qui pmitias amaſſ: nr̄oꝝ
corpoꝝ leuauit ad celos. t ſponſam
dilexit t odit inq̄tatem. Vnde
et dauid. Hone odientes te dne
oderam. t ſup inimicos tuos ta
beſcebam. pfecto odio oderam illos.
Q arcaipes aūt apl̄os credentesq;
ſignificat. q̄bꝰ unctionis ſue uo
cabulum tribuit. ut ab uncto uo
cent unctꝰ dauid xām. E ex ca
put unctum cum membris qꝺ
eſt apls. t apl̄ica eccl̄ia in quam
credim⁹. t quem ſemp cū omib⁹
ſanis in ſimbolo dicim⁹. Sm
Redim⁹ in unū dm̄ volū.
patrē omīpotētē. t in ihm
xpm filiū eiꝰ. q̄ ppē nr̄am ſalu
tem inēnatus ē de maria uigine.
paſſꝰ. mortuꝰ t ſepultꝰ ē. t reſur
rexit tcia die a mortuis unꝰ. aſ
cendit ad celos. ſedet ad dexām
patris. t regni eiꝰ nō erit finis.
Credim⁹ in ſpm̄ ſcm̄ ex patre t filio
procedentem. t ſcam eccl̄iam catho
licam t apl̄icam. t ſpam⁹ nos p
eam habere remiſſionē pcōꝝ. p
arnitatis unum baptiſma. Credi
mus t in hac ēne qua ſum⁹ re
ſurrecturi nos in die iudicij. cū
uenerit apls iudicare uiuos t mor
tuos. t reddere ims pmia. impijs
ēne inte ſupplicia. hec ē fides
apl̄ica. qm̄ in toto mūdo tenet
eccl̄ia. d ſolo apō. t aduodecim ora
culis apl̄oꝝ numo illuminata q
eccl̄ia p pietate fidei ſue huꝫ t dies
ē appellata: ut pſalmiſta ait. Hic
dies ē quē fecit dns. exultem⁹ t
letemur i eo. Synagoga aūt p ig
norantia ſui erroris ſicut ſarpaim
ē. Dies diei eructat uerbū: t nox
nocti indicat ſcām. Dies diei. i.
apl̄i credentes. p̄dicāt ſaluatorem.
nox nocti indicat ſcām. i. deſt iu
das quē apls habuit p̄ditorē. E ex
in una ꝺgregatione diem ēe t noc
tem. t hec qdq; factum fuit: nō
ſine ratione factum ēe credim⁹.
Certe t dns omia que in euāglio ſcp
ta ſunt: ſedm euāgliſtam uno an
no dī completum. ēe. Et ſi ſolui
hec fuit ut apls pateret. t alij eū
traderent. qd nob p̄deſſe ſi legere
in eccl̄ia. ſi forma fuiſſ nō eſſet: t
ex inde exempla t auctoritas i

posterum fieret. Hum q̄d solum tunc erant pharisei de quib⁹ dicebat discipulis. q̄d dicāt ubi faciāt. q̄d faciunt non faciatis. Hum q̄d solum erat sy̅nagoga. de qua dicāt p ꝓpham q̄d in aplis erat completum: ubi aut. Dimisi mataram uriam. & dedi ei libellum repudij. Si hoc credendū ē ut tunc fuisse solum & hodie nō ē: quid g̅ legit ꝓpha. aut apls: aut euāgelium in eccl̄ia. Q̄ aut si solum legere ē & nō facē. q̄d g̅ dicit in euangl̄io dn̄s. amen dico ub̄: donec transeat celum & t̄ra. iota unū aut unum apex nō p̄ābit a lege: donec oīa fiant. Q̄ g̅ solūt unum de mandatis istis minimis. et docuerit sic hoīes: minim⁹ uocabit̄ in regno celoꝝ. Q̄ aut̄ fēcit et docuerit. hic magn⁹ uocabit̄ in regno celoꝝ. Dico aut̄ ub̄: q̄ nisi habundauit iustitia uīa pl⁹quam scribaꝝ & pharisеoꝝ. nō intrabitis in regnum celoꝝ. Et q̄ sup̄ dicāt nō uem legem solūe s; adimplere. eam que docuit & fecit. & non solum ūbis set exemplis ostendit. dum discipulorꝝ pedes lauit. et eā. Et si ille nō soluit. neq; discipul⁹ soluēda mandauit: uides q̄ pharisei aliqua iuste opabant. licet mente: s; corpore ostendebant. cum dicēt. nisi pl⁹ habundauīt iustitia uīa pl⁹quā scribaꝝ & pharisеoꝝ: ego puto illoꝝ opa sapiēcia lucraꝝ ēe. aut cū q̄d sem ostendebant. nō ꝓpt̄ aliud nisi ut ab hominib⁹ uiderent̄. quoꝝ decimā manducabāt sic dn̄s ait. Et arām nat facies suas ieunādo: ut uideant̄ ab hominib⁹. Pharisei p prio uocabulo diuisi dicunt̄. eo q̄d cum saduceis int̄ se dissi. hij sūt scē. Diuisi dicunt̄ pharisei. eo q̄d traditionū & obseruationū: q̄d illi dantes reis uocāt. iuticaā ꝓtenūt. Vnde & diuisi uocant̄ a ꝓpl̄o. quasi p iuticiā. Saducei int̄ pretant̄ iti. uendicāt eni sibi q̄d nō sūt. Et cur possum⁹ nē i eccl̄ia p hoc eūgl̄iū q̄d a ap̄o habem⁹ traditum. hos pharisеos i eccl̄ia ap̄bare. hij sunt sacēdotes q̄ deliderant p̄mas cathedras. ut uocent̄ ab hominib⁹ magist̄. q̄ p alio nō laborant: s; ut ab hominib⁹ honorent̄. & nō ut aīās lucrent̄: s; ut cupiditatem suam expleāt. Et st sy̅nagoga i eccl̄ia. Q̄ d̄ si nō ēet: nequaq̄m saluator moīet eos & diceret. Tradent eni uos i concilijs. & i sy̅nagogis suis flagellabūt uos. Et cur eccl̄ia i uno loco ēē cum sy̅nagoga ꝓ ignorācia errorꝝ firmam⁹ noctem. Sol i die ē: & op⁹ bonū in manifestatione. sic sēpt̄ ē. Luceat lua uīa oram hominib⁹. ut uideāt opa uīa bona. & glorificēt patrem uīm q̄ in celis ē. Quia ū ignorancia tenebra ē: in ꝓncipio opum dēm ē: & tenebre erāt sup faciem abissi. Abissum ideo ꝓbauum⁹ puteū ēē obscurū. idest hoīes ignorantes. Sup faciē g̅ abissi. tenebre erant. i. peccāti cecitas & ignorancie obscuritas. fēm ē uel

ꝑ

mane dies unꝰ. Vides uespe eꝫ
die nungeꝛ. ſ; unꝰ illuminat. ⁊
unꝰ obſcuꝛat. ꝯ aliꝰ ꝓparat ꝛeꝛ.
et unꝰ q̄ntidinē. Aut ſi ꝛeꝛ
agitur. uiſui oculis nullū ꝑbetur.
Et ⁊ quid ē noc niſi abſentia ſolis.
Et ⁊ quid ē dies niſi ꝑſentia ſolis.
Et dies ⁊ noc. uiginti q̄tuoꝝ oꝛaꝝ
diē ēē. Vſq; dum dies ēēt. noc
ſpacia ſui curſꝰ ab oꝛiente uſq;
ad aliud oꝛiētalem. ſolem ecclia uo
lubilitate ꝺcludat. Abuſiue aūt
unꝰ dies ē. ſpaciū ab oꝛiente
ſole uſq; in occidentem. Et ex uno
dies ē. ſ; ꝑ lucē ⁊ tenebꝛas diuaē.
Recte ꝙ eccl̄ia ⁊ ſinagoga. q̄ſi uno
loco laboꝛare uidenē. ⁊ in una fide
cē dicunē. ſ; i opa manifeſtamē.
Et a ſicē ꝑſencia ſolis dies ē. ⁊ abſen
tia ſolis tenebꝛa. ita ſuus aꝑs lu
mē ē. ſicē diabolꝰ ſuus tenebꝝ. qui
ē auctoꝛ moꝛtis. Bene aūt appel
lauit ſeptima hoēs ſcōs dies. et
hoīes pcōꝛes tenebꝛas. Et nō ſolū
de pcēs diemꝰ obſcuitatem. ſ; etiā
q̄ ſcriptās ſcās nō itelligit. ⁊ ahē
doctꝛ q̄m ſuit. ⁊ ipē itenebꝛis eſt
ſicē ſeptimꝰ ē. Tenebꝛoſa aq̄ i nu
bibꝰ aeꝛis. Et a obſcuꝛa ē ſcā in
ꝓphis. hic ē dies ⁊ noc unꝰ nōiaē.
dies de oꝛiente ſole uſq; ad aliud
oꝛiētē. Et a ⁊ uno uiginti quatu
oꝛ hoꝛaꝝ ſpacio ēminaē. Et cui
lumē deeſt. q̄m noc ſit uel dies mi
nime ēnē. Ita eccl̄ia ⁊ ſinagoga i
unū uidenē laboꝛaꝛe. ⁊ ab igno
ꝛantibꝰ q̄d ſit lumē eccl̄ie nō poſſit
ꝓfpiāē. Et tam ſacēdotes q̄m ceteꝝ
ꝑſ̄s ꝺmunem doctꝛinam uidēē

habeꝛe. Vna nos ꝺmunitē eccl̄ia
tolāt. q̄s benigna pietas pacientē
ad penitētiā expectat. ⁊ ꝑ eam ⁊
in eam remiſſionē pcōꝝ gꝛatuite
ꝺonat. Et q̄ ſteꝛ aut cadat. ſolꝰ
ipē ꝺiūat. Et ſacēdotes neq̄ſſimi
ꝑ quo aut q̄ꝛ plebibꝰ ꝺſtꝛicta ſ̄.
ſolꝰ ipē penſat. Et q̄nq̄m eccl̄ia
zelum habeat. ſed ſemꝑ malicia
ſuꝑat. ſ; que iudicaꝛe nō ꝑ
let. iudicio diuino ꝛeſeꝛuat. ⁊ pa
uens ſimul ⁊ helitans una uoce
cum apl̄o clamat. O altitudo diui
tiaꝝ ſapiētie ⁊ ſcīe dei. q̄m iꝰpheh
ſibia ſuꝛ iudicia eiꝰ. ⁊ inueſtigabi
les uie eiꝰ. Ob hoc ꝙ una eccl̄ia nū
cupatē. ⁊ q̄d de ea ſcīendū ſit. q̄ ſi
te tantꝰ multos tantlat aſcultā.
Et ut aliq̄d t̄ de ſeptis ſcōs colligas
libens adeſto. ⁊ te totum ad audiē
dum ꝑpaꝛa. Et nō tantū altē.
q̄ntū ⁊ humilitē tracta. Archa noe } cetera corpora noe
apus eccl̄e fuit. dicente apl̄o pet̄.
In archa noe pauci. i. octo anime
ſalue facte ſ ꝑ aq̄m. q̄d ⁊ nos ſi
militē nē baptiſmo ſaluos faciet.
Et ut i illa oīm̄u generū aīāliā.
ita ⁊ in hac eccl̄ia unitāſq; ⁊ gē
tiū ⁊ moꝝ hoīes ſ̄. Vt ibi paꝛdꝰ
⁊ hedꝰ. ⁊ leo. ⁊ lupꝰ. ⁊ agnus.
ita ⁊ hic iꝛi ⁊ pcōꝛes. idest uaſa
aurea ⁊ argentea cū lignis ⁊ fic
tilibꝰ moꝛantē. Et habuit archa
nudos ſuos. habet eccl̄ia plurimas
manſiones. Octo aīē hominū in
archa ſeruate ſunt. ⁊ nos eccl̄iaſtes
iubet date partem ſeptē. date par
tem octo. idest utriq; teſtamēto.
Ideo ⁊ q̄dem ꝑ octaua ſcribunē. ⁊

.d.

.d.

p octenos uersus q̄ singulis lit
teris subiecti sunt: in centesimo
octauo decimo psalmo itē credit.
Beatitudines quoq: qñ dñs discī
pulis ī monte pnunciat eccliē
declarauit. octo sūt. Et ezechiel
in hedificationē templi octonariū
numerū assūpsit. Multaq: alia ī
hūc modū sēpturam significatī
ones. Et mittat̄ itaq: de archa
corui & nō redit. & postea paceī
tāt columba denunciat. d origi
ni cubitus in capiens. & usq: ad
unum cubitum paulatim decres
cens archa structur. Similit & ec
clia mltas gradibus assistēs: ad
extremū diaconū. psbitās. epīm
pisq: finit̄. Et ideo recta ē archa ī di
luuio picturat̄ ecclia ī mūdo. Et gres
sus ē noe. unica plantauit. & bibēs
de ea ebriat̄ ē. Hat̄ quoq: ī car
ne aps ecclīam plantauit. & pass̄
ē. Hudaicum patrem irrisit maior
filius. & minor frat̄. Et dñm cru
cifixer̄ iudei. & ornauer̄ gentiles.
Dies me deficiunt. omnia sacrāmenta ec
clie aponēs edisseram. Q̄ sint
in dnicos agle. qui colūbe. q̄ leo
nes. q̄ cerui. qui uimenli. qui ser
pentes. q̄ ad p̄sens negociū pinet
breuit̄ expediā. Hō solum in ecclia
morant̄ oues. nec mūde aues tan
tum nolunt. s: frumenti ī agro se
rit̄. & int̄ uirgulta occulta lappeq:
tribuliq: & stiles dominat̄ auene.
Q̄d facies agricola euellet lolium. s: tota
parte messis ceinit̄. Eodie iduste
rustico mo aues somni expellet.
Ÿ magnib⁹ exāit. hic flagello ex

pirat. hīc formides tendit. dracone
aut uelocis capiet. aut lasciuo
onagri incurrit. hinc i effossa fo
ra. minus fruncta portant. hīc
frumēta multitudine. legentem fo
mica populat̄. Ita sciens habet:
nemo securo agrum possidet. Do
mente patrefamilias: immici ho
zizania sup seminauit. ad era
dicandam cui discipuli ne ppone
rent. dñs nī phibuit. sibi reser
uās palearum & frumēta separatio
nē. Hec & uasa ire. & uasa mīe.
que i domo dei ab aplo pdicant̄.
Veniet g̃ dies. qñ thesauro eccliē
apto: pferet dñs uasa ire sue.
Ab⁹ carunab⁹: sci dicit. Et ex nb̄ exie
rūt: s: nō fuer̄ ex nob̄. Si enim
fuissēt ex nb̄: pmānissēt utiq: nob
cū. Hemo potest apī uictoriā &
adsumere. Hemo ante iudicij diē
de hominib⁹ iudicare. Si iam
mādata ē ecclia q̄d dnō reseruam.
Et ūa que uidet̄ apd hoīes re
ta. nouissima at̄ ei⁹ uenūt ī p
fundum inferni. In hī error iu
dicij. que potest ēa ee sententia.

De anti apo q̄lit̄ impatorem tollat
romanū. & sibi sumat imperiū.

Beatus enī augustinus ī libro ci
uitatis dei sententiam exponēs
pauli apli. ubi thessalonicēses rear
guit. q̄ putabant qd̄ q̄dē pauli
apli eēnt dies iudicij. Sciebat
enī eos in prima epla: dicēs de ad
uentu dñi. Hos qui unumq̄ q̄ re
sidui sum⁹ ī aduentu dñi. nō pue
niem⁹ eos q̄ antea dormier̄. Et
paulo post. Deinde nos q̄ uiuim⁹

q̄ rehn q̄m̄. simul rapiem̄ cū il
lis in nubib⁹. Q. m obzem sed̄n
s̄ens ep̄lam q̄m̄ b⁹ aug⁹ ita ex
ponēs ait. Multas cuāgēheas ap̄li
cas q: sentencias de diuino isto
iudicio nouissimo. unde m̄ eē
p̄teriundas. ne hec uolumen in
nimiā longitudinē p̄uoluat̄. S;
i nullo m̄ est p̄teriund⁹ ap̄ls
paul⁹. q̄ s̄ens ad thessalonicēses.
Rogamus inq̄t uos fr̄s p aduēti
dn̄i nr̄i ih̄u ap̄i. ut nr̄e congregatio
nis i ipm̄. ut nō cito moueā
mini i mente. neq: p̄turbemini.
neq: p̄ spm̄. neq: p̄ uerbum. neq:
p̄ ep̄lam tanq̄m̄ p nos: q̄si instet
dies dn̄i. Heq̄s uos seducat ul
lo modo. q̄m̄ nisi ueñit refuga
p̄mū. t reuelat⁹ fuerit ho p̄ec̄i
fili⁹ iniq̄tat̄is. q̄ aduſsar̄ t sup
extollit̄ sup̄ omne qd̄ dicit̄ ds. aut
qd̄ colit̄. Ita ut in templo dei sede
at ostendens se tanq̄m̄ sit ds. Ho
rtanes i memoriā. cum adhuc
eem apd̄ uos. hec dicebant̄ uob̄.
et nē quid detineat scias ut re
uelet̄ in suo tp̄e. Jam enim mis
terii iniq̄tatis op̄at̄. tantū q̄ m̄
qui tenet teneat. donec de medio fiat.
Et tūc reuelabit̄ iniquus quē dn̄s
ih̄s ap̄s interficiet spū oris sui. t
euacuabit illuminatione p̄sentie
sue: cuius est p̄sencia secundm̄ op̄a
tionem sathane: in omni uirtute
et signis. t p̄digijs mendacij. t
omni seductione iniq̄tatis his q̄ per.
p eo qd̄ dilectionē ueritatis n̄ rece
perūt: ut salui fierēt. Et ideo mit
.d. tet illis ds operationē erroris ut

redeant mendacio. t iudicent̄
oēs q̄ nō credider̄ ueritati. s: consen
serūt iniq̄tati. Nulli dubiū ē eum
de antichr̄o ista dixisse. diemq: iudi
cij p̄notasse. Huc enim appellat
diem dn̄i nō ee uenturū. nisi ille
p̄or uenit quem refugam uocat.
utiq: de dnō dō. Qd̄ si de oīb⁹
impijs mitto dici potest. q̄nto ma
gis de isto? Sed in q̄ templo sit sed
turū mediam ē: utrum i illa ruina
templi qd̄ a salomone rege structu
tum ē: an uo in eccl̄ia. non enim
templū alicuius ydoli aut demonis.
templū dei ap̄ls dicet. Unde non
nulli nō ipm̄ p̄napem s; uniuersi
qdamodo corp⁹ eius. idest p̄tinente .d.
eum omnū multitudine simul cū
ipo suo p̄nape. Hoc loco intelligi
antichr̄m uolūt rectius. quē pu
tant etiam latine dicat sicut in
greco ē. nō in templo dei sedeat tan .d.
q̄m ipe sit templum dei qd̄ ē eccl̄ia.
Sic̄ dicim⁹? Sedet in amico. i. sicut
amic⁹. uel siq̄d aliud de isto loci
onis genere dici solet. Qd̄ aūt ait.
Et nē quid detineat scias. idest q̄d
sit in mora. que causa sit dilatio detencōis
nis ei⁹ ut reuelet̄ in suo tp̄e: sci
as. Q. m scire illos dixit ap̄tus. hoc
qd̄ dicere noluit. Et ideo nos q̄ nes
cim⁹ qd̄ illi sciebant: p̄uenire cū
labore. aut id qd̄ sensit ap̄ls cupi
mus nec ualem⁹? Ut referam t illa
que addidit. Huc sensum faciūt
obscuriorē. Nunq̄d ē: iam enī mis
terium iniq̄tatis operat̄. tm̄ q̄ mo
do tenet teneat donec de medio fiat.
et tunc reuelabit̄ inimicus. Ego

prorsus q̄d dicit me fateor ignorare. Suspiciones tamen hominū quas uel audire uel legere potui nō tacebo. Q̄dam putant hoc de impio dicti fuisse romano. Et ꝓpterea paulū aplīm nō apte lēbere uoluisse. ne cahūpniam uideret mēiret. q̄d romano impio male obtaūre. cum speraretur cānum ex hoc q̄d dicit. Jam enim mistiū iniq̄tatis operatur. Hevnem uoluere intelligi. cui iam facta uelud antichristi uidebant. Vnde non nulli putant ipm resurrecturū. et futurum antichristm suspicant. Alij uo ne occisum putant sed subtractum potius. ut putaret occisū et uiuū occultari. In uigore ipius etatis in qua fuit ei crederetur ex tabo. donec suo tpe reueletur. et conftituat in regnum. Sz multum in mira ē hec oppinantiū tanta psumptio. Illud tamē quod ait aplūs. Tantum q̄ modo tenet teneat. donec de medio fiat. Non absurde ipso romano imperio creditur dictum. tanquam dictum sit. tantum qui modo tenet teneat. idest quomodo imperat imperet donec de medio fiat. idest de medio tollatur. et tūc reuelabitur iniquus. quem significare antichristm nullus ābigit.

Incipit lib' sēc' de. vij. ecclīs. liber. Hic tenet q̄tuor aīalia. et quatuor equos. et animas interfectorū. et quatuor uentos. et duodena milia.

Hgelo epheſi eccle scribe. hec dicit qui tenet septē stellas in dextera sua. qui ambulat in medio septem candelabrorū aureorū. Scio opera tua. et laborem. et patientiam. et quia non potes portare malos. et tentasti eos qui se dicūt aplos ēe et non sunt. et inuenisti eos mendaces. et patientiā habes. et sustinuisti ꝓpter nomen meum et non defecisti. Sz habeo aduersum te quod caritatē tuam plurimam reliquisti. Memento unde excideris et age penitentiam. et prima opera fac. Sin autem uenio tibi. et mouebo candelabrum tuum de loco suo: nisi penitentiam egeris. Sz hec habes inquid quia odisti facta nicholaytarum. que et ego odiui dicit dns. Qui habet aures audiendi audiat. quid spiritus dicat ecclīs. Vicētī dabo edere de ligno uite. quod est in paradiso dei mei.

explicit — historia

Incipit explanatio sup̄ sept̄e hȳs
torie. in libro secūdo.

Angelo epheſi eccl̄ie scribe.
Sub uni⁹ appellatiōe āgeli.
omnium sc̄oꝝ numerū sig
nat. Epheſi aut̄ qđ est uolūtas
siue ꝺsilium meū catholicū ut
sup̄i⁹ memoratum⁹. narrat eccl̄iā
cui ista loq̄ manifestet. Hȳ dicit q̄
tenet septem stellas ī dex̄tera sua.
q̄ ambulat ī medio septē cādelabroꝝ au
reoꝝ. Deus q̄ sc̄oꝝ aiās in manu sua tenet
sua. t in medio eccl̄iaꝝ suaꝝ mi
raculis t ūirtutib⁹ graditur. t in
potestatis magnitudine ꝺmōstratur.
ad ip̄am autem eccl̄esiam dicit.
Scio opa tua t laborem t patiētiā.
Cognoscit se asserit bone opatio
nis effectum. t laboris t studij t
sp̄ualis curam t patiētiā p̄ quā
sustinet temptatiōnē ul' sup̄at.
Et t collaudat puritatē eccl̄ie. iudi
cio ūritatis. de q̄ eccl̄ia t ysaias
loq̄t⁹. Lauda stilis que nō paris
deanta laudem que non pariebas. q̄ m̄ multa filij deserte: magis
q̄m ei⁹ que hr uirū. De cui⁹ la
bore eccl̄ie differit⁹. Beati q̄ lugēt:
q̄m ip̄i consolabunt⁹. Cui t in
p̄sentia low dñs dicit. Et q̄ nō p̄
tes sustinere malos hoīes. t tem
tasti eos q̄ se dicūt aplos ee t
non sunt. t inuenisti eos men
daces. t patiētiā habes. t susti
nuisti p̄p̄ nom̄ meū t nō defecisti.
Hȳ de hereticis sine dubio dictum
accipim⁹. q̄ ip̄i seductores asser
ūitatem. t sunt auctores p̄ui mē
dacij. Bonos se p̄fitent⁹. t ip̄i
dēones demonib⁹ xp̄ianos. Ꝺ:
mendacia eoꝝ t p̄uersitatē: catho
lica fides inuenit. t p̄ tolerātiam
multa sibimet illata: ab ip̄is ma
la sustinuit. Hoc tm passa ē p̄p̄ē no
men ap̄i: nec deficit fides ei⁹. Ip̄i
etiam eccl̄ie de hereticis dr̄ p̄ ap̄hā.
O mē qđ fictum ē comē te: non di
rigetur. t omem linguam resistē

Item

abi: iudico iudicab. Tempta
mꝰ eos. Hon tempt[a]m: nisi q
mus sit. Q enim fors sit: si
ne ullo tempt[a]mto fors ee ma
nifesti sit. Hec eos tempt[a]re op
e: cum inter in ecclia non sint.
Q[u]a non ex fructib⁹: s; ex loco cog
nosc[u]nt. a fructib⁹ eor cognosce
as eos. qꝫ non potest arbor mala
fructꝰ bonos facé. Jn fructu opa
tionem. in folio ubum dicit. Ta
les cum reppint fuerint. aptæ ma
li sunt. Hon sunt ith de ipsis qui
se dicit ee ap̃los t nō sunt: quia
ilh qui se dicit ap̃los quasi dño
ministrare uident. s; tamē in fac
tis sibi t non dño ministrant. S;
nob̃ sollert inq̃rendū e: q sit q
dño ministrant. Hecq; enim os q
legunt. oms qui p̃dicent. os
q ꝑpria tribuunt. oms q p ems
abstinenciam corp⁹ castigant: dño
ministrant. Q[u]i enim legendo atq;
p̃dicando gliam ꝑpam quer: lar
giendo que hnt. t corp⁹ i abstinē
cia macando: laudes accipe ab ho
minib⁹ appetunt. isti sibi t nō dño
ministrāt. Q[u]a dr̃ p psalmistam
dns dicit. Ambulans in uia ima
culata: hic m̃ ministrabat. habēt
enim maculam i uia. q in bono
op qd agit: finem gle sibi p̃mit
ꝑmit. q[u]i in hoc mundo recipere
meritedem req̃rit: t fedat in cons
pectu dei speciem bon op⁹. ma
cula p̃prie intentionis. fortasse t
enim q discipline studio intent⁹
feruet. culpas delinquēciū resecat.
Que tñ hec agendo. si nō ex oipotēs
dei amore. s; zelo ꝑpo dr̃. sibi in
his t nō dño ministrat. Ahus
ne aspere ee undeat: multa lenit
tolerat. que p̃prie ꝑpetrant. Js itaq;
quia uident p dño distract⁹ non
uult. p lenitatis siue studiū sibi
et nō dño ministrat. Restat g
ut sibi in ubi ministio laborent.
seu indigentib⁹ mā largiamur.
siue p abstinenciam carnem do
mem⁹. seu zelo moueam. siue
p p pacience aliq̃ndo lenit pra
ua tolerem⁹. ut nos summope de
beam⁹ intencionē mām discute.
quatenꝰ omē qd facim⁹ ne in his
que agim⁹ nobis pocius qm̃ dño
ministrem⁹? Hon enim dño s; sibi
ministrabāt: de q[u]b⁹ paul⁹ dicebat.
Omēs que sua sūt quer: que nō
ihu xp̃i. Jdem ū paul⁹ cumq;
electis fr̃ibus. nō sibi ministrare
s; dño t uuedo t moriēdo festina
bat dicens. Hemo mām sibi uuit.
et nemo s moritꝰ. Sive enim
uuim⁹ dño uuim⁹. sive mo
rim̃ dñi sum⁹. Sibi t enim sēi
nec uuit: sibi nec moriunt. q
p omē qd agunt ad lucra spiri
tualia hanelant. atq; orando. p̃
dicando. sās opib⁹ insistendo: celes
tis patr̃ aues mulapheare deside
rant. Sibi mimme moriunt: qꝫ
in aspectu hominū deū de sua
morte glificant. ad que p̃uenire
etiam moriendo festinat. Y ense
mus itaq; i morte sōr̃ qm̃tum
eor olybrium ab infidelib⁹ fugit.
s; quanta laus hominū in ordi
fidelium earuit. q̃si sua laud[e]

quereret. ꝓfecto pat̃ tanta im
ꝑia in morte amisset. S; ne
mo m̃n sibi uiuit. nemo sibi
mor. q̃ suam gl̃am nec uiue
do nec moriẽdo queret. S; nõ ẽ
laudis qđ dicit. Sed qr nõ po
tes portare malos. s; detractio in
firmitates. Jn eo ũo laus qđ dic
nõ pores ⁊ sustinuist ꝓp̃ nomẽ
meu. laudauit ibeallitatem hu
manã: intolerandis falsis frib⁹
de dei amore. Patientie ũtutem ꝑ
hymnitatẽ caritatis tenere: ut
sedm ꝓpriã sciret a qb⁹ caue. Et
patientiam habuit ut Ꝯgemescãs.
et ãtis omia que sedm cathedram
moysi. idest falsos ⁊ carnales sac̃
dotes. qui ꝑ nõ deo ser ꝑ seli ho
nore cathedre moysi appheant. Et
ꝑmos discubit⁹ ⁊ ꝑmas cathedras
in eccl̃ia tenere delectant. Quos
in euãgl̃io ũtus pharisees solet
nominare. ab eor tñ fructib⁹ abs
tinere. ⁊ qđ ab eis audirent custo
dirent ⁊ facerent. Sic apl̃s temp
tare malos. ⁊ ab eor opr abstinere
mãdat dicens. Patre aũt qđ sit
placatum dõ. ⁊ nolite ꝯmunicare
op̃ib⁹ infructuosis tenebraꝝ. ma
gis aũt redarguite. idest non tacea
tis. que enim ab ipsis occulta fi
unt: ꝙr ẽ dicẽ. Hec mãdat apl̃s
ꝑ falsis apl̃is. Parti ũo anglo sic
dicit. S; habeo aduersum te. quod
caritatẽ tuã plurimã reliquisti.
Omnem pẽor psonam assũpsit. q̃
in eccl̃ia catholica posita uarijs er
rorib⁹ obligant. Et causam cum
eis ostendit. qđ prior fidei caritatẽ
oblita: m̃tas sũt uitior laques
occupat. Absit enim ut eidem par
ti dicat habeo aduersus te: quem
laudat. Cui dicit. Patientiã habes.
et sustinuisti ꝓp̃ nomẽ meu: nec
defecisti. Vnde ⁊ uerum ẽ ⁊ ꝯue
nient̃. ut q̃ patientiã habet nec
deficiat. dilectionẽ derelinq̃re nõ
pot̃. cum dilecto sit. Vnde mani
festum ẽ in uno corpore duas par
tes ostendẽ. unam ꝑseuerantẽ alteri
ãtransgredientem: cui dicit. Memẽto
unde excidis. ⁊ age penitentiã. ⁊
ꝑma opa fac. Similit̃ ⁊ dñs ꝑ
apl̃am dicẽ. Reduc i memoriã. ⁊
iudicent̃ simul. Narra siqđ ha
bes ut iustificẽris. Dum enim memi
nisse nos uult casus quib⁹ male
cruum⁹? admonet ne denuo cor
ruam⁹. Et ut purgent̃ uicia que
i currim⁹? iter qđ aduenat̃ ostẽ
dit cum dicit. age penitentiã. idest
lacrimis ablue delicta tua. Si pecca
trix illa lacrimis lauit pedes ihu:
et capillis extersit. sub eccl̃ie ꝙpo.
et post penitentiã qđ faciat insti
gat ⁊ ꝯmonet. Et ꝑma opa fac.
Aut bonitate ꝑpua. aut que in
ꝑme ꝯfessionis ardore ꝯcepas. He
dicat̃ alii si in aliquo excidis. me
mor esto unde excideris. Ac si apr̃e
dicat. Vide unde excidisti. aut qđ
hodie pri ꝯtigisti. si ope. si sermo
ne. si cogitatione. si gule uoracita
tem habuisti. si fornicationis ẽnis
stimulo meatib⁹ es. si cupiditate.
si auaricie face succensꝰ. symula
crũ qđ ẽ ydolũ in occulto cordis tui
ac tue collocasti. si nequitia et

fuisse cont̄ fr̄em caritat⁹: nebu
la in orde remansit. si in uana glo
ria mentē eleuasti: si superbie tumo
rem habuisti. Qd̄ si in aliq̄ ꝛē te
agnoscis excidisse: memor ē t̄ di
cit. semp memento unde excidis.
Q̄ enim cadit: de alto cadit. Ideo
dicit unde. Non ē maior ruina:
q̄m̄ q̄ a caritate discedit. Q̄a sicut
superbia ē p̄nceps om̄ium malor̄.
ita caritas p̄ncipatum tenet om̄ium
bonor̄. Q̄ caritatem nō h̄t: q̄m
uis uidet̄ bona facere. nichil in se
ipm habet. Ideo dicit unde excidis.
Quem omnimodo usq; ad mortem:
amoris opa exercenda sunt: qd̄ ē
p̄ncipale mandati. sine quo: ne
mo catholicor̄ deū uidebit umq̄m.
Si uult t aliq̄d hor̄ que sup̄ diximus
forsit̄ tenere: unum subruit̄. si ca
ritas minuit̄. q̄ caritas obtegit
multitudinē pec̄or̄. Et q̄d p̄dest
si ad exercendam abstinenciam. ad
impendendā misericordiā. ad referendas
semp dō grās. ad orōnem sepe p̄ce
das. nichil ē p̄dest. si in uno te
aspicias. t in aliud oculos claudas.
Et quid p̄dest si cont̄ hostium insi
dias pene tota ciuitas cauta ēuadi
tur. si unum foramen aptum re
liquit̄. unde ab hostib⁹ intretur:
Q̄d q̄ p̄dest ēuadia que ubiq; ēcu
p̄untur. q̄m̄ ab immicis tota ciui
tas p negligenciā loci unius perit̄.
Dicatur q̄. Memento unde excidis.
Q̄a duob⁹ modis in ecclia. omis
sa i uno sermone complet̄. idest
in caritate dei t p̄ximi. Q̄a adhuc
malis agitationib⁹ irritat̄. a ca
ritate dei discedere dr̄. Et t q̄ fr̄em
in aliquo ledit. a caritate p̄ximi
alienat̄. Et in utr̄q; de alto cadere
dr̄. inde dicit unde excidis. t age
penitenciā. t p̄ma opa fac. De
si aptē dicat. De die in diem sēp
incipe penitere. ita ut tunc te di
cas incipe. q̄m̄ t finire. Qd̄ si nō
feceris uenio t tibi. t mouebo can
delabrū tuū de loco suo. ni penitenciā egeris.
Quid ē moūe candelabrū. nisi
aūtere lucem. aūtere ēcclam.
Q̄a sine intuitu altissimi. sine p
tectione dei. fides nr̄a stabilis ē
nō p̄ualet. Unde t pp̄ha dic̄. Di
latasti gressus meos subt⁹ me. t
nō sūt infirmata uestigia mea.
Et sup̄. Posuisti ut arietem ceruī
brachia mea. t dedisti in protectionē
salutis tue. Et iterum. Nisi dns
adiuuisset me: paulomin⁹ habitasset in infer
no habitatiōnat aīa mea. Mouet g̃
candelabrū fidei nr̄e. t extinguit
confessionis nr̄e. q̄m̄ aūtat lucem
suā a nb̄. Qd̄ aut. ni pñiam egis.
Quā pñiam agit cum cau. si non
a conditore suscipiat amplexū:
Q̄s humor poterit ex arditate ēius
p̄fluere lacrimar. nisi dñi miseri
one spūctum cor sēi ips⁹ uiuer
aduēr⁹: Utq; candelabrū dicat
mouere: quē uult agere penitē
ciā. Iam sup̄ diximus in p̄or libro.
qd̄ angelus t candelabrū unū ē.
Cui⁹ partem dicat nō auferre. sed
de loco suo mouere. idest q̄d⁹ pars
amittit. ut q̄ h̄t det̄ ei. t habun
det. t q̄ nō habet hoc q̄d uidet̄ ha
bere auferat̄ ei. t inutilem seruū

.d.

28

.d.

imitate i tenebras cantores. hūc
seruū omē ꝓpositor corp⁹. idest epūs
malos dicat. ad cuius imitatiū
omis sua membra ecclia pendet.
Sic̄ t alio loco dicat de eodem seruo.
quē constituit sup familiā suam.
ut det illis sēpture cibum i tp̄e.
Q⁹a beatū dicat quē sic inuenit fa
cientem: eo q̄d sup omia bona sua
constituet eum. Semp enim ecclā
in hac ammonitiōe duas partes
ee cognoscat. P⁹s enim licet illic
sit: donec diuidant̄ ꝑpriam tamē
salutem. t omē candelabri lumē
amisit. t grē carismatū honora
tus ē: sibi mortuus ē. t q̄d in illo
uiuit alienum ē. Ista pars ē q̄m
semp increpat. Tamen altera ē q̄m
laudat. q̄m ecclīam supra petram
dicimus ee fundatam: cui dicit.
S: ḣ habes quod odisti facta nicho
laitarum: q̄ t ego odi.
Nicholaytarum enim inp̄etat̄
effusio uel stultitia ecclie languētis.
q̄d de hereticis non imerito dicit
se sentire. Et effusi ab ydria ūita
tis: in limum sue mendacij puo
lua. De hac effusione in lege dei
cbitur. E ffusus es sic aqua: non
excelcas. E st manifeste t stultitia
languentis ecclie hereticoꝝ dogma
puersum. quia nō ad sanitatem
aduciūt populi cicatricem. Et ma
ximis languoribus plebes afficiūt.
stulta de deo sentientes. t stultas sē
occupant sententijs. de quibus scp
tum ē. Sanabant contritionē po
puli mi: ad ignominiā dicētes. Pax
pax: cum ēet pax. Nam q̄modo
potest odisse facta nicolaytarum.
qui dilectionē idest dei deserit̄.
Opa enim nicolaytaꝝ ydolatria ē
et fornicatio. q̄ ab aplis cū ste
phano t actis constituit diaconos
ē: qui ꝑp̄ pulcritudinē relict uxo
rem. ut qui uellet eam acciperet.
Versaq; ē in stupꝛum talis cōsue
tudo: ut mulieꝛem omnigia mu
tarent. Et in tantum turpia t
nefanda cogitauit t ꝑdicauit:
ita ut neophitaꝝ hereticis. t exinde
h sacerdotes t leuite ex illa radice
nascant̄. Q⁹s aplūs reprobat. t ne
tales ad sacrificium accedant: disci
pulus admoneꝛ dicens. Nemini
cito manꝰ imposueris. t neq; cō
municauis factis alienis. Et q̄d
ē manꝰ cito imponē. nisi ante
tempꝰ ordinationis. ante tempꝰ ora
tionis. ante laboꝝ munus. ante
cognitionem discipline. sacerdotalē
honoꝝem tribuere. Et q̄d t ē cō
municare pcātis alienis. nisi talē
ordinare ep̄m insipientē. q̄lis t
ille ē qui non meruit ordinari.
Sic enim bonꝰ opꝰ ꝺ ꝑparat fruc
tum. q̄ rectum seruat in eligēdo
sacerdotem iudicium. ita grauissime
sepīm afficiat dāpno. qui tales ꝺ
nauit quales non merent̄ ee sa
cerdotes. Bene g̃ dicat odisti facta
nicholaytaꝝ: que t ego odi. Hic
ꝑte se amicum dō negat: qui ei
placet inimico. Denīq: ut p secre
tum se hoc manifestet narrasse:
misterium dicit. Q⁹ habet aurē
audiat. quid sp̄s dicat ecclesijs:
Et dns in euglio ait. Verba que

ego loquor ub̄. sp̄s ⁊ uita sunt.
E Ego qui aptam fidei habet aurē.
qui p̄ credulitatem bonam m̄
terior hominī acutissimum p̄s
tat auditum. ipse diuinum eloquiū
audire potēt ūba: que sēs loq̄t̄ā
sp̄s. Vicēs dabo edē de ligno uite: qđ ē i pa
L renunciato latore ecclie. heretī radiso
ore p̄fidie delēpti: delinquētes dim̄.
ad penitentiā coartatos. p̄mia
laborem inuocenter̄ reprimit.
V o lignum uite p̄ quo adam de
paradiso expulsus ē: ne ab illo
quid sumēt. illic intrantes
paradisū libere sumendo acquirūt.
S icut aut. qđ ē in paradiso dei mi
V bi aura uitam aspirat. ubi pres
tant secreta ūtutem. ex pomo lig
ni uite ētinctem inmarcessibilē
ministrāt. Bene g̃ dr. Vicena
dabo edere de ligno uite: qđ ē in
paradiso dei mei. Paradisꝰ ecclia
est: quem nemo ingredit̄ nisi q̄
xp̄m pura mente cognoūit. tota
orde. tota fortitudine imitaūr.
et p̄ximum sicut seip̄m diligāt.
L aradisꝰ ecclie enim figura ē. Et
p̄mus homo adam: umbra futa
est. Et sedē adam xp̄s. sol iustic
ē: qui umbram ceritatis nr̄ illu
minat. Et p̄mus adam ut aut
apl̄s de tra terrenus ē. Modo uo
in ecclia duo adam sunt: terr⁹
et celestis. Et qualis ē terrenus:
tales ⁊ terreni. Et qualis ē celestis:
tales ⁊ celestes. Duo adam bip
tatus ē: uet⁹ ⁊ nouus. Vetus
ē cui lignum uite non dat̄ ar
gere. quia noluit deponere
uetrem hominem idest ānalem.
Nouus adam ē: q̄ apō uincenta
mort⁹ ē. ⁊ habet ligni uite pote
tatem. qr ⁊ semp habuit. ⁊ si nec
dum corpore. spū tamen apō mor
tuus ē. Q̄a si uincenab⁹ ligni
uite p̄mittr̄. ⁊ ante i apō mor
uicerit. Q̄a non omes mortui
sunt: sē qui peccauer̄ in similitu
dinē transgressionis ade. C etī uo
qui in ym̄aginem ⁊ i similitu
dine p̄manser̄: aut reparati sunt: ut
ueri dicant̄. Vnum: qr no est
ds mortuoꝝ sē uiuoꝝ. Due itaq:
partes in adam ⁊ ex adam ad
noticiam fuit̄ p̄figurate sunt.
V na que se peccasse ⁊ confessa ē: ⁊
unit. Altera que non reliquerat
a diabolī laqis a q̄ capta ē: cui
ter ligni uitalis absconsum ē
a⁹s partes stolam ut genant capit
uit̄q: deo sacrificia offerunt̄. Altera
p̄fecta. ⁊ simplex. sacrificiū hūmi
liter offerentem. fīs manu mor
tē. Alta obtusa. i. sine sensu. ⁊
immodeste offerens. qr post occisio
nem fīs erant animar. Vtriusq:
at partis suasorē ⁊ premes: in
cayn ⁊ abel declarat̄. Sic enī dic
dns. Maledict⁹ eris tu i tra. que
aperuit os suū accipe sanguē fīs
tui de manu tua. Terram hoiem
dic. Q̄ sēs ad cayn patricidia uel
odia fīs cauenda perficiēdaq: sūs
cepit. in cayn ⁊ abel omnem om
nino populum cognosce intra
ecclesiam constitutum: unum
bonum: alterum malum. Vnū
qui facit iniurias: alterum

29

qui patrant. Hec est ciuitas q̃m
fundauit nomine filij sui. Ad ē
g̃ qd cayn ciuitatem nōie filij sui
construxit. ut quos nouis impi
os in hac uita ee fundatos. in
quum t finē habe rēmi. Vbi ni
chil pl'q̃m qd uidet̃ spat̃. Sās
tio hospites ē t pegrinos. Vnde t
abel tanq̃m pegrin' in tris. idest
ppis nō facit ciuitatem. Supna
est enim eor ciuitas. q̃nuis hic
patrant ciues i qb' pegrinat̃: donec
regni ei' qs ad ueniat. Abel uo
successionis sic dic̃. Et auscultauit
in ds semen alterū. p abel quem
occidit cayn. Hanc successionem
dic̃ ecclia. Vide g̃ qz nō ds arti
adam uetuit a ligno uite. sed pa
rem. Adam enim uiuit in cānū.
qd illi sine gustu ligni euenire n̄
poss. Et uxit aūt erorem dic̃
do. qd di fut̃ figura nō ēet. s; sol'
adam. ut qd dns post sentēciam
mortis a ligno uite separauit:
addictum nec gustans uiuet.
Hon enī uerit' ē dns nec ar̃ sen
tia suam posse unde. etiam si to
tam uite arborem comedisset. S; h̄
in figura fm̃ ē: ut nb̄ i ecclia
uitas patet̃. Ham corp' t sangs
dn̄i uita ē: sicut idem dic̃. Qui mā
ducat meā ēnem t bibit meum
sanguinem: h̄t uitā cānam. Hum
qd omīs q̄ communicat h̄t uitam
cānam: Hon: qz sēpatim ē. Qui mā
ducat indigne t bibit corp' t san
guinem dn̄i. iudiciū s̄ manducat
et bibit. Vnus enī q̄ se pbat: et sic
quēadmodū māducet: ipa solum
ligni uite māducat. Vnus ū q̄ ex
eccta ē: nec uite lumē apm attē
dit. licet māducet hūc panē: quil
dubio ligni uite absconditi h̄t.
Sic̃ ad iob dic̃ ds. Humqd tu abs
condisti ab inimq̄s lumen: Istis g̃
ds ārena sectantib' luc̃. aut ēte
facientib' cepta. in uita celat lig
nū: idest ueram cruc̃. ne sic̃ sēp
tum ē: oculis uidant. t corde in
telligant: t uīui curent. Cont̃ hos
dei paradis': muro igneo claudit̃.
Sic̃ in zacharia dic̃ ecclia. Ego ero
mur' ignis i circuitu dic̃ dīs i ecclia.
et i medio ei'. Lignū uite i ecclia
ē aptius i hoc hb̄ manifestat: in
ecclie descriptione. Et paradisū ecclia.
et lignum uite uerā penitēciā.
i. cruc̃ x̄i q̃m multi portare uidet̃:
s; dn̄m nō sequunt̃. Et ex utrq; iqt
parte fluminis lignum uite. faciēs
fruct' duodecim p singulos mēses.
hunc dīs paradisum t lignum ei'
uitarib' tribuit. Paradis' ecclia
ē: ligni uite xp̄s crucifix' ē. ex
utrq; parte fluminis. Vel duo tes
tamēta legis t euāgelij intelligē.
uel undam baptisim. Duodecim
menses: duodecim apli s̄. Hec ui
tarib' tribuit. et inimicis cruc̃s
sue quor ds uent̃ ē: et xp̄s in suis
ciuibus. alter nescio qs: qz non
ille noster crucifix'. se dīm: quē
in bestia caput uelud occisum ad
orant. idest q̄si apm cruc̃fixi. quē
solo nomine nobcum cōmunem
habent: et factis negant. Istis
omnino lignum uite abscondit.

Explicat ecclia prima. Incipit ecclia secda hystorie subsequentis picture.

Angelo zmirne ecclie scribe. Hec dicit primus et nouissimus: qui fuit mortuus et uixit. Scio tribulationem tuam et paupertatem: sed diues es et blasphemaris ab his qui se dicunt iudeos esse et non sunt: sed synagoga sathane. Nichil horum timeas quod passurus es. Ecce incipit diabolus mittere

angelo zmirne ecclie scribe.

quosdam ex uobis in carcerem: ut temptemini. Et habebitis tribulationem diebus decem. Esto fidelis usque ad mortem: et dabo tibi coronam uite. Qui habet aures audiendi audiat. quid spiritus dicat ecclesijs. Qui uicerit. non ledetur a morte secunda. ℣. Explicat hystoria. Incipit ecclia secda hystorie subsequentis picture.

Zmirna qd tantum cor q pulcer ostendit se catholicā ueritatem his qui loquitur ipse sēs dicens. Hec dicit primus et nouissimus. qui fuit mortuus et uixit. Scio tribulationē tuam: et paupertatem. sed diues es

Collaudat opa ecclē sue. qd p multas tribulationes oportebat ad regnum. Laudas elegancia pfert. qd potentē psencia tempnit: ut futura mereat. Ipse diues es: et grā uberate repleti. Ille

30

scilicet humilis. q̄ dñicū obser
uat eloq̄um qđ dicat. Beati pau
peres spū. q̄ spū suo pauꝑ ē: di
spū diues ē. Ham q̄ spū suo di
ues ē: ſtatu quodam elationis
inflatꝰ ut uter ē. Scienđ ū ē:
q̄ grauiores culpe sunt que sup
ducta specie ūtutes imitant̄: quā
ille que in parte agnite animū
in ꝯfusionem deiciunt. atq; ad
penitēciā ꝯtēnūt. Ista ū nō solum
in penitēciā nō humiliāt. s;. ꝛ
mentes epantes eleuāt. dum ūtu
tē putant. Et ecclie paratum de istis
dicat. Ꝑ blasphemaris ab his q̄
se dicūt iudeos ēe ꝛ nō sūt: s; sūt
synagoga sathanę. nec. Multa contumelia
ecclia ab his sepe sustinet. q̄ cō
fiteri se asserunt dñm ꝛ nō ꝯfitent̄.
S; congregatio ipoꝝ: diabolo aucto
re colligit̄. Hic quoq; ostendit̄
non speciah tantū ecclē loq̄. q̄ nō
ꝛmirne tantū fuer̄ aut sūt: iu
dei blasphemātes. Ostendit ꝑ ea
foris ēe iudeos. idest ānos ma
los: sic̄ supđicit de aplis falsis.
Patet enim apianos diuisse iude
os. q̄ iudeus nomen religiosū ē.
Juda enim hebraice latine confes
sio dr̄. qui se dicit iudeos. i. ofes
sores. Qđ si nō iudeos affirmauit:
nō dixit q̄ se dicit ꝛ nō sūt. Hos
enim sum⁹ ecclesia. nos sum⁹
iudei q̄ apm habem⁹ leonē de tribu
iuda. Hon enim q̄ palam iude⁹
ē: i. palam religiosus. Hec pali
ēnis ecclesia. i. ut ab hominī
bus uideat̄ qđ facit. ut laude
humana faciat. s; q̄ iſcirco iude⁹
ē: idest solum apō placeat non
hominib⁹. sicut sepulcrum ē. O mis
gla filie regis abiit⁹. Si aī solū
dixit tēptasti eos q̄ se dicūt iu
deos. ꝛ nō adidisti; synagoga sa
thane: nullomodo potuim⁹ eos q̄s
foras asserere. qm̄uis diuisi; blas
phemantes. Ostendit ꝑ ea foris ēe
iudeos. qui non dicit tēptasti eos
q̄ se dicunt iudeos. Sicut supđicit
de aplis. q̄ se dicūt aplos ꝛ nō sūt.
ita hic loco potuit apianos diuisse
iudeos. q̄ sūt synagoga. in plogo
septem ecclias. si scire uis quid sit:
plenissime recognosces. Hinc ū eam
derelinquere nō uacat. He dū discussa
replicam⁹: tardi⁹ ad indiscussa ue
niam⁹. Dñs enim nr̄ corpori suo
exemplū relinquēs i medio syna
goge sci israel: medio ihrlm ꝑstitit
inficientes ppham ꝑstitit ꝛ synago
gam sathane. Que ē sodoma ꝛ
egypt⁹. que ē congregatio ꝛ synago
ga. Sine qđ nos congregationē i unū
habem⁹. q̄ synagoga multoꝝ ē:
ecclia uno pauoꝝ. Sub uno ecclie
nōie accepit. ꝛ ꝑuus ꝛ ꝑūlis dcto
rib⁹ una ecclia nominat̄. S; ꝛ si
una ē: cur int̄ nos contendim⁹.
Cur illi nos dicūt antiaplos. ꝛ nos
illos: set designauit ifte ihēs i
sua epla ubi ait. Et aiq; ofessi fue
rit qđ ihs nō ē aplus: ipe ē antiaplus.
Jam g̊ queram⁹ q̄s neget. ꝛ nō at
tendam⁹ ad linguā: s; factā. Si em̄
os mutgent̄: omis uno ore ofitet̄
ihm ēe apm. Et erat paululū lin
gua mutgantis. si inuenim⁹ hoc.
si ipa sepulcra nob⁹ dicūt. q̄ negatio

nō ām in lingua hr ſcr facto.
Certe inuenim⁹ mlt̄os ap̄ianos an
narp̄os q̄ oze phitent̄ ap̄m: t mores
diſſentiunt a ap̄o. Vnde inuenim⁹
hoc in ſcp̄tis: Paulum audi ap̄m.
de mlib⁹ cum loquerē⁹ aīt. Confi
tent̄ enim noſſe ſe dm̄: factis aūt
negant. Inuenim⁹ t iſtos anti
ap̄os. Q̄ ſq̄s factis negat ap̄m.
anti.ap̄s ē. Hon audio q̄d ꝺſoneo.
ſ; audio q̄d nuiat. Opa loquunt⁹.
et uba requirim⁹: Q̄s enim mal⁹
nō bene uult loq̄: S; q̄d dicat de
alib⁹ dn̄s: ypocrite: quomodo po
teſtis bona loqui. cū ſitis mali:
Voces uās ad aures meas afferas.
ego cogitationes uās inſpicio.
uolumtatē malam ibi uideo. t
falſos fruct⁹ oſtenditis. Houi
q̄d inde colligam. Hon colligo
de tribulis fic⁹. Hon colligo de
ſpinis uuas. Vna queq; arbor a
fructu cognoſcit⁹. ḡgaſ mendax ē
anti.ap̄o. qui oze phitet⁹ ih̄m ee
ap̄m: t factis negat. Ideo men
dax: q̄ aliud loquit⁹ aliud ag.
Dns enī nr̄ corpoꝛ ſuo. i. eccle cui
plum relinquēs i medio ſinago
ge ſci iſrl: idest uidentes dn̄ in
medio ſcē ihr̄m p̄dixit dicens.
Jhr̄m ihr̄m que occidis pp̄has t
lapidas eos qui adte miſſi ſ: in
telligas de ſinagoga ſathane diaſ
ſe. Que ē ſodoma t egypt⁹. ubi
etiā dns ī idest q̄ dō ſeruuſ oī die
crucifigit⁹. Sodoma enim p⁹ ſa
nctitatem uitē⁹ in cinerem. libe
ro ro ioh ei filiab⁹ ſuis. S; q̄d ē
q̄d ad q̄nq̄gīta uſq; uſq; i dcm

ſi inuenirē dn̄s ciuitatē ee ſal
uadam⁹. Humeri q̄ppe q̄nq̄genariꝰ
ꝑtē penitencie ſignum poſuit.
ſi forte ꝓuocarent⁹ t ſaluarent⁹. Vn
de t dauid: i eodem numero pſal
mos ſcribit p̄ie. P ronde q̄n aſpi
cit dō delinquēciū unū neq̄q̄m
uelle reū ad penitenciā. q̄m q̄n
q̄genarius numer⁹ ꝓfigat: oſtē
dam autorem immoderate hui⁹ie
ꝓſcat igne gehēne. Vſq: ad dcm
aut⁹ iſtos nō p̄ſſe ſodomam dicit.
q̄ſi in quēlibet. p dcam ꝓpter⁹
cuſtodiam ap̄i nomen inueniat⁹:
iſte nō p̄it. Denarij eni numer⁹
figura p̄fect⁹ numer⁹ ē: t cruc
ap̄i demonſtrat. Nam t q̄d q̄nq:
ſunt ciuitates que ſimbrib⁹ ig
neis conflate ſ: q̄d illō ē mīſi q̄d
omēs q̄nq; ſenſ⁹ corporis ſui libi
dinoſe ꝺeꝛelinquūt. ſ. Jpē aūt loth
ſup habraam it⁹ t hoſpitalis ī
ſodomis. qui ex illo incendio q̄d
erat ſimilitudo diuini iudicij. me
ruit ſalu⁹ euadere. Typum figū
bat corporis ap̄i. q̄d in oīb⁹
ſēs. t nūc int̄ iniquos t impios
gemit. quor⁹ factis nō conſentit.
et a quor⁹ p̄niatione in ſeculi
libabit⁹. Illis dampnatis ſupplicio
ignis etn̄i. Vasa uero eccl⁹ religio
ſor⁹ genus figurauit. q̄ p gr̄am
dei uocati reſpiciunt. t ad ea q̄ de
reliquer⁹ redire contendit⁹. De q̄b⁹
ipē dn̄s ait. Hemo ponēs manū
ſuam ſup aratrū reſpiciēs uacuꝰ
aptus ē regno dei. Vnde illa mu
lier ꝓhibetur uacuꝰ reſpicē. p q̄d
nō oſtenderet nō ee redeundū ad

uerterem uitã: qui p grãm regenã
tionis ulamũ aipiũt euadere iu
dicii. Ad ũo eadem respicies re
mansit. z i sale ꝺũsa ē: exemplũ
pstat ad admẽtũ fideliũ unde
alij saluntᷣ. nam nec ipm tacu
it aps dicens. Memẽto uxoris loth.
scilicet ut nõ factũ negligeremꝰ:
sed prudẽt cauerem⁹. Hoc enim
et illam admonuit. cũ in statua
salis conũsa ē. Illud ũo qd ipe
loth ardentem sodomam fugiens
segor uenit: z neq̃q̃m ad monta
na ascendit. Ardentem q̃pe so
domam fugere. illicita ẽms ĩcen
dia uel mundi delidia declinare.
Altitudo ũo ē montium: speccula
tio pfectoꝝ. S: qr multi sunt
ĩa qui mũdi illecebras fugiũt. s;
tamen i actione posita: exempla
tionis apicem sublime nõ possiũt.
Hoc ē qd erant q̃dem loth de sodomis.
s; tamen ad montana nõ puenit.
qr dampnabilis uita relinquitᷣ.
sed adhuc celsitudo speculatiõis
subtilitẽ nõ tenent. Inde idem
loth ad angelũ dicit. Ecce ciuitas
hec iuxta quam possim⁹ fugere
parua: z saluabor i ea. Humq̃d
nõ modica ē: z uiuit i ea aĩa
mea. Iusta g̃ dr. z tamen ad sa
lutem tuta pibetᷣ. qr actualis u
ita nec a mundi curis ex toto dis
creta ē: nec ñ a gaudio salutis
aliena. Ipe aũt loth qñ filie eccu
buer cũ eo: hoc significat qd tãc
ipe loth furiose legis iudebatᷣ ges
tare psonam. Cum q̃dam ex illa
lege peiret. z sub lege posita. male
intelligendo q̃dam modo se inebriat.
eamq: nõ legitime seruãdo infelici
tatis opa pariũt. Bona ẽ enim lex
ut ait aps. si q̃s eam legitime eꝰ
dierit. Egipt⁹ uo decem plagis p
cussaᷣ. z minime corripit. Hec illa
in egipto corporaliter gesta s: spualiter
tamen modo geruntur in eccla.
Egiptus namq: sci forma ē: sic z
sodoma. s; illa igne exusta ē: ista
remansit. De illa tres ab incendio
euasere: de ista duo ꝺam pmissio
nis intrauere. q̃mq̃. mlta essent.
s; solum dicunt ternariũ. z hi ē qd uir
tus in euãgelio pstat. Multa uo
cat pauca uere electi. Duo ingre
diunt repmissionis ꝺam: z duo
accepta fuit repmissionis celestia
regna. idest dilectio dei z pximi.
Tres habuit fuit de incendio i sodoma.
et tres habuit s cum uenit aps
iudicare ꝺam. idest fides. spes. z ca
ritas. In egipto aque primum uertũt
in sanguinem. deque egipte i sangui
nem fuit use. i. erratica z salubria
philosophoꝝ dogmata. Que mox
in sanguinẽ ũitatis: qr i rez cau
sis carnaliter senciũt. S; ubi cruor
a mundo huic lumen ueritatis os
cendit: huiusmodi cum corruptiõib⁹
anguit. ut ex q̃litate plagaꝝ p has
decem plagas nunc in ecclia pros ag
noscas errores. In sede ũo plaga ra
ne pducunt. quib⁹ iudicari legaliter
arbitrantᷣ carmina poetaꝝ. que i
ani q̃dam z inflata modulatiõe.
uelud rauce soni sectatorib⁹. mũ
do huic deceptiom fabulas intulere.
Rana ē enim loquacissima uanitas.

ea que

Hichil ad aliud enim animal ipm
ē uile. nisi qd sonum uocis imp
uidis t importunis clamorib⁹ red
dit. Post hec emptas pduc̄t. hoc
animal pennis q̄dem suspēdit̄ p
aerem uolitās. s; ita subtile ē et
minutū: ut oculis usum n acute
uidentes effugiat. Corp⁹ at̄ cū ise
dit acerbissime pūgit aculeo. ita
ut cū uoluptate uidē qui uelit.
stratam sencat uolantē. Hoc enim
aīalis genus subtilitati hereticae
ap̄at̄. que subtilit̄ ulnis aculeis
aīās terebrat. tantaq; astucia cir
cumuenit. ut decept⁹ q̄sq; nec
uideat nec intelligat unde decipi
at̄. Qd ū ītio signo magi cessāt̄
dicentes. hic digit⁹ dñi ē. Magi il
li apium hereticārum atq; animosi
tat̄ habuer̄. Declarat aplūs hoc di
cens. Sic iannes t mambres res
tit̄ moysi: sic t hij resistūt ūi
tati ois mēte corrupta t reprobi ca fi
dem. t ultr̄ nō deficient. Demētia
eor manifesta erit oīb⁹ hominib⁹:
sic t illor fuit. Hij at̄ q̄ p ipām
corruptionē mētis inq̄uissimi fue
rūt: in signo ītio defecer̄. fatentes
sibi adūsum ēe spm sēm q̄ erat i
moyse. T extio enim loco ponit̄ sps
sōs q̄ ē sps digitus dei ē hic. Sicut
enim reconciliatus t placatus sōs
sps req̄em p̄stat mitib⁹ t humi
lib⁹ corde: ita dārius t adūsarios
inimicis ad superbie inq̄uitudinē
exagitat. Qua inq̄uitudine: musce
ille breuissime. significauer̄ dicē
tes. digit⁹ dei ē hic. Q̄rto loco egyp
tias musas pauit̄. Musca enim
nimis importunum t iq̄etū aīal
ē. In qua quid aliud significat.
n cure delidioz ēnalium. egipt⁹
q̄ muscas pauit̄. q; eoz corda q
huic selm diligit delidioz suoz
inq̄etudinib⁹ ferunt̄. Cui sep
tuaginta mīp̄es eynomiū idest
caninā muscam posuer̄: p q̄m ca
num mores significant̄. In q̄b⁹
grande mētis t importune uolup
tas t libido ēnis arguit̄. Potest
q̄dem h⁹ loc⁹ significari: p musc
ā caninam fuisse hominum elo
quētiā. qua uelut canes alterutr⁹
se lacēant. Jam uō i loco q̄nto aīa
liū morte uel predā egipt⁹ fla
gellat̄. insipientia i hoc arguit̄
stultitiaq; mortaliū. que tamq̄m i
rationabilia prava cultum t uoca
bulū dñi imposuer̄: sculptilib⁹ fi
guris. t animalib⁹ insensatis. nō
solum hominū. t pecor. s; ligno
et lapidib⁹ impīs is ammonem t
iouem i arietem uenerant̄. t anni
bem i canem. Apin quoq; colētes
in taurū. Cētā quoq; egipt⁹ dōr
portenta minatur. t i quib⁹ cultū
credebāt i ēē diuinum: i his ui
dei miserāda supplicia. Vlta post
h⁹ uesticarū ferarū scato in loco
pducam̄t. In ulāb⁹ arguit̄ dolosa
hui⁹ seli t putrulēta malicia. In
uesicas tumentib⁹ iflata superbia i
ferorū ira ac furoris īsania. Huc
usq; enim talia p errores suos figā
ta mūdo supplicia tempant̄. Post
hec uō ūba uenit̄ de supnis uo
cās. scilicet tonitrua t grando. t ig
nis discurrēs. In tonitruis enim

32

increpationes ac diuine correptio
nes intelligunt. qz n eu silentio
flagellat. ser dat uoces. t dehinam
celit mittat. p quam possit cul
pam suã castigat agnosce mudi.
Dat t grandinem. p quam tenã
adhuc uastent nascentia uinoz.
Dat t ignem sciens ee spinas t tri
bulos. qs debebat ignis ille depas
ci. de quo die dns. Ignem uenit
mittere in tra. t hinc enim incentiua
uoluptatis. t libidinis consumat.
Qd aut loctaz octauo i loco fit men
tio. putat a qbdam p hoc genus pla
ge dissidentis humani generis in
constantia significari. Ho quoq; se
cu locuste p mobilitate leuitatis
accipiende sunt. tanqm uage t sa
lientes ame in seculi uoluptates.
Hona plaga tenebre fue s. siue ut
meis oz cecitas anguat. siue ut
intelligat diuine dispensationis t
prudentie obscurissimas ee rationes
Posuit enim ds tenebras latibu
lum suu. quas illi audaces t te
mere scripti cupientes. t alia ex
aliis asserentes. in cassas t pal
pabiles ignorantie tenebras inuo
luti s. Ad ultimu delent primoge
nita egiptoz. siue principatus t po
testates. t mundi rectores tenebraz.
siue auctores t inuentores falsaz
que i hoc mundo fuer religionu.
quas ex unitas cui suus earnearit
et prelauit auctoribus. Postq; se
qte. in dnis eoz fera iudicau. illud
hebrei extimat. qz in nocte qua
egressus e. in egipto templa omia
destructa s. Hos aut dicimus spalte

qd egredientib nobis ex egypto
ista seculi errozz studia euanuant. t eis
pulsis dominatu cultu quat. h est
egipti t sodoma. que ne omnino extinc
piugnat. Illic decem itos minime
nocuos. igne crematos. Ista decem pla
gis afflicta. minime corripit. Et
ubi in hoc mundo sodomam t egiptu
inuenis. hanc auctoritate requiras.
et ubi synagogam nominauus. hac
sodomam t egiptum ee agnosce.
Suo naq; ex corpis sui ore locutus
e dns p pham. Circuierut me canes
multi. synagoga malignantiu obsedit
me. Et t itn. a pti e ita t deglutiunt
dachan. t opuit sup synagogam
abyssi. Et exarsit ignis in synagoga
eoz. qz irritauerut moysen t aaron
sem dni sacedotem. Et t sacrificandi.
Et t sacrificandi lucernia p suis oma
tib expendere. Et qs itaq; sacrificat
hic qui hereses t scismata ne i eccliz
facere conant. t multos secu then
do decipiut. Contempnentes sacedotes
ex. t se a cleru eius multoz q; societa
te segregantes. constituer auder eccias
et aliud altare. p eam q; altera illi
cetus uocabus dnice hostie unitatem
p falsa sacrificia profanantes. hic q
contra dei ordinatione nituntur obse
quiatis audacia. ar spagmib rup
tis. uiuentes p fluuiu hiatu ingrit
Hec tantum hic q duces erroz s. s; t
illi q sentiendo participes eorundem
fuer s. in igne eni supplicij parti
ta ultione pibut. Hic synagoga que
moysi attribuit. ne eccie attribuat.
Qs ante qm ex pte pdce sub uno sy
nagoge nomine aduocata militabat.

Jeremias.

Hanc ſynagogam memorat iheremias in eccliã dicãs. Dñe omps nõ sedi i consilio irrisorũ. ſ; amebam a facie tue manꝰ singularit̃ sedebam utiq; anno. nam numq̃m de medio eorũ recessi. Vbi nec alterum templum in q̃ singularis sederet: nec alt̃ pp̃s ut sep̃at⁹ fuiſſ; monſtrat̃. Haim t nichodemꝰ a malorũ concilio assertã alienus fuit. Hec ẽ ſynagoga cui filiꝰ dei dicit in eccliã. uos de diabolo patr̃e nati estis: t desidia patris uñi uultis facere. Illic ẽ uia angusta. illic et lata. illic dextra ẽ t sinistra. ſ; nunq̃d ambe i uia dñi agregate admiscent̃. Sep̃tum ẽ enim i oseę. Iuste ſuit uie dñi. t iusti ambulat in eis. impij aũt infirmabunt̃ i eis. Vnde orat̃ eccliam suam ne timeat eos q̃ occidũt corp⁹. t postea nichil habent q̃d faciant: dicãs. Hichil horũ timeas que passur⁹ es: futas tribulationes ingrendas ab impijs et mala ſignificat. et t obtat fideles suos ne p̃secutionũ molestijs trahant̃. ſ; dicat quaſi uni: q̃ oſ sũ i hoc mũdo dum uiuũt unũ ſ. q̃ aiam unam t or unum i ap̃i carnate iungũt. t eccl̃a una ẽ. Q̃a sic̃ ap̃s t eccl̃a caput cũ membris unũ ſuit: q̃ ita hoĩes mali cũ diabolo qui caput horũ ẽ: unũ corp⁹ ẽ. et t cum dic̃ nichil timeas ex eis que passur⁹ es: utiq; totu corp̃i diaboli quod in totu mũdo uit⁹ ac foris obsidet eccliam. Significat t q̃ pati ualeat. aut q̃d inimic⁹ p̃ſit in te gerere. Ecce missur⁹ ẽ diabol⁹ q̃sdam ex uob in carcerem ut tẽp temini. t habebitis tribulatiõem diebus decẽ. Hec illo q̃dem temꝑe putũ ee dicendum siue credendũ. q̃ nõ nullis uisum ẽ uel uidet̃: nõ amplius eccliam ee passurã ad tps antic̃: quam q̃ iam passa ẽ: idest eccl̃as decem. undecima eademq; nouissima sit subanticp̃. Primam q̃dem putant a nerone que facta ẽ. Secundam a domiciano. Tertiam a traiano. Quartam ab antonio. Quintam a seuero. Sextam a maximiano. Septimam a decio. Octauã ab aureliano. Decimam adiocleciano t maximiano. p hos decẽ reges passa ẽ eccl̃a ab ascensionẽ ap̃i usq; ad seculum nouissimum: p annos ducentos q̃nq̃ginta: strages facte ſuit mirũ. sic̃ p hũc apocalip sin ioh̃is dñs dic̃. Habebitis tribulationem diebꝰ decem: p decem regibꝰ. Stabat diabolꝰ in spẽ humana mutatus: t ont̃ apl̃anos dicebat. Q̃d uultis ih̃m crucifigi. hoĩem iudei: nullꝰ mortã hoĩem. Intendebat p̃ncipes mũdi ut mortem inferret: qui in ap̃m credidiſſent. Postq̃m aũt p̃dicatum ẽ totu orbe euãgeliũ et reges quoq; legibꝰ uastabant̃ eccl̃ie: in omnibꝰ salubrit̃ subdere mirabꝰ. q̃s de tã crudelit̃ auferre conati ſuit: t falsos deos incipere p̃sequi. quoq; tp̃i cultores ũi dei fuerant antea p̃secuti. templa deorũ destrui. t baselicas i nomine mirũ fabricari. Videns ista diabolꝰ aptat ut se in ueste religionis sub nomine sanctitatis. t de ap̃o pugnat

cont̃ xp̃m. Heresos i eccl̃ia mouit:
et nẽ e undecima pſecutio antixpi.
Q̃ ostq̃m totũ orbem pagnauit euãge
liũ xpi: ſp̃alis q̃dem i eccl̃ia e pſe
cutio ista falsa atq; deceptiosa. ut
tamen prius deb̃ intelligant eam.
nec ea intelligant omẽs impij.
Q̃a cũ subtilitate se diabol⁹ in cul
tu mutauit religionis. t qđ facilꝰ
possit decipe sub nomine xanita
tis uia miscet falsis. ut magis q̃m
credendo suos ſ̃ſ̃os subuertat predica
tores. Sicut enim i p̃mordijs eccl̃ie
catholice postq̃m aſ̃s ascendit ad
celos. apli cuiꝰ hec dicta ſ. pene
ad hue ip̃o cum eis ante q̃m asce
deret iam inoleuit eccl̃ia pati. t
post discessũ eius pars t mlte tbu
lationes sũt eccl̃ie irrogate. ita ut
publice p̃dicti funderẽt sanguinẽ
p xp̃i noĩe. quẽ iudei uocabant no
minare. Ita futurũ ee agnouim⁹
dum aduenit antixp̃s. Licet t nẽ
multa p loca uaria uel regiones.
ab hereticis t gentib⁹ sepe sustine
at. set diebꝰ mḡt decem tbulatio
nẽ habebitis. Decem dies q̃s dicit:
unum q̃s ist⁹ seculi posuit. q decem
p eloquendi modũ dicim⁹. sic actũ.
sic mille. i. p̃fectum numerũ ist⁹
seculi ꝛpletum. de si dicẽt. tbulatio
nem habebitis. q̃ sohũ diebꝰ decẽ.
qui finem hñt. Si ad phemptum
tem fruẽ beatitudinis p̃sentiaq;
uleramus mala p̃sentis. tam par
ua sine dubio reputabimus. tam
uelocẽ transeuntia: tanq̃m decem
dies. Vnde t ap̃s die. Estimo
qđ nõ sũt condigne passiones hui⁹
t̃p̃is ad futuram gl̃iã que reuela
bit̃ in nb̃. Confortat itaq; suos t
dicit. Este fidelis usq; ad mortẽ: t dabo
t coronã uite. Et in euãgl̃io dns
loquit̃. Q̃ pseuerauit usq; in finẽ:
h̃ salꝰ erit. Q̃ oĩ enim fieri ut q̃
male uiuit. t in finem uite sue
ad ũam p̃niam rediit. t recte dñm
credidit. t eccl̃iam matrẽ agnouit.
hic; ip̃a hora hec fiet. q̃nq̃m mor
p̃at: apoĩ solutꝰ erit. Q̃ oĩ itm
ut q̃ uiuat bene. si in finem uite
sue a uitia cauisserit. nõ potest
solutꝰ ee si sic obierit. q usq; in
finem nõ pseuerauit. Vniq̃sq; i finem
aut iudicabit̃ aut dãpnabit̃. ta
lem iudicat dñs: q̃lem in finem
inueñit. Dampnat aut coronat.
sic ſ̃ptum e. Ip̃e iudicabit eccl̃e
ma tue. Et q̃ in hoc mũdo nõ par
cat ame sue usq; ad mortẽ. uel mor
tẽ p fide suscepit. aut usq; ad mor
tẽ in fide p̃durauit: ip̃e salꝰ erit.
Et ip̃i sine dubio coronã uite p̃stabit̃. admonet frequent ut qui itã
ons hoĩs fidelem p̃stat auditũ: cau
teat aures ad audiendũ attonit⁹.
ut cognoscat q̃d ſp̃s eccl̃iis indicat.
q̃bꝰ dicit̃. Q̃ uicer nõ ledet̃ a mor
te ſda. — Q̃ui aut in passionem
tolerantiam gesserit. aut idubita
tam fidem usq; ad consummationem
seruauit. mortem sed̃ libatim can
cto. Post hec loquit̃ t indicat eun
dem dnm t triumphatorem. hoc e gla
diusn ex utraq; acutum: qđ ũbi
dei ee docet̃. ex ore eiꝰ egredi manu
festat. t significat eccl̃iã habitare
i seculo isto. ubi sedes est sathane.

Incipit ecclia tria i lib° sedo.

Angelo pgamj ecclie scribe. Hec dicit qui habet gladiu ex utraq; parte acutum. Scio ubi habitas. ubi thronus est sathane. et tenes nomen meum. et non negasti nomen fidem meam in diebus antiphas testis mi fidelis. qui occisus e apud uos ubi sathanas habitat. Sed; habeo aduersus te pauca. quod habes ibi tenentes doctrinam balaam. qui docebat balac mittere scandalu coram filijs

Incipit explanatio supdicte ecclie. Angelo pgamj ecclie scribe. Hec dicit q̃ hr gladiu ex utraq; parte acutu. Scio u habitas. u sedes et sathane.

Omi ecclie dicat. qr ubiq; sathanas habitat. Thronus aũ sathane homines mali sunt. Reiciũ aũt ad spem. qr licet istam solam dicat ubi thronus e sathane. tamẽ in ista septem figũre sũt uel septem formis ecclie gesta sũt. specialiq; increpat aut laudat dicens.

filiis israel. ut manducarent ydolis immolata. et fornicarent. Sic habes et tu tenentes doctrinam nicolaitaru. Qui habet aures audiat. quid spūs dicat ecclijs. Vincenti dabo manducare de mãna absconditu. et dabo ei calculum candidum. et super calculum nomen meum nouum scriptum. quod nemo scit nisi qui accipit.

Explicit hystoria ecclie tcie i libro secũdo.

Vnq; adũs alia membra. nõ a qbus dicit. et nõ negasti fidem meã. sed ad ea membra dicat se habere que diximus. tronũ ee sathane. ubi tenent doctrinam balaam. qbus dicit. Qr habes ibi tenentes doctrinam balaam. q̃ docebat balac mittere scandalu coram filijs

Sr renes nõ
et ñ negasti fidẽ
meã i diebus
phas testis mi
q̃ occisus et apd
ũ sathanas hab
Sed; habeo adu
te pauca.

isrl. ut manducarent ydolis ymolata ⁊ fornicarent. — — — —

Y oſtq̃m dicit ibi habitas ubi dyabolus ẽ sathane. idest ubi temptatio nõ deficit. ⁊ ꝑdicto multos efficit reos. laudat ecclĩam qđ teneat confessionẽ nominis xpi. ⁊ nõ neget fidem suã. etiam ⁊ cum fide martirũ honore decoretur. ⁊ ab ipis hoc paciat̃ a q̃bꝰ xp̃s passus ẽ. q̃ unꝰ antiphas testis fidelissimꝰ nimcupat̃. qui occisus ẽ in sco isto. ubi sathanas q̃ latine uocat̃ adũsariꝰ dr̃ habitare. S; tamen habet ad ipius ecclĩam dñs aliq̃d. eo qđ sint tenentes doctrinam balaam. Balaã enim int̃pꝛat̃ latine uanꝰ ꝓp̃s sine ꝓp̃o. eo qđ ⁊ ille uanus fuit. ⁊ ꝓp̃m uanũ gemuit: uel absq; substancia. Balaam enĩ ipꝰ ẽ adũsariꝰ. qui non congregauit ꝓp̃m ad salutem. nec in multitudine saluãde plebis gaudet. Sed dum omẽs ꝑdidit. ⁊ sine ꝓp̃o uel absq; substancia remansit. unde ait ultat. Ipẽ ẽ q̃ docuit laac mittẽ scandalũ coram filiis isrl. Balaac enĩ dr̃ latine ꝑpicãs siue devorãs. ipẽ ꝑpicauit isrl ut sectarent̃ ydolo phogor: ⁊ devorauit eos morsib̃ voluptatis ⁊ luxurie. ad cuiꝰ similitudinẽ dicẽ etiam ecclĩam habere. qui teneant doctrinã balaam. qui sunt in ecclĩa ypocrite. ⁊ hoc habent ꝓncipale opus. edere scẽptãs ⁊ fornicationẽ facere spũalem. ut deforis pareant hoĩbꝰ ita. intꝰ sunt mali. Sicut dñs dicẽ. Intꝰ aũ plenũ fuit rapina. immundicia. sed ⁊ dẽ opus malũ habent. ydolatria uio ẽ fornicatio spũalis. q̃ se putat recte uiuere. sed ꝓ ypocrisy exemꝑla nõ miscet̃ in ecclĩa. sed cum synagoge opib̃ fornicat̃. Balaam quoq; ore ꝓphetie spũ eleuatꝰ erat. Q̃a ⁊ ũiacit̃ potuit longe post futũm ꝓspicẽ. sed tñ a tẽptis desiderijs mentẽ nullus separauit. S; hac i re subtili inq̃sitione necesse ẽ: ut semetipm animꝰ inuestiget. ne forte laudis q̃rat gl̃iam. ⁊ aiãrum lucr̃ se querit sua cogitatiõe simulet. Sepe enim sui nominis laude animus pascit̃. ⁊ quasi sub obtentu lucriꝝ spũaliũ. ei de se bona dicta agnoũit letat̃. Et sepe siue gl̃e defensione cont̃ detrahentes irascit̃. ⁊ fingit sibimet qđ hoc ex eoꝝ zelo faciat. quoꝝ ora a bono tacere sermo detrahentis ꝑhibet. Sed eo ũo aliq̃n ũitates suas ꝑdicit̃. Unde paulꝰ q̃ tanta ꝓ ũitate sustinuit. quocies lapidatꝰ naufragiũ fecit passus quod i paradisum ductꝰ fuit: eo rursus narrat. ut eoꝝ sensũ a falsis ꝑdicatorib̃ auferat. Q̃d ꝑfecti ei ũitates ꝓp̃as loquunt̃: in hoc quoq; omnipotentis dei imitatores s̃: qui laudes suas hominib̃ loquunt̃: ut ab hominib̃ agnoscat̃. Nam cum ꝓ sc̃ptura suam ꝓpriã dicens. laudent te alieni ⁊ non os tuũ. q̃ modo faciat ipe quod ꝓhibet. S; si ũitates suas omꝑs dñs taceret si enĩ nullꝰ agnosceret. nullꝰ amaret. Si nullꝰ amaret: nullꝰ ad uitã reduceret. Unde ꝓ psalmistam dr̃. Virtutem operum suoꝝ annunciabit

ezechiel

ppl̃o suo. Justh atq; ꝑfecti nō solū
cum uitupationis exemplo suo
alios ad uitam trahūt. s; sua ūba
rep̃hendūt. s; etiam cum ūtutes qs̃
hūt infirmi loquunt. rep̃hensibi
les nō sūt: qp ꝑ suam uitam q̃m fe
cer̃. alior̃ animas ad uitā quer̃. t
nūq̃m bona sua abrogāt. nisi eos
ut diu. aut ꝑnior̃ utilitas. aut
ēt nimia necēsitas agat. Hinc ad
ezechielem dr̃. Incredulꝰ t subūso
res sūt ꝛeum: t cum scorpionib⁹
habitas. Incredulꝰ scilicet deo: subū
so infirmantib⁹ ꝑximis. scorpiones
aūt etiam forabus ac robustis. Qb⁹ t
in faciem rēsistere nō possunt. ea
occulto tamē uulnꝰ irrogationis ī
figunt. Nam aliq̃ndo aliq̃s ꝑ tu
morem elationis loquit̃. t loqui se
ꝑ auctoritatem libitas estimat.
et alius aliq̃ndo ꝑ stultam timorē
metet. t tacere se ꝑ humilitatem pu
tat. Ille locum sui regiminis attē
dens: non metit̃ sēcum timoris. Is
te locum sue subiectionis obsidens
timet dicē bona que sentit. t igno
rat q̃ntum earum reus efficit̃ coā
dv. Si uio sub auctoritate superbia t
humanꝰ timor se palliat. aut sepe
nec ille ualeat obsistere q̃d dō. nec is
te q̃d debeat ꝑtimo. Nam t ille eos
q̃ sibi subiecti sūt despicit. t ei cui
oēs subiacent nō intendit. In ela
tione attollit̃. t de elatione sua ue
lut de auctoritate gl̃iatur. Iste uio
dum timet ne maioris grām āmit
tat. atq; ꝑ hoc aliq̃d ꝑtialis damp
ni sustineat. recta que intelligit
occultat. atq; apō se timet ipm ꝛ

morem q̃ constringit̃ humilitatē
nominat. s; eum cui nichil uult
dicere. tacendo i cogitatione diiudi
cat. Sicq; ut unde se humilē ēe cen
timat. in grauē sit superbꝰ. Discer
nendo g̃ semp sunt libitas t sup
bia. humilitas t timor. ne aut ti
mor humilitatē. aut superbia lib̃ta
tem fingat. Ezechiel itaq; q̃ non
solū populo s; etiam seniorib⁹ loq̃
mittebat̃: ne incautum timorē hāt
admonet̃. dū dr̃. ne timeas eos.
Ac ne forte detractionis eor̃ ūba ꝑ
meceret: adiungit̃. Neq; sermones
eor̃ timeas. Cur aūt linguas detrac
cū tamē nō dedecat. t causa subiū
git̃ cum pauꝰ subintulit̃. Q. m. incre
duli t subūsores s̄ ꝛeum. t cui scor
pionib⁹ habitas. Timendi enī ēent
hi q̃bꝰ loqui mittebat̃. si i fide t
opē omipotentia placuisset̃. Q. aūt i
credul t subūsores sūt i suis ser
monibꝰ detrahentes: manifesti sūt. Q. a
stultam ualde ē si illis placere que
rim⁹. quos nō placere dño scim⁹.
Debent aūt habere i mente t reuerēcia
iudicia ior̃. q. mēbra omipotētis
dei s̄. t hoc ipi in ea reprehēdūt:
q̃s dīs redarguet de celo. Nam ꝑ
ūsor̃ detractio. uite mē approbatio
ē. Q. a iam ostendit̃ nos aliq̃d in
habere ante dm̃. si illis incipim⁹
displicere: q̃ nō placēt dō. Nemo
enim pōt in una eademq; re oī
potenti dño atq; eiꝰ hostib⁹ carit̃.
Nam deo se amici negat: q̃ eiꝰ pla
cet inimicꝰ. Et inimicis ūitatis
adūsabit̃. q̃ eidem ūitatem in mēte
subrogat̃. Unde sēi uir i uocis

hlem merpatione suarensi. ad
sua odia earitare nō metuit. qđ
sedm dn̄ nī diligere agnoscit.
Q đ ꝓpha ardent carbens eratum oīu
quasi i munere obtulit dicens.
Hone qui te oder dns oderam il
los. t inimici facti sūt m̄. de si
apte dicat. Pensa q̄ntum te di
ligo. q̄ tuos hostium earitate te
me immicias nī ꝓmeso. hic
iterū dicit. Q retribuebāt m̄ ma
la p bonis. dechebant m̄ qm̄ sub
secut sum i caam. Bonum ual
de ē qđ iustus tribuit. qn̄ male
agentib bñ uoce tradicat. S;
ꝓsi mala p bonis rēbuit. qn̄
ias denigant. q te eos facie de
fensionem seruant. Hon enī ia
humana iudicia. s; eām iudicis
examen aspiciūt. dtq; ideo detra
hencui ūba tempnūt: de qb
adhuc subdit. T u at fili homi
nis audi quecumq; loquor ad te.
et noli ē exasperans. sic domus
isrl exasperata est. idest mala que
fieri aspicis ipe nō facias. ne hoc
qđ phibere nōs ipe omittas.
O nīs enim ꝑdicator mentem semp
debet mente pensare. ne q̄ missus
ē lapsos erigere. ipe i ꝑnitate ops
cum lapsis cadat. Et ait paul apl
sententia feriat dicens. In quo
alterum iudicas: teipm̄ dempnas.
Unde balaam dei spū repleto ad lo
quendū. s; n̄ i ēnali uita suo spū
respondit: de semetipso loquit di
cens. Dixit auditor sermonū dei.
q̄ nouit disciplinam altissimi. t vi
siones omipotētis uidet. Q cadēs

aptos hr oculos. Cadens aptos oculos
habuit. q: rectum qđ diceret uidit.
s; recte minime exposuit. Cadit unde
liter in ꝓpso ope. t aptos oculos ha
bens in sēi ꝑdicatione. Est n̄ alī
ud qđ possit intelligi. Cur ds ezc
chiel q̄ ad ꝑdicationem mittit ce
exasperans phibet. nisi ad loquendū
ūba cum mittebat obediret. O mi
rentē dn̄m sic ꝓphs de ꝓpso ope.
sic ꝓpha de suo silentio exasperet.
Nam sic mali dn̄m exasperant. q̄ lo
quitē uel facit malū. ita t ali
quando bonū exasperant dn̄: q̄ ta
cent bona. Illis itaq: culpa est p
ūsa age. istis uo culpa est recta
cere. In hoc enim cum malis
etiam boni simul dn̄m exasperant.
qui cum ꝓpsa nō increpat eis. s;
p suū silencui pficiendi silencui ꝑ
mant. H ē in ecclia ydolatra. fornica
tio spūalis: que errorem ducit ex
doctrina balaam. Sic habes t tu re
netes doctrinā nycholaitay. Idest hereti
doctrinā sectent. Suader t ipos
ut admittant ad dn̄m. ut agant
pnīam. ne in gladio oris sui bellare
cum eis incipiat. dum ad iudi
cium uenies inuestigauit unūquēq:
de opib suis. frequent admonens
die. Penitētiā age. qđ si nolueris
uenio t cito. t debellabo eos gladio
oris mei. Ad ipam partem die de
bellandam: quā semp increpat.
Q d hr aures audiat quid spūs dicat
ecclīs. Manna absconditu manducare de manna absconditu. ——
Idest de pane q̄ de celo descendit. de
quo pane i euangelio ꝑe dicam:

Panem nr̃m quadrianũ da nob̃ ho-
die. Hr̃m dicim⁹ scr̃ cui illo ē: ⁊
n̄ peciem⁹ nō accipim⁹. huius pa-
nis figura fuit mãna in heir-
mo. s; nō ē oĩb⁹ notũ. Nam
multi manducantes mortui sũt:
sic dñs dic̃. Manducaũer̃ mãna
i heremo. ⁊ mortui sũt. Ē a eod̃
mãna alij manducauer̃. ⁊ mor-
tui n̄ sũt: sic̃ ⁊ moyses ⁊ cet̃.
Non enim illud panem impbauit.
s; absoditatẽ ostendit. Idem namq;
fuit ille panis: q̄ nc̃ ē i eccl̃ia.
Sic̃ sc̄ptum ē: eundem abũ spũa-
lem manducauer̃. Ē nã modo mã-
ducat̄. panis spũalis. ⁊ nō ē oĩb⁹
panis uite. Qui eni mãducaũit i
digne: iudiciũ sibi mãducat. Pro
hj legim⁹ sc̄ptis ut apm agnos-
cam⁹. ⁊ p apm trinitatem que uñ
ds ē recte credam⁹. Hic ē solid⁹ cib⁹.
hec ē mãna absconditũ. sic̃ sc̄ptũ
ē. Panem cli dedit eis: panem an-
gelor̃ mãducauit ho. Qui a q̄ cum
patre ⁊ spũ sc̃o semp ecc̃lia credit̄
in p̄ncipio. ⁊ angeli de diuinitatis
ei⁹ fruunt̄ intuitu. nc̃ ubũ caro
factum ē ⁊ habitauit i nb̃. Hic
ē panis q̄ de celo descendit. si quis
ex ipo manducaũit nō moriet̄: s;
habebit uitã eñam. Hic ē panis
absconditus. qui nō dat̄ nisi legi-
time ẽntib⁹. ⁊ in amore dei ⁊ p
xmi p̄ximantib⁹. Hic ē mãna
qd̄ nemo accipit nisi q̄ petit. Qd̄
nemo petit: nisi quẽ ds gratiam mi-
seratione illuminaũit. ⁊ ad pñiã
traxit. Quia sedm apm eu uult
miseret̄: ⁊ quẽ uult obdurat.
Miseret̄ magna bonitate. obdurat
iniq̄tate. qr iniq̄tas in deo nō ē:
s; uniq̄sq; suimet⁹ pãs suos adsũ-
git̄. Veputa luti ⁊ cera. luti sic̃-
git̄ ⁊ cera mollit̄. cum eq̄lis feruor aut calor solis habetur. Cui
imputandũ ē: soli aut luto. Ab
sit. ut soli qui eq̄lem claritatẽ
nō mutauit. ita nec d̄ imputã-
dũ ē. Sol q̄ppe i fulgore ē: ⁊ unus
cui⁹ op⁹ i manifestatione. sic̃ sc̄ptũ
ē. Luceat lux uã coram hominib⁹.
et uideant opa uã bona. ⁊ glifi-
cet patrẽ uñm q̄ in celis ē. De cera
aũ nō uerat turpiũ inq̄rere. cui⁹
naturam agnoscatis ex ũginita
te pat̄. Lutum ũo pãa ē: ut sc̄p-
tum ē. Canis reũs⁹ ad uomitũ.
et sus loca ad uoluptatẽ luti. Por
ci sũt qui nec dum euãgelio cre-
dũt. ⁊ in luto inerdulitatis uoluũt̄.
uoluũt̄. Non ē q̄ d̄ imputãdũ
qui uult oẽm hoĩem saluũ fieri.
et ad agnitionem ũritatis uenire.
Ipis q̄ data ē manna q̄ euãgelio cre-
dunt. ⁊ que i eo sc̄pta sũt imita-
tẽ fecerũt. Hũc enim panẽ nc̃
de egipto scli. que latine di⁹ tabula
ao exeuntes: oĩes manducãt. s;
nō oĩes padisum intrãt. Ad q̄d
ignorantes uiã: quasi p heremũ
istũ scli spũali fame cotidie pe-
reũt. Ad si in uia intrasset̃. idest
i apm qui dicat: ego sum uia. Et
si hũc panẽ manducasset̃. neq; q;
i heremo. i. in ignorancia litteã
morarent̄. Ds; plano uestigio cũ
ihu duc repmissionis patrisi tã
cuantes ingredient̄. qr ut aplus

36

ait. in apō ihu neq; circūcisio aliq̄d ualet. neq; ꝓpucium. sed noua creatura. Hon enim magna ē mia. siq̄d fons erga nos agat̄ in corpe. sed pensandū ē q̄d agat̄ in mente. Nam p̄sentē mundū despicere. transitoria nō amare. mentē medullitꝰ in humilitate dō tp̄ amo sternē. Contēnere illatas contumelias patientiā seruare. Et ecō dicta patientia dolore malicie á corde repellere. Et gens ꝓpria tribuere. à liena nō concupiscere. à micū i dō diligere ꝓpt̄ dn̄m. Et eos q̄ inimica sūt amare. de afflictione parmi lugere. de morte eiꝰ q̄ inimicꝰ ē non exultare. Hec noua creatū q̄ idem magist̄ geneū apd̄ alios quoq; discipulos. uigilanti oculo requirit dicens. Siqua g̃ i apō noua creatura ueterа trānierūt. ecce facta sūt noua. Istis g̃ sine dubio dat̄ mānа absconditū. istis lignū uite tribuit̄ qd̄ ē in paradiso dei. idest crucē xpi i ecclia mādat̄ attingē. Istis dictum ē. q̄ exibit i me. flumina de uentre eiꝰ fluent. Et sūt xpi membꝝ qui cum apō capite. i. ihu ducē. ingressionis ingrediunt̄ celestia regna.

Ad ueterem q̄ppe hoīem p̄tinet p̄sentem mundū querere. transitoria ex concupiscētia amare. mentē i sup biā erigē. patientiā nō habere. Et ex dolore malicie de parmi lesione agitare. Sua indigentibꝰ nō dare. Ad multiplicandū aliena q̄rere. nulli pure diligē. Inimicis inimicias reddere. De afflictione parmi gaudē. Cūcta hec uetusta sunt hominis. que uidelicet de radice trahunt̄ corruptionis. Istis nāq; nō dat̄ de manna absconditū. q̄ in una nō inuenit̄ xpm. Sue uere ecclie dic̄. manifestabo me ei. Et dabo ei calculum candidum. —

Idest corpꝰ baptismi candidatū. sarculꝰ enim lapis ē candidꝰ. De quo apls ait. Vt et uos tanquam lapides uiui edificamini i templo dei. Lapides quoq; ꝑfectos confessores. apli. sacdotes. oñesq; ita intelligunt. hos lapides p moysen i templū dī offerri ꝓcipiunt. ut nullo despecto saluetem. Et ferebat alius aurū sensum spūalem. qd̄ est i ecclia mistica intelligentia. Alius angelicum eloquiū. i. apologeticam siue moralem intelligentiā. Alius herbas uocem. i. hystoricam intelligētiā. Scriptura enim sac̄ triplicit̄ intelligenda ē. Primo ut hystorice. Secō ut apologice. Tertio ut mistice intelligat̄. Hystorice nāq; ita moralem intelligentiā. Et ego sic oportet in ecclia catholica fidem tenere. ut septas hystorialit̄ debeamꝰ legere. moralit̄ intuēri. et spūalit̄ intelligere. Bene g̃ dic̄. Dabo ei calculum candidū. i. facā illum sedere cum potentibꝰ ꝓpli mei qui sūt apli. et thymū glorie hereditabo illis. Et sup calculū nomen nim septi. Idest misticum filij hominis. ac si diceret. manifestabo ei meipm. Ꝑ potest enim hoc habere uideant̄ non ē datū illis intelligere. sicut septum ē. Vob

datum est intelligere misterium
regni dei. & mea secreta cognoscere.
quos uideo in meo amore laborare. Que secreta ꝑphe referebat cũ
diceret. occulta sapiencie tue manifestasti mihi. Illis uero non est datum. quia sua uba non mea ꝓdicant. & me ꝓsecunt̃ cum uos habeant in despectum. De quo etiam
ad ezechielem dr̃. Fili hominis uade ad domum isr̃l: & loqueris uba
mea ad eos. In eo qđ dns dicat loqueris uba mea. quid aliud q̃m
ei⁹ ori frenum modamnis imponit: ne qđ prius intais non audierit. foris dicere ꝓsumat. Hæ
ꝑphe falsi qui sunt ypocrite: & heretica sua & non dñi uba loquebant̃. de quib⁹ scriptum e. Hoc
te audire uba ꝑphar. qui ꝑphetãt uobis & decipiunt & decipiunt uos. Visiones cordis sui loquunt̃.
nõ ore dñi. Et rursum. Non loquet̃ ad eos & ipi ꝑphetabãt. Q̃
ex re quoq: colligendum e. q̃
et quisq: exposito i explanatione sacri eloquij ut forsasse audi
toribꝰ placeat aliqđ menacẽdo apponit: sua & nõ dñi ũba loquunt̃.
Si tamen placendi uel seducendi studio: menciãt̃. Nam si i ũbis
dñicis ũtute requirens ipe aliter
q̃m ꝓlata fuit senserit. etiã si sub
intellectu alio hedificatione cariatas requirat: dñi fuit ũba que
narrat. q̃ scripta e. Scientia
inflat. caritas aũ hedificat. Hic
ioh̃es ait. Q̃m q̃ nouit dñm & mãdata ei⁹ nõ seruat: mendax e: &
in eo ueritas nõ e. Et iterũ. Q̃ dicit se
i luce ee & fr̃em suum odit. i tenebꝰ
e usq: adhuc. Si enim ypocrite misterium dei agnouisset: nũq̃ dñm i
familia ei⁹ occidissent.

Angelo

Hgelo Incipit eccla. ꝟ. thiatire eccie i lib sedo. scribe. Hec dicit filius dei q habet oculos sicut flammam ignis. et pedes eius similes aurichalco libani. Scio opa tua. et dilectionē. et fidem. et ministrium. et patientiā tuā. et umilitas opationes tuas. etiam i nouissimis habundantiora es priorib. habeo aduersus te pauca. q tu mittis mulierē iezabel que se dicit pphissā ee. et seducat meos seruos meos fornicari et manducare ydolis immolata. et dedi ei tempus ut pniam ageret. et no uult penitere de fornicatione sua. et dabit et seducet seruos meos fornicare. ecce mitto illam i lectū. ut eos q cum ipa fornicant in tribulatione magna. si no penitentiam egerint opum eius. et filios eius occidam i morte. Et noiq: et scient oēs eccie. q ego sum qui scrutor renes et corda et dabo uobis singulis secundū opa uestra. Vobis aut dico et ceteris qui est in thiatira: no mitto super uos aliud pondus. uerumtamē quod habetis tenete donec ueniam. et qui uincit et qui seruat opa mea usq: ad finem: dabo ei potestatem super gentes. et pascet eas i uirga ferrea. et ut uasa figuli comminuent. Sicut et ego accepi a patre meo. et dabo ei stellam matutinā. Qui habet aurem audiat: quid spūs dicat eccliis.

Angelo thiatire eccie scribe. Hec dicit filius dei qui habet oculos sicut flammam ignis. et pedes similes auricalco libani. Scio opa tua. et dilectionē. et fidē. et ministrium. et patientiā tuā. et umilitas opationes tuas. etiam i nouissimis habundantiora es priorib.

Oculos sicut flamma ignis. et pedes eius similes auricalco. cuius mentis umilitas discernit. Cuius enim immaculata mentalis. uelud auricalcū i ignis claritate resplendet. Scit opationem autē et caritatem et fidem. seruitutē et patientiā. et ecce testat et nouissima opa plura ait priorib.

Significat maiorem seruoꝝ numerū in fine temporū esse uenturū. qñ ad ueniēte homine peccati filio plurimos. innumeros seruoꝝ milia pro eius ore sacranda. Ꝟ. causat aduersus eam dicēs. Quia permittis mulierē iezabel q se dicit pphissam ee. et docet et seducit seruos mos fornicari. et manducare ydolis immolata.

Quid sibi uult in fornicatione illicite iezabel ait. nisi quandam doctrinam q immolata ydolis mandūcare: et tempus pnie aperit atq: despicit. et pniam agere noluit. Ꝟ. ego uolo huic docte ydoloꝝ langore: permittit. et infirmitas lecti. i. ipsius sensi delectatio. et q adultant p doctrinā eius. tribulatione maxima eos futura in die iudicii reprimit. Nam iezabel mulierē quāmlibet. uel sanguinis filiam. Quod aliud in quolibet. nisi sordes: Quod in sanguine reputabit nisi zelum atq: pacem. quod p crimen admittit: Recte eas adepta futura pdicat. in forte pniam agant ab opib suis. Sermo itaq: designat in uno hoīe quod ē eccia:

cum dic̃. Sic opa tua maiora p̄ uob⁹. geñaliṫ omiũ ẽ p̄sona. Cũ aũt dic̃ p̄mittis mulierem iezabel: p̄ponis ideſt ep̃os q̄ hũt p̄ mittendi abſtinendiq; potestatẽ. Sic̃ ergo in hac ſpeciali eccl̃ia t officia t qualitates. nĩ nisi ſermonis ratio diſcernit: ita t transitũ ab ſpecie ad totam eccl̃iam ſtatuit. Namq; ep̃m reum ſiq̄dem p̄ mittẽdo. particeps ẽ eor̃ qui hec faciũt. Et dedi ei tp̃s ut penitẽciã ag̃et. t noluit penitẽciã agere de fornicatiõe ſua. Cur nõ dicit de di ub̄ tp̃s ut pñiã agatis. ſed ei.

.d. Q̃a i eccl̃a diuin⁹ duas partes ſũt i uno hoĩe dic̃. Vna pars ẽ que pñiam agit. altera eſt ſeculariũ. que ſub nomine ãnitatis oẽ quiq̄d malũ ẽ agit. Et ſũt ibi p̄dicatores int̃ utraſq; partes qui s̄ leues quaſi ſub nomine religionis. dant eis illicitas paces. t p̄mittit eis ſecuritatem: t nouas ꝓphetias attendẽdas oſtendũt. Et hẽ i ipã parte q̃ diuin⁹ ſac̃dotes t leuitas ſcelestos t fornicarios. t iſtos q̄s diuin⁹ q̄ illicitas paces faciũt q̄ religioſi q̃ſi ẽe uideant̃. cum ambabus partib⁹ amicitiã uult tenere. Ipa eſt iezabel que ſeduc̃ hoĩes ſimplices ut nõ agant pñiã. O mis eni q̄ fornicarie ſentit: unũ corp⁹ eſſi cũ ea. Ꝯ fornicatio ſpũalis ẽ int̃ eccl̃iam. de hac fornicatiõe ap̄ls dic̃at. fornicationẽ. inuidiciã. t auariciã. ꝺcupiſcẽciã malam. q̄d ẽ ydolorũ ſeruit⁹. ydolatria eni ydoli ſeruit⁹ dr̃. Latria gr̃e: latine ſeruit⁹ dr̃. Vnde eccl̃iam increpat dñs qui recte uiuit. t dic̃ ſe adũſum eam partem habere multam. p ipã mulierem iezabel: que seducit ſeruos dei. t dic̃ ſe ꝓphetiſſam. i. ãnam. que ſub noĩe ãnitatis multa illicita facit. t ẽ adũſaria ũitatis. Et in de dic̃ dñs ſe adũſum eam habere. q̃ totã ut diximus un⁹ angel⁹ nominat̃. ideſt una eccl̃ia dr̃. Q; qui ſcã ſac̃dotes ſũt. t ipi parati nõ increpant ut a malis reſipiſcant. particeps ei⁹ ſũt i opa. De ipis p̄ ꝓphetam dic̃. Fuerũ ui debas: ſimul cũ eo ẽrebas. t cũ adultis portionẽ tuã ponebas. Sedens aduſus fr̃em tuum detrahebas. t adũſum filiũ matris tue ponebas ſcandalũ. Frater: ipe ẽ qui dicit. Ite dicite fr̃ib⁹ meis. ideſt ap̃ō. q̄ ꝓpt̃ adulterationẽ carnis eccl̃ie ſue ſe fr̃es uoluut numcupari. Hec eccl̃ia ẽ. filius matris ẽ: q̄libet homo ap̃ianus. adũſum filiũ matris ſac̃dos ponit ſcandalũ. qñ eis licentiã peccãdi p̄ ſuũ ſilenciũ p̄ſtat. aut ſi cũ eis dic̃. t cum caritate t humilitate hoc nõ dic̃. aut qui grauit peccant nõ ſuadendo ut cum luc̃ faciant. ſ; ſupbe eum increpãdo exaſperant. t ad deſperationẽ adducũt: filio matris grande p̄iculũ faciũt. Inde ei dr̃. Habeo aduſus te multa. q̄ p̄mittis mulierẽ iezabel. Vide q̄ in ſup̄dictas eccl̃ias ſe habere pauca dicit. t hic dr̃ multa ſe

habere aduſꝰ eã. qꝫ niſi ꝛſenſu
paraceps eẽt: eos inimicos ha
buiſſe. Et geñaliẽ oĩs unam
eccliam faciet. Et uoluit eccliã
ꝓſonam ſeõꝝ oſtendere. ideſt ꝑdi
catoꝝ. qđ ẽ pars dñi. fornicatis
ũo nõ ſue partis ſ; aliene. hee
due partes in ꝑdicatione unꝰ
hõ dicat. qꝫ t in uno hõie poſſu
mus duo altã nũcupare. Ideſt
dextrũ t ſiniſtrũ ſ; i eo multa
membꝝ ſ; unũ corpꝰ. habeo ibi mẽ
bra ſana. habeo t infirma. Sana
membꝝ ſcĩ ſ: infirma pccõres. dex
tra eꝰ ſcĩ ſ: ſiniſtꝝ ar pccõres. Die
ſũt in hõie mẽbꝝ infirma. ita t
ut ſana doleant. t tẽ releuatꝰ
hõ ab egritudine. Vt cũ uulnꝰ
foras exierit. ita t hõies mali
qđ ſiniſtra pars. ſic ſũt i mẽbra
eccĺie ſana qđ ẽ dextra pars: ſic
humores mali. Sic hũc hõiem
ſpecialiẽ intelligis. ita generaliẽ i
telligis unã eccliam eſſe de qꝫ dic.
Angelo thiatire eccĺie ſcĺbe. ita t an
gelꝰ bipan ſũt: ut nõ niſi dicti
rationem uideri poſſit. ut qđ ꝑ
dicat. ꝑ rationẽ t patientiã. t hu
militatem. t caritatẽ. unicuiq; di
cat. Conſidet ꝙ qđ dicat. aut dic. t
qmodo dicat. t qñdo dic. Conue
niat. aſidet. ſic dñs in euãgelio
diſputat. Sup cathedram moyſ
i ſederũ ſcĺbe t phariſei. Oĩa
ꝙ quecũq; dixerint uob: ſeruate
et facite. Que aũt facũt nolite
facere. In ſpecie genus abſcidit.
Et a tũc diſcipuli erant qbꝰ hec
dicebat. t nũc diſcipuli ſ; quibꝰ

hec dic. t tũc phariſei. ideſt diui
ſi erant qꝫ diligenter legem ꝑdica
bant. t aplm nõ agnoſcebãt. Et
nc phariſei ideſt ſacdotes diuiſi
aplm ꝑdicãt. t aplm nõ agnoſ
cunt. Illi uo nõ credideri nec ag
noueri: ſ; crucifixeri. qꝫ ſi agno
uiſſent utiq; nõ tradidiſſẽt. nc
in eccĺia ſ; qui aplm ideſt men
bra eius eadie crucifigũt. ſic in
ſpecie genus abſcidit. Ceteru ſi
hoc ſpeciale ẽ. t neq; i eccĺia fuit
oſtendit ſeruo ſuo dñs foris re
manẽ uoluit. qꝫ ſcĺbis t phariſeis
captus opibꝰ que faciebant. t qđ
dicerent adherere mãdauit. Ad
hũc qđ ꝙ ꝑpta i biduũ tantũ
dedit. qꝫ pꝰ non amplius ſupuiuit.
ipo dicente. ſcio qꝫ poſt biduũ
paſcha fiet: t filiꝰ hõis tradet.
Et ſedm iohem ſex diebꝰ ante paſ
ſionem ſup aſinũ ſedit: ingre
diens ihrlm. Et pꝰ hũc ingreſ
ſu mãdata ꝛ tradidit. ſic in ma
theo inuenim? Qđ ſi t in medio
ſue ꝑdicationis iſta tradiſſ: annꝰ
ẽ. In quo anno qđ opꝰ erat id
docere. ſi uſq; ad paſſionẽ tantũ
ualeret: ſed ut diarumꝰ ꝛ qđ dicit
ꝓ ſimilitudinẽ dicit. qđ nob in
eccĺia hodie futuru ẽ. t exinde
exempla t auctoritas i poſteru
ſicxent malis. ideſt cathedre moyſ
i ſedentibꝰ. ꝛ ẽ ſacdotibꝰ qꝫ i eccĺia
ꝑmas cathedras reqrũt. t ꝑmos
diſcubit? ut ea que dicũt faciẽt
et cõdiuẽt. t opa que illi faciũt
nõ faciẽt. Solẽt eni qꝫ i hac ca
thedra docẽt. cũ eis qꝫ docent et

facaũr adherere. Inde aiт. Habeo adũſꝫ te multa. qꝛ ꝑmittis mulierem iezabel. Iſti uero ſub nõie ãnitatis fornicationẽ ⁊ ydolatriã ſpãlem docent. ⁊ nobiũ uno uidentẽ deſeruire altario. ſ; de immutãdẽ fidei nõ religionis obtentu. Habent enĩ ſimilitudinẽ phariſeoꝝ qui decimabãt omne olꝰ. ⁊ dei iudicia pꝛetermittebant. Habent enĩ ſimilitudinẽ hãc. ⁊ iſti. i. immutationẽ ſẽãtias. ꝑ qđ diabolo miniſtrant. ⁊ ꝑſis ſacmẽta diſtribuant. Ideſt baptiſma. ɔmunionẽ. ⁊ ĩ ꝑſis benedictionẽ. pſalmꝰ et euangeliꝰ adnunciationẽ. Hẽ doctrina cathedre moyſi. hiꝰ ſ; pſelita coꝝ. ut ſit filiꝰ gehẽne. magis qm̃ ipi ꝓficientes in penis. ꝗ ſelita dicuntur aduene q̃ de aliena tra pegrin uenerãt. ⁊ ei ꝑſo iudeoꝝ in fide ⁊ ãcũcisione ſe miſcebãt. Et putabãt ſe ſacdotes phariſeoꝝ ꝑ qua re eos ãcũcidebãt. ut inde cẽnt ſei. ⁊ ipm faciebãt in opa qđ ⁊ ipi phariſei. q̃ eos docebant. ⁊ erant utriq; gehenne. Ita ⁊ iſti i eccliã ſacdotes mali putant ſe ꝑ q̃ re euãgeliũ adnunciãt ⁊ baptizant inde habere uitã cẽnam. Et qꝛ ꝑ ſe mali ſũt. ita ⁊ malos filios ꝑ ſuũ exemplũ generãt. ⁊ ſũt filiꝰ gehẽne. qꝛ i opꝛe eos imitant. a q̃bꝰ ãam facti ſũt. Et inde dic ⁊ docet. ⁊ ſe ducat ſeruos meos fornicare ⁊ manducare ydolis immolata. Vtiq; ſic dicim⁹ ſub nõie ãnitatis fornicatione et ydolatriã ſpãlem docebat. Nam q̃modo apꝛe ydoloꝝ culturam docuit: que i eccliã ꝓpham se dicebat. Non dicim⁹ qđ ydola adorãt. aut alteriũ dm̃ credant aut ꝑdicent. ñ patrẽ ⁊ filiũ ⁊ ſpm̃ ſcm̃ unũ dm̃. ſ; ſimilitudo ãnitatis negentes. corꝑale ⁊ ſpũale adulteriũ faciũt. Spũale nõ adulteriũ ydolatrie ẽ. Cum q̃ſq; hiꝰ facit qđ ſcꝑtum ſcẽ nõ ꝺuenit. ñ ſolũ maiora ſ; ⁊ minima qđ ꝑ nichilo eſtimat. ydolatriã dr. Sic ẽ ipſ ſcs diſſimuit ꝑ aplm. q̃ ei de falſis fribꝰ diſputanti: ita deluſit dicẽs. Filioli: abſtinete uos ab ydolis. Et rõm. Qui templo dr ei ydolis: Nõ q̃ omnes ſacdotes: ſũt ſacdotes. Nõ omnes diaconi. diaconi ſũt. Attendis petrũ: ſ; ⁊ iudam ꝺidera. Stephanũ ſuſpicas. ſ; ⁊ nicholaũ reſpice. Hunq̃ ſoli illi i ꝓmordio eccliе fuer? Set ⁊ hodie ꝺ. Sic ĩ ſpeae oſtendit gen? ⁊ gen? reuocat ad ſpem. Hic petri imitatores diſcipulos. hic ⁊ iudas. Hic ſtephani imitatores diaconos. hic ⁊ nicholaus. Petri ꝑdicat euãgeliũ: ꝑdicat ⁊ iudas. Baptizat petri in nõie trinitatis. baptizat ⁊ iudas. Hic petri in eccliа poteſtatẽ ligandi ⁊ ſoluendi pẽã: hic ⁊ iudas ſeducendo ſeruos dñi fornicari ⁊ manducare ydolis ĩmolata. Et ex omnis lect?: ⁊ diuiſi ap̃s. Sic ⁊ unitas i euãgelio poteſtatur dicẽs. Vos eſtis ſal ter. qđ ſi ſal euanuerit: ad nichil utile erit. niſi ut ꝑiciat foras i ſtꝛm. Et inde iezabel ſuo nomine ſtꝛinũ

nunaipat. que fons ciuitat de
muro papiata i ftiglio ecclie ca
nibꝫ edenda. Hoc ideo dr ut q mu
nime credit ieȝabel futuram le
gat hyſtoriã. Et q i ea arporaliẽ
geſtum e: ea causa pfudeat i eccl'ia.
Q d si futura nõ eent opa ea. neq
qm moneret p ſpm dyathyra eccl'ia.
Hec eam op'eat meneare q olim
fuerat mortua. ante tanta annoꝝ
curricula. dr eni. docet et ſeducet
ſeruos meos fornicari et mãducare
ydolis imolata. Et dedi ei tps ut
penitẽciã ageret. et ñ uult penitẽ
de fornicatiõe ſua. Ecce mitto eam
i lectum. et eos q cũ ea fornicant i
in tribulatiõe magna: ſi non ope
rum eius. Et filios ei occidã i morte.
Hoc e diſcipulos ei q p ſuã doctrinã
geñant. hos sedm ſe dãpnatum
morte dmeneat. Q a ſic ſei apli
filij dicũt dei. et doctores filij dici
tur aplorꝝ. et eã ſei filij dicunt
doctorꝝ. ita et os i eccl'ia filij dicũt
ſacdotũ ſiue bonorꝝ ſiue malorꝝ.
Et q lem q ſq: i eccl'ia i ope imitat
fuerit. filius ei ee dr. ſicut dns i
euangl'io ait. Vos de diabl'o pat
estis. et deidia pars uñ facẽ uultus.
Hũ q d diabol filios enaliter habuit.
Et alibi dicũt filij gehempne. Hu
q d gehẽna filios geñat. Hiſi opa
diaboli. que dicũt gehẽne iccdio
ꝓparata. Ita et iſti mulieris filij
dicũt. Et q d aliud. filios ei occi
dam i morte. i. i morte ſpualem.
Et pcm eni mors intrauit i orbẽ
terr. q d uñ uniq: peccauit hic;
i corpore uũe uideat. i aĩa tamẽ
mortuꝫ e. q nõ pſpicua morte aut
tam apta que eet enaliter facta. ſ;
ſpualiter diat occidam. Et sic ſpeca
liter ultio manifeſta fiebat i mat.
ideſt i tales ſacdotes q i eccl'ia diabꝫ.
ita manifeſtũ e ut talis ultio deſ
cendat i filijs. et p os eccl'ias eidem
mulieris filios. i. eodem ſpũ geny
tos ſpali morte dãpnatos. Et ita ſi
in hoc sc'o ñ manifeſtarẽt. tamẽ
in cãnum iam tenet obnoxios.
Et scient inquit eccl'ie quia ego
ſum ſcrutãs corda et renes.
Cui reddã unicuiq: sedm opa ſua.
et ſtatuere ſecreta unicuiq: ante
faciẽ ſuã. Hã et ecclis q ſũt i eccl'ia.
et nõ ſecunt doctrinã hãc peſſimã.
nec pfundũ ſathane malicia cog
noueri: dicat ad illos. Hon mittã
ſup uos aliud pond. de ſi apte di
cetis. Hon iudico bis i idipm. q
semetipm iudicat ab alio nõ iudi
cat. Q in hoc mundo tribulatiõe p
me patit. in futro neceſſe e ut a
me coronet. Q a nõ sic i hoc mũ
do patit. ut ego ea aliud pond im
ponã. absit ut i futro aliud pond
paciat. Vobis aũt dico reliquis
qui estis thiatire. Dum die ub
dico reliqs ostendit q d sit angel.
i. eccl'ia. pars quã supdixim. cui
hec die. Q cumq: ñ habetis doctrinã
hanc. nec cognouiſtis altitudinẽ ſa
thane. i. eas nõ ꝛſenſiſti. Sic dns
die de inigs opariis. Humqm no
ui uos: diſcedite a me. Sic eni q ope
rant iniqtatẽ nõ cognoſcit dm
lic; ipm ꝓdicente. ita dõs lic; os no
uerit nõ cognoſcat opanos iniqta

Tas.

h oc modo in nō agnoscāt dctīam
sacyane. hic: audiant atq: ei⁹ im-
portunitatē sencāt. Vnde enī fieri
potest ut in mala nō audiant ab
hys q̄b⁹ abstineāt. t eoꝝ opa non
faciūt. s; oportet ut intē eccliā eī
ipis unamitē sit: t ab ipis euacūet.
ut sēp plentē sic auium i forna-
ce: q̄ p carbonē illuminatē. Carb
semetipsū ustulat. s; aurū pgat.
Ita oportet intē eccliam hereticos. ypo-
critas. t scismaticos ee. Semetipsos
ustulāt. s; eccliā ut aurū pgant.
sic sēptum ē. Oportet g̃ hereses īt
eccliam: ut pbati manifeste fiāt.
Et itēm. Cui dicām uob. esse i cubi-
culis ē aps. idest hereticoꝝ doctīna.
q̄ cubicularibus dr̄ p eo qd in eccliā
sēptum doctīnam pferūt. Aut si di-
xerint esse i deserto ē aps. i. i gen-
tiles. q̄ desertum dr̄ gentilitas. eo
qd sēptū ibi nō docentē pdicamē-
ta. Et ita fit p unitātē mūdū i
eccliā. ut qui fuit s ad uitā bam:
p istos plentē i humilitate t pa-
cientia. Et malis hominib⁹ īde
tanta mala futura dīs pnunciat.
ut ipi hereticī i hac sēculo penā ge-
hēnę pdicent. Et īde in laudā-
bliores s supportando. t usq; i fi-
nē uite sue in caritate psistendo.
et humilitē paciēdo. ut impij ex-
ardescant i psequēdo. t sordescant
in pseuiando. t usq; i finem uite
sue pduxēt truciando. ut apte
habeant unde dampnēt in infer-
nū. ītq; ūo qui iam pbati sūt
dicat eis. Non mitto sup uos alud
pōd⁹. Idest sup id qd potestis sus-
tinere. Dc si dicēt. nō alterā doctri-
nam quam accepistis. t quantū
uires uobis dedi ut fortes ētis:
tantum uobis impono tribulatio-
nis t angustie pond⁹ in hoc mū-
do: quantū pcarē potestis. —
Verumptamen qd habetis tenete
donec ueniā. t q̄ uincit. t q̄ ser-
uat opa mea usq; i finē. dabo ei po-
testatē sup gētes. t reget eas i uirga ferrea. t
tanq̄ uas figuli comminuēt. sic ego accepi a pat-
re meo. Et dabo ei stellā matutinā. Idest dnm
ihm xpm quem numq̄n fulge-
re uesper. s; lux sempiterna ē.
Jam sup dixerat nō mitto sup
uos aliud pond⁹. hic dicit tenete
donec ueniam. Et q̄ seruauīt usq;
ifinem. ac si dicēt. nō erit sup
uos tribulatio sup quā qm qd i psen-
ti sclo tolerauīs. futuram tribula-
tionē ub nō adiciam. Et ortat
magis ut teneat qd hr: idest do-
ctrinam aplicam. Et tam diu sus-
tenta ēodiat: donec ueniat dīs.
Qd si impleūīt datorum se illi
potestatem sup gentes t regna
pmittit. ut regat illas i uirga
ferrea. t tanquā uas figuli con-
fringant. Q potestas angelos
significat: q̄ pnapatū suum di-
miser. Q a sēs in die iudicij
iudicandi dampnent t in sempi-
ternū phibeant in ītertum: sicut
aplūs dicit. Nescitis. quīn angelos
iudicabimus? Et sic aut. Dabo
eis potestatem. sicut ego accepi
a patre meo. Unde arbitror dixis-
se iohem in epla sua. q̄ cū appa-
ruerit similes illi erimus. Et da-
bo ei stellā matutinā. Idest dnm
ihm xpm quem numq̄n fulge-
re uesper. s; lux sempiterna ē.

40

er ipe semp i luce e. t iudicat adhuc loq cum ecclijs. q hr sep tiformem dei spin. idest i dnm ihm apm. i quo ses um eidq: sustantie rteelcat sps. et i cuj manu septem stelle s: de qb ia supdiarim. et de multop negligencia i ecclie congregatione redarguës. die in hac eccla ee mulier iezabel. p ea causa die. p q re effeminatã t mulierem opam uidit. omis eni qui mollit uiu er enis curam facat: no uir ser mulier i septis ses nucupat.

Explicit explanatio. Incipit hystoria.

Angelo sardis ecclie sebe. h dicat q hr septem sps dei t septem stellas. Hou opa tua quia nomen habes. t uiuus es. et mortuus es. esto uigilans. t confirma ceta que moritura erant. Non enim inuenio opa tua plena: coram do meo. In mente g habe quomodo audisti t accepisti. t ob todisti: t penitentiam age. Si ergo non uigilauis. ueniam ad te sicut fur. et non scies qua hora ueniam sup te. Sed habes pauca nomina in sardis. que non inq naueri uestimenta sua. t ambulabunt mecum in albis quia digni sunt. Qui uincit sic uestietur candida ueste. t non delebo nomen eius de libro uite. et confitebor nomen eius coram patre meo. et coram angelis eius. Qui habet aurem audiat. quid spiritus dicat ecclesijs.

Explicit hystoria.

R.F.

Angelo sancte ecclie scribe. Hec dicit qui hr septem spūs dei t septem stellas. Hoīa opa tua. q nomen habes quod uiuus t mortuus es. esto uigilans t confirma cetera que moritura erant. Hō enī inuenio opa tua plena coram dō mō. In mente g habe qm accepisti t audisti. t custodi t pnīam age.

Corripit pigros sacerdotes qs supra nominauim⁹. q nec ipi uigilant nec pplm sollicitant. nec fidem rectam in unitate cōtinent. Homine tantum pferūt uiuam. uel i uitio mortuam uenisse dicunt. S; mortua fuit: t pptera inarpant ut uigilet. et cetera in q⁹ peccare potuerant corrigerent. unde admoner. In mente g habe qualit accepis. audieris. et custodis. t pnīam age. Vult ad memoriā ei⁹ aplicam reducere doctrinam. t hoc qd in baptismo fidei repromisit pcepit cōtinere: t a uetib⁹ malis agere penitētiam. Homen inq habes quod uiuus. set mortuus es: non enim mortuū ni qui mortale crimen admisit. Hō enī dicit confirma que moritura erāt. nisi ei dicit q in sacerdocio ē. t i officio offitiat⁹. t dum hoc agit peccat. et p pēm mors. Hon enī confirmare pōt qui officiū doctrine amisit. Multa enim legit. t ab ipa lectione ieiunus s. Multa uocem pdicationis audiit. t post uocem uacui recedunt. Quos t si uenit comedat. animos t uisceā nō replent. Qua t si mente intellectū sacri ubi pcepit. obliuiscendo et nō obseruādo que audierit. Hi uerbis uiscib⁹ non reponit. Hīc ē enim qd p pphām quosdam dns increpat dicens. Ponite corda uīa sup uias uīas. seminatis multa et intulistis parū. comedistis t nō estis saciati. Bibistis t nō estis ebriati. Multū cordi suo seminat s; parum infert. q de mandatis ac lectib⁹ uel legendo ul etiam audiēdo multa cognoscit. s; negligenter cpando pauca fructificat. Comedit t nō saciat: q ūbum dī audiens lucra uel glām sēcli acquisit.

Bene at nō saciari dr. qr aliud comedit t aliud earum. Bibit t nō inebriatur: qui ad uocem pdicationis autem iclinat. Qui ergo ad cognoscendo dei ūbum deuot⁹ ē. s; ea que sūt huj⁹ sēcli adipisci desidat. bibit s; nō inebriat⁹ ē. Si enim inebriat⁹ eet: mente sine dubio mutass;. Vnde t dic. Hon enim inuenio opa tua recta coram deo. Q d si recta ceno celestia que querent. terrena neq qm appetirent. Iam uana transitoria que amauerant: nō amarent. De electis naq: p psalmistā dr. Inebriabūt ab ubertate domus tue. Qui a tanto dei oī potentis amore repleti s: ut mutata mente sibimetipsis extranei ee uidean. Implentes qd scptum ē. Qui uult p me uenire: abneget semetipsū. Semetipm abnegat qui mutat ad meliora. t incipit ee qd nō erat: t desinit ee qd erat. Sepe at quosdam uidem⁹ ad uocem pdicationis qi ex ōnsūe

ꝑpuncłos: habitaim nō ammu
mutasse. ita ut religiosam uest
tem sumerent. si āt acta uita
nō calcarent. ne stimulis ima
nib agitari. malicie dolo i ꝓxmi
lcione feruescere. de ostensis q̄bꝫ
dam homs ante humanos oc̄los
supbire. plenas mūdi luc̄ manib
querere. z de solo extīus habitai
quē sumpser: fiduciā habere scī
tas. Bene g̊ dr̄. Non enim in
uenio opa tua plena: coram deo
meo. q̄ mortuꝰ ē: iam a deo iu
dicatꝰ ē. Non solum opa plena
coram deo meo n̄ hr: sꝫ oīno nu
chil hr. Certe mortuꝰ ē: unde ma
nifestum ē a malo epō uel sācdo
te in eꝰ oñem partem rediisse.
cui dictum ē. Esto uigilās. z con
firma cet̄a que mortua erant.
Non enim inuenio opa tua ple
na coram deo meo. In mente g̊
habe quomodo acceptist: cōtodi z
age penitēcaā. Hoc z de toto ecc̄lie
semine dicit. cui ille p̄esse uidet̄:
cui adhuc imminat̄ z dicit. q̄d
si nō uigilaūis uenia ad te q̄si
fur: z nescis qua hora uenia a te.
Reūrt̄ ad spēm de seruo malo q̄
dicit in corde suo. morā facit dñs
ms uenire. z ueniet eꝰ dñs hora
qua nescit. z uc̄ diuidet eū. par
tēq; eꝰ ponet cum ỳpocritis. Sepe
iam diximꝰ i hoc seruo oīm̄ epō
corpꝰ ee. z p ipos epos omia men
bra ecc̄lie qd̄ suc̄ ppli: unū corpꝰ
nominari. z dr̄ in ecc̄lia ut iam
dcm ē unꝰ ho. z huiꝰ capitis oc̄li
ē eps. z huiꝰ corporis manꝰ ē p̄sbit̄.

et huiꝰ corporis pes ē diachonꝰ.
et q̄d facit iste ho nisi omes sensꝰ
i capite ponit. ita ut oc̄lis uideat.
i. p̄uida rerū dan. p̄sencia ordinet.
et semp futa p̄uideat. z oc̄los tes
tamētoꝝ dei legis et euangelij me
dullitꝰ inuestiget. aurib audiat.
et q̄d audierit manibꝰ faciat. Ha
ribꝰ odoret. ut sciat q̄d odoris a
plectat̄: aut q̄d fetoris respuat.
Cite loquat̄ q̄d p hos tres sensꝰ sub
tribꝰ rebꝰ ee cognoūit. unde cre
dat q̄d locutꝰ fuerit. manibꝰ opet̄
q̄d credidit. pedibꝰ discurrat quod
p manꝰ facere studuerit. Et cum
hec fecit totꝰ ho: cū multa membꝝ
uidet̄ p̄ferre fastigiū. Tamē si mē
omia membra caput suū habue
rit sanum: faciat q̄d uoluerit.
Nam si fuerit caput infirmū. z
oc̄lis sine pupilla. z auricula sine
auditu. z manꝰ sine opatiōe. z pes
sine gressu: q̄d faciat talis homo q̄
nec sibi nec alijs facit p̄fectū? Si
fuerit eps negligens. oc̄lis ē sine
pupilla huiꝰ capitis. Si habuerit
clerum negligentem. idest celle sue
ministros: auricula ē sine auditu.
Si negligencias pplorꝝ sub se positorꝝ
nō emendauīt: nasꝰ ē sine odora
tu. Si legem z euangeliū nō ad
nunciauīt uel fecit. lingua ē sine
sermone. Siquod sc̄pturas intel
ligendum ē aliter quam intelli
gere opꝰ erat intellexit: cor ē si
ne intel— —lectu. Si sacdotes
idoctos— uel mmꝰ instructos.
aut— neophitos ordinauīt.
manꝰ ē sine opatiōe. Si diachonos

epō
ostulꝰ

negligentes ordinaũt. pes ẽ sine discurſione. Q̃d de cæt̃s membris p̃fecto potũt ee. in his membris intelligi dicit si forte dicis eṗe. ego sum sẽs. religiosꝰ sum. nullum crimen capitale admisi. utinam me potuissem saluare. quid mi cura de aliis. Respondeo ad hec. Honne cũ rege uis diuuare. Honne ad cenam nupcia rum agni inuitatꝰ es. Si manꝰ sordidas habueris. nõ potis cum rege i una mensa manducare. Idest si sacerdotes sordidos habueris. nõ potis cum rege uno diuino epulari. dicit forte dicis eṗe. ego religiosam uitam facio. de diachonibꝰ quales sint. nõ ẽ meũ iudicare. Respondeo ad hec. Hõ ne ut diacꝰ ad cenam inuitatꝰ es. Hon potis cũ rege uno lecto celebre si pedes sordidos habueris. i. si diachonos dioceſis tue uel p̃sbitꝰ negligentes & sordidos habueris. licet tu sẽs i opẽ indea ris. ee q̃ nõ p te tantum sꝫ pro admisso grege dampna pacaris. Damꝰ & aliud exemplũ. Q̃d facẽ iste ho quem dicimꝰ. si hyemis ṗte a glacialꝫ frigore & minus i undatiõe aṗmatur i medio ta nere. Solet industria rusticana ex cussorũ habere. quẽ uulgo foca lem nuncupant. habet & silicẽ quẽ ꝑcutit ipo ferro. hr escam in qua scintillis — micant abꝰ ipe ignis accen — dit. Concidet ligna. facit — instituẽ. et supponit ipe ignis. & ci arde cepit unꝰ pꝰ alium caũciatim uenit. qui se calefacere cupi unt. & oĩs ab ipo igne actiones accipiũt. & suos sibi focos facẽ disponũt. etiam si imanissimꝰ sit exterꝰ. ẽ & unus tm nisi cũ igne qui accendit. q̃ sine igne non potuer. ẽ ee sic ẽ scriptura diuina. In lege ignis sps latet. qui sic in petr silice. ẽ & si forte aliqs calũpnioſꝰ dicat. petram silice legi aparas. audi ꝑ ezechielem ꝓpham iudei a dño in exprantem. fili hominis mitto te ad gentem peccatricem. que re cessit a me. quoꝝ dedi duram fa ciem uelud silicem. & uelud ad amantem. Q̃d in facie nisi cognitio. Q̃d duram faciem nisi legem. ubi sps sẽs latebat. In q̃ se cognoscere potuerãt. Q̃d i ferro excussorij. nisi euangeliũ ꝑsumꝰ accepe. de quo dns ꝑ hunc ioh̃em sequentibꝰ me & uincentibꝰ dic. Q̃ seruaũt opa mea usq; in finem. dabo ei potestatem sup gen tes. & reget eas in uirga ferrea. & ut uas figuli adminuent. sic ego accepi a patre meo. Q̃d facit silex sine excussore. Q̃d fac lex sine euãgelio. Hõne frigꝰ. nõne ge lu. De quo gelu dns ait. Q̃a habundauit iniq̃tas. & refrigescet karitas multoꝝ. ẽ sca iõ in quo ipe ignis sps sci ab his duabꝰ ex cutitur. & ab hac esca incendit. homo ẽ. ubi ignis sps sci ꝑ ma nus eccle quas sacerdotes nũcupa mus. ꝑ legem & euangeliũ huic

ignem ardere faciuit. De q̄ igne
dñs dic̄. Ignem uem mitt̄ in ūā:
et q̄d uolo nisi ut ardeat. E ac
dñs uult cum ardere. s; oculꝫ
sine pupilla nō uult ꝑ filiam
legis. t ferrū euangelij. t escam
corporis i manu copulare. t ma
nus q̄ida nó pot̄ utrusq; ꝟplē
dere. t ignem latentem litt̄ sen
tallaꝝ ꝓdicationis nullo sono ꝑ
cutere. neq; ignem spūs sc̄i accen
dere. neq; talē ꝓdicationis ligna
uel spinas p̄ctoꝝ ī cidere aut cre
mare. t moriū cuna sine hac
igne q̄e hyemis ithy sc̄i. q̄ ai
hoc igne uuū potāt ꝑuenu. Is
te ē homo quem i hoc libro dicat
et replicat. inuleat t uratur. Iste
ē seruꝰ neq̄m: qui ē scīs uolun
tatem dñi sui t nō fac̄. Iste ē q̄
accepit talentū. idest ūbum ꝓdi
cationis abscondit ī ūā. idest in
ārena huius. Iste ē seruꝰ q̄ die in
ordie suo. mortuus fac̄ dñs ms ue
nire. subito uenit dñs hora q̄
nescit. t uc diuidet eum. t par
tem eꝰ ponet cū ypocritis. Hō ꝑ
qd ꝑ partes cum dilcet. s; inte
grum segregat a scīs. Q̄d de eo
ultꝝ dicat: audi t time. t q̄d dicat
ministris pene. Sic aut. Ligate
illi manꝰ t pedes. i. cū suis pres
bitis t diachonibꝰ uel ꝑlo qui
cum imitatū s: mittite in tene
bras exteriores. ibi erit fletꝰ et
stridor dentiū. De quibꝰ tenebris
ꝑ sem iob dr̄. t terra miserie t
tenebraꝝ. Miseria ad dolorem ꝑ
tinet: tenebre ad ignorātē. E a ergo
que a aspectu districti iudicis ex
pulsos tenet: miserie t tenebraꝝ
tā pniter̄. qua foris dolor cruciat
q̄s diuisos a uo lumine intꝰ ecc
tas obscūat. Q̄m uis miserie et
tenebraꝝ tā ītelligꝫ t aliē pot̄.
Nam ꝺ quoq; tā in q̄ nascimur
ē q̄dem miserie. s; tenebraꝝ nō ē.
q̄ multa hic corruptionis nīe
mala patiñ. S; tamē adhuc ꝑ
uisionem ad lucem redimꝰ: uita
te sidente q̄ ait. ambulate dum
lucem habetis: ne tenebre uos ap̄
hendant. Illa ū simul miserie t
tenebraꝝ tā ē: qua q̄sq; ad uolenti
da eꝰ mala descendit. neq̄ q̄m intꝰ
ad lucem redit. In cuꝰ adhuc des
ēptione subuūgit. Vbi umb mor
tis t nullꝰ ordo. Sic mors exteriorꝰ
ab anima diuidit c̄nem: ita mors
interior a deo sep̄at aiam. Vmb g
mortis ē obscuritas diuisionis.
Q̄a damnat? q̄sq; cum exteriorꝰ ig
ne succendit. ab interno lumine
tenebrat. Hanc g ūi ignis ē. ut
ex seipo lucem exhibeat t ordinationem. s; transactoꝝ illa ultrix
flamma uniuoꝝ conflagratione hr̄:
et lumen nō hr̄. Hic ē enim qd
ipsis ūitas dic̄. Discedite a me
maledicti: ite in ignem ēternum.
qui ꝑparatꝰ ē diabolꝰ t angelis
eꝰ. Q̄ sursum t omnū corpꝰ ī
unam ꝑsonam significans dicat.
Ligate ei manꝰ t pedes. t mittite eū
in tenebras exteriores. Si itaq; lume
habere potuiss; ignis qui ipsos cru
ciat. is qui repellit nequaquā mit
ti in tenebras dicet. Q̄a quos gehēp

ne

ſſãma denotat. a uſſiã ũ luminis
ceat. Vt ⁊ foras eos dolor obruſtio
nis cruciet. ⁊ int⁹ pena ceritatis
obſẽãt. Quatenꝰ qui actor ſuo or
pore ⁊ orde derelquer: ſimul or
pore ⁊ orde puniam. Et ubiq; pe
nas ſenciat. qui dum hic uiuent
ꝓuis ſuis delectationib⁹ ex uiq: ſer
uiebant. Vnde recte ꝑ paulꝰ dicẽ.
Hęq: carbeatis membra uã arma iu
ſtitie ꝑ. Cum armis armis ergo
ad infernum deſcendere ẽ: cui ipſis
membris ꝙb⁹ deſidia uoluptatis o
pleuer: cũm iudicij ordĩa obſeruet.
Vt ⁊ ſic eos undiq; dolor obſorbeat.
ꝙ nuc ſuis delectationib⁹ ꝑdidit. un
diq; ꝛ ſic iuſtam ire iudicantis pug
nant. Reũat ad eum: quẽ ſepe
nẽ merpans aut. In mente q habe
ſm accepiſti: ⁊ audiſti. Cuſtodi ⁊
age penitenciã. ⁊ uigila. Alꝺ ſi nõ
uigilauis ueniam ad te ſic fur: ⁊
neſcies qua hora uenia ad te. Subi
to dei iudiciũ ⁊ ſecretum aduenẽtis
horam ſentencie nullꝰ intelligit.
nec ĩ totum pietas miſeros punit:
ſed contraria conſolat. Habes pau
ca nõa ĩ ſardis ꝙ nõ inquinauer ueſ
timenta ſua. ambulabũt mecũ ĩ alb⁹. qm
o mis q qui nõ inquinat ſorde pẽi: digꝰ
cum dño ambulat in albis. ⁊ dig
nus efficit ut agni uestigia ꝓſequa
tur. Hec delet nomen eiꝰ de li
bro uite. Sꝫ cõfitebit ipe eum or
patre ſuo ꝙ ẽ in celo. ⁊ oram an
gelis eiꝰ. Magna laus pauor int
multos inquinatos ĩ uirtute mi
ſericordie. Hęq: enim ualde lauda
bile ẽ bonum ẽ cum bonis: ſed
bonum ẽ cum malis. Sic enim
gñoris culpe ẽ inter bonos bonũ nõ
ẽ. ita magne uirtutis ẽ bonũ etiã
inter malos eſſe. hinc ẽ qꝺ ꝺs
iob dicit. frater fui draconũ: ⁊ ſocius
ſtrutionum. hic ⁊ a zechiele dr̃ĩ ẽ.
Ierusalem ⁊ ſubuſores ſui eſſe. ⁊
cũ ſcorpionib⁹ habitas. Hoc ergo
ſolationis medicamentum ꝓfert: qꝺ
ſepe tedet uirũ. dum nolum⁹ cũ ma
lis habitare. Querimus enim cur nõ
omnes boni ſunt qui nobiſcum
uiuunt: mala proximorum
ferre nolumus
O mes ſcis iam deleri ee diſcimus:
dum ee nolum⁹ qꝺ ex ꝓximis por
timus. Sꝫ in hac in re luce cla
rius patet. dum malos portare nõ
uolum⁹. q multum adhuc ipi de
bono mino habem⁹. Nemo ẽ bonus:
niſi qui nouit tolerare malos. Hã
ſicut ſuꝑius diximus iob dicebat. frater
fui draconum: ⁊ ſocius ſtruthionũ.
Qꝺ ꝓ draconum nomen niſi malor
nomen uita ſignat: de ꝙb⁹ ꝓ ꝓpha
dr̃. Trahere uentum quaſi draco
nes. trahunt uentum: cum mali
moſe ſuperbia inflant. Qꝺ aũ ſtruthio
num appellatione intelligi. niſi ſi
mulatores ſolent: Struthio enim
penas hr̃: ⁊ uolatum nõ hr̃. Qꝺ a
ſimulatores quiq: ſpẽm ſẽtatis ha
bent: ſꝫ ueritatem ſẽtatis nõ hñt. Vi
ſio ꝙppe eos boni actꝰ deorat: ſꝫ a
tã minime pena uirtutis eleuat.
Hinc paulꝰ apls diſcipulis ait. In
medio nationis pue ⁊ puſe. inter
quos lucetis ſic luminaria ĩ mũdo:
uerbum uite tenentes. Hic pe⁹

bm loch glificat dicens. Et iam
loch oppssum a nephandoꝝ iniuria
et dñsione erpuim fuisse. dspectu
enim t auditu ꝗst9 erat. habitas
apd eos q̄ de die in diem aiam in
cruciabant. Hinc p iohem: huc
angelus pgami ecclie attestat dicēs.
Scio ubi habitas. ubi sedes ē sathane.
et tenes nomē meū: t nō negasti
fidem meā. Sepe uō cum de uita
parmoꝝ conquestum aut querelā
habemus: mutare locum uolum9.
et secretum uite remotioris eligere
conamur habitaculum. Videlicet
ignorantes: q̄ si non fuerit ibi
ipse sēs: nō adiuuat locus. Idem
enim loch de quo loquimur sēs
erat. in monte pecauit. Q̄ui
aē loca requirē t mentem non cus-
todiunt. ipm humani geīus pri-
mum parentem intelligant. t
ipm testem habeant qui in para-
diso cecidit. Nam si loc9 saluare
potuiss: sathan de celo non cad̄et.
Vnde psalmista ubiq; tempatiōes
ē conspiciens: in hoc mundo: q̄
fuit locum quo fugēt. s; sine
deo nō potuit munitū locū inue-
nire. ē a qua re t ipm locum si-
bi peciit. pter quem locum que
fuit dicens. Ecce m̄ in dm̄ pte-
torem: t in locum munitum. ut
saluum me facias. Tolerandi g̃
ubiq; sunt parui. q̄ abel fieri
non ualet. ut cum nequantulu-
cumq; possit imitari: quem cayn
malicia non exāret. Unum uō ē
pro quo uitari malorū societas de-
bet. si forasse corrigi non ualēt
ad imitationem trahant. Et
cum ipis sua malicia non in uir-
tm eos qui sibi conuncti fuerīt
subthunt. Vnde paulus ait.
Corrumpūt mores bonos. colloquia
quia mala. Ser sicut p salomonem
dī. Noli cē amicus homini
iracundo. ne ambules cum
uiro furioso. ne forte discas se-
mitas eius. t sumas scandalū
aīe tue. Sicut g̃ p fecti uiri per-
uersos parmos non sepe ad rec-
titudinem trahunt. t ipi ad p-
uersitatem numq̄m trahuntur.
ita infirmi quiq; societatem debēt
declinare malorū. ne mala que
frequēt aspiciūt t corrigē nō ua-
lent: delectent̄ imitari. Sic enī
ūba parmoꝝ audiendo cotidie
sumim9 ī mente. sicut stando
aut respirando aerem trahim9
corpore. t sicut malus aer assi-
due flatu tacto infirmat corp9:
ita pūsa locutio assidue audita
infirmancū infirmat animū.
Ut tabescat dilectione pūi opis.
et assidua inquietat sermonis.
Notandum ueru ē quod dns
ait. Multi sunt uocati: pauci
electi. Et t pusill9 ē grex cui cō
promisit dare hereditatem. Un-
de ergo dicit. habeo pauca
nomina in sardis. qui non
inquinauerunt uestimenta
sua. sed ambulabunt mecum
in albis. quia digni sunt.
Ad quorum habitum t alios
prouocat dicens.

an nesciebant pauci sci ee sm habere in medio inquinacoz multitudinem. et ppria ipi imaculati ee poterunt. S ei eni ee non possut nisi gementes et merentes ppter iniquitates que fiunt in medio ipoz. spm lem nequiaam in celestib9. et q̃ntum malum uident. tantum maiorem afflictionē penitentiae hñt. et qui hec nō hñt: non sunt sci. P ossūt et mali fratres non uidere i eos. ppter similitudinē p̄fessionis quam quasi unanimit̄ tenent. et equalem uirtutem. meritum afflictionis penitentiae non hñt. et cum eos uident in uno religionis habitu. suos similes arbitrant̄.

Q d̄ nullius ūe ecclie insignibus prefulgeant. et sine testimonio uiuere. dum iustum neminem putant. et ubi est quod ipi dicunt. Q rauis est nobis etiam ad uidendum. ℣. Et non delebo nomen eius de libro

Agelo philadelphie eccl̄ie scribe. hec dicit̄ scs et uer9 q̄ hꝫ clauem dauid qui aperit et nemo claudit. claudit et nemo aperit. E ac dedi ante te hostiū apt̄m. scio q̄ modicā habes uirtutem. et seruasti uerbū meū. et nō negasti nomē meū. E ac de synagoga sathane: q̄ se dicūt iudeos ee et nō sunt. s̄; mentiunt̄. E ac faciam illos ut ueniant et adorent ante pedes tuos. et agnoscāt q̄ ego dilexi te. Q m̄ seruasti ūbum patiēcie mee. et ego te seruabo ab hora tēptationis que uent̄a e i uniūsū orbem: tēptare habitantes i t̄ra. E go uenio cito. ai tene q̄ habes. ne alius accipiat coronā tuā. Q ui uicerit: faciā illū columpnā in templo dei mei. et foras amplius nō exibit. E t scribā sup illū nomē dei mei. et nomē noue ierl̄m descendentis de celo a deo meo. Q ui hꝫ aurem audiat: q̄d spūs dicat ecclīs.

Explicit hystoria ecclie scarte.

Qgelo philadelphie eccle
sie scribe. Hec dicit scs t uer⁹
q habet clauem dauid. q
aperit t nemo claudit. claudit
t nemo aperit.

Dauid latine eloquio. fortis ma
nu interpretat. Vnq; q fortissim⁹
in filijs fuit. ipse t desiderabilis i tur
pe sella sua. de quo psalmista.
Venter desidat⁹ eiectis genab⁹. idest
ihs aps inenarab⁹. habet hanc clauem
dauid: cuncta legis t psalmos mis
tia que signata t clausa latebat
sub littera occidente. aperit t intel
ligere facit eccle sue spm uiuifican
tem. q nisi aps ueniret: nemo erat
qui clausa aperiret. Et hec clauem
dauid. i. regiam potestatem: qm
hec sup ecclesiam suam. manifestu
e qd ius pulsantib⁹ aperiat. t hy po
critis. idest simulatoribus uite ianua
claudat. Pulsantib⁹ t dicentib⁹.
dne dne aperi nob. qb⁹ die nescio
nos unde estis. Discedite a me
operarij iniquitatis. Duis g scis die.
Venite t dabit ub. querite t inuene
tis: pulsate t aperiet ub. Vid e pe
tere. nisi intenta mente. t toto co
de. t tota anima. t tota fortitudi
ne. t intenta deuotione. dm diligere.
et sine intermissione orare. Hec e deum
petere. Et quid e querere n oi ho
ra bonum cogitare. t cogitationes
noxias radicitus a suo ordine euelle
re. Hoc e dm querere. Et qd e pul
sare: nisi semp bona manu operari.
et pximum dm amare. t omnes injurias
patienter ferre. t siqs tibi aliquid
auferat ut eum lucrifacias supra
qm tulit cumulum. no dubitares ad
dere ei t palliu. Hinc dns in euglio
ait. Si ipos diligas q uos diligut.
quem mercedem inde habebis? Hoc
ne t gentiles hec faciunt? Si ipm
diligis qui te odio habet: hec e ira mer
ces apud dm. ut pphta ait. Cum his
qui oderunt pacem eram pacifica.

3 qd sit petere q̄ere pulsare.

hoc ē ꝓpie aīam ponē ꝓ fiē. hīc
ꝓ salomonē dī. fortis ē dilectio sic
mors. & non solum diligam⁹.
sed etiam de lucro nīo atq; com
pendio aliq̄d eis offeram⁹. q̄lit̄
cum eis federatæ amicicia ūbium
cautionis habeam⁹. Qualit̄ eū
in membris dñi. idest ecclie conuī
gere ualeam⁹. hinc iacob⁹ ait.
fratres mī siq̄s ex uob̄ errauīt a ui
tate. & cōuert̄. qui scire debet q̄m q̄
cūm fecer pēctorem ab errore uie
sue: saluat aiām ei⁹ a morte. &
operit multitudinē pēcōꝝ. Et sup
hec aplica more pulsare ē manī
bus nīis ꝓpriis opari. & nullum
grauare. egenis ꝓpria tribuere. &
aliena nō querere. Q⁹ a quamuis
omēm censū nīm i paupes dist̄
buam⁹: nichil apd dñm erit pcio
sius. nichilq; tam car⁹. nisi qd
manib⁹ nīis laborauim⁹ cum fe
cerim⁹ & edendum apposuerim⁹:
sic aplūs dic̄. Q⁹ non uult labora
re: nō manducet. H ꝓpe pulsare:
que dūs reprimisit apire. ...labora
ab⁹ enim dūs refectionem reprimi
sit. q̄m nō in hoc selō sed in fu
turo sine dubio dabit: sic ait. Ve
nite ad me omēs q̄ laborats & ho
ñati estis: & ego uos refician. Oca
sis ūo & pigris dicendū ē. Recor
pistis in eadem uīam. q̄ esurui
et nō dedistis m̄. & cet̄a. Ꝓpt̄ea
discedite a me operarij iniq̄tatis. Sās
ūo suus dicat. E cor dedi ante & hos
tiū apui. Ante ꝑdicat. q⁹ apit & nemo claudit. tamq̄m si diceret. H ostiū qd ego ecclie apio. nemo earī mer in toto mundo aliquem uel minimū sōꝝ. l' i parte aliq̄m a me excludē. & hostiū qd semel apui. aliq̄s hereticoꝝ possit claudere. Ta men si peccerit & quesierit. & pul saūit. faciam qd repromisi. Et q⁹ si ne dō nī possum⁹ ēe. nec uīe nec laborare. cū ꝓcepit dūs laborāti ser uo spinas diuicoꝝ icidere. & radi ces uicioꝝ eradicare. & pcōꝝ sterus foras domum i agro spargere. & se men boni op⁹ i agro cultu semy nare. & sepe hdi claudere. Et solet sator postq̄m hec fecer dormire. & illd semen gīminare. & radices & fo lia mittē. & die & nocte a pluuia & sole idesinent̄ erare. Solet etiam diūsa herbaꝝ semina. idest zizaniā q̄m malꝰ homo dormiēti satori se minat. S; cum dicit sator euange q̄r obdormis dñe: ingressꝰ i agro corporis. aliud euellet qd magnū ē. qd uīo minimū nō tangit: q⁹ messem opīme nō ꝓficiat. Ista est ecclia. Laborat. & dūs ꝓceptoꝝ suoꝝ docuer. & a locis demoniorꝝ excludit. Et aerias potestates transuolare facē. et tempestates procellosas malorꝝ ho minū sedare facē. & aptum de silua ꝓncipē arenū maligno effugare facer. & messem suā quā ei labore dicat se habere communem: tuet̄ⁱ ac defendit. Ista ecclia ē que tenet rusticanos homines & sās qui humiles in selō sunt: & sēp tuas ignorant. sed tamen fidem īmobilit̄ tenent. Hec omīno ullo casu tamefacti retrahunt̄ a fide. ideo ait ad illos. E cor dedi in te hostium

aptum

aptam ait. qm̃ seruasti ubum
patientie meę. In tam p̃nubꝫ u
ribꝫ. t ego te seruabo ab hora tẽp
tationis ihm̃odi. scient hi tales
i ecclam gl̃am suam. Et q simp
lices t humiles s. t neminem
malitiose temptãdo lacessunt. ide
dis nec pax q̃dem i temptatio
ne eos tradi permittit. Ista ē eccl̃a
qm̃ sibi dns gratuita miseratiõe
sine alicuiꝫ doctrina uel philoso
phia elegere dignat. Et q supradictas
eccl̃as singillatim p sacẽdotes ier
par. hãc uo eccl̃am tpe pastor ac
lectus gubnat. In pma eccl̃a epheſi
falsos apl̃os t deserta caritas im
putat̃. ij. In ãglo zmirne eccl̃e
falsos iud̃s qui se dicãt religiosos
ee t non sunt. ser i anagrãmate mẽ
bris iam corporaliter inuenit̃ i
crepat. iij. In aglo pgami eccl̃e.
falsos religiosos t ydolox gen?. t
nicolaitax doctrina reprehendit̃.
iiij. In ãglo angelꝰ tiathirinox.
zezabel pphetissa t simulacri ee.
idest similitudo eccl̃e increpat̃.
v. In anglo sardis eccl̃e.
epos increpat. q nomen hnt ãn
ser mortui sut. Ipis quasi uno
corpore memorans dicat. In mente
habe. qm̃ audiuisti t accepisti. —
vi. In ãglo philadelphie. ——
qd latino eloquio intpr̃at̃ saluas
credentem dño. t qd simplicitate
rustica t fide recta inuiolabili se
deuotionis obseruatiã ẽtodit. Et
qui sine deo etiam uiribꝫ nulla
uirtꝫ ē. t ipe ē qui pugnat p
nobis t uincat p nb. Et qmqm

ille hoc faciat. facta tamen sue
eccl̃ie adscribit. t ibeatitudinẽ pspica
ens dic̃. Scio, q modicã habes uir
tẽ. t seruasti ubũ meũ. t n negasti no
mẽ mm. Sup̃ dicit. ecce dedi coram
te hostium apertum. euãgelicã fidẽ
et apl̃icam sermonẽ quem nemo
potest claudere. q modicã habes
uirtutem. Sciens humanã infir
mitatem miseratꝫ dns dic̃. Sic t
ianuã scientie t fidei archana pa
tefeci. ut ppẽ exiguitatem uirtum
nay nullꝫ claudere que t apta sũt
nualescat. Et t seruasti ubum meum.
et nõ negasti nomẽ meum. Et t q
sup̃ uenturi sui iam asseruerat po
testatem. dns t gr̃e qm̃ dedit ipꝫ
opi assignat. eo qd p collatã sibi
a dño munꝫ seruꝫ fidem seruauit.
nec nomen negauit sempiternũ. Ho
dicam inqd habes uirtutem. laus ē
pregentis dei. t tamẽ deuotiõis eccl̃e.
Qd deus modice uirtutis apiat. uirtus
fidei roborat̃. Non enim uirꝫ inqui
renda ē. s fides. Neq; enim una
mulier iudith olofernem p uirtutem
occidit. ser p fidem. Hec credendi
erat ut infirmus sexꝰ arripere ma
nu ppa gladium truncaret pfecu
torem eccl̃ie. hostiũ cuneos expug
naret. Non fuit hoc temeritatis au
dacia. s. sanctae humilitatis fiducia.
filij quoq; isrl̃ cum tot mirabilia uir
tutũ potuer̃ de dei fiducia dubitan
tes. diuisis cladibꝫ oppsi. pierũt i
deserto manna manducãdo. a ser
pentibꝫ interempti s. t igne t gladio.
murmurando t diffidendo non solũ
tam promissionis non intrauerũt

ser celestia regna ꝓuerant ꝓdicer.
Multa enim de egypto isti⁹ seculi exeu
unt. ⁊ in heremi angusto calle in
grediunt. ⁊ magna⁹ celestis gr̃e
sp̃aura⁹ secreta penetrant. sz; uiã
celestis repmissionis minime inue
niunt. sz; solum simplicas litt̃as nõ
possunt repire uiam. nisi apl̃os rus
ticos fuerint imitati. Hon uocauit
deus gramaticos. aut philosophos.
aut oratores ꝑmit⁹ in apl̃atum.
sz; simplices pauꝑes ⁊ piscatores. Hu
q̃m potuit ullius philosophoꝝ dicẽ.
tu es aps filij dei uiui. Hunq̃m po
tuit demosthenes. cicero. aut cato phi
losophi dicẽ. In ꝓncipio erat ūbū.
et ūbum erat apud dñm. ⁊ nos ꝓba
mus petrū ⁊ iohem nõ philosophos
sed rusticos ⁊ idiotas ee apl̃os. Sed
callosa manu simplicit filiũ dei ꝑ
dicando uenit in romã. ipm an
nunciãs imꝑatorem ⁊ romanu ꝑpl̃i
dianem. quem uinco ꝓfit. non
romulũ quem lupa nutriuit. ⁊ nos
non philosophi ūlo dñi implent
mundum. sed petri⁹ rusticus q̃ chri
stũ hoiem dei filium. Illius q̃ꝑ
gloriosissimũ corpi⁹ romana urbe
req̃escit in tumulo. sz; lingua eius
claret i mundo. ⁊ si loculo teneat⁹
i corpore. beneficijs tamẽ patet
ubiq;. ad eius sepulcrũ adorandũ
cum deuotione uenit imꝑator pe
des osculans rustica. coronam depo
nit de capite. Cuius ut⁹ ẽ hec. nisi
eius quem credunt plena fide.
et ꝓdicant plena deuotiõe. ⁊ nos
patet q̃ dñs elegit infirma mũdi.
ut confundat fortia. Stultaã mũdi
elegit. ut confundat sapientes.
Hec enim dñs humiles sed sapien
tes. aut humiles seculi fortes. aut
diuites sed reprobat ⁊ potentes.
eũ ⁊ ipe sit sapiens. ⁊ fortis. ⁊ po
tens. sed solum ut diabolꝰ stultos
et dñi ignorantes. ⁊ i suis diuicijs
spem habentes. ⁊ ne multa itꝰ eũ
diuicijs dõ placuer. abraham ser
uat dicens. Loquar ad dñm meum.
cum sim puluis ⁊ cinis. Hon im
pediũt diuitie neq; sapiẽcia. ubi
habũdat humilitas. aliq̃ peccat
tus. aliq̃ paup ⁊ iniqus. aliq̃ ca
dit tus. aliq̃ iniquus. Septies
ẽ enim. cadit iust⁹ ⁊ resur
git. sed non tale admittat pcm
ut tus ee desinat. Sed subtale
risum. aut sine scandalo locũ.
aut ee cogitatum quem nõ ue
nit cogitare. Iste talis ⁊ peccare
dr. ⁊ tamen tus uiaciter appellat⁹.
Hon enim sic cadit ut iust⁹ non sit.
q̃ septies ẽ. Dum cadit tus
nõ confundit⁹. q̃m dñs confirmat
manu ei⁹. Adest g̃ dñs etiam ca
denti iusto. q non sic peccat ut
dñs ab eo discedat. Habet enim
concupiscẽciã ex infirmitate ẽius.
sz; concupiscencie nõ consentit. fir
mat⁹ uirtute g̃r̃e spualis. Ipa con
cupiscencia est lex pcati. etiam i
membris sanctor⁹ constituta. a qua
ds tos suos liberet g̃r̃a dei. ꝑ ihm
xpm dnm nrm. Qui a ꝓpria pcta
nrm ꝑtulit i corpore suo sup lig
num. ut a pcatis nris separati eq
itia uiuam⁹. Cum g̃ cadit iust⁹.
debita emittit. Sed alia sunt debita

ia que poscat i ovadiana oone
dimitta: qñdo uiacat die. dimitte
nb debita mã: sic t nos dimitq
mus debitoribz nris. P ea enim
scoz sunt ex necitate infirmitatis.
P ea iniqz fuit. ex intencõe pessi
me uoluptatis. In illis si pa reppe
rit cavetz. ut nõ subsequat esse
tz. Qa t si p infirmitatem uicii
nascat. p dei gram supat. Illo at
gre puatos auarlio pcipitat mala
uoluptas: qs duat mala cupidi
tas. Ideo culpe soz pa dicunt nõ
emina. P qb sic corripiut a patre:
ut nõ redempnent a iudice. Que
ñi correpto nõ paret ad iudicii.
E; pnum. qd deus filios suos mi
sericordi t iudicat t flagellat. ut
eos a supplicio ete dampnacois eri
piat. Hec beat apls ait. Si nosmet
ipos iudicaremz: nõ utiq; iudica
remr. Dum iudicam ait: adño:
corripi. P ea g iniquoz cbz mo
dis fiunt. aut sacelegijs. aut fla
gicijs. aut facinorib. Sacelegia ad
mittit q de deo recte nõ sentit. t a
ia fide siue timore cpiali. lucroz.
sola cordis cecitate ac pfidie disce
dit. In flagicijs ũ peccat: q inten
pate t pi ut. In facinorib pec
cat: q aliu aut dapnis. aut qb
libet offensionib proximi leedit. Se
ques aplm dicentem. ite. sobe. t
pie uiuamz i hoc scło. Et alio lo
o die. Hõ plz sape qm oportet sa
pere. ser sape ad sobietatem. Veruta
men i hac tripha diuisioe: ite. so
brie. pie uiuamz. Videt in q ille
sobrie uiuit: qui nõ seqt iusticiam.
Juste uiuit: q pximu nullatenz
ledit. ser ei beneficia i qtum ualet
impendit. Pie uiuit q a societate
societatis nulla ratione discedit.
Et intra ecclam positz. t que cris
sime nouit ad scam ñe fidei pne
indubitame tenet. Illa ño que ig
norat aut de qbz dubitat. t intel
ligit i scripturis nõ ualet: humi
lie ac patiente ruminãdo t relegen
do pquirat. donec siqd aliz sapit: do
sibi reuelante agnoscat. Hec at so
brietas. itegra. t pfecta. que omnes
debent mee fidelibz. ita sibi iunctz
sit: ut si una illaz nõ fuerit alia
que uidet nullatenz ppsit. Neq;
enim saluat sobietas. q qsquis. i.
pcis in se ipo abstinet. nisi pia t
justa fuerint nõ pdest. Idest ut i
dñm recte credat. t qd caritas pos
cat pximo libenter impendat. Hec
fructuosa itegra e. q uiqsq: h im
pendit pximo. qd sibi delectati im
pendi aut fieri. si soba t pia nõ fue
rit. P pietas quoq; mortua e: qua
recte in dñm uel in unitate eccle
credit. si castitas uel pximi caritas
nõ tenet. t une q anime ña sal
adquirit. si t pietas i fide t itegra
et incorrupte. t sobietas i castitate
ac humanitate teneat. Et ut bre
uit int ecclam qd obseruet edo
eam. ut aliqd in ipo usu amen
dam consuetudinis humane. unde
facili sumamz exemplu apte i
telligere. Sic accipiamz baptizatoz
omnium aias hominum. sic mu
lieris nuptio copulatas. Nam t
ipi nuptij magnu sacmentu i apo

totus 15.

et in ecclia emendat aplʒ. Sic ē
ꝯ quelibet aīa fidelit̄ comunicā dō:
sic uxor fidelit̄ cum marito. Ac in
ipā nuptij castitate animū q̄dem
uiri sui aliq̄ciens contristat. sz lectu
h fidem pura castitate seruat. t
maria substanciā prudēt̄ tempan
tiq; dispensat. dc p hoc t peccat
marito. t uuult ī caste ac fidelit̄
cum marito. Et q̄n facit humana
infirmitas aliq̄no apd̄ mari
tum derelinquere. nuptalis castitas
hē marito dulcē iungere. Illa ū
mulier que siue de domo maria
egressa. siue in eodem maria habi
taculo constituta. adulteriū maria
fuerit. substanciā uiri dispserit.
nō uenia iudicāt̄ digna: sed mor
tifero tractu tenet̄ ēminosa. Sic ē
aīa que diabolo dsentiēs. aut in
fidelitate subūit̄ ut recte dñi nō
curdat. aut ēmynib⁹ implicāt̄ si
delectamēta huiꝰie sectāt̄. aut iusti
ciam facit si paumū lesit. aut aua
ritiā tenet si egena bene nō facit.
De talib⁹ dicē aplʒ. Qia neq; fornica
rij. neq; ydolis seruiētes. neq; ad
ulteri. neq; molles. neq; masculo⁊
dormientes. neq; fures. neq; auari.
neq; ebrosi. neq; maledici. neq; ra
paces regnum dei possidebūt. hec
oīa ēmina dicunt̄ atq; pēa. Iusto⁊
uero delicta pēa dicunt̄ nō
ēmina. Peccatum in opē ꝓpetrat̄.
cum dicim⁹ aut subtale ēminū.
aut sine dampno locum. aut p
disciplina cura rei familiarī. sine
qua nō pōt homo uiue. t uel die
unus spacio sine pēa eē. Iohe

aplō attestante. Si dixim⁹ qz pcm
nō habem⁹. nos ipos seducim⁹. De
lictum ūo ē solum ī pua cogitatio
ne. qd̄ foras nec ubi nec facto
explet̄ in ope. Vnde aplʒ ait. Si
ītus quidem uia salu⁹ fiet. pec
cator t impius ubi apparebit.
Deinde sequit̄ pro inimicis ecclie
deuincendis. t dicit. Fac dabo
de synagoga sathane q̄ se dicūt
iudeos eē t nō sunt: sz mēciūt̄. Fac
faciā illos ut ueniāt t adorēt āte
pedes tuos. t cognoscāt qz ego dilexi
Omnes q̄ inimicos ecclie catho tc.
lice. uel hostes a catholica ecclia
iudicandos narrat ecclia. Sic aplʒ
dicē. Inregenacōē cum uenīt fi
lius hominis in sede. maie. su.
cūc t uos sedebitis sup duodecim
thronos iudicantes. cim. xij. tribꝰ
isrl. Tunc uenier ꝓfecto q̄ se di
cūt iudeos. i. religiosos eē t nō sunt.
Et adorabunt ante pedes ecclie. t
scient qm̄ dīs dilexit eam. Hoc oī
ecclie cāe in futurum ꝓmisit.
quando eam ex om̄i natione in
unum congregauīt. qz nō philadel
phie ecclie cm̄ credidēr t synagoga
iudeoꝝ: sed t cēt̄ ecclie. Sed̄ zmirne
ne ecclie ait. qui se dicunt iudeos
eē t non sunt. nō tamen ꝓmisit
uentos ex eis. t adoratos ante pe
des ecclie. i. ante pedes corporis xpi.
Qd̄ hoc in futuro fm̄ credim⁹ eē.
q̄nuis t in hoc sclo oīes ad pe
nitēciam ante pedes ecclie supplī
ces uenīūt. cm̄ futurū intelligen
dum ē. Sexto ūo angelo qui ē
ante sepamū ꝓmisit. qd̄ actūs

supdictis angelis idest ecclijs si
ne ꝓmissione dicebat. qz nō so
lum unam ecclīam dns expectat
ad pcutiendam. sed totas septem.
cum sit ꝑ uniūsum mundum
una ecclia. Siquid enim ꝓue
nerit uni membro: omē corp' con
sentit. z adiecit. Quia seruasti uerbū
patiētie mee. z ego te seruabo ab
hora temptationis que uētura ē i uni
uersū orbē. temptare habitantes i tra.
Et hoc manifestissime declarauit:
nō se tanti pcussurū. sed eam fu
turis seculis loq'. Et in nouissimo
tpe suam se ꝓmittit ecclīam ser
uaturū. qn uenīt antichristus huma
ni generis inimicus: temptare habitan
tes sup tram. ne i temptatione ꝑdāt
qu futuri s. Sic tunc nō philadel
phia sola seruata ē: sicut scīt scīm ꝓ
sentit. ita z nūc. Nam si sola phi
ladelphia. aut nūc affrica ūbum pa
tientie dei seruauit. qd postea i to
tum orbem ꝓmittit temptationē
uenturam: apte dicim' qz nō est
i toto orbe q' temptatē ꝑtur ecclīam.
Et hoc qd philadelphie dic: omē ecclie
dic. Et qua sua ecclia ē: cautelam
ꝓtectionis omnie ꝓmittit dicens.
Seruabo te ab hora temptationis q'
uentā ē i universum mundū. Sicut
enim i affrica fm ē: ita fieri opz
et i uniūso mundo reuelari anti
xpm. sicut z nob ex parte reuela
tum ē. z hoc cē nouissime ꝓsecutio
nis genus: eo tpe qndo uenīt ān
xps. Fieriq; aliud fieri nisi ꝓsti
tu qlis nō fuit ab initio. Et eodē
modo ab ecclia ubiq; antixps supra
qd etiam ab ea in parte supat' ē:
ad ostendendū nouissimi etāminis
modum. Nam modo semp antixps
ab ecclia supat'. Non enim ut aliq'
putant antixpm uno i loco cē ecclīam
ꝓsecuturum: cui dicat qz ubiq; an
tix sunt. antixps tota erit nouis
simo i toto mundo regnaturus: q' se
dente dn'. i. xpm. Modo uio antixps
occultus ē in ecclia. qz adhuc apte
nō hr potestatem datam. Tūc uō cui
uenīt. omnem mundi sue potestati
subiugabit. Sic de eo ꝑ iob dr. Et post
se omnem hoīem trahit: z ante se inu
merabiles. Hoc loco hoīem humani
sapiens dic. sed cum plus sunt os
qm innumerabiles. cur ante se inu
merabiles. z post se omes trahere
dicat'. nisi quod antiquus hostis rep
bum tunc hoīem ingressus. i. anti
xpm. cunctos quos carnales inue
nerit. sub iugum sue dnationis ra
pit. Qui z modo priusqm appareat in
numerabiles qdem: sz non tamen os
carnales trahit. sz deo miserante quodie
a carnali opre ad uitam multa reuocat'.
atq; ad statum rectae alij ꝑ breuem.
alij ꝑ longam penitentiam redeūt.
Et modo non omes rapit: sz innume
rabiles. Qui adhuc falsitatis sue stu
penda miracula omnibus signa nō
exhibet. Cum uō eo qui coram carna
libus oculis. sic magi mirandi eis sig
na fecit. aic ꝑ se innumerabiles z os
tendet. Qui q' in hoc seculo bonis psen
tibus delectant' diuicijs. potestati illius
cē absq; ulla reluctatione subiacent.
Sz sic supdiximus pl' ē omnem hoīem
trahere qm innumerabiles. qui prius

dr̄ qz omē̄ hoīē trahit. ⁊ post addit inuñabiles. Ordo nō erat ut pr̄y dicerer qđ minꝰ ē. i. inu ñabiles. ⁊ p̄ꝰ ī augm̄to qđ maiꝰ ē dicēt omēs. Sed sciendū ē. qz hꝫ loco plꝰ fuit inuñabiles diuisse qm̄ omēs. ⁊ post se omē̄ hoīē trahit. qz ī tribꝰ annis ⁊ dimidio omēs qs in studijs uitę carnalis inuenīt. ergo sue dñationis astrīgit. dñ sese inuñabiles trahit. qz p̄ quinq; milia ⁊ adhuc amplꝰ ānoꝝ curricula. qm̄ uis carnales omēs trahere nō potuit. multo tam̄ plures s̄ ī tam longo tp̄r. q̄ quos adhuc trapidēs inuenīt.

Bene g̃ dr̄ pꝰ se omē̄ hoīē trahit. ⁊ ante se īmuñabiles. qz ⁊ dē er minꝰ uolūt cū ī fine omēs ad lertt. ⁊ modo amplꝰ rapit cum arda hominū non inuadit. qz necdum ē medio ecclie uerꝰ apūs discessit. qui dicat. Ego uenā ei to. tu tenē quod habēs. ne alꝰ accipiat coronam tuam. — —

Velocem suum p̄diait aduentum. et inūtum sathane eiꝰ ēē futu rū. Hec longam temptationē tu arum ēē p̄nunciat. ⁊ ideo admo net ne hostis rapiat coronā eiꝰ.

Sic ⁊ salomon dic̄. He des alienis honorem tuū. ⁊ annos tuos crude libꝰ. Magna nobis fiducia asserendi. ubiq; eccle p̄seuerancia inq̄sitione collata ē. habemꝰ q̄d respondē calumpniantibꝰ q̄ dicunt eccliam defecisse. ⁊ ad numerū domos nec multas coronam p̄dentibꝰ posse deduci. p̄ qđ dicīt dñs tene qđ habes. ne alius accipiat coronā tuam. Ne alius ꝯsidantes inuenisse atq; p̄ferre. Si enim corona alīi traditur. nō ē p̄dita. uacuꝰ locus loco eiꝰ ē. q̄ quod tenebat p̄didit. Vel ē aūt qđ ne alꝰ accipiat coro nā tuā. Non enim p̄ria debemꝰ tenere qđ habemꝰ. ne alꝰ accipi at. ⁊ nos ⁊ ipī p̄damꝰ. nī qz deus et p̄missionū suaꝝ firmitatē uo luit ostendere. ⁊ uane spei locum nō p̄mittere. He forte aliquis s̄ de dei p̄missiōe fiducialiē blandi retur. ⁊ piger ⁊ tepidus remañet.

Et q̄bcumq; modis sub religiōe uiuendo alterae filiū putaret. eo qđ habraē dñs p̄misit iure iurādo. in semine eiꝰ hereditate omēs gē tes. p̄ quē hꝫ ostendit forte tuē. et ne alꝰ accipere habere mādauit.

Et coronam nō p̄seuerantibꝰ posse auferri. Et qui uidet nō deficere. s̄; usq; in finem p̄seuare. coronā suam semp habebit. Hec ē enim potencia. hec ē enī firmitas p̄mis sionum dei. ut q̄bdam habraē fi lijs repudiatis. multo plures e lapidibꝰ susceptor filios habraē. ne aut mali se habraē filios gloriem̄. aut habraām suos filios deo debito re ⁊ nutritore p̄didit. Sic sāc̄ nu merum impossibile ē zizanioꝝ ereticorum p̄dia breuiare. impos sibile ē ut diarim̄ messis tē zi zaniā disturbet̄. Si disturbat̄. nō ē messis s̄; zizania. Siquidem am bobꝰ crescere usq; ad matūritatem. deo iudice p̄missum ē. Et seuerantibꝰ uero dicit.

48

Q̄ uicit faciam illum columpnam in templo dei mei. ⁊ foras āpli' n̄ exiet.

Columpnā p̄celeam. ⁊ multas utile membrū dicit ī suo corpore significādum. ut ⁊ ornatum p̄stet ⁊ fortitudinē: sicut ⁊ paul⁹ ap̄l⁹ dicit. Jacob⁹ ⁊ ioh̄es qui uidebant columne ee: dextras dederūt m̄i. ⁊ barnabe: societas in templo dei mei. idest in multitudine beatorum.

Et foras inq̄t n̄ egredietur.

A leōne scilicet desertio. te uera. a meritō ⁊ gl̄a electorum numq̄m exiit. A deo enim exierūt gentiles sic̄ sep̄ dicit p̄ dauid. Conmemorabunt ⁊ conuertent ad dn̄m: omnes patrie gentium. Conuenit aūt ⁊ in eos q̄ de synagoga sathane p̄missi futuros. de domo enim dei scissa foras exierat. magis ī eos uenit. dum enim die amplius nō exituros: ostendit nouissimum examen. Jn fine uitā enim post unitatem alia separatio nouissimo examine. q̄s siq̄s libando ē foras n̄ exiet. A mea uō ap̄t cum dīs dē aliq̄s q̄ postmodū libandi cēpit carne passibē: quo supesset ip̄s redeundi. Hos nouissime ap̄lus exire n̄ p̄mittit. qm̄ q̄cq̄s foras uīe exierit. ip̄s redeūdi non habebit. Et scribā sup illū nom̄ dī mei. ⁊ nomē ciuitatis dei mei noue ihr̄lm. q̄ descendit de celo a deo mo. ut ⁊ diuino noīe p̄signet. ⁊ īmortalitatis gl̄a decoret nomen diuine ciuitatis noue ihr̄lm: que ē uisio pacis accipiat. ⁊ sic q̄dā p̄pete securitas eo p̄fruat. Jpa ē ciuitas que descendit de celo a deo mo. ut inhabitent ī ea ⁊ req̄escant sēi. ⁊ nomen meū nouum. Michil deo uet⁹ ē q̄ nō uetescit etate. set nomē dei semp nouū semp rectum ē. Et siqui isto nomine titulant. in ētia potestate translati p̄teritam obtinent uitam. Nomen ecclie ī hoc mundo crebre descendit a deo de celo. idest ecclīam de ecclia p̄ dīm semp nascit. Hoc aūt dicit p̄ nouitatem filij hominis ihū x̄ qui ē ihr̄lm. ⁊ nomen meū nouū quod ē ap̄i nomen nouū. qd̄ ante aduentum ei⁹ ⁊ x̄ ⁊ sacerdotes ⁊ dīj dicebant: hōis dignitates. Sed nō erat nouū q̄ multi erant. ⁊ nullus eor eis saluare mundū potuit. nisi dn̄s ihs ap̄s. i. rex saluator. solus ille rex et saluator. Hoc ē nomen nouū qd̄ ē sup omē nomē. Hic ē rex regum q̄ ē sup omnes reges. Sed nō qd̄ nouū sit istud filio dei: ut tūc habere inceperit. absit. Sed solum ī carne dicimus nouū. q̄ ī p̄napio ante qm̄ mūdus fieret equalē ei pat̄ habet claritatem. Sed h̄ ē nouum filio dei qd̄ uolūtarie fuit mortuus. ⁊ resurrexit qz potuit. ⁊ sedet ad dexteram. filius hōis ē q̄ dicit nomen meū nouū. ip̄e ē quem ī p̄napio huius libī int̄ septem candelab̄ aurea uidit. Hic ē filius hōis ihs: in cuius noīe curuat omē genu celestium. terrestrium ⁊ infernorum. Q̄ habet aures audiat. q̄d Q̄ uocatus ip̄s ea die ip̄s dicat ecclīs. que alit̄ quam sonant intelligendi sunt: ita concludit dicens. Q̄ h̄t aures audiat. q̄d ip̄s dicat ecclīs.

Jncipit ecclia septima i libro sedō.

Angelo laudocie eccle scte.
H die actus fidelis t uer?.
q ē pncipiū creatē dei.
Hou opa tua qz neq; frī
gd? neq; calid? es. Vtinam frigd?
ēs aut calid?. sz qm tepid? es t
nō calid? neq; frigd?. incipiā te
euomē ex ore meo. qm dicis di
ues sum t locupletat?: t nichil
egeo. & t nescis qz tu es miser. t
miserabilis. t cec?. t paup. t nud?.
Consiliū do t ut emas a me aurū
igne pbatū: ut diues sis t locu
pletēs. t uestimēta alba induaris.
ne appareat pfusio nuditatis tue.
& t collirio iunge oculos tuos: ut
uideas. & go qs amo: arguo t cas
tigo. & mulcte gē t age pemtētiā.
& ex sto ad hostiū t pulso. si qs au
dierit uocē meā t apuerit hostiū.
intrabo ad illū. t cenabo cū illo t
ille mecū. Qui uincat dabo illi se
dere mecū i sede mā. Qui hr aures
audiendi audiat. qd sps dicat
eccliis. & explicit hystoria eccle septime.

Jncipit explanatio supdicte hyste
rie eccle septime in libro sedō.

Angelo laudocie eccle scte.
H dē actus fidelis t uer?. q
ē pncipiū creature dei. Hou
opa tua. qa neq; frigd? es neq;
calid? feruens. sed qm tepid? es.
euomā te ab ore meo.

Ad huc ipm fidelem t uerū dnm
nrm ihm: qui ē pncipū creatē
dr. nō q̄ suscepit pncipū ser q̄ de
uerit. ad eccliam loq̄ desēv. de qīe
q̄dam anguere. uel molliciē in
crepare significat: cui dē. E uo
mam te ex ore mo. Ꝙsdam alīq̄
fantate deceptos rēphendit. mltos
frigore miq̄tas angui. nec bonis
muehit opib⁹ icubare. ser tepidas
mutq; pfitere. Vnde t neq̄q̄m bo
nor opum esca ap̄o q̄b⁹ bonis
actib⁹ saciant appnūt. s; i suis
delicijs pfitentes fideles ee asserūt.
ser euomendos eos a ore suo t p
hiciendos pn⁹ omnat t die.
Neq; frigid⁹ neq; calid⁹: ser tepid⁹
es. euomam te ex ore mo. idest nō
sis i uisib⁹ meis q tepid⁹ es. Te
pidus enī die hoīes diuites credē
tes t i dignitatib⁹ collocatos. ut
ei sint credentes t diuites: i suis
cubilib⁹ de sep̄as tractāt t dispu
tāt. V trū foris sint ab eccia tm
fideles aīe intelligūt. Salie; glo
rificantes se t dicentes omia sēp
turar pcepta agnoscē t dn̄ cir
dare. Q redich fiducialit acturos
se alīq̄d i eccia ploquūt: opa ār
uagantes. E t ideo air ad illos.
Neq; frigidos neq; feruentes ee.
i. neq; paganos ee neq; fideles. Ser
inde dicit. V tinā feruēs ees. i. re
ligios⁹. fidelis t ses. V tinā frigid⁹
ees. idest infidelis t incredul⁹. t fo
ris ees de eccia. q̄cūq; modo aut
i bono pfect⁹ ees aut i malo p
fect⁹ ees t apt⁹. S; q tu neq; frigid⁹
neq; calid⁹ es ser tepid⁹ nō eris
in cibo meo comest⁹. neq; in uisib⁹
meis diunct⁹. s; q tu neq; frigid⁹ e
iste neq; calid⁹ omib⁹ eni omia ē.
Et cum incredulis t ei fidelib⁹ utriq;
apt⁹ ē. E uomam te ex ore meo.
q tu nauseam m facis. Hausea qñ
tum odibilis sit nemo latet. Sic
et hmodi hoīes a ap̄o t ab eccia
euomunt. cum i die iudicij foras
phciūt. Et q sūt diuites t tepidi.
et adhuc sup cupiditate auari. ser
tm ut diarim⁹ fideles s t ām.
Q paup nō potest ee q diuicias h⁹.
Diues nō ē. q ex diuicijs nō opat.
Loquit enim nr̄e diues t litat⁹ t
fidelis: t dicat. Diues sum t locu
pletat⁹ t nichil egeo. Sps enī dicat.
Et nescis q tu es miser t miserabil.
et ceg t paup t nudus. Consiliū
do tibi. ut emas tibi a me aurū
igne pbatum. — — — —
Confundit eos q̄ gliant in opib⁹
suis: t exultāt in reb⁹ pr̄ijs. Si
forte unū nummū paupi dedit.
aut forte alīq̄d boni egerit gliat.
Vel in scientia aut fide quam tepi
de suscepe: t dicentes nichil se
egere pfitent. S; econtrio. S; extrio.
nec mia dignos. s; egenos t mendi
cos a bonor opum pauptate defes
sos. Vel q̄ nō aspiciunt nuditatē
suā. nec desidant q̄ nudi t uacui
a bonis reddunt opib⁹. Bonita
solita. t ipos pducat ad salutem.
Suadeo t emere a me aur igne p
batū. idest de mā passione sumas
exemplū: t mittas te i oblatorio
tribulatōis. ut ab omnib⁹ pbat⁹ ap
paras. quemadmodū t ego pbat⁹

sum a ub. Et seqris me. qui mortuꝰ fui p te. Et fundas sanguinē p me. quēadmodū fudi p te. Vt dives sis et locupletis. et uestimēta mā alba induaris. ne appareat turpitudo nuditatis tue.

Y aq; elemosina et actu bono aurum ignitum ignu ipē sis. aurū pburarū flāmis mundū. elemosinis et ītis opibꝰ pgatum. idest ut sis dives in h quod fecis. et uestimēta mā alba uestias. et nō appareat confusio nuditatis tue.

L utabat se enim diuitē et cultu candidum. nichilq; ꝓfunditus operū suoꝝ apparere. Et collirio unge oculos tuos ut uideas.

h ec ē aurū qđ ꝓmittit ꝑ apham. Et argentū. ꝑ ligna és. et lapide ferrū. Et loquim salutat dñi et euangeliū applicatq; doctrinam. aurū ee ꝓnunciat. et locupletat eccām. spuales sine dubio diuicias ꝓmeritē. Et uestimēta albis. i. nitore bonoꝝ opum decorat. nec nudat bonis opibꝰ ꝓfunditus parebit. Collirio aūt quo ungi oculos mandat. cordis est unctio et lacrime penitētis. et reuerencia sanabilis dolor. nec iratum se uel odientē loq; testat. s; diligē poci clamat dicens. Collirio i unge oculos tuos. ut uideas. de si apte dicēt. O dives. tu q legis intelige qđ dicis. Qđ si legis et nō itelligis. collirio unge oculos tuos. Q ch aliqndo i sēptuā sēa duo testamēta. i. lex et euangeliū intelliguntē. que eredentiū lumen ueritatis infundit. sic scriptū ē. Et reapuit dñi lucidum illuminās oculos. Et iō. Lucēna pedib⁹ mis. uerbum tuū dñe. Si p uerbum dñi illuminātꝰ oculi. illuminet ḡ et se diuites cecos. Cognosce autē qui cecum illuminauit. expuit i ea et collutū fecit digito suo. et posuit i oculos ceci nati. et dixit ei. Vade ad natatoria syloe. et laua et uidebis. q ntē qm̄ saliua iactaretꝰ in ea. erat qdem ea. sed lumen eius nō ꝓbebat. Juncta ē saliua ei ea et digito omixta. et sic linuit oculos ceci nati. q bibit. et lauit. et uidit. Saliua euangelii ē. Terra lex. Qđ facit ḡ lex sine euangelio. que nō dat lumē ceco. s; uiam uiam dimittit tantē. qz nec uiam facit gradientē. Descendat ḡ a saliua i ea. et colligat eam. Et misceat digito spūs sci. et ungat oculos diuites ceci. Et uadat ad natatoria syloe. qui dr missꝰ ad eum qui dixit. Ego sum missꝰ nisi ad oues que perierāt domꝰ isrl. O dives si legis et credis qz ihs missꝰ ē ad te. queat ꝑpheciam quare uenit adte. Lege euangeliū. et agnosce q̄ta passus ē p te. Carnē te habuit. qz de carne pcio sanguinis sui te redemit te. Qđ recubues ei. quē de seruo liberum facit. Hoc ḡ collirio unge oculos. q udi qđ tibi petit. aurum igne pbatū. H ē ūa terra buta. cui sanguis sanguine ꝑpetratꝰ. Hoc ḡ collirio unge oculos tuos. ut uideas. Vt qđ libenter ꝑ sēptās

ab⁹ lumen ueritatis infundit. sic scriptū ē. Et reapuit dñi lucidum illuminās oculos. Et iō. Lucēna pedib⁹ mis. uerbum tuū dñe. Si p uerbum dñi illuminātꝰ oculi. illuminet ḡ et se diuites cecos. Cognosce autē qui cecum illuminauit. expuit i ea et collutū fecit digito suo. et posuit i oculos ceci nati. et dixit ei. Vade ad natatoria syloe. et laua et uidebis. q ntē qm̄ saliua iactaretꝰ in ea. erat qdem ea. sed lumen eius nō ꝓbebat. Juncta ē saliua ei ea et digito omixta. et sic linuit oculos ceci nati. q bibit. et lauit. et uidit. Saliua euangelii ē. Terra lex. Qđ facit ḡ lex sine euangelio. que nō dat lumē ceco. s; uiam uiam dimittit tantē. qz nec uiam facit gradientē. Descendat ḡ a saliua i ea. et colligat eam. Et misceat digito spūs sci. et ungat oculos diuites ceci. Et uadat ad natatoria syloe. qui dr missꝰ ad eum qui dixit. Ego sum missꝰ nisi ad oues que perierāt domꝰ isrl. O dives si legis et credis qz ihs missꝰ ē ad te. queat ꝑpheciam quare uenit adte. Lege euangeliū. et agnosce q̄ta passus ē p te. Carnē te habuit. qz de carne pcio sanguinis sui te redemit te. Qđ recubues ei. quē de seruo liberum facit. Hoc ḡ collirio unge oculos. q udi qđ tibi petit. aurum igne pbatū. H ē ūa terra buta. cui sanguis sanguine ꝑpetratꝰ. Hoc ḡ collirio unge oculos tuos. ut uideas. Vt qđ libenter ꝑ sēptās

50

agnoscis: huiꝰ ꝛ opꝰ facé cone
ris. & ꝛ qm huiꝰmodi homines de
grandi pcō ad grandem redeūt
penitenciā. nō solum ś sunt uti
les. sed multis pdesse possūt.
Non paruam sed grandem mer
dem eis pmittit: sedere ī solio iu
dicij sui. Ego amo qs anguo. ꝛ cal
ago. emulare ego ꝛ age pñiam.
Sulcatat ad pñiam pēi grauissi
mo opꝛ depsso. ꝛ ad īmitatiōēs
scōꝝ īuitat. ꝟ stendit qꝛ ī eccīa
habentē: quos imitari ꝛ seq debeāt.
ac si apte diceret. Imitare eos qs
cruciare uides p nomine meo.
Omē enim corpꝰ diuitiam ī uno
hoīe ꝟphendit: sic ꝛ ī omē corpꝰ
epōꝝ unum anglm eccliaꝝ. Ego
sto ad hostiū ꝛ pulso. siquis au
dierit uocē meā. ꝛ apuerit ianuā.
ītabo ad illū ꝛ cenabo cū illo ꝛ ipe me
Stat salꝰ nrā dns ihs xps: ꝛ ia cū.
nuā cordis nri impellit. & ꝛ q re
sipiscēs a pcīs suis. ꝛ pssuram ma
hec. ꝛ pvocatonē cordis abiecit.
mūdit sine dubio ꝛ manducabit
cum eo. ꝛ delicijs eum īcole sacia
bit. ac si apte diēt. Domꝰ mea
est. ꝛ ego eiꝰ habitator: sic ipe
dic. Qꝛ dilexit me diligā á patē
mō. ꝛ ego dilexam eū. ꝛ manifes
tabo ei meipm. & ꝛ ego ꝛ patē ad
eum uenieṁ. ꝛ mansionē apd
eum faciemꝰ. & ꝛ post hāc oīnp
tionē: qd bonis actibꝰ pmittat
diat. Qꝛ uīt dabo illi sedere me
cū ī sedem meā. sic ꝛ ego uici ꝛ
sedeo cū patē meo ī throno ꝛpīi.
Confessorem quē dic: paracapem

potestatī pmittit. Nam cū dicat
in sede sedisse. quom cū illo sede
bit q uīt. cū ipe unigenitꝰ in
sede patris potestate sedeat. sic ipe
ait. Celum ꝛ tīram ego impleo.
Qꝛd ē gꝝ in throno dei sedere. nisi q̄l
cere ꝛ glari cū deo: ꝛ eiꝰ scīs assis
tere tribunalibꝰ. atq; īconcussa pre
sentia illiꝰ felicitate gaudere. Qꝛ
hr aures audiēdi audiat. qd ips
dicat ecclīs.] neq; carpsitio septē eccl'aꝝ
q̄lit ex septē nominant' specialit. ꝛ p archā
noe declarantur.

Et dicit dns ad noe. Tem
pus hominū iam uenit
ante me. qꝛ repleta ē tra
malitia eoꝝ. & ꝛ ecce dis
do eos ꝛ oēm tram. Fac itaq; ar
cham ꝛ de lignis q̄dratis. nidos ꝛ
nidos facies. ꝛ bitūminabis eam.
Si arche istius fabricā p qm ītus
homo noe naufragiū mūdi me
ruit euadere. diligens cura ꝛ sol
licita aīadūsiōē uelimꝰ inspicē. p
cuidubio magnū sacīmtī spūalis
gīē ī ipis mensuris ꝛ iunctionibꝰ
inuenimꝰ ee dispositū. Sic enim
ait. Facies archam trecentoꝝ cubi
toꝝ longitudinē. ꝛ q̄nq̄ginta cu
bitoꝝ latitudinē. collectam facies.
archam. ꝛ in cubito consumabis
eam desup. & ꝛ hostiū facies de lat.
et bicameratā ꝛ tricamatā facies
eam. ꝛ reliq. Hꝝ itaq; arche fabri
ca. eccle nre q̄ppium pspicue īdi
cabat. Noe xpi figuram habuisse:
nulla ē dubitatio. Quippe q ex
hebreo ī latino sermone: noe req̄es
appellat. Sic ꝛ patē ipiꝰ lamech

cum nomē ei imponēr: ꝑphauit.
Sic enim ait. Facier hic nos rq̄escē
ab opib⁹ nr̄is ⁊ mōrib⁹ manuum
nr̄ar: a tā q̄m erat⁹ dn̄s. Vnde ꝯ
noe i omi tā solꝰ iust⁹ inuent⁹
ē: ⁊ cunctis in cathaclismo aque
peritur⁹. ipe solꝰ cum domo sua
saluat⁹ ē. Q̄a solus dm̄ sibi be
ne uiuendo fecēr piū. cum eō
mundo achu mund⁹ iratū. sic ⁊ cū
uenīt dn̄s iudicare selm in flā
ma ignis. aīe malis om̄ib⁹ ac re
fugerum angl̄oꝝ cunctisq: mūdi
scelerib⁹ dat⁹ ē finem. scīs ūo
solis rq̄em i regno tuū ꝑbi
tur⁹. Nam archa hec que de lig
nis imputribilib⁹ ꝑstructa ē: uene
rande ut diu fabricam ecclie in
dicabat: que semꝑ ē cum apō mā
suta. Septem aīe que noe scō ⁊
iusto donauīt: septem eccliaꝝ ꝛ
pum habere noscunt. que ꝑ aplm
excidiū iudicialis incendij sunt eua
sure. ⁊ i noua tā cū apō ꝟ regnatē.
S; forassis aliquem moueat cur sep
tem dicunt ecclie. cū una sit i uni
uso orbe diffusa. Septē itaq: eccle
ꝑtē septenariū spm cum sit una
pluralitē nominant. Sic enī or
pus unum ē ⁊ septem sunt membꝛ
uel septem membroꝝ officia. idest
caput. manꝰ. pedes. uisꝰ. auditꝰ.
gustꝰ. odoratꝰ. ita ⁊ unū orpus
ecclie. S; septiformis carismatū grā.
S; septem occli dni ⁊ septem stelle in
dextera sedentis i throno. ⁊ septem
candelabra aurea. ⁊ septem lucerne
i tabnaculo dni. ⁊ septem angeli. ⁊
septem tube. ⁊ septem phiale. et

septem mulieres apphendētes hōiē
unum. idest utentes eccle aplm te
nentes. ⁊ septem olūpne apud
salomonē qub⁹ dom⁹ eccle ful
cat atq: elingit. S; ⁊ iohes bs
apls ad septem eccias scribit. et
paul⁹ eque ueñabilis apls ad sep
tem similit eccias epistas dedit.
ad reliquas aut nominatim scp
sit. ne numeru septem eccias
excederet. Nam septem panes in eua
gelio. ⁊ septem sportē plene frag
mētoꝝ sumpantes. septiformis eccle
ymaginem indicabant. Et ideo ait
scptura diuina. introiuit noe i ar
cha: ⁊ septem aīe cum eo. Septem
iste aīe septem ut diu eccias in
dicabāt. in una queq: approbatv.
Septem enim sunt carismatū dona.
ut ꝑ ysaiam uatem ielitū dn̄s
manifestare dignat⁹ ē. Et rq̄es
cet sup eū sps sapiēcie. sps itel
ligencie. consij ūtis. agnitionis.
pietatis. sps timoris dn̄i. Qe omia
omes habere nō possum⁹. set
singuli singula habem⁹. O mia
ūo solꝰ apls dn̄s habet. qui orp⁹
ē integrū. In nb ūo singula qui
deputam̄ in membris. Qcumq:
g̃ ex numo fratrū in una ⁊ in
eadem eccia sistentiū. habuerit
spm sapiēcie. hi omes habentes
unū carisma: unam eccliam faci
unt. E eccia enim congregatio sāc
intp̄tatur. Deniq: beat⁹ apls
paul⁹ cum ad eccliam scribit. qd
ēet eccia addidit dieb⁹. sās ⁊ fi
delib⁹. ac ꝑ hoc q̄cumq: sū fīes
et fideles habuerit spm itelligē

alteram eccl̃iam quasi altera classẽ
facuit. Simili quoq: ratione. q̃ q̃q:
habuerũt spm̃ sil̃j. aeraã classem
q̃si tertiam eccl̃iam faciũt. Et qđ sps
utilitas suppleuit. hj̃ i q̃rta eccl̃ia
numerant̃. Qui modo. t q̃s sps ag
nitionis mundauit. in q̃nta eccl̃ia
deputant̃. Sic t q̃s sps pietatis
adunauit. sexte eccl̃ie numerũ os
tendũt. Et quos sps pietatis amo
ri dei iunxerit. hj̃ ad septimam
eccl̃iam referunt̃. Cum separata
sim?: singuli singula karissimata
habem?. Cum aũ in unũ uenim?
oms unam t integram t pfectam
septiformẽ eccl̃iam que ẽ corp̃ ẽ
facim?. hoc̃ s amẽ que noe qui
spi ymaginem p̃tendebat: in ea
dio aque dilate siũt. Et aq̃m ia
saluant̃. ita pcatores t impij puny
untur̃. Sic̃ septem iste eccl̃ie in fine
sci perunctas. cunctas nationib? p
spm̃ sunt ab ignis ut iam diu ca
cl̃isimo hb̃ande: electus regni gl̃am
p̃peruenit. Qua sic̃ null? cathaclisimũ
aque potuit euadere. nisi qui i ar
cha ẽ reseruat?. sic t nemo i die
diuini iudicij pot̃it effugere. nisi quẽ
eccl̃ie catholice archa tutauit. Qđ
aũ beatata t tricamerata archa fu
isse refert̃. mansionũ loca t habita
tionũ q̃litates que scis in regno
dei siũt p̃parate: euidenter ostendit.
In una t enim camera paradisi fi
gura ẽ. In altera aũ noue ũ ihrlm
celestis ẽ descensura. ut fiat in ea
sic̃ scptum ẽ. habitatio dei cũ homi
nib?. De qua aũ dr̃ ioh̃es ait. Et
uidi aut celum nouũ t tam nouã
et ciuitatẽ ihrlm celestem. descen
dentem de celo in tam nouam. Et
ysaias. Sic̃ celum nouũ t tam no
uam quam ego facio pseuare i as
pectu meo. sic pseuabit semẽ uestm̃
et nom̃ uestm̃: dic̃ dns omps. In ista
camera celoz regnũ. Inde qđ t sal
uator noster ac dns i euangelio dice
bat. Multe siũt habitationes: apd
patrem meũ q̃ ẽ i celo. Sic aũ de
celoz regno scriptum ẽ. Beati q̃
pseuatione̅ pacientes p̃ter iniquam:
q̃m ipoz ẽ regnũ celoz. De para
disi aũ mansione. ipe itaq: dns
pbat eũ dic̃. Uiceni aut dabo edere
de ligno uite: qđ ẽ i paradiso dei
mei. Tertie aũ noue mansionẽ: si
militer manifestat eũ dic̃. Beati
mansueti: q̃ ipi possidebũt tam.
Et salomon ait. Sci relinquent̃
sup̃ tam: impij aũ expellent̃ ab
ea. Hae itaq: trium mansionũ
qualitẽ rursus idem bs ysaias me
minit dicens. Sustinentes dnm̃
mutabũt ututem. pugnabũt tam
q̃m aq̃le. current t non fatigabũt.
ambulabũt t nõ esurient. Vola
bũt inq̃m i celum sic̃ aq̃le pug
nantes. current i padiso t non
fatigabũt. ambulabũt i tam no
uam t nõ esurie̅t. q̃ escam illic
a deo p̃paratam accipie̅t. Hanc itaq:
triplicem rationem mansionẽ scõz.
etiam t aplis suis dns i euãglio
p parabolam manifestare dignat?
est dicens. Semen qđ cecidit i tã
bonã: facit aut fructũ centesimũ.
Centesimũ itaq: fructum faciẽt. qui
i celum habitationes accipiunt.

S exagesimu: qui i paradiso habita
re merent. T nonagesimu. qui i tam
nouam fuit sunt. Vnde iam nob
planu ee debet. archam istam tri
camerata: eccle ut sepe diui catho
lici ymagine pspicue idicasse. cu
triplata habitacula. idest celi. pa
radisi t tre noue: nrav alia dno
monstrabat. Verum qd die sic ar
che ipius fabricam fuisse dispositu.
ut latiora fierent i pmo unde sup
sit eavrdiu. i medio angustiora t
tcio p qtuor angulos collecta usq:
ad unum cubitu. exartate men
sure sit sumata. unam habes
fenestram i latu. Hoc utiq: signi
ficabat qd in pma parte fabrice. i.
in pma uagatione seculi. latiora li
centia t remissior disciplina oium
patri t patriarchaz. pter genanda
sobolem filiorum. ee indulta. Et qd
pmittendu eet eis plura licite fa
cere. t libius gerere que uellent.
ideo maior t spatiosior pars arche
fabricate in pmis. Media uo in an
gustior mensura redacte. qz mediis
temporib; p legem moysi t pphas: in
angustior t breuior spatio. pceptis
astringentib; pplis redigendi erat.
T tertia uero camera p angulos collec
ta t in unum sumata: hoc signi
ficabat qd p qtuor angulos. idest
qtuor euangelia. omis eet ecclie
fabrica exartata. Q a arta aut t an
gusta uia e: que ducit ad uitam.
E t usq: ad unu cubitu. i. usq: ad
mensura suscepta hois que induit
dns. eet xpago suscepta hois redi
genda. Denq: nemo ad fastigiu
pfecte iustus t glie puenire potest.
nisi p angustias tribulationu t p
secutionu pstinyas. qs t i passione
sua pulchr dns sic sepsum e. b pz
ter nos p multas tribulationes: in
troire i regnum dei. S; qd die in
cubito consummabis eam. cubitu hic
unus ymago e ut diui corporis
e. qui cubitu ad unitatem pfec
h uim cui nos membra sum. no
ad mensura stat hois preter u
dei. O mes enim unu sum i xpo
ihu: ideo in unum cubitu arche
fabrica consumat. qz i uno x corpore
et in gra passionu eius: omis ple
nitudo erat ecclie collegeda. Nam
qd eruu die de archa emissum n
fuisse ulo reuersum: hoc ostendebat
i puras uoluptates hominu de
ecclia expellendas. t no ee ulti
reuisuras. Cornus eni subdoli t i
pure aie significat uoluntates. t
nigri coloris infamia peccatoz mita
nica demonstrabat. Columba uo
que emissa e cum requem n inue
nisset i seculo. nusq; i archa e reu
sa. sei sps ymagine indicabat.
Q cum fuisset i toto orbe diffusu: t
pre inquietate seculi requem apd oms
hoies reppire. nusq; eet in archam
ecclie reuocandi: sic ipe dns in
euangelio apls suos instruit dices.
In quacumq: domum uel ciuitate
ueneritis. dicite pax huic domui.
Si fuerit ibi filius pacis: pax
ura requiescet ad uos. Vnde sps
sos cum adhuc sup gentes requie
no inuenisset: qz nec dum i xpo
credidisset. reuersus e in archa cordis

apl'oꝝ. donec sublatus iniquita
ab⁹ paꝝ ereserer in cunas na
tionib⁹ fidei disciplina. quemadmo
dum sēm spīm accipere merenᵗ.
Demq: subumbrat scripᵗ. Et rursū
dimisit columbā de archa. & reuisa
ē columba ad eum sub ūspa. habēs
ramum oliue i ore suo. Ad' gᵗ ra
mum oleē attulit. testimoniū pa
cis & resurrectionis pacue indica
bat. & qd' lignum passionis ore
suo pdicans ac pferens. pinguem
gām carismatis tribuere haberet.
Sub ūspa aūt que in fine seli aduc
mie haberet. Mensura ū archc
trecentoꝝ cubitoꝝ longitudo: figu
ram dnice crucis euidenē ostendit.
Trecenta & enim apud greas tav
littera signantur. que litterarum
unum apicem quasi arborem erec
tam facit. & literam uo utiq: tem
nam in capite extensam: crucis
uiq: habitum demonstrabat. q
mistio & longitudo aūr noue ci
buiᵉ. & latitudo celestis regni ppa
ratᵉ. Ad' quinquaginta erant cubi
i latitudinis eiusdem archc. hoc
significabat quod pentecosten. i.
quinquagesima die post passio
nem dnice crucis sps ses descensu
rus eet. p quem & spem salutis
et celestis regni gliam consequi &
obtatē possumꝰ. Triginta uo cu
bitis archc altitudo: trinariā
etatem dni manifestat. q hoiem
quem induit p officiū ihes in
iordane baptizauit. Triginta er
ni annoꝝ erat ut euangelista test
tatᵉ. cum p aqm baptismatis sus
cepisset ut dicta hominē donis ce
lestib⁹ illustraret. Et st gᵗ latitudo &
mensura etatis corporis xpi: sic bs
paul⁹ apls ait. Donec occurramus in
unitatem fidei & agnitionē filij dei.
in uirum pfectum: in mensura
etatis plenitudinis xi: ut iam nō
simus paruuli. Longitudo aūr in
passionem dnice crucis: q trecenta
significant. Latitudo in die pen
tecosten: quo sps sup credentes ad
uenit. Videris gᵗ dilectissimi fis
omem ith archc fabricam i sac
mento ueñande ecclie fuisse pmis
sam. & nō posse aliē hoiem nisi
p ecclam de cardio dei orbis cua
dere. sic & in cathaclismo mundi
nemo remansit: nisi quos ar
cha clauserat. Et pinde laborandū
nobis ē: ut din & dnm nrm tocō
orbe regem⁹. ut in ecclia dei catho
lica fideles in dnō pmanē merea
mur. Tunc enim subsequentē p
mia si cum omi pace & concordie
phedere. euangelice fuerint a nb
institutionis iuta seruata: ut ūe
felices ante ospectū dei patris omi
potentis ēe possimus. Incipit lib
tertius. recapitulata xpi nativi
tate. de eadem aliter dicturꝰ.

Post completam septi
manarium ecclie. quam
p ebdōmadam huiꝰ
mundi sigillatim diui
sis. specialiᵗ nominib⁹ partuit.
iterum qd' uidit edisserit. Post
hec inquit uidi. & ecce hostiū ap
ti in celo. Post tante manifes
tationis claritatem qm fideli mte

f. 52 recto

pspeaꝛ. ipa celoꝝ illi secreta aperiuntꝫ ꝛ demonstrantꝫ diuini absconsa mistij. Jnuo inspicat mẽte. et secreta dei fidei deliberatione cõsiderat. dptum sibi hostiũ reagnoscat. qđ ad tante maiestatis noticiã auida mẽte pueniat. Sic totum tẽpus ecclie diuisis figuris repetit dicens. Vidi hostiũ apti in celo. hostiũ aptum: apm die nati ꝛ passim qui ẽ ianua. Celũ ecclĩa dicit. p quo ad mẽte septima nosmetipsos uidem?. Merito aũ ecclia celum nomen acquit. qđ sit habitaculũ dei: ubi celestia geruntꝫ. Hoc ẽ qđ in celo uoluntatem dei fieri postulam?. dlũgo autẽ celum ꝛ tam ecclĩam dicit. ppt̃ tenam ẽnem que celo ꝺsentit. dliquando celum ꝛ tam ecclĩam ꝛ gentes. Terra enim bona ẽ ꝛ mala. Sicut apls de apo ait. Y aclificauit oia p sanguinẽ crucis sue. siue que in celis: siue que in tris. Jn celo nõ erat scandalum. sz mter celi et tam discordia erat. Sz tamẽ in iudea semp ecclia mixta fuit. cũ deo. set mente. nõ tamẽ corpore innouato. Jn tra tamen mter iudaicum ꝛ gentilem pplm discordia erat. Jdem namq; apls dicit: utrosq; innouatos. ꝛ deo reconciliatos. et quia gentilitas sine dõ erat i mundo iam ẽ cum apo. et qui aliquando fuerant longe: p sanguinẽ xpi facti sunt ppe. et ipe ẽ pax nr̃a: qui facit utq; unum. et mediũ parietem septũ: soluit inimicicã in ẽne sua. Q̃m p illum habem' ascensum ambo in uno spũ: ad patrem. Sicut luchas ait. Gl̃ia in excelsis deo. et in tra pax hominib' bone uoluntatis. Q̃ aduocauit celos sursum ꝛ tam discerneꝛ pplm suum. Nulta m aliquib' ecclĩam ꝛ tã p totã ecclĩa. que breuitatis causa relinquim'. Q̃a ecclĩam pbam' aiam hoĩs ee: ꝛ tam tenam carnem. et ama ꝛ cũ matre: utq; spalit̃ consentiens. Jdeo dicim' ꝛ celum ecclĩam: ꝛ tam ecclĩam.

Explicit explanatio hostij. Incipit hystoria eiusdem: in libro tercio.

Et uox prima quam audiui tamq̃m tube loquẽtem mecum dicens. Ascende huc: ꝛ ostendã tibi que oportet fieri p' hec. et fui in spũ. ꝛ ecce thronus positus' erat in celo. ꝛ supra thronum sedens. et qui sedebat similis erat aspectui lapidi iaspidi. ꝛ sardini. ꝛ yris in circuitu sedis. similis aspectui smaragdino. et in circuitu throni uidi sedes uiginti quatuor. ꝛ sup̃ sedes uiginti quatuor seniores sedentes in uestib' albis. et in capitibus eoꝝ coronas aureas. ꝛ de sede procedũt fulgura et uoces ꝛ tonitrua. ꝛ septem lampades ignis ardentes qui sũt septem spũs dei. ꝛ in conspectu throni sic mare uitreum simile cristallo. Explicat hystoria. Incipit explanatio supdicte hystorie in eodẽ libro tercio.

c

Et uox p̄ma qm̄ audiui tā
qm̄ tubā loquentē mecū
dicās. Significat non ali
ud audisse. sed supnā
ptionem ingressus: eā
uocem audisse quam audierat.
Sed adhuc illi dīs nescio quid se
cretum suum incipet reuelare.
dum confirmat̄ potentie item
plationē: ad pedes cadēt maiesta
tis. Denīq; ut non carnale hoc
rium sentiamus uocem p̄mam
quam audit cuius similem facē.
in qua uox facta collecta intrin
secus flatu dum exclamat: somi
facit extrinsec̄. Dicē is qui a
dnō suscepat ūbum mente pri
pit. inspirando sine sono quod
cārnus ploquat̄. Tamen t illi
ut intelligendū ē aptam hostiū.
i. declaratiuum euangelii. Vocem
p̄mam quam dicit: legis t ꝓphar
claqua ut audient noua uete
rib̄. hanc; illud quod psalmo
graphus ait. Semel locutus ē
dē duo hec audiui. i. in his que
p̄ sēpturam sām ad patres pri
hic nos erudiendo curauit. Hoc
intelligi subalius potest. qđ pāt
unigenitum equalem sibi filiū
genuit. Loqui enim dei ē ūbū
genuisse. Semel aut loqui ē:
ūbum aliud p̄ter unigenitū nō
habere. Et enim post inspiratio
nem animoꝝ: post misteriī re
uelationem: ait. d sede huic t os
tēdā t que oportet fieri p̄ hec.
d sensum quem dicit: despecto mū
do uenire ad ecclīam sic̄ sēptū
ē. Venite ascendam⁹ ad montē
dnī sion. hoc ad credentes dicebat.
sic̄ scriptū ē. Ambulabūt de ūtu
te i ūtutem. t undebit̄ dē deor in
sion. Ingrediens sca sanctor ubi pre
cursor intrauit dīs nr̄ ihs aps.
in sanguinē passionis sue. facto
pontifex in ēternum. Immutat̄ hic
sēs. ipam domum p̄tis iam sen
tat. agnouisse ūtutem. s; ea que
oportet fieri in futurum intelligat.
Itaq; dic̄. fui in spū. Qs non
sentiat nichil c̄nale loquutū. q̄
in spīm ingressum se fuisse descri
bit. Nichil sēs iohes ꝑpatrissim⁹
de dō suo corporale: nichil ārni
carnis. sed fuit in in spū. ut
aspiceret dnīm maiestatis. qui ī
spū attenditur: non in carne as
pexit. Denīq: dic̄.

Et ex
sedes posita
erat in celo. t sup̄
sedē sedens Sedes posita
regnum est. Sup̄
regnum hoc est
potentiam.
Residet for
titudo et
ueritas
dicitis
in eccle
sia.

BIBLIOTHÈQUE NATIONALE
MANUSCRITS
R.F.

54

Et qui sedebat ingt similis erat aspectui lapidis iaspidis t sardini t iris erat i circuitu sedis similis sardino t smaragdino.

Lapis enī iaspis unndi et acutissimo fulgore radiat. Vt intelligas enem assumpta hois ab: abslq: pcī contagione suscepti. ppe tue sinceritas nigore claresce t diuine unitatis inhabitatione pfulgi dam. Sardonix aut lapis e rubicundus. s; qdam obscuritate sublucens. et ut intelligas integritate in te matre enis; ex uerecunda t humili assumptam uginem reagnoscas. Siue ut alit p hos duos lapides que reagnoscas: audi. Jaspis aque color e. Sardis: ignis. Hec duo iudicia posita e usq: ad consummationē orbis: sup tribunal dei. Et unde manifestatur duor iudicio rū ordo. unum iam consumati e i diluuio: p aqm aliud consumabit p ignem. Iste separationes i ecclia uenerit. qm dns iturꝰ e. Et iris in circuitu sedis. iris aut circum sedet hui eosdem colores habet. Iris t archꝰ dr de q dns locutꝰ e ad noe: et ad filios eiꝰ. ne timeret i generatione dei. Do tuam intt archum meū i nubibꝰ. nec iam aqm timeas: set ignem. In archu uo color aque t ignis simlr ostenditur. qr ex parte e niger t ex parte rubicundꝰ. Vt i amborū iudiciis rectus sit. unus uidelicet faciēdi p ignem. alius iam facti p aqm. dicit quippe archꝰ p ignem t aqm spm sem significat t baptismū. qr p aqm aduentum t iturꝰ sci sps humano genī clarum. qui electos dei t aqua baptismatis lauit. t igne diuini amoris accendit: sic unctas ait. Hisi q renatus fuerit ex aqua t spu scō: no pot uidere regnum dei. Et archꝰ in nube e i die pluuie. Hubs eius e. I luna eiꝰ uba predicationis. Et a in dnica incarnatione infusio predicationis ostenditur. ut ad ueniam ordo credentiū dno patrente reuocent. De hac nube scptum e. Et ponit nubem ascensum suum. Hubem qpe dns ascensu suo posuit. qr qui p diuinitatem ubiq: e p enem ad celestia ascendit. Quem ezechiel antea in speciem electri. t uelut aspectu archus eum fuerit i nube in die pluuie. ita uidit. In electro aurum argentūq: miscet. ut res una ex duobꝰ metallis fiat. In qua p argentū aurī claritas temperatur. t p aurī claritatē species clarescat argenti. In redemptore nīo ambe nature diuinitatis eiꝰ claritas nīis ut potuiss; oculis temperam. t p diuinitatē humanā i eo natam clarescat. Nostriꝰ t predicatores scōs nubes appellauit: qr uerbis pluit. miraculis coruscat. Et uolare quoq; ut nubes dicunt. q t i ista uuentes aer tam facunt omne qd egerint. qr i ene ambulantes: n carne s; spu militant. Et i circuitu throni uidi sedes. xxiiij. et sup sedes uiginti q tuor seniores sedentes i uestibꝰ albis. t i capitibꝰ eorū coronas aureas.

Et ex apertissime manifestatur patriarcharū

er aplōz ozonam. q̄ sēe cathedre
supsedere dr̄nā. ꝙs seniores etiā
idest patres appellat. Circūamic
tos albis. i. ifficationib⁹ t p̄tate
uestitos. Lorantes i capitib⁹ oro
nas aureas. psentiū effectū uicto
res. Tuicidatū malignitatis hoste
diabolo. ozonas a dño reapciē.
De quib⁹ ozonis uas electionis edis
serit. Cium obumbrauit fidē seruā
di. De acō repsita ē m̄ ozona iu
stic. q̄m reddet m̄ dns i illa die
iust⁹ iudex. Hon solum m̄: sz t
oīb⁹ q̄ diligūt aduētū ei⁹. In
de g̃ ecclia p duodecim t̄b⁹ isr̄l
i duodenario numo ē figurata:
qd ē un⁹ dies. Et q̄ dies uigin
ti q̄tuor horarum i diei t noctis
spaciis ōminat̄. t un⁹ dies nūcu
pat̄: ita lex ante aduētum solu
in patriarchis t pphis fulgebat.
in eccīs uō nox erat. Houū uō
testamētū qd aplūs in carne ostendit.
ei⁹ manifestatio lux t dies appel
lata ē. Sol dict⁹ ē: pphā testimō
te. Et ex ub⁹ q̄ nmeris dnm oriet̄
sol iustic. quia q̄si horas diei duo
decim aplos elegit. De q̄b⁹ ipe ait.
Vos estis lux mundi. Et i hos duo
decim aplos. oīe ordo eccīe solida
uit. Et in oī ordine eccīe: innu
mer oīem pplm xp̄ianum. q̄ sep
ta die ds adam fecit: t mulierem
adiutoriū subdere p̄cepit. Que mu
lier oīem pplm xp̄anum signifi
cauit. Adam uō oīes sacdotes sig
nificauit. Sic sunt g̃ xp̄ani spi
rituales subdita sacdotib⁹ seīs: sic
mulier uiro. De illis ēn q̄ min⁹ pfecti
sūt: ipis sācdotib⁹ laborandū ē.
quatēn p lac p̄dicationis ad soli
dum cibum puenīēs. cognoscāt
patrem t filium t spīm scm. De
his que diarum⁹ aplūs ait. Caput
mulieris uir: caput uiri xp̄s. ca
put xp̄i ds ē. Vide membra nō se
parata. que p sācdotes omis eccīa
xp̄o manet copulata. Et in hos
duodecim ostendit aplos. i. oīe
ordo sācōz epōz. Sic inuenim⁹
in descriptione ciuitatis ihr̄lm de
celo descendentis. De d̄ in hoīe
xp̄m. De xp̄o i aplos. De aplis i ep̄os.
De epis t p̄sbitis in eccīs pplos.
Et hos grad⁹ ciuitas ihr̄lm descendit
ad ōram: p ipos ordie ascendit
ad celos. Ista uigintī q̄tuor chorum.
exempta officiorū separatiōe. duode
cim s. Que a t ppositi ex duodecim
t̄b⁹ isr̄l p̄mouent̄. Et duodecim
chorum exempto spāli numo un⁹
chorus ē: i. eccīa. Sol⁹ eni dns
ihs xp̄s i eam sessur⁹ ē ad iudi
candū. Sedebit aūt t sedet eccīa
iudicans duodecim t̄b⁹ isr̄l: idest
eccīa i duodenario numo. Sed
in xp̄o in quo ē tota: sedebūt t
iudicabūt unīūsa membra. Sz: i
unum paruū caput idest xp̄m.
Nam quomodo potest̄ scī in iudi
cio sedere. stantes ad dextām
iudicis. Et de sede p̄cedunt
fulgura. t uoces. t tonitrua. t septē
lampades ignis ardentes. que
sunt septem sp̄s dei.
Intelligi uoluit oīem p̄dicato
rē ueterum. aplōz etiam elec
tem scāmq; doctrinā: dei iudicio

er dei inſpiratiõẽ ꝓcedere. ſulgŏa
ſ uniũſoꝝ uoces accipim⁹. Ota
hec ex uno auctore deo ꝓcedere
ꝓhibem. De quib⁹ fulgoribꝫ t
tonitruis dr. Voæ tonitrui tui
i rota. Rota ſcẽa dr. ubi t an.
Illuaret fulgura tua orbi tre. Cun
ta non ꝓpium initium ſumunt.
ſ; ex throno dei qđ ẽ eccliа. t ex
uoluntate ſcilicet t poteſtate crea
toris. uel impio. ꝓcedentia demõſ
trant. Septem ardentes lampa
des ante thronũ: unꝫ⁹ ſeptifor
mis ſps ſcī. de qua future iam
ſinꝑdiarim⁹. manifeſtiſſime de
ſignat. ante thronũ ideo. q ꝗb⁹
iſte futures ꝑ grãm diſpenſant:
deo dicunt aſſiſtere. ſic alibi dr.
Et t qui appropinquãt pedib⁹ ei⁹:
accipiet de doctrina illi⁹. Item eze
chiel de hoc igne t de his lam
padib⁹ aptiſſime declarauit dicẽs.
A ſpect⁹ animaliũ q̃ſi carbones ig
nis ardentis: t q̃ſi aſpect⁹ lampa
darum aſpect⁹ eoꝝ. Carbonib⁹
ignis ardentis atq; faculis ſpa
rant. Q¹ ſquis enim carbonem
tangit: incendit. Q¹ a quiſq⁹ ſcō
uiro adhereat: ex ei⁹ aſſiduitate
uiſionis hui⁹ locutiõis exemplũ
ꝓpis accipit. ut accendat in amo
re ueritatis. ut peccoꝝ ſuoꝝ tene
bras fugiat. deſidio lucis ardeſ
cat. etiam ꝑ uerum amorem ar
deat. qui prius in iniq̃tatem
tanti mortu⁹ q̃ntum frigid⁹ ia
cebat. Lampades ũo lucem ſuã
longe⁹ ſpargũt. t ei i alio loco
ſunt: in alio reſplendẽt. Q¹ enim
ſpũ ꝓphetie. ũlo doctrine. miraculoꝝ
poller gr̃a. huiꝰ opinio longe la
teq; ut lampas lucet. Et q̃ bona
eiꝰ audiunt. q ꝑ h̄ ad amorem
celeſtiũ ſungũt. in eo qđ ſe ꝑ bo
na opa exerent. quaſi ex lampa
dibꝰ lumen reſplendent. Q¹a ſ
uiri q̃ſdam ita ſe poſitos ad amo
rem patrẽ celeſtis accẽdũt. carbones
ſunt. Q¹a ũo q̃bdam t longe po
ſitas lucent. eoꝝ ritum ne in pẽ
ſui tenebras conuertant. lampades
fiunt. Hoc ũo inter carbones t lam
pades diſtat. qđ carbones q̃dem.
ſ; ei⁹ loci i quo iacuerint tene
bras nõ expellũt. Lampades aũ
q magno flãmaꝝ lumine reſ
plendent: diffuſas circũquaq; te
nebras expellũt. Q¹ ex re notãdũ
ẽ: q ſunt pleriq; ſeoꝝ ita ſimpli
ces t occulti. ſeſeq; i locis minoꝝ
ſub magno ſilentio retinentes: ut
uix eoꝝ uita ab aliꝭ poſſit ag
noſci. Q¹d itaq; iſti niſi carbones
ſunt: Q¹ t ſi ꝑ feruorem ſps ardo
rem habent: tamen exempli flãmam
nõ habent. Hec i alienis cordib⁹ te
nebras pẽaꝝ umeãt. q uitam
ſuam omnino ſeiri refugiũt.
In ſemetipſis q̃dem accenſi ſunt. ſ;
aliꝭ in exemplo luminis nõ ſunt.
Hiꝭ aũ qui exempla ũitatis ꝓpo
nunt. t lumen boni op⁹ ꝑ uni
tatem t ũbũ ministrantib⁹ demonſtrãt.
iure lampades appellant. Q¹a t
ꝑ ardorẽ deſiderij. t ꝑ flãmã ubi
a pẽaꝝ ſordib⁹ errons tenebras
expellit. Q¹ igr̃ in occulto be
ne uiuit: ſ; alieno ꝓfectu minime

phiar. carlo ē. Q̄ uo ꝑ imitatione
scīatas lumen ex se reclaudimus
mīs demonstrat: lampas ē. q
r sibi ardet r alīs luxt. Et ait
sedē tanq̄m mare simile apāllo.
Mare uitreū idest pluciduꝫ: domi
baptism diat. ā quam mundā.
stabilem. nō uento agitatam. nō
in pelago defluentē. ſ tanq̄m do
no dei imobilem traditā ostendit.
S; cum dic̄ i aspectu thyoni lam
pades que sūt sp̄s. r mare uitreū
in aspectu thyoni. ostendit sp̄m
in eo loco ēe quo r fontem bap
tismi. Mare enim aqua ē. r nō
dulcis ſet amara. Q̄d ē ḣ mare
nisi baptism̄ r pn̄a. Sic enī
ait. d nec sedem tanq̄m mare
uitreū. simile apāllo. Vitreū enī
eo frangit̄. ira r baptism̄ in
nō eo frangit̄ r pcutit̄. Lu
brica ē enī uia seculi huiꝰ: gla
ciali rigōre astricta. Q̄m cum
modicē decipsēcie resolūit. faci
lis ē ad lapsū ruine miseꝝ. Je
remias i ꝓfundū putei sub rig
regis potestate dimīgit̄. i. tracta i
pāēꝝ exno ei a dō fuerāt sepata: a
diabolo demīgit̄. S; huic ethiopꝫ
fidelis pāēr ad pn̄iam eūs̄ assūp
tas origina uitis. i. sine beate an
alīū animatas. sine ei labore aīe
sp̄s r corporis. de ꝓfundo putei mis
sis ad eū pannis uet̄ibꝫ. hoc ē
reductis in memoriā ueteris patris
achibꝫ. qui ꝑ pēm lapsi postmo
dū de ꝓfūdis malorꝝ ꝑ pn̄iam ad
supna relati sūt. d nequis earū
plis absconditas. r sumibꝫ. i. actū

achib⁹ ñ t
t patrono.

monijs scripturā a exo exarauer
et luci restituet. Comple r tu legē
moysi. Cecidit asin⁹ tu fīs sub
pondere. i. caro uicta a pāōne.
Jn ima te r humilia. r sublena
de ruina. Hon erubescas hoī
pāōni subiungi. Finit explanatio.

Incipit hystoria q̄tuor aīaliū.

Et uidi in medio thyoni.
r in circuitu thyoni q̄tuor aīalia. plena oculis
ante r retro. d primal
primum simile leoni. ſ r secūdū
aīal simile uitulo. ſ r tertium
aīal: hīs facies hoīs. ſ r q̄rtū
aīal: simile aq̄le uolanti. Hec
q̄tuor aīalia singula eorū habebāt
alas senas. ſ r in circuitu r intꝰ
plena sūt oculis. r req̄em nō ha
bebāt die ac nocte dicentia. Sc̄s.
Sc̄s. Sc̄s dn̄e ds omp̄s. q̄ erat.
r q̄ est: r q̄ uenturꝰ ē. ſ r cū
darent illa aīalia gl̄am r hono
rem r bñone sedenti sup thro
num. r adorabāt uiuentē i se
cula seculorū. mittentes coronas
suas ante thyonū dicentes. Dig
nus es dn̄e ds n̄r accipe gl̄am
et honorem. r uirtutem. q̄ tu creas
ti oīa. r ꝓp̄ nomē tuū erāt
r creata sunt. ſ r uidi i dextā
sedentis sup̄ thyonū. librū sep
tum intꝰ r foris. signatū. vij.
sigillis. ſ r audiui angl̄m fortē
ꝓdicantem uoce magna. Q̄s ē
dignꝰ accipe librum. r solue sig
na eiꝰ. ſ r nemo potāt i celo
neq: in tra. neq: subtꝰ tram
aperire librū: neq: respicē illū.

Et ego inq̃t flebam multũ. qđ nemo dignus erat aperire librũ: et uidere illum. Et unus de senioribus dicit mihi. ne fleueris iohes. Ecce uicit leo de tribu iuda radix dauid: aperire librum et septem signacula eius. Et uidi in medio throni quatuor animalia et in medio seniorum agnum stantem quasi occisum. habentem cornua septem et oculos septem. qui sunt spiritus dei: missi in omnem terram. Et uenit et accepit de dextera sedentis super thronum. Et cum accepisset librum: illa quatuor animalia et uiginti quatuor seniores ceciderunt ante agnum. et habebant singuli citharas et phialas aureas. plenas odoramentorum que sunt orationes sanctorum. et cantabant canticum nouum dicentes. Dignus es dñe accipere librum et aperire signacula eius. quoniam occisus es et redemisti nos deo in sanguine tuo. ex omni tribu: et lingua. et populo. et natione. et fecisti nos deo nostro regnum et sacerdotes: et regnabimus super terram. Et uidi et audiui uocem angelorum multorum in circuitu throni: et animalium et seniorum. et erat numerus milies milia dicentium et millia millium dicentium uoce magna. Dignus est agnus qui occisus est accipere potestatem. et diuitias. et sapientiam. et fortitudinem. et honorem. et benedictionem. et omnem creaturam que in celo et in terra. et in mari. et que sunt in eis. omnes audiui dicentes. Sedenti in throno benedictio. et honor. et claritas. et potentia in secula seculorum. Et quatuor animalia dicebant amen. Et seniores ce-

ceciderunt: et adorauerunt.

fm̃ hystoria.

Incipit explanatio. iiij. animalium.

Et uidi in medio throni et in circuitu sedis. iiij. animalia plena oculis ante et retro.

Quatuor animalia: quatuor euangelistarum forma. quę plena ante et retro oculis intelligũtur: prima: uel futura contuentur mysteria. uel utriusque legis secreta sonare dicuntur. Et per eandem plationem rerum spiritualium. omnem sæculorum dispositionem enunciare fidem et misterium secretorum celestium patefacere demonstrantur. Deinde unusquisque forma disponitur. Prim⁹ leo unus. Secundus uitulus. Tertia hõ. Quarta aqle.

Siquidem in euangelio. matheus in ordine primus ponitur. Quare primus scripsit. Sed in missione maiores nri primum marchum posuere. Et quod precursor iohes uiam parans ait. Uox clamantis in deserto parate uiam dño. Ut ostenderet apm post assumptionem carnis euangelium predicasse. In mundo enim ipse apostolus dictus est. Bene ergo maiores nri personam leonis marchi euangelistam significare descripsere. Et re uera apissime et uere disserunt. qua et liber eius sic incipit. Initium euangelij ihu apri filij dei: sicut scriptum est in ysaia pphta. Ecce mitto angelum meum qui preparauit uiam tuam ante faciem tuam. Quoniam non est mirum

In parmo im̃ marchi euãgelistę significare delebr.

pspicacit. d.

qđ hic ysaias ꝑ malachiam ẽ posit.
Nam hoc testimoniu ẽtissime i mala
chia legi dignoscit. Siqdem ysaias
mꝫtat salus dñi. malachias angls.
Et ideo i euangelio euãgelij ꝑ angelo.
idest malachias salutẽ dni. quod
idest ysaias nolunt nunciare. Vt
ꝑ fidem euãgelij unte ꝑsentis t fu
ture stabilem ꝓuentus iduẽt. de
inde etiã qđ nunci⁹ dicẽt qđ ẽ an
gelus. ysaie uba assũpsit t dicit.
Parate uiã dño: rectas facite semitas
dei nr̃i. Vt ꝑmissa t pollicita salu
te nunciu ueritatis ostenderet. t ordo
hominu ad ꝓpriẽdam gr̃am repa
raret. In hoc aũt forma leonis ẽ:
qr iohem i deserto ꝑdicantẽ t deser
ta amantẽ ostendit: sic dicẽ. fuit
iohes in deserto baptizans t ꝑdicãs
baptismu pnie i remissionẽ pcꝝ.
Secm animal simile uitulo: luchã
dicẽ. q mr̃ omes euãgelistas greci
sermonis etiã t medie⁹ i grecia.
euãgeliu sc̃ripsit theophilo epo ini
tia nr̃a sacdotali spu dicens. fuit i
dieb⁹ herodis regis iudee. sacdos za
charias. Vt manifestaret aplm p⁹
natiuitatẽ ei⁹ t ꝑdicationẽ euã
gelij. hostiã fuisse effectu ꝑ salutẽ
mũdi. Ipe ẽ sacds: de q dictu ẽ in
psalmis. Tu es sacds i etnu secm
ordinẽ melchisedech. Vbi eni aplus
aduenit: sacdotiu iudeoꝝ obmutu
it. lex t pphia cessauit. Bene g̃
luchã similẽ uitulo dicẽ. Vitul⁹ eni
i ps̃ona sacdotii ponit. sic dicit in
ysaia. Beati q seminatis sup os
aq̃s. Semẽ ubu dicit: aq̃s pl̃m.
immittentes pedes bouis t asini. idest

iudaici t gentilis ppli. Et hic initiu
siuu de zacharie sacdocio assumpsit:
et dicẽ. Fuit i diebꝫ herodis regis iu
dee. sacdos: noĩe zacharias. Et ut
aial habens faciem similẽ hominis.
Matheu dicẽ. q ꝓmus euãgeliu oscꝑ
sit: litis t sermonibꝫ in iudea. Ini
cians euãgelizare ab humana apli
natiuitate dicens. Liber geñationis
ihu apli filij dauid: filij habraam.
Significans descendisse corporaliter ex
semine patriarchaꝝ aplm. sic ꝓmis
su erat in pphetis ꝑ spm sc̃m. Qa
genealogiã dñi sc̃dm carnẽ: uoluit
in suis libris mathe⁹ nunciare.
Et qrtum aial aquile uolans ut.
Iohem dicẽ q in asia euangeliu ulti
mus sc̃ripsit. Incipiẽs a uerbo: ut
ostenderet eundem saluatorẽ q ꝑ nb
digniat⁹ ẽ nasci t pati. ipm ante
secula dei ũbum ee. Ipm e celo ue
nisse: t post mortẽ itm ad celum
remeasse. Hij sunt qtuor euãgliste
quos ꝑ ezechiel sps sc̃s significauit
in qtuor aialibꝫ. Et ꝓpea aũ i qtuor
mũdi partes: fides apliane religio
nis disseminata ẽ. animalia aũt
s̃: qm̃ ꝓpt̃ aiam hoĩs ꝓdicat euã
geliu apli. Nam t celis plena erat:
int⁹ t foris. qm̃ puidet euãgelia
que dicta s̃ a pphis: t que ꝓmise
rit i priori. Cruia aũ eoꝝ recta. qr
nichil ꝓuium i euãgelijs ẽ. Et alas
senas: tegentes eum t facies suas.
Velata sunt eni que tegebant i ad
uentu ei. Euãgeliu aũt grece: qđ
i latino inꝫtat bona adnunciatio.
Grece eni eu: bonu dicit. angelus
adnunciatio. Vnde t angel⁹ nunci⁹

inꝑtat. Bene g. ihes aqla uo
lans scribit. qr neq: de humani
tate dñi. neq: de sacdocio. neq: de
ihe in hermo subsante. s: dse
rens omia humilia. ad ipam
altitudinē ech rcendit. Et q̄si mo
re aqle uolantis: de ipo ꝑpo loq̄t
dicens. In pncipio erat uerbū: t
ubū erat apud dñm: t ds erat ubū.
S; questio orit quomodo h q̄tuor
aīalia. t i medio thronī. t in cir
cuitu thronī. plena ocis ante t retro
sebunt. ut p locis specialit intelli
gant: Qd si locabit sedm litām
intellectu fuerit: erroē faciūt.
Jam enī sup dictat i medio thro
ni sedentē apīm: t p circuitū semo
nes. nūc aūt die i medio thronī
aīalia. t p circuitū thronī eadem aīa
lia. Si aūt corda apponas. h oīa
cognoscas ee spualia. qr solū de
capite dicit t membris. T hron9
enim grece: sella ꝑtat latine.
Hic aliquādo sedem: aliq̄ndo thro
nū dicit. ubi aps sedeat. Hic thro
nus ecla e: supra q̄m aps sedere
dr. Et hec aīalia que dicit i me
dio thronī. t in circuitu thronī ea
dem ee aīalia. idest i medio ecle
euangelia. t p circuitū ostendit ma
ta ee: t unum oīa. Qa t euāgelia
in semonib9. t semones sine euan
gelijs ee nō possūt. Qo m enim
erant aīalia in circuitu sedis. ubi
iam supdictat uigīti quatuor
semones occupasse locū: nisi ut i
telligas semones t aīalia unū ee.
In medio thronī qd die: in apī on
pore ecliam sanctam cognosce.
ta ut apd t membra unum hoīe
intelligas fieri. Plena ocis qd die
ante t retro: legem t euāgeliū in
telligē. siue t p spm sēm p ꝓpe
ta diuina fidelib9 inspirante. t an
te t retro omia circumspiciencia. t
ꝑata t futa conspiciencia. Animal
primū simile leoni. Fortitudo ecclie
ostendit i leone: sic dic. Et ecce le
leo de tribu iuda. S; q̄m sit fortis
ecclia: in sedo ostendit. Simile
aut uitulo. idest uictime. Hec e
enim fortitudo: eccliam uictima
ri. Et q̄d sit leo t uitul9: iterio
declarat. Habens int̄ faciem sic
ho. humilitatē dic ecclie. Qe cum
habeat adoptionē filioꝝ dei: ut
dr ut ho michil ꝑ humanitatē
possidet. sic de dño dictum e. Cui
cet in forma dei nō rapinā ar
bitrat9 e ee se equalem deo. s;
semetipm exinanijt formā
serui accipiens. in similitudinē
hominum facty: t habitu inuent9
ut homo. Humiliauit se obedi
ens factus: usq: ad mortē. Et q̄
sint aīalia ista: in q̄rto ostensit
dicēs. Simile aut aqle uolanti.
Hic in aqla michil de circuitu nomi
nauit. nisi q fortis fuerit i pas
sione: sit i leone. Et q semetipm
semel obtulerit in holocaustō:
sit in uitulo. Et qui rationalis
fuerit. idest ꝑtā rectorē. psentia
ordinet. futura ꝓuideat. ut ei
a quo factus e patrem recognoscat.
Et quod i ope emittat: sit in ho
mine. Et michil ꝓdit si more
aqle i extremitatis penna:

semp i celo oculos habuerit. h est semp patriarchas & apostolos ecclia: tanquã membrana cẽt diuinitas. Cum & adhuc sol iustitie i corpore nõ fulgeat ut dies manifestaret. ẽn illi in ista seculi nocte. i celo idest in ecclia fulgebãt sicut stelle. Postq̃m uero sol iustitie emicuit. & diuinitas sue lumen p cunctem manifestauit. & subdit legi ministrũ se ostendit. & apostolos duodecim ut diem faceret elegit: & i h quatuor animalia omnem ecclam congregauit. Et dum illa tria aliqs explesset nouit aquile in quarto celo ubi cadauer fuit ne despectat. semp exemplaris oculos figeret. ut semp hec tria suspensis duorum testamentorum gubernaculis eleuaret. Hec faciũt membra: que cũ capite cupiunt esse unita. h quatuor animalia singula eorum habebãt alas senas p circuitum h his quatuor animalibus ostenditur uigintiquatuor seniores. nam sicut ale quatuor animalium: uigintiquatuor ale fuit. Et in nouitio thymiamate uidit animalia. ubi se dicãt seniores uidisse. Nam quomodo animal sex alis simile potest esse aquile. cui aquila duas habeat alas. aut quomodo illa tria animalia. i. leo. uitulus & homo alas habere dicũtur. cui eorum p speciem habere nõ uidemus. Sed hoc in mystico nõ ut sonat esse credam? Senas at alas hic describunt: qui i his sex diebus exhortande plenas quomodo constat: sui uaticinii uerba diffundit. Ad quas at senas alas hic dicuntur: qd duodecim bis uiginti quinq; fiũt. i. bis duodenas. patriarchas & apostolos sca doctrina est. qui sui mundi uanitatem p uerbum docuerit. In hac eadem: doctrina laus ecclie carpunt. & sine regis ses ter repetitã nomen asserit. Que laus ad unum omnipotentem plata: deinde unus suscitatione manifestat. hinc ante oia. esse p omnia. & post oia scla. memorato uatis doctrina p docent. eumdemq; uenturi iudicii oiũ pfectos asserit uoces. Et qr aquilam ecclam dicam? dignum est ut duas alas ei⁹ intuendo duo testamenta esse dicam⁹. p quos ecclia ad celũ uolare dr. Sic enim i hac aquila celusit omnia. & a tergo alas habet aquilam posuit ultimã. Et qr illa tria nõ uolant sed ista sola. apte agnoscas que i exemplaribus nõ te deficiãt. ipm nuncupari ecclia. In ezechiele ut p sem pphete ipm hec pennata animalia subtilit scribuntur. Ut hec euãgelistarum significaret psonas ipas: nob subtilitas descriptionis apiat. nichilq: sermo dei nisi intellectu dubietatis relinqt. Et ar enim dr. similitudo autem uultus eorum facies hois & facies leonis a dextris ipsorum quatuor. Ad enim quatuor hec pennata animalia: seos quatuor euãgelistas ipa unicuiq: libri euangelici initia testant. Nam qr ab humana generatione exorsus: ut p hoiem matheus carpsit. qr p clamorem i deserto: recte per

leonē marcꝯ. Q̄a a sac̄ficio ex-
ors ē: bene ꝑ uitulū luchas. Q̄a
a diuinitate ubi cepit: digne ꝑ
aq̄lam significar̄ ioēs dicens.
In ꝓncipio erat ūbum. ⁊ ūbum
erat apud dm̄: ⁊ dš erat ūbum.
Dum ipām diuinitatis substanciā
intendit: q̄si moze aq̄le oculos
i celo fixit. Et qꝑ electi omēs mē-
bra sūt redēptoris nr̄i. ipe aut̄
redemptor nr̄: capt̄ ē omiū elec-
torꝝ. Et hoc qd̄ membr̄ ei⁹ figūta
sunt: nil obstat si etiam in his
nominib⁹ aīaliū: ⁊ ipe signet̄.
Ipe enī unigenit⁹ dei filius: uacāt̄
factꝰ ē ho. Ipe i sac̄ficio nr̄e re-
dempcionis: dignat⁹ ē moꝛi ut
uitul⁹. Ipe ꝑ uirtutem sue fortī-
tudinis: resurgeat ut leo. Leo
ū aptus celis dormire phibet̄. Q̄a
ab ipa morte i qua ex humani-
tate redemptor nr̄ dormire potuit.
ex diuinitate sua īmortalis ꝓma-
nendo uigilauit. Ipe ⁊ post re-
surrectionē suā ascendens i celos:
i supioꝝ⁹ eleuat̄ ut aq̄la. Totū
q̄ nob̄ simul ē: ⁊ nascendo ho.
et moriendo uitul⁹. ⁊ resurgendo
leo. ascendendo aq̄la factꝰ est. Di-
qz ꝑ hec aīalia euangelistas qua-
tuoꝝ. ⁊ sub eoꝝ specie simul ꝓfec-
tos hoīes iam supi⁹ significari
diximꝰ. restat ut q̄m unusq̄sq;
electoꝝ i istis aīalib⁹ uisionib⁹
exꝑmit̄ ostendam⁹. Omīs enī elec-
tus atq; i una dñi ꝓfectꝰ ⁊ homo
et uitul⁹. ⁊ leo simul ⁊ aq̄la ē.
Homo enī rationale aīal ē. Vitul⁹
aūt i sac̄ficio mactari solet. Leo
uio fortis ē bestia. sic̄ sept̄ū ē.
Leo fortissim⁹ bestiaꝝ: ad nullī⁹
pauebit occursū. Aq̄la ad sublī-
mia uolat. ⁊ inreuberatis ocīs
solis radijs intendit. Omīs itaq;
q̄ in ratione ꝓfectꝰ ē: ho ē. Et
q̄m semetipsū ab hui⁹ mūdi uo-
lūtate mortificat. uitul⁹ ē. Q̄a ū
ipa sua uolūtaria mortificatiōe
dīuīna omia fortitudinē sec̄i-
tatis habet: leo ē. Vnde sept̄ū ē.
Iust⁹ aūt q̄si leo confidens absq; timore
erit. Certissime iste talis leo ē. Q̄i
ū subtilit̄ contemplat̄ ea que celes-
tia atq; celestria sūt: aquila ē.
Igit̄ q̄m īmus quisq; ad rationē
homo. ꝑ sac̄ficiū mortificatiōis sue
uitul⁹. ꝑ fortitudinē sec̄itatis leo.
ꝑ contemplationē ū effic̄at̄ aq̄la.
recte ꝑ hec sc̄a aīalia signari un⁹
q̄sq; ꝓfectꝰ pot̄. Q̄d ideirco dicim⁹.
ut ea que de q̄tuoꝝ aīalib⁹ dicta
sūt: ꝑtīnē quoq; ad ꝓfectoꝝ sin-
gulos demonstrem⁹. Sz; quāuis
nob̄ de eisdem euangelistis ⁊ sc̄is
ꝓphetis q̄stio oriat̄. cur ho ⁊
leo a dextris ꝝ q̄tuoꝝ hīe ꝓpo-
nat̄. Hec enī sine ammiratiōe ē.
cur duo. ille a dextris. ⁊ unus hoc
ē a sinistris dr̄. Et rursū queri-
dū. cur aq̄la nō a dextris uel sinis-
tris. sup aūt ipoꝝ q̄tuoꝝ memorat̄.
Duas itaq; q̄stiones nob̄ abscidim⁹.
quas oportet ut apiente dño dis-
soluam⁹. Homo q̄ ⁊ leo a dextris.
uitul⁹ ū a sinistris ē ꝓpos̄t̄. A dex-
tris ⁊ enim lenitatē: a sinistris ūo
tristitiā habem⁹. Vnde ⁊ sinistrū
nobis ē dicim⁹. hoc qd̄ aduersum

Quando ista aīalia
q̄tuor euangelistis adaptat̄

Descript̄

ee putam⁹. Et sic ꝑfati sum⁹
p hoiem icarnatio. p uitulu pas
sio. p leone uo auctoris ñi re
surrectio designat. De mēnate
autē unigenit filij q redempti
sum⁹. os electi letati s. Q itemq
de ei⁹ resurrectione letati s. Q a
ei⁹ ego t natiuitas t resurrectio
leticiam discipulis ꝑbuit. qs ei⁹
passio attristauit: homo t leo a
dextris. Vitulꝰ ũ a sinistris ei⁹
fuisse descḇit. Jpi namq; euāgliste
sci: de ei⁹ humanitate gauisi sc:
de ei⁹ resurrectiōe confirmati: q de
ei⁹ passiōe fuerāt attristati. Ho
g t leo a dextris e: qr redempto
ris ñi eos mēnato uiuificauit:
resurrectio confirmauit. S; uitulꝰ
a sinistris: qr mors illos eos ad
momentū ꝓtris i infidelitate ꝓstra
uit. Jure aut aq̄le locꝰ: ñ iusta
set desup ee descḇit. Q a p h qd
ei⁹ ascensionē signat: seu qr ubiq
patris dñi apd patrem ee denun
ciat. Sup euāgelistas actos. iohes
uiuute attemplationis extollit.
Cum qbꝰ t simul de ei⁹ deitate lo
quit. ac cū oībꝰ subtilꝰ attem
plat. S; si aq̄la cū tribꝰ aīalibꝰ
aduncta. q̄tuor aīalia ee memorat.
muru q̄modo desup ipoz q̄tuor
ee descḇit? Hui qr iohes p h qd
i pncipio uerbum uidit: etiā sup
semetipsū transijt. Nam si ñ tran
sisset: uerbum i pncipio ñ uidisset.
Q⁹ g t semetipsū transgressꝰ e: ñ
iam solummodo sup cta. s; ad
unctū t se. sup q̄tuor fuit. De
q̄t. Et facies eoz. t penne eoz:

extente desup. facies t penne ex
tente desup scribunt. qr omis iten
tio. omisq; attemplatio scōz sup
se tendit. ut illd possit adipisci:
qd in electis ꝓficit. Sine eni homo
opi. seu si mulcet attemplationem.
tūc uacat hoc qd agit bonū e: qñ
ei placere adipiscat a quo e. Nam
q bona agere uidet. t p h nō ds ꝙ
hominibꝰ placere desiderat: iten
tionis fue facie deorsum ponit.
Et qd i sac eloquio ea que diuinita
tis fide attemplant. ut p hoc qd
intelligit occupari ad questiones
possit: qr nō dulcedine beatitudinis
saciari appetat set dcti⁹ uideri: iste
sine dubio intellectꝰ sui pēnas
desup nō extendit. Q im sensꝰ sui
uiuacia i āereo appetitu occupat:
pennas quas subleuare i altū t qbꝰ
subleuari ipe potuit: multū depo
nit. Q⁹ in re pensandū nob e: ut
omne bonū qd agit. p intentionē
semp ad celestia subleuet. Q enim
p bona que facit āternam gl'am acci
pisci: pennas suas t faciem deor
sum reprimit. Hinc eni p pphām
de q̄bdam dr. Victimas i pfundo de
seruabāt. Q d enim s aliud lacte me.
ones. nisi uictime oones nre sic
septi e. Sacrificiū deo spūs attribulat⁹.
Et sup nō nulli q ꝓpria se i pce la
mentis afficiūt. ut aut āena lue
adquirat: aut hominibꝰ sci uideāt.
Q d isti nisi uictimas i pfundo de
ferūt. Q p h quoq; qd in āereo s:
oones sue sacrificiū deorsum po
nūt. Et lecti at qr t in bono ope
re omnipotenti deo — — —

i e ipatio.
Q p h q⁹ i āereo amore s
requiūt. oonis sue. te.

placere appetit. z p ꝺemplatio
nis gr̃am ẽnam iam beatitudi
nẽ degr̃are ꝺcupiscit: faciles z pen
nas desup extendit. Seq̃r. Due
penne singulor̃ iungebant. z
due tegebant corpora eor̃. Dictũ
fuerat faciles z penne eor̃ extenta
desup. atq; mox subiunctũ ẽ:
h̄ qđ dixim⁹. q2 due penne singu
lor̃ iungebantur. ubi aptẽ itelligit
q2 extendebant desup z iungebãt.
Due ũ tegebãt corpora eor̃. Qđ aũ
penne aiãliũ nisi ale nominãt.
Q̃m in te nobis diligem pfectionẽ
querendũ ẽ: que sũt quatuor
penne sc̃ã. ex q̃b⁹ due extente
iugiter. Due ũ eor̃ corpora tegũt.
Si enim uigilanter aspicim⁹. q̃tuor
ee uirtutes inuenim⁹: q̃ a terris
actib⁹ omẽ pennatum aiãl leuãt.
In fidẽ scilic; amor z spes. de p̃
tãs aũt amor z pñia. Penne q̃
sibimet iunte supi⁹ extendũt.
q2 sc̃ã mentes amor z spes ad su
pna eleuant. Ue aptẽ quaq; ꝺum
te nominant. q2 electi sine dubio
amãt celestia que sperãt: z spãt
que amãt. Due uo corpora tegũt.
q2 amor z pñia ab omipotentis
ꝺei oculis eor̃ mala p̃cta abscondũt.
Dictum ẽ itaq; quod due penne iu
gunt. qño amor z spes elector̃
corda ad supiora eleuãt. z ad celes
tia suspendũt. Due aũt pene tegũt
corpora. qño eor̃ mala p̃cta a fa
cie iudicis ctẽ amor z pñia absc
ondũt. In eo enim qđ se peccasse
meminer̃: q2 pmescit z deflent.
qđ aliud q̃m corp⁹ operiũt. Q̃

facta ẽnalia p supducta opa bona:
abstricto examine abscondit. Sep
tum q̃ppe ẽ. Beati quor̃ remisse
sũt iniq̃tates: z quor̃ tecta s̄ pãa.
Q̃ ea enim tegim⁹. cum malis ac
tib⁹ bona facta supponim⁹. O me
enim qđ opt⁹: infern⁹ ponit. z h̄
unde optatur desup ducat. Q̃modo
enim abnegam⁹ mala que feci m⁹.
q̃si occultalm ei rei supducim⁹.
q̃m erubescim⁹ uidi. Q̃ nãq; libet
enim sci uiri in hac uita sũt: ha
bent ctẽ qđ ante ꝺei oculos opti de
beant. Qđ omino ẽ impossibile
ut aut i opẽ aut i locutione num
q̃m delinq̃nt. Unde z bs Iob q̃ pfec
ta q̃dem omiũm diãt. ꝺei tamen
uocem audiens. seq; sepẽ de ipa
sua imperfecta locutione reph̃ens:
dicebat. Manum meam ponam sup
os meũ. In manu q̃ppe opatio. in
ore locutio ẽ. Manum g̃ sup os
ponẽ ẽ: pãa locutionis p uirtutem
boni operis tegere. Libet hr̃es hm̃i
ad huius rei testimoniũ magistrũ
gentiũ paulũ uocare. q̃lit⁹ scẽm il
lud aiãl alis q̃tuor imitatẽ aspiãt.
Et ar q̃b⁹ duab⁹ ad supiora p uolat.
duab⁹ uo pẽnis corp⁹ tegit. q2 p̃cta
que egãt abscondit. Videam⁹ igit⁹
q̃nt⁹ huic amor ad celestia eleuat:
cũ dicat. Mihi uiuere xp̃s ẽ: z mori
lucrũ. Cognoscam⁹ q̃nta spe ad supi
ora attollit⁹: cũ dic. Hr̃ã ꝺũsancto
i celis ẽ. Unde etiam saluatorem ex
pectam⁹ ꝺũm nr̃m ih̃m xp̃m. Ui
deam⁹ si z in tantis uirtutib⁹ positꝰ
ad huic amet. Castigo inq̃t corp⁹
meũ z seruitutẽ subigo. ne forte

q̃libet

cū alijs ꝓcauū ipē rep̄b' ef-
ficiar. Cognoscam' si hūc mala
fecisse pemiet. Ego sum minim'
oīum ap̄lor' q̄ nō sum dign'
uocari ap̄ls. qr ꝓsecut' ēcl'iā
dei. In quib' ūbis q̄d aliud q̄m
duricia nīe mīas accusat'? Hos ū
et post bapt̄sma mlta mala imi-
tim'. et tamē fleri recusam'? Qua
mor unq; pennis scā aīalia utunt'.
quib' et ꝑ amorē et spem ad celes-
tia euolant. et ꝑ timorem et pīam
scā in se illicita deplorāt. Sc; q̄
dēm ē due pēne singulor' iunge
bant'. hoc fortasse intelligī' q̄d nō
pennas ꝑp̄as euolantes iungant.
sc; uni' ad alterū penna iuncta
sit. Vt penne inuicem eleuare
ueisim'. sibi in iunctione ope-
rent. Q̄ in re questio oriī' q̄si
due penne que leuār' amorē et spē.
due nō que opera regūt timorē
et pīam designāt. cur due que
carere iunct' dicant' iuncte ēe.
et due que op'a regūt nō dicāt'.
Sc; hac in re facilis deo largiēte q̄stio
oriunt'. Q̄d scor' penne iuncte
sūt amor et spes. Due nō penne
que opa regūt: sibimetipsis.
ad alterum iuncte nō sūt: timor
et pīa. Quod enim p lapsu cri-
minis. amendo et penitendo. et af-
fligendo penitur. Per eor' casū ꝑ
fidē fleūt amare. Paul' in se
crudelitatem p̄tē ꝓsecutoīs plan
xit. Omēs tamē unam patriam
appetūt. aut unū auctorē dīm
ꝑuenire festinār. Due q̄ singu-
lor' penne iuncte s': et due nō

siūt. Q̄a ꝑ amorem et spem unū
ē q̄d delidant. sc; ꝑ timorem et pīam
diuīsum ē q̄d deplorant. Sequit'.
Et unumq̄q; eor' coram facie sua
ambulat. Quem sup' fuerat. unū-
q̄q; eor' ante faciem suam gradie-
batur. Hunc aūt dī. coram facie sua
ambulabat. Ipā itaq; repenta iu
dex ē sententia. Sc; q̄ coram i ꝓsē
ti dicim'? possum' subtilit̄ inqui-
rendo discernere. q̄d sit ante faciē
ambulare: atq; aliud in p̄senti.
ante faciem q̄ppe ambulare ē: sibi
metipsi absentem nō ēe. Omis enim
ir' qui uitā suā solliciti'
aspicit. et diligent̄ obsidāt. q̄ntum
cotidie in bonis crescat. aut for-
tassis q̄ntā a bonis decrescat. Iste
q̄ se ante se ponit: coram se am-
bulat. Q̄ppe qui uigilant̄ inter
utrum sungat an defluat. Q̄ q̄
uite sue custodiam negligit discu-
tere. que agit. que loquit'. que
cogitat. aut despicat. aut nesciat: co-
ram se iste nō ambulat. q̄ q̄lis
sit i suis moribus uel actibus ignorat.
Hec sibimetipsi p̄sens ē q̄ semetipsū
cotidie cognoscere atq; cognoscere solli-
cit' nō ē. Ille aūt uacāt̄ se ante se
ponit. sibiq; inp̄sens ē: qui se i
suis actibus tanq̄m alium attendit.
Nam sūt multa pecca que omittim'?
sed ideo nob' grauia nō uident'.
q̄ ꝑuasor nos amore diligentes. clau-
sis nob' oculis i nīa deceptiōe blan-
dimur. Vnde fit plerūq; et nīa
grauia mala: leuit̄ ex ꝑ.uior'
malis grauit' iudicam'. Sc; ꝑcm
q̄ppe ē. q̄ fit hoīes seipsos amantes

Q̄ si due p̄ne
leuār' amore
et spe

& ꝛ ſcim⁹ qꝫ uehemēt claudit oculꝰ
cordis: amor ꝓuat⁹. & ex quo fit ꝛ
nos hoc qđ agim⁹ ꝛ graue ee non
exiſtimus nobis detestabile. pleriq;
agat̄ a ꝑximo. ꝛ nimis nobis de-
testabile ee uideat̄. Sz; qre hoc qđ i
nob uile uidet̄. ꝛ nb graue uidet̄
i ꝑximo. niſi qꝫ nec nos ſic ꝑximū
nec ꝑximū aſpicim⁹ ſicut nos. Si
enim nos ſic ꝑximū aſpiceremꝰ:
mīa reꝓhensibilia diſtricte uideremꝰ?
& rurſum. Si ꝑximū aſpiām⁹ ut
nos: mūqm nobis eiꝰ actio appareret
intollerabis. & sepe fortaſſe talia
egimus. hoc male diuiſū mēcis
nīe iudiciū corrigere. ꝓ legis ꝓep
tum moyſes ſtuduit: cum dicat.
Ut iuſtꝰ debet ee modius. equuſq;
ſextarius. Hinc ſalomon ait. Londꝰ
et pondꝰ. menſura ꝛ menſura. utruq;
abhominabile e apđ dm̄. Scimꝰ
qꝫ in negociatoꝝ duplici pondere.
aliud maiꝰ aliud minꝰ e. Nam
aliud pondꝰ habent a quo appen
ſant ꝑximo ad domādū ponderē le
nion. ad accipiēdū uo grauia gra
ua ꝓparant. Omis itaq: homo q
alīt̄ penſat ea que ꝑximo. ꝛ alīt̄
que ſua ſūt: pondꝰ ꝛ pondꝰ hr.
Utrum ꝙ abhominabile e apđ dm̄.
Quia ſi ſic ꝑximū ut ſe diligēt. huc
in bonis ſic ſe amaret. & ſi ſic ꝓ
ximum ſic ſe aſpiceꝛ. ſe in malis
ſic ꝑximū iudicaret. Debemꝰ ꝙ
nos metipſos ſolicite uidere: noſq:
ipos ut dictum e ante nos ponere.
Ut peccata aīalia inceſſanter immitan
tes: ſciamꝰ quid agimus. ocam
facie nīa ſemꝑ ambulemꝰ. & niſi
aut ſic paulo ante iam diximꝰ
oculam faciem ſuam nō ambulāt. qa
ea que agūt numqm̄ conſiderāt. de
quibꝰ ſcriptum e. Qui letant̄ cum
malefecerint. ꝛ exultāt in rebꝰ
peſſimis. Sepe nō ītus qui eos ꝓ
pter deflet. ſed ipi frenetico⁹ more
plangūt ꝛ rident. Alij indigentibꝰ
de rebꝰ ꝓprijs multa languint̄. ſz;
cum occaſionis tempus uenīt in
digentes oppmūt. eoſq: qbꝰ ualue
runt rapinis uaſtant. Nonūt an
te cogitationis ſue oculos bona que
faciunt. ꝛ nō ponūt peſſima que
cōmittunt. Alij uidetur coram fa
cie ſua nō ambulare. qꝫ ſi ſibi
metipſis ꝑſentes eent: cuncta ſub
talī que agūt uideret. & qualīt
bona opa malis actibꝰ ꝓdant ag
noſcerent. Sic ſeptī e. Et qui mer
edes congregauit: miſit eas in ſaculo
ꝓfuo. De ꝓfuo q̄ppe ſaculo alii
unde exiſt. qđ aliunde mittit. Qua
indiſcrete mentes. mdeſq: ex bo
no ope adqrunt: non aſpiciūt
qm̄ ex malo ope ꝓdant. Alij eaſ
natem corporis ſeruat. ſeq: uigi
lanter circumſpicat. neqđ foris re
ꝓhenſibiliter admittat. Siue actꝰ
eſt: aliena nō diripit. ſed tame i
corde odium fortaſſe de ꝑximo
ſeruat. & cū ſeptī ſit. qui odit
frem ſuū omicida e: obſidat qm̄
ſit mundꝰ i ope. ꝛ nō ꝓpendit qm̄
tum ſit crudelis i mēte. Quid iſte
niſi ſibi metipſi ſapiēs e: qui in
cordis ſui tenebras ambulat ꝛ ig
norat. Alius jam aliena nō diripit.
jam exꝓbꝰ ab immūdicia ceſſauit.

iam inte

iam mente ꝑa ꝑrmũ diligit. ⁊ malo⁹ ꝑãtu⁹ ꝺseus. lamentabilime se i ꝑeb⁹ affligat. Sꝺ; finita ꝓce ꝺe q̃ bus in hac mundo gaudeat requirit. et in tꝝalib⁹ gaudijs negligẽtẽ animũ ꝺimittit. Hec ẽt. nec i eo lac̃ma⁹ mensurã imꝺata gaudia ꝺamnãt. sicꝫ: ut bonum nimis rideno ꝓdat. qꝺ plangendo lucrat⁹ ẽ. Ꝯ itaq; oram facie sua nõ ambulat. qꝫ ꝺampna que pati⁹ ꝺspi cere recusat. Sꝺ quam quippe ẽ. ☞ or sapiencũ ubi artifica ẽ: ⁊ or stultor⁹ ubi leticia. Jn cunctis ꝙ ꝙ agimus. diligenter nos metipsos ꝺspicere mãnus ⁊ cautius ꝺebem⁹. ☞ r pennata aũalia sequentes nobis metipsis ꝑsentes simus. ⁊ oram facie mã semꝑ ambulem⁹. Qꝺ ẽ ꝙ qꝺ ꝑ se uocem audit ymnoꝺo nis magne: nisi qꝺ sermonẽ ꝓꝛe ꝺicatonis qui facit a ore pẽm labi: penitencie sequit. Et ũsi ⁊ eni qui ꝺum ꝓꝛaue agunt a ꝓꝛis recta non auꝺiũt. nescit qm̃ sint gra ua que omittit. ꝺnꝫ. ex sua igno rancia in sno stupore secum s: ⁊ la entes in culpis quasi molliter quiesc cit. Sic̃ ꝺe quoꝺam ꝓꝛatore. ⁊ sec̃o ꝑ⁹o ꝺicit. requiescut in tecb⁹ suis. q; secur⁹ iacent i pc̃is. Cum uo audiue ꝓ⁹si ũbum ꝑꝺicatonis apiunt. que sint supplicia cꝛa agnoscere. qui ũo iudicij. qm̃ subtilis exa minatio ꝺe singulis q̃bq; pc̃is. illi o ꝺetegetur. implent gemitib⁹. ⁊ nõ se capientib⁹ suspirijs afficiũt. aꝫ; magno pauore ꝺensi i luctu et fletib⁹ erumpũt. ☞ rophama uox magne cõmotonis sequit. q; post ũbum ꝑꝺicatonis ꝺũsos aꝫ; peni tencia luct⁹ auꝺiunt. Qꝺ enim pri⁹ q̃m iacebant i uulnere. tacti post modum mani medicine cum dolore reꝺeunt ad salutem. ☞ e hac ymnoꝺo penitencia ꝑ ꝓphamam aliu ꝺic̃. Sedes ei⁹ stillauit: ⁊ mota ẽ tra. Qꝺa cũ ymnis uestigia i mente auꝺiencia figunt: ipa mens in sui ꝺfidatone turbata mouet. Hinc psalmista ꝑ pc̃or⁹ ꝺoctor⁹ ꝺicit. Qui sedes sup cher ubin mouet⁹ tra. Hinc ꝑ afflictis et penitentib⁹ ꝺepcans ait. Conmo uisti tram ⁊ ꝺturbasti eam. sana ꝺuisio nes ei⁹ qm̃ mota ẽ. Terra q̃ppe mo ta ⁊ ꝺturbata. ẽ pc̃or ꝺe cogitatone ma tus sui anar⁹. ⁊ ad pñie lamenta ꝑ ducit⁹. Sicc̃am enim homini ꝺem ẽ. Terra es ⁊ in tram ibis. Et aret ꝙ ut lanet⁹ ꝺuisio tr que mota ẽ. Qui ten⁹ pc̃or qui ꝺe culpis suis afflige⁹. ꝺe electis mie gaudio solet⁹. Ꝯ ẽ itaq; uox ymnoꝺis magne. qm̃ unusq; sua acta ꝺijudicans. in afflictone pñie ꝺuatur. Sꝺ; q̃ uox ipa ꝺicat. audiam⁹. Benedicta gla ꝺni ꝺe loco suo. Loc⁹ enim maligni sps. fuerit ꝺeꝺa peccatoꝝ. Sꝺ; cum sibi metip sis mali ꝑ pñiam reꝺeunt ad uitam. gle ꝺni loc⁹ fiunt. iam enim se ꝺ se erigit. iam pñie lacrimis insequit⁹ mala que ꝺiserat. Jnde ꝙ audit⁹ benedicto gle i laude ꝺei. unde pri⁹ sonabat creatoris iniuria ꝺe amore ꝑsentis sci. Et ꝺeꝺa penitencium fiut ꝺño loc⁹ su⁹ que pri⁹ in pc̃is posita. fuerant loc⁹ alienus. Jpi aũ qui a pc̃is suis ad ꝺnm ꝺuertit⁹

nō solum delent lacrimis pusa que fecer: sz etiam mris oplb⁹ ad alta pficiūt. t uelud scā aīalia dei omī potentis fiūt. ut signus t utrumlb⁹ ad alta euolent. Vt trām fundit⁹ delemnt. t acceptio dei dono: se ad celestia p desidium suspendāt. de qb⁹ adhuc subdit. Et uocem alarū aīaliū psequēciū alt ad alterum.

Audit post se ppha uocem emotionis magne. Qa sic dēm ē: ubum pdi canciū. luct⁹ penitenciū sequit. Audit post se uocem aīaliū alarū. q: ex ipō luctu penitenciū: oriūt utiles soboles. Vt tantomagis i scā oīone pficiant. qnto se ante orationem uite nequit egisse memine rant. Sz; ē in his ūbis magna dubitatio. q: nō apte p ppham dicat. ut hoz unumqdq: aīal suas alas mī semetipsos peruiat. nec nō ēt eadem aīalia alis suis se uicissim feriant. ut ala huius alterum. t ala alīus istud aīal tangat. Sz; q: plerumq: in sac eloq̄o ideo aliq̄d obscure dr. ut dispensante deo mirabilit t multiplicat exponat. nos earum uīe utraq: exponē langorē dnō debem⁹. Sepe iam alas aīaliū. utiles diarim⁹ ee soboles. Qm ī g: unusquisq: aīal alas suas excutientes alteram peruit. nisi qd apte dat intelligi. q: si scā aīalia efficim. ut⁹ i nō utilitatem exeritat. dum una alīam ad pfectionem pulsat. E ex t enim qs hr ūbi dei sciencia. atq: p eam scīam didicit ut uisca t misedie habeat. E scīam q̄ppe ūbum di die. Date helemosinam. t ecce omīa mūda fiūt ub. Cum iam ē miserios in elemosinis exit. ūba sc̄ē auctoritatis legit. Et quia⁹ in eis de mīa dr. ubius p exprimentū intelligit. Ibi enim septē ē: paupum erat pē. Qd ē g: quod hec pennata aīalia uicissim alterum ad alterū ferunt. in qd omīs sci seipsos suis utrumlb⁹ tangūt. t sese ad pfectum exercitant ex desidiosē utilitas aliene. Non enim unus dant omīa. ne i superbia elat⁹ cadat. Sz; huic dat. qd tibi nō dat. t tibi dat qd illi negat. Vt dum iste desidat bonum quod habes. t ipe nō habet: te sibi i cogitatione pferat. Et rursum dum habere illum despicis qd ipe nō habes: te illi intua cogitatiōe postponas. ut fiat qd sept̄aim ē. Superiores sibi inuicem arbitrantes. Vt enim pauca ex multis loqr. ista mire abstinēcie ut⁹ tribuit. t tm ubum scīē nō hr. Ille dat ubum scīe. t tm utilit pfecte abstinēcie apphendē conat. t nō ualet. Huic libertas uocis tribuit. ut oppressis q̄bq: precionis solaciū impendens: ad defensionem iuste libere loquat. Sz; tm adhuc multa in hoc mūdo possidens: relinquere omīa uolet t ualet. Illi uo iam datum ē omīa terrena relinquere. ut nichil in hoc mūdo capiat hre. sz; tm auctoritatem uocis et peccantes quosq: nō psumit exercere. Et ideo pl⁹ loqui libere debuit. q: iacet nō hr unde hoc mūdo teneat. loqui et alios libere recusat: ne ipa uite sue q̄cē pdat. Istis ut⁹ pphie data ē: multis iā que uentura sunt

n pdcō agrīatōne

pnder. ser tam pſens parum egri
tudinē aſpiciens atq; apacies nō
ualet curare. Illi data ē cumulōis
gra. atq; a corpore parum molestia
ui pſentis oōnis repellit. S; cū
qd seipm paulopost sequat igno
rat. Hinc itaq; dispensatione omps
ds sic in electis suis sua dona dis
pensat: ut t ista det qd illi negat.
et altius mai qd alta minui tribuat.
Quatenus dum uel iste hinc illum as
picit. qd ipe non hꝫ: uel ille huc
manus accepisse aſidat. qd sibi mi
nus adee pensat. dona dei alt in al
teru. i. uicissim hoies admirent.
Atq; ex hac ipa admiratōe humiliet
alt alti. t quem uidet habere qd
nō hꝫ: cui diuino iudicio sibi pre
latum putet. Alis g suus uicissim
aiāha feruit. cum sē mentes al
terius se uirtutib tanguit. t tange
do earitant. atq; caritate ad pfun
dum uolant. Alis g tangunt.
q inde se uicissim ad pfectum cari
tant unde uolant. Hec itaq; ds
omps agit in ordib hominu.
qd fac in regionib tra. Omnia
namq; unicuiliber regioni fructus
tribuere omes. Ser siunaquelibet
regio altius nō indigt oionem
cum alta nō habuisset. Vnde fit ut
hinc uinu. alti uo habundancia
olei tribuit. Hanc multitudine pe
cor. illam uo ubtate habundare fa
cit frugum. Vt cum illa illi deferat
qd ista nō hꝫ: t ista reddat qd illa
nō detulit. t sic p comunionē gīe
sibi simul etiam diuise ait iunctę
sint. Sic enim regiones tra: ita

sunt mentes scōr. que dum uicis
sim sibi aferūt. qui fruct suos regiōes
regionib impendūt: ut in una os
caritatis ugant. S; int hec sciendū
ē: q sic electi quiq; hoc semp i alijs
attendūt qd a deo meli accepert. ei
ipi ut eos sibi in cogitatiōe pferūt.
se illis i humilitate subtinat. ita re
pbr mens numqm aidat qd alt
boni amplius qm alt habeat. Neq;
enim pensant qd bona spualit
acceperit. t ipis desint. s; que bona
ipi: t que mala adsint alti. Et ei
omps ds ad hoc uarios singulis di
uidat. ut alterum alti in cogitatiōe
humiliet. ad hoc repbi prahibit bo
nu qd acceperit. ut ex eo i elatione
pdantur. dum semp aidant bona
que ipi habent t alij n hnt. t num
qm ppendere studeant qnta bona
alij habeant. t ipi n habeant. Qd
g diuina pietas i augmto disponit
humiliatis. hos mentes repbe in
augmto uidit elationis. Et ex dui
sitate muneru ab eo deficiūt. unde
crescere in humiliatis bona debue
runt. Propt hoc g necesse ē trs
hōmi. ut in nb semp debeatis aspiāre.
qd minus habetis. In parmis ū hoc:
qd ub amplius acceperit. Quatenus
sup uos metipsos. eos p bono qd
ipi habent t uos nō habetis aspia
tis. ad hoc quoq; obtinendū etiam uos
ex humilitate crescatis. Si enim
et uos in illis acceptu bona ppenditis.
et illi in ub aidant dona que ha
betis: uicissim uos tangitis alis. ut
caritatis semp ad celestia euoletis.
Et intus plena ś oculis. Intus de quo

malis occultum sit lumē euangelij. qđ nō nisi a sēis fidei oculis aspicit. et qđ ipī sēi humilitate oneeh: sui cum claritatem reseruant. Corpora itaq; aīāliū id eo plena oculis desēbunt. qz sēm acho ab oī parte circumspecta ē. Bona desiderabilit̄ quidens. mala sollert̄ cauens. Et hoc laboriosior ē: ubi sēm mens uehement̄ in uigilat. ne inherat eor̄ oculis. et mala sub bonor̄ specie abscondat. Cum sui specta fuit ꝑ uota sēm: ne sic sint libera ut superba sint. Qđ a sepe superexcedit in ūbis. et uidem appetit hūmas ꝑuitates. He sic sit humilis ut formidolosa. qz alīqn amor rectitudinis animū: ut laq̄ que recta s̄ nō ꝑsumat. S; cm in animda cogitatione: humilitatem ee simulat. Hec sic sit parca ut tenax sit: qz pleriq; tenacia parsimonia appetit cetera. Vt ite ac necessarie uidear̄ uiue: qđo egenis parmo ni uult impendē. Qđ a nonnūqn effusio sese inām putat. Aliud enim ē pietatis studio necessaria parentis dare: aliud ea que possident̄ sine meritis mendicē dispgē. Qđ qđ gr̄ in radice intentionis agitur. pensandum ē quo mito apd iudicem eternis habeatur. Sic saluator ait. Si oculus tuus simplex fuerit. totum corpus tuum lucidum erit. Oculum uidelicet intentionem. Corpus uō actionē nominās. Qđ a si nūa intentio apd dm simplex fuerit. in ei⁹ iudicio nūa acho tenebrosa nō erit. Corpora gr̄ aīāliū plena sunt oculis. cum se hic inde caute circumspiciūt. Hec gr̄ ꝑdicationes quinis quibus sint una

// corpora animalium plena oculis.

ē in qz de uno ore pendunt. sic sui ui⁹ in paradiso cum sit unus. in quibus partes diuisi ē. Oculos aut intus et foris hīre aīāliа dicunt̄. idest ꝑdicationem noui testamēti puden cia spālem ostendit. qui et secreta cordis inspicit. et supuenīcia uidet q̄ sint intus et foris. d le sene testimonia s̄ librorū ueteris testamēti. Ideoq; uigintiquatuor faciunt tot numos. qđ et seniores sup̄ tribunalia. S; sic animal uolare nō pōt nisi pēnas habeat. ueteris testimonij ꝑnuntiata testimonia. p que tollit̄ a tra et uolat. Semp enim qđ ante dēm ē: et postea factum inuenit. Illud fidem facit indubitabilē. Rursum tra et ale si nō essent aīālibus. unde trahant nōia hītis. Nisi enī que ꝑdicant̄ ꝑphe in apo nō fuissent impleta: inanis enim ēt ꝑdicatio illor̄. Hec tenet ecclia catholica. et ante p phas ꝑdicta. et postea in apo assumpta. Volat et nūo tollit̄ ala unum aīal. Hereticus aut̄ q testimonio pphico nō utit̄: adstruit eis aīāha scz nō uolāt qz sunt terrena. Iudeus aut̄ q accipit nouū testamēti ꝑdicationem: adstruit eis ale s; nō uiuūt. i. manem ꝑdicationem hoīb⁹ afferūt. facta dictis nō referentes. Sunt aut̄ libri ueteris testamēti q̄ accipiunt̄. xxiiij. ut diuinis patres aplos iudicare pplm suū oporteret. Innouantib⁹ enim aplis et dicentib⁹. nos oīb⁹ nōis relictis secuti sum⁹ te: qđ erit nob? Respondit dns nr̄. Cum sederit filius hoīs sup̄ solium gl̄e sue. sedebitis et uos sup duodecim tribunalia. iudicantes duodecim

trib⁹ isrł. Ds; t patrib⁹ q iudicati s:
ait iacob patriarcha. Dan iudicabit
et ipe ppłm suum mt fres suos. sic
una trib⁹ isrł. Et a sede pcedbant
fulgura. t uoces. t tonitrua. t septē
facule ignis ardentes. Significat
pdicationes t repmissiones. a deo. t
minas. Ham fulgura aduentum
dni significant. Voces aut noui tes
tamēti pdicationes. Tonitrua aut
qd electa fuit uba pdicatoꝝ: idicat
turba. facule ignis ardentes: domu
sps sci qd in lignum passionis ē red
diturum. Et cum hec fierent. accidit
se die unus ex maioribus natu t
adorasse dnm. cum darent aīalia
illa gl̄am t honorem. idest euan
gelica acho scilicet dni t doctrina.
cum ad impleſ; ante p illos p̄nun
ciatum ūbum. digno mitiq; cant
tant. Scientes secreta t ūbum dni
ministrasse. Denique t qz uenīat q
mortem diuungēt. t coronam immor
talitatis solꝰ dignus suscipiet. omēs
habebāt p gl̄a aliquas actus suo
ronas. t preter coronas suas sub
pedib⁹ eiꝰ. i. pp̄ eminētē victoriā
api: omes uictorias sub pedib⁹ eiꝰ
straueř. Hoc t in euāgelio suppleuit
spūs scō ostendendo: qn earierūt ob
uiā ei. alii uestimenta sua pternebāt:
alii palmas t ramos de arboribꝰ.
Duos scilicet pplos ostendens. unum
patriarchaꝝ t aliū pphaꝝ magnoꝝ
uiroꝝ. qz qsq; habebant palmas
victoriaꝝ suaꝝ. et pēm uictori ho
minū apō eas sub pedib⁹ iactabāt.
Palma aut t corona idem significat.
qm nō dat̄ nisi uictori. sic illi mit

Bms. cap̄ ē cuius
i pncio. nō ē ista
uer.

tentes coronas suas clamabāt di
entes. Dignꝰ es die ds nr accipe
gl̄am t honorem t uirtutē. qz tu creas
sti omnia. t pp̄ tuā uoł creata
et creata sunt. Erant iqd
et creata sunt. Et erant scīm deū
a q̄ cuncta prius q̄m fierent possessa
fuit. Creata fuit aut. t ut á nob
uideret̄: sic moyses die. Hone
ipe ē pat̄ tuus q̄ possedit te: t fe
cit t creauit te. Possedit i psen
cia. fecit i adam: creauit et adam.
Et uidi sup dextrā sedentis in thro
no librū sept̄i intus t foris. sig
natū sigillis septem. Liber q̄
hic intus t extus narrat̄ septꝰ.
p̄sentis mūdi omis creatū. cuiꝰ ex
teriora pspicit dns t interiora agi
noscit. Vel exercit exactus mūdū
iuxte potentiae ārumsept̄um. uel
scrutatur intus euidentia maies
tatis. Septem sigillis signatꝰ dr.
ut p̄sentis ebdomade definito qua
mundus constat apparat. Siue li
ber septus duo ſ testamenta: uetꝰ t
nouum. Q d aut dicat intꝰ t fo
ris: lex ē ante aduentum. qd au
dit in lectione. Intꝰ cum non
intelligit̄. qz t in lege euangelium
latet: sic ezechiel dicit. rota in ro
ta. i. euāgelium intra legem. sed
occultꝰ iacebat sic psalmographus
ait. Et enebrosa aqua in nubibꝰ
aeris qz obscura ē scīa in pphis.
Sed salomonis uoce attestante dici
mus. Sa lā regni ē celare ūbum:
et gl̄a dei ē inuestigare sermonē.
Qz a t honor ē hominū eoꝝ. idest
regnoꝝ ~~regnoꝝ~~ secreta abscondere

moyses.

Sanct.

Salomon

er gl̃a dei ē mistia sermonis ei⁹
ꝓdicare ⁊ apire. Quedam ub̃ in
obscuv: dicat̃ i lumine. i. apte ex-
ponit̃. que in allegoriarū obsc̃i-
tatib⁹ audiuis. Magne ūo utilita
tis ē ipa obsc̃itas eloquior dei. q̃
exedens ūbum fastidiū dilatet⁹.
ut ostensꝰ capiat quod capē nō pos
sit ociosꝰ. Habet quoq; maiꝰ aliud.
q̃ sc̃ipturē sacre intelligencia que
si in cunctis ēet apta nulesceret. In
q̃bdam locis obscuritatib⁹ tanto ma
iori dulcedine inuenta trahit: q̃n
to maiori labore fatigat animū
quesita. ⁊ ex enim ezechielis nūc
uocat dr̃. Cumq; aspicerem animalia.
apparuit rota una sup̃ terram.
Quid aut̃ rota nisi sc̃am sc̃ipturam
significat. que ex oī parte ad
auditor⁹ mentes uolutat̃. ⁊ nul
lo erroris angulo a p̃dicationis
sue angulo tranet̃. ⁊ ex oī aut̃
parte uoluit⁹. q̃ int̃ aduīsa ⁊ plana
ex recte ⁊ humilit̃ inedit. Circuli⁹
q̃ppe p̃ceptor⁹ illius: modo sursū
modo deorsum ē. Quia ipa que p̃
fectioribꝰ spūalit̃ dicunt⁹: infirmi
oris tm̃ literam intelligūt. docti ūo
p̃ spūalem intelligenciā in altam
ducūt. Vis namq; paruulor⁹ i fac
tu esau ⁊ iacob: qd̃ alē aduenarū
mittit⁹ ut benedicat⁹. Alē ūo p̃ sup
positionē matris a patre benedicat⁹.
nisi iusta sacre lectionis hystoriā
pascatur. In qua uidelicet hystoria
si ad intellectum paulo subtilꝰ
astringat⁹. uidelicet q̃ iacob primo
genita bñonem subripuit. ſ; ubi ꝺ
debitam accepit. q̃m ut ardente

dicit.

patre de talentis m̃cedem em̃at.
Ac nō siquis altius sentiens. utrūq;
facta uelit p allegoriae secreta discu-
tere. panus ab hystoria i mistiū sur-
git. Qd̃ ē enim qd̃ ysaac de maio
ris filij sui uenatione cōmedē ꝺeu
piscat: nisi qd̃ oms ds iudaica ppl̃
bonam opationem delidauit. ⁊ ul
lo tardante minorē rebecca supposuit.
q̃ dum iudaicꝰ ppl̃s bona opa foras
querit. gentilem ppl̃m mat̃ gr̃ē in
uoluat. Ac omīa pat̃ abum bo
ni opis afferret: ⁊ bñonem frīs ma
ioris acciper. Qa eosdem cibos ex
domesticis aīalib⁹ p̃buit. Qa gen
tilis ppl̃s placere deo de earūdē⁹
sacrificiis nō querens p uocem ppl̃e
dicit. In me fuit ds uota que reddā
laudationes t. Qd̃ est quod isdem
iacob manus ac brachia ⁊ collum
edinis pellib⁹ tegit. nisi qd̃ ei⁹ edus
ex pāo offerri soluit. ⁊ gentilis
ppl̃s ēnis q̃dem in se p̃ca mactauit.
⁊; cohoptum se p̃cis ēnalib⁹. non
erubuit ds̃ā. Qd̃ ē qd̃ uestib⁹ frīs
maioris iduit⁹. nisi quod sacre sc̃ip
ture p̃cepta que maiori ppl̃o data
fuerunt: in bona opatione uestit⁹
ē. ⁊ eis minor i domo ut⁹ que
maior foris erat ens unc⁹ reliquit.
Qa ille gentilis ppl̃s p̃cepta tenet in
mente: que iudaicꝰ ppl̃s hr̃e non
potuit. dum solam in eis litteram
attendit. Et quid ē quod ysaac
eundem filium nolat quem bene
dicit. nisi hoc qd̃ de gentili ppl̃o dns
dic̃ p psalmistam. Populꝰ que nō
cognou seruiuit m̃. ob auditum
auris obediuit m̃. Qd̃ ē ꝙ quod

plenitudem nō uidet: ⁊ tamen que
ei eueniant in suō uidet: Hinc
qđ omps ds cum p pphas suos
pdicaret gentilitatu grām progan
dam: eum in plenitudine p grām nō
uidit. Quem taē i errore derelict.
et tamen qz hoc quando que col
lecturus erat p bnōnis grām p
uidit. Vnde idem iacob gentilis
ppli figuram tenens: in bnōnē.
dicit. Ecce odor filij mei: sicē odor
agri plen cui benedixit ds. Sicē
enim in euangelio ūitas dicit:
ager ē hic mundus. Et qz gen
tilis ppls ad fidem pduct⁹ p elec
tos suos i unūsō mundo uirtu
tib⁹ redolet. odor filij odor agri
plen. dicē namq: redolet flos
uue. qz magna est ūitus et oppi
nio pdicator⁹ que hebriant men
tes sapientiū. dicē flos oliue.
qz suaue ē opus mīe. qđ more olei
refouet ⁊ nitet. dicē flos rose. qz
mira ē fragrantia que ruralat ⁊
redolet ex odore mīm. dicē flos
lilij. qz candida caro ē de incorrup
tione uirginitatis. dicē flos uiole.
qz magna ē uirtus humilitū qz
ex declivio loca ultima tenentes se
p humilitatem i altum licet non
subleuent: tamen celestis regionis
ppuram in mente seruāt. dicē redo
let spica cum ad maturitatem pducit.
qz ⁊ bonor⁹ opum p fructu ad socie
tatem eor⁹ qui eternam esuriunt
parat. Qz a gē gentilis ppls i elec
tis suis ubiq: p mundum sparsus
ē: ⁊ ex eis uirtutib⁹ quas agit
omipotēs. qui intelligunt odore
bone ūitutis replet. Dicat recte.
Ecce odor filij mei: sicē odor agri ple
nus. Sz qz idem ūitutes ex semetipso
nō habet: adiungat. cui benedixit
dns. Et qm isdem elector⁹ ppls p
quosdam etiam i templatiōe surgit. p qsdam ū in actiue uite opa
pinguescat. recte illic addit. det ti
bi dns de rore celi ⁊ de pinguedine
terre. Nos enim desup ⁊ subtiliter
cadit. ⁊ quociens de rore celi accipi
mus tociens p effusionem templa
tionis intime: de supnis aliqđ te
nuiter uidemus. cum uō p bona opa
etiam p corp⁹ agimus: tunc terre pin
guedine ditamur. Quid ē autē qđ
esau ad patrem tardius redit. nisi
quod iudaicus ppls ad placendum
dnō seruo reuertit. Cui ⁊ hoc in bene
dictione dr. Et empulsq: erit cum
soluat iugum de collo tuo. qz á ser
uitute diaboli ⁊ pēi iudaic⁹ ppls
in fine liberabit. Sicē sēptum est.
Donec plenitudo gentium intraret.
et sic omis isrl saluus fieret. Que
paruulor⁹ ipa euangelica hystoria
i miraculi operatione reficiat. qđ ydrias
uacuas dns aqua ipleri precepit.
eandemq: aquam factam in uino
uidit. Sz cum euangelistarum inge
nio audiunt. ⁊ sacram hystoriam
credendo ueneranter. qđ intimus in
nuat requirunt. Qz enim mutare
aquam in uino potuit. etiam ua
cuas hydrias ualuit factam uino
replere. Sz impleri ydrias aqua
iubet: qz ipius ⁊ sacre lectiones
hystoria corda nra implenda sūt:
et aquam nb in uino uidit. qm

ipa hystoria p allegoie misteriu
in spualem nob intelligenciā omu
tatur. Rota g quasi p ām ta
hiē. qp paruulis humili sermōe
ornandat. Et tamen magnis
spualia infundens quasi arculū
in altum leuat. Et inde rursum
erigit. unde ām tangē paulo
ante undebat. Qa uo undiq: he
dificat. quasi p calum rota curit.
Vnde t in lege scptum ē. Facies
candelabrū ductile de auro mun
dissimo. astile ei9. t calamos. t
cyphos. t ferulas. ac liba ex ipo
pendencia. Qd in candelabro nisi
redemptor humani geīs delig
nat. Qi in natura humanita
tis infusit lumen diuinitatis.
ut mundi candelabrū fieret. qua
tenus in ei9 lumine omis pāx
in quibus iacēt tenebris uideret.
qui pro eo t quod naturam mā
sine culpa suscepit. tabnaculum
ex auro purissimo fieri iubet. Duc
tile aut ferendo pducit. qua
et redemptor nr qui ex deitate
et natiuitate pfect9 ds t homo
exstitit. passionē t dolorem ptulit.
et sic ad resurrectionis gl'am pue
nit. Et ex auro quippe mundissimo
ductile candelabrum fiut. qr et
pcm non habuit. t cū ei9 corp9
p passionis detrimenta ad īmorta
litatem pfect. Nam ita fiunt
aīe quo pcussionib9 potuiss: pfect:
omino non habuit. In membris
aut suis que nos sumus: cotidie
pcussionib9 pficit. Qa dum nos
tundimur t efficimur ut eius
membra ee meremur. ipe pfect.
de cui9 corpore scptum est. Et
quo totum corpus p nexum. t
iunctionib9 subministratū et
structum: crescit in augmentum
dei. Corpus quippe illius: nos os
sumus. Et nexus uo t in iuncho
nes corpus ligatur. quia dum
capita pectus. dum pectora brachia.
dum brachijs manus. digiti ma
nibus s iuncti: ac membra cētā
membris inherent. corpus oe effi
ciunt. Sic sci apli qr redemptoi
nr ppinqui extiterunt: quasi
pectus capita inhesit. Qs qa
mes sūt secuti: quasi iuncta
brachia pectori fuerūt. Qt bus
dum pastores t doctores subiuncti
sunt p bona opa: manus brachijs
inherent. Hoc uo oe corpus
redemptoris nr cotidie p nexus
et iunctiones ligat. t subminis
trat in celo. Qa cum ad eum il
luc electi ducunt: ei sua membra
colligunt. De quo bene dr. Sub
ministratum t structum crescit
et augmentum dei. Qi a ds omps
redemptor nr qui in se quod pfi
ciat nō habet: adhuc p membra
sua cotidie augmentū habet. Vnde
rursus scptum ē. Donec occurra
mus os in unū pfectum. in me
suram etatis plenitudinis xpi.
Astilem uo eiusdem candelabri. ipa
eccia debet intelligi. que corpus
eius ē: qua in tanta aduersa liba
stat. Calami aut qui de astile
pdeunt pdicatores sūt: qui dulce
sonum in mundo ediderūt. unde

cantacū nouum. ephi aī uno re
pleri solent. Q̄d auī mentes au
dituꝝ nisi ephi sunt: que á scīs
p̄dicatoribꝫ uno scientie repleāt.
ferule auī quid ē aliud nisi uo
lubilitas p̄dicationis. ferula enī
ex oī parte uoluīt. t p̄dicatio
que nec adūsitate rameꝝ potest.
nec ꝓsp̄itatibꝫ eleuatur. ferula ē:
q̄ t int̄ adūsa fortis: t int̄ p̄spa
sublimis. Hec timoris habet an
gulum: nec elationis. In cui⁹ uo
ligi ualet: quia p̄ cuncta se uo
lubilit̄ trahit. Vt aī hoc quod
exemplo causa ꝓtulimus exeq̄
mur: bene post calamos ciphos
et ferulas in candelabro describit.
Q̄ una postea quam diximus p̄e
dicationis grām atq; uolubilita
tem. illa uirens patria sequit.
que aīabus scīs ideſt floribꝫ uer
nat etīns. ferule enim ad labore
ꝑtinent. lilia ad retributionē.
Itaq; sicut apud moysen ferula
doctrina p̄dicationis accipitur:
ita hic ꝑ totam ipa sacra sept̄a
signat. Q̄ pha ꝙ dum scā aīa
lia uidet: admiratur. Cumq; as
picerem aīalia. apparuit rota una
sup̄ tam. Q̄ua in re queredū
ē cum int̄ius rote seruabant. cur
una rota prius apparuisse dī.
nisi antiquo ꝑpō uetus solum
modo testamētū datum ē. quod
erudiendum mentem illius q̄si
rota uolueret. Bene aī rota ea
dem sup̄ tam apparuisse dicit.
Y ezechiel enim hominī dēm est.
Terra es t in tam ibis. Rota

ꝙ sup̄ tam apparuit. quia omps
deus legem sup̄ peccatoꝝ corda
docet. Sc̄; q̄ hec pennata aīalia
scōs ut diximus euāgelistas desig
nant: quomodo prius aīalia. t
postmodum rota una aspicitur.
dum ante testamētum uet⁹ fue
rit: t postmodū sci euangeliste
secum sunt. Sc̄; intelligere i hs
possumus quod illi prius á ꝑpha
uisi sint: qui mito transcenderunt.
Nam quanto scīm euangeliū testim
onius excellit: tanto t predica
tores ei⁹ in descriptione ꝑphica pre
ferri debuer. Quamuis sit adhuc
aliud qd̄ in hac descriptione asida
ri debeat. q̄ ꝑphie sps sic intrat
semetipsum. anteriora t posteriora
simul colligit. hec simul ꝑphe lin
gua ꝑferre non possit. Sc̄; ampla
que under disparatis sermonibꝫ
emanat. Et nunc ultima post
primam. prima post ultimam loquit̄.
Vnde ezechiel ꝑpha sub figura sce
uuisalis ecclie. euangelistaꝝ gla
ꝑ. nij. aīahum similitudinē uidit.
et ūn repente illa subiugit. que
antiquoꝝ q̄rūꝫ gesta sunt: ut pa
renter indicet simul se uidisse. qd̄
carnalis lingua non sufficāt simul
dicere. Q̄ua uo quatuor aīalia t
ꝑfectos omes significari diximꝰ.
asidandum quoq; ē quosdam sanctoꝝ
et ante legem fuisse: qui naturali
lege districte uiuerent. t omipo
tenti dño placerent. Y oft aīalia
ꝙ rota describit. quia electoꝝ
multi apud omipotentē dnm ꝑ
fecti t ante legem fuerūt. Sin

uio aīalia solos ut diarum⁹ euan
gelistas debemus accipe: ē adhuc
aliud quod ꝛsidare debemus. Vide
bat enim sēs ꝑpha. qꝫ hec ipa ūba
que obscūtatibus obuoluta ꝓferē
bat. nō iudaico ꝑlo ser genitū⁹
pandereūt. Hobis g̃ loquens pu⁹
aīalia t post rotam describere uo
luit. qꝫ nos ad fidem domino lar
giente uenientes: nō ꝑ legem euā
gelium. ser ꝑ sēm euangeliū legē
didicimus. Vbi uio uel qualis ro
ta apparuerit adiūgit cum dicit.
Quarta aīalia hīs quatuor facies.
ubi t adhuc subdatur: ē t aspect⁹
rotarum t opus eaꝝ quasi uisio
maris. t una similitudo ipāꝝ q̃
tuor. t aspect⁹ eaꝝ t opa. quasi sit
rota in medio rote. Qd ē hoc qd
cum una rota dicatur: paulopost
adiungit. quasi sit rota in medio
rote. nisi quod in testamenti ue
teris littera. testamenti nouī la
tuit ꝑ allegoriam. Vnde t rota
eadem que iusta aīalia apparuit.
quatuor facies habere describit.
qꝫ sēptura saē ꝑ utrūq; testamēta
in quatuor partib⁹ ē distincta.
Veteris t enim testīm in lege t ꝑphis.
Nouum uio in euāgliis. atq; in ac
tib⁹ aplōꝝ t dictis. Sciatur autē
qua ubi faciem mutandum⁹. ibi
quod necesse ē mutemus. Rota ū
quatuor hīt facies. qꝫ pu⁹ resecan
da mala in ꝑphis uidit ꝑ legem:
postmodū uidit ꝑ ꝑphas. Sub
ultus ū ꝑ euāgliū. ad extremū
aūt ꝑ aplos. ea que in culpis ho
minum resecarent aspexit. Potest
quoq; intelligi qd. iiij. facies rota
hāt. ꝓpt hoc quod sēptura sacra ꝑ
grām ꝓuocationis ostensa: in q̃tuor
mundi partes mouet. Vnde t
bene eadem rota una prius quarta
aīalia apparuit. t postmodum.
iiij. facies habuisse describit. qꝫ
nisi lex euāglio ꝛordinaret: in q̃
tuor mūdi partes nō mouerent.
Sequit. t aspect⁹ rotaꝝ t opus
eaꝝ: quasi uisio maris. Recte
sacra eloquia uisioni maris simi
lia narrant. qꝫ in eis magna uo
lumina sententiaꝝ: cumuli sen
suum. Hec mutato mari similis
sēptuna sacra dicit. qua firmant
in ea sententie lauans sacrato bap
tismatis. Vel ctr ꝛsidandum ē qꝫ
naut⁹ in mari nauigaturus: cum
ad desiderata tras tendim⁹. Hobis
aūt qd ē mdesidio. nisi illa tra de
qua scriptū ē. Porcio mea in tra
uiuentium. Lignū aūt ut diu
cucurrit cum mare transit. ē t sem
qꝫ sēptura saē lignū crucis ꝑ le
gem nob ꝓnunciat cum dicit.
Maledict⁹ homo qui pependit in
ligno. Qd redemptoꝝ nūc paul⁹
attestat dicens. Factus ꝑ nob ma
ledict⁹. Et ꝑpham ꝓphetā quoq; lignum
annunciat cum dicit. Dīs regnauit
a ligno. ē t rursū. Mittamus lignū i pane eius. Et euan
geliū ūo lignum crucis aptē ostē
dit. ū ipa dnī passio ꝑ ꝑpham
ē declarata. Et aplos ū hec eadem
crux etiam in ūbis t opib⁹ te
nuit: cum paulus dicat. Michi
mund⁹ crucifixus ē: t ego mūdo

Rota hīt fᵉ fines

ꝯ ich ablir glari: in cruce dñi
nr̄i ihu apl̄i. Hobis g̊ qui ad
eñam patriam tendim⁹. sep̄tura
sacra p. iiij. suas facies mare ē:
que crucem adnunciat. Q̄a nos
ad ām uuenciū ligno portat.
Hisi aūt maris sep̄turam sacram
similem ciceret. ꝑpha minime di
xiss̄. Repleta ē ām gla ⁊ scien
cia dñi. sic̄ aq̄ maris opientis.
Sequit. Et una similitudo ipāz
q̄uor. ⁊ aspect⁹ eaz ⁊ opa quasi
sit rota i medio rote. Una simi
litudo ipāz ē. iiij. q̄ qđ p̄dicat
lex. hoc etiam ⁊ ꝑphe. Q̄d denun
ciant ꝑphe: hoc euāgelia. Q̄d
Q̄d exhibuit euāgliū: hoc p̄dicauer̄
apl̄i p mūdū. Una g̊ ē similitu
do ipāz. iiij. quia diuina eloq̄a
et si q̄rib⁹ distincta sunt: tamē
sensib⁹ unita. Et aspect⁹ eaz ⁊
opa. quasi rota in medio rote.
Rota in rota ē: testamēti nouū sic̄
diarim⁹ intra testamētū uet⁹. hoc
et testamēti nouū exhibuit. Vt
enim pauca de multis loq̄r: quid
ē quod adam moriēte p̄ducit eua.
h qđ moriēte xpo ecclia format:
Q̄d est quod ysaac ad imolandū
ducit. ⁊ ligna portat. ante sup ipo
nitur ⁊ uiuit. nisi qđ redemp
tor nr̄ cum ad passionē ducit:
lignum sibi crucis ipe portauit.
et sic in sacrificio ex humanitate
p nob ē mortuꝰ. ut tamē immor
talis maner ex diuinitate. Q̄d
ē qđ homicida p⁹ mortem sūmi
pontificis absolut⁹ ad ām pro
priam redit. nisi quod humanū
genus quod peccando sibimetip̄
mortem intulit. post mortem u⁹
sacdotis uidelicet redēptoris mī
pāor⁹ suor⁹ uinculis solut⁹. ⁊ in
paradiso reparat. Q̄d ē quod i ta
bernaculo ꝓpiciatorii fieri iubet.
sup qđ duo chrubin unum ad
sūmitatem unam. ⁊ aliud ad sū
mitatem aliam ex auro mundis
simo ponunt. expandentes alas
et opientes oraculum. qui se mu
tuo respiciunt uersis uultib⁹ i
ꝓpiciatorii. Hisi quod utraq; tes
tamenta ita sibi in mediatorem
dei ⁊ hominum agruit. ut qđ
unum signet: hoc alterum exhi
beat. Q̄d enim ꝓpiciatorii. nisi
redemptor humani gen̄is designat:
De quo ꝑ paulum dicit. Quem
ꝓposuit deus ꝓpiciationem p fidem:
in sanguine ipius. Q̄ uid ū p
duo cherubin que plenitudo sc̄e
dicunt. nisi utraq; testamenta sig
nata sunt. ex quib⁹ unum ad
sūmitatem unam ꝓpiciatorii aliud
uo ad sumitatem alteram aptat.
Q̄a quod testamenta uet⁹ de incar
natione mī redemptoris exhibent ꝑphan
do p̄mittit: hoc testamentum nouū
p̄fecte narrat exhibitum. Duo ar̄
cherubyn ex auro mundissimo
facta sunt: q̄ mutuaq; testamēta
pura ac simplici ueritate. expandūt
uo alas ⁊ oraculum opiūt. quia
nos qui omipotentis dei oraculū
sumus: a culpis immundab⁹ sep̄te
sacre edificatione tegimus. cuius
dum sententias solliciti accipim⁹:
ab errore ignorancie eius alis

.d.

uelamur. Duo cherubÿn se mu
tuo respiciũt. usis uultab⁹ in ꝓpi
catorium. q̃ utraq; testamẽta in
nullo a se diserpant. ⁊ quasi ad se
metipsa uicissim facies teneant. Q̃a
quod unum ꝓmittit hoc aliud ca
uet. Et dum int̃ se mediatorem
pie dñm uident: facies quippe a se
metipsis cherubÿn aũtent. siquod
unum testamentum ꝓmittẽt aliud
negauit. S; dum concordiã de me
diatore dei ⁊ hominũ loquunt̃: ut
uicissim se respiciant: in ꝓpiatorio
intendunt. Rota ꝙ in medio rote
ẽ: quia inest testamento ueti ⁊ tes
tamentum nouum. Et sicut sepe
iam diximus quod testamentum ue
tus ꝓmisit: hoc nouum caruit.
et quod illud occulte annunciat.
hoc istud caritum apte clamat.
Prophetia ꝙ testamenta noui testa
menti uet⁹ est. ⁊ capitulo testamẽ
ti ueteris testamentum nouum. Sequit̃.
ꝓ. iiij. partes eã: ibant. ⁊ non re
uertebant̃. De alibi diuina eloquia.
nisi ad corda hominũ uadit. S;
ꝓ quatuor partes euntes ibant. q̃
scꝛiptura sacra ꝓ legem ad corda ho
minum uadit. S; ꝓ quatuor par
tes euntes ibant. q̃ scꝛiptã sacra
ꝓ legem ad corda hominũ uadit sig
nando misticum. Ꝉ ꝓphas uadit
paulo apertius ꝓphando dñm. Ꝉ euã
gelium uadit caritando quem ꝓpha
uit. Ꝉ apl̃os uadit ꝓdicando eum
quem patr̃ in nr̃am redemptionẽ
misit. Hinc ꝙ rote facies ⁊ uias.
q̃ sac̃ eloquia ostendunt noticiam
ꝓceptoꝝ cum caritatione operum. S;
ꝓ. iiij. partes uadunt: q̃ distine
tas ut prediarim⁹ q̃ꝫb⁹ loquunt̃.
Uel ẽt q̃ in cunctas mũdi regionib⁹
inẽnatum dñm ꝓdicant. De q̃b⁹
apte mox subdit̃. Et non reuertẽbãt̃
cum ambularent. Hec supius
de aĩalib⁹ dicta sunt. sed non cadẽ
intelligi de rotis que aĩalib⁹ pos
sunt. Rotas quippe signare testa
menta diuinꝝ. ⁊ testamentũ uet⁹
ambulant quidem ei ꝓ ꝓdicationẽ
ad mentes hominum uenit. S;
p⁹ semetipsum reũsum ẽ: q̃ ita
litteram in ꝓphetas suos ⁊ sacrificijs
usq; ad finem seruari nõ potuit.
Non enim sine immutatione ꝓmã
sit. cui in eo spũalis intelligencia
defuit. S; redemptor nr̃ in mundũ
uenit: hoc spũaliter sentit intelligi.
quod carnaliter inuenit tenen.
Itaq; dum spũaliter littera eius intel
ligitur. omnis in eo illa ẽnis caritã
do unificat̃. ⁊ testamentum ũ nouũ
etiam ꝓ testamenta ueteris paginas. tes
tamentum ẽnum appellatum ẽ: q̃
intellect⁹ illius nũq̃m mutat̃. Be
ne ꝙ dr̃ quod rote euntes ibant:
et non reuertebant̃ cum ambularẽt
Q̃a dum nouum testamentũ nõ re
cendit̃. dum uetus iam spũaliter
in intellectu tenet̃. post se non re
dunt. que usq; ad finem mundi
immutabilia ꝓsistũt. ambulant ꝙ
s; non reuertunt̃. q̃ sic spũaliter ad
cor nr̃m uenimus: ut eor̃ ꝓcepta
uel studia ullius non mutentur.
Sequit̃. Statura quoq; erat rotis
et alitudo: ⁊ orribilis aspect⁹. Q̃d
ẽ q̃d scripture sacre eloqui tra h̃

.d.

in se narrantē. ut in ſtatura altitu
dinem. ⁊ orribilis aſpectus. i. āribi
lem hīē memorentē. Q uerendus
nob magnoqꝫ ē. que diuine ſēp
tuit. que altitudo. qui orribilis
aſpect⁹ dī. Scendū g ē: qꝫ ſcrip
tura ad uitam ꝛgruit bene opan
tes. Vnde ꝑ paulum dī. Q ſtat:
uideat ne cadat. Q etiam diſcipul'
dic̄. Sic ſtate in dño hīmi. ⁊
ꝓpha. qui ſe uita uel moribꝰ an
te dñm uidebat: ait. Viuit dñs
in cuꝰ aſpectu aſto. Altitudo uo
electis reg ꝓmiſſio. ad qđ tunc
ꝑgitur. quando iam mortalis u
te omis corrupcio ſubtrahet. Orri
bilis uo aſpect⁹ ē tibi gehēne: q
ſine fine replos cruciatui ſeruat.
Statura g in rectitudine ꝓmiſſionis
ē. Altitudo in celſitudine ſupne
ꝓmiſſionis. Orribilis uo aſpectus:
in imis atq; auerꝛb⁹ ſuppliciꝭ ſequē
tes. Septima g ſacra ſtatuam hīt.
Q a mores ad ſtandum dirigit. ut
auditꝰ mentes ad ārenam ſcripſ
ture non curuent. Altitudinē
hīt: qꝫ in celesti patria: etne unte
gaudia ꝓmittit. Orribilem quoq;
aſpectum hīt: qꝫ oīb⁹ regbis ge
hēne ſupplicia ꝓmittit. Extendit
g ſtaturam ſuam in edificatione
morum. Extendit altitudinē i ꝓ
miſſione ꝓmiorꝫ. Extendit orribi
lem aſpectum i auerꝛb⁹ ſuppliciorꝫ.
Recta ē enim i ꝑceptis. dicta i ꝓmiſ
ſionib⁹: orribilis in imis. hīt
ſtaturam: cum ꝑ ꝓphām dī. Q eſ
cite agere pūſe. diſcite bene facē.
querite iudicium. ſubuenite oppſſo

statura altitudo orribilitas ſpptice ꝓ ſit

desigꝫ ſpptica

iudicate pupillo. defendite uiduā.
Et rurſum. frange eſurienti panē
tuum. ⁊ egenos uagoſq; induc in
domum tuam. Cum uideris nu
dum opi eum: ⁊ carnem tuam
ne deſpexeris. hīt altitudinem: eū
ꝑ eundem ꝓphām dī. Non erit ꝑ
amplius sol ad lucendum ꝑ diem:
nec ſplendor lune illuminabit. ſ;
erit tibi dñs i lucem ſempiternam.
et deus tuus in gl̄am tuam. hīt
orribilem aſpectum: cum infernū
deſcribens dicit. Dies ultionis dñs.
annus retributionum iudicij ſyon:
et ſuccenſus torrentes eius in picē.
et humus eius in ſulphure. ⁊ erit
tra eius in picem ardentem: ⁊ nocte
⁊ die. ⁊ non extinguet in sem
piternum. Q uam beatus quoq; iob
deſcribit dicens. Et eram tenebroſa
et opacam mortis caligine. Et erā
miſerie ⁊ tenebraꝝ. uby umbra mor
tis et nullus ordo: ſed ſempiternus
horꝛor inhabitat. hīt ſtaturam: cū
ꝑ eam dñs ꝓpheus pollicetur dicēs.
Sicut celi noui ⁊ tra noua. que
ego facio coram me dicit dñs.
ſic ſtabit ſemen uram ⁊ nomen
uram. Illi enim iacenti coram dño
dic̄t: qui uitam ſuam i ꝑuitate
non diſſipauit. hīt altitudinem: cui
ſtatim ſubdidit. Erit menſis ex me
ſe. ⁊ ſabbm ex ſabbo. Et uenient oīs
caro ut adorent coram facie mea:
dicit dñs. Q s eſt menſis niſi ꝑ
fectio dierum: ⁊ quid ē ſabbm niſi
requies in quo fieri opus ſeruile
non licet. Menſis g ex menſe ē:
qꝫ hic ꝑfecte uiuunt: illuc ad

pfechonem gle pducunt. Salbm
uo ea salbo e: q qui hic cessant
a pulso ope. illuc quescit in eles
a retributione. hr terribilem as
pectum cum pnus adiungit.
Egredient et uidebt cadauera uiroz.
qui puaricati sunt in me. Vermis
eoz non morietur. et ignis eoz non
extinguet. Quid enim orribilio di
ci. quid agitari pot. quam dap
nationis uulnera suscipe. et dolo
res uulnerum numqm finire.
De hac orribili aspectu rerum. be
ne p sophoniam dicit. cum supue
nire duris menabo dies iudicij
designat. Juxta e dies dni magni:
uocata et uelox nimis. Vox diei dni
amara: tribulabit ibi fortis. Dies
ire dies illa: dies tribulationis et
angustie. dies calamitatis et misse
rie. dies tenebraz et caliginis. di
es nebule et turbinis. dies tube et
clangoris. Et q certioris rei die
ta possumus. restat ne inditos
quoq: staturam. altitudinem et
orribilem aspectum offerre. hr
ista quippe mioz staturam suam.
cum p seim euangelium ad terna
desidia incuriam nos phibet redp
tor ni uocibo dicens. Attendite. et
non grauent corda ura in crapu
la et in ebrietate. aut in curis hui
uite. hr altitudinem. cum de eode
redemptore pmittit dicens. Quot
quot aut receperunt in eu: dedit
eis potestatem filios dei fieri. Quid
enim hac potestate altius. quid al
titudine sublimius dici potest. in
qua creatus quisq: efficitur filio

creatus. hr orribilem aspectum:
cum de rebis loquitur dicens.
Jbunt in supplicium eternum. hr
statuam: cum unus discipulos
admonet dicens. Vendite que
possidetis: et date helemosinam.
Facite ub saculos non uetrescentes.
hr promissionis altitudinem: cum
dicit. Veniet ab oriente et oc
cidente. et recumbent cum habraa
ysaac et iacob: in regno celoz.
hr orribilem aspectum: cum sub
didit. Filij aut regni huius eicient
in tenebras exteriores. ibi erit fle
tus et stridor dentium. Quibus rur
sum unitas uoce dr. Vos in
peris uris moriemini. hr statua
cum pmi pastoris uocibo dicit.
Qui ministrate in fide ura uirtutem.
In uirtute scientiam. In scientia
aut pietatem. In pietate aut
amore fraternitatis. In amore aut
fraternitas: caritatem. hr altitudi
nem: cum paulopost dicit. Sic
enim habundanter ministrabit
uob. Januarius in eternum regnu
dni et saluatoris dni ni ihu xi.
Et rursus bonis pastoribo pollicet
dicens. Cum apparuerit princeps
pastoz: percipies in marcessibile
gle coronam. hr orribilem aspe
ctum cum dicit. Aduenier aut
dies dni sicut fur: in qua cel
magno ipetu transibunt. elemen
ta uero calore soluent. Cum hec
gle dissoluenda sint: quales opz
tet nos ee in scis conuersationib
et pietatib. expectantes et spe
antes in aduentum dei: p quem

aspectu orribil'

statura

altitudo

aspectu orribil' minoz
tote.

ech ardentes soluentur. eleme
ta uero ignis ardore tabescent.
hr staturam p paulū: qui nos
a terris erigit dicens. Mortifi
cate membra ura que sunt
sup terram. fornicationem. imū
diciam. libidinem. concupiscen
ciam malam. t auariciam q̄
est ydolor seruitus. hr altitu
dinem cum promittit dicens.
Vita ura abscondita ē cum xp̄o
in deo. Cum xp̄s apparuerit
uita ura: tunc t uos appare
bitis cum ipō in gl̄a. hr or
ribilem aspectum: cum minā
tur dicens. In reuelatione dn̄i
nr̄i ihu xp̄i. de celo. cum an
gelis uirtutes eius in flāma ig
nis dantes uindictam his q̄
non nouerunt dn̄m. t nō obe
diūt euangl̄io dn̄i nr̄i ihu
xp̄i. qui pēnas dabunt in itū
tu eternas. a facie dn̄i t a gl̄a
uirtutis ei9. hr staturam cum
nos admonet dicens. Videte
nequis alicui malum p ma
lo reddat. sectamini semp quod bonū
est sectammini inuicem t in
omēs. hr altitudinem: cum
promittit dicens. Si admō.
et inuenemus. si sustinem9 t
conregnabimus. hē t rursum.
Non sunt condigne passiones
huius tp̄is. ad futuram gl̄ā
que reuelabitur in nobis.
hr horribilem aspectu: cum mi
natur dicens. Terribilis q̄dē
expectatio iudicij. t ignis emu
latio: que consumptura ē ad
uersarios. Q̄ rursus ait. Orien
dum ē incedere in manu dei
uuentes. Que omia breui q̄q;
sentencia stringit dicens. Vt
possitis splendere cum omnib9
seis. que sit latitudo t longitu
do. sublimitas t profundum.
Tota quippe ē ipsa h̄aritas. q̄ t
inimicor dilectionem capit.
et p eam caritatem qua nos
omp̄s apte diligit. t longani
mitate portat. hoc q̄ nos de
bemus carne parimus. quod i
dignis nobis a creatore nro
conspicim9 exiberi. Latitudo
itaq; t longitudo ad staturam
pertinet. q̄ p amorē mores di
latat. ut fratria mala caritas
equanimit̄ portet. Sublimi
tas autē ē eminor illa remune
ratio primor. De cuius immen
sitate dicitur. Quod nec oculus
uidit. nec auris audiuit: nec
in cor hoīs ascendit que pp̄a
rauit deus diligentib9 se. Ipse
patefecit. hr q̄ in sublimitate
altitudinem. q̄ etna saor gau
dia nulla nunc prevalent co
gitatione penetrari. Profundū
quoq: ē illa in caritabilis dāp
nato supplicior. que eos q̄s
suscepit in inis demergit. In
quib9 sacra eloq̄a horribilem as
pectum hūt. q̄ in caritabilē
uocem audientib9 inducunt.
cum supplicit loquūt: cum de
supplicijs loquunt. Bene q̄
dr. staturā quoq: erat uas t
altitudo: t horribilis aspectus

Q̄a scriptura sacra in eodem tes
tamento admonēdo recta ē: ꝙ
minando alta. ⁊ mmād̄o tribulis.
Q̄ a scīptuīa. Certa uo tam in
teriora quam exteriora occulta
fuerunt. qđ inuoluta se inui
cem tegerent. Et unaq; si ꝙ apīm
non fuissent reuelata: nequaq̄m
ꝙ legem potāt intelligi sicut
dicit. Signatū sigillis septem.
Idest omī missioīs plenitudine
obscuratum. Et uidi aglm fortē
ꝑdicantē uoce magna. Q̄s ē dign?
aperīe librum ⁊ solūe sigilla ei?
Angelus iste fortis qui dicit in
clamasse. inq̄rendo quis ē dig
nus qui aperīet librum uel sig
na dissolueīt. O mīum sēpiterna
rum uel seōr̄ patrū chorus ha
bendus ē: qui in diuina admi
ratione sueīi. prelenciam dis
posicionem temporum uel eui
tarum ordinem rerumq; uni
uersa deo magistrante signata
sunt. fidei oculos intendentes.
opatorem eor̄ dn̄m maiestatis
intelligunt. ⁊ p̄manantē ⁊ dicūt.
Quis dignus est intelligē hec
oīa. ⁊ apīre secreta dn̄i que
in hac cdomada mundi istius
mirabili ꝓfirmatione dispōsum.
ratione fundauit. consilio statu
it. uirtute construxit. Ꝺspicue
tamen aīs hunc librum tunc
aperuit. cum patīe ardens uolū
tatis adgressus: natus ⁊ passꝰ
ē. Et ac librū apertum. Debuit
aūt nunc utrumq; libri predic
ti que de patriarchis ⁊ ꝓphis de
eo fuerant uaticinata: oīa in se
ꝓpleīet. ⁊ sic crucem ascendēt.
ꝓficiens ꝓphiam usq; ad finem.
Sequitur denīq;. ⁊ ostendit ipa
septem signa. Vt aīs qui ca
put ē: sue membris ecclie facie
da demonstraret. ⁊ ipa septem
signa que in apō soluta sunt:
i. ꝙ omem mundum manife
stata hec sunt. Primū compatio.
Sedm natiuitas. Tertium pas
sio. Quartū mors. Quīi resur
rectio. Sextum gla. Septimū
regnum. Hec septem sigilla
ecclia habet soluta. ⁊ h̄ signa s̄
actus ecclie. a passione usq; in
aduentum dn̄i. sic ꝓmiserat
dicens. Veni ostendam tibi q̄
oportet fieri post hec. Et nemo
potāt neq; i celo. neq; i tra. neq;
subtꝰ trā aperīe librū: neq; respicē illū.
Et ex omīb? gr̄e creaturis que sūt
i celis. in tra ⁊ in abyssis. i. neq;
iustus. neq; uiuens. neq; se
pultus potuit aperīe librū: neq;
uidere illum. idest ecemplaīi spīlē
dorem gr̄e testamenti nouī qđ ē
euangelium. Die filij isrl uela
tam faciem moysi: i. legis ue
teris testamenti. testamenti no
uum intus cominenter aspice
non potuerunt. Et ego inq̄
flebā mltū. qđ nemo dign? in
uent? ē aperīe librū. nec uidē illū.
Fragilitatis ⁊ humanitatis af
fectus flebat hec scs. quod i ecclia
ꝓuidebat neminem esse tam
dignum qui aperīe hec oīa intel
ligeret. uel ꝓfectione ꝓficeret.

Hē tamē

Hunc tamen ecclia plangit honãta. et grauata imploꝛat sui redemptoꝛ nem. Et unꝰ de seniorib⁹ dicit. Ecce uicit leo de tribu iuda radix dꝫ apocalipsis libꝝ. Et unꝰ ex seniorib⁹ corp⁹ totꝰ ꝓphaꝝ significat. Et dicit. Vtpote solabant ecclesiam ꝑ eos. septuas nunciantes apocalipsim. de tribu iuda. radicem dꝫ. qui implet dei uoluntatem. et ecclesiam redimeret. Hon enim obstat ioh qd ē omnis ecclie figura. hec post ꝺ passionem ostensa sunt. que ante passionem facta sunt. Omnis enim qui recte credit apocalipsim. uidet etiam ꝓterita iam facta. que adhuc noua uentura s. que ante diu iam uentura s. et sic cognoscet ꝑ septuas nouissima. prima et prima nouissima. hec oia in apocalipsi erant reseruata. qꝝ nos non potuimus saluꝰ esse nisi ꝑ apocalipsim. sic septuam e. Cui adhuc est semꝰ pausus. apostolꝰ ꝑ nobis mortuꝰ e. multomagis glorificata in sanguine eius saluꝰ erimus ꝑ illum ab ira. Sequit et delebit qui et ubi uicit. Et uincat leo de tribu iuda. Propter enim ꝓterita refert. cum futura ꝓmiserit. qꝝ subtilis sps in sue genus abscondit. et ꝓtas futura demonstrat. Sic iacob filijs suis quicqd eis futurum erat. ꝑsentib⁹ i benedictione demonstrauit. Et uidi i medio throni et. unꝰ. aialiu. et i medio seniorum agnum stantem quasi occisum habentem cornua septem et oculos septem. qui s septem sps dei missi i omnem ram. —

Et ex apostolis demonstrauit dñm nrm ihm apm. quē no mortuū set quasi occisum ꝓpter passionem et transactam dicit morte. Et i medio throni se uidisse hoc die. i. potestate et magnitudine deitatis. Et quatuor. qd intelligit i quadrifario euangeliorum ordine. Et ime dio seniorum. hi e legis et ꝓphaꝝ. et apostolorum choros assignat. Ibi hunc agnum no occisum. sz tanqm occisum. idest q et morte uicit. et calcauit passione. se uidisse testat. S. qꝝ patriarchas. ꝓphas et apostolos ecclia diximus. et hanc ecclesiam corp⁹ e suum capitis apocalipsim. hec membra cui capite aliqndo i septis unꝰ agnus nūcupat. aliqndo specialiter aps. aliqndo generaliter omnis ecclia. Et qd olim caput passū e. ne i ecclia patiatur ꝑ membra. quia suam ecclia induit. que in eo uelut occisa e. Et cotidie occidit ecclia ꝑ apostolos. ut cui eo unuat i etnum. He—mo at putet solos apostolos aut mites e maiores ꝑ apocalipsim et iam cessare martyres. et ꝑsecutores in ecclia non e. et ꝑ qm mites fuer et ꝑsecutores. et nunc mites sunt et ꝑsecutores. Duo qppe sunt genera martyrij. unū apte ꝑ gladiū. aliud i occlto ꝑ pnīam. et hij sunt filij apostolorum. qꝝ eodem spū geniti sunt. apocalipsim in familia eius occidit. et agni ꝑsecutores uo horum filij s eorum q illos occidet. qꝝ eodem spū geniti s. Et apocalipsim i familia eius occidit. et agnus semꝑ stans i medio seniorum. ꝑ caput. et usq; in finem i membris occidit. De talib⁹ enim apostolis dicit.

Dnost martyrij genꝰ

apud illos apm spāliť crucifigi.
¶ uamqm hoc apte nō ēēt: manifestat dicens. O stulti galathe qs uos fascinauit. ante qm oculos aps crucifixus ē. Hoc itaq: a talib⁹ patitur ecclia usq: in finem: quod passa ē ab initio. Hecesse ē enim semp filiū hoīs in ihrlm ire t multa pati a semoribꝫ t pncipib⁹ sacdotum t scribis. t occidi. t post tres dies resurgere. Principes uo quos dicit: potestates hui⁹ seculi uel sacdotes s: q recte in sua eccliā uiuere nolūt. De his septi ē. Maior seruiet minori. t stulto⁹ seruiet prudenti. Qa cum suffert scās contumelias a pncipe. minori seruire dr. Hic agnus semp dr. et p passionem se manifestasse testatur. Habentē in fte cornua septem: t oculos septem. In cornib⁹ potestas t uirtus aplī ē. In septena uo numo in uerbi narrat statum: quem ___ poenitē regit. t cui poenitissime dnāt. Oculos septē dicit sps. idest scām spm septem uirtutū gradib⁹ gloriosū. manere i dno nro ihu apto significat. Dicit septi ē. Ihs aut plen⁹ spu soo. De hoc spu dona eccliē siue distribuit. p gria donationes. Non ē eni i oi tra q possit habe spm dei pr eccliā.

¶ Hic uenit t accepit de dextra sedētis sup thronū librum. S: q: accepisse dr. diligentissime cōsiderandū nob ē atq: dicēdū. Re ua agni. i. ho assūpt⁹: q p nra salute se mortī tli uoluntate dignat⁹ ē. Hī accp librū. i. uolūtatē opis di. de dextra sedētis i throno a do pat cuncta suscip. sic ipe dic. Bta q hic pat nra s. Te accepe hic librū, qn refugies a mortuis. mistiū a scis absolutū cōtactus ostēdit t patefecit i mūdo. Et t dedit potestatē gle dicens. Sic misit me pat t ego mitto uos. Et qd ipe i alt pficiat qd dnat: sic dic. Ecce ego uobcū sū oib⁹ dieb⁹: usq: ad cōsummationē sci. Et cū accepisset librū. illa. iiij. animalia t uiginti qnq⁹ seniores cecider ante agnū Idest ante ihm re. q cū ipo agno sedet ad dextrā di. Thym et alia t seniores. Hī totī agni s. Ista cadūt ante agnū. i. re incarnatū qui mortuus ē. t resurrexit. Sequētes uestigia ei⁹ humiliati i penitētia cadē dicūt. Habētes singulas citharas Idest corda laudāda. Et phialas aureas. Hī s uasa i domo magna. Vasa aie scē s. Plenas odoramentoꝝ q s orōnes sanctoꝝ. scilicet sanctoꝝ nouū. Cōuenit uetis testi pdicatio cui nouo ppto ad ano ostēdit cantāte cānticū nouū. i. affectione sua publice affirmantiū. Nouū ē di filiū hoīem fieri. Nouū ē eni cū corpore ad celos ascēdere. Nouū ē remissionē pcoꝝ oib⁹ dare. Nouū ē spū soo signare hoies. Nouū ē sacdociū accipe sac̄ obseruationis. t regnū expectare inmēse pmissionis. Crux enim i ligno extensa: significat cne ee passionis ligno iunctā: siue t fidelium corda laudantiū. Phialas ū affectionē t noui sacdocij ppaginē. Angloꝝ aīe mltoꝝ i uno hoīb⁹ sal⁹. t testimonium unusquisq; cānticis dno nro referēdū gratulationē. Librū cōis de clade mortis. Hec fiale ipa fuit uasa i domo magna. que cantāt canticū nouū dicētes. Dignus es dne accipe librū t aperire signa ei⁹. qm occisus es. t redemisti nos deo i sāgne tuo. ex oi tbu t pplo t līgua t natiōe

er fecisti nos dō regnū ⁊ sacdotes. ⁊ regn

Ostendit aīalia ⁊ semores nabim⁹ i fīs.
cclīam ēē. Dū dicīt remisti nos i
sanguīe tuo. ostendit in q̄ celo sīt
ista aīalia ⁊ semores. Dū dīe fecisti
nos deo nr̄o regnū ⁊ sacdotes. ⁊ regn
nauim⁹ sup tram. Ostendit ꝓterea
cclīa acceptē librū i dē. Dū redēpti ex
oī ꝑbo. ⁊ tribu. ⁊ gēte. ⁊ lingua. ⁊
dicīt dign⁹ es. ⁊ accepisti. s; dign⁹
es accipe. dē eni accēp in dē oīem po
tstatē i celo ⁊ i tra ei tstitgēt. ipa
accēp usq; i finē ꝑ bapasima tstur
gens. ⁊ apō semp adhetēs. Et uidi
⁊ audiui uocē āgelōz multōz circūdātiū
⁊ circa q̄tuor aīalia ⁊ cā semez. Qd sic dī.
aīalia. semores. i q̄z medio uocē
audiuit. ostendit. hīj sci angeli i
tstigūt. Si eni filij dicīt ⁊ quare
ñ dicāt ⁊ angeli. Et erat numer⁹ my
riadū ⁊ milia milliū. Myriades gre
dicīt. qd ē milia miliū. unīq; inu
merabiliū. dicētiū uoce magna. dig
n⁹ ē agn⁹ q̄ occisus ē accipe potestatē
⁊ diuicias ⁊ sapiēciā. ⁊ fortitudinē ⁊ ho
norē ⁊ gliā. ⁊ bnōnē. ⁊ oēm creatūam.
q̄ i celo ⁊ q̄ i tra ⁊ q̄ sub tra. ⁊ q̄ i ma
re. ⁊ que s̄ i eis. Humq̄d de dnō di
cī. dign⁹ ē agn⁹ accipe diuicias ⁊ sa
piēciā. cui ipe sit thesaur⁹ oīū ⁊ sapiē
cia dī. S; hāc potestatē de suo corpe.
idest p cclīa dicē. S; q̄ cclīa mēbrū
ē. transit i caput dicens. Et oēm ēā
turā q̄ ē i celo ⁊ i tra. quāuis ñ hoc
durū sic accepisse cclīa. accēp ēt ei
cuq; resurrexit. Si durū ē habē qd hr
caput. ñ illud iactatum pt̄ uidi qd
dicē cclīa. dignū se oī ēatute. q̄ ⁊ si
unū q̄q; mēbrōz religiosa humilita
te i hīj mūdo se idignū iudicat. tm

xp⁹ ēm particeps ēē dicm⁹ capitis sui.
hicē sēpūi ē. Cū illo oīa nr̄ donauit.
Omes iq̄t audiui dicētes sedēti in
throno. idest pat̄ ⁊ filio. ⁊ agno. idest
cclīe. Benedictio ⁊ honor. ⁊ claritas. ⁊
sapiēcia. i scla sclōz. ⁊ q̄tuor aīalia di
cbāt amē. Et semores ceciderūt. ⁊
adorauerūt. Et cclīa unīq; dicē amen.
Et eadem aīalia ꝑ semores. qui postq̄m
ꝓbuer⁹ tstimoniū dicētes amen.
a dorāt desēptā cclīā. ei⁹ officia deser
būt. ⁊ act⁹ ab initio usq; i finē.
Explicit lib⁹ tūs. Incipit liber
tus de septem sigillis.

Et uidi ei apuiss; agn⁹
unū ex septē sigillis.
audiui unū ex q̄tuor
aīalib⁹ dicēs. Veni ⁊ ui
de. Et ecce equ⁹ albus.
et q̄ sedebat sup eū habēs archū. ⁊
data ē ei corona. ⁊ exiit uicēs ut ui
ceret.

Et cū apuiss; sigillū secm. audiui
secm aīal dicens. Veni ⁊ uide. Et
ecce equ⁹ alt⁹ rufus. ⁊ sedēti sup eū
datū ē tollere pacē de tra. ut inuicē
se occiderent. ⁊ data ē ei gladi⁹ magn.

Et cū apuiss; sigillū tcīū. au
diui tcīū aīal dicēs. Veni ⁊ uide.
Et ecce equ⁹ niger. Et q̄ sedebat sup
eū habebat i manu sua staterā. Et au
diui uocē de medio quatuoz aīaliū di
cētiū. Bilibris tritici denario. ⁊ tres
oleū ne leseris.

Et cū apuiss; q̄rtū sigillū. audiui
quartū aīal dicēs. Veni ⁊ uide.
Et ecce equ⁹ pallid⁹. ⁊ q̄ sedebat sup eū
nom erat illi mors. ⁊ infern⁹ sequebat
eū. ⁊ data ē ei potestas sup q̄rtā partē
tre in cōfice gladio. fame. morte. ⁊ bestiis tre.

BIBLIOTHÈQUE NATIONALE
R.F.
MANUSCRITS

Finaꝫ explanacio libri qrti. z ꝓo de eq̃ albo.
ꝓo primo sigillo cũ dicat se uidisse equum albũ. et equitem et coronã habentem in manu sua archum. Hoc enim primũ factum ẽ. postq̃m enim i cælũ ascendit dñs. z apuit unusa. misit spm scm. cuius ubo ꝓdicatores tanquam sagitte ad cor humanũ ꝑgentes. cunctorum incredulitatẽ. Corona aũt sup caput. ꝓdicatorũ ẽ remissa. ꝑ spm scm. Idcoq; ait unum de animalibus dixisse. quia omnia q̃tuor unum sũt. Veni z unde. Veni dr̃ mutatio ad fidem. Veni dr̃. ei q̃ nõ uidebat. q̃ equus albus ubiq; ẽ ꝓdicationis. cum spũs scꝰ in orbem missum. dit enim dns. ꝓdicabit hoc euangelium ꝑ totum orbem tarum. in testimonium oĩb gentib. z tũ ueniet finis. Et cũ apuisset sigillũ secundum. audiui secundum animal dicens. Veni z uide. Et exiit alius equus rufus. z sedenti super eum datum ẽ tollere pacem de tra. ut inuicem se occiderent. z datus ẽ ei gladius magnus.

Equus rufus z qui sedebat sup eum habens gladium. bella sunt significata futura. sicut in euangelio legimus. Surget enim gens contra gentem. z regnum aduersus regnum. z erunt ꝑmota magna. Gens quod dicat dr̃ gentem. i. ppls surget dr̃ ppm. Regnum uero aduersus regnũ. idest ecclia aduersus ecclias. quia illi qui sub nomine religionis ecclie se simulant. semp dr̃ ecclias pugnãt. Hij in equo rufeo sedent. dr̃ unitatem in equo albo inuenire; ecclias earũ. z pugnãt dr̃ eas. Qua cum eis sebundũ. qr ꝑ te sanguinem innocentẽ fundit. Sic generalit in equo rufeo in specie absconditã. que i uno membro equi rufeus municipat. Hi equi ppls simist dr̃. z cum sessore suo diabolo sanguinolento. Quãuis z apha zacharias equum dñi ru scum dicat. Sequitur. Et descripsit species omnẽ corporis martirum. Sic ille suo sanguine ẽ rubefactus. Iste ũ alienus. cui datus ẽ gladius magnus tolleat pacẽ de tra. Re uera suã pacem tollit. qr spem suam i tra hẽt. Et ecclia uo etiam pacem. quã ei aps reliq̃d. cum dicit. Pacem meã do uob. pacem relinq̃ uob. nõ quoĩ mundus dat pacem do ub. Gladium aũt generalit in os dicat. nõ solum apta in occisione. s; etiã spalit unus alterum ꝑ exemplũ mortis accidit. Et pẽm cũ mors. Siue in eos quos in morte. siue quos i uita inuenerit. Et tam diabolus. i. corpus eius inuicem mutuo mit occidit. dum ad mortalia alt alterum puocat. Et cum apuisset tertium sigillum. audiui tertium animal. Veni z uide. Et ecce equus niger. et qui sedebat sup eũ habebat i manu sua stateram. Et audiui uocem de medio. iiij. animalium dicentiũ. Bilibris tritici denario. unum et ordeum ne leseris.

Equus niger tamen significat

mara eccliam spualem. t qđ p
malos ꝓpositos ubum pdicandis
parulis minime pbat. Dicit
sepam ē. Parulis peciei panē.
et nō erat q frangēt eis. Et q
dns sua eccliam p mūdū hr dif
fusam. ut eam semp ostendēt ait.
E ruc fames p loca. ppue aī eam
diē ubum usq: ad anaā cep. qn
grandis fames ē tuā: qn t hoīes
sedeant. Dantia aī in manu h
bra ē examinis. in qua singulo:
mita ostendit. i. ficte simulatio
nem. cū foras ostendit qđ int?
nō hr. ait eni. unū t oleū ne
leseris. Dum aī i medio aīaliū
dī ne leseris. ostendit illic int
eccliam ee simulationē sectantis.
que eccliam spāliter ledit. Q̃a ifir
mas mites ad suā sectam pduc.
Cū eni die ne leseris. ac si dicat.
hodie spuale ne plagis peusseris.
Delebit eni misterium facinoris. t
spuales neq̃as icclesiab?. q̃b? nō
ꝑmittit neq; i se ꝓpē alios. neq:
in alijs obseruantiab? utiliē. sae
mētor? posse uiolare. Oleū ūo t
unū unctionē t sanguinē dni
die. in que fuerit ledi minime
pōt. Jnuirtq; aī t ordo eccliā
die. siue i magnis. siue i minimis.
i. siue i epis t ꝓphis. nō ē min?
una bibris a trib?. Bibra eni
un? modi? ē. t ars libre ars mo
dij s. Q̃a t iunione ꝓfecto ē. t
in trinitate simlit. Sic dns i fa
rine mensure satis tb?. i. tb? se
modijs fermentū die ablādicāi.
Q̃d si hr in ministio nō ē. n debuerat
dicere absondicāi. Hec p alium
euangelistā: farine mensurā no
minauit. Ostendit fermentū. i.
decimam ex modio. oēm ꝓphm
sae numeri. qđ ē animas im
pleri. S; t ꝑuum dare unū ee
triticum t ordeum. Si eni pu
silli sunt t magni. qđ mito i
sectante unus ꝓcellat alq. utriq:
uno denario. i. ꝓfecto pcio re
dempti sūt. Quod si gā p spm
donatios discernit. ꝑuum tamē
equat t minimum. siue magnos
t minimos. i. epos t ꝓphos unū
corp? ostendit. a phi eciam i or
deo figurati sunt: cui reliqe opi
ati fuissent duodecim ophini. q
sūt corpus ꝓpositor. i. apl̄or t
omniū eporū. qui apl̄or numero
nūcupari s. t post ꝓpositos sep
tem spōte que sunt corp? septifor
mis eccle. Vtq: enim numer?
ses ē. t utrumq: ꝓfecti numeri
die. Ham t ophini t spōte ple
ne reliquias: ostendit t opatio
nis ai reliqas. i. nouissimi epos
eccliam. Vt siue i epis. siue in
ꝓphis. nullomodo possit minora
ri. sic sedm iohem nullis. ex ipis
reliquijs michil omnimodo pit.
Q̃d si aliquis caluniator ita h
die. Quid enim si sedm literam
nō de ordeaceo set de tritico suf
ficiebat p reliquijs septem sup
asse spōtas. Hoc obis tamē magis
ꝓfert aliena curiositas utriq: ma
ciam nē ee opletam i eccliā. Vt
sic i ordeo ostendit duodecim apl̄os:
ita t i tritico septiformes ꝓphos

Vbiq: enim septenarij numer⁹ plenitudo ē eius rei: de qua agit. Sic̄ in figura ecclie sub istius pse cutore dictum ē. Reliqui m̄ sept̄ milia uiroꝝ. q̄ nō ēuauer̄ genua baal. Jn quarto ꝙ describit simulationem. t ypocrisin manifestat. ⁊ cum apuisset q̄rtū sigillū: audi ui q̄rtum āal dicens. Veni t uide. ⁊ ecce equus pallidus. t qui sedebat sup eum nomen erat illi mors: t infernus sequebat eū. ⁊ data ē ei potestas sup q̄rtam partem t̄re. in fame. in morte. t bestijs t̄re. — — —

Due partes sunt i mūdo. pps dei t pps diaboli. Nam diabolus pps i duas diuisus ē partes. i. i iudeis t paganis. Due itaq; hec partes dr̄ unam pugnare. i. ecclesiam. Ipsa ecclesia uocata ē tertia pars: t falsi frēs int̄ ecclesiam ē alteram tertiam. t gentilitas foras ecclesiam ē: que dr̄ tertia. Q̄d inse queti loco apostolus manifestabim⁹.

Q̄a ante quam ubiq: homo p̄ccati reueletur: t publice manifestet filius p̄ditionis antichristus. in has tres partes. iam i ecclesia ex parte reuelatus ē: t ubi tres partes uidebant̄. iam q̄rta pars in ecclesia manifestata ē. Idest. ecclesia. gentilitas. schisma. t falsi frēs. Non enim omen malū uomet ecclesia. s; aliqs apte malos: ad ostendendū orbi gen⁹ nouissime pssecutionis. Ceterus uero t schismaticos unanimit̄ tolerat. licet spualit̄ foris sint. tamē intus laborare uident̄. Opor enim tales intra ecclesiā ēe: ut p bati manifesti fiant. Jn illis ergo locis in quib⁹ due partes uident̄. idest t gentilitas. apud aliquos tres partes fiūt. apud nos aūt quatuor s. de quib⁹ ut questionis nodum soluamus: aurem cordis apponite. Hec t eni duo uident̄ ēe in mūdo. idest bapt̄zati t pagani. que utraq; partes apte inter se dissentiūt. t una foras: alia intus ēe uident̄. Q̄m obrem hec pars que intus ēe uident̄: generalis ecclia nominat̄. De hac gentili ecclia que intus uidetur: tres partes maiores nūt ēe diuer̄. extra eam q̄m iam foras posuimus. De his tribus partibus que intus uident̄ ēe: una ē dei: due uo diaboli. Scisma ē et falsi frēs. t ecclia ē que ē pars dei. hec due partes intus uident̄ ēe. sed foras sunt. Et si ē scisma in aliquib⁹ proximis. sed aut in unam ciuitatem. aut non multo plus. Non de his dicim⁹ que p unius aut pauce loci scā exulcerauer̄ t polluer̄: que apte pantur ecclia. Hec⁹ etās hereses ecclie partes. aut diuise stultitie gentia. t exiguas hereses t minutas non computam⁹: sed solum schisma t falsos frēs. Jam sup̄ diximus schisma a scissura animoꝝ uocatum. Ita credit. t ita uiuunt: sic̄ ceteri sci. sed suo abscisso uiuunt. t ab ecclia semp delectat̄ separari abscisso. falsi tamen frēs ypocrite nominant̄. s; neq; ipam

apte ecclam deuastant. s; sei un dnt ee. t sei nō sunt. Non ideo aut ypocrisis pars non erit diaboli. p qua te ecclam non apte deuastat. Cum apls dicat. Tota uirtus diaboli ad sās spūales ē: t in spūalib9 neq9 ds istit. Et dns in euangelio: p eadem tā apte nos admonet. Ē surgent inquit pseudo x̄i t pseudo ap̄li. et dabunt signa t p̄digia. ita ut errent si fieri potest etiam electi. Vos aut cauete: ecce p̄dixi uobis. In hanc q̄ quartam partem data ē potestas. t diabolo sedens sup equum pallidum. qui ē pp̄s mortis. interficere gladio. t fame. t morte. t bestijs terre. h̄ gladio apte dicit occisionē. famem aut t mortem spūalem ee uitia ecclam. qd aliquos ille sine reparatione defunctos: mortem ex ipa quarta dicerit. Ceteri uo de ecclia qui int̄ eos captiuos se ingemescit: plena uite sic egerunt purgationem p danielem p̄missam. ut q̄si aurum in igne p̄bentur. Bestijs aut omnes malos homines dicit. iam t ista quarta ē int̄ ecclam. t has bestias actās sub nomine ap̄ianitas qui ecclāes dicuntur esse: omnes omnino accipimus. Q̄a non tantum potestatib9 solis que a deo ordinate sunt: sed omnib9 malisq; crassantib9 nadia sūt: sic̄ ap̄ha orabat. He nadas bestijs aias confitencia tibi. Hec quatuor partes in tres equos s. Vnde t has bestias in omnib9 malis subiectas: formule picturaz demōstrant. Illi aut tres equi unum sūt: qui exierūt unde albus exijt. et contra album pugnant. t unū sessorem habent diabolū qui ē mors: sic̄ t dns uita dict9 ē. Vt hic genaliter dicat datum gladium magnū. cuius eq̄tis uel gladij speciem descripsit i duob9. idest in mgio qui libram tenet t ledit p fubalem simulationē: que ē opa tenebraz. In altera uero reuelata ē ypocrisin. i. simulatio que ē abhominatio uastationis. accidente gladio. fame. t bestijs dr. Et si in affrica ubi hec fieri ex quatuor intelligim9. nō eo fit quod ypocrite reuelentur. qui iam dum eum ecclia appellarint reuelati sunt. Sz; quod in affrica geritur exemplū ē p orbem future reuelationis antix̄i. Que nūc sub libra. i. sub religione manu plata: opa iniq̄tatis exercet. ypocrisis enim fubalis ē: t uia a sapientibus deprehendit. ypocrisis aut nō potest dici ex quo foras exierit. hos q̄ sequit infern9 qui eos capere dr: post t huius opis assumptionē. hos aut eq̄tes diabolos ee: ex suo sexto sigillo manifestat. dum predicto ultimo equos die congredi. Et iohel pp̄ha de eodem pp̄lo ait. Sicut uisus equoz facies eoz. sic equi ita psequent. t sic uox earum sup montes. Et cum ista dñicum qui ē ecclia albaeue .d.

73

ꝑpha multos esse declarat. ⁊ ꝓ
eos ee in mundo dicat ira ⁊
salutem. & ⁊ ipsas aquas multas
dño sessore turbari: sicut dicat.
Hunquid in fluminib⁹ irascetis
dñe. aut in fluminib⁹ indig
natio tua. aut in mari impet⁹
tuus? ⁊ in ascendes equos
tuos. ⁊ equitatio tua salus. in
tendes arcum super saepta. ⁊
pones in mari equos tuos: turban
tes aquas multas. Hec eadem
quoque in equo pallido inter ce
teras clades ꝓmiserat dominus
uenturas pestes magnas ⁊ mor
talitates spuales. Cum enim die
et infernus sequebat illum: idest
expectat deuoratonem animaꝝ
multaꝝ impiarum. Hic est
equus pallidus. ⁊ quarto aut
signo inducit animas tam in
quatuor partes quam in tot
mundo causaꝝ: sedm deum pos
tulare uindictam. & ⁊ hoc mo
do ostendit nouissimo idē tem
pore postulare: cum dicunt.
⁊ uo usq; non iudicas ⁊ modi
cum semper semper ee. dum
modicu adhuc tempore expec
tare iubentur. Ham post qn
tum inducit nouissimum cer
tamen in seculo. Incipit hystoria
de animabus occisoꝝ in li
bro quarto.

Et cum aperuisset
quintum sigillu:
uidi sub ara dei
animas interfec
toꝝ propter uerbum dei ⁊ testi

monium ihu quod habebant.
et clamabant uoce magna dicē
tes. ⁊ uousq; dñe scs ⁊ uer⁹
non iudicas ⁊ uindicas sangui
nem nrm: de his q
habitant in tra.
Et date sunt
illis singule
stole albe. ꝙ
dictum est
ut requiescat
adhuc breui
tempore. quo
usque impleat
numerus co
seruorum eoꝝ
⁊ fratrum
qui occi
dentur
sicut
et
ipsi.

R.F. MANUSCRITS

Incipit explanatio sup̄scripte
hystorie in libro q̄rto.

Et cum aperuisset librū
septimū sigillū. Vidi sub
ara dei aīas occisorū
p̄p̄ter verbū dei et testimoniū ihu
quod habebant: et clamabāt
dicentes. Et reliqua.

Animas occisorū se vidisse sub
ara dicit. i. sub tūra. dū ra emi
et celum et tūra dicit: sic lege
re et imaginaria virtutis fu
ge meditantes quia duas
aras interseruis et extrinsece
fecerit. Hos aut intelligim⁹
aram dei in tra dño nō nob
testimoniū phibente. dic enī.
cum offeres munus tuū ad arā.
et ut unq; munera mea oratiōes
sūt que offerim⁹. et ibi re
cordat⁹ fueris habere aliq̄d
cum frē tuo adūersus te: reli
que ibi munus tuū ante arā.
Vnq; ad celum ascendūt oratio
nes. Si g̊ celum intelligit⁹ ara
aurea que erat interior. nam
et sacerdotes semel in anno intra
bant: qui habebant incēsa ad
aureā aram. significante spū
scō: apīm hoc semel facturū. Sic
ara aurea hoc celum agnoscit⁹.
sic et ara erea tūa intelligit⁹. Sub
qua ē infernus. remota a pēnis
et ignibus. regio et requies
sanctorū. Inqua quidem ab impijs
uidem⁹ et audiunt⁹ iusti: et
neq; illic transuectari possūt.
Vos ergo tantum idest aīas

occisorū expectare undictam
sanguinis sui. i. corporis de
habitaculis sup̄ tam. Voluit
nos agnoscere quia omīa ui
det. Sc̄; quia in nouissimo
tempore et sanctorū remuneratio
p̄mia. et impiorū uentura ē
dampnatio. dictum ē eis ex
pectare. et p̄ corporis sui libera
tione. Et date illis singule
stole albe. et dictum est illis
ut requiescerent adhuc breui tp̄e.
quo usq; compleat⁹ numerus
conseruorū cor. et fratrū eorū
qui occidendi sicut et ipsi.

Hoc g̊ nobis solleritē intuēdū
est: quid sit quod deus ad
aīas loquatur. aut anime
sanctorū: ad dīm. aut angeli ad
dīm loquant⁹. aut deus ad
angelos. aut diabolum deus
loquatur cum dicat. Unde
uenis: aut diabolus ad deū
respondeat cum dicē. Et reuera
tam. Discutienda quippe ē:
quenam sit ista locō. Hec;
enim uel a dño in quo sum⁹?
atq; inc̄cūsēptus est sps. uel
ad sathan qui ē nulla carne
a natura uestit⁹ humano
modo aeris flatus solle uentris
attrahit⁹. ut p̄ organum gut
turis uocis capsilio reddatur.
Sc̄; dum nature inuisibili na
tura mōphensibilis loquitur:
dignum ē ut meus mea qua
litatem locutionis exprimens.
ad sublimes atq; iugulos

Stamp

modos locutionis intime sus
pendat. Hos namq; ut ea
que sentimus exterius exp
primam⁹ et ꝯ p organū gut
turis. p organum uocis ei
cimus. Adhens quippe oclis
intra secretum mentis: quasi
post parietem corporis stam⁹.
S; cum manifestare nosmetip
sos cupimus. quasi p linguę
ianuam egredimur. ut qua
les sumus exterius ostendam⁹.
S ꝑualis aut natura non ita ē:
que ex mente et corpore ipo
sita dupliciter nō ē. S; rursū
sciendum ē: q ipa etiam na
tura incorporea cum loquit
ei⁹ locutione. que una atq;
eadem qualitate formatur. Ait
enim loquit deus ad angelos.
alit angelꝰ ad dnm. alit dns
ad sōs suos. alit sōs ame
ad dm. Nam q spūali natē
ex corporea oppositione nichil
obstet. loquitur dns ad angelos
sōs. ut ipa quoq; hoc ordi⁹
occulta sua inuisibilia osten
dat. Vt quicq; agere debeat.
in ipa contemplatione ūitatis
uideant. et uelud quedam
ꝑcepta uocis: sint ipa gau
dia contemplatiōis. Quasi enī
audientib⁹ dicat: q uiden
tibus inspirat. Vnde cū coꝝ
ordib⁹ deus cta humana
superbiam animadūsione ul
tionis infundēs dicens: ue
nite descendam⁹ et obūdam⁹
ibi linguas eoꝝ. Dicit eis
qui aderant uenite. q num
quid hoc ipm numquā di
uina contemplatiōe deerescere.
in diuina contemplatiōe semp
adesse ē. et nūqd in cor
rodere quasi quodam sub
tili motu ē semp uenire. Qb⁹
et dicit. Descendam⁹ et confu
dam⁹ linguas eoꝝ. Ascendūt
angeli in eo q creatorem as
piciūt. Descendunt angeli
in eo q creaturam sese illi
citas erigentem: examine
districtionis ꝑmūt. Dicere
g. ꝯ descendam⁹ et confundam⁹
linguas eoꝝ. in semetipso cas
tigant quod recte agunt⁹ osten
dere. et p uim intime uisiōis
eoꝝ mentibus caligenda iu
dicia occultas motꝰ⁹ inspira
re. Aliter loquit angelꝰ ad
dm. sicut p hunc iohannis
apocalipsin dicit. Dignus
ē agnus qui accipi sit acci
pere uirtutem. et sapientiā
et diuinitatem. Vox namq;
angeloꝝ ē. in laude creatoris
ipa admiratio. intime contempla
tionis. Veritatis diuine mi
racula obstupuisse. dicitur ē.
Q a ueritatis cum reuerentia
motus ordis: magn⁹ ē ad
unus inēcumscript⁹ ips clamor
uocis. Quę uox se quasi p
distincta tuba capiat. dum
sese in numerous modos admi
rationis formar. Deus ego

Deglogio. xvi.

angelis loquit̃. cum eis
uoluntas eoꝝ intima uiden
do manifestat̃. Angeli aut̃
loquunt̃ dn̄o. cum ꝓ hoc qd̃
sup semetipsos respiciut̃.
in motum admirationis res
piciut̃. Aliter deus ad sc̄oꝝ
animas. alit̃ sc̄oꝝ anime
loquunt̃ ad dn̄m. Vnde in
ihs rursus apocalipsi dr̃.
Vidi subter altare aiās int̃fec
toꝝ ꝓpt̃ uerbum dei t testimo
nium ihu quod habebant.
et clamabant uoce magna
dicentes. Vsquequo dn̄e sc̄e
et uerus non iudicas t um
dicas sanguinē nr̄m de hs
qui habitant i t̄ra. Vbi ih
o adungit̃. Date sunt il
lis singule stole albe. t dic
tum ē illis ut requiescerēt
tempus adhuc modicum.
donec impleat̃ numerus
seruoꝝ t fratrum eoꝝ. Qd
ē enim aīas uindicte petito
nem dicere. nisi diem carne
m iudicij t resurrectionē
carnetoꝝ corpoꝝ desiderare.
magis qla mor mag̃ desiderij sc̄i sint.
Magnus quippe eoꝝ clamor:
magnum ē desiderium. Tan
to enim quisq; minꝰ clamat.
q̄nto minꝰ desiderat. Et q tan
to maiorem uocem i aures
inc̄umsepta ips̄ capit. q̄n
to se in eius desiderium ple
nius fundit. Animaꝝ g̃
uba: ipa sunt desidia. Nam
si desidia sermones nō ēent:
apha non dicer̃t. Desiderium
cordis eoꝝ: exaudiuit animꝰ
tua. Sc̄; cum alit̃ mouen so
let mens que petit. aliter
que petitur. t sc̄oꝝ amē ita
intus secreta sinu deo mereāt̃.
ut merendo quiesc̄at̃. Quomo
do dicunt̃ petere. quas ab
intima uoluntate stat nul
later̃ discrepare. Quomodo
dicunt̃ petere quas ex uo
lūtate dei certum ē t ea que
futura sūt non ignorare. Sc̄;
in ipō posite. ab ipō aliqd
petere dicunt̃. Non quod
quicquam desiderant. qd̃
ab eius quem cernūt uolun
tatem discordent sed quo mē
te ardentius inherent: eo etiā
ab ipō accipiūt ut ab ipō pe
tāt: quod cum facere uelle
nouer̃t. De ipō g̃ bibūt qd̃
ab ipō siciūt. t modo nobis
adhuc in ap̄hensibili in hoc
qd̃ petendo ardūt: ꝑficiēdo
saciant̃. Discordaret g̃ a uo
luntate auctoris. siquic eū
uiderent non uelle cupere
rent. eiq; minꝰ inhererēt: si
si uolentem dare desiderio pi
grion pulsarent. Quibus res
ponsum diuinum dicitur.
Requiescat tempꝰ adhuc modi
cum. donec impleat̃ numerꝰ
sc̄oꝝ t fratrū uiōꝝ. Desideran
tibus animabꝰ requiescere

adhuc modicū dicere est.
mhi anter ardore desiderij
ex ipa plenitudine solacij ꝙ
solationis accepx. Vt tanꝫ
uox sit hec quod amanter
desiderant. t respondentis
dei sermo: hec quod eas
retributionis certitudine
inter desidia ꝛfirmat. Res
pondeit eius ē: ut collec
tionem fratrū expectare
debeant. cor mentib⁹ liben
ter expectandi moras in
fundeit. Vt cum ēnis resur
rectionem appetunt. etiam
ex colligendor fratrū aug
mento gratulent. Alit deus
loquitur ad diabolum. alit
diabol⁹ ad dm. Loqui eni
dei ē ad diabolum. uias ei⁹
ac negocia animadūsiōe oc
culte districtionis increpa
re. sic illi dicit unde uenis.
Diaboli aut ei respondere ē:
omipotentā maiestatī ei⁹
nichil posse celare. Vnde
hic ait. Circuiui terram et
pambulaui eam. Quasi
enim diceret ei⁹ ē: quid
egerit scire. t oms act⁹
suos illius oculis occultare
nō posse. Sciendum uero
ē: qz sic hoc diuerm⁹ loq.
iiij. modis loquit deus ad
diabolum. qz t imitacias
ei⁹ arguit. t elector suor
ostra illum iuiciam ꝓponit
sicut ait. Considerasti seruū

meū Iob: quod non sit ei si
milis sup terram: Temptandi
eor innocenciā: ondendo
ꝓmittit. Sicut dicit. E ar
mūsa que habet: in ma
nu tua sunt. Rursumq; ei
a temptatione phibet cum
dicit. Tantū ne extendas
in eum manū tuam. Tri
bus aut modis loquit diа
bolus ad deum. Cum uel
uias suas insinuat. uel elec
tor innocenciam factis eri
minib⁹ accusat. uel temp
tandam eandem innocenciā
postulat. Vias quippe suas
insinuat: cum ait. Circuiui
ui terram t pambulaui eam.
E elector innocenciam accusat:
cum dicit. Hūquid Iob frus
tra timet deum. Honne tu
uallasti eum t domum ei⁹
undiq; substanciam
eius ꝓ circuitum: Temptan
dam eandem innocenciam
postulat: cum dicit. E arten
de manum tuam t tange
cuncta que possidet. nisi in
faciem benediceit tibi. D:
diceit dei ē unde uenis. sic
et supra insinuauim⁹. Vi
sue iustice: iuenera malicie
eius increpat. Diceit dei ꝯ
sideraſti seruum meum Iob:
quod non sit similis ei i tra.
Tales electos suos iustifi
cando faceit. qualibus nu
merū apostata āgel⁹ possit

Incipit explanatio supra scripte hyſ
torie in libro quarto.

Audi cum apuiſſ; ſextum
ſigillum .i. remotis factus ē
magn9. .i. factus eſt ſol nig9
tanq̄ cilicium. In hoc ſigillo
ꝓſequitur eſt nouiſſima. .i. luna tota fac
ta eſt ſicut ſanguis. et ſtelle cecide
runt in terra.

Sol. luna .i. ſtelle eccl̄ia ē. que
lumen ueritatis miniſtrat. q̄
ſic̄ tenebras ignorantiam dicimus. ita .i.
lumen ſcientiam ſuſcipiam9. Et has du
as cauſas lumen .i. tenebras. in una ec
clia ē̄ uidem9. Et lumen ſapientes qui
recte intelligunt. recte credunt. .i. recte
operantur. Per tenebras ignorantes in
telligim9. .i. deſt hereticos. ypocritas et
ſcismaticos. Et ipſi uidentur ē̄ quaſi .i.
ſtelle. eo quod ſc̄itatem ſimulant .i. nō
habent. Et in hos duos ordines .i. deſt
lumnis .i. tenebre eſt dies et nox. Dies
eſt eccl̄ia. et nox ignorantia. Quod di
cit ſc̄m ſolem tanquam cilicium. .i. deſt
incredulis obſcurabitur ſplendor doc
trine. Quod eſt ſol. hoc et luna. hoc
ſtelle. .i. deſt eccl̄ia. Set a toto pars intel
ligitur. Totum autem dicitur. quia
in toto orbe erit nouiſſimus .i. remot9.
dum uenerit antixp̄c. Ante aduentū
uero eius non in toto mundo. ſed ꝓ lo
ca ſicut ſcriptum eſt. Per loca in que
remotis erunt ſol nigreſcet. luna ſā
guinea fiet. ſtelle ceh cadent in terra.
Hoc totum ſimulatio eſt ſc̄itatis. eo qō
a ſc̄is in ſua ſimulatione deprehenduntur. .i. cum ab eis ſeparantur. .i. obſcura
re .i. cadere dicuntur. Simulatio pla
ne ſc̄itatis. ſolis. et lune. .i. ſtellarum
.i. deſt ypocris .i. religio falſa. Hec autē
omnia. .i. Johannes ſc̄s in celo uidit. .i.
.i. deſt in eccl̄ia uidit. In ſuperiore enim
celo quod mitiam uocatur. ſtellas uidē
non potuit que ſub celo ſunt. Hoc in
eccl̄ia modo agitur. In nouiſſimo uero
antixp̄i aduentu. luna quod dicat ſā
guis. eccl̄ia ſc̄orum oſtenditur. .i. pro
xp̄o ſanguinem fundere. Stellas quas di
cit cadere .i. deſt fideles ꝓturbari. Sicut
ficus magno uento agitata .i. emittit
ut groſſos ſuos.

Arborem ſic eccl̄ie c̄oparauit. .i. que
in aſpicate penitentie uidit. Sic
ſicut arbor ficus multa habet
poma bona et mala. .i. ſic et eccl̄ia mul
tos in ſe continet bonos et malos. So
let enim ficus primitus grandis uide
ri inter alios. et multos ab aura turba
tos uidemus. Qui fortis boni uidentur.
ſed demum mali ſunt. Nam ut tacti
fuerint a ualido uento. .i. pranus in ter
ram cadunt. Pro ipſis dicat quemadmo
dum ficus agitata iactat groſſos ſuos
.i. deſt ficus uanas que bone uidebant
et non erant. Hoc totum quare dixim9?
quia tales ſunt ypocrite et ſimulato
res intra eccl̄iam. Qui in tempore pa
cis uni uidentur cum eccl̄ia. ſed mox
ut ꝓſecutionis tempus aduenerit. ex
cutiuntur ab eccl̄ia. .i. ſicut ficus uento
agitata emittit groſſos ſuos.

Celum recedit ut liber inuolutus.

Celum ſemp eccl̄iam intelligim9.
quod remoti facto recedere. .i. ē̄
de medio fieri. et intra ſeſe ſancta ſola
uota contineri ſicut liber inuolutus.
Liber enim inuolutus. .i. quod intus late
at a nemine ſcitur. niſi extenſ9 legat.

Cum uero pheatur ꝯ impossibile ẽ
eum legere quempiam. uel intelli
gere. Et siquis eum non cognouerit.
licet pedibus conculcetur. aut ferro
mactatur ꝯ michil ei obest ꝯ quia pro
michilo existimatur. Ita erit ecclia in
aduentu antixpi. Celum erit uolu
tum ut liber ꝯ quia omnia scriptu
rarum predicamenta cessabunt. Et sci
qui eo tempore fuerint conculcabun
tur ꝯ et ferro trucidabuntur. Et uasi
liber uoluetis. et ut arbitrentur se
obsequium prestare deo. non cognosce
tes quod in libro uitis ꝯ id est in sancto
ipse sit. Et omnis mons et insule
de locis suis mote sunt. ....

Celum et montes et insule. hoc to
tum unam ecclam dixit. Facta nouissima psecutione antixpi ꝯ oẽm
de loco suo recessisse.

Set potest in utramq; partem conue
nire id est in bonos et malos. Et uia bo
na pars mouetur de loco suo fugiens.
Et mala pars mouebitur de loco suo
id est poet gratiam. aut si hactenus
uidebatur habere. Et uia publice pe
nitentiam noluit agere. Sicut supra
dictum est. Mouebo candelabrum tu
um de loco suo ꝯ si non egeris peniten
tiam. Et iterum. Transferentur mõ
tes in cor maris. Omnes aplos dicit.
Ayare seculum. Ostendit in ea psecu
tione confugere ad montes ad eos qui
de locis suis recesserunt ꝯ id est ad sãc
tos qui in fide pstiterunt. Et reges
terre et magistratus et tribuni et fortes.
et omnis seruus ꝯ et liber. ....

Hos reges et omnes quos dicit
sancti sunt ꝯ a minimo usq; ad
maximum. qui eo tẽpore fortes stete
runt in psecutione antixpi. Non im
merito reges et potentes nũcupantur ꝯ
qui impijssimo colla non submittũt.
Ceterum qui nunc reges erunt in
mundo. preter unum antixpm. Qui
ante eum fugiendo locum montanis
et occultationis querent ꝯ sicut dic.
Absconderunt se in spelunicas ꝯ et
in petras montium. ....

Constantes non tantum perspicue
istos quos uidemus dicere. sed
xpm et scos patres implorare. et suf
fragium ab eis accipe postulare. sic
scriptum ẽ. Habitabit in spelunca
petre ꝯ fortis. Spelunca et petra ꝯ
unum est. Et dicunt petris et mon
tib9. cadite sup nos et abscondite
nos a facie sedentis sup thronũ ꝯ et
ab ira agni. qm̃ uenit dies magn9
ire eorũ ꝯ et quis potit stare? ....

Cadere sup nos uerbum est tui
miserie affectum postulamus.
et quodam modo uotum illum qui
rogatur in miserie uiscera ũnsire de
ploramus. sicut scriptum est. Cecidit
sup collum eius ꝯ et fleuit. Et iterum.
Cadat misericordia tua sup me. id est sa
tis tua misericordia mea apprehendat atq;
contegat. Abscondite autem dixerũt.
ut homo uetus et peccator a dei oculis
abscondatur. Et uia in homine pec
catore nunc latent peca ꝯ et deus mi
serator semp ad penitentiam expec
tat. Nos p singulos dies peccamus
et ille p singulos dies non ulciscitur.
Et ira dei peccata nra eiusdem dei mi
seratione contecta. sicut scptum est.
Beati quorum tecta sunt peccata. Et

cata enim regimus. cum bona facta
malis actibus suppon̄im⁹. Vt iterū.
Caritas operit multitudinem peccatorum.
huiusmodi namq; refugium deus ꝑ
manifestat: cum ab ira sua absconditi
peccatores orant̄ur dicens. Vt nunc in
trate petram. ⁊ abscondite uos in ūrā
a facie timoris dñi. ⁊ a claritate glo
rie eius. hanc ūram quam dicat
scām: id est corp⁹ xp̄i. Nam quomo
do in alterā ūram. nisi in ipsam di
cit confugere ūram. Vt iterum. oīa
manufacta absconderet inferentes in spe
luncas ⁊ in cauernas petrarum. ⁊ in
cauernas ūre: a facie timoris dñi: cum
cum surrexerit confringere ūram.
Non idola dixit absondere. sed ipsos
homines qui in cordib⁹ suis ydola por
tant. Vt hoc modo ydola sepelire id̄
ueterem hominē absondere ⁊ nouū
induere. ⁊ in xp̄o petra se absondere.
hic quasi recapitulat. ⁊ ante plectio
nem admonet. et omnes ad peniten
tiam uocat. Sequitur enim et expo
nit ydola expellere. ut ipsi intrent
in portam dicens. In illo enim die ex
pellet homo abhominationes suas ar
genteas ⁊ aureas. quas fecerunt adora
re uanas et nocuas. et nocuas. ut
intrent in cauernas solide petre. et in
scissuras petrarum. Expelluntur enī
ydola uisibilia. et intrantur in petra
id est publice conūrantur et uenīt
ad xp̄m. ut illic ydola inuisibilia que
corda possederant. obseruentur ⁊ abs
condantur. et ꝑdeleantur id est dum
ueterem hominem xp̄o configimus.
et in illo nou inuenīri possumus.
Cū non sedm ueterem hominem
id est exteriorem carnalem. iram dñi.
id est carnem xp̄i ingredit̄ur. neq; in
eo ydola spūalia in abhoīnone sepe
liunt: ipse idolum ē. ⁊ non est absco
ditus a facie timoris dñi. hoc ꝑ ysa
iam dñs increpat dicens. Vbulate sy
lua in iherim. At uero iacob absco
dit ⁊ ꝑdit ydola sua terebinctho: usq;
in hodiernum diem. Terebinctus e
nim corpus est dñi ipso dicente. Sic
terebinct⁹ extendit ramos. Et filij ꝛ
matris mee pugnauerunt contra me:
Vt iterum. In illa inquit die expellet
homo ydola. Diem: tempus totum
ex quo dñs passus est dicit. Exinde
homines absconduntur in terram no
uam cum qua resurrexerunt confrin
gere terram. Id est eo die qua dñs ad
passionem uenit: mortem gustauit.
et resurrexit. In hac petra se xp̄o homi
nes abscondunt cum eis exemplum
ut eius uestigia sequantur. Propter
dixit. absondite in ūram: cum surre
xerit confringere terram. Hoc q⁹
in hoc sexto sigillo. et recapitulant
ab origine de xp̄o: ab eo loco ubi dic̄.
Quod reges et potentes absondunt
se in spelunc̄is. legimus et in dauid
ubi ait. Absondit me in tabernacu
lo suo in diem malorum: in petra ꝛ
exaltauit me. Omnem autem dicit
se absondisse. sed non omnes absco
duntur. sed sola pars que. xp̄istum ꝛ
cognoscit: de qua loquitur dicens.
luna tota facta est sanguis. id est in ꝛ
matutino pleuerat. Vt omnis mons
et insula de locis suis mota sunt. Vt
omnis liber et seruus: absconderunt
se in montes. Si autem pro istis mo

abus uisibilibus dicat de locis suis
recessisse. quomodo se in illis absco
derunt? aut quomodo se omnis
seruus absondet. cum constet etiã
ex seruis esse qui rapiuntur in nu
bibus. Unde manifestum est quos
omnes dicat montibus enim neq;
uisibiliter conuenit. set spiritualiter
factum esse credamus. Primum quia
non omnis locus habet montes. ut
possit se omnis homo abscondere. de
inde cum appuerit dñs ut consecratio
non remorabitur in ruderis longi
tudine. nec habebunt spaciũ peteñ
di homines montes. etiam in ipsis
montibus habitantes. & uid de cam
pestribus dicam. quos ab hac stulti
tia penitentia non reuocat. ut loco
rum situs possit in montibus absco
dere. Non enim in nouissimo tan
tum terremotu. multus e cælo laben
tibus confugient alij ad montes. idẽ
ad aplorum doctrinam. domini mise
ricordiam implorantes. hoc semper
factum est. a passione domini usq;
nunc. Set tunc magis fiet cum ad
diem iudicij instare diem domini.
signum descensionis ostenderit. Ce
terum hoc semper promissum et fac
tum est. Sic enim habet consuetu
dinem sancta pphetia sic narrat fac
tura quasi iam facta. sic preterita qua
si adhuc facienda. Ham sic deus fu
turum miserat destructa altaria q̃
ieroboam fecerat in samaria. sicut
per osee prophã dicit. Auferentur
aureon peccata isrl. Spine et tribu
li ascendent super altaria eorum. et
dicent montibus tegite nos. et colli
bus cadite super nos. Destructa sunt
hec altaria per iosiam regem iuda.
sicut in libro regum legimus. Non
tamen aliquis dixit montibus tegi
te nos. nisi illi qui destructis ydolis
in terram se domini recondebant.
Set hec in figura facta sunt p iosiã.
Verumptamen completa sunt et com
plentur semp in dño. Cum omnem
ydolatriam depdatur sup uerticem
montium sua castra constituit idest
in contemplationis speculatione. in
corpore suo suam eccliarum constru
xit. & uti in ultimo tempore inde
piculum in his montibus fugerent.
sic dñs in speciali ihrlm generalis illi
numerate describit exitium dicens.
Filie ihrlm nolite me plorare. sed nos
plorate et filios uros. & uonam uen
ent dies in quibus dicetis. beate ste
les et uentres qui non genuerunt. et
ubera que non nutrierunt. Tunc in
cipient montib9 dicere cadite super
nos. et collibus cooperite nos. & uoniã
si in humido ligno hec facient. idest
tẽpore in maturo ita plecuntur. nouis
simo et oportuno quomodo plequent.
Cum g̃ intellexerint nouissimũ esse
exitium ihrlm fugient ad montes.
rogantes abscondisse ab eis. et bẽos dice
tes q̃ nullis odibilis hominibus uitiis pec
cati capti q; retenti sunt. Adiutenduꝫ ppria
ẽ et ante oculos cordis hinc narrationis
gen9 qd ipe ses in hoc libro in omi pri
cula seruauit. Usq; ad sextum enim
numerum custodiuit. Et ptermisso sep
timo recapitulat et duas narrationes
qĩ ordinem secutus in septimo oclusit.
set ipsa recapitulatio prologi intelli

78

genda est. Aliquando enī ab origine passionis. aliqñ medio tpīe aliqñ de sola tpā nouissima p̄ssura. Aut non mīto dicturꝰ recapitulat. Tamñ fixū seruat ut a sexto recapitulet. Sīc ḡ descripto sexto ad originē redit. Tcapitulat eadē breuit. atq; alit dicturꝰ.

Explicit explanō. Incipit hystoria de .viii. anglis. Tquatuor uentis.

Et post hec uidi quatuor angelos stantes in q̄tuor anglos tre. tenentes. viii. uētos tre. ne flarent in tra. neq; in mare. neq; in ullam arborem. Et uidi alium angelum ascendentem ab ortu solis. habentem signum dei uiuentis. Et clamauit uoce magna quatuor angelis. quibus data est potestas ledere terram Tmare dicens. Nolite lesertis

terram neq; mare.
neq; arbores.
donec signe
mꝰ seruos
dī nr̄i in
frontib9
eorum.

Jncipit explanō sup̄ sēptē hystorie
in libro scdō ——————

Et post hec inquit uidi .iiii. an-
gelos stantes in .iiii. an-
gulos tre. tenentes quatuor
uentos tre. Quatuor angeli et qua
tuor uenti. unum sunt: ac si aper
te diceret. Vidi quatuor angelos. te
nentes quatuor uentos. Jn initio:
diximus. qua de causa unam nem
diuidat. Jsti autem angeli t uenti.
t boni et mali sunt. Quatuor enī
sunt soli. set bipti sunt: sicut in
consequentib9 melius explanatum9.
hij uenti t partem bonam tenent. et
partem suam malam. Nam secūm
ezechielem quatuor uentos tre bonos
inuenimus. qui ad primam resurrec
tionem faciendam inspirant ossa a
rida. et carnes mortuas. Quatuor
enim uentos homines dicit. idest:
flatum t mentem quam habet in
ecclia. in quatuor angulos tre: t eadē
in hisdem locis inspirat: pphando
et suscitando mortuos. Jste flatus. i.
quatuor uenti: per danielem pphām
aduersus dicitur irruisse in populos. Ve
ce inquit quatuor uenti. celi irruent
in mare magnum. Et de mari ascen
derunt quatuor bestie. quas angls
quatuor regna mundi esse dixit. Sep
tem ergo angeli ut iam dictum est.
quorum septem si unum nominat
omnes sunt. pro ut enim causa exigit
et numerum dicat. Sicut nunc qua
tuor angelos dixit: ut in quatuor an
gulos terre ostenderet ecclīam tenere.
Et partem suam ne decipiat: config
nandos accepit. Et ubi omnis isrl:
in fine mundi saluus factus fuerit.
fiet de medio eius quam detinet. Et
tunc pars quarta angloꝝ soluta in
suo tēpore aptatur idest predicatur:
sicut apls dicit. Et nunc qui detine
at sctus. ut in suo tēpore denude
tur mīstīū enī facinoris tam operat9.
tantum qui detinet detineat modo:
quo aduscq; de medio fiat. Et tunc re
uelabitur ille impius antixpc. Et
quia diximus quatuor angelos bip
titos et inuicem mixtos: idest ecclī
am t regna mundi. Curauimus o
portune cōmemorare mundi regna.
uel maxime presens regnum in me
dio eē ecclie per orbem in falsis fratri
b9. t. ypocritas in misterio facinoris.
Non est enim regnum cui deputen
tur falsi frēs. quia scī omnes mali
reges dicuntur: qui a suis uolupta
tibus ꝑcipitantur. De talibus pnci
pibus apls dixit. Quia nemo ex
principib9 huius scī cognouit. Si
enim cognouissent: numquam dīm
glorie crucifixissent. Quia autem:
dīm crucifixerunt: euanglij scrip
tura denuntiat. Pilatus enim un9
pnceps dīm non crucifixit: set ca
lumpniantib9 dimisit. Et apls per9
eo quod isrl xpm crucifixisset: sic
ad eum loquitur dicens. Certum ꝙ
sciat domus isrl. quia t dīm illum
et xpm deus fecit hunc ihm: quem
uos crucifixistis. Et dns secūm in fal
sis fratrib9 dixit. Vos de scō estis t
de hoc mundo: ego autem non sum
de hoc mundo. Et idem discipls ait.
Si uos mundus odit: me pmum odit.
Tenēt inquit quatuor uentos terre.

ne flarent uētos in mare nec ī ul
lā arborē. ℣ eram ⁊ mare et arbores.
homines dicit. Ne flarent id est ne
spm̄ suum tradant. et sīt similes
efficiantur. Et uidi alium anglm̄
ascendentem ab ortu solis. habē
tē signum dei uiuentis. — Alium
anglm̄ eundem ecclam dicit. ab or
tu solis quod dicit id est a passione
dīn damantem in q̄tuor. angulis
mūdi. Sol xp̄s ē. Non enim sicut or
do reuelationis est post quatuor an
gelos. ut uidisset alium anglm̄?
Non. sed utrumq; ab initio libri
unum dei anglm̄ uidit. Unum ē
enim atq; idem. Ecclīa p̄dicat eccle.
Et clamauit uoce magna. dixit. anglis
quib⁹ datū ē frīs lesē tram ⁊ mare.
Primum dixit uentos teneri ab an
glis. ne flarent in tram ⁊ mare. Nē
angelis dicit. ne leseritis tram et
mare. Ostendit unum ee. Nam ⁊
in alia recapitulatione nouissimo:
certamine angelos dixit solue qua
tuor. trans-flumen eufrate. Isti et il
li unum sunt. quos hic uentos di
xit teneri. Ex quo autem passus ē
dns. ligatus est diabolus. Sicut do
min⁹ dicit. Et quomodo potest quis
intrare in domum fortis. nisi prius
alliget fortem. manifestum est dia
bolum ee alligatum. ⁊ pedib⁹ ecclie
subiectum. sicut scriptum est. Dixit
dns dño mō. sede a dextris meis.
donec ponam inimicos tuos oṡ sub
pedib⁹ tuis. Ligat⁹ est diabol⁹ ī cor
pore suo. i. in hoīes malos. Ne sedu
cat natōes credentes in .iiii. angulos
tre. i. ecclam que corpus est xp̄i. de
quo corpore dicit. Ne leseritis tra ne
q; mare neq; arbores. donec signem⁹
seruos dei nr̄i in frontib⁹ eorum.

Impium dīn quod anglis. i. corpus
eius ecclīa adnuntiat ⁊ dicit. Simil
tris ledentib⁹. i. ypocrite dicit. ne le
seris. quia spūaliter ecclam ledit. Hē
uox que in medio. iiii. animalium di
cit ledentī. Vinum ⁊ oleum ne lese
ritis. Precepit dns tram suam. i. ec
clam suam spualit̄ non ledi. quo
adusq; omnis seruus dei signetur.

Explicat explanatio. iiii. angelorum ⁊ uentorū

Incipit hystoria centum. xl. iiii.
milium in libro quarto.

Et audiui numerū signatorū cen
tum. xl. iiii. milia. signata ex
omni tribu filiorum isrl̄.
Ex tribu iuda. xii. milia signata.
Ex tribu ruben. xii. milia signata.
Ex tribu gad. xii. milia signata.
Ex tribu aser. xii. milia signata.
Ex tribu dan. xii. milia signata.
Ex tribu neptalī. xii. milia signata.
Ex tribu manasse. xii. milia signata.
Ex tribu symeon. xii. milia signata.
Ex tribu ysachar. xii. milia signata.
Ex tribu zabulon. xii. milia signata.
Ex tribu ioseph. xii. milia signata.
Ex tribu beniamin. xii. mīa. signata.

Post hec uidi et ecce turba mlta q̄m
dinumerare nemo poterat ex omī
gente ⁊ tribu ⁊ pplis ⁊ linguis. stantes
in aspectu sedis ⁊ agni amicti stolis al
bis ⁊ palme in manib⁹ eorum. Et cla
mabant uoce magna dicentes. Salus
dō nr̄o. sedenti supra sedem ⁊ agno. Et
oīs anglī stabant in circuitu sedis et
seniorum ⁊ .iiii. animalium ⁊ cade

runt in conſpectu ſedis ſup facies
ſuas: et adorauerunt dñm dicentes
amen. Benedictio: glia: ſapia: t
grarum actio: honor et potestas. et

uirtus deo nostro in secula seculorū
amen. ——————————

Explicit hystoria. ——————————

BIBLIOTHÈQUE NATIONALE
R.F.
MAN. SCRITS

Jncipit explanatio supra scēpte hystorie in libro quarto.

Tandem numerū signatum centum quadraginta. viii. ch. signū ex oībus filiorū isrl.

Centum quadraginta qtuor milia. omnis oīno ecclia est. qđ exēplis facile ē pbare: qualit̄ sit p ratione. Vt si p partes queratur. duodenarius numer⁹ simul ductus plenitudinē su am excedit. ut puta habet enim partes q̄nq; duodecimam qđ ē unū. Sexta quod duo. Tertia quod qtuor. Getana qđ sex. Vnum enim et duo. et tria. et qtuor. et sex simil ducta: sede am faciunt. et longe a duodenario excedunt. Sed tm mistium faciunt. Vnus in numeris diuidi non pot̄. Ab ipo enim surgit omnis numer⁹ qui dim significat. a quo surgit omis origo. qui diuidi et scindi non pot̄. Duo: duo testamēta intelliguntur. Tria: trinitatem que est deus. Que q̄nuis tres sunt psone: in una credūtur unitate nature. Quatuor. quod aliud nisi. iiii. euāgelistas significant? Senarius q̄ numer⁹ pfectus ē: quia parab⁹ suis cōpletur. hī enim tres partes. sextam. tertiam et dimidiam. Sexta eius unum ē: tertia duo dimidia tres. hec in partes in sūmum ducte. i. unum et duo et tria simil eundē numerū assumant: pficiūq; senariū. Jdoq; p huius numeri pfectionē: sex dieb⁹ opatus est deus oēm creaturā. et tres hec partes senarij numeri. demonstrāt nob trinitatem dim in tanta re numi mīsure et pondis. fecisse oēm creaturā. Cognosce q̄ primum ualere senarij numi pfectionē: quem in scīpturis scīs frequent̄ inuenimus. Preferam in mortē dīm simplam: et in resurrectionem dīm simplicā. Hoc itaq; dīm nīri ihu xpi: non fuit in aīa sī in carne sola. Hoc uero nō solum in carne: sed etiam in aīa ppt̄ pcm. Jn carne uo ppt̄ penam pcī. Jlle uo qua pcm non habuit in anima nō est mortuus. nisi tm in carne. Et hoc ppt̄ similitudinē carnis pcī: quam de adam traxit. Jgitur simpla eius mors: pfuit duple nīe. Hoc carnis. xpi et resurrectio eius. duo fuit. Hoc aīme nīe et resurrectio aīe nīe: duo fuit. Duo sunt mortes nīe: et duo resurrectiones nīe. Duo et duo qtuor fr̄. Vnam mortē dīm et unam resurrectionem ei⁹ adde qtuor nīis: sex faciunt. Jgitur simplum dīm et duplū nīm tres sunt. Et quia senari⁹ numerus tres partes habet: sedm qđ sup̄ diximus. unum et duo et tres sex faciunt. Nam et ygina sex hore quib⁹ fuit dīs in inferno: simplam dīm et duplam nīam expleuit. Duodecim q̄ hore fuerunt diurne: et. xx. viii. nocturne. Jsti. xx. viii. ad dupplam mortem nīam egruunt. Et ille. xiiii. hore diei ad mortem dīm simplam reducte: in unum senarium numerum hīt. Et uadraginta sex annis hedificatum ē templum hoc dicebant iudei in euāgelio. quod intelligitur de corpore dñi. Et uadraginta sex anni. posita sunt ppt̄ diebus quadraginta sex. Et quia q̄ draginta sex dieb⁹ dicunt infantē formari in utero et subinde usq; ad diem parturitionis crescit. Computa q̄ ad:

sex uices. xl. sex. ⁊ uenies. cc. lxxvi.
qui fiunt menses nouem ⁊ dies sex.
Computa ergo octauo kalendas aplis
q̃ndo passus ē dñs. tunc etiam credi
tur fuisse conceptus. Et usq; in diem
viii. kl̃as ianuarij. ⁊ uenies dies
. cclxxvi. qui constat p senarium nu
merum. Quod de illa mliere in euã
glio decem ⁊ octo annos curuauerat
sathanas. q̃m sanauit dñs. que tot
annis curua iacebat. q. ⁊ ipsi senari
um numerum hñt. Ter g̃ sen. dec̃
⁊ octo fiunt. Illa itaq; mlier intelligi
tur genus humanum hoim. qd̃
sexta etate sch̃i a captiuitate diaboli
dñs liberauit. Quia sex dies in qui
bus opatus ē dñs ebd̃a ē. ⁊ sex mihũ
annorũ figuram ostendunt. que in
una ebd̃a nũcupantur.

Prima etas ab adam usq; ad noe. et
fiunt anni. ccxlij.

Scd̃a a noe usq; ad habraam ⁊ fiunt
anni. dcccxlij.

Tercia ab habraam usq; ad moysen.
⁊ fiunt anni. dv.

Quarta ab exitu filioꝝ isrl̃ ex egip
to. usq; ad initiũ eorũ in terã repro
missionis p annos xl. Et ab initio
re repmissionis usq; ad saul p̃mum
regẽ isrl̃is. fuere iudices p annos.
ccxlv. Saul regnauit annos. xl. Da
uid usq; ad initium tẽpli. dv. ãn xliij.

Quinta etas a p̃ma edificatione tẽpli
usq; ad trãsmigrationem in babilone.
fuere reges per annos. dcccxliij. fuit
autem captiuitas populi a desolatione
templi. annis. lxx. Et restauratur
a zorobabel. annis. iiii. Post restaura
tionẽ uero templi usq; ad incarnatio
nem xpi. anni. d. xi. Colligitur omẽ
tpẽ ab adam usq; ad xpm. anni. vxx
vii. Et ab aduentu dñi nri ihu xpi.
usq; in psentem eram. i. dcccxxij.
sunt anni. d. cc. lxxxvi. Computa g̃
a p̃mo homine adam usq; in psentem
eram. que ē. dccxxiii. ⁊ uenies
annos sub uno. qy. cccxlxxxvi. Sup
sunt ergo anni de sexto millenario.
xliii. Et inet quoq; sexta etas in era
. cccxxxviij. Reliquum sch̃i tpẽ. hu
mane inuestigationi mẽtum ẽst. Om
nem enim de hac re questionem dñs
nr̃ ihc xpc abstulit dicens. Non est
urm scire tempora uel momenta. q̃
pater posuit in sua potestate. Et alibi.
De die autem illa ⁊ hora nemo scit. ne
q; angli celorum. nisi solus pater. Et
quia diem dixit ⁊ horam. aliq̃ndo
pro tempore dicuntur. aliq̃ndo uero
simplicit intelliguntur. Ut sciatis
in ueritate sexto millesimo anno fi
niendus erit mundus. Utrum imple
antur an minuantur. soli deo cogni
tum ē. Ceim ut suspicamur de sep
timo non possumus. quia nec scrip
tum inuenimus. Sex diebus opatus
ē deus. quos inuenimus a mane usq;
ad uespam esse finitos. De septimo
non legimus nisi requieuisse. et ut
p̃ sex dies sex milium annorũm figu
ram ostenderet. quibus sch̃i ictus etas
deducatur. indicaret. In septimo re
surrectionem omnium scorum. Et
quia sexto die hominem fecit. et de
costa eius quod est latus facta est femi
na. et ex his duobus creuit et repleta ē
tra. ita intelligas sextam etatem sch̃i
quasi sexta die p̃mum hominẽ adam

de noua ũra. sic secũm adam sexta eta
te de noua ũgine xp̃m nasci. Et q
dixim⁹ uirginem nouam: quod ta
lis non fuit inuenta de semine adam.
neq; alter filius de semine eius qua
lis xp̃c. Et sicut adam dormiens de
latere facta est femina ⁊ repleta ē ũra.
ta ⁊ sc̃ds adam xp̃c sompno passiois
dormens: de latere eius facta est eccle
sia. Ut repleretur celestis paradisi ũra:
de qua dauid orabat. Credo uidere bo
na dñi in ũra uiuentium. Et sicut ser
to die finito nichil legimus dñm ope
ratum. nisi cessare ab opib⁹ et requie
uisse. ita credimus sexto miliario u
trum finito an non: diem resurrectio
nis esse. & ua die aut hora ut ait ip
se dñs: nemo scit neq; angeli celoꝝ.
nisi pater solus. Et in alio euangelis
ta ait: qo neq; filius sicerit. Nos ũ
hec non secũm litteram. sed secũm sen
sum intelligere debemus. Ne forte si
cut sonant hereti. quo signo tas ⁊
trinitas qui a teudosianis exorti dici
tur: quod absit cum ipsis sentiam⁹.
hi asserunt quod xp̃i diuinitas igno
rer finita: que sunt sc̃pta de die ⁊ ho
ra nouissima. Non recordantes xp̃i
psonam in ysaiam loquentis. dies ⁊
iudicij ex corde meo. Unde manifestũ
est ut filius sciuit. sed discipulis indi
care nolint. ut semp de morte suspi
tu incerta: spem in sc̃o non habe
rent. Nam de die legimus. q̃ sicut
dñs nr ihc xp̃c die dñico resurrexit
a mortuis: ita et nos resurrecturos
in nouissimo sc̃o die dñico sp̃amus.
Sed quia reuoluente hunc diem in
calculo. multa dñica dies efficiuntur:

quo tempore. quo anno. qua hora. q̃
die. qua era. resurrectio sit nescimus.
Utrum minuet de istis. xuii. annos:
sed solus deus scit. Sed tñ etiam de
pmissione dñica legimus mutasse ⁊
sententiam. Denq; et in genesi legi
mus centum. xxi. annos penitẽ
tie constituos ante diluuium. & ui
cunq; tanto tp̃e. i. centum agere pe
nitentiam: nequaq̃m expectat dñs
ut ⁊. xxi. alij compleantur. sed in fer
re ante quod postea fuerat cõminat⁹.
Sic ⁊ cum p ysaiam ezechiam regem
dixerat moriturum. q̃ndecim anni
legunt addidisse. Et minutarum
adhuc tres dies: et minue subuerte
tur. Et tamen ad pces ezechie ⁊ mu
ue. dei sententia immutata ē. Non no
uitate uidicij ut deus noua consilia
habeat: qui numq̃m p uarietatem
tẽporum mutatur. Et scriptum ē.
Semel loquutus ē deus duo. q̃ sem
decreuit ante sc̃la. qualiter sc̃la dispo
nantur. Sed eorum cõuersione mutat
sententiam: qui meruerunt indul
gentiam. Neq; enim deus hoĩb⁹ sed
uicijs nascitur. & ue cum in homine
non fuerint: nequaq̃m punit. Ad ho
quin ⁊ ieremie loquitur deus se mala
minari sup gentem. et si bonum fece
rit: minas clementia commutare. ⁊
Rursum bonum gentem se asserit pro
mittere. ⁊ si mala fecerit dicit se mu
tare sententiam. Unde eidem ieremie
dicitur: cum oraret p pplo. Ob duri
tiam cordis pplī iudeorum. ne ores pro
pplo hoc quia non exaudiam te. Et
ad samuel: Usquequo luges. sup quo lu
ges. sup saul: et ego abieci eum. In ci

nere igrair et sacō postulat implen:
quod ꝓmiserat deus. Non qō essꝫ in
credulus futurorū. sꝫ ne securitas ne
ghgentiam: ꝛ neghgentiam pareret
offensam. Jta ut supadictum est in
telligere debet. expectare ꝛ timere om
nis catholicus. et hos. xiiii. annos:
tamquam unam horam putare. Et
die noctuq; in anere et cihcio se qm
mundi ruinam plangere: ꝛ de suppu
tatione annorū supa non querere.
et diem extremū seculi ul tempus su
pᵛ non querat muestigare. quam ne
cesse sit: nisi deus solus. Nunsquisq;
ergo de suo cogitet transitu. sicut sac̄
scriptura ait. Jn ommibus opibus tu
is memorare nouissima tua: et in e
ternum non peccabis. & uando enim
quisq; de sēcō migrat: tunc illi consu
matio seculi ē. Set quia de senario
numero usq; ad finem mundi excel
simus. dignum est ut ad senarium
numerum recurramus. & uahter
non solum mundum. set etiam tot
ecclam ꝑ eum numerum deo ꝓsolue
re disputemus. Vnde ꝛ a sapientib⁹
et uris catholicis uel religiosis. ratio
numeri contepnenda non est. Jn ml
tis enim scārum scripturarum locis:
quantum misterium habent cluet.
Non enim sine causa in laudibus dic
tum est. Omnia in mensura ꝛ numo
ꝛ pondē fecisti. Senarius namq; qui
partib⁹ suis ꝓfectus est: ꝓfectionem
istius mundi quadam numeri sui sig
nificatōe declarat. Similit ꝛ quadra
ginta dies. quib⁹ moyses ꝛ helyas ꝛ ip
se dns ieunauerunt: sine numero
rum cognitione non intelligunt.

Sic ꝛ alij in scripturis sacris numeri
existunt. & uorum figuras non nisi
noa huius artis scientie soluere pos
sunt. Datum etiam nob ex magna
parte sub numerorum consistere dis
ciplinam: qñ horas ꝑ eam diem⁹. Qñ
do mensium curricula supputamus. Qñ
do spacium anni redeuntis agnoscam⁹.
& ndo milia annorū ab exordio mun
di usq; in finem inuenimus. Si quidē
dns in quarto opere ait. Fiant lumi
naria in firmamento cēli ut luceant
sup̄ram: ad inoationem dieī ꝛ noctis.
Vt diuidant int diem ꝛ noctem ꝛ sit
in signa ꝛ tpa ꝛ dies ꝛ annos. ut in
splendore in firmamento cēli ꝛ luceāt
sup̄ram. & ub; ita ꝓfectis: manife
tum est luminib; ipsis antecedere lu
cem trib; dieb; Vnde michi uidentur
egipcij ceteriq; gentes hoc sequentes
decretum. iiii. annis impfectis diem
integrum supfluum adicere. & uem
cēt bisextum solent nominare. Nam
cum tres dies istos cōputare qui sint
atq; recogitare uoluerimus. unus a
nu centesimam nonagesimam partem ē
cognoscam⁹. Centesima autem ꝛ un
cessima dies unciam cōputata. Jta
tercia pars ē dignoscatur. Tercia igit
addita parte annuali quadriennio. di
es integer compleatur. atq; ad partium
partes: menses atq; anni supflui com
putantur. & uos hebrei quod embo
lismos uocare solent. ꝛ. sup adiectione⁹
qui de pascha usq; in aliud pascha dies
. ccclx. ꝛ v. faciunt. unde ꝛ pascas er
rare solent. qui calculi nescium ratio
nem. Egipcij uero hoc erahationes si
derum dicunt. atq; stabilitates immo

bisextum appellant. ꝓpter remotionem lucis atq; dierum ⁊ noctium. que luminib⁹ antecesserunt. ⁊ celebratur. Ideo quod tres dies sine auctore sole p̄ cesserunt. Certum est enim p̄ scārum sēparatarum traditionem. p̄ numerū deduc̄ omnem ecclie ordinem. Per numerum siquidem ne confundam̄ instruimur. Tolle scō spiritum. ⁊ cūc̄ ta ignorantia cecā cōplectitur. Nec differi potest a ceteris animalib⁹. qui numeri nescium rationem. Et quia supra iam p̄ senarium numerum diximus de muliere curua. que omne omnino genus p̄figurauit humanum. Nunc restat ut ebdomada istius scīi p̄ dictiones dierum ⁊ noctium disserendo deducamus usq; ad xp̄m. Et quia diximus sex diebus consummauit deus opa sua. ⁊ in septimo req̄euit. q̄ hic mundus in sex etates constare dicitur. et in septimo erit requies sc̄orum cū domino.

Scā ꝑma est ab adam usq; ad noe. que habuit mane ipsam oditionem hominis in paradiso. Habuit uesp̄am diluuium. hinc quasi primus dies ī creatione rationalis creature angeli ⁊ hominis quod est lux. ⁊ qui dicuntur filij dei. Post expulsionem a paradiso homo duos habuit filios. simplicem et impium. Impius occisit pium. et pro eo natus est seth. ⁊ qui dictus est filius dei. et facti sunt duo ꝑpli. idest agnus et bestia. Et quia contra uolūtatem condentis de duob; ꝑplis agno et bestia communes et liberos et coniuges miscuerunt. ⁊ factum est diluuium.

Scā ꝑma est a noe usq; ad habraam. ⁊ habuit mane archam. que prima uocatur specialis ecclia que tricamerata tres partes saluauit. idest homines. bestias. et aues. que scā dies firmamentum ⁊ nuncupata est. Et tres filij noe quasi tria animalia idest aries. uitulus et capra. ab his tribus omnis terra est diuisa. Habuit uesp̄am confusionem linguarum. ⁊ trucidauit turris nebroth gigantis.

Tertia est ab adam usq; ad habraam usq; ad dauid. habuit mane separationem habrae. & uasi tercia die separatas aquas ab aquis. idest patriarche a gentibus. ubi moyses ⁊ lex est data. Dixit autem deus ad habraam. Ego sum deus qui eduxi te de ūra chaldeorum. ut darem tibi ūram istam hereditate. Et dixit habraam quomodo sciam. quia hereditabo illam? Et dixit illi deus. Accipe tibi uaccam trienne. arietem trienne. turturem ⁊ columbam. Hec tria animalia filij sunt noe. Aries sem de quo natus est agni. Vacca cham. de q̄ natus est uitulus. Capra iaphet. de qua natus est ȳcus. Hec tria animalia diuisit abraham p̄ medium. ⁊ fecit sex partes de toto mundo p̄ senarium numerum. Tres partes dextras ⁊ tres sinistras. i. ecclīam ⁊ synagogam. Aues uero non diuisit. idest omnis caro sc̄a tatis cum spū dei coniuncta iam non diuisi sed uncti ad celos uolantes ascendunt. Nam illa diuisa animalia gentilem ꝑplm̄ significant credentium xp̄o ⁊ incredulorum. Hic dies habuit uesperam impiissimum regem

Prima etas est a dauid usq; ad trãsmigratiõnem ppli iudaorum ⁊ in babilonia. habuit mane ipsum dauid. a quo cepit splendor regni ⁊ ppheta ⁊ quasi quarto die luminaria. huic uesperam peccatorum regum et sacerdotũ. pro quibus gens illa meruit captiuari in babilonia. Vt quia. uiii. peccata cõmiserat homo iuda. i. furta. adulteria. homicidia ⁊ ydolatriam. pro qua ieremias quadruplici planxit alphabeto. erraui de semita ppheie. p qm uenichat que dicitur xpc. iacta tus est in deserto. incidit in leena ⁊ que rapuit eum. Surrexit ursus. tulit leene ꝓdam. Surrexit pardus ⁊ tulit urso predam. Surrexit bestia terribilis. habens dentes ferreos. capita septem ⁊ cornua decem. tulit ⁊ pardo predam ⁊ possidebat eam. -----

Prima etas a trãsmigratione babilonis ⁊ usq; ad aduentum dñi nri ihu xpi. habuit mane ieremiam ul̃ danielem. quasi quarto die primam bñdictionem piscis in aqua ⁊ auis in passione. habuit uesperam pcm̃ ppli iudeorum quando execati sunt ⁊ sit etiam dñm nr̃m ihm̃ xpm̃ non possint agnoscere. Venit agnus immaculatus tulit bestiam tribulem. que. vii. capita habebat et decem cornua. supauit eam ⁊ et excussit eius predam. idest ꝯ quem supradixim⁹ hominem iuda. homo cumq; se cognoscenet a tantis ꝯ piculis ab agno superatum ⁊ inuidia ductus occisit agnum. hec nimirum bestia parauit hominem. quia ⁊ multa delectorum corda tenuit. Set hanc predam a iuda mortens agnus excussit. hic est agnus quem ad uesperam iudea succincta p lumbos uestimenta. baculo in manu. omessare se credunt. Vt dauid ait. ad uesperam demorabitur fletus ⁊ et ad matutinum letitia. Nam cum istis baculis cum quibus immaculatu agni carnes appetunt. iudas scarioth uexillariam suppositionis. ultimum tempꝰ ad occupandum saluatorem nocte ⁊ cum tumultuosa plebe iam conuenit. & ubus ita agni acerba uox intonuit. & uasi ad latronem cum gladijs scalic; existis. ꝓncipes sacerdotum et seniores ppli. de q bus agnus occidatur. Fustibus plebs munita ⁊ quibus blasphemantium poplãritas parmatur. Nam quod sub uespam ymago dei agnus iste occidit uel decipitur. noctem iudeis lenocinio adulterate legis. ppln̄ isrl̃ admissum peccatum. p importunitatem eoꝝ blasphemantes. fouendo quod fixerat separatus a luce. tenebrarum induebatur. ut noxam criminis eius ⁊ tenebrarum sequeretur assensus. Passio xpi inter lucem ⁊ tenebras magno sacrificio celebratur. lucis cuius xpc nomen adsumpserat. temporalis lapsus uidebatur occasu. Vt post tenebras cruente cene. quia agnus fuerat immolatꝰ xpc. rerum in alio die unus ⁊ infernis damnato trine mortis victor ⁊ eũ sua luce fulgeret. Q̃ ergo sub hac dñi passione ⁊ ipsi⁹ etiã agni immaculati ⁊ atq; perfecti uelle ra. omnes xpiani intra ecclesia nent et texunt. Vt qui si sub trinitatis nomine. idest stamine. hoc ⁊ trame. unus substantie lane ⁊ unum dñm in trinitate eẽ asserit.

Set tamen hec lana quid cui melius esse uideatur: diuersis coloribus here-
sium diuerse tincture colore fuscan-
tur. Alij uermiculo. alij uiridi. alij
ceruleo. alij cocino. alij alio. uario. ru-
beo. nigro colore subrideant. Perfec-
ti tamen castalis imbuantur agni:
uellera candidata texere conantur.
Nam quod ex agni uellere candidato
diuersi colorus tinctura fuscatur. Ic
et sunt hereses que ex mundi lana:
uestre plusquam innocua mutando
per colores et uariando se amaritudine
tincture semp inficiunt. Set una ex
lana cui splendescere pfecto debuerat.
insipientie sectam imitantur. Vt ex
uno agni uellere. agnicula pfecto can
dore. translatus uestibus secte multe
et hereses ornantur. quibus sunt damp
nabiles officine. Et quanto se obum
brandam per flores eos colores here-
ses profanata confecerit. medicamini
bus herbis. pictura leuauerit matri-
cem lane. post illud uelleris fronde.
uestis in xpō discordie sue curriculo.
xpm dum quem figmenta simulatio
nibus fallit: confiteri pudoris non
audebit. De talibus in euangelio ait.
Multi dicent in illa die. dne dne in
tuo nomine manducauimus et bibimus
et in tuo nomine eiecimus. magna
ria fecimus. Tunc respondens dicat
eis. Discite a me operarij iniquitatis. nō
noui uos in domo patris mei: idest
in ecclesia. Nequit enim prodesse cuiq
dicere set facere. Hic est agnus qui
natus est de illo ariete sem filio noe.
Cum hoc agno leo et ursus et pardus.
uitulus. ouis et capra morantur simil.

Solummodo bestia tribus cum decem
cornibus et septem capitibus: cum eo
est in conflictu. Iste agnus est qui in
montem syon idest in ecclie specula-
one uirtutum herbas decerpit. a quo
bestia crudie supatur et capta tenetur.
am. vi. scdm fut. quod nunc ab aduē
tu domini agitur. usquequo mundus
finiatur: et ueniat ad iudicium. Ha
bet mane lumen uerum xpistum:
qui semper oritur in corda credē
tium. qui dies ꝑpetuus nunc capa
tur. Habet et uesperam synago
gam uel ignorantiam stultorum. scis
matum. ypocritarum et hereticum. si
ue in fine perpetuam noctem ipsum
antixpm. Hic est dies primus xpistus
in operatione: et nouissimus in per
fectione. In hac etate facit finem: et
recapitulat a principio. Sic enim dic-
tum est. In principio fecit deus celū
et terram. terra autem erat inanis et
uacua. Iste est principium in quo fe
cit deus celum et terram. In celo intel
ligimus xpm. In terra intelligimus
carnem. Non aliud primum fecit in
principio nisi hunc hunc hominem
xpm: salomone attestante. Dns cre
auit me in principio uiarum suarū.
In principio creaturam dicit: idest p
destinatum. ab hinus similitudine
dictum est. Faciamus hominem ad
ymaginem et similitudinem nīam.
ad cuius ymaginem factus est adam.
Similitudo tamen in isto reseruabat.
Set quia tra erat inanis et uacua idest
inuisibilis et incōposita. quod nec u
deri nec palpari potest. ecce iam uisi
bilis est: ecce iam palpari potest: fiē

ipse dicit. Palpate et videte: quia spūs carnem et ossa non habet. sicut me videtis habere et nolite esse incredulus sed fidelis. Vocē iam audistis iam oīpositam

-d- eē. in quo principio creauit deus celum et terram. idest spīm et carnem. et in hoc celo et terra continentur omnia. i. visibilia et invisibilia. Omnis namq; creatura antequīm spīāle suo fieret. in ipso verbo dei. i. in filio quod est principium primus: erat ab anglis cognoscenda et sic suo spīāle facienda. Quia propter ipsa creature cognitio in semetipsis vespa erat: in deo autem mane. Quia plus videtur ipsa creatura in deo: quā in semetipsa vidī a creatura. Quod factum est in ipso vita erat. Omnia ḡ que facta sunt et vitam non habent: in ipso verbo dei vita sunt. In seipsa non sunt vita. Celum. terra. lapis vitam nō habent. et tamen in deo vita sunt. Vivunt ḡ in deo sine intermissione atq; immutabiliter omnis creatura. ac p hoc plus vidī ab angelis scis ubi sunt vita: quīm in seipsa. Ut ne forte aliquem moveat: ut dicat aliquis. oīa filius fecit. et pater et filius non fecit? Absit hoc a catholica fide: et omnia que facta sunt sive in celo sive in terra: scā trinitas fecit. i. pater et filius et spūs scs. In psonis trinis: set in natura unus deus. Communis opatio trinitatis. una potestas et una maiestas. Intelligge que dicit. In principio creauit deus celum et terram. Terra autē erat inanis et vacua et spūs dīni ferebat sup aquas. i. sup omnem creaturam. In dō patre dicit. in principio filium. in spū dīno spīm scīm. Vocē cōmunem opatrinitatis. Nam cum dixit deus fiat lux: angelos dixit. qi non erat intenebris deus. Set quia se primus angelica natura cognosci voluit. quod pfectus in carne eēt: ideo dixit lux. Iste ē dies in inchoatione creature: qui nō primus set unus est nominatus. quia primus dierum oīum xpūs est. Primo ergo dicitur deus anglorum. set in ē ratione mundi. quia de omni creatura ipse primus cognouit factorem suum. Ergo in cognitione primus dies. In cognitōe firmamīti scdē. In cognitione divisionis aquarum: tertius. In cognitione solis ac lune et stellarum: quartus. In cognitione volatilium et reptilium: quintus. In cognitione animantium et ferarum. uel ipsius hominis: sextus. Vides hominem sexto die factum. iam in anima et carne predestinatus erat xpistus et predestinatus: et ab angelica creatura cognitus. quando iste adā factus est primus: cum pater ad filium psonaliter diceret. Faciamus hominem ad ymaginem et similitudinem: unitatem substantie demonstrauit. Nostram uero psonaliter dixit. et fecit deus substantialiter dixit. Voluit se videri deus qualis esset in forma. cum hominem suum sacra degessit in linea Vultus dīni preferatur in homine. ut bestijs. auibus. pecoribus non homo set ymago pecus imperaret. Cognoscite quantum distat inter hominem et pecus. Cui homo preponitur et imperare mandatur. Ita crede secīm adam xpūm qui homo pfectus est dictus. et alter homo apud ipūm pecus est dict9. Set quia angli et homines filij dei dicti sunt: et sicut angeli cum primitus

// Apō Aij.

84

inter omnem creaturam cognouerit. in diuinitate. ita et homines angeli dicti sunt qui eum plene cognouerunt et cognoscunt in humanitate. Ergo ille qui est primus dies: ipse est et nouissimus. Primus cognitus a spūali creatura in diuinitate. et nunc non a carnali sz a spūali creatura. i. ab mūdo ri hoīe cognoscatur in humanitate. ¶ Hic dictum ē fiat lux: et cognoscant angeli xpm. Hic dictum ē: ego sum lux mundi. ut cognoscant angeli hoīnes xpm. Hic scdā die dictum est. Fiat firmamentū in medio aquarū ut diuidant aquas ab aquis. Hic dictum ē. Sup hanc petram quam cognouisti petre firmabo ecclīam meam: et diuidam synagogam ab ea. Hic tīa die dictum est: congregentur aque in congregationem et appareat arida. Hic dictū est cum ad lauacrum uenisset: ecce agnus dei ecce qui tollit peccata mundi. Congregate sunt aque ahe supra celos. ahe in abisso. ahe in maria. Tres partes facte sunt: una celestis et due terrestes. i. iusti et pccōres. Apparuit tra de qua tra dictum ē: tra nra dabit fructum suum. Hic tra cotidie nob uberes gīminat fructus. Hic dictum ē: in quarta die. fiant luminaria. Hic dictum est: ego sū lux mundi et qui ambulat in die non offendit. quia me hymus mundi hui⁹ uidet. Hic dictum ē in quinto die. p ducant aque pisces et uolatilia. Hic dictum est: nisi qui renatus fuerit ex aq̄ et spū sco: non potest uidere regnum dei. Et sicut me pater misit ad passionem: et ego mitto uos. Hic dictum ē. Crescite et multiplicamini: et replete tram. Hic dictum ē: nuc pgnantibus et nutrientib⁹. et beate steriles que nō genuerunt. In illa crescere et generate mandant: in ista cōtinentiam sua fit. Hic circumcisio carnis: hic lauacrum in ablutione cordis et corporis. Hic in filiorum ple bñdictio credebatur. hic in uirginitate bñdictio et gra dupliciter datur. Nos tamen sicut coniugia non uetamus: ita nec predicam⁹. Scriptum est: qui habent uxores: tā quam non habentes sunt. Nuptie q̄dam p se bone sunt. tantum cure rerum que circa illas sunt male sunt. Et qui non habet uxorem: sollicitus est quomodo placeat deo. Et qui habet uxorem: sollicitus est que sunt mundi. quomodo placeat uxori et diuisus est. Set tamen aplē ait. Et si se non potest continere: nubat. Melius est bis et ter cum benedictione: quam cum una corpus suum maculet in fornicatione. Set hoc de illo dicimus. qui se non pmisit in religionis habitu deo seruire. Nam si uelle. bis. ter. pmisit. et aliter fecerit. habet dampnationem secdm aplm. quia primam fidem irritam fecit. Nam q̄dam distat inter uirginitatem et coniugium. tantum distat int̄ primas nuptias et scdas. Scriptum est enim. Boues prata depauerunt. porca ē non nulla fuit foderunt. pars cetera quoq; manebat illesa. In prato depasto ab ouibus. coniugia intellexerunt ee maiores. et si nullam florum retinet dignitatem: tamē non amittit, uiriditatem. In porcos qui suffoderant campum: hi sunt fornicatores. qui tam corporis sui in luto crudelitatis: uicijsq; usantur. Pars

tercia campi que illesa dicatur: ungi
nitas est: que floribus hinc coparatur.
Vt q̃ntum distat inter pfectũ t mulio
nẽ tale manapiũ: tñ distat int̃ ũginita
tẽ t comugium. que ũginitas in p̃di
cione nõ impar. s; suadetur: t laus t
gl̃ia p̃dicatur. Jn una tamen q̃ in uno
palio ista duorum officia militant. S;
ũgines aiõ t corpore. hinc dignitatem
similem pfectorũ. Vgines uero tñ aiõ:
hinc dignitatem simile mulionũ. Jm
patoris ordinatõe subsistẽtes due dig
nitates. i. pfectorũ t mlionũ: uno regi
mlitant. uno simil uruntur carruce
uehiculo. mularũq; uno trahuntur iu
go. Vno simil p̃cedentium uruntur:
officio. Set alia est p̃cioritas pfecti: et
alia ulitas mulionis. Et seruate scẽ ũgi
nes. q̃ talem gl̃iam habetis apud regẽ
etnum in celis: qualem habent pfecti
apud ip̃atorem in ũris. Cum de ungin
itate ritum fuerit ad iugum. sic tam
quomodo a p̃fecture p̃cioritate ad ulti
mam militiam mulionis. Et licet eos
unum contineat palatium. unusq; re
ficiat imp̃atoris annona. etiam una
sedeat uterq; carruca. Tamen tanta no
ta. tanta distinctionis abiectatio opp̃met
eum qua ex pfecto fit mulio. ut ne
fit ultra mulio. set se obtet occidi. his
talem consolationem dabunt decepto
res eius: qualem solent dare ungutũ
deceptores. Dicunt namq; decepti ũ
gentibus. quid tristamini qua uxores
ẽ cepistis. Alterum din habuistis dũ
ungines ẽtis: t modo mlieres alterũ?
Jpsius fuisti ancilla ungo: eius es
et mulier. ipsius ecclam ingrederis.
ipsius consecraris misteriis. ipi? signo

censeris. Depone tristiciam animi.
quia non gehenne maciparis incen
dio. Jnter adultames fornicantes pso
nas. s; int̃ comugij dignitates multue
tue gl̃iam non aminuis. si hoc ipm
quod comux ee ex ungine uoluisti i
culpabilit̃ conseruauis. Sicut unq; ex
pfecto mulionẽ factum sin consolabũ
tur. & uo tristis efficeris? Jpsi? mlti
tas mulio. cui mulctasti pfectus. age
gras qua non plumbo uuderis. non
truncaris gladio. non carere macipa
ris. Si tamen hoc ipsum quod effectus
ẽ mulio. inculpabilit̃ ministrabis. Vi
de q̃ntum distat int̃ ũginitatem t pri
mas nuptias. & una xp̃e in hoc mun
do uemens saluare quod pierat. semel
fuit ad nuptias. semel p̃cepit esse nu
bendum. & una si non peccasset adã:
adhoc facta ẽ ei femina ut filios hier:
t nuptie eẽnt in paradiso. S; nũc qua
les nuptie eẽnt explicare non possum?
q̃ cõparationẽ in ra unde dem? non
habem?. Set quid mei? quam de xp̃o
exemplin sumam?. Xp̃e ungo: ma
ter eius ungo. Joseph iustus qui sedm
carnem pater eius dicebatur: ungo.
Hoc exemplum ungnitatis. hoc exẽ
plum humilitatis t caritatis. Vide exẽ
plum pauptatis t nuditatis. Hos de
bent imitare qui ũginitatem anime
t corporis desiderant habere. Hui? est
ecclia. Hui? sunt de quo dictum est. Se
quuntur agnum ubicumq; uadit.
Et qua multa membra sunt ecclie t
unum corpus: ideo p numerum cen
tum quadraginta quattor milia esse
dicuntur. Multa sunt genera ungi
num: t multa comugatorum. multa

etiam penitentium. Vna uia sc̃orum
omnium. ꝙ; satis laborem diuisa me
rita ꝑmiorum. que in hoc sexto diei
curriculo. non iam diuisi sed unum
cum patre adam ingreditur para
disum. Non iam abscondunt nu
dati sub arbore. sed in stolis albis in
una figuntur cruce. In hac sexta eta
te scti reformatur genus humanũ
ad ymaginẽ ⁊ similitudinem dei. Vt
quia duo homines sunt interior et
exterior. i. anima ⁊ corpus. unus est
de limo ut formatus. alter ẽ secũm
deum creatus. Vt in omne misterio
unionis hominis secũm ymaginem crea
tus bonitate. sctitate ⁊ caritate ꝓfec
ti. possimus unire ut apls ait. Vt
si exterior homo nr corrumpitur. ꝙ; in
terior renouatur. Ecce habes interiorẽ
hominem secũm dm creatum. habes et
exteriorem hominem de limo terre
formatum. habes interiorem in quo
xp̃s inhabitat. habes exteriorem q̃
corrumpitur ⁊ dissoluitur. hic mor
talis ille immortalis. incorporeus.
rationabilis. subtilis. ciuis. et ideo
ymago dei. habes interiorem hominẽ
congaudentem legi dei. habes exte
rem qui opam carnis exercet. Vt q.
aliud est ymago aliud similitudo. di
ximus enim ymaginẽ ꝓsonam esse.
similitudinem uero in factis. Vt apls
ait. Imitatores mei estote. sicut ⁊ ego
xp̃i. Et alibi ex uoce dei. Estote sci.
sicut et ego scs sum. Videtis ergo si
militudinem in sctate. in bonitate
deputari. Denq; cum dixisset deus
faciamus hominem ad ymaginem
et similitudinẽ nr̃am. postea ait. Et

ymago in fine similitudo in fact.

fecit deus hominem ad ymaginẽ dei.
Non dixit ad similitudinem. ymaginẽ
fecerat in aĩalem adam de inuisibili
tate. de immortalitate anime. Simi
litudinẽ autem reseruauit in xp̃o. Q̃
quem quia ad ymaginem dei factus
fuerat. rursum ad similitudinem dei
reformaretur in ip̃o. Vt apl̃s ait. Pri
mus adam in aĩam uiuentem. Secds
in spm̃ uiuificantẽ. Ergo qui in am
mam uiuentem factꝰ fuerat. simili
tudinem nec dum acceperat. Qui autẽ
in spũ uiuificante factus fuerat. in
hunc similitudo dei est reformata. ymẽ
go enim in uultu est ut supradixim⁹.
similitudo uero in factis. In hac ergo
similitudiẽ que est melior et prima.
deo facile apparet. quod est in ea deo si
mile. i. diuinum. Pulcrum sincerum.
non ut uarium. non infirmum. nõ
mutabile. Splendor est enim mũdi lu
minis xp̃i. quem in eo habitare dic̃
apl̃s. Set que est ista talis anima quã
nomino. aut que similitudo. nisi uita
celestis spũalis. quam nulla fedat li
bido. nec uitium. nec luxuria. nec si
milata colorum figmenta corrũpunt.
Non anarcia. Hec ergo similitudo cu
piditate sci non inflatur. non carnis
uitio exardescit. non seuitia aut iracũ
dia feruescit. nec inimam crudelitate
extinguit. que prius quam torqueat ip
sa torqueatur. Set habet hec similitudo
pium uultum. misericordes oculos. lin
guam defendentem bñficam uolunta
tem. Hec ergo obtata est nob̃ similitudo.
que tantam habet gr̃am ⁊ felicitatem.
Vt qui ẽ pene incredibilis. non iam
homo. sed mutata lege ⁊ conditione.

immortalis deus appellatur. Vt pro q̃
re dixit deus. Set factus nominatus.
Jdest vindicto deus non natura. Hic
ergo celo sideribusq; cõiunctus: etiam
te pocietur ante electis. Set ne dubite
tis quod dixi extra hominem deus. Jp
se enim deus dõnum hoc pmittit. hoc
donauit. Laborta timete. aut mereatis
deus dici. & ui ait. Ego dixi dij estis:
et filij excelsi omnes. & uod dicitur
simile est. tale est quale pro hoc tpõe
ueritatis. quia nec recognosci potest si
mile. misi haberet expssa signa p ymagi
nem psonalem. Vt quia similem deo
dixim9 ut p opa intelligatur. q; et ali
bi dicitur nullus ei similis. Jn scriptu
ra enim sacra aliquando deus nũcupa
tiue. aliqñ uero essentialit̃ dicitur. Nũ
cupatiue dicitur ut ait. Vce ego dedi
te in dim pharaonis. Essentialit̃ autẽ
deus dicitur: sicut ad moysen ipse di
cit. Ego sum deus patris tui. deus ha
bra̅m deus ysaac: et deus iacob. & ui
enim nũcupatiue dr deus: int̃ omnia
est. & ui non eẽ essentialiter dicitur deus:
sup omnia ẽ: et unus est. Dij uero
multi sunt. Nulli alij dicuntur dij
nisi angeli et homines. Vt hij angeli
nuncupantur ad homines. Set ita sunt
circa nos angli dei: sicut iudices ꝺrem
et parentes optimi. & ui quando tur
ta opa nos facere uident: laudem cir
ca nos exibent et fauorem. & uando
autem nos inusta opa facere conside
rant: non pmittunt nos sine flagel
lo et pena transire. Sꝫ ꝺrem iudices so
lent munib9 redimi. Jn autem nul
lo censu. nullis muneribꝰ redimi po
sunt: nisi mis fletibus. Jue p sua pi
etate eorum a nob iustam indignati
onem auertat. et illatam in nos p qua
litate facti: sententiam suam iubeat
at indulgentia manare. & uod au
tem dicimus iratum dim: consider
andum est quod usus nos doceat ui
bi causa. Jratum dixim9 dim pharao
nem. set ipsa ira p decem plagas exti
git. Vt omnes inuaserunt eum. et
penitebit etiam: et indulsit dns et
recesserunt. Cum ergo iratum dim:
dicimus: non ipsum irascentem ostẽ
dere possumus. set uelud aerem mor
bidum seuientem: p hoc quod inde
bat contempti dim creatorem q; su
um. Aut ardorem solis: aut pluuia
rum mutationes. Aut motum ꝺra
rum: aut barbarorũ furores. Hec om
nia ut dixi ministerio angelorum dei
fiunt. Cuius bona data dum a nobis
contẽnuntur: dm̃ nob facunt sen
tire iratum. De sua ira cum ad hono
rem dim ex suis sensib9 mutant. Si
cut iusti iudices facere solent circa eos
quos arguunt. Si aliquid contra uo
luntatem regiam cognouerunt pe
trasse: iram suam integrinam ser
uant. Vt tunc iratu non fiunt cum
reus per supplicationem. siue suam.
siue amicorum regis: potuerit ad eis
indulgentiam puenire. Deus ergo
pennis iram non habet: Jram hiẽ
possunt: qui patiuntur quod nolũt.
Deus autem nichil potest pati quod
non uult. Vt sicut dixi omnia simꝫ
celestia et terrestria et ea que sunt in ma
ri et in abyssis: subiecta sunt euange
lio dei. Sicut pfectis et communibus et
tribunis sunt subiecta officia. que

86

ad nutum iudicium suorū alios ad le
tiam mutant: ut gaudeant p suo
rum opm qualitate. alios uero tra
hunt ad supplicia. alios ad uerbera.
alios ad custodiam. alios ad mortē
et ad gladium. et ad ignes ire p̄cipiūt.
Ita sunt angli sup nos. ante aduen
tum redēptoris nri mit̄ anglos et ho
mines discordia erat. ubi uenit
pax mia xp̄c fecit utrumq; unum.
et sedet sup thronum. i. ecclesiam su
am quam sanguine suo cōparauit.
et disponit iudicia sua sup anglos et
epos uel ceteros seos usq; dum ueniat
ad iudicium. et ponat rationes cum
eis. Et cui q̄ntum talenta dedit req̄
rat. Et pro qualitate laborum p̄mia
aut dampna tribuat. Justis donat
etnum gaudium. impijs uero etne
pene supplicium. hec paucis p exces
sum diximus. ut qualit̄ sci in hoc
mundo cognoscerentur monstraremꝰ.
Ipsum loquimur deo nro illustrante.
quod firmamenta firmare possumꝰ.
& ma quid ante mundum factum
fuit. quid etiam post mundum fac
tum fit. nescimus. Media tamen
q; dicamus. quod p auctoritatē firma
re possumus. Sicut enim in ysa
ia. anno quo mortuus est rex ezechi
as. uidi dnm sedentem solium excel
sum et elevatum. et ea que sub eo erāt
implebant templum. Seraphin quo
q; stabant sup illud. sex ale uni. et
sex ale alteri. Due uelabant faciem
eius. et due uelabant pedes eius. et
due uolabant. Et clamabat alt̄ ad
altum. et dicebat. Sc̄s. sc̄s. sc̄s. dns
deus exercituum. plena est omnis tra

glia eius. Et commota sunt supliminа
ria cardinum. et domus impleta ē fu
mo. et dixi. Ve michi quia tacui. q
uir polluтus labijs ego sum. in me
dio ppli polluta labia hītus ego habi
o. et regem dnm exercituum uidi oculis
meis. Et uolauit ad me unus de se
raphyn. et in manu eius calculus q̄.
forcipe tulerat de altari. et tetigit os
meum et dixit. Ecce tetigi hoc labia tua.
et auferetur iniq̄tas tua. et pec̄m tu
um mundabitur. Et dixit. & uē mit
tam. et quis mist nob̄ istum? Et dixi.
Ecce ego mitte me. Et ait. Vade dic
ppl̄o huic. Aure audietis. et non intel
ligetis. hec omnia ex uoce ecclie locu
tus est sc̄s pphetа. hec omnia p̄t ecclia
dicere. uel facere. que tam p̄ciosо pre
tio est comparata. Et remissa ystoria.
spūalis sequitur intellc̄. cuius causa
ipsa ystoria repetita est. Nos uero in
commune dnm depc̄emur. ut in quo
q; de altari carbo mundetur. et omni pec
catorum sorde detersa. p̄mum possim
de sacramento conspicere. et postea que
udeo enarrare. ysaias uero uidente
leproso rege quamdiu ille regnum te
nuit. oculos non leuauit ad celum. nō
aperta sunt celestia misteria. nec dns
apparuit. nec in ministerio fidei tanta
us ter sanc̄m nomen audituм est. Post
quam uero mortuus est malus rex.
et quantum in re est sacerdotium dissi
pauit. apтos esse lumine celestia prodi
derunt. Sic ppl̄e isrl̄ dum pharao u
xit. ex luti et lateris et palearum ope
non suspirauit ad dnm. Dum regna
uit. nemo quesiuit dm patrem habra
am. ysaac et iacob. & uando uero ille

mortuus est suspirauerũt filij isrl: ⁊ ascendit clamor eorum ad dñm. cum tñ magis gaudere debuerunt: ⁊ ante suspirare cum uiuerent. Si ergo intelligas oziam ⁊ pharaonẽ: ⁊ ceteros istiusmodi illis uiuentib⁹ nullus nr̃m uideat dñm. aut suspiret: ⁊ in pñiam conuertat. Non regnet aut aplẽ pecc̃m in uro mortali corpore. & uando uoluptatibus sẽi seruim⁹. et plus p corpore quod detra est: quam p anima que ad imaginem dei facta est laboramus. hos reges in nos regnantes habemus: ⁊ in de dñm uidere non possumus. Regnante nr̃o pecc̃o in corpore. egiptijs extinctis cantates. In cinere uersam ⁊ sordib⁹. Pro frumento paleas. p solida petra lutu opa sectamur. Vidi dñm sedentem supra thronum excelsum ⁊ elevatum. Vidit ⁊ daniel sedentem dñm. solum non supra thronum excelsum ⁊ elevatum. Vide duos pphas. unus in excelso uidit ⁊ unus in valle. Ipse uidet eum in excelso: qui in hoc sẽo uidet hos reges sibi mortuos. ⁊ suspirat in pñientia. Ipse uid⁹ eũ in valle qui oziam ⁊ pharaonem sup se regem habet. Sicut uox dñi ma dixit. Veniam ⁊ sedebo ⁊ iudicabo populum in valle iosaphat: quod impletur dñi iudicium. & ui pecc̃i est ⁊ mi similis. uidet dñm sedentem in valle iosaphat: non in montem non in collem. sed in valle: ⁊ in valle iudicij. & ui uero iustus est et ysaye similis. uidet illum sedentem sup thronum excelsum ⁊ elevatum. Ut autem ⁊ aliud inferam. quando eum mente p tractu regnare thronus. dominatiõib⁹. anglis. ceterisq; intuib⁹. uideo excelsum thronum eius. & uando autem considero quomodo genus dispensat humanum: ⁊ p nra salute semp descendere dicatur ad tras: uideo humilem ⁊ tãe pximum ei⁹. Seraphyn quoq; stabant sup illud: sex alee um ⁊ sex ale altera. hee duodecim ale sunt: quod est ecclia in duodenario constituta. Seraphyn quoq; ardentes uel incendentes dicuntur. de quo igne saluator ait. Ignem ueni mittere in tra: ⁊ quid uolo nisi ut ardeat? Duabus uelabant faciem eius: ⁊ duab⁹ uolabant: et uer sẽs alter ad alterum clamabat. De his alis ⁊ p ezechielẽ. et p apocalipsin supra in tercio libro explanatum inuenies plenissime. Nunc uero quod ẽpim⁹ pferamus. & uorum quid uerum sit deus uidet. & uid ueri simile sequentib⁹ exponemus. Et duabus quidem uelabant faciem ⁊ duab; uelabant pedes: ⁊ duab; uolabant. Velabant faciem non suam sed dei. & uis enim eius potest scire principium? & uid anime quam istum conderet mundum? ⁊ iterum quid futurum sit in eũmate. & uando thronos dnationes. potestates. angelos. utrumq; ministerium celeste condiderit? Et duab; uelabãt pedes non suos sẽ; dei. Pedes extrema pars corporis est. Extrema quippe ei⁹ scire quis potest? & uid post consummationem sẽi sit factur⁹. quid sit p⁹ quam genus humanum fuerit iudicatum. quid sequatur. utra. an rursum alia futura sit terra: ⁊ post ñfinitionem alia uerum elementa: uel:

ysayas

alius mundus. aut si sol alius condē
dus sit. Prius annunciare michi. et
nouissima que futura sunt: ⁊ dicam
qua dīs ait ysaias. Significans ne
minem posse quid ante mundum
fuerit: ⁊ quid post mundum futurū
sit enarrare. Vt duab; uolabant: ⁊
clamabant alter ad alterum: ⁊ dice
bant ter sēs. Duo qui clamant: lex
est ⁊ euangliū. Per hos ergo media tē
pora cognoscamus. que scīpturarum
nob lectione panduntur. Quando
mundus factus est. quando plasmat⁹
homo. quando diluuium. quando ⁊
lex data sit. ut ex uno homine unīuersa
tarum spatia cōpleta sint. Vt in ex
tremo tempore dei filius pro nra salu
te sumpserit carnem. Cetera uero q̄
diximus tacta duo seraphyn in face
pedibusq; texerunt: ⁊ clamabat alt̄
ad alterum. pulcre positum est alte
rum. Quicquid enim in ueteri legi
mus testamento. hoc idem in euange
lio reperimus. Et quod in euangelio
fuerit lectum: hoc in ueteris auctō
ritate deducatur. Nichil in eis disso
num. nichil diuisum ē. Et dicebant.
sēs. sēs. sēs. dīns deus sabaoth. In am
bobus testamentis: trinitas p̄dicatur.
Quod autem sabaoth ⁊ saluator nr̄
esse dicatur. accipe exemplum in .xr̄.
.nū. psalmo. Virtutesq; dño ministra
bant. ad celestes alias formidines pro
clamabant: ut pandant dño ianuā
rutilantem. Tollite portas p̄cipes uras:
⁊ introibit rex glie. Rursum ille
formidines quia indutum carne .xm̄
conspiciunt. nouo misterio stupefac
ti inuicem. Quis est iste rex glie?
Scripturaq; responsum. Dns̄ uirtutum
ipse est rex glie. Plena est uniūsa ter
ra gloria eius. hoc adhuc seraphin di
cunt. de aduentu dīni saluatoris. quo
modo in omnem t̄ram p̄dicatio illius
porrigatur: ⁊ aplōrum sonus mundi
limites penetret. Vt eleuatum est sup
liminare: a uoce qua clamabant. Le
gimus in ueteri testamento. qō semp
dns moysi ⁊ aaron ad hostium tabna
culi fit loquutus. Cum ante euangliū
eos nec dum in sanctā scōrum induxe
rit. sicut ecclia postea introducta est di
cens. Introduxit me rex in cubiculum su
um. Quando ergo dns nr̄ descendit
ad t̄ras: suplimmare illud eleuatum
est. In greco sublatum dicitur. id est qua
si quoddam obstaculum intūe capien
tibus sublatum est: et uniuersus hic
mundus impletus est fūmo id est glo
ria dīni. Vt deus ignis est consumans.
hic cum in syna monte descendisset ad
moysen: ad aduentum eius lampades
ardebantur discurrentes: et plenus ⁊
omnis mons fumo. Vnde in psalmo
dicitur. Qui tangis montes ⁊ fumiga
buntur. Ex igne ergo qm̄ totam substan
tiam capere non possumus. lenior quedā
in unūsum mundum ⁊ ut ita dicam
rarior firmaturā dispgitur. Quam
nos capientes dicamus. Ex parte cog
noscimus. et ex parte ꝑphām⁹. Et nūc
videmus in speculo ⁊ in enigmate. Et
go querimus ubi sit hoc meendum sa
lutare. Nulli dubium quin in sacris
uoluminib⁹. ex quorum lectione uni
uersa omnium uita purgatur. ⁊ hec
ecclia que est domus dei: ꝑ scripturas
impleta est fumo. Et dixi. Ve michi

quia tacui. Vides q ysayas tantum
in sermone peccauerat. & inde labia
habebat immunda. Et q̃ntum ego ar
bitror. q oziam regem in templum
ruentem non corripuerit. q postq̃m
obierat zacharias sacerdos. uolens p
se offerre donaria sacdotali ordine. nõ
tam pie quam audacter inuasit. Et re
clamantib9 leuitis & sacdotibus. Non
ne tu es ozias rex & non sacdos. audi
re noluit. Statimq; lepra ptusus ẽ in
fronte. hic intelligitur. cum alij clama
sent. ysaias tacuit. Et inde post mor
tem eius. polluta labia conspexit di
cens. Ve michi quia tacui. Ysayas ut
iustus. tantum in sermone peccauit.
ideo sola labia habebat immunda. Ego
ut loqui & oculis indeo ad concupiscen
dum & si animo scandalizor. & pede et
omnium membrorum parte delinquo.
immunda habeo omnia. Et quia simil
spũ baptizatus unicam polluo. secun
di baptismatis purgatione. idest ignis
indigeo. Non sunt ut q̃dam putant
in scripturis ũba supflua. Plurimũ
in his absconditum ẽ. aliud littera. a
liud misticus sermo significat. Ecce do
minus lintheo. peluem ad lauandos
pedes discipl̃orum preparat. seruu fi
gurat misterio. & hoc ut doceat humi
litatem. ut nobis inuicem ministre
mus. Non abnuo. non recuso. quid ẽ
quod petro recusanti dicitur. Nisi la
uero pedes tuos. non habebis partẽ
mecum. Et ille rsndit. Non solum
pedes. sed & manus & caput. discentu
rus dns ad celum. quia apli ut homi
nes ure insiste—mus. adhuc habebãt
pauorum sordib9 us pollutos pedes.
Vult eos a delictis penitus liberare.
ut eis possit apl̃is sermo congrue
re. Quam speciosi pedes euangliza
tium pacem. & imitari ualeat eccle
sia dicemus. Quam pedes mos. quo
modo inquinabo illos? Ut etiam si
quis post resurrectionem postea his
adheserit pulvis impius. eum excu
tiant in ciuitate in testimonium la
bois. & quod eo usq; pomnium salu
te commenderunt. Et ideo iudeis fuit iu
dei. Gentib9 ut gentiles. Ut etiam
priora uestigia aliqua ex parte pollu
erit. Igitur ut ad propositum reuertam.
sicut apli purgationem indigebant
pedum. ita ysaias purgatione labij
dignus efficitur. Populo uero non so
lum non agens penitentiam si; nesci
ens quidem quia ysaias labia habe
bat immunda. purgationis remedi
um non meretur. Prophta uero qui
se in labia cognouit deliquisse. ange
lum cum carbone ad sua purganda la
bia sensit. Nos uero quia primam se
cundam sequimur. euangliciam testim
asserimus missum a pphta. quod habẽs
in se utraq; immundam. et sue et uete
ris testamenti ignitum sermonem
dei duplici p̃ceptorum acie comprehẽ
dit. & tactis labijs quicquid fuerat ig
norantie purgauit. Et quod siquidem
nos labia impietatis immunda p̃
gationis sue pepulit ueritate. hac for
cipe iacob in scala conspicit. Hic est
gladius bis acutus. Hec duo minuta
que mulier uidua mittit in dona dei.
Hic stater duos denarios habens. qui
in ore pisces reptus. pro dno & petro red
ditur. Hac duplici unione retinetur

88

uirtute. Carbo ꝯphensus mittitur ad ꝓphām. quem in cemesimo. xviii. psalmo cum ꝓphā deum rogaret dicēs. Dñe libera animam meam a labijs iniquis et a lingua dolosa. Vt post inuocationem spiritus sancti. Quid detur tibi aut quid apponatur tibi ad linguam dolosam. dcm̄ est. Sagitte potentis acute: cum carbonibus desolatorijs. Scimus ꝓphē esse ꝯcessum. Vere quippe desolator carbo: qui linguam paratam facit ad peccata. Sermo diuinus est de quo dicitur. Habes carbones ignis: sedebis sup eos. Hi erunt tibi in adiutorium. Vel qualiter habet labia purgata. qui mortuo rege ozia uel ꝓharaone: suspirat in penitentia. Ipse est ecclia. ipse et centum quadraginta quatuor milia. Vt quia calculando ꝑ numerum deo precedente explanauimꝰ omnem mundum: nunc recurramus ad ipm̄ numerum. quem sanctus apls audisse testatur dicens. ℣. Audiui numerū signatorum centum quadraginta quatuor milia signati. ex omni tribu filiorum ihsl. ----------

Iam supradiximus centum quadraginta quatuor milia: omnem esse ecclīam. Set quanta sint numerati dicuntur. Vt quales sint ad ymaginem et similitudinem dei requiruntur. qui nō qm̄ libet scōrum imitando. set ipsam ueritatem contemplabiliter intuendo et opando iusticiam ut ipsam meliget et sequatur: ad ymaginem et similitudinem factus est uerius: et quales cognoscere debeat iam supradiximꝰ. Ceterum de numero signatorum in fine mundi. cum iudea ad finem uenerit centum quadraginta quatuor milia uirginum de iudea esse creduntur. Vt si uirginum tante fuerint. putasne non uirginum quanti erunt: Verum qua per numerum diximus: et per senarij numeri ꝓfectionem esse explanauimus. nunc de senario duplicato duodecim fiunt. Hec est ecclia in duodenario numero constituta idest apli: et duodecies ducti. centum quadraginta quatuor sunt. Quia omnis ecclesia ut supradixim̄ est. centum quadraginta quatuor milia sunt. Vt centum quadraginta quatuor milia de duodenario numero proficit. Bis duodeni uiginti quatuor fiunt. Hi sunt uigiti quatuor seniores. Duodecies ducti: fiunt centum uiginti. Hic centum uiginti animę sunt: sup quas spiritus sēs descendit igneis linguis in pētecosten. Hec est prima ecclia. que fūdata primum est supra. xpm̄ petram. Super quod fundamentum aliud nemo potest ponere preter id quod positum est: quod est xp̄c ihc. Hoc est: fundamentum etiam totius ecclie. mēbrorum exemplum. quicquid in hoc exemplo non est. in fundamento non est: nec templum est. hos mensurat cum arundine. hos non excludet foras. quia ipse est templum celestis ierlim. Ad hos centum uiginti ad de uiginti quatuor seniores: et fiunt centū quadraginta quatuor. Vt ut ꝓficias. centum quadraginta quatuor milia. ꝑ singulos. xii. pone duodena milia. Idest ꝑ uno duodecim milia et pro alio. sic quousq: ꝯpleas duodecim et inue

nies per summam centum uiginti
milia. dde ⁊ uiginti quatuor semo
nes: ⁊ fiunt centum quadraginta qua
tuor milia. Vt hec est omnis omni
no ecclia. que in tot numero membro
rum creditur esse fundata quod est
xp̃c supra firmissimam petram. Nã
sanctorum numerus innumerabil̃
esse phibetur. pphã attestante dauid.
Mihi autem nimis honorificati sunt
amici tui deus ualde confortatus est
principatus eorum. dinumerabo eos
er sup arenam multiplicabuntur. Xp̃o
cui nichil latet numerati sunt: qui
ad ymaginem ⁊ similitudinem requi
runtur. Nobis tamen innumerabi
les sunt: quia sup arenam multipli
cati sunt fieri dicit. Post hec uidi ⁊ ec
ce turba mlta q̃m dinumare nullꝰ
potat ex oñi gente. ⁊ tribu. ⁊ pplis ⁊
lingis. .....

Non dixit post hec
uidi alium pplm aut aliam tur
bam. sꝫ uidi pplm. idest eundem quẽ
uidit ministerio centum quatuor
milia. hanc uidit modo innumera
bilem: ⁊ quam uidit ex omni tribu
filiorum ihrl. ipsa est turba multa ex
omni tribu ⁊ pplo ⁊ gente ⁊ lingua.
Quid sit centum quadraginta qua
tuor milia exponit dicens innume
rabilem. Vt quid sit ex omni tribu
filiorum ihrl: exponit dicens. Ex om
ni gente. tribu. ⁊ pplo. ⁊ lingua. Omñs
enim natio. gentes. tribus. pplꝰ. lin
gua. qui ad finem uenerunt: in hac
radice inseruntur. Vt sit ipse qui ue
nit duodecim trib; ihrl. Dñs enim in
euangelio manifestat totam ecclam
siue ex iudeis. siue ex gentib; duode
cim trib; ihrl ee dicens. Vos qui se
cuti estis me sedebitis supra thronos:
xii. iudicantes. xii. tribus ihrl. Cum
manifestum sit omnem ecclam iu
dicaturi: que ẽ ex omni gente. non
ex sola circumcisione. Apl̃s denq; in
totum gentium ihrl dixit impleri.
Donec plenitudo gẽtium intret: et
sic omnis ihrl saluus fiet. Vt autem
ostenderet centum quadraginta qua
tuor milia. ipsam esse sine numero
⁊ duodecim tribus ihrl. Ipsam esse oẽs
gentes tacuit centum quadraginta
quatuor milia ⁊ pplm innumerabi
lem solum dixit stolatum ⁊ absterso
sum lacrimis remuneraturũ. Non
ut quidam putant isti sunt infantes
quos herodes occidit. quod in egiptum
esse non ẽ laboris ostendere. Isti enim
tantum ex tribu iuda fuerunt: isti
autem ex omni tribu ⁊ gente ⁊ lingꝫ.
Stantes inquit in conspectu throni.
⁊ in aspectu agni. amicti stolis albis.
⁊ palme in manib; eorũ ⁊ clamabãt
uoce magna dicentes. Salꝰ deo nro se
denti in throno ⁊ agno: ⁊ omẽs ange
li stabant in circuitu throni ⁊ seniorum: ⁊ .uiii. animalium. .....

Et quid esset ipsa turba exponit
dicens. Et omnes angli stabant.
Nichil est enim qꝰ prter ecclam delec
bat. Quod autem ait palme in ma
nibꝰ eorum: nec in merito uictorum
uita palme comparatur. Quia sci
et palma interius tactu aspera est:
et quasi aridis corticibus obuoluta.
Superius uero: et usu ⁊ fructibꝰ pul
cra. Interius corticum suarum inco
modis angustatur: sed superiꝰ

amplitudine pulcre uirtutis ex-
pandit. Sic quippe est electorū una.
despecta inferiora. supius pulcra. Justa
iram istam .i. ymā. quasi multas :
contemnit; obuoluitur. dum in numis

tribulationib⁹ angustatur. In suma
uem illam ciuitatem quasi pulchre
uirtutis foliis amplitudine retribu-
tionis expandit. habet quidem ali-
ud palma. quod ab omnī arborum

A generib; differt.
Omnis namq; arbor in suo
robore iusta iram uasta sub-
sistit: set crescendo superi-
ora angustatur. Vt quanto
pauhsp sublimior. tanto
in altum subtilior reddatur.
Palma uero minoris aplitudinis
iusta iram inchoat. et iusta ramos
ac fructū ampliori robore extur-
git. Vt que tenuis ab ymis pro-
ficit. uastior ad summa succrescit.
Et uib; utiq; alia arbusta nisi re-
mis membris et uirens huic deside-
rantib; inueniant ee similia?

In hac uita uasta: in illa
uita angusta. Et uita si
dubio oms huius sci amato-
res in uirens reb; fortes
sunt: in celestib; debiles.
Nam p quam plia gia usq: :
ad mortē defudari appe-
tit. et p spe pmia penaz
quid in labore subsistit. Pro
uirens lucris quaslibet iniu-
rias toleraut. Vt p celesti mi-
cede uel tenuissimi ubi forte contu-
melias recusant. Et terreno iudicio to-
to etiam die assistere fortes sunt: in
oratione uero coram dño uel unius

hore momento lassamur. Sepe uidi
tem. famem. sitim. delectionem ꝑ adq̄
rendis diuitijs atq; honorib⁹ toleant.
Et earum rerum seu abstinentia cruci
ant atq; ad adipiscenda lucra festinãt.
Supna autem laboriose q̄rere tanto
magis dissimlãnt. q̄nto ea retribui tar
dius putant. Hij itaq; q̄ arborum ⁊
more deorsum uasti sunt⁊ sursum uo
angustu. Et uia fortes in infiora subsis
tunt⁊ set ad supiora deficiunt. At con
tra ex qualitate palmarum designat⁹
ꝓficiens uita iustor⁹. qui nequaquam
sunt in ꝓcrems studijs fortes⁊ neq; in
celestib; debiles. Set longius atq; dis
tantius studiosos se deo exibent. q̄m
sc̄o fuisse memnerint. Nam quibus
dam ꝓ ꝓdicatorem nr̄m dī. humanũ
dixꝫ ꝓpt̄ infirmitatem carnis uꝛe. Si
cut exhibuistis mẽbra uꝛa seruire im
munditie ⁊ iniq̄tati ad iniq̄tatem⁊ ita
nunc exibete mẽbra uꝛa seruire iusti
tie in sc̄tificatione. Vob̄ sine dubio in
firmitati condescenditur. ac si eis apti⁹
diceretur. Si nequaq̄m amplius pote⁹
tim. saltim tales estote in fructu bono
rum opm. quales fuistis aīa in actio
ne uitior̄. Nec debiliores uos habeat
sc̄a libertas aeris. quos in carne ualidos
hũit uisus ꝛene uoluptatis. Sunt ꝛo
non nulli qui cum celestia appetant.
atq; hui⁹ mundi noxia fc̄a derelinqu
unt. ab iniq̄ tamen cogitatione sua co
tidie in constantie pusillanimitate defi
ciunt. Et unde hos nisi arbustis reb⁹
similes dixim. que nequaq̄m tales su
pius surgunt quales inferi⁹ orum̄.
hij quippe in conuersatione uementes⁊
non tales quales cepint pseuerant. Et
quasi more aliorum. inchoatione uas
ti sunt⁊ set tenues crescunt. Et a pau
lisp ꝓ argumẽta q̄rum patiuntur det
menta uirtutum. Nollit̄ quippe meis
delidia supna languescant. Palma ꝛo
fiat dcm̄ est uastior in sum̄itate est
quam esse cepit. qualitates ex radice.
Et ma sepe electorum conuictio. plus fa
cendo peragit. q̄m ꝓpont inchoando.
Et si trepid⁹ prima inchoat. feruentio⁹
extrema consumat. Videlicet semp in
choare se extimat. ꝙpt̄ea infatigabi
lis in nouitate pdurat. hanc scilicet
uitor̄ ꝛ stantiam ꝓpha intuens ait.
Et qui confidunt in dn̄o⁊ mutabunt
fortitudinem⁊ assumunt pennas ut
aquile. Current⁊ non laborabunt⁊
ambulabunt⁊ non deficient. Q̄ntat̄
quippe fortitudinem. quia fortes stu
dent esse in spūali ope. qui ante fue
rant fortes in carne. Assumunt aut̄
pennas ut aquile⁊ quia contẽplando
uolant. Current⁊ non laborabunt⁊
quia uelocius magna celeritate predi
cant. Ambulabunt⁊ non deficient⁊
quia intellectus sui uelocitatem reti
nent. ut tardioribꝫ condescendant. In
cunctis ꝛo bona que accipiunt. q̄nto
alijs libenter accomodant. tanto ipsi
in cōmutabiles in nouitate pdurãt.
Et qui tenues a radice inchoationis
exeunt. fortes in culminis perfectio
ne conualescunt⁊ sicut dicit⁊ Et ce
ciderunt in conspectu thronⁱ ⁊ in cons
pectu agni in facies suas⁊ adorauerũt
deum dicentes amen. Benedictio⁊ cla
ritas⁊ sapientia⁊ gratiarum actio.
honor⁊ ⁊ uirtus⁊ fortitudo deo nr̄o. in
secula sc̄orum amen.

d.

Difficultas patitur de arboribus

Et ut ostenderet turbam innume
rabilem quam uidit stantem in cons
pectu throni: ipsos esse angelos qui ce
ciderunt in faciem & adorauerunt. Ne
q; ipsam turbam. neq; animalia. n;
seniores hoc loco dixit adorasse: s; so
los angelos. Ipsi angeli. ipsi sunt tu
ba. ipsi seniores & animalia. ipsi pe
cerunt & adorauerunt dm. Et respō
dit unus ex seniorib9 dicens mi. Ista
qui amicti sunt stolis albis qui sunt
et unde uenerunt. Et dixit illi. Tu
scis dne Unus ex seniorib9 eccliæ est.
Unus unum pdocet. i. eccliæ eccliam.
Unus alteri adnumiat. que sit re
muneratio laboris scōrum dicens.
Hi sunt q̄ uenerunt ex magna tribu
latione: & lauerunt stolas suas & can
didas eas fecerunt in sanguine agni.
Non ut aliqui putant mires sunt sed:
set omnis eccliæ. Non enim in sangi
ne suo lauisse dixit stolas. s; in sangi
ne agni. i. in gr̄a dei p. xp̄m. sicut scp
tum ē: & sanguis filij eius mundat
nos. Propēa sunt in conspectu thro
ni dei & seruiunt illi die ac nocte in
throno eius. Idest in lege dei meditan
tur die ac nocte. in throno eius: i. in
eccliæ. Et qui sedet in throno: habita
bit sup eos. Et ipsi thronus sunt: sī
quos habitabit deus in eccliæ. Et nō
exurient amplius neq; sitient. Sicut
dns dicit. Ego sum panis uite. qui ue
nit ad me non exuriet. qui credit in
me non sitiet umquam. Et iterum.
Qui biberit ex aqua quam ego dabo
ei: non sitiet in etnum. s; erit in illo
fons aque salientis in uitam etnam.
Neq; cadet sup eos sol: neq; oms æsa.

Sic p ysaiam dicit deus de eccliæ. Erit
in umbra ab estu in tecto & in absco
dito a pluuia & ymbre. Et iterum. Per
diem sol non uret te: neq; luna per
noctem. Sol xp̄c est. Qui in xp̄o of
fendet: sol ustulat eum p diem. Lu
na eccliæ est. Qui in eccliæ offendet:
luna uret eum p noctem. Virtutem
sacmentorū dicit in suis uige. nec ali
qua sohs & lune aduersitate: decepti oē
restringi. Qui in agnus qui sedet i me
dio throno: pasc; eos. Agnus xp̄c est.
Agnum dixerat accepisse: a sedente i
throno. Nunc agnum in medio thro
ni: re uera xp̄c est in medio eccliæ. Ipse ē thronus eius cum qua resurre
xit in throno. Et deduet eos ad uite
fontes aquarum. Sicut ipsa eccliæ
dicit. Dns regit me: et nichil mihi
deerit. et in loco uirenti ibi me collocā
uit. Item p ysaiam. In omnib; uijs
pascentur: & in omnib9 semitis pas
cua illorum. Non exurient neq; siti
ent. & non percutiet eos estus & sol: qui
miserator eorum tegit eos. et ad fon
tes aquarum portabit illos. Et ponā
omnes montes in eos in uia: & omnē
semitam in pascua illis. Et delebit de
us omnē lacrimam ab oculis eor̄. Omnia
hec spūaliter uenturi eccliæ. Cum di
missis pcīs resurgimus & ueterem ho
minem p̄orem expoliamus. xp̄m in
duimus: & gaudio spūc implemur. Hu
iusmodi namq; uitam sic dns promit
tit eccliæ. Et ce ego facio ihrlm in ylari
tatem & plebem meam in iocunditā
tem. etiam nō audietur in illa uox
ploratonis. neq; uox clamoris. & erit
illic iam maturus & senior. qui non

no

impleuit tempus suum. & uoniam puer centum annorum moriet̃r: & peccator centum annorum maledictus erit. Ædificabunt domos & ipse habitabunt. & plantabunt uineas: & ipsi bibent uinum earum. Jsta omnia spiritualia sunt in ecclia. quia n̄ mundi culturas cuius labores frequenter exhamuntur in curs ib;. & uoniam puer centum annorum morietur. Omnis enim qui in ignorantia actuum ambulat: & qui dei futura euentiant non considerat. licet ad centum annos moriatur puer ē. & peccator centum annorum maledictus erit. Omnis enim qui quod rectum est intelligit & opari pigrescit: maledictus erit. Omnis enim sexus & etas in etatem xp̄i baptizatur sic aplē dicat. Jn unum p̄fm̄. in mensuram etatis plenitudinis xp̄i. & moritur autem peccator licet baptizatus: & sapiens moriatur: erit maledictus. Nequis putaret q̄ omnis multum uiuens b̄ndictus sit. Scām p̄mam confessionē ut b̄n̄ ubi sit: & sis longi tempous sup̄ram. Concludit utrumq; narrationem septimo sigillo quod p̄terierat ut recapitulet. Q̄ uia supra in sexto sigillo fecerat finem: & recapitulauerat: nunc uero inchoat septimum sigillum. Explicit explanō. vi. sigilli. Jncipit explanatio sigilli septimi.

Et cum aperuisset sigillū septimū. factū est silentium in celo.

Et parentem silentij uidit. q̄ eandem uisionem uidit. hoc plus plenius uisurus erat. q̄ in hoc septimo signo non uiderat tantum: q̄ntum adhuc futurus erat uidere. Et ut ei apertius mīa ostendent̃r: interrupti est silentium. & quod si ēet ingis locutio: non ēet finis uerus. hic uidendum est narrandi finem facere. Ne uero recapitulat a xp̄i passione: eadem aliter dicturus. Explicit liber q̄rtus. Jncipit liber quintus.

Vidi septem angelos qui stabant in conspectu dei. qui acceperunt septem tubas. & alius angelus uenit & stetit sup aram: hñs turibulum aureum. Et data sunt illi odoramenta multa de orationib⁹ sc̄orum omnium. sup aram aueam. q̄ est in conspectu dñi. Et ascendit fumus odoramentorum de orationibus sc̄orū: & de manu angli in conspectu dei. Et accepit angelus turibulum & implet illud ex igne altaris: & misit eum in terra & facte sunt uoces & tonitrua & fulgura & terre motus.

Jncipit explanatio supra scripte hystorie in libro quinto. et recapitulat in hoc libro ab origine dicens.

Et vidi septem angelos q̃ stant in conspectu dei .. Septem angelos septem ecclias dicit. que supra scripte sunt. Et adhuc alias uisiones quas uisurus erat p hos septem angelos qui acceperunt septem tubas .i. p̃fectam p̃dicationē. hic sept̃i est. Q̃ si tuba exalta uocem suam.

Et alius angl̃e uenit et stetit sup̃ aram.

hoc quoq; narrationis genus qd̃ dic̃. spũaliť intelligendum est. Et frequenter enim spũaliter quam ꝓponit. in paruo sermone ꝯprehendit. et breuiter enarrat. Et finito eo quod obscurandum ꝓposuerat. ad ꝓpositum redit.

BIBLIOTHÈQUE NATIONALE R.F. MANUSCRITS

Primum enim ꝓposuit septem angelos accepisse tubas. Nunc uero dicit alius angls uenit. ⁊ stetit sup aram. Iste angls xp̃c ẽ. qui stat sup ecclíam suam spũ sep̃taformi plenam. Vt intelligas post septem anglos uenisse. Johes uero uno tp̃ẽ hoc uidit. ⁊ angelo uenente illi septem tubas accepe runt. ⁊ per oñem mundum xp̃m adnunciauerunt. Eadem tamẽ ad uentum xp̃i ꝓdicabat ecclia. sed tñ in iudea. Sup aram enim iussit deus p moysen nemnem ascendere. nisi xꝰ uenisset. Habẽs turibulũ aureum. Turibulum enim incensare dicim⁹. quod est corpus xp̃i. Ipse enim dñs factus est turibulum. ex quo deus odo rem suauitatis accepit. et ꝓpicius fac tus ẽ mundo. Reliquit semel exem plm ut sequamur uestigia eius. ⁊ tẽ bonus odor xp̃i sum⁹. Et data sunt illi odoramenta multa de oratiõib⁹ sc̃oꝝ oĩ um sup aram auream que ẽ in aspe ctu dei. Ex oratiõib⁹ sc̃oꝝ um obtulit o doramenta. Ipse enim legauit ecclie siue ꝓces. quib; deus ꝓpiciat⁹ ẽ sicut dicit. Et ascendit fum⁹ odoramentoꝝ de oratiõib⁹ sc̃oꝝ um ⁊ de manu angli. in conspectu dei. Et accepit angls tu riblm ⁊ impleuit illud ex igne are. Jam turibulum corpus xp̃i dixim⁹ aram uero ecclíam. dicit dñs corp⁹ idest ecclíam. quia in corpore xp̃i fides imitando xp̃m coniungitur in mem brum. ⁊ ꝓficiendo patis uoluntatem impleuit illam ex igne are. i. ex pote tate. ẽ cum dicit. Sicut me misit pater ad passionem ⁊ ego mitto uos ad pas sionem que consistit in sacrificijs et ꝓpiciatione dei. In his enim accepit ecclia omnem potestatem in celo et in tra. dum dei sacrificium ꝓficit. of ferente dño. ⁊ misit eum in tra. Cum ecclia uenit in mundo tra. sicut ꝓ za chariam dicit. ponam tribunos iu da. sicut ignem in lignis. Et sicut faciem ignis in stipula. ⁊ come dent a dextris ⁊ sinistris omnes po plos in circuitu. Et a qui ecclíam non obedit. sine dubio iram dei incurrit. Et fac̃ sunt uoces ⁊ tonitrua ⁊ fulgu. ⁊ terremot⁹. Voces ⁊ tonitrua ⁊ fulgura. ecclie sunt ꝓdicamenta. Terremot⁹ autem ꝓsecutiones sunt gẽtiũ. quas patitur ubi ꝓdicat. Hec dixit facta in tp̃e. ⁊ in oñes directe potestatis : usq; in finem. Deinceps uero repe tit que ꝓmisit. ⁊ septem angelos. q̃ hos ꝓposuerat singillatim ꝓ partes ex positurus. Et septem angeli qui ha bebant septem tubas. ꝓparauerunt se ut canerent. Idest septem ecclie pre parauerunt se ad ꝓdicandum. Et pm⁹ anglc tuba cecinit. ⁊ facta est gn do ⁊ ignis mixtus in sanguine. Facta est ira dei que haberet in se mi tarum necem. Et missa est in tram.

et tertia pars terre combusta ẽ. ⁊ t̃ cia pars arbo rum com busta. et oẽ fenũ uiride obus tum est.

finit ..... hystoria.

Incipit explanō sup̄ſcripte hy̆storie.

Terra. arbores. fenū. hec omnia unum est. Tres partes dixit. quia tres ordines sunt. i. ecclia. ⁊ falsi frēs qui xp̄iani dic̄ūr. Certa est de infidelib;. Contra has duas partes geminum malum ⁊ pugnāt ecclia. Et hec due partes cont̄ ecclīam pugnant. Sic deus p̄ zacharīam p̄mittit patrē pastores. ⁊ adherentes sibi in toto orbe. ⁊ eruere oues. Et ex tribꝫ partib; unam liberare. duas uero mittere. i. gentiles ⁊ xp̄ianos malos. qui solum nomine xp̄iani sunt. ⁊ ope uero gentiles sunt. ⁊ iste due partes sunt. Et duob; modis a deo recedit homo. aut fide. aut ope. Nam sicut qui fidem nō habet a deo alienus est. ⁊ ita qui ope recedit ab oī potente deo alienus dicitur. etiam si in ecclia fidem tenere uideatur. has tres partes esse in omnem t̄ram. unā ex his libandam. que sunt omes qđ est ecclia. Gladium dixit exurgere sup̄ pastores ⁊ sup̄ unum ciuem ei⁹. dic̄ dñs omp̄e. Due partes exti̇nabuntur; ⁊ deficient. ⁊ tertia relinquetur in ea. Ignem uero iṅ omnia ⁊ deducam tertiam partem p̄ ignem ⁊ uram eos sicut uritur argumentū ⁊ p̄babo illos quemadmodum p̄batur aurum. Ipse inuocabit nomen meum ⁊ ego exaudiam eum ⁊ dicam pp̄ls meus es. et ipse dicet dñs deus meus es tu. Adhuc enim quam separatio fit in die iudicij. omēs qui uidentur ⁊ pp̄ls dei putantur. Aut ab his qui se solos pp̄le sathane p orbem. in quo cum discessio facta fuerit. i. p̄secutio apparebit tertia die et

92

ipſi dicat deus quos ꝑ ſuo nomine patiuidet. ꝑplſ mſ es tu. ⁊ ille dicat dſ mſ es tu. ſenum autem uiride carnem dicat ſaginatam ⁊ luxurio ſã nã omnis caro phenũ. hec tres partes mẽ ſe diſſentiunt. ſ; ſolum una ẽ dei. que ſiue in hoc mundo ſiue in iudicio ſaluab̃. ſic ꝑ iob dicitur. ſ; nõ ſaluat impios. ⁊ iudiciũ pauꝑibꝫ tribuit. ſcꝑtura ſac̃ plerumq; pauꝑes humiles uocare ſolent. vñ in euangl̃io cum adiectione ſpc̃ nominatur dum dr. Beati pau. ſpũ. qm̃. ip. ẽ. regn̄. cc. ⁊ a enim diuine uiſibilit̃ potentes oſtendunt. apud ſemetipſos pauꝑes ſunt. qui elati in ſuis conſcientijs non ſunt. vos ũo impios uocat. qui aut a fidei pietate diſiuncti ſunt. aut in hoc quod fidelit̃ credunt. prauis ſibi moꝛibꝫ ꝛtradicunt. ⁊ a ḡ ompc̃ deus ma litie ſuꝑbiam dãpnat. nõ potentie celſitudinem. ſicut dc̃m eſt. deus potentem nõ abiect. cum ⁊ ipſe ſit potens. ſ; non ſaluat impios. ⁊ iudicium pauꝑibꝫ tribuet. i. elatos deſtruet. humiles ũo ꝑ iudicium hbe nos reddet. vel certe iudicium pauꝑibꝫ tribuet. quia hij qui in hoc ſeculo nequit̃ oꝑmunitur. ipſi nũc in diem iudicij ſuꝑ oꝑſſores ſuos iudices uenient. due quippe ſunt partes in iudicio. electorum atq; reꝓborum. ſ; bini ordines eiſdem ſingulis partibꝫ conuenient. alij namq; iudicantur ⁊ peunt. alij non iudicant ⁊ peunt. alij iudicantur ⁊ regnant. alij non iudicantur ⁊ regnant. ſ iudicantur ⁊ peunt quibꝫ dñica in damnatione dicetur. ⁊ furtum ⁊ nõ. dedi. in. man. ſtuli ⁊ non. de. in. bi. hoſpes eram ⁊ non. col. me. infirm̃ ⁊ in carce. ⁊ nõ. ui. me. & uibꝫ ꝑinuitur. Diſcedite a me maledicti in ignem eternũ. qui ꝑparatus eſt diabolo ⁊ angl̃is eius. alij uero in extremo iudicio non iudicantur ⁊ peunt. de quibꝫ ꝑpha ait. Non reſurgent impij in iudicio. ⁊ de quibꝫ dns dicit. & ui autem non credit. iam iudicatus ẽ. vt de quibꝫ paulus ait. Quicunq; ſine lege peccauerunt. ſine lege pibunt. Et reſurgunt ꝛ oēs infideles. ſ; ad tormentum non ad iudicium. Non enim eoꝝ tunc cauſa diſcutitur. qui ad conſpectum diſtricti iudicis iam cum dãpnatione ſue infidelitatis accedunt. Et confeſſionẽ uere fidei retinentes. ſ; ꝓfeſſionis opa nõ hñtes. redarguuntur ut peant. & ũo nec fidei ſacramenta tenuerunt. increpationem iudicis in extrema examinatione nõ audiunt. qꝛ ꝑ cam infidelitatis ſue tenebris eius quẽ deſpexerant in uectione redargui nõ merentur. Iu ſalutem ũba iudicis audiunt. qui eius fidem ſalutem ũbo tenuerunt. Iſti dãpnatione ſua. cum iudicis ũba ꝓpiunt. & una eius reuelationem nec ũbo tenus ſeruare ualuerunt. Iu legalit̃ peunt. quia ſub lege poſiti peccauer̃t. Iſtis in ꝓmone ſua de lege iudicij dr. quia nil legis hic conati ſunt. Princeps namq; terrenam rem publicam gerens. alit̃ punit eum interius delinquentem. atq; aliter hoſtem exterius rebellantem. In illo una ſua conſulit.

eumq; sub ūbis digne inuectionis
adhiar. contra hostem ūo bellū mo
uer. instruūta pdicationis exer. dig
naq; eiꝰ malitie tormenta terribuit.
De malo uero eiꝰ quid lex habeat:
non req̄rit. Neq; enim lege necē est
primi. qui lege nūquam potuit tene
ri. Jta g̈ in extremo iudicio ꝛ legalis
illum inuectio pcutit. qui ab eo quod
pfessione tenuit actione declinauit.
Et iste sine iudicij inuectione primit.
qui lege fidei non tenetur. Et ex electo
rum uero parte alij iudicantur: ꝛ reg
nant. qui ante maclās lacrimis tīguit.
& a mala pcedentia frēs sequentiꝰ
redimentes: quicq̄d illicitum aliq̄n
fecerūt. ab oculis iudicis helemosina
rum subductione cohoptunt. & b;
inder uemens in dextera consisten
tib; dicit. Et surrui ꝛ dedistis m̄. man.
S tamen ꝛ dedistis m̄. bi. hospes eram.
ꝛ col: me. Jn carcere eram: ꝛ uenistis
ad me. & iterib; primit dicens. Uem
te bn̄dicti patris mei. possidete paratum
uob regnum a constitutione mundi.
dij aut̄ non iudicant̄ ꝛ regnant. &
i pcepta legis pfectionis ultra ūtinē
dunt. q̄ nequaq̄m hoc solū qd̄ ame
tus diuina lex pcepit. implere cont̄
a sunt. S; pstantiore desiderio plus
exhibere appetunt. quam pcepas ge
nalib; audierunt. q̄b; dūica uoce dr.
Uos qui reliquistis omnia uia ꝛ se
cuti estis me: cum sederit filius ho
minis in sede maiestatis sue. sedebi
tis ꝛ uos sup duodecim thronos iudi
cantes duodecim tribus israel. Et de qui
b; ph̄a ait. Dns ad iudicium uenie
et cum senioib; ph̄i sui: ꝛ de quib;

salomon cum de sce ecclie sponso lo
queretur inuidit diceb. Nobilis in por
tis uir eius. qui sederit cum senatorib;
re. hij itaq; extremo iudicio non iu
dicantur ꝛ regnant. q̄ cum auctore suo
ꝛ iudices uenerit. relinquentes q̄ppe
omnia plus pompta deuotione hec se
cuti sunt: qm̄ iuberi gnaliter audierūt.
Specialis namq; missione paucis pfec
torib; ꝛ non gnaliter omnib; dr. hoc qd̄
adolescens diues audiuit. Vade uen
de que habes: ꝛ da pauperib; ꝛ habe
bis thesaurū in celo. ꝛ ueni sequere
me. Si enim si hoc pceptū cunctos usq;
sio gnalis astringeret. culpa pfecto es
set aliquid nos de hoc mundo possi
dere. S; aliud est qd̄ p sēpturam sanctam
gnaliter omib; pcipitur. aliud q; spetia
liter pfectionib; impatur. hij ergo recte
sub gnali iudicio non tenentur: q̄
pcepta gnalia inuendo uicerunt. Si
cut enim non iudicantur ꝛ peunt. q̄
suadente pfidia lege teneri contemp
nunt. ita non iudicantur ꝛ regnant.
qui a suadente pietate ꝛ ultra gnalia
diuine legis pcepta pficiunt. hinc ē
qd̄ paulus ꝛ spālia pcepta trāscendēs:
plus ope eribuit. quam institutionē
primissionis accepit. Cum enim acce
pisset euangliū. predicans de euangelio
iuuenes: ꝛ euangliū audientib; contu
lit: ꝛ trā euangliij sumptib; sustentari
recusauit. Cur ergo iste iudicetur ut
regnet. qui min9 quod seruare acce
pit. s; maius quod iubere inuenit.
Dicatur g̈ recte. Judicium pauperib; ꝛ
buit. q̄ quanto huic mundo magis
humilitate despecti sunt: tanto tunc
in iudicio accepti seruib; maiori cul

mme potestatis excrescunt.

Ve vix dues qui est paup spū.

Explicit hystoria pme tube. Incipit hystorie sci angeli.

Et tecti nos angelo tuba cecinit. Et ecce uelud mons magnus ignis ardens missus est in mare. Et fta est tcia pars maris sanguis. Et mortua é tcia pars creature in mare habens aias. Et tci am partem nauium cruperunt.

Explicit ——— hystoria. ———

BIBLIOTHÈQUE NATIONALE R.F.

Jncipit explanatio eiusdem hystorie.

Et scds angle tuba cecinit & ecce tanq̃ mons magn9 ignis ardens missus est in mare. ¶ Mons ardens diabol9 est missus in pplm. Et facta ē tcia pars maris sangs. ¶ Mare: scdm istud dicit. qđ est tercia pars ūre. uel arborum. quod supra exposuimus. ipsa ē tercia pars maris. Terciam dixit. quia in toto mundo tres partes exponit. & uod autem dixit facta est tercia pars maris sanguis. ipsa est in eccl̃ia sub nomine xp̃iani tatis. Sic in egipto aque p̃mum uertuntur in sanguinem. ¶ Mare & egiptus iste mund9 est. licet in egipto corporalit̃ gesta sint: sp̃ualiter tam̃ nunc geruntur in nob̃. Aque ūse in sanguine. idest doctrina philosophorum in scd̃o carnalit̃ intellecta: & multa de sc̃pturis proferunt. s; carnaliter sentiunt. Vnde & mare. i. pplm̃ eos imitando in sanguinem ūtuntur. quos crux xp̃i idest penitentia ab eccl̃ia expellit.

Et mortua est tcia pars creature in mari habens animas. .....

& uod est creatura hoc est & mare. unam rem diuidit in duas partes Sicut terram et arbores aliena animas dixit. ut ostenderet unos et mortuos dixisse. .....

tertiam partem nauiū corrupe rūt.

Jam supra diximus quia philosofo rū & ypocritarum dogma terram corrumpit terciam: hoc est terrenos qui ad celestia non aduertunt.

& uod est mare: hoc creatura in mari: hoc sunt et naues.

Explicit scda tuba. Jncipit hystoria tertij angeli. .....

Et tercius angelus tuba cecinit. et cecidit de celo magna uelud facula. et cecidit super terciam partem fluminum. et super fontes aq̃rum. & nomē huius stelle dicitur absinthium et fac ta est tercia pars aq̃rum absinthium. ūū.

Explicit hystoria tertij angeli. .....

Et tercio angl̃e tuba cecinit. & ce-
cidit de celo stella magna ardẽs
uelꝫ facula. De ecclia dic̃ cecī
disse homines. Magnam stellam di
xit. qꝝ maiores pſone sunt antiq̃ fuer.
Celum eccliam dic̃. Cum ab ecclia sepa
rantur & nr̃ eccliam surgunt: de celo
dicunt̃. Stella dī. qꝝ licet nō mūdo cor
de: mꝫ ignaros fulgẽ uidentur. In eū
gelio ūitas dic̃. Ego sum lux mūdi.
Sicut aut̃ ildem redẽptor mundi
una pſona est cum congregatione bo
norum. Ipse namq; caput est corpo
ris. & nos huius capitis corpus. ita
antiquus hostis una pſona est cum
cuncta collectione reproborum. & ua
ipse eis ad mꝫtatem quasi caput p̃
minet. Illi aut̃ negāris ẽ actio. aut
capitis uocem aptæ membrorū. aut
qꝫ dī p membris referre ad caput.
Sicut de xp̃o & de suo corpore. sic eā
de diabło & de mbris eiꝰ intelligē. Il
li at̃ dum ad pſuasa deseruiunt. ue
lut subiectum capiti corpꝰ inherent.
de quib; p paulum dī. Confitent̃ se
nosse dn̄m: frīs at̃ negant. hyj num

rum aut parua fuit que faciunt. aut recta opa non recto corde sectant. Nō enim de suis opib; retributōes ꝑpetuas. sed tēporales fauores quert. Vt tū qui sēos laudari se audiūt. eē se sēos ita arbitrant. Vt qntō se mltoꝝ ex tumatione reprehensibiles putant. tanto die districti iudicis securi exp̄tant. Et cecid tr tria pars tumnū. et tr sōles aḡrū. Vtq; tria pars qm si soci at in peccatōis amaritudie. Et nomī hȳ stelle dr absinthium. Et tria pars hoc mutat tr in tribus stelle. q tr illa ce cidit. et tria ē una pars aqꝝ. absinthū. et mltū hoīum mortui tr ab aquis. qm amaricauerunt aque. Aque po pli tr. Aque amare efficiunt. cū pdi catōis pīam doctrinam hauriunt. Sic dns in cruce aceto et felle potat. quod est prana doctrina hereticoꝝ. unde bibere noluit. Homines ergo mortui sunt. a mortiferis doctrinis peruersi. Explicit tria tuba. Incipit hystoria quarte tube.

Et quart⁹ angl⁹ tuba cecinit. et p̄cussa est tercia pars solis. et tria pars stellarum et tria pars lune. ut obscuraretur tria pars eoꝝ. et diei tria pareret et nus. Vt uidi et audiui unam aq̄lam uolantē i me dio cel dicētē uoce mag̃. Ve. ue. ue. hītantib; tram. de reliquis uocib; tu be tum angloꝝ. q tuba canturi tr. Explicit aquila uolans.

BIBLIOTHÈQUE NATIONALE R.F.

Explanatõ supiꝰ̃ scripte hystorie ...
Et quarto angelus tuba cecinit: et
cussa ẽ tertia pars solis: et tertia pars
stellarũ: et tertia pars earũ obsc
curaret̃ tertia pars eorũ: et dies non
pareret et nocte. Similit̃ sol. luna.
et stelle. ecclia ẽ: et tertia pars pcus
sa ẽ. Tertia tm̃ nom̃ est in diuisio
ne: non in qntitate. Jam supdixi
mus in toto mundo tres partes. de
gentilitate una est que foras ecclia.
et in ecclia duas. unam bonã: et alte
ram sub xanitatis noĩe malam. et
ob hoc dr̃ tertie. hee due partes in
ecclia. dies mixtã pant̃ et nox. Et dic
tum ẽ: tertia pars diei et tertia pars noc
tis. cui dicat. Noctem assimilatam mĩrem
uram. & una sicut dies scientie ẽ:
tia et nox ignorantie. Ignorantia enĩ
mat̃ eorum ẽ. adhoc ergo pcussa ẽ:
ut pareret tertia diei et tertia noctis. que
cet̃ tertia dr̃ et tertia diabolꝰ. Non enim
dixit pcussa est et obscurata ẽ: sꝫ obs
curaretur et pareret. Et quid est ei⁹
pcussio. nisi uoluptas ppria. Que at̃
pcussa est parum. sꝫ adhoc pcussa ẽ:
id est finis uoluptatũ; tradita. Omnis
enim q̃ ppriis uoluptatib; ducitur.
q̃mq̃m recte agere uideatur: sine du
bio ignorantie tenebra mixtã patur.
Ecclia enim ppriam uoluntatem non
facit. que pcepta magistri pcedentis
agnoscit: qui ait. Non uenio uolun
tatem meam facere. sꝫ uoluntatem
eius qui misit me patꝫ. Sol. luna.
et stelle. tertia pars eorũ obscurata ẽ:
quia qui apm̃ et ecclam̃ et scos pcedẽ
tes patres non imitatur. pcussa tre
mis commodis quasi in die obscurata
manifestatur. Sol quippe in fulgore
ẽ: et opꝰ bonum in manifestatione.
Sꝫpium namq; ẽ. Luceat lux ura
coram hoĩb; ut uideant opa ura bo
na: et glorificent patrem urm qui in
celis est. Quod enĩ in hoc loco sole.
.i. in euangelio lucens ardentib; de
signatur. Bonum quippe opꝰ cum
in medio pfidorũ lucet: lucerna sed;
in nocte. Cum uero in ecclia resplen
det: fulget in die. Bonum opus si
adhuc tale est quod soli mali miran
tur: reuera lucerna est. Si autẽ ita pfi
cit ut miran a bonis ac pfectoribꝫ;
possit: minimum sol est in die. Bo
num opꝰ cum p actiuam uitam cor
pus lucet: quasi lucerne more humẽ
ex testa resplendet. Cum uo p solã
uitam mentis in cõtemplatione ac
tollitur. qĩ more solis de celo uemẽs
tecta uidentur. Sunt uo non nulli
qui cum bona aliqua faciunt: im
quantum suarum statum obtuisceũ
tur. Et oculis oclin in considatione
bonorũ opm que exibent figunt.
atq; eos iam scos extimant. qd̃ mr̃
bona que agunt. malorũ suorũ in
quib; et forasse adhuc ipheam fur:
memoria dedignant. Quo si sciho; si
districtionem iudicij uigilanti⁹ aten
derent. plus de malis suis metue
rent. quam de ipfectis bonis exal
tarent. Plus inspicerent qd̃ de his
quod adhuc eis agenda sunt debi
tores tenentes. quam quod opantes
quandam debiti partem soluunt.
Neq; enim absolutus est debitor q̃
multa reddit: set qui omnia. Sunt
enim non nulli qui in elatione

corruunt. quod p subtalem intelli
gentiam. uel que non faciunt bona
cognoscunt. hij numerum sñr mltus
diuicijs letantur. Cum quel; suma
intelligendo reppiunt. atq; elatione
ipis uuentib; corrũpunt. Sunt ũ
non nulli quos intelligentia quidẽ
non eleuat. s; exhibita opatio exalta;.
Q; dum actiones suas respiciunt.
apud mentem suam sibi cetos de
dignando postponunt. hij unde hc;
ꝛ si in mltis diuicijs non gaudent.
solem tñ fulgentem undent. Ut sut
non nulli quos nec opatio ppa extol
lit. s; cum laudari ab hoiniib; pro
hoim fauoriib; deuicti. magnos
se quosdam in sua cogitatõne ꝛspiu
unt. atq; a ordium custodia disol
uuntur. hij pfecto ꝛ si fulgentem
solem undere noluerunt. lunam
tamẽ claere indefinenter respiuit.
Q uia si int hui⁹ unte tenebras. dũ
mopinionis sue claritate aiam de
figunt. humiliatus gram qi ex nc
turno lumine amittunt. Ut intuẽ
tes lunam se non undent. q; semet
ipos nesare incipiunt. dum men
tis oculos in ãfractorum fauorem de
figunt. Q uarto uo signo dicat pe⁹
sam ut reueleatur. Q uinto uero dic
tur⁹ modum ipi⁹ reuelationis in
parte dre. ut exinde cognoscatur q̃
lis in toto orbe futura sit reuelatio.
Quinto tuba uidi unã aquilam uolãtẽ
in medio cli dicẽtẽ. ve. ve. ve. hitã
ubi⁹ tram. De reliquis uocibꝰ tube
trium angloꝝ. q; qui tuba cani
turi sunt. ——— Aquilam dicat ecclã
am. Volantem in medio cli. i. in
medio sui discurrentem ꝛ plagas no
uissimi tpis magna uoce ꝓdicantẽ.
Explicit qrta tuba. ———
Incipit quinta tuba hystorie quinte.

Et quinti angli tuba cecinit.
ꝛ uidi stellam de celo cecidis
se in tram ꝛ data est ei cla
uis putei abyssi ꝛ ascendit
fumꝰ de puteo. qi fumꝰ magne fur
nacis ꝛ obscuratus ẽ sol ꝛ aer de fu
mo putei. Ut de fumo putei exierit
locuste in tra ꝛ data est eis potestas.
sicut habent potestatem scorpij tre.
Ut dcm est eis ne lederent fenum ꝛ
re. neq; omne uiride. neq; omnem
arborem. nisi homines qui non ha
bent signum dei
uiui in frontibꝰ suis
ꝛ datum ẽ eis ne occi
dent eos. s; ut cru
ciarentur mẽsib;
qnq; ꝛ cruciatꝰ
eorũ sic̃ cruci
atus scorpij cũ
percutit hoiem.
Et querent
hoines mor
tẽ ꝛ nõ in
uenient
eam. Et
cupiẽt
ẽre mo
ri ꝛ fu
giet ⁊
mors
ab ⁊
eis

Explicit ——— hystoria.

Jnqnt explanō supl̄ēpte hȳstorie.

Et qnt9 angl̄ē tuba cecinit. t
nidi stellam cecidisse in t̄rā.

Vna stella orp9 est multa
rum cadentium p̄ pcā. sicut p̄ iob
dī. Obscurentur tē caligine ei9. Stel
le quippe hui9 nocis caligine tene
brantur. qñdo t hȳ qui magnis tā
tātib; splendent. adhuc obscuri
tate culpe aliquid retinentes fusti
nent. Sic namq; sunt non nulli q̄
ante humanos oculos uelud mag
nus opib; lucent. sed quia nec ipsa
opa a mundo orde non pdeunt. cap

tui m oculus ogitationib; nocis
hui9 tenebris obscurantur. Et a se
pe ea que mundo orde non facuī
etiam opa āmittunt. que bona mē
tione non faciunt. Et p̄ hoc magis
cecantur ope p̄ quod illuminari po
tuerant. Et a ergo nox p̄ualere p̄
mittur. qñdo et mē bona opa or
dis intuitu minime mundantur.
Dicatur recte. Obscurentur stelle
caligine eius. i. ombra eos qui ante
humanos oculos quasi bonis opib;
splendent. malitia antiqui hostis
obscura p̄ualeat. Et hoc quod ante

humana iudicia fuberant. lumen
laudis deponat. Caligine qppe noc
tis obscantur. cum eoꝝ uita apto er
rore confundatur. Vt numerum ta
les i foras in actione appareant. q̃
les apud semetipos unus diuino pa
rere iudicio non formidant. Et data
ē ei clauis putei abyſſi. Stella abyſ
sus puteus. hij quos supdixim⁹ sunt.
abissum dicim⁹ eē secretam altitudi
nem altitudinē cordis humani. Vt
quid mihi lateat minime cognosci
tur. nisi p ianuam lingue manifes
tetur. Sic dauid ab inimicis ne op̃i
meretur orauit. Ne contineat inq̃d
sup me puteus os suum. Ergo stella
cecidit de celo in terram. Et accepit cla
uē putei abyſſi. Idest potestatem cor
dis sui. ut aperiat cor suum. in quo di
abolus deligatus detinetur. et faciat
uoluntatē suam et diaboli. Et aperuit
puteum abyſſi. — Idest manifesta
uit cor suum. sine ulla uerecundia ul
timore peccandi. Et ascend⁹ fumus de
puteo. qui fumus magne fornacis. —
Idest de pplo ascendit qui iam ante
omnia ecclam in superbiam surgit. et
predicationem contemnat. et obscurat. ita
ut dicatur nō esse. sicut dicit. Et obs
curat⁹ ē sol et aer de fumo. Peccata ei
multa que p orbem committuntur. et
obscurant predicationem ecclie. p q̃m
solet in corde credentium. et fa
cunt quibusdam cecitatem. Sic fumus
iste magne fornacis. E unus enim igne
preit. et quid ignis nisi homo pec̃i
filius predicationis amator. Et q̃d fumus
nisi suos eē ministros. qui ante q̃m fu
mus appareat. fumus tenebras eius occlos
cecat superborum. Iste enim fumus ig
nem preit fornacis. i. nouissime p
bationis. Et ista gr̃a altitudine tribuit ad
patrē dē. ubi ad hostendendū futu
re reuelationis modum. et ex ip̃orum
opib⁹ aliquid iam foras exijt dicens.
Et ex fumo putei exierunt locuste in
terram. et data eis potestas sicut habent
potestatem scorpij terre. — Locuste
p mobilitate leuitatis sunt. tamq̃m
uage et salientes anime in sēi uolup
tates. Scorpio enim palpando ince
dit. sed cauda ferit. nec mordet a fronte
sed a posticis⁹. Scorpiones ergo sunt } Scorpio
homines blandi et malitiosi. qui bonis
quidē in facie non resistunt. sed mor
tui recesserint detrahunt. et alios ut
ualuerint inflāmant. Et ueq; pos
sunt nocia īmittunt. Et ornatera in
ferre occulte non cessant. Scorpiones
ergo sunt q̃ blandi et sine nocibilita
te in faciem q̃ uidentur. sed post dor
sum portant unde uenenum fun
dunt. Et ui enim in occulto ferunt.
q̃ mortem absconse trahunt. Vnde
et p psalmistam dr̃. Circūdederūt me
sicut apes fauum. et exarserunt sic
ignis in spinis. Apes enim more
mel habent. et aculeo autē uulnus.
Vt omēs qui lingua blandiuntur. sed ab
conse ex malitia ferunt apes sunt.
Et a loquendo dulcedinē melis ponit.
sed occulte ferendo uulnus inferunt. et
Ista uo facientes exardescent sicut ig
nis in spinis. Et a p flāmas detrahē
tium non uisorū ira comburitur.
ser siquid in eis pauorum uel timoriū
fuerit. ut spine concremantur. Et data
ē eis ne lederent fenum dr̃. neq; omne

uirde. ℔ ostendit locustas hoīnes eē. ⁊ datum ē eis ne occidēt eos. Vnū ēst quidē hoīb⁹ uocabliñ non hñtib⁹ signum dei in frontē ſ⁹ duplex ꝓsona. due partes ut diximꝰ sunt in ecclia. Vna pars diaboli. que more locustarum saltab⁹ euolat. que se in anis glie seu uanis ꝓsup̄uonib⁹ exaltat. Altera pars ē x̄ps que ē ecclia in humiliatione tradita ad cognitiōnē iustitie dei. ⁊ memoratiōnē p̄nitentie. Sicut scꝑtum ē. Bonum mi qꝺ humiliasti me dñe. ut discam iustificationes tuas. Sicut in oīb⁹ scꝑturis geñale inuenitur eē. uocabulum ⁊ q̄litatem siñe specie designare. Sicut dñs ait. Non ueni uocare iustos ſ⁹ peccatores. Et ꝓp̄ peccatores missio se loquitur. ne oīno ſi currentur. Jūn scꝑtum ē. Ego dixi dij estis ⁊ filij excelsi oīes. Vos aut̄ ut hoīnes moriemini. Nonne subaudiuimꝰ uelut oīes. S⁹ absit ut omnes quidem dicantur dij. sed non oīes dixit moriuos. Sic ⁊ hoc loco q̄ non habēt signum dñi in frontib⁹ suis. gñaliť oībus dicñ ē. Et datum est eis ne occiderent eos. ..... hoc specialiť dictum ē. ⁊ recordamur parsq; ad p̄niam redit. ⁊ non mitigatur a malis. neq; leditur spāliť. S⁹ uñ in carnis dolore lapsus ⁊ captiuitatis excruciatur. datum est eis ne occidēt eos. S⁹ cruciarentur mensibus. v. Ch ensis annos dixit. ⁊ aliquando pro eloquendi mō quinq; sensus corporis accipimꝰ. qui omnes in his plagis cruciant. cum inde caute ⁊ cum spiritu. Et cruciatus eorum sic cruciat⁹ scorpij ē ꝑcussit ho

minē. ℔ dest in uicis uenena ꝑnare. Et querent hoīes mortē. ⁊ nō inuenient eam. Revera mori cupiscunt ut uiuant deo. sicut morimur scō ut uiuamꝰ deo. hanc querent mortem. ſ⁹ differendo in crastinum non inuenient eam. Et mors fugiet ab eis. Ostendit ultimum tp̄e huius calamitatis. quid ē enim querent hoc ⁊ non cupiscent? Et uerent querendo. ⁊ minime inuenendo. Explicit primꝰ abyssi. Incipit adhuc de eisdem locustis

Et similitudinē locustarū similes equorum paratorum ad bellum. Et sup capita earū corone similes auro. ⁊ facies earū sicut facies hoīnum. ⁊ habebant capillos sicut capillos mulierū. ⁊ dentes earum sicut leonū erant. ⁊ habebant ꝓlia sicut loricas ferreas. ⁊ uox pennarum illarū sicut uox curruum equoꝝ multorū currentium in bellum. ⁊ habebant caudas similes scorpijs ⁊ aculeos in caudis earum. Potestas earū ledendi hoīnes mensib⁹ q̄nq;. Et habebāt sup se regem angelū abyssi. Nomen habet hebraice abadaon. ⁊ grece apolion. latine ꝑdens. Ve unum habijt. Et ecce uenient duo ue post ea.

Explicit ..... hystoria.

BIBLIOTHÈQUE NATIONALE
R.F.
MANUSCRITS

Jncipit explanacō supl̄ēpte hystorie.

Et similitudinē locustay tales eq̄n
parationtin ad bellum.

Jdest similes nouissimorū p̄lectuoz
in nouissimo emm bello. qō delēp
tur? ē in sexta tuba. Et quos dicit
pugnare ipsis equus: dixit similes
has locustas. Cetm quod simile in
equis paratis ad bellum: & uis ū
quam tales equos in bello paratos
esse dixerit. nisi spūalia sunt hec q̄
in ecclia agerentur. Et nisi a cathoh
cis ab impiis non uidentur. Jn his
locustis ostendit quales adhuc futu
ri sunt equi. qui pugnabunt solu
us quatuor angelis in quatuor angu
lis ūre: sicut in sexto angelo inuenī
mꝰ. Et capita iḡr earū corone similes
auro & unde in has coronas aureas in
telligē debem? nisi similitudinē xp̄i
anitatis. Et egim? seniores. xx. qua
tuor qui sunt ecclie: coronas habu
isse aureas. Jstas aut̄ dicit similes au
ro. Similes dicit quia non aureas.
Jmitatiōnē ecclie ostendunt: s̄; ecclia
nō sunt. Et facies earum sicut facies
hominū. Jn facie cognitio intelligit.
Facies hōīum simulant q̄ q̄ uno
ore nbcum xp̄m laudant. Nam hoī
nes dicuntur ratione capaces. Tales
enim hōines non sunt. immo hos
si requiras equi sunt. id ad discrīē
dum ad malum parati. Et uis locus
te sunt. i. in eleuatione huiꝰ sēcli t
uane glie leuitate eleuati. Si queris
hōines sunt: q̄ ore p̄fitentur se nos
se dn̄m factis autem negant. Si pen
ne mlieres sunt: q̄ fluxam t effemi
natam fortitudinem ostendunt. Si
conſidas leones sunt: q̄ ad deuorā
dum innocentes fortes sunt. Si p̄
ūgum reḡras scorpiones sunt: q̄ in
facie q̄ hōines blandiuntur. post t̄
gum uero p̄ suos pseudo ꝓphas ecclie
uulnꝰ infigunt. Et hoc ex se non
faciunt. q̄ diabolum caput hn̄t a
quo reguntur. & sicut xp̄c caput
est bonorū: ita diabolus caput est
malorum. Et habebant capillos si
cut capillos mlierū. Jn capillis mlie
rum non solum fluxos t effemina
tos: s̄; i utrūq; sexum uolunt ostē
dere. Et dentes earū sicut leonum e
Jdest ad deuorandum fortes. tam.
Et hēbāt corpa ea; sic loricas ferē Jdest pec
tora uelud forcia t munita. Et ad s̄
pentē quia diabolꝰ dī dn̄ē. Sup
pectus t uentrem tuum gradieris.
Jn pectore superbia. in uentre luxu
ria uel uoracitas in gluttie. Et uox p̄
tarum illarū: sicut uox curruum
multorum currentium in bellum.
Jdest strepitus discursionū
illarum sicut currentium in bellū:
quod ē discurrendū ad malum.
Et habebant caudas similes scorpijs.
t aculeos in caudis. potestas earum
ledendi hominēs menſib? quinq;
Caudas ꝓpositos malos. i. epōs dic.
Sic enim deus p̄ ysaiam dehnire
dignatus ē dicens. Senior t qui ad
mirantur p̄sonas: hoc ē caput. Et
ꝓpha docens iniqua: hic ē cauda. s̄;
illic intestinos dixit quos deceb.
i. mīē ecclīam. s̄; iam in ipsa parte
est que foris ē. Potestas enim loc?
tarum in pseudo ꝓphis ē exterius
apd̄ nos. i. foras a nob: t mīē ecclīam

p malos. qui regali amicitia sciatē
similāt inē ecclīam ⁊ a malis. aplīa
nus freti sine ūecundia securitatem
eis pcurant. Et habebāt sup se regē
anglīm abyssi. ¶ dest diablin ⁊ regē
hui⁹ scī. abyss⁹ ei ꝑpl̄e ē. in quo di
abol⁹ in occāsū ordis eorū ligatus te
nēt. Et rex hui⁹ scī pspicue ꝓnci
patur. Nomen hr hebraycē. abada
on. Grece. apolion. latine. Exdens.
Ve unum abyt ūnum. Vae uenit
adhuc duo ue postea.

¶ Incipit hystoria sexte tube.

¶ sextus anglē tuba cecin. ⁊
audiui unū ex. iiii. cornib⁹
anglīn are aurē que ē in cō
spū dī dicēte sexto anglo q̄ hr tubam.
Solue. iiii. anglos ligatos in flumīe
magno eufrate. Et soluti sunt. iiii. an
gli. inchoata pfectio ē. parati in ho
ram ⁊ diem ⁊ mensem ⁊ annū. ut oc
cidēt tertiam partem hoīm. Et nume
rus inquid exercituū. bis miriades mi
riadū audiui numerum eorum.

BIBLIOTHÈQUE NATIONALE · MANUSCRITS · R.F.

Incipit explanō sup sēptē hystorie. Et. vij. anglē tuba cēcinit.

Deinc incipit nouissima pdicō tpīe amaxpī. Et audiui numerū ex. mīī. cōmb? anglīm areē aureē. que ē in cōspectu dī. dicentem sexto anglō. Et habes tubam solue quatuor anglos ligatos in flumē magno eufrate Et ufrates enim fluui? est babilonis. babilon aut cōfusio interpretatur. Ergo babilon iste mundus dī. Et fluui? babilonis pplē istī? mundi est: in quo diabolus ligat? tenē. & uod aut dixit solue quatuor angelos ligatos ī flumen magnum eufraten. ac si diēt pdica in q̄tuor angulos tre. Supra enim dixat. mīī. uentos nunc dicit. mīī. angelos. Hic quoq; ostendit uentos et angelos unum ee. Dixat enim uentos uenen ab anglis. Nunc uo dicit anglos solui ab anglo. hoc totum una ecclia est. Set anglē uni? cōmu ecclie que ē aram dei. in. mīī. uentis tre. quos impio dei solui iam oportere. Et affrica enim manifestabitur omnem ecclam iste anglē qui passus sit. et quid hoīnem pati oporteat eoo cuerit. Cum quo sit genus nouissime pſecutionis. Nec aliud ab hoie ſpandum. quam quod ipse xp̄c in exemplū passus ē deo pſpante manifestauit. et docebitur ecclia ultimi nentis aut iam pſentis amaxpī regis supba tussia cōtēpnere. et ob obtē patiab; discedere. Et tu habes tubam. et. qui nūc pdicas. solue. mīī. anglos ligatos in flumine magno eufrate. quos dixat in anglos tre. ut os tendat eufraten in omnē tram ee. Flumen magnum eufraten: pplīm dixit pſecutionem. in quo sathanas et ppa uoluntas ligata ē: ne faciat ecclie qđ magnope desiderat. Et una amaxpī tē pore iam solutus diabolus: p omnē mundum malum facere pmittet. Sicut p ieremiam deus de isto eufrate dicat. Dies ille dīno dō nīo. dies ultionis ulciscatur inimicos suos: et deuorabit gladius: et implebitur sanguine eorum. Et m sacrificium dīno sabaoth in tra aq̄lonis. in flumine eufrate. Sacrificium dicit ꝙ occisionis et iugulationis. sicut de hisdem tribus dicit p ysaiam. Gladius dīm implebitus ē sanguine. incrassatus ab adipe hyrcorum et arietum. quia sacrificium dīm in bosor: et iugulatio magna in ydumea. Bosor et ydumea esau ciuitates fuit. De aquilone aut iam dixim?

Et solui. mīī. anglī sunt. Hī iam in choata pſecutio est. Parati in hora et diem et mensem et annum. ut occiderent tertiam partem hominum.

Hec sunt. iiii. tpa. id est trecentum et menses. trecentum et mīses sex. Parati autem dixit. quia ex quo pcussa ē tertia pars solis. et lune et stellarum. ad manifestandum que esset tertia diei et tertia noctis id est diem ecclesiam et noctem synagogam. que cum in malis tenebris ambulat. Ex tres partes dicuntur. una xpī et due amaxpī. que int se ad bellum ppara tur. ppter dixerat de locustis similes equis paratus ad bellum. Nam cum dicat anglos solutos: equos se dicit uidisse. id est homines et sessores eor

demones.

demones. Et numꝰ mḡd eārum
bis miriades miriadū audiui nu
mū eorꝝ. Miriades miriadum nu
merus grecus ē: qui in latinum
dicitur mlia mlium. Sz non di
xit quod miriadum. ut occidat
tciam partem hoīnum. hec ē tcia
de qua separatur ecclia ut mani
festentur tres partes in omni tra.
Vnam foras ecclam. i. gentilita
tem: t duas intra ecclam. scōs hoī
nes t xpianos malos. Vt ex dua
b; mixtis que fit diei t que noctis.
occidunt autem qui sibi consenta
unt. Explicit explanatio. quatu
or angloꝝ.

Incipit hystoria equorum.

Et uidi equos in uisione.
et sedentes sup eos ha
bebant loricas igneas. t
iacinctinas et sulphureas: t capi
ta equoꝝ erant sicut leonum. et
exce eoꝝ exiit
ignis: t fumus t
sulphur.
ab his t
bus pla
gis oc
cisa
est
ter
tia

Incipit explanō sup̄scripte hystorie

Vidi equos in uisione et se
dentes super eos.

Et qui hoīnes sunt: et sessores spē de
moniorum. Habebant loricas ig
neas et iacinctinas et sulphureas.

Id est armati igne. fumo: et sulphu
re. parati ad uincendum futūm ge
hēne. Et capita eq̄rū erāt sic leonum.

Supra dixerat locustas similes equo
rum paratorū ad bellum: et facies
hoīnum et caudas scorpionum. Nē
uero dicit equos se uidisse et sedēn
tes sup̄ eos: et capita ut leonum. et
caudas serpentum paratos ad in
cendium. Hoc totum unum ē. Et
unam rem dissimiliter describit. Nō
enim in equos armatos uīquā uidi
mus. ut cognoscas homines ee in
numera mala facientes. Et ex ore
eorū exibat ignis et fumus et sulphur

Ostendit quia per fumo iacinctum di
xerat. Nec p̄spicue ista exeunt ex
ore eorum: sed ūba ip̄orū sicut ho
minum. Per hoc dixit: ignis. fu
mus et sulphur. Sicut illis alio lo
co p̄mittit. Et ui adorant bestiā
pumentē. Et ignis. fumi et sulph
ur. de uentris eorū in sciā sclorum
ascendet. Ab his tribus occisa ē tēia
pars hoīnum ex igne. fumo et sul
phure qđ exibat ex ore eorum.

Verbis ergo capitum. i. p̄ncipū eo
rū has plagas in ecinum incurrerē.
Potestas eq̄rum in ore et in caudis eorū.

Id est. in sermone et ope et officio.
Caudas eorū p̄positos. i. epos dixi
mus. qui sunt pseudo. pphete. Cau
de enī eorū similes serpentib; hīnt

capita. In capitib; p̄ncipes mūdi ee
diximus. Et in his nocent. Sine
his enim p̄posita mali nr̄ ecclīam no
cere non possunt. Dicat etiam gen
tium. Nemo putet illo tempore scōs
a suis legitimis ūnferri: et omne ho
minum genus non diuīsis sup̄stitio
nib;. sed nr̄ ecclīam dicitur sub xp̄i
amictus nomine cont̄ ecclīam dia
bolo deseruire. Et reliq̄ hoīnum qui
nō sunt occisi in his p̄lagis.

Sed quid p̄fuit non ee occisos i hys
plagis. cum dicat. Non egerūt pēn
tentiam ex op̄ib; manuum suarū.
ne adorarent demonia. Et ydola
aurea et argentea et erea et ferrea. et
lignea atq; lapidea. que neq; uidere
possunt. neq; audire. neq; ambula
re et non penituerunt ab homicidi
is suis. n; ex fornicatōne sua: n; ex
furtis suis. Hoc totum nr̄ ecclīam
ē: et sub noīe xp̄i amictus spāles ydo
latria ē. Si enim in daniele legimus.
in uasis aureis dñi bibisse et hos de
os supradictos laudasse. et uanta
stultitia in aureis uasis bibentes. de
os ligneos et lapideos laudabant. Cū
diu uasa fuerunt in ydola babiloīs.
et non bibebant in eis: non ē mirād
dus. Videbantur enim rem dei scām
prauam quidē opinionē: tamen di
uino cultui consecrasse. Postq̄m aut̄
humanis usibus dñi uasa contami
nantur. grauem penam post sacrile
gium incurrunt. Laudant autē de
os suos insultantes deo indecorum.
quod illis uictoriam tribuentib; bi
bebant in uasis eius. Et quid est hoc ni
si nr̄ ecclīam? Babilonia ē mundi

ıste. Vasa dñi: sunt sacīmenta ecclie.
.i. baptism9. sacra lex: ⁊ euangl̄m.
Symbolum: ⁊ oratio dñica. Amen:
⁊ alleluya. Juxta tropologiam hoc
dicendum ē: quod oīes hereticī et
doctrina cont̄ria ūitati que assumit
ūba pphārum: ⁊ testimonijs diuine
sc̄pture abutunt assensu suo: ⁊ dat
bibere his quos decepit. ut cum qui
bus fornicatus est: tollat uasa tem
pli dei ⁊ inhebuerint in eis: ⁊ nō dm
cui9 uasa sunt: sed dōs lauder aure
os: ⁊ argenteos. ereos. ferreos. ligne
os ⁊ lapideos. dum ei in uideantur dij.
qui secūdū rationē cōpositi sunt. ar
genteī sunt qui hūt eloquij uenus
tatem ⁊ rethorica arte ostructi sunt.
& aut̄ inferunt fabulas poetarū.
⁊ uetustis utuntur traditionib;. ha
bentes int̄ se mult̄am uel elegantiā
uł stultitie differentiam. isti uocan
tur ereī ⁊ ferreī. & autem penitus
nepta pponunt: ligneī appellant̄
uel lapideī. & uos omnes in duas
partes diuteronomium diuidit scribēs.
Maledictus omnis qui facit sculptu
le ⁊ conflatile opus manu artificis.
⁊ ponit illud in absconditio. Absco
dunt enim oīes hereticī ⁊ optimi
mendaciorū suorum dogmata. ut
sagittent in obscuro rectos corde. Ne
q; enim in illa pfectione cogentur
gentiles supradictis consentire. si; in
sua incredulitate morientur. Desc̄p
to nouissimo ct̄amine ⁊ gentiū mor
te. continuo p̄mittit, solito more sep
timum anglm. in quo ē nouissimū
ct̄amen ⁊ dñi manifestus aduent9
⁊ recapitulat a pr̄ie tantumm̄ future
pacis usq; ad finem. Vt statim dicat
finem ordinis quem p̄miserat. et
uelud duos fines uidebitur fecisse.
Hyeminim9 itaq; eum recapitulatio
nem ad finem usq; pduxerit deberi
finem ordini concisso. In hac enim
recapitulatione pret̄ solitum facit:
ambas narrationes non uno fine
claudendo. Descēbit enim p̄dicatio
nem future pacis. qualis̄ sit apta
uel fortis. quam tra manifq; pspicua.
uidet clara. Explicit.

In capit hystoria angli fortis.

Et uidi alium anglm fortem descendentem de celo.
nube amictum: ⁊ yris sup
caput eius: ⁊ facies eius sicut sol ⁊
pedes ei9 sicut columpne ignis. et
habebat in manu sua librum ap
tum: ⁊ posuit pedem suum dextrū
sup mare. sinistrum autem sup̄ tram.
⁊ clamauit uoce magna sicut leo
fremuit. Vt cum clamasset locuta
sunt septem tonitrua uoces suas.
Vt que locuta sunt septem tonitrua:
eram sc̄pturus. Vt audiui uocem
de celo dicentem. Signa que locuta
sunt septem tonitrua: ⁊ ne ea scribe
ris. Vt angelus quem uidi stantem
sup mare ⁊ sup tram sublauit ma
num suam dexteram in celum: ⁊ iu
rauit p uiuentem in scla sclorum.
amen. & in creauit celum ⁊ que
in eo: ⁊ tram ⁊ que in ea: ⁊ mare et
que in eo sunt. qm̄ tempus iam nō
erit. sed in diebus uocis septimi an
geli. cum cepit tuba canere. Vt con
summatum est mistm̄ dei: ut euā

geltzaur p suos ꝓphas. Et uocem
audiui de cælo iterum loquentem
mecum: et dicentem. Vade accipe
librum apertum qui ē in manu an
geli stantis supra mare et supꝫ terram.
Et abiī ad angelum dicens: ut daret
mihi librum. Et dixit mi. accipe
et comede illum: et amaricabit uen
tre tuo facies: et in ore tuo erit dul
cis sicut mel. Et accepi librum de
manu angeli: et comedi illum: et fuit
in ore meo sicut mel dulce. Et cum
comedissem eum: repletus ē uenter
amaritudine. Et dixit mi. Oportet
te itꝫ ꝓdicare in ꝓplis: et linguis.
et gentibꝫ. et regibꝫ multis: et data

est michi arundo si
milis uirge: et stabat
angelus dicens mi
chi. Surge et me
tire templum dei.
et altare. et ado
rantes in eo.
Et atrium
quod est fo
ris templi
exclude foras.
et ne cum mē
sus fueris. qꝛ
niam datum
est inquid gē
tibꝫ calcare ci
uitatem sāc
tam et calcabūt
mensibꝫ
quadr
gīta
duo
bꝫ.

Jncipit exp̃ anatio fup̃scripte hystorie

Et uidi ꝯ aliud angelꝝ fortem descendentem de celo: nube amictum. Dns ẽ amicꝰ ecclie. Semp a deo de ecclia nascens. diuisis autem modis describitur in duobꝰ ecclam. Nẽ sicut in mitio huiꝰ libri legimꝰ. nunc ab olla candida sicut p dame lem. Nunc nube legimus enim scos nubes sicut p ysayam. Qui fit ut qui ut nubes uolant. Jn duobꝰ itaq; nube spãli ⁊ scõ corpore. Et iris sup capiti eius. Jris pmissio pseuerantie ẽ: ecclam enim descbit in dño. Et facies eius sicut sol: ⁊ pedes eiꝰ sicut columpne ignis.

Magna hic ratio ⁊ admirabilis qsdã tio. Jn initio libri dicit primus pedes ignitos: ⁊ postea facere lucere. ut ostenderet in hoc mundo ignitos i passione ⁊ fulgere in resurrectione. Nunc autem primum dicit faciẽ lucere: ⁊ pedes ut columpne ignis. Vt ostenderet qnta claritas sit ecclie p passionem. Et habebat in manu sua librum apertum. Merito facies eius sicut sol: qm̃ apertum iam librum quid facturum ẽ agnoscet. Liber enim: sc̃ripture sacre pagine designatur. Liber autem inuolutus: est sc̃ripture sacre eloq̃ium obscurum. Et in profunditate sententiarum ẽ inuolutus: ut nõ facile sensu omnium penetretur. Et in area inuolutus erat expanditur. qr coram p̃dicatoribꝰ sacri eloquij obscuritas aperit. Vnde sc̃ptum ẽ. Extendens celum sicut pellem. qui tegit in aquis superiora eiꝰ. Et quid enim celi nomine nisi sac̃ sc̃ripura signatur? De qua nob ⁊ sol sapientie ⁊ luna scientie ⁊ ex antiquis patrib; stelle exẽplorũ atq; futurum lucent. Et ue sicut pelles extenduntur. qr p sc̃ptores suos carnis lingua formatur. Cum añ oculos mẽos p tuba doctorum exponendo explicatur. Et d duo aquarũ nomine. mli sci angeli de quibꝰ sc̃ptum ẽ. Atque que sup celos sunt: laudent nomen dñi. Huiꝰ ergo celi superiora dns in aquis tegit. qr ita sacri eloquij. i. ea que de natura diuinitatis ⁊ eius gaudijs narrat. nob adhuc nescientib; solis angelis in secreto sunt cognita. Celum ergo hoc ⁊ coram nob extendit. ⁊ tam̃ in aquis superiora illiꝰ contegunt. qr ⁊ quedam sacri eloquij iam nb̃ p aptionẽ spũs patent. ⁊ quedam que solis angelis possunt eẽ manifesta: nob adhuc seruantur occulta. Et posuit pedem suũ dextrũ sup mare. sinistrum aut sup terram.

Jdest ad p̃dicandum. Dextrum q̃ in mari posuit. i. fortia membra in maioribꝰ pedis. sinistra uo in cõpetentibꝰ. Et clamauit uoce magna sicut leo fremuit. Jdest fortit̃ p̃dicauit. Et cum clamasset: locuta sunt. vii. tonitrua uoces suas. Septem tonitrua. septem ecclie sunt: quod ẽ una. Et quid enim amplius loqueretur ecclia quam uoces suas? Angelo loquto audita sunt septem tonitrua. que sunt septem nube.

Et que locuta sunt septem tonitrua

ctam scripturā. Et audiui uocem de
celo dicentem. Signa que locuta sūt
septem tonitrua. et ne ea scripseris.—
Ea enim ūba que audiit. dictum ē
illi. ne scriat audiuit scribet. Sz; alt
ter p allegoriam. i. p similitudinē.
ne sine sigillo scriberet. ppt̄ bitus
t insensatus. dño dem quod loq̄t p
ter iustos ne signaūis dixit ūba p
phie huius. Et a tpe in primo est.
Hic ostendit de duob9. i. bonis et
malis. quos signari uiderat t q̄s
non. Et ut pseueraūt inquid noc̄
nocear. t qui in sordib9 est sordescat
adhuc.— Hoc ē ppt̄ea in allegoria. i.
in similitudinem loquor illis. ut i9
tus pseueret in sapiam usq; in finē.
ut hāt unde moneatur. t iniquus
pseueret in malitia. ut habeat un
de dāpnetur. Et qui iustus est iusti
ficetur adhuc. similiter t sc̄s sanct
ior fiat adhuc. Hoc ē. q̄n uīi autē fe
tias occi q̄n uident. t aures q̄n au
diunt. Hoc aures t oculos mundis dic̄.
non corporis. Et daniel hanc fecit
future pacis int̄ filios sensus diuisio
nem. Claude inquid sermonē. t sig
na librum consummationis ad tp̄e.
Sz; quib9 obsignatus sit. ita dicat. de
relinquant iniusti. ne recto cogitēt
omnes iniqui t pc̄ores. t intellecto
res intelligant. t intelligentes fulge
bunt quasi splendor firmamenti. t
de iustis plurimi quasi stelle in pp̄e
tuum t ultra. Solent non nulli que
rere. utrum doctus sc̄s t simplex sc̄s
eandem mercedem habeant. t unam
in celestib; mansionem. Unde nūc
iusta theudotionē dicatur. Et d' docti
similitudinē celi obtinebunt. et iu
ti absq; doctina stelle glie coparent.
Tantumq; sit int̄ eruditam sc̄itatē.
t sc̄am rusticitatem. q̄ntum celū
distat stelle. Et quod autem dixit
claude sermones t signa librum.
p̄cepit ut inuoluat sermones t sig
net librum. t legant plurimi. et
querant historie ūitatem. t ppt̄ ob
scuritatis magnitudinē diuīsa suspi
centur. Librum aut̄ istum potest
soluere qui sc̄pturarum sacramenta
cognouit et intelligit. t ūba tene
brosa multiorum magnitudinē. et
int̄pretatur parvulas. t occidentem
literam tōfferat ad spīm uiuifican
tem. Et angl̄e que ūidi stantem sup̄
mare. t sup̄ terram. sustulit manū
suā dextram in celū. t iurauit p ui
uentem in sēcla sēculorum qui creauit
celum t que in eo. t ūram t que in
ea. t mare t que in eo. q̄n tempus iam
nō erit. sz; in diebus uocis septimi ange
li cum ceperit tuba canere. .....
Septima tuba finis ē pseuonis
et aduentus dñi. Propt̄ea dixit.
apl̄s. in nouissima tuba fieri resu
rrōnem. Tempore g̃ future pacis
affirmabit eccl̄iam. t iam non ē
tp̄e eccl̄ie nisi purgationis. quā p̄
gabit nouissima pseuto antixpi.
usq; ad Et consummatū
ē misterium regni dei sicut euange
lizauit per suos pphas. Et uocem
audiui de celo iterum loquentem.—
Vade t accipe librum apertum qui
est in manu angli stantis sup̄ ma
re t supra ūram. Vox e celo impe
rium dī ē. qui eccl̄ie nr̄ tangit. et

104

uibet pape que ecclia futura pace
apto libro predicauit. Vt abij ad an
glm dicẽs ut daret michi librum.
admonet ecclia quem defidat ꝑdo
ceri. Vt dicat michi accipe et co
mede illum. — Jdeft inſere tuis uiſ
cib⁹ & deſcribe in latitudine cordis
tui. hunc librum accipim⁹. cum
recta opa facere defidam⁹. & ꝑim⁹
os nr̃m & librum comedimus. cũ
recta loquimur. mandam⁹ & tra
dimus que a deo accepimus. quia
et tributur & augetur in nris ſẽ
ſib⁹ cibus uite ſpualis: cum predi
care cepertimus. Jnde ꝑpha alius
dicit. Os mr̃m aperui & attraxi ſpi
ritum. Non enim ſpm̃ attraheret
niſi os aperet. & a niſi ad ꝑdican
dum primis ſe impenderet. ſpual
doctrine in eo gratia non creuiſſet.
Et amaritudinẽ uentri tui facet. ſ;
in ore tuo erit dulce ſicut mel. —
& una ipſi de omnipotenti dño:
ſciunt ſuauit̃ loqui. hunc deum
didicerunt in cordis ſui uiſceri⁹
ueraciter amare. Jn eius quippe
ore ſcꝑtura ſacra dulcis eſt: cuius
uite uiſcera comedentis illius re
plentur. & una et ſuauis eſt ad lo
quendum. cui interius impſſa ad
uidendum fuerit. Nam ſermo dĩ
cedinem non habet: quem uita
reproba intra conſcientiam mord;.
Vnde neceſſe eſt ut qui ũbum dĩ
loquitur. pri⁹ ſtudeat qualiter ui
uat: & ex uita colligat que & qua
liter dicat. Ad ꝑdicandum namq;
plus conſcientia ſcĩ amoris edifi
cat: quam oſtenſio ſermonis. & a

amando celeſtia intra ſemetipm:
ꝑdicator legit. quom̃ pſuadeat &
deſpici debeat terrena. & ui enĩ
uitam ſuam interius penſat exẽ
plo ſuo foris admonendo alios edi
ficat. quaſi in corde lingue calamũ
intinguit. in eo quod manu ũbi
proximis exterius ſcribit. hic li
ber amaritudinẽ uentri tuo faciet.
cum ꝑdicare & opari ceperis quod
intellexeris. Et accepi librum de mã
nu angeli & comedi eum & fuit in
ore meo ſicut mel dulce. —
Vt cum comediſſem eum: repleꝝ
eſt uenter mr̃s amaritudine: & di
xit michi. oportet te iterum pre
dicare. ꝺ perte oſtendit anglm cor
pus eẽ: dum denuo dicit. inquid
michi oportet te iterum ꝑdicare.
Numquid ecclia aliquando ceſſau̇.
a ꝑdicatione. ut iterum oportet te
ꝑdicare audiret. Sꝫ quia tempus
deſcribit quod poſt affricanas deſ
ꝯpciones futurum eſt: ut oſtenderet
euſmodi eſſe futuram ꝑdicationẽ
et reparationem ꝯtamnis. proin
de dixit iterum. Vt quia poſtea:
non in affricam tantum eodem ge
nere. ſꝫ in omni mundo ꝑdicaut
ecclia ꝙpterea dicat. Jn ꝙplis & lingꝫ.
& gr̃ab⁹ & ꝙplis multis. — Vna ẽ
ecclia in toto orbe. qui predicat in
affrica. ipſa ubiq; ſimilit̃ predica
uit. & ꝙpterea uelud affricane dixit.
oportet te itũm predicare. Et data ẽ
michi arũdo ſimilis uirge. & ſtabat
angelus dicens michi. ſurge & meti
re templum dĩ & altare. & adorantes
in eo. — Surge quod dicat excitatio

est eccle. ut in contẽplatione pfi-
tar. Non enim hic iohes sedebun
dus audiebat. Mensura autem fi
lij dei mandatum dñi nr̃i patrem
confiteri omnipotẽtem. dicim9 et hui9
xp̃m hunc originem scti spãlem
apud patrem genitum. hominẽ
factum ⁊ morte denicta in cẽlis in
corpore a patre receptum effudisse
sp̃m scm̃ donum ⁊ pignus ĩmorta
litatis. hunc p. pphas predicatum.
hunc p ignem conscriptum. hunc
cẽ manum dei ⁊ ũbum patris. ⁊ o
diorem orbis. Hec cẽ arundo men
sura fidei. nemo adorat aram scãm.
nisi qui hanc fidem confitetur. Ea
non omnes qui uident in eo ado
rant. fiant dicat. Et atriũ qd̃ é foras
templin exclude foras. et ne eum
mẽsus fuis. Atrium enim quod ad
ianuam templi ⁊ ad templm ui
detur panere. templum tamen
non est. qm̃ ad scã sc̃orum non p
tinet. ipsi sunt qui in eccliis esse ui
dentur. ⁊ foris sunt. Aula atrium
dicitur. quod uacuum int̃ parietes
erat. Hostales non necessarios eci
ciuit de eccliis. Et nõ dicam cũ int̃
gemitib9 calcare ciuitatem scãm. ⁊ cal
cabunt mensibus quadraginta du
obus. ..... Et ui excludentur.
⁊ quibus dabuntur. utriq; calca
bunt eccliam. i. huius mundi ma
los homines. Explicit. .....

Incipit hystoria helye sine lege et
euangelio. .....

Et dabo duob; testibus me
is. ⁊ pphabunt dies mille
ducentos nonaginta. a
mictu calcays. Hij sunt due olive ⁊
duo candelabra. qui in conspectu
dñi testes sunt. et siquis eos uult
ledere ignis exiet de ore eorum. ⁊
deuorabit inimicos eorum. Et si
quis uoluerit ledere. sic eum opor
tet occidi. Hij hñt potestatem clau
dere celum ne ym
brem pluat. in die
bus prophetie eo
rum. Et habent
potestatem in
aquas uertere
eas in sangui
ne. ⁊ percute
re terram in
omnu pla
ga quo
cens
cumq;
uo.
hue
rit.

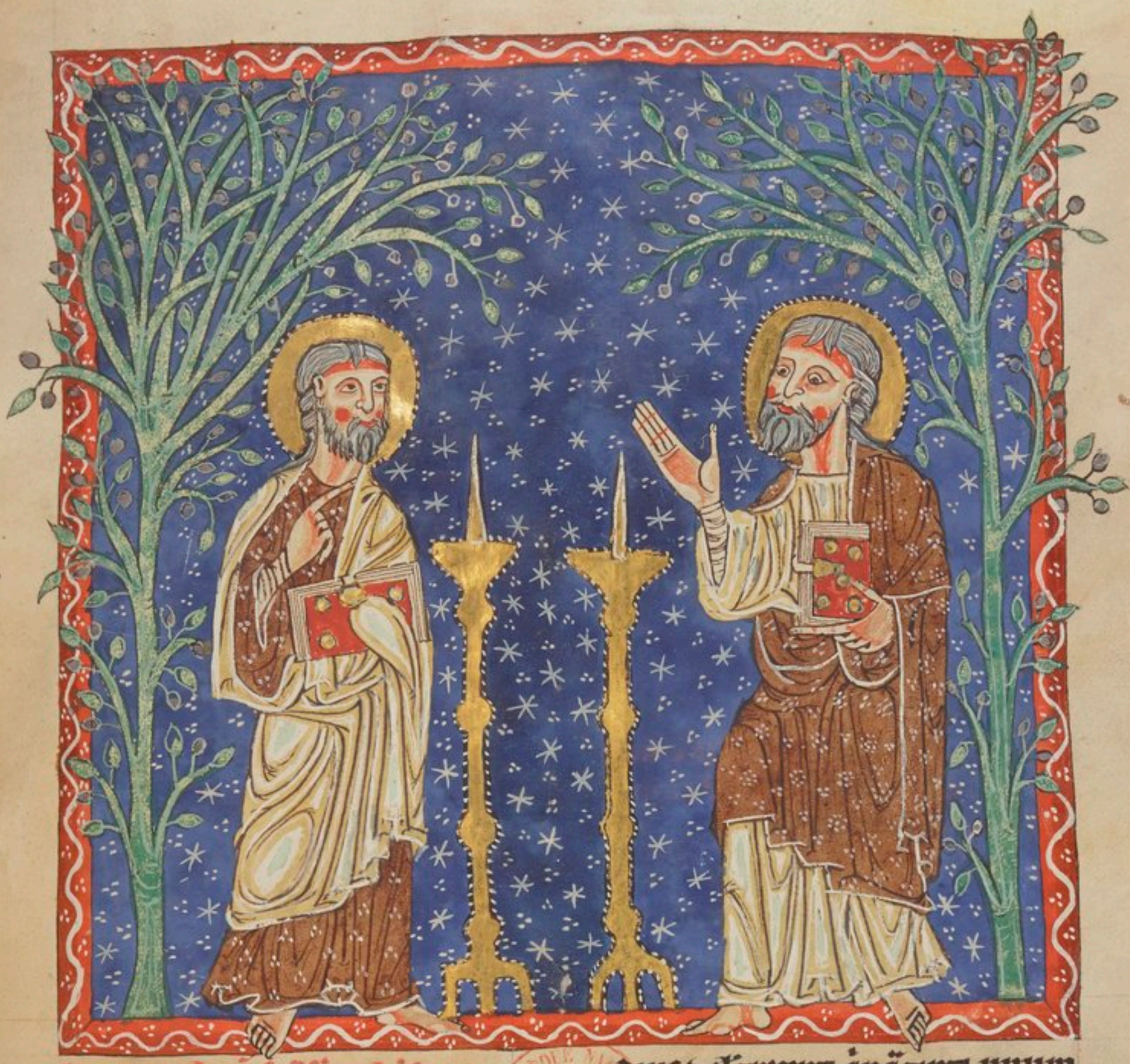

Incipit explanō supīcipit hystorie ...

...c dabo duob9 testib9 meis. et
...ph̄abunt dies mille ducen
...tos nonagintā ..... hȳ dies
mille ducenti nonagintā. anni ſt̄
tres ⁊ menſes ſex. hoc erit p̄dica
tio helyē ⁊ regnum antixp̄i alīm
uñ. qđ̄ fiunt ſub uno ſeptem an
ni. Cum uo ſp̄alit̄ in eccīa duo
teſtes duo ſunt teſtamenta .i. lex
⁊ euanglīm. A dñi enim paſſione
uſq; ad antixp̄m. annos tres pon
mus ⁊ menſes ſex. Jſti ſunt. ẋl.
duo menſes. i. tres anni ⁊ dimi

dius. Vl̄ trecenti q̄nq̄ginta unum
enim menſis. cum menſes fiūt
p denarium nūm. & dragies
quatuor milia ducenti m̄
ſes ſunt. & ui ſunt centum ugi
ti ſex milia dies. dimi trecenti qui
quaginta ⁊ in uno die centi dies.
Nam centies mille ducenti nonagī
ta. centum ugintā ſex milia dies
ſunt: qui ſunt ſimilit̄ trecenti q̄n
quagīta anni. hoc om̄e tp̄e ē a paſ
ſione dñi: uſq; ad antixp̄m. Et n̄c
ſp̄alit̄ in typo helie ⁊ qui cum eo
uenit. duo teſtes. i. lex ⁊ euanglīm

ab eis occidetur: a quib; non obser
uabatur. Hoc sunt duo testes: i. ec
clia duob9 testamētis ꝑphans. &
sunt enim testes dñi nsi apiani
qui grece dnr̄ martires. latine tes
tes. q̄ in passione testimoniū ap̄o
rediunt. Non dixit faciam m̄ tes
tes quasi modo nō sint: sz dabo du
ob9 testib9 meis. Hic ꝑsentib; dixi:
legi t euangelio. Nouissima etiam
ꝑsecutio anti.xp̄i: eodem dies ha
bet. Et qui nunc spāliter ecclīam
ledit: iam tunc apte deuastabit.
Et helyam t qui cum eo uentur9
ē: ꝑspicuo occidet. quod nunc duo
testes spāliter occidit. Amici mḡr
alicuius. & uod ē in exomologesin.
i. in confessione penitentie consti
tuti. q̄ quib9 ꝑdicantur qui eos
audire uolunt: ocissim ad pn̄iam
conuertuntur. Hi sunt due oliue et
duo candelabra qui in conspectu do
mini stant. Hi sunt inquit qui stant:
quod nunc est in ꝑdicatione. Duo
candelabra ecclīa est. Sz q̄ ꝑ legem
t euāglīm stat: proinde dixit duo.
Sicut. uni. anglos t quatuor uen
tos unam dixit ecclīam. q̄d fuit sep
tem ecclie q̄ ē una. ita t septē can
delabra in uno ul' amph9 ꝑ locis in
telligunt candelabra. hoc totū una
ecclīa ē. Nam zacharias ꝑphā unum
candelabrum uidit septiformē et
duas oliuas. i. duo testamēta infū
dere oleum candelabro. Hec ē ecclīa
cum oleo suo indeficiente. q̄d eam
facat in lumīe orbis ardere. Sic g̃
dicat zacharias. Excitauit me quē
admodum excitatur homo ex somp
no suo: et ait mihi. Quid tu ui
des? et dixi. Vidi t ecce candela
brum aureum. totum lāpadū sup
eum. Et septem infusoria luc̄ns
que sunt sup eum. Et due oliue
sup eum. una a dextis lāpadis et
una a sinistris. Et inuocanti q̄d
nam eēt. respondit angls dicens.
Septem hi occli dñi sunt: qui in
spiciunt sup om̄em t̄ram. Coclos
septiformis gr̄e spūs legimus. q̄ fuit
in ecclīa inspicientes totam corpo
hominis t̄ram. Et de oliuis q̄d sit
duo testamenta: inuocanti sic ait.
Hi duo filii pinguedinis: adstant
dño totius t̄re. Et siqs eos uult ledere.
ignis exibit ore eorum: et deuorabit in
imicos eorum: et siquis uoluerit lede.
sic eum oportet occidi. ----------
Ignis t̄bum ꝑdicationis est. Siqs
ecclīam enim ledit aut ledet: pre
cib9 oris ei9 diuino igne consumet.
Hi habent potestatem claudeē celum
ne imbrem pluant in dieb9 ꝓphetie
eorum. Celum ecclīa ē. pluuia uero
t̄ba ꝑdicationis. habet potestatem
claudere celum. i. ligandi. ut qui
ecclīa ꝑsequit facit ut benedictio
ecclie non descendat sup eum. Et
hi potestatem aquas uertere eas in
sanguine: et percutere t̄ram in omni
plaga: quocienscūq; uoluerit. ----
Aque ꝑhi sunt. aquas intuit in
sangine. i. dogmata philosophoꝝ
carnalit̄ intelligentes ubi eos ec
clia conspexit: correptionib9 argu
it. Hec omnia que dī ecclia causa
fect: ecclie uirtutib9 adscribit. data
omni potestate in celo t in t̄ra filio

hominis quem induxit ē dñs. ei
caput ē deus. Et hanc potestatem
quam hr dedit sue ecclie ut spūa
lr claudat celum ne ymbres plu
at. i. ne in homine malignu intre;
sapīa. Sicut de parte unica sue di
cit. Nubib⁹ mandabo ne pluant
sup ea. Et non solum aquas suspē
dunt. s;. i que descendant inun
les faciunt. Facit ergo xp̄s et ep̄s.
et ecclia quod ultr: cum operatur
omnia in oīb⁹ unus atq; idem
deus. Hoc ē testimoniū qđ phibet
ecclia usq; ad reuelationem bestie.
ut apte eadem diebꝰ quibꝰ retro
occidant testes bestiam. Et sicut
spūalr occidit duo testamēta: ita
carnalr cum solutus fuit diabolꝰ
ut in antixp̄o regnet. occidit duos
os testes. i. helyam et qui cum eo
uenturꝰ ē. Multi putant cum he
lya eē helyseum aut moysen: sed
utriq; mortui sunt. Jheremia nō
inuenitur. p quem oēs ueteres
nr̄i tradiderunt eē illum iheremiā.
Nam et ipm̄ ūbum quod factū ē
ad eum testificatur dicēs ei. Priꝰ
qm̄ te formarem in utero noui te:
et ante qm̄ exires de uulua sc̄tifica
ui te: et pphām in gentib⁹ dedi te.
Jeremias non fuit pph̄a non fuit. s;
solum in isrl. Jdeo ūbum dei ūax
necesse habet quod promisit exibe
re. ut in gentib⁹ sit pph̄a. Hij fuer
duo candelabra et due olive in ꝯ
pectu dñi stantes. i. sunt in para
diso. Jdeo admonuit. ut si in alio
legens non intelligas: hic intel
ligas. hos uero oportet mīci ab
antixp̄o. Set quia hec typice diximus. nunc ūba eadem cartam ut
ut cepimꝰ spūalr differamꝰ.

Sequitur adhuc de hystoria scalig; de in
terfectione helye. et enoch.

et unget eos et occidet eos.
et corpora eorum in platea
ciuitatis magne phicien
tur. que uocatur spūalr sodoma et
egiptus. ubi et dñs eorum crucifix⁹
ē. et undebunt ex pplis et tribub⁹ et
linguis. et gentib⁹. corpora eorū trib⁹
diebꝰ et dimidium et corpora eorum
non dimittentur poni in monumē
tus. et habitantes ūram gaudebunt
sup eos. et epulabuntur. et mune
ra mittent inuicē
quoniam hij pro
phe cruciauerunt
habitā
tes ter
ra.

Explicit.

Explanō sup̄scripte hystorie. ——

Et uiuēt eos et occid; eos. Vnū
est aut xp̄m eos quos seduxit: ut ei credant. Occid;
aūt sōs qui confessi dn̄m fuūt. Spūlit̄ uero nunc in ecclīa uiuit: q̄
cūglio et legi credunt. Occidet autē
eos qui xp̄o credunt et in penitentia uiuunt: sicut dns in euangelio
ait. Tradet uos in p̄ssura et occidet uos. Omnis enim qui ecclie nō
ꝛsentit: duo testamenta occidit.

Et corpora eorum in plateis ciuitatis magne proicientur. —— Duorum dixit unum corp̄. aliquādo
corpora. ut legis et euangelij numerum seruaret: et ecclie unum corpus ostenderet. Corp̄ non solum de
occisis: sed et de uiuis dixit. Q̄d
aūt dixit p̄hiceatur: et ſpnetur: sicut sc̄ptum ē. Tu uero odisti disciplinam: et p̄iecisti sermones mōs
post te. In plateis ciuitatis magne p̄iacentur. et in medio ecclie q̄

107

uocatur spāliter sodoma ⁊ egyptus. ubi ⁊ eorum dns crucifixus est. Vnq; in ecclia. quia iherlm restaurari non potest dño dicente. Ierlm conculcata ē: usq; dum compleant tpa gentium. Vrundent ex pplis ⁊ tribubꝫ ⁊ lingis. ⁊ gentibꝫ antipus eorum diebus tribus et dimidium. Jdest tribꝫ annis ⁊ sex mēsibꝫ. quod sunt anni trecenti. quos ⁊ uprādixim⁹ a passione dñi usq; ad antixpm. Hec ut dixim spāliter ē in ecclia. Hi sicut enī tpē nunc pſens nunc futurum. Videnti enim dixit: qi non uidebunt. Sicē dns in euangelio. Veniet inquit hora ut omnis qui occidat uos: arbitretur se facere deo. Et nunc ē quod dicit uenier. Denīq; enim dicat uenier. si hoc dixit. facient quia non cognouerunt patrem neq; me. Non dixit facient. quia non cognoscent. Nunqm enim separat presens tpē a nouissimo: quo reuelabit antixpē. Nunc uo spāliter nequeas hec facat in ecclia. Et corpora eorum non permanent pomi monumēta. Vanum eorum dixit q ad pñitentiam confugiūt. desiderant ut corpore sepeliant. ⁊ qi de parte diaboli sunt: eos deuote seruire dño non pmittunt. Et sequitur enim uir uxorem ⁊ uxor uirum. parentes filios ⁊ filij parentes. dñis seruū ⁊ serui dños.

eorum fere impugnationē: ut dns ait. Ve uob qui claudis regnum celorū. nec uos intratis nec alios pmittus intrare. cum ⁊ sēp intrent illis impugnantibꝫ. Isto modo non permittunt corpora eorū pomi in monumēta. Facient autem ⁊ apte de unoquoq; occisorūq; corporibꝫ. Et a nec unos pmittent sacra celebrādo in memoriam eoh. nec occisos in memoria recitari. Nec eorū corpora in memoriam testium dī sepeliri. Vt habeamus iam gaudēt sup eos. ⁊ epulantur. ⁊ munia inuicē mittēt. Hoc semp factū ē. ⁊ nunc ⁊ munia inuicē mittent. ⁊ in postmodum gaudebunt ⁊ eplabunt. Et cum enim iusti affligunt: ⁊ occidunt iniusti ⁊ eplantur. Hi munia inuicem mittent. i. unus ab altero gaudendo denūciat. Sicut scptū ē. In me psallebant qui bibebant uinum. & in hij duo ppheie cum auerē habeamus iam. — Duo pphe duo sunt testamēta. Crucians dñr iam: qi mūdū relinqre pcipiūt. ⁊ iniusti pſecūt. Et do seruire eupiūt. ⁊ pr plagas qbꝫ ppr testamēta dī humanū genꝰ arguet: ⁊ uisꝰ ipē gūat iniustos. Sicē ipi dixit. Gratus est nob etiam ad uidendum. Vt nō solum grauat: ſ; ⁊ tabescere facit. ut scriptum est. Et exaui uidebit et irascetur. dentibꝫ suis stridet et tabescet. Gaudebunt ergo ubiq;: ⁊ uetuū iam nichil habuerunt quod impacienter ferant. disturbatis occasisq; iustis. ⁊ eorum hereditate possessa.: —

Explicit — explanō.

Hoc qd scptū ē sēpsi qui uidebat falsū.

⁊ phisē pens pseudo ppte oēs ⁊ stulti dī ē uidere.

Jnapit de eisdem testib⁹ hystoria

Et post tres dies
et dimidium spē uite a deo
intrauit, in illos. et steūnt sup pe
des suos. et timor magn⁹ cecidit
sup uidentes eos:,

Ytaudum.

CMLS

Et audiui uocem magnam de celo dicentē. ascende huc: et ascendunt in celum in nube: et uidebunt eos inimici eorū: et in illa hora factus ē tremot9 magn9: et decima pars ciuitatis cecidit: et occisa sunt in tre motu nom̄a uirorū septem milia: et ceteri timuerūt. Et dederunt claritatem d̄o celi. Ve secdm abiit. Ecce ue tertium uenit cito. Incipit expla natio superscriptionis.

Et post tres dies et dimidium. spē unte a deo intrauit in illos.

Iam supadcm ē de dieb9. huc usq; anglin futurum narrauit. et inducat factum qd̄ futūm narrauit. Et steūnt sup pedes suos: et timor magn9 cecidit super uidentes eos. Et audiui uocem magnā de celo dicentem. Ascende huc. et ascenderunt in celum in nube. ..... Hoc de resurrectione intelligendū ē: qd̄ aplē dixit. Rapiemur in nubib9 obuiam xp̄o. Ante aduentum aūt dn̄i nl̄i hoc posse euangelia. Scptum est enim. Iniuium xp̄e. Deinde q̄ sunt xp̄i pfecta serui rapiuntur in aduentum ei9 in nubib9. Vnde excluditur omīs suspitio quorūdam. q̄ putant hos duos testes duos uiros ē. hoc ē etiam et qui cum eo uenturus ē: et ante aduentum xp̄i celum in nubib9 ascendē. Hoc neminem posse fieri antea nisi in aduentum dn̄i in resurrectione oīno ecclia. et eos ascendē obuiam xp̄o in aera. q̄ pfecte uixerint p duo testamenta. et d̄ si de his duob9 uiris dicetur. quomodo potuit habitantes tam de duob9 uiris gaudē si in una ciuitate morerentur. aut quom̄ munera p omēm tram mulierem mittent si tres dies sint. qui ante q̄ gaudeant de morte. tristabuntur de resurrectione. Cum etiam ad aliquos in tanta tre latitudine nō ante mortis nuntius quā resurrectionis ueniat. aut quomodo epule et uoluptas pt̄ ee. si in plateis epulantium corpora humana epulis morbos triduano fetore miscuerit. Et uo manifestum ē qui sint testes. et qui dies. nisi quos supdixim9 a passione din usq; ad secdm eius aduentum. Et uod uo timor magn9 cecidit sup uidentes eos: de omib9 un9 dixit in aduentum din. qr et iustos quos uenientes inuenit xp̄c. pauescent in resurrectione dormientium. Cum in tali uelocitate fuit resurrectio mortuorū. Et si iusti tre pauescent. quid de peccatorib9 erit? Et uidebunt eos inimici eorum. hic separabit iustos a peccatorib9: qs in omune dixerat tamuisse. Et in illa hora factus est tremotus magn9. Idest pfecto. recapitulatio ē enim sicut iam diximus in aduentū dn̄i. In illa hora non descendat qui in tecto ē tollere quicqm̄ de domo. hora ē enim omne tp̄e. Et decima pars ciuitatis cecidit. et occisa sunt in tremotu nom̄a uirorū. Vii. milia Denarius enim numer9 et septenarius numerus pfectus ē. Et uod et si non eet pfect9: a patre totum intelligendum erat. Dicit enim oēm ciuitatē cum omīb9 edificatoribus suis cecidisse in

plecutione. Duo enim sunt edifi
ca in ecclia. Vnum sup petrā qđ
ē xp̄c. alterum fr̄ arenam qđ est fi
ducia mundi huius. Hoc dicat oīm
isse. Et ceteri tunuerunt. et dederūt
claritatem deo celi. ..... Isti sunt
sup petram qđ sunt scī. qui in ad
uentu dñi pcōrib⁹ remotum onē
tib⁹. ipi iusti pmelcentes reflio
ne animaꝝ suarū neglectu dñm
darificant. Sicut sēptum ē. Lauabit manus suas in sanguine pec
catorū. Videt enim iustus peccato
ris mūtum. Plus accendit i ob
seruatione pceptorū. Quod latior
atq; purior fiat. sic sēptum ē. Vi
dens impium puniri. astutior fit.
Intra recapitulatione qm p̄misse
rat. de septimo angelo repetit ordi
nem dicens. Ve secūm abijt. Dixe
rat enim effecto locustarū pho. Ve
unum abisse. et ue alterum uenire.
quod scriptum in equis non dixit.
Ve secūm abijt. ne statum ternum
describet. qm recapitulandū erat.
Nunc finita ipa recapitulatione.
Ve inquid secūm abijt. non recapi
tulationis sed equorū. quib⁹ desep
tis. ue non redierat. Quod sequi
tur ternum ve. ut septim⁹ angl̄s
in quo finis erat. hic uidetur du
os fines fecisse insequētes. unum
recapitulationis. et alterum ordinis.
Dixit enī finem in resurrectione mor
tuum. quos p̄ter ordinem subiece
rat. Et inducit alterum ue. quod
pugne equorū debebat dicens. Ve
secūm abijt. Et ecce ue ternum uenit
cito. Iste ternum ve. separatio ē iusto

rtū in resurrōne. Explicit de .vi. an
gelis. Incipit .vii. tuba quod est resur
rectio omnis carnis. .....

Et septimus angl̄s tuba
cecinit. et facte sunt uo
ces magne in celo dicē
tes. Facta ē regnum dī
nostri et xp̄i eius. et regnabit in se
cula seculorum. Explicit. .....

Et .xxiiii. seniores qui in
conspectu dei sedent in thro
nis suis. ceciderunt in
facies suas et adorauerūt
deum. Gras tibi agimus dne deus
omp̄c. qui es et qui uenis. qm̄ acce
pisti uirtutem tuam et regnasti. et gē
tes irate sunt. et uenit ira tua et tp̄s
quo de mortuis iudicetur. Iterū
dixit et finem. regnasti et gentes i
rate sunt. Prim⁹ aduentus ē uenit
ira tua quo de mortuis iudicetur.
Scds aduentus ē. et dare mercedē ser
uis tuis pphis. et tamen⁹ nomen
tuum pusillis et magnis. et corrūpe
corrūpentes eam. Et ce inquid ve
ternum uenit in uoce septimi an
geli. Et cum cecinisset non alios in
solum ecclam dixit. laudantem de
um et gr̄as agentem. Vnde intelli

109

gim⁹ bonorū remuneationē nō eē:
fine:⁊ve. malorū. Sic ipsa ecclia di
xit: Venit ira tua ⁊ tpc quo de mor
tuis iudicetur: ⁊ dare seruis tuis
mcedem ⁊ corrūpere corrūpentes
tram. hoc est ue nouissimū. qđ
ē separatio iustorū ⁊ pcōrū. hic fa
cit finem. et recapitulat a natiui
tate dñi nostri ihu xpi: eadem
clarius dicturus. Explicit lib⁹ vi⁹

Incipit lib⁹ vii⁹. decem capitulorum:

Scire autē op⁹ ē: omnē hanc
periocam decē capitulis ee
distictā. & ue capitula non
actus ecclīastici. que p tpia sequun
tur ordinata fr. Set unū quodq;
capitū uoci⁹ ē temporis. Sunt ca
pitula hec. Et apertum est templm
dei in celo. — et ista ē archa testamī
ti in tplo eius ⁊ fca sunt fulgura.
⁊ uoces ⁊ tonitrua ⁊ tremotus. ⁊
gīndo magna ⁊ uidi inqt bestiam
ascendentem de abisso. .....

n fe hic oī capla.

Jncipit explanatō sup̄scripte hystorie.

Et apertum est templum in celo. Vsq; nato dño manifestatum ē templū dei in celo .i. in ecclia. Vnde ostenditur ecclia in celo: non in manufctis esse. Templum apertum: manifestatio ē dñi nri. Templum enim dei filius ē. Sicut ipse ait. Soluite templū hoc: & in trib9 dieb9 suscitabo illud. Vt dicē ub9 iudeis. Quadraginta sex annis edificatum ē hoc. Jlle autē de tēplo corporis sui dicebat. Et visa ē archa testamēti in templo eius. Et euangelij p̄dicatio ē & indulgentia delictorū. & omnia dona cum xp̄c aduenit dicit apparuisse. Et facta sunt fulgura & uoces & tonitrua. et terremotus. & grādo magna. Hec omnia utantes ſc̄ conuersationis & p̄dicatōis septem angelorū. ab aduentu dñi. cum ascendisset; sup aram. s; gradatim a natiuitate xp̄i usq; ad finem mundi. Dem de descripsit p partes quēadmodum eā sint intra ecclīam spūaliter. & in aut xp̄o expletum sit specialiter. Vt templū dei in celo apertum sit: & pugne secute sicut dixit. Et vidi ingr ascendentem bestiam de abysso.

Post multas plagas sēo infixas. dicit ascendisse bestiam de abisso .i. antixp̄m de pplo. De abysso autē ascēsurum multis testimonijs oēs probādum. dixit enim ezechiel. Ecce assur cypressus in monte libano. Regnum regnorum .i. romanorum. Formosus in gentib9 .i. fortis in exercitib9. Aqua inquit enutrier illum .i. mita multa hoīnum que subiec ta erunt illi. & abyss9 auxit illū. .i. nutricabit eum. Jam & ysayas pene isdē ūbis loquitur fuisse ante eum iam in regno romanorū. & futur imp̄ores. Et paulus cōtestatur. dixit enim ad thessalonicenses. & nunc tenet teneat. donec de medio fiat. & tunc apparebit ille quus ille. cuius aduentum secm̄ operationē sathane signis & portentis mendacib9. Et scirent illū uenturum. qui tunc erat princeps adiecit. archanum inquid malitie iā molitur. .i. malitiam q̄m facturus ē. archane molitur. s; non sua uirtute nec patris sui diaboli suscitat. s; dei iussu. & ne g̃ paulus idē dicē. Jdeo non p̄cepit amorē dei. ūmittit in eis deus spm̄ erroris. ut oēs p̄suadantur mendacio. qui nō sūt p̄suasi ūitate. ysayas ait. Suscitabit ub; illis lucem. tenebre orte sunt. helyam uero & qui cum eo uenturi ē. ab eodem mitica manifestat apocalipsin. Et non tota die sicut xp̄c. s; quarta die refulgē. nequis equalis dño inueniatur. Explicat.

Jncipit de muliere amicta sole. & de draconе.

Et signum magnū uisum ē in celo. mulier amicta sole. & luna sub pedib9 eius. & in capite eius corona stellarū duodecim. Et in utero hīs clamabat parturiēs. cruciabūda parere. Et uisum ē aliud signū in celo. ecce draco roseus magnus habēs capita septem & cornua decē. Et sup capita eorum septem diade

mata ⁊ cauda ei⁹ trahit tertiam
partē stellarū ceh ⁊ misit eas in
terram. Et draco steterit in conspectu
mlieris future parere. ut cum pe
perit natum ei⁹ comedat. Et ge
nuit mulier masculū. qui pastur⁹
ē omēs gentes in uirga ferrea. Et
raptus ē filius ei⁹ ad dm̄ ⁊ ad thronum ei⁹. ⁊ mulier fugit in here
mum. ubi hꝫ locum paratum á
deo. ut ibi eam pascat dies mille
ducentos nonaginta. Et factū est
bellum in celo. michael ⁊ angeli
ei⁹ pugnabant cū draconе. ⁊ dra
co pugnauit ⁊ angeli eius. ⁊ non
ualuerunt. neq; locus eorū inuen
tus ē amplius in celo. Et expulsus
ē draco magnus anguis antiquus
qui dr̄ diabolus ⁊ sathanas seducēs
totum orbem. Et expulsus ē in terram.
⁊ angeli ei⁹ cum eo expulsi sunt.
Et audiui uocem magnā in celo
dicentē. Nunc facta ē salus ⁊ uirtus
⁊ regnum deo nr̄o. qm̄ exclusus ē ac
cusator fr̄m nr̄orum. qui accusat
eos in conspectu dei die ac nocte.
Et ipsi uicerunt eum in sangui
ne agni. ⁊ ppter uerbum testimonij
eorum non dilexerunt animas suas:
usq; ad mortem. Propterea lętamini
celi. Ve uobis terra ⁊ mare. qr̄ descen
dit ad uos diabolus habens iram
magnam. sciens qm̄ breue tpe habet. Et cum uidisset draco qr̄ exclu
sus ē in terram. persequutus ē mulierem
que pepit masculum. ⁊ date sunt
mlieri due ale aquile illius magne.
ut uolaret in heremum in locum
suū. ubi nutritur tpe ⁊ tpa ⁊ dimi

dium tpis. a facie serpentis. Et mi
sit serpens ex ore suo post mlierē
aqm̄ uelut flumen. ut eam a flu
mine auferret. Et adiuuit terra mli
erē. ⁊ aperuit terra os suum. ⁊ absorbu
it flumen qd̄ misit draco ex ore
suo. ⁊ iratus ē draco in mlierem.
⁊ abiit facere bellum cum reliquis
seminis eius. qui
seruant mandata
dei. ⁊ hꝫ
testimo
nium
ihu x̄.
Et
ste
tit
su
per
are
nā
ma
ris.

Scanned

Jncipit explanatō sup̄ scīpte hȳstarie.
Et signum magnum uisū est
in celo.- Celum ecclia ē. Sig
nū magn̄: dn̄ ex hoīe fieri.

Frequent̄ dn̄ ē
genus humanū in multas diuidi
spēs. que omnia unum fiut̄. Nam
quod ē celum: hoc templin celo.
hoc mulier amicta sole. hoc luna
sub pedib9 eius. tamq̄m si dīet.
mulier amicta sole ⁊ luna sub pe
dib9 eius. Omnia enim bipata
fiunt. ecclia dicit partē suam sub
pedib9 habere. Jsta pars que sub
pedib9 ē: ad ecclīam uidēt̄ pinere.

Sed ecclia non ē: quia congregatio
maligna est: que supiores stellas
cum diachone diabolo ⁊ suo pseu
do ppha ad hanc ecclam ptrahit:
semp sibi socios requirat: cum q̄
bꝰ ꝑcipietur. in gehenna. Semp
enim hec mulier ⁊ ante aduentū
dñi parturiebat in doloꝛbꝰ suis.

que ē antiqua ecclia patrum ⁊ ppha
rum ⁊ sc̄oꝝ. apl̄oꝝq; gemit?
⁊ tormenta desideriꝫ sui habuit. ⁊
usqueqū fructum ex plebe sua sc̄m
carnem olim ꝓmissum sibi uidet
xp̄m. Ex ipsa gente corpus sup̄sit
se. Sole autem amicta: ⁊. in bono
ope manifestata. ꝑ quem spem re-

surrectionis in xpō lumine claritatem expectat ꝙ gliam repmissionis. Luna uo in nocte lucere solꝫ. ecclia ē que in tenebris istius scli a malis uidi non potꝫ. qz ēt sols sōnū corporum ex debito mortis qđ̄ defiere nūqm̄ potest. Nam quēad modum minuit̄ ita ꝙ augetur. Nec in totū extincta ē spes dormientiū ut quidam putant. sꝫ habent in tenebris lucem sic luna int̄ ipsas tenebras. quos sub pedib9 mulieris ee dixim9. Corona aūt stellarū scī sunt. Vt in capite eius corona stellarū duodecim. ——— Jdest in xpō duodecim tribꝰ isrl'. Jn duodenario numo ecclia constructa. que pma ante aduēt̄ tum diu qī ante solis ortum i noctē scli relucebat. Vt qz signū uisū ē in celo. celum ecclia ē. Signum magnū xpc ē. Stellarū quoq; relucentiū milia. hoc ē patriarcharū. pphārum. aplorum. mirm. sacdotū. ꝙ confessorū. utrutum suarū lumi nibꝰ radiantes. Vt unum ē aliud signum in celo. exe draco roseus magnus. ——— Jdest diabolus. Aliud aūt signū dixit de ōtrietate. Sup̄ dixit signū magnū. ꝙ hic aliud signū. Nam pfessione una ē ecclia. ꝙ misterio sacramentis ꝙ eo nomine. ꝙ carismate. qđ̄ ecclia facit. signa et ꝓdigia. querens ecclie natum devorare. Jn celo enim uisus ē draco. ꝙ in ecclia congregatio maligna cum diabolo. qui ecclie filiū. i. in ecclia forte uirtū inuia mundia ducatus devorare conatur. Sic demq; herodes inimicus hostis in oriente uerso signo sensiēs. similat se xp̄m adorare uenturū. quē spēs sēa gubnatione subtractum. ꝙ uos uiribꝰ que rebat occidē. herodes diabolꝰ est. Signū mouente xpc ē in ecclia. qui nos omni facit ad lucē. habentem int̄ capita septem. ꝙ cornua decem. Vt sup capita eorum septē dyademata. Capita. reges sunt. ꝙ cornua regna. sicut in isto libro exponitur9 ē. Set qr sunt regna. unde cornua. Jdē enī numer9. Jn septē g̃ capitib9 omēs reges. ꝙ in decē cornibꝰ omia regna dic̄. Decē enī regna ee nō possunt. qz in toto mūdo quattuor regna fuit. Jdest caput aureū. ꝙ pectus ꝙ brachia de argento. ꝙ uenter ꝙ femora ex ere. ubie autē ferree. Vt in hoc regno qrto ferreo. ꝙ romanorū. in quo res gitur. qz omia qttuor sunt. ꝙ in qttuordecim dilatantur. Vt ego dicam9 qđ̄ omēs scptores ecclastici tradiderunt. in cōsummationē mundi qndo regnū destruendū ē romanorū. decem futuros reges. qui orbē romanū inter se diuidant. ꝙ undecimū surrecturum ee paruulū regem. i. antixm̄. qui de paruula gente iudeorū. i. de tribu dan. qui int̄ ceōs trēs suos hereditatē in ira pmissionis nō ē sortitus. sed ad aquilonē est castra metatus. Reuera illum imitatꝰ qui dixit. Ponam sedem meā ad aq̄lonē. proinde dicitur paruulꝰ. eo quod non debebatur ei honor regis. Jpse ē antixpc q tres reges de decem regibꝰ supatur9 ē. ꝙ. i. egptiorū regem. ꝙ affrice. ꝙ ethiopie.

quibꝫ infectis: etiam septem alij reges antixpo colla submittet. —
Et cauda eius trahit tertiam partē stellarum cęli: et mittit eas in tra. —
Hoc duobꝫ modis intelligendū ē: siue de angelis qui de cęlo proiecti sūt: siue de hominibꝫ q̄ de ecclia pphanāt. Cauda draconis: et ppheę mendaces pdicatores mēdaces sunt: qui stellas cęli adherentes sibi dehiscunt in tra. In scriptura sacra stellarū noīe aliqñ scōrum iustitia qui in huius mūdi tenebris lucent: aliqñ uero ypocritarum simulatio demonstratur. Et bona que faciunt ad pcipiendas laudes ab hoīibꝫ ostentant. Si enim recte uiuentes stelle non ēent: nequaq̄m paulus discipulis dicēt. In medio nationis pue et pue. inter quos luceas sic luminaria in mūdo. Rursum si inter eos qui recta agere uidentur. idem de ope suo retributionē laudis humane non quererent. nequaq̄m stellas iohes trahere a cęlestibꝫ uide dicēs. Misit draco caudā: et traxit tertiā partē stellarū. Draconis enī cauda stellarum tertia trahitur. qz extrema psuasione antixpi quidam qui lucere uidentur rapientur. Stellas namq; in tra trahere ē: eos qui in deum studio uite celestis inhere re: et amore terreno mutare aptis erroris inuoluere. Cauda g̃ ut dixim⁹ pdicatores inq̄ sunt: q̄ has stellas mutantur. Ipsi sunt sub pedibꝫ mulieris. Terciam autē partē stellarum cęli dixit: neqs putaret qd̄ ullam tertiam que fortis est. i. pa-

ganos. sz aliam duarum que in cęlo ē: i. xpianam ultra ecclam. Duo signa dixit: in uno loco. Quia ecclia q̄ ē ecclia duas ēe partes. una dī et altera diaboli. Et diabolū cum regibꝫ suis et regno. Non ē enim alius rex aut aliud regnum. cuius sint fallaces: qm̄ mundi et xpm se dicūt credi et diabolo deseruiunt. Et regali amicitia freti ēe et ipsis confitentibꝫ. xpo recusato et ueluti rege dampnato ore confitentibꝫ et opibꝫ dicunt. Non habem⁹ regem nisi cesarē.
Et draco stetit in conspectu mulieris future parere. ut cū peperit: natū eius comedat; Quia uocatus spe futura pmittit et pterita narrat. et id futurum in ecclia factum ē pmonet. semp enī cruciatibꝫ patit ecclia xpm p membra. Unde et semp filij hominis aduentum pmisit. eo quod scīs aduentum in claritate similiū passionū. sicut et ipse dns passus ē. Semp ei et draco in cęlo p cęlestia. i. p spiritalem neq̄am querit deuorare: nascentem. Et ui puer masculus. i. fortis in pfectione et platione: ad thronum dei rapitur. Omnis: utiq; filius hoīnis patitur quo patitur: et a quibꝫ passus post tertium diem resurrecturus: in herode rege omne intestinorum corpꝫ ostentū. Sic enim dem ē in euangelio. Quorum sunt q̄ querebant animam pueri. Et euertere inquid ad ioseph: in terram tuam. Et ui ē herodes. nisi diabolꝫ qui in uicijs regnat? Et d ē tra pueri. nisi celestis iterū? Nemo potest ad tram ppam redire: n

diabolo mortuo.ꝛ. exclusō. Sic in
herode ostensum ē xp̄m iugiter nas
ci ē atq; ab eo semp requiri. Cum
enim iam natum cognosceret. nō
dixit ubi xp̄c natus ē ē sed ubi nas
ceretur. Compulsus ē uerum dicē.
sicut caÿphas qui a se locutus ē ē
s; cum ess; pontifex ꝑphauit cum
diceret. ꝑ expedit unum hō̄inem
mori ꝙ ꝓpl̄o. Et genuit mulier fili
um masculum ..... Jdest fortem ad
pugnandum. qui non quemlibet
sōrum imitando. s; ip̄am ūitatem
cont̄eplabiliter imitando opantem
iusticiam. ut ip̄am imitetur. ꝛ se
quatur. ꝛ. xp̄m ad cuiꝰ ÿmaginē
ꝛ similitudinē factus est ūitate.
Qui pasturus est omēs gn̄s in ūga
ferrea. Virq; et corpus eius enasceꝰ.
idest ecclia potestatem habet regere
in uirga ferrea. quia sp̄ualis quis
q; effectus ꝛ deo similis factus ē ē sedm
aplm iudicat omnia ꝛ ip̄e aut̄ a
nemine iudicatur. Sicut idem dns
dicit. Qui uincit ꝛ seruat usq; in
finem opa mea ē dabo ei potestatem
sup gentes ꝛ pascet eas in uirga
ferrea ꝛ sicut uasa figuli confrin
gentur. Sicut et ego accepi a patre
meo. Et raptus est filiꝰ eiꝰ ad dm et
ad thronum eiꝰ. Omnis qui toto m̄
tis ardore ad dm conuertitur. qī mor
tuus ꝓ pñiam resurgit. Et cum sur
rexit ab actiua uita trahitur in cō
t̄eplatiuam ꝛ inebriabitur occis
uberis ut radios solis aquila iam
non reflectitur. ad celestia. tunc fi
lius masculus ad thronum dī dici
tur raptus. Et mlr fugit ī heremum.

ubi habet locum paratum a deo. ut
ibi eam pascat dies mille ducentas
nonaginta. Qui uiderem ē eccliam di
xit. heremum ē desertum non du
bitamꝰ. Et quid desertum nisi dere
lictum ē ubi nullus laborator hab;
accessum. Jn heremo enim serpen
tes ꝛ bestie solent habitare ē non
hōines. Jn hoc ergo heremo fugere
dicitur mulier. ꝛ. mr̄ hōines in
quos ē ubi una non reperitur qd
est xp̄c. Jn heremum itaq; dicit in
ter scorpios ꝛ uiperas ē ꝛ omnem
uirtutem sathane ē quā calcandam
a deo accepit ecclia. Similitudinem
namq; totius ecclie in heremo mr̄
huiusmodi serpentes pascer ꝛ gu
bnatus ē isrl. Serpente cruce ꝓfēp
to ē omnia enim figure nr̄e fuerūt.
Dauid denuq; imitatur figuram que
in heremo ꝓcesserat ꝓfectam que
in toto mundo geritur. Sic enim
ait. Dicant qui redempti sunt a do
mino. quos redemit de manu ini
micorum. De regionibꝰ congrega
bit eos. a solis ortu usq; ad occasum.
ab aquilone ꝛ mari. errauerunt in
deserto in siccitate uiam. Et desp
sit totam eccliam in heremo. ꝛ. in
isrl ē quod sunt uidentes dm. Jere
mias dicit heremum ē homines
iniquos. Maledictus uir homo q
spem habet in homine ꝛ firmat
carnem brachij sui ꝛ a dño discedit
cor eius. Et erit sicut tamaris in
deserto ꝛ non uidebit cum ueneri
bona ꝛ habitabit mr̄ iniquos in
tra deserta ꝛ in tra falsa que non ē
habitabitur. Vides quia iniq tra

deserta sunt: in qua deus non habitare dicitur. In hac ūra mlier. i. ecclia habitat: et ibi pascitur celesti doctrina. donec finiantur dies mille ducenti et nonaginta. Jdest a primo aduentu dñi usq; ad secdm eius aduentum: donec ab inquis liberetur. Et sēm ē bellū ī cælo Jdest in ecclia. ubi draco supdictus semper pugnat cum sctis. Michael et angeli eius pugnabāt cum draconе. Michaelem xpm dicit et angelos eius scos homines. Nemo ē pter dnm q̄ habet angelos nisi dns ihe xpc: sicut daniel ait. Tunc ad id tempus aduenit. Michael archangle ille maior qui filijs ppli sui pest. et eo tpore erit pssura ppli tui qualis numquam fuit. et ex quo gentes cē cepunt: usq; ad illam horam. Et draco pugnauit et angli eius dbsit enī ut credamus diabolum cum angelis suis in cælo ausum cē pugnare. qui in ūra unum hominem iob a dnō postulauit ut lederet. Potestatem namq; pugnandi cum femine mulieris. i. cum scis. non cum filio dī aut anglis eius accepit. Pugnat in cælo cum xpo. sed in ecclia homine indutо. Et non ualuerūt. neq; locus eorū inuentus est amplius in cælo. In omnib9 scis dixit. qui credemus xpo semel expulsum diabolum nō recipiunt amplius. Sed expulsus ē draco magnus anguis antiquus qui dicitur diabolus et sathanas. seducens orbem. expulsus ē in ūram. et angeli eius cum eo expulsi sunt. Draco pceps diabolus ē. et angli eius. homines sunt mali et spē in mundi. Omnes cum suo pncipe expulsi sunt in ūra. Terra carnales homines dicit. q̄ ūrena diliguntur. cui dem est. ūra es et in ūram ibis. Ab ipsis uitijs excludūtur. qui in ūra expulsi sunt: conculcandi pedib9 scōrum. sicut scriptum ē. Super aspidē et basiliscum ambulabis. et conculcabis leonem et draconem. Non q̄ scī pedib9 eos conculcent. cum malū pro malo non reddant. sed cum illi amant ūrena: scī ad celestia hanelant. et mich ūrenum desiderant. et tribulationem et paupertatem equanimiter tolerant. sup ipsos mente. nō corpore ambulare dicuntur. Et a xo exemplum se sequentib9 reliquit. talem potestatem dedit suis calcare serpentes et scorpiones: et omnem ūtutem sathane. Et audiui uocē magnam in cælo dicentem. Modo facta ē salus et uirtus: et regnum dei nri. et potestas xpi eius. Vox magna in cælo: uictoria ē xpi: et salus quam dedit ecclie sue cum in carne apparuit. Omnia regna mundi seruiunt. i. scī. Et ydola destruxit que mich uidebantur cē. ante eius aduentum. a patriarchis et pphis sperabatur: sed no uidebatur. Postq̄m uenit: discipulis dixit. Multi iusti et pphe concupierunt uidere que uidetis. i. me in carne. Beati oculi qui uident que uos uidetis. felices aures que audiunt que uos auditis. Tunc illi dixerunt. Modo facta ē salus dei nostri. q̄ piectus est accusator fratrum nrorum qui accusat illos ante cōs

malignos = 113

pectum dei nr̄i die ac nocte. ⁊ ipsi
uicerunt eum in sanguine agni.
⁊ ppr̄ uerbum testimonij eorum nō
dilexerunt animas suas usq; ad
mortē. Sicut quidam putant
angelorum uox non est ista de su
perioꝛe dicens celo. nequaq̄m debue
rat dicere accusatoꝛ nr̄. Nec accusat
f; accusabat. Quod si iustos in ter
ris positos angli appellauerunt fres
suos. non erat gaudendum missū
esse in r̄a diabolum ⁊ homines in
r̄a habitare. Si r̄a est: intelligen
dum ē: gaudium erat homines ha
bitare cum demonib⁹. sed ut supra
diximꝰ aplōrum q̄dimus uocem
ē. cum diabolum cognouerunt li
gatum teneri ⁊ dei filium incarna
tum in scis suis regnare: cum di
ceret. Nūc facta est salus ⁊ regnū
dei nr̄i. q̄ confusus ē accusatoꝛ fra
trum nr̄oꝛum. qui accusat eos die
ac nocte: quod nunc in ecclia unde
tur ee. Scꝛiptura enim sacra sepe di
em ꝓspis. noctem uero ꝓ aduꝛsis po
nere consueuit. In die enim ⁊ noc
te accusare non cessat: quia modo
nos ꝓsperis. modo in aduersis accu
sat. In die accusat: cum in ꝓspis :
mala nob uerbo aut facto. aut co
gitatu insinuat. In nocte accusat:
cum in aduꝛsis nos non habere pa
tientiam demonstrat. Vt adhuc est;
in celo. — Si enim in r̄a: maledi
cunt dicentes. Ve t̄ r̄a et mare. —
Jdest qui in celo non estis quod est
ecclia. Quia descendit ad uos dia
bolus habens iram magnam. scies
q̄ breue tempꝰ habet. — Descen

dere diaboli ē in r̄a et in mari. i.
in hominib⁹ malis habitare. de
celo deicitur. cum a scis expellitur.
ubi dejectus a scis descendit in su
os. Nihil enim non possunt celi si
ci nisi diabolo. et cum exclusus
fuꝛit ab eis: tunc dicitur diaboli
locus ultra inuentus non ee in ce
lo. Vtram uidisti dcho q̄ exclusus ē i
r̄a: ꝓsecutꝰ ē mulierem que peperit mas
culum Quanto enim diabolus de
icitur. tanto magis ꝓsequitur. Ut
date sunt mulieri due ale aquile illi⁹
magne. ut uolaret in heremum in
locum suū. ubi nutritur illic tpe ⁊
tpia ⁊ dimidium tpis a facie serpē
tis. — Duas alas duo testamenta
dicimus esse que accepit. quod ser
pentem fugeret in heremo in lo
cum suum. qui illi datus est. i.
homines malos sicut dicit. Ve ce
nituo uos sicut oues in medio lu
porum. Tempus ⁊ tpia ⁊ dimidi
um temporis a passione dn̄i dic̄.
usq; in finem scli. sicut iam sup̄
diximꝰ. Vt misit serpens ex ore suo
post mulierem: aquam uelut flu
men. — Jam supra diximꝰ serpen
tem diabolum ee. Aqua uero flu
men: populus est ꝓsecutoꝛ ecclie.
Cum scos spiritualiter decipere nō
potest: ꝓpīn nectat onī ecclam.
ut eos aliquo modo uel in uerbo de
cipiat. ut eos semp unde accuset ha
beat. sicut dicit. Vt eam a flumine
auferret. ⁊ adiuuit r̄a mulierem. ⁊ a
peruit r̄a os suum ⁊ absorbuit flu
mē qd̄ misit draco ex ore suo. —
Terra hoc loco xp̄c filius dei est m

114

carnatus. sicut scriptum est. Terra
nra dedit fructum suum .i. scōs q̄
in ea gr̄minant. Nam dns nr ihc
xp̄c qui nr̄pellat pro nob. tristas p̄
secutiones a nob remouet. cum ip
sa dra sedet ad dexteram ūtutis. Q̄
cens enim persecutiones ecclesie
irrogantur: scē dr precibus admo
uetur. Cum enim mali p̄sequun
tur ecclam. tunc boni passione
dm ad mentem reducta nr̄ flagel
la letantes: cuncta equanimit̄ por
tant adūsa. Et tratus est draco i mu
lierem. et abijt facere bellum cum re
liquijs seminis eius qui seruant
mandata dei. et habent testimonium
ihu xp̄i. —Non quod diabolus iā
sic̄ proiectus sicut legimus eum
de celo proiectum. cum in illo suo
uase antixp̄o habitaturus erit in
finem: qui adhuc modo ligatus te
netur. cum adhuc aperte ecclam
non deuastat. Cum et multos inde
mus alios p̄ longam. alios p̄ bre
uem penitentiam redire. Postq̄m
uero in illo suo uase ingressus fue
rit. tunc nemo conuertatur. quia
omnes quos in studio tunc carnalis
inuenerit. sub iugum sue dnōis
nis rapiet. S; tamen ante oportet
heliam p̄dicare. et pacis tempora es
se. et postea consummatw̄ tēmio. et sex
mensibus.

de celo. ubi habuit po
testatem tacendi usq; ad illud temp?

Sicut antixp̄m de inferno suscita
re paulus ap̄lc̄ ait. Nisi primus ue
nerit discessio. et apparuerit homo
peccati filius p̄dnionis. et adūsarius.
qui se eleuabit sup̄ omne quod dici
tur deus. aut quod colitur. Sed quia
enoch et helia predicante. multi ex
his qui tunc ex iudeis sunt ad cog
nitionem ueritatis redeunt. et in ex
tremis cum iudea crediderit grauis
simas p̄secutiones antixpisti tem
pore sentit. Ita ut p̄dicationes eius
ministri iniq̄tatis non recipiant.
set resistentes eos uinculis dolorū
premant. Et in medio eorum pre
dicator non egredietur. quia ad cor
da p̄uorum predicatio non p̄uenit.
dum lingua bonorum ligata tribu
lationibus tacet. Et tunc enim tunc
multi ex iudeis infidelib;. qui eos
dem ipsos qui ex iudeis crediderūt
p̄sequantur. Nunc uo spiritualit̄
est: quod tunc specialiter factum
erit. Dicit enim tratum draconē
in mlierem. quod habijt facere bel
lum cum reliquis seminis eius. i.
cum scīs. non posse continuari in
p̄secutione. quod sancte dr in con
tinuone. magis ac magis se arma
uit misterio facinoris insistere. quo
posset semper insidiari: sicut dic.
Et stetit sup̄ arenam maris. Idest su
per multitudinem ppl̄i sui: ubi et
rex esse dignoscitur. Explicit expla
natio mulieris et draconis. .....
Incipit hystoria bestie et eiusdem
draconis. .....

Et uidi ascendentem bes
tiam de mari habentē
cornua decem et capita
septem et sup̄ cornua
eius decem diademata et sup̄ capita

n. xiij.

eius nomen blasphemie. Et bes
tia quam uidi similis erat par
do. et pedes eius sicut ursi. os eius
ut leonis. et dedit ei draco ūtutem
suam. et thronum eius et potestatem
magnam. Et unum de capitib⁹ eius
quasi occisum in morte. et plaga
mortis eius curata est. Et mirata
est omnis terra post bestiam. et
adorauerunt draconem qui dedit
potestatem bestie. et adorauerūt
bestiam dicentes. Quis similis
bestie. aut quis poterit cum ea
pugnare? Et datum est ei os lo
quendi magniam blasphemiam.
Et data est ei potestas facere. men
ses quadraginta duos. Denuq; ape
ruit os suum in blasphemiam ad
dñm. blasphemare nomen eius. et
tabernaculū eius. et eos qui in celo in
habitant. et datum est ei facere bel
lum cum scīs. et uincere eos. Et da
ta est ei potestas super omnem tri
bum. et pplm. et linguam et gentem.
et adorauerunt eam omnes habita
tes terram. quorum non est scriptū
nomen in libro uite agni occisi ab
origine mundi. Qui habet aures
audiat. Si qs in cap
tiuitatē uadit. Si
quis eum in gla
dio occiderit. Utiq;
captiuus in gla
dio occidatur. Hic
hec est pa
tientia et fi
des sanc
torum.

Explicit ..... hystoria .....

in eorum ꝑsecutione cuncta mar
tirum caterua. ita credimus ꝙ̄ pri
ce decem reges ēē futuros in fīnē
mundi. Inter quos antixp̄c trib⁹
occisis cum septem erit regnatur?
quos nunc septem capita nomi
nat. ⁊ bestia terribilis. ⁊ ceteris
bestijs dicitur dissimilis. S; agn⁹
aduenies aduersus eum in cer
tamine surgens. monens predā
excussit. Ꝟ hic agnus et bestia.
nunc contrarij uidentur esse in ec
clesia. Bestia autem generale no
men est. contrarium agno. S; in
narratione pro locis intelligendū
est. qualem partem bestie dicat.
cum ⁊ ipsa bestia unum corpus ē.
set distincte multa membra hab;.
aliquando enim diabolum dicit
bestiam. aliquando corp⁹ eius. qđ
sunt infideles. i. sine baptismo.
aliquando unum ex capitib⁹ ip
sius bestie. quod quasi occisum re
surrexit. quod est imitatio uere
fidei. i. xp̄ianos intra ecclesiam ma
los. aliquando ꝓpositos solos diē
bestiam. i. epōs uel sacerdotes qui
carnalit uiuunt. tota membra
hec unum corpus est. Nunc ergo
bestiam ascendentem de mari. cor
pus diaboli dicit. Habentem cor
nua decem ⁊ capita septem. ⁊ sup cor
nua eius decem diademata. ⁊ sup capi
ta eius nomen blasphemie .....
Cum his cornibus et capitibus
suis uisus est draco in celo. i. in
ecclia. Quod autem dicit sup ca
put eius, nomen bestie blasphe
mie. hoc intelligendum est quod
homines mali ⁊ amatores mundi
reges suos deos appellant. ⁊ non de
um qui fecit omnia. ⁊ cuius sunt
omnia. set reges suos tam quos e
tiam mortuos laudant. ⁊ uelut i
celum atq; int̄ sc̄os translatos esse
existimant. Ad ho namq; loco nom̄
blasphemie dicitur. cum se intra
ecclīam dicunt ⁊ ecclīam ꝑsequun
tur. Ꝟ bestia q̄m uidi filis erat pardo.
⁊ pedes eius sic̄ ursi. os eius sic̄ leonis.
Pardo. ꝓp̄t uarietatem gentium si
milauit. Ursо. ꝓp̄t malitiam et
uesaniam. Leoni. ꝓpter uirtutem
corporis. ⁊ lingue superbiam. Ꝟ de
dit ei draco uirtutem suā et sedem su
am. draco potestatem suam dedit
bestie. quia intra ecclīam habet
falsos frēs. qui ecclia uidentur esse.
et ecclia non sunt. Ꝟt ꝑ eos diabo
lus opa sua exerret. quos in ecclia
uult decipe. Ꝟ propt̄ea dixit ecclie.
Scio ubi habitas. ubi sedes est sa
thane. Ipsi decipiunt simplices in
omni uirtute. ⁊ signis. ⁊ prodigijs.
⁊ mendacijs q̄ peunt fieri dicit.
Ꝟ uidi unum ex capitib⁹ eius quasi
occisum in morte. ⁊ plaga mortis eius
curata ē. Jam supra in bestia septē
capita diximus. iste uo octauus ē.
Ipse est quem diximus. quem sb̄ no
mine sc̄atus ecclia uidetur ēē. set
in ecclia non est. qui hoc simula
crum sibi diabolus adinuenit. ut
sub nomine religionis religiosos
decipiat. Hoc caput dicit quasi occi
sum in morte. ⁊ plaga mortis eius
curata. idest quasi xp̄m crucifixū
sequantur. crucifixi non sunt quia

non pro deo. set pro sčti honore por-
tant crucis xpi laborem. Ostendit
q; octaua est. set ut̃ate tamen ex
septem est. ipm̃ figmentum. nec
separatur ab ipsis capitibus. licet
ipsa bestia cum ceteris scis una
credat 7 illud dicat se habere capt̃
xpm̃. quod habet plagam de gla-
dio. 7 uixit. i. qui mortuus ē et
resurrexit. sčm ut̃atem tamen
ex septem octauus ē. Et mirata ē
ois terra secuta bestiam. —— Tales
habet diabolus unita ecclam. qui
deforis in uestitu ouium appare-
ant uasti 7 dentus sunt lupi ra-
paces. Vnde cum alijs homini-
bus qui apte mali sunt non depre-
hendunt̃: set sči existimant.
quia cum eis una cōnexione et
una actione cōmungunt̃. Et hos
habet diabolus unita ecclam. et
ipm̃ sub nomine sčitatis media
trem. Vnde fecit translationē
nominum. ne diceret mirata bes-
tia secuta. ac si diceret. si aperte
mali fuissent: bestia uidereut̃
ē. S; quia sčitatem simulat. eo
quod quasi bñdictionem in ipsis
ministrat: proinde dicit: mira
ta est omnis t̃ra secuta bestiam.
. i. diabolum. uel ipsum simula-
crum quod illis diabolus inuenit.
Et sub nomine capitis uere occi
sum 7 uiuentis. i. xpi: suos sou
os faciat. Xp̃e dicit bestiam. ue
rum illi non facis: set lingua x̃m
se dicunt sequi. Et adorauerũt draco
nem: qm̃ dedit potestatem bestie. ...
Illi in lingua dicunt adorare se

dim. qui dedit potestatem xpo. i.
xpm̃ cognoscunt in carne uenis-
se. Bestia enim demœps
dicit. Et mira qua
non occisum dicit. s; quasi occisū.
quia xpm̃ non sequuntur in pas-
sione: set solum nomine sči uo-
lunt esse. Vnde dicit caput qđ
occisum. Tunc tñsiationem fecit
nominis a tot corpore ad caput:
cum bestie ut̃e nomen dedit dicēs.
Et mirata est omnis t̃a sequuta
bestiam. Ipsum caput qui sunt
sacerdotes. quod inter septem oc
tauum diximus. ipsum mirant̃
et sequuntur ppli. ut apte intel
ligas quod ipsum caput dicat bes
tiam. 7 ipsam bestiam t̃am. 7 ut
iam dictum est: pro loco intelli
gendum est. Et adorauerũt bestiā
dicentes. Quis similis bestie: aut
quis potest pugnare cum ea? .....
Illi dicunt quis similis xpo. aut
quis potest illum uincere lingua
profitentur: set factis bestiam se
quuntur. Et datum est ei os loquē
di magnam blasphemiam. .....
Hoc omnib9 generaliter dicit. hoc
est de tot corpore dixit. datum ē
illi scripturarum eloquentie lingē.
et os magnificandi 7 iactandi se.
uel celestia loquendi. Blasphemi
am uero dixit datam: cum non
apte iungant̃ contra ecclam. cui
quasi um se dicunt ēe. 7 cum se
dei filios dicunt: dei filijs insidi
antur. Et data est ei potestas fa-
mensibus quadraginta duob9. .....
Hic de solis quadraginta duobus

116

menſibus dixit. quod ſunt anni tres. et menſes ſex. De antixpisti regno. ⁊ nunc in pace ſub religione contra eccliam meditantur. qđ tunc in pugna aperto ore dicant.

Demq; aperuit os ſuum in blaſphemia ad deum. dixit enim p tres annos ⁊ dimidium maiores quos ſupra diximus a paſſione dñi uſq; ad antixpm. non apto ore blaſphemabant eccliam. ſ; ſub nomine ſcitatis in miſterio facinoris. Hec tamdum xp̃c uenerit antixpi cum facta fuerit diſceſſio. i. aperte fuerit ſeparata eccla. ⁊ reuelatus fuerit in toto mundo homo peccati. tunc mutabitur. ⁊ apietur. ⁊ intelligetur. ⁊ cognoſcetur. illud qđ ante ſub religione occulto ore ad deum loquebatur blaſphemias. Nam modo quaſi catholica loquitur. Sic enim loqui deus dicit malos ad deum ut ſeducantur. Stultus ſtulta loquitur. ⁊ cor eius uana intelligit. ut pficiat electos ⁊ loquat ad deum ſeductionem. ut diſpgat animas eſurientes ⁊ inanes faciat. Cui loquitur ad deum ſeductionem. niſi qui ad hoc ſimulat. ſ; deo ſeruire ut decipiat. Ad deum enim loquitur. qui ſancta uerba loquitur catholica. S; ad hoc loquuntur. ut poſſint ſimplices ⁊ incautos p hec uerba ſeducere. mandatorum xpi immores. qui facta phariſeorum. ⁊ p hec uba cathedre moyſi applicantur. et primas cathedras ⁊ primos honores concupiſcunt. ut ab hominib⁹ magiſtri nuncupentur. ſic ⁊ cum foras exierint apte blaſphemabũt. Set eos quos ſolebant occulte blaſphemare. ſicut dixit. aperuit os ſuum in blaſphemiam ad deum.

Blaſphemare nomẽ eius ⁊ tabnaclm eius. ⁊ eos qui in celo inhabitant. .....

Tabnaculum in manere é. domꝰ uero in habitatione. Ergo tabnaculum ſerui dei ſunt. qui ad celeſtia feſtinando in hoc mundo nichil habere cupiunt. Celum eccla eſt. Quod ſit tabnaculum dei. expoſuit dicens. eos qui in celo inhabitant. i. eos qui pure xpm ſequi cõſiderant. ſed non ut dictum é apto ore non dicant. iſti non ſunt ſãcti ſolum pfecti qui in cubilis mentis ſi tenentur. aut in heremo in ſolitudine morantur. Nam iſtos melliores a nob̃ eſſe non pſpicimus. Hec ut diximus ad deceptionem loquuntur. Qualiter ſimplices et ignaros decipiant. qui fortaſſe aliquando boni eſſe debuerant. ſicut dicit. Et datum eſt ei facere bellum cum ſãs ⁊ uincere eos. Hos quos ſupradiximus ſimplices quos decipiunt. qui adhuc boni credebantur. iam mixti ſunt tota parte quod in pẽ. Et quia ignorantia cecitatis ſue. ſunt. lucem ⁊ tenebras iam unũ eſſe pnuntiat. ideſt in eccliam ⁊ ſynagogam unam habere uitam eris uitant. quia iam apte decepta et cum beſtia corporati in tenebris ambulant. Et data é ei poteſtas ſup omnem tribum. ⁊ pplm ⁊ linguã ⁊ gentẽ. ⁊ adorauerũt eum omnes habitan

tes terrā. Omnes dixit. sed habitantes tram. ipsam tram quam supdixim9. i. carnales. Nam celum ecclia est: 7 diabolum non adorat. sed solum habitantes in tra sicut dicit.
Et nomen non ē scptum nomen in libro vite agni occisi ab origine mundi ..... Unum corpus. p multas mē bris intelligim9. Supra dixit adorabunt eum omes habitantes tram. hanc tram diabolus habet corpus. quia nomen diaboli non est scriptum in libro vite agni. sicut de toto eius corpore cum eo signati ab origine mundi. & m pmulqm erat agnus. i. ecclia. signatus est in vita in pscientia dei. de agno aut. Et bestia que ab origine mundi non ē scpta in libro vite cum agno. Qui habet aures audiat. ... & uociens spe ea dicit. que aliter quam dicuntur intelligenda sunt: ita concludit. Et habet aures audiat. i. qui aures cordis habet intelligat. 7 si iam cum xpo resurrexit nichil requirat in tra. sed que surfum sunt querat. ne dum trena sectatur: captiuus a celo in infernum mergatur: sicut dicit. Si quis in captiuitatem vadit. si quis cum gladio occidetur. Hec est patientia 7 virtus sorum .....
Et ui sunt captiui: nisi hij qui a dē chone et bestia sunt decepti. Omis enim qui captiuum ducit. si eum occiderit. non bellatorem sed captiuum occidit. Hec est seductio quam supradixim9. que fit in ecclia p sacerdotes nequissimos. qui se simulant deo seruire ut simplices decipiant. ut sibi sequaces adquirant. q nec ipsi unum sunt cum bestia.
descripta generalit bestia in ypocrisin. i. in simulatione sctitatis. deinceps uero alteram bestiam descripturus est: apte ore blasphemie in solis ppositis. i. de epis. Simul ter 7 ypocrisi non occulta. sicut supradixim9 in bestia quam descripsim9. sed apte ore reuelato. .....

Incipit hystoria terre bestie. .....

Et uidi aliam bestiam ascendentem de tra que habebat cornua duo agni similia 7 loquebat quasi draco. 7 omnem potestatem prioris bestie faciebat in conspectu eius. 7 facit tram 7 eos qui in ea habitant adorare bestiam illam priorem. cuius curata est plaga mortis eius. 7 facit signa magna. ut 7 ignem de celo descendere faciat in tram in conspectu hominū. et seducit eos qui in tra habitant per hec signa que data sunt ei facere p ymaginem bestie. sicut habet plagam gladij. 7 uixit. Et datum est ei dare spm ymagini bestie. 7 faciet ut quicumq; non adorauerint ymaginem bestie occidantur. Et facit omnes tam minimos 7 magnos. 7 diuites 7 pauperes. et liberos 7 seruos. ut dent eis notam sup manum eorum dextram. aut super frontes eorum 7 ut nequis possit uendere aut emere. nisi qui habuerit notam aut nomen bestie. aut

numerum nominis eius. Explic.

Incipit explanō supīscripte hystorie

Et uidi aliam bestiam ascen-
dentem de terra. Jam supra
exposuimus mare et tām homi-
nes eē. i. corpus diaboli. aliam :
bestiam ascendentem de tra. de
tra quippe ascendere est : de uena
glia superbire. & uod est hoc ma
re. hoc tra. aliam dixit de officio.
set una est. Set aliud agit mare :
aliud tra. Ch are fluctuat. tra qui
eta est. Ch are est ppīe aptē malus.
tra est epī. sacdotes. ī religio falsa.
qui sub nomine scītatis non ui
dentur in scō fluctuare. set qua
si quiete se agere ī glīam simula
re. set ecclia non sunt. qui eam
bestiam apto ore blasphemant. :
quam in supradicta bestia occul
to ore blasphemabunt. Vt illa q̄
habet capita septem ī ista una
est. set de istis septem capitib9 ē
quem supradiximus octauum
caput quasi occisum. Idest qua
si sub xp̄o crucifixum. Set q̄
in bestia octauum caput esse ui

debatur. eo quod occulte eccliam
blasphemabat. ī iam in hac bestia
aperte blasphemat. quos occulte
solebat blasphemare. Vt quia sup̄
de mare ī de drachone exposuim9.
et bestia. ī unum ee diximus. ad
huc restat ut aliquid disseram9.
qualiter istum quem exponimus
demonstremus. & uid uero appel
latione maris. nisi corda carnali
um tumidis cogitatōnib9 fluctuo
sa9? & uid autem drachonis nomi
ne. nisi antiq9 hostis exp̄mitur?
& ui dum mentes sclārum possi
dendo penetrat. quasi in eorum lu
bricas cogitationes natat. Bene
ergo dicitur. uidi ascendentem bes
tiam de mari. ī istam dicit ascēde
de tra. que cum ipsa ē una. ī inter
agnum ī bestiam priorem stat me
dia ut decipiat. ī agnum simulat
ut agnum imuadat. Sepe enim :
dnām melioib9 concupiscat. s; ta
men ei dumno iudicio cuncta mi
rabiliter disponente subtrahitur.
pro explendis uoluptatib9 carnis
a longeuitate uite p̄sentis capit.
s; tamen ab ea sub celeritate rapit.
de qua p̄ psalmistam dicitur. Sta
tuit quasi in ure. Aque quippe in
ure sunt. cum lubrica eius desi
deria quib9 nocere agno desiderat
operis effectum non inuenit. sub
carnali corde dep̄mitur. Hec bestia
de tra p̄positu mali sunt in ecclia.
qui sunt uoluptatib9 tradti. falsa
de corde suo pp̄hant. Hec est bestia
que facturā est signa ī portenta.
ī mendacia. ante illum. in cons

pectu hominum .i. ante quam ue
niat antixpc. Vt habebat omnia
duo agni similia. Idest duo testam̃
ta legem et euangelium p que pro
phare simulat. i int suos agnum
se pferebat. Vt simulabat speciem
iusta hominis. i loquebatur quasi
draco Loquitur autem diaboli ma
litia plenus. Hic facitur est signa
in conspectu hominum. ut i mor
tui uideantur surgere. Idest p eis
pdicationem quasi multi uident
conuiti. set in conspectu hominũ.
Hec est illa seductio ad dim agnũ.
qua drachonis uenena latent inse
rat. Agno enim similis non eet.
si aptc ut draco loqueretur. Nuc
agnorum fingit. quod agnũ secu
te deuoret. Ad deum loquitur. qd
deum querentes a uia ueritatis a
uitat. Propea dns admonens ec
cliam suam. sic ait. Cauete a pse
udoppbis qui uenium ad uos in
uestimentis ouium. intrinsecus
autem sunt lupi rapaces. Lupi.
quid significare uideantur. debe
mus auertere. Bestie namq; sunt
que insidiantur ouib9. circa pasto
rales uersantur caulas. habitacula
domorum intrare non audent. Sop
pnum canum absentium aut pig
uam pastoris explorant. Oues in
guttur inuadunt. ut eas transgu
lent. Fieri rapaces idemq; natura
corporis rigidiores sunt. se facile nõ
possunt inflectere. Impetu quodã
suo ferantur. et ideo semp ledun
tur. Tunc preterea si eam priores
hominem uiderint. uocem ei9 q̃

dam nature ui ferantur erpe. Si
autem homo prius eos uiderit ex
agitare memoratur. i ideo cauen
dum m̃ é. nisi in hodierno tracta
tu spualium institutorum gra non
potuerit refulgere. lupi me pri9
credantur uidisse. i sollempne
uocis extinsse auxilium. Nõne
lupis istis. isti qui apte contra eccli
am surgunt. iam hereticis opa
randi sunt qui insidiantur ouib9
xpi. Et remanent circa caulas. noct
no magis tpore quam diurno.
Nocturno. quia inter ignorantes
pdicant. quod p diem facere non
possunt. quia a sapientib9 depphẽ
duntur. Nox ignorantie est. et di
es sapientia. semp enim pphis :
nox est. qui lucem xpi nebulis
seue inpietationis obducere. et
quantum in ipsis est fuscare conã
tur. Vt sanatur ergo circa caulas. i.
circa septem ecclias. stabula tamẽ
xpi intrare non psumunt. Et ideo
non sonant. quia in stabulum su
um non intr xpc eos inducere. i
quo curatus est ille qui de ierlin
descendens incidit in latrones.
Quem uulnibus alleuatis. in
fuso oleo i uino. iponens in iumẽ
tum suum samaritan9 ille. i. xpc
in corpore suo duxit in stabulum.
et sanandum stabulario. i. epis
cis derelinquit. Non acceptunt
ergo medicinam. qui medicum
non requirunt. Si enim requi
rerent. non aperte detraherent.
Explorant pastoris absentiam.
Et ideo pastoris ecclarum ul oc

118

cidere uł mittere in exilium con
tendunt. quia ꝑsentibus pastori
bꝰ oues xp̃i deuorare non possunt.
Spoliare ergo gregem dñi rapto
pastore conantur. qui corporea ar
q; carnea mentis in
tentione ser dum ac rigidi nequa
quam solent a suo cursu deflecti.
Vidō aplc dr. hereticum homi
nem post unam correptionem de
uita. sciens quia subuersus est. q̃
huiusmodi est. hos sc̃pturarum
uerus mꝫpres xp̃i illudit. ut ma
nes suos in uanum effundant im
petus. nocere non possunt. Cui
si quē ꝑiam ulta disputationis
sue cum sc̃ptione ꝑuenerit. fac
unt obmutescere. Christus est enim
qui ūbum dei. non eadem qua ē
glia confitetur. Caue ergo ne ubi
uocem tollat hereticus. si prior eū
non ipse deꝑhenderis. serpit enim
dum latet eius ꝓfidia. Si autē fra
udem impietatis eiꝰ agnoueris.
iacturam impie uocis timere nō
poteris. Caue igitur uerbum dis
putationis uenena. Cuium pectꝰ
guttur ꝙ imbuunt. mortalibꝰ uul
nus infligunt. Graues sunt mor
sus hereticorum. quia ipsi grauio
res ꝙ rapaciores bestijs. nullum a
uarum finem impietatis q; nouē
runt. Nec uos moueant. quod for
mam ꝓtendere uidentur huma
nam. Et si forte homo uidetur. in
us bestia fremit. Bene ergo dñs
dixit. uenerunt ad uos in uestimē
tis ouium. intus sunt lupi rapaces.
ex fructibꝰ eorum cognoscetis eos.

Si quis ergo ſpecie mouetur. fruc
tum intuetur. Audis aliquem sac̃
dotem dici rapinas eiꝰ agnoscis. ue
stium habet ouis. facta predonis.
Pro ouis ouis. intus lupus est. q̃ mo
dum non habet rapinarum. Tan
quam in nocte. sentio membra du
rantis gelu. cruentis ora. ć cumulo
lat querens quem deuoret. Non ub
uidetur lupus qui humane mortis
insaturabilis crudelitate fidelium
morte ꝓpria. rabiem suam deli
berauit explere. Ululat iste non
latrat. qui negat uocis auctorem.
Iste est qui cum discipulis cupie
bat esse. et non simpliciter ser frau
dulent̃ dño dr. Magister sequar
te quocumq; ieris. Ad quem dns di
cit. Vulpes foueas habent. et uolu
cres cęli nidos. ubi requiescunt. Fi
nam filius hominis non habet ubi
caput reclinet. Videbat mente ē eiꝰ
more uulpium tortuosam. et uolu
cres. i. demones in eo demorantur.
Ser dns non obsequiorum spem. sꝫ
puritatem querit affectus. Denq;
sic dr. Et cumq; receperit puerū
istum in nomine meo. Quo loco
dns simplicitatem sine superbia do
cet. caritatem sine immundia. deuo
tionem sine uacuitate. esse debe
re. Nam puer mens. profectionis
affectu recipienda suadetur. Et nu
dum puer nichil sibi uendicat. for
mam uirtutis exequitur. et si ratio
nem facere nescit. culpam igno
rat. Tamen quia in multis non ui
tus ser infirmitas uidetur. sine ra
tione simplicitas. ut tu ueram re

cipias admoneris. Ut ideo ait. qui
cumq; receperit puerum istum in
nomine meo: me recipit. Et qui me
recipit. recipit eum qui me misit.
Q ui enim imaginem xpi recipit.
xpm recipit. Ut qui ymaginem di
recipit. recipit deum. Caput xpi
deus e. i. diuinitas que in uirtuosa
mente non habitat. Vnde quã
tum potest homo sinceram exibe
at fidem. Et obseruantiam mandato
rum religiosa mente custodiat. ne
dicatur ei. vulpes foueas habent.

Vulpecula enim fallax est a
nimal. et insidijs semp in
tenta: rapinam fraudis ex
ert. Nichil suum. nichil otiosum.
nichil patitur ee securum: quod in
ter hominum hospitia predam re
quirat. Hereticos autem vulpib9
comparat. Denicq; cum gentes uo
cat: hereticos excludit. Duo discipu
li uenerunt. unus dixit sequar te:
alter dixit dimitte me pmum ire:
sepelire patrem meum. Ut dns ait.
Q ui non sepelierint mortuos suos. tu
me sequere. Et uade adnuntia reg
num dei. Alteri dixit. Vulpes foue
as habent. Et ideo filius hominis qr
habundant iniquitas non haber
ubi caput suum reclinet. Itaq; ut
melligas dnm non cultus uestiu
repellere set fraudem. qui repudi
auerat fraudulentum: elegit in
nocentem dicens. Sequere me. Set
hoc dicat ei. cui9 patrem iam scie
bat mortuum. i. diabolum. de q
dictum e: obliuiscere domum pa
tris tui. Hoc illi non dixit: in quo
uulpes habitare conspexit. Vul
pis enim plerumq; fraudis e ani
mal. animarũ foueam parans. Et
in fouea semp latere desiderans.
Ita sunt heretici qui domum sibi
parare non sciunt. set ãcumsepuo
rib9 suis alios decipere conantur.
Simplex semp domum habitat.
hereticus uo in fouea e tanquam
fraudulenta uulpis. galline illi
dolum semp intendens de qua sep
tum est. Et uocans uolui congre
gare filios tuos sicut gallina pul
los suos. Et noluisti. exe relinque
tur domus uia deserta. Merito fo
ueas habent. quia domum quam
habuerunt poiderunt. Hoc ani
mal neq; manfuescit aliquando.
neq; ullius utilitatis est: aut ci
bo utile. Vnde apls ait. hereticũ
post unam correptionem deuita.
Non enim de eo dicit apls. Meus
abus est ut faciam uoluntatem
patris mei qui in celis est. Et um
etiam dns eas a fructib9 suis li
gare mandat dicens. Capite nob
uulpes parunulas: exterminantes
uineas. hoc est quod minorem
uineam non maiorem exterminet.
Ut ideo sanson ad caudas earum
ligauit ardentes faculas: et dimi

119

sis in messem alienigenarū hoc
significauit: quod hereticā fructū
mœndere conentur alienos. Bñ
bestie comparant. cum alios deua-
tare non desinunt sicut dicit. ....
Loquebatur ut draco: tonem̄ pote-
tatem prioris bestie faciebat: in cons
pectu ei9. Prioris dixit supradicte
quam uiderat ascendentem de ma
ri. cui dederat diabolus potestatē
suam magnam. hanc potestatem
dixit facere bestiam in conspectu:
bestie. hoc est epōs uel sacdotes ma
los quos describit. omnis potestas
ppli est. Sicut supdiximus locusta
rum: equorum in caudis. in cons
pectu autem bestie dixit. quia adsta
te pplo faciunt epi uel psbiteri sa
cramenta distribuendo. quod dia
boli uoluntate proficiet sub uela
mento cariſmatis eccliē. Et facit t
ram: eos qui inhabitant adorare besti
am illam primam. cuius curata est
plaga mortis eius. ..... Fecit. i.
ōnsilationem nominum. Bestiā
illam quam capitib9 uocauit. et
caput eius bestiam dixerat enim
caput cuius curata plaga de illa supio
re. de ista uero bestia dicit: cuius
curata est plaga. quia illud octa
uum caput de illa: ipsum caput
est ista bestia. Ostendit quia om
nes partes bestie bestiam uocat.:
Quia in omni opatione suorum
diabolus est bestia. Ista ergo bestia
quam describim9 cum duob9 cor
nib9. quam: partem illius bestie
dixim9 facit ista bestia ut quos se
duxerint adorent illam bestiam. i.
faciant eius precepta. Quia bestia
am dixit. tam ut in caput uelut
occisum. Idest quasi ista in passio
ne sequuntur xp̄m in officio: ope
bestie nomen ōnsereret. ne si apte
mali fuissent dicerer. fecit bestia
adorare bestiam. quia in solo noīe
xp̄ianitatis est: non in opere. Nā
si aliud est bestia aliud ira. cum bes
tia pp̄le sit ira quid erit? Terram
autem: eos qui inhabitant eam:
non sine magna ratione dixit. Nā
si ratio esset debuerat sufficere. ira
: eos qui inhabitant iram. set uo
luntatem seductionis ostendit: a
nimam: corpus ibi tradidisse. Et
enim tradit non seductus: solo cor
pore captiuus est. Qui autem sedu
citur: corpore: anima que habi
tat in ipso corpore possidetur. Prop
terea dixi. facit iram: eos qui in
habitant eam adorare bestiam. cu
ius curata est plaga mortis ei9. In
terrogamus ppiciamus. dns nr̄ ihc x9
habet plagam de gladio: uixit. di
cit adoratum draconem: adorata
et bestiam. cum solus draco ado
raretur in suis. Non enim sicut ec
lia habet mediatorem corporaliter
xp̄m nr̄m dm: se: ita habet diabo
lus mr̄ se: suos: set solo nomine
de imitatione xp̄i. Bestia itaq; q̄m
dicit cum duob9 cornib9. que est
corpus om̄ib9 malis sacerdotib9. in
ter diabolum: suos pfonam non
habet. quia in solo est uocabulo qđ
dicunt se adorasse xp̄m. qui mortu
us est: resurrexit. in quo uocabu
lo diabolum adorat. qui hoc simu

lacrum sus adinuenit. ut sub no
mine sacdotum malorum multa
milia hominũ ab ecclia excludat:
t infernorum tartaro tradat. Ipse
enim sathanas trasfigurat se uelꝺ
anglm lucis. ut sui sacdotes pspi
tatem habeant mundi: t a pplo ob
tineant testimonium laudis: t illi
pplo pmutant quiete securitatis.
Ipse enim diabolus t suum medi
atoris locum implet. quia media
torem non habet nisi ymulacrũ
xpi. ipsam simulationem dicit bes
tiam habere plagam gladij t uiue
re. Bestia enim que hoc nomine
unt se suosq; usurpant: ppter se q̃ndo
dicit adorari bestiam que habet pla
gam de gladio et uixit: diabolum
hostendit qui se trasfigurat in an
glm lucis. qui uere habet plagam
de gladio t uiuit. i. xpm. Nos a
doramus agnum qui habet plagã
de gladio t uiuit: idest bestiam q̃
aptat in huiusmodi similitudinẽ.
Tres itaq; diabolus bestias uehit
occisas habet: t pplẽ duas. ut me
diante ymagine: t si quando medi
am bestiam dicit adorare. In diabo
lum res cadit. qui suum t huius
medij hominis implet locum. Ye
dium hominem dicit ipsos sacer
dotes. qui sub nomine religionis
deo seruire se simulant: t p uoca
bulum dei diabolum adorant. No
bcum xpm qui mortuus ẽ et resur
rexit: solo nomine omnem hñt
et adorant. Vt cum eius quem re
surrexisse dicunt idest xpi solum
nomen adorant ubis. facis autem
negant: diabolum adorant. qui
habet plagam de gladio et uixit.
Set de imitatione t de furto nomi
nis quo se adorari puidit tanto:
fallendi: quo possent et sui minis
tri se in aplos xpi trasfigurari. So
la causa qua nos in seruitutem re
digant: t pro deo uentrem colant.
adhoc: adhuc sub ydolorum no
mine diabolo seruiunt. Set dicat
aliquis. bestia dixit que habet pla
gam. non illam quam se simulat
habere. Scire ergo debet humanio
di ex sensu eius quem loquitur scp
tura. de iudeis dixit. ipsi autem n̄
intrauerunt in pretorium. ne coin
quinarentur. s; ut ederent pascha.
Non enim affirmatur scptura po
tuisse mgnanimos inquinari
si pretorium non intrassent. sed iu
dei uere inquinari timuerunt ta
metum scelerum conscij. quasi qui
scirent xpm ee quem negauerant.
set qui simulassent quasi affirmás
tenuit. Sic et nunc bestia que hr
plagam de gladio t uixit. ex sensu
eorum locutus est. Ex suo enim
sensu superius spẽ iam dixat non
occisum: set uelut occisum. Vt fa
ciat tram t eos qui in habitant eã:
ut adorent bestiam priorem. cuius
curata est plaga mortis eius. Vt fac̃
signa magna ut et ignem faciat de
celo descendere in terram: in cons
pectu hominum. ——— Idest de
ecclia descendere spm in homines.
in ta enim bona dixit. Vt fiant
magi in ocꝯis hominum signa fa
ciunt. ita t isti in conspectu hoim̃.

Vt signa uera ostendamus: ser in
conspectu hominū. Astante enim
pplo datur spē baptizandi. siue sa
cerdotes ordinandi: siue basilicas
sacrandi. Vt seducat eos qui in ter
rā habitāt. Quia p hec signa uera
et ecclīastica seducit eos. non ut i
celestib9 ser ut terrenis habitantes su
is factis adherere in cubiculis et
in heremum. i. in occulto et in de
sertū. Et seducat eos qui in habitāt
terram. Id est carnales seducit qs
bestiam. p hanc in9 seducat eos per
hec signa sacerdotalia que data sūt
ei facere simulacrū bestie. sicut ha
bet plagam gladij et uixit. i. qua
si sic faciant. quasi xp̄c qui mor
tuus est et resurrexit. p hec carnal
mata seducat terrenos seipsos face
re simulacrū bestie. Et dicunt ē ei
date spīm imāginē bestie. Id est ipsi.
ut qui hanc impleuerit et obser
uauerit bestiam se constituendo:
simulacrum ostendit. Verumq;
date spīm unum de carnalmate sc̄ō
. i. celestem alterum spīm. p̄ppium
discipli cathedre moysi. Ignem
facit descendere de celo. Ignis de ce
lo spēc sc̄s est qui descendit sup apos
tolos. sicut in actibus apl̄orum le
gim9. Vt nota quia duo spēc dant.
unum de celo et unum de terra. in
utroq; spū baptizamur. et ex hoc
baptismo sc̄i in sc̄ō spū proficiunt.
profectu uero ipsorum quo decipi
untur spiritu bestie. Vt sint fi
lij gehenne magis quam ipsi: p
ficientes in penis. Inducit reuela
tionem ipsius bestie dicens. Et fa
ciet ut quicumq; nō adorauerint si
mulacrum bestie: occidantur.

Simulacrum autem bestie pro lo
co intelligimus sicut bestiam. Ali
quando enim ipm̄ pplm dicit simula
crum. id est quasi nomine xp̄ianū.
quod signis seducunt fieri pseu
do pphe. id est ipsi sacerdotes. Aliquā
do ipsam similitudinem nominis
xp̄i: dixit simulacrum bestie. Et a
bestia id est diabolus inuenit hāc
similitudinem in qua ipse adorat.
Pseudo ergo pphe qui sunt sacerdo
tes mali: certissime ipsi seducunt
terrenos bestie spīmulacrum fieri. et
facient occidi siquis non adorauerit
simulacrum bestie. Non illud spī
mulacrum quod se dicunt fieri. sed
illud spīmulacrum cui similem po
plm faciunt. Sicut in euangelio dic
tum est. Et ui fecerint mandata
patris celestis. erunt similes patri
suo qui in celis est. Ista est qui uolun
tatem diaboli faciunt. similes illi
sunt. et sub uno xp̄i nomine eius
qui habet plagam de gladio et ui
xit: qui est dns ihc xp̄c in sc̄is su
is. unum corpus est. Ypocrita ue
ro qui hanc xp̄i resurrectionem men
titur similiter unum corpus est.
caput est xp̄c in suis. et diabolus
in suis. Hec bestia cum duobus cor
nibus fiet: ut superior bestie spī
mulacrum adoret. id est ut pplc a
doret diabolum ad imitationem.
hoc est sacerdotes suos. quos caput
quasi in morte occisum diximus.
Et facit omnes pusillos et magnos.
et diuites et pauperes et liberos et seruos.

ut dent eis notam super manum eo
rum dextram: aut sup frontes eorū.
Hoc enim ad misterium pinet. i.
sacmentum describit factorus. Su
pra dixit faciet quicumq; non a
doraūnt. Vt hic dicit faciet omnes
minimos. hoc faciet. i faciet i fu
turum dicit. quod tempore anti
xpi apte factum erit. i nunc spū
aliter factum est. Sic denq; mis
cuit tempus utrumq; dicendo fa
ac et faciet. Sā enim qui sunt in
ecclia xpm decipiunt: in manu et
in fronte. In manu: opatio intelli
gitur sōrum. In fronte: cognitio
est operis xpi quem sequuntur.
et quid credunt i quid opantur
in ecclia manifestant. Ypocrite aū
econtrario notam in manu i in
fronte habent sub xpi nomine sy
mulacrum bestie in opere i cog
nitione. Ostendit preterea unam
bestiam bicornem multos esse. dū
dicit facit: unam hostendit. et
ut dicit ut dent eis notam: mul
tos insinuat. set una est. Hyagnū
malum i non minimum dāp
num. quando unus pseudo pphe
ta seducet in omni gente cum do
mino dicat. Hy ulti pseudo pphe
exurgent i seducent multos. hoc
spualit in ecclia geritur quod
antixpi tempore aptissime factū
erit. Vt quia bestie septem capita
nūcupauimus. et octauum capū
pseudo sacdotes dixim9. nunc dig
num est ut per ipsos reges qua
antixpm significauerunt: p eorū
gesta cognoscendo antixpm descri

.d.

.d.

.d.

bam 9. Capita septem hui9 bestie.
septem montes sunt in quib9 mu
lier sedet. Jdest ciuitas romana. i
sicut septem montes sunt: i sep
tem reges sunt. Q unq; ceide
runt unus est. alius nondum ue
nit. i dum uenit modico tpore
oportet eum pseuare. i bestia que
erat et non est: et ipsa octaua ē.
Intelligi oportet tempus qñdo scp
tura apocalipsis edita est. tunc et
in hoc usum est: quia tunc cesar
domitianus erat. ante illum aut
fuerat tytus frat illius: qui habu
erunt patrem uespasianum. Vi
te illius i galba. isti sunt qui ceci
derunt quando hec uidit iohānes.
Ylius extat sub quo scptura apo
calipsis. idest domitianus. dius
nondum uenit: neruam dicit.
Et bestia quam uidisti inquit de
de septem est. Q uantum ante
istos reges uero regnauit. Vt oc
taua est et ipsa octaua: antixpm
prefigurauit. et uentura est. octa
ua est et uentura erit. dut modo
cum illa aduenerit computatur
loco octauo. Vt quoniam in illo
est consumatio: proinde dicit. et
in interitum uadit. Quam decem
reges quos supra desceptimus. qs
in regno romano inuenet. hos
reges accepisse regalem potestatē
cum antixpo monerit aduentū.
aut mutetur ab urbe roma cum
excubus suis. hec omnia decem
diademata daniel ostendit. i ui
eradicare de priorib9. hoc est tres
duces primarios ab antixpo mit

fica. ætevs septem dare illis ⁊ ho
norem ⁊ consilium ⁊ potestatem.
de quibus hÿ meretricem odio ha
bebunt. urbem scalcet romam.
et carnes eius comedent. ⁊ ipsam
exurent igni. Tanta signa ⁊ pro
digia ⁊ miranda ostender ante
am carnalium oculis. ita ut
ignem de celo descendere faciat. ꝙ
in conspectu hoīum. ⁊ non uera
signa set falsa. Sicut hodie magi
p angelos refugas faciunt. ⁊ simu
labit castitatem ⁊ mundiciam cū
impurissimus sit. ⁊ domum dñi
in ierlm restaurabit. ⁊ faciet ut
ymago aurea ante xpi in templo
ierosolimis ponatur. et unde ange
los refugas. ⁊ inde uoces reddat.
faciet hinc inquam ⁊ ante xpm ut
accipiant seruꝰ ⁊ liberi notam in
frontibus aut in manibꝰ dextris.
numerum nominis eius. idest
.dclxvi. Seducet pplm. qui ad si
militudinem xpi dicet ego sum
.a. ⁊ ω. idest primus et nouissi
mus. Faciamus ergo numerum
quem dixi. ut in numero inue
niamus nomen uel notam. Nu
merum inquit eius. dcxÿ. —— qꝺ
sunt in numero. dclxvi.. quem
faciemus secūm grecos. dcxime..
quia primus ut eum recipiant ad
ÿsayam scribit. dc. ergo. xi. fiunt.
.dclxvi. Q ue note soluite nume
rus est. redacte autem in mono
gramma ⁊ notam faciunt. ⁊ mī
⁊ numerum. hoc signo. ——

In hoc monogramma cōplet
numerum nominis sui. quē

faciet un frōte et in manu dexte
ra. quod sunt sub uno. Tcc. lxxv.
Tolle. xlv. ⁊ remanent dies quos
regnaturus erat. ⁊ ut supradixim9
in uno gramma. Jdest littera
facere. quod est latine. Hono. idest
unum. Beruÿay. idest littera. eo qꝺ
in uno caractere complere admo
net numerum suum quem facit
in frōte aut in manu dextra. xpc
ergo Anta idest contrarius xpo. An
ti enim contra dicitur. quia in xpo
se simulat esse ostensum. ostensa
similitudine quam odit. et cui si
milem facit adustas. ita faciet hoc
signum in frōte aut in manu.
ut nemo possit emere aut uendere.
nisi qui hoc signum habuerit in
manu aut in frōte. ad spnationē
autem dei ⁊ acerbationem daniel
ante ꝓdixerat sicut dicit. Statuit
templum suum inter maria. idest
ierlm. ibi ponet ymaginem aure
am sicut fecerat nabuchodonosor.
ut sicut diximus nemo possit emē
aut uendere. nisi post caracterem
hanc ymaginem adorauerit. ⁊ faci
et ut qui non adorauerit occidatur.
et ab empcione uideatur quem li
ceat occidere. Sic ergo faciet ut ne
mo possit mercari nisi qui habue
rit notam. aut nomen bestie. aut
numerum nominis eius. idest ni
si cōmunicauit notam. aut nom̄
bestie. aut numerum nominis
eius unum. Supra demq; notam
solam dixit. ut det eis in manū
aut in frontem. postea parūssimo
numa ostendit ⁊ notam dicens. ⁊

+ sup monte
inclusi
et sac
tū.

nomen ⁊ numerum nominis
eius. Hoc recolens dns admonet
ecclias de nouissimis temporib⁹
et periculis aiit. Cum autem uide
ritis aspnationem p danielem p
phām dictam stantem in loco sc̄o:
qui legit intelligat. Aspnatio di
citur: quasi deo exasperatur. deus
quod ydola pro eo colantur uel
dogma hereticorum: in ecclijs in
troducitur. Uerbio autem est:
quod instabiles ⁊ carnales homi
nes signis falsis. ⁊ portentis se
ducā: quēra auertantur salu
te. Unum autem ex capitib⁹
bestie quam supradiximus in
pseudoppheras esse. tamquam iu
gulatum ad mortem. et plaga
mortis eius sanata est: nerone
dicit qui antixp̄m prefiguratur.
Ut quia octaua bestia est ipse:
est antixp̄c qui nunc in ecclia:
per pseudo sacerdotes subtiliter
regnat: tunc aperte ecclam deua⁹
tabit. quia iudei xpistum cruci
fixerunt: et pro xp̄o neronem
antixp̄m expectant. Hunc ergo
fulsuratum deus mittere regem
dignum dignis et xp̄m qualem
meruerunt iudei. ⁊ qui non ha
bebit nomen neq; antixp̄c. sed
aliud nomen allaturus est: ali
am etiam uitam inspiraturus.
quod sic eum tamquam xp̄m:
excipiant iudei. qui eis castitatē
⁊ mundiciam simulet. de inde
ait daniel. desideria mulierum
non agnoscet. Cum prius fuerit
impurissimus. ⁊ nullum deum
patrum suorum agnoscet. Nō
enim seducere poterit ppīm cir
cumcisionis. ⁊ iudeorum: nisi
legis sit iudicatur. deinq; et
sōs non ad ydola colenda reuo
caturus: sed ad circumcisio
nem colendam. Sic ergo quos
potuerit seducere. ita post mo
dum seductos faciet agnitos si
bi ut xp̄c ab eis appellet. ⁊ mi
ra munera sōs deceptis largie
tur: ⁊ iam suo exercitui diuid;.
et quos per uirtutem non potue
rit subiugare: blandiendo sub
iugabit per munera. de inferno autem illum surgere quem
in prima bestia de abysso dixi
mus. fulcietur uerbo ire. aq̄
nutriet illum qui tantum ha
bet ⁊ nomine immutatū. ⁊ auc
to immutato ueniat. dicit spc̄.
numeris enim hominis est ⁊
numerus eius. Sic aīt ex hac
ris grecis in oplurib⁹. in con
uenienter numeri. dxvi.
qui per septem capita hoc est
septem regna sibi subdita sep
tem nominibus uindicabitur.
⁊ octauum nomen habebit qd
supdixim⁹.
dcxvme. In quo nomine: notā
in manu et in fronte facturus
est. ⁊ hec septem nomina carna
li uite explanem⁹. Id est.
Euantas Quod latine dicitur
serpens: eo quo euam primus
decepit. Sām nomen habet
dapnatus eo qd magnū dapnū
tulit mūdo. Tertium nom hr

122

De eisdē nomīmb. delxvi.	
u. Euamas	delxvi.
·iii. dāpnarg.	delxvi.
·iiii. dmemg.	delxvi.
·v. Genserieg.	delxvi.
·vi. dmaxpē.	delxvi.
·vii. Tejtan.	delxvi.
viii. Dichus.	delxvi.
viiij. dxime.	delxvi.

dmemg. idest abstemius a teme
w. idest uino. quasi abstinens
a uino. & uarum nomen hr̄
gotica lingua.

Genserieus. & unum no
men habet linguarum.

dmaxpē. Sextum nom̄ hr̄ grece.

Tejtan. Septimū nm̄ hr̄ latine.

Dichus. & uo nomine per an
tifrasyn expressum intelligim9
dmaxpistum. &
cum à luce super
na priuatus sit
atq; ablcisus.
transfigu
rat tamē
se in ·
an
glm
lucis: pre
sumēs se
dicere lu
cem.

h Jc est sapientia. qui hr̄ intel
lectum supter numm bestie.
Num9 enim hoīnis ē. i. x. Cuig
nm̄ sibi facit bestia. & unum eī
animeat p singu
las literas huc
numerum
nomen
quod ex
pleuit
mpie
tatum
qđ sic.

·dclxvi·

BIBLIOTHEQUE ROYALE · MANUSCRITS · R.F.

Octonus Tonus In Sancta nomina est ✠ Alpha et o

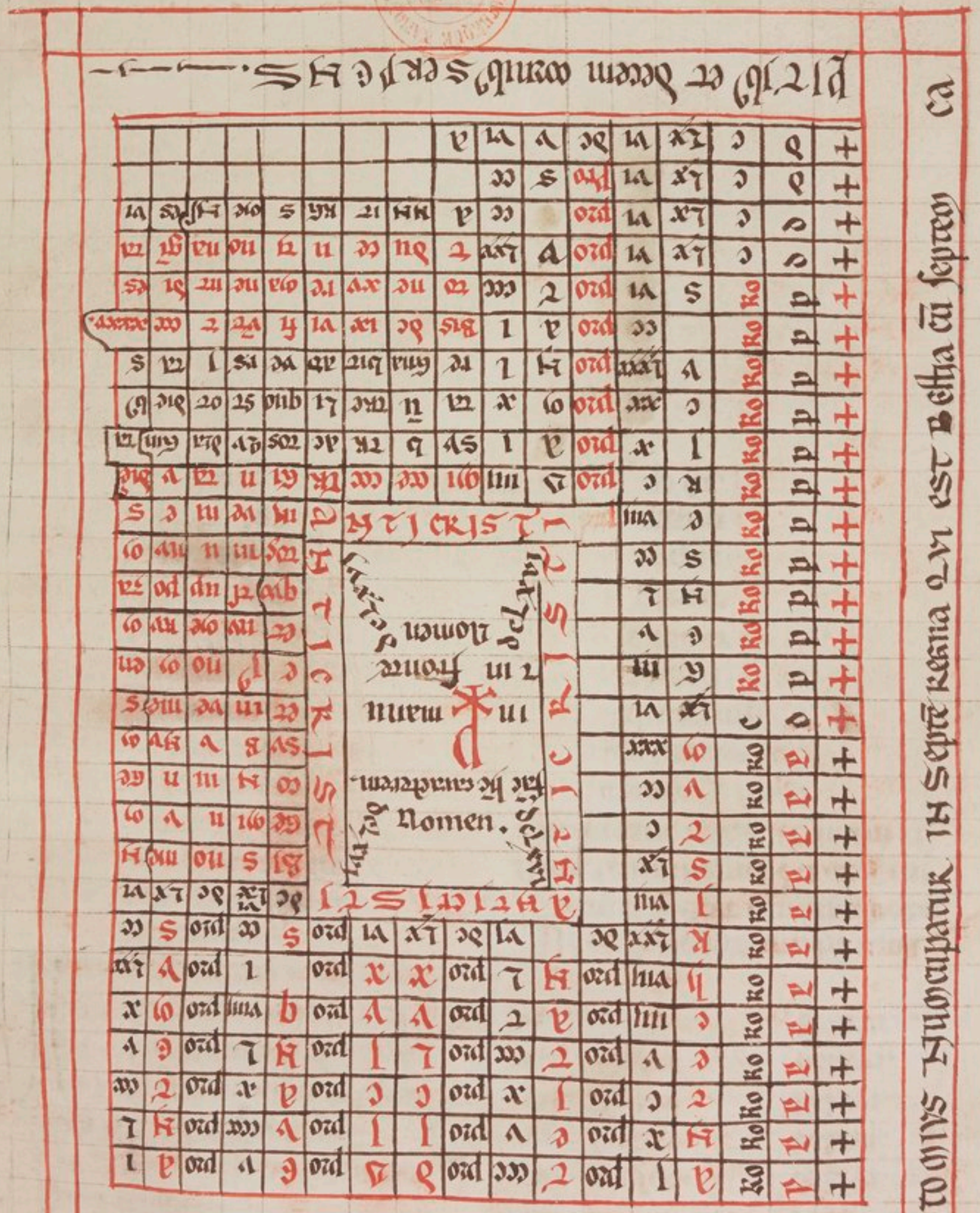

123

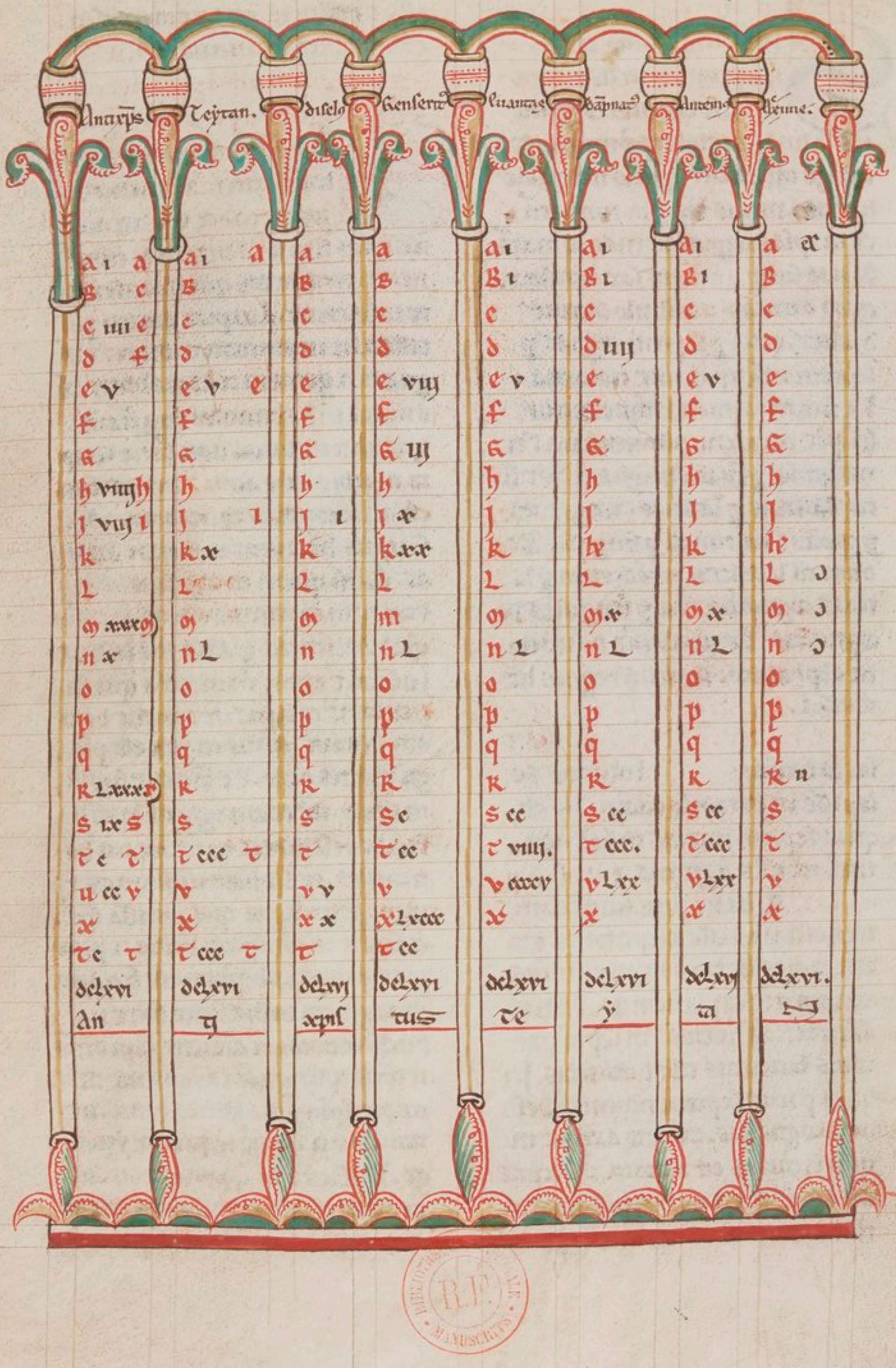

BIBLIOTHEQUE R.F. MANUSCRITS

Jncipit magisterium laberculi huius. et ratio literarum .

Si uis scire huius tabule : scriptum et artis numerum. si latinus es p literas latinas ingredere primum. et collige rationem ꝛ quantas uel quales literas latinus facit in numerū. et in ipsas reppies nomen amarxpi. Quod sunt numeri sex. i. dicux. quod diuinatu uocabulo dicatur die hux. quia p septem regna ꝛ p septem nuncupabitur nomina. Vt suum nomen inpietantur scī per numerum literarum ꝛ unusquisq; p suam linguam. Vt sicut latinus p latinas ꝛ ita grecus p grecas ꝛ ita cuncti p singulas. Vt dum tu latinum numerum p latinas cognoscis ꝛ sic p singulas recognoscas. Vt in cuncta nomina in alphabeto ꝛ sedecim reppies literas. i. a. c. d. e. g. h. i. k. l. m. n. r. s. t. u. x. Quia t sexto decimo .d. anno legimus de cepisse in paradiso euam. Ꝛ ch quas septem literas in sua non inuenimus nomina. i. b. f. o. p. q. ÿ. z. Quia t priuatum eum cognoscimus esse a septiformi gratia. Quas literas ut premisimus earum uice explanemus. Vt has abecedarias literas ꝛ in septē partibus faciemus esse distinctas. In quas partes septem nomina bestie recognoscas. excepto axime in quo facturus est notam t scripturas ad afÿam ꝛ ubi in has abecedarias era ꝛ quam duplices repiers literas. ibi nomen t numerum esse intelligas. que nomina singillatim ita denuntiamus. Qua luce cognoscatur amarxpc in uno mundo ꝛ eum regnare cepisse.

Et datum est illi facere bellum cum scis. t uincere eos t occidere eos. uincere eos quos sibi consentientes inuenerit. occidere eos qui ei consentire noluerint. Accipiet autem potestatem in omnem tribum ꝛ linguam ꝛ gentem ꝛ adorabunt eū omnes inhabitantes sup̄ am. quorum nomina non sunt scripta in libro uite agni ꝛ qui occisus est ante constitutionem mundi. Siquis hr̄ aures audiendi audiat. Qm̄ quem in captiuitatem ducit ꝛ in captiuitatem uadit. Qui in gladio mactat. gladio mactabitur. Jnstituet enim am t eos qui inhabitant in eam ꝛ ut adorent bestiam primam. cuius curata est plaga mortis eius. Vt faciant signa magna. ut etiam ignem de celo faciat descendere in am coram hominib9. et seducat inhabitantes t ram ꝛ propter signa que promissa sunt ei facere in conspectu bestie. t precipiet habitantib9 am ut faciant ymaginem bestie sicut fecit nabuchodonosor. t adorent eam omnis tribus t lingua ꝛ datum est illi ut det spm̄ ymagini bestie. ut tamquam homo loquatur ymago. Vt faciet ut quicunq; non adorauerit ipsam ymaginem occidatur. t tunc faciet omnes parulos

et magnos. et seruos ac dños. pau
pes ac diuites. ut accipiant caracte
res in manu dextra aut in fronti
bꝰ. quia nemo poterit emere aut
uendere. nisi qui habuerit notaꝫ
aut nomen bestie. hic est sapiẽtia.
qui habet intellectum cõputet nu
merum bestie. numerus hominis
eius est et numerus eius. sescẽti
.dclxvi. Proinde dns nr ihc xpc
admonens eccliam suam ait. Ora
te ne fiat fuga ura hyeme uel sab
bato. cum qpe antixpi uenerit. et ec
clia psecuta ab eo fuerit. sci solitu
dines et deserta sectentur. Et tunc
fient tam omnes pncipes urbe. qm
etiam pusillos. dnos et seruos. diui
tes et pauperes accipere caractenes
in manu dextera aut in frontibꝰ.
quia nemo poterit emere aut uen
dere nisi qui habuerit hunc carac
terem et numerum nomi
nis eius. dclxvi. Proinde dns
ait. Orate ne fiat fuga ura hyeme
uel sabbato. Tempore autem anti
xpisti ecclia fugituua est in solitu
dine iherico et arabie. qui fuerũt
qñ helye firmati. antixpe enim
cum uenerit. legem pscam et ꝺam
nationem adnullabit. Cogendum
est omne genus hominum iudaice
legis obseruationem attendere. e
lecti uero et sancti spuales qui
antixpo non sunt credituri fugi
ent hanc psecutionem. et in soh
tudine morabuntur. sicut in hoc
libro plenissime disputandum e.
Ideo monet saluator. orandum no
bis. ut in fuga psecutionis nre.

* Numerꝰ ẽ bestie.

caractes in manu dextera

non fit hyeme uel sabbato ipsa fu
ga. Si enim hyeme fuerit inquisi
tio nra ut cõprehendam a psecuto
ribus. humana fragilitas corporis
frigus sustinere non poterit. Ubi
cumq; enim ad homines accedere
uoluerit frigoris inuriam decli
nans. continuo occupandus eris.
Tale enim erit decretum antixpi
p unusam tram. ut qui non ha
buerit hunc caracterem in
fronte aut in manu dextera. com
phendantur et ipsi presententur.
Sẽ uero qui tunc solitudines mo
tuum et siluarum occulta sectabun
tur. ad nullum hominem accessu
ri erunt ne occupentur. et ideo dic
endum nob ne fuga nra hyeme
fiat. et uenta asperitate et frigore. ab
hominibꝰ qbus ullus comphensi
et occupari. antixpo presententur.
Sabbatum autem obseruatio legis
erit. quia non erat licitum in lege
uiam ambulare. aut aliquod opꝰ
facere seruile. Siquis autem tempo
re antixpi ambulantem aut ali
quod facientem opus inuenerit in
sabbato. uelud legis puaricatori et
transgressori pceptorum. offeretur
antixpo. diximus enim antixpm
ultorum esse ut iudaica lex a cũc
tis hominibꝰ obseruetur. et uene
retur in tantum. ut usq; ad mor
tem uindicetur. Unde in psalmo
pudens futura pphia dauid. ora
bat dicens. ut destruas inimicũ
et defensorem. Ipse enim antixpc
cum impurissimꝰ sit. castitatem
et sobrietatem predicaturus est.

de antixpo propter pauca mora

ambulare in sabbato

captiuos ꝺucebit

qr neq; portator uini erit. neq; ullo genus mlierum ad eum accessum amoris causa habebit. ꝛ p hoc po plm seducet. ꝛ aduersarius religio nis ꝛ unidicator legis erit. ꝛ ita inimicus eccle ꝛ defensor iudayce legis apparebit. Verum si ad spūalē intellectum referas. orate ne fuga uīa fiat yeme uel sabbato. hyeme quod fides uīa refrigescat ut ad gē thilatem reuertaris. Sicut ꝛ salua tor dicit. quod illis diebꝫ habunda te iniquitate ꝛ refrigescere habet fides multorum. Sabbato autem qō dicit. idest ne frigescente fide in iu dayco consentias. et ex precepto ꝛ antixpi sabbatum colas. hec precep ta antixpi nullus euadere poterit. nisi qui scām unitatem unum de um credidit. ꝛ in unam catholi cam atq; aplicam ecclām inuen tus fuerit. ꝛ pauptate aplica omnē tus ꝛ nichil in hoc mundo pter xpm amauerit. ꝛ plus de tribulatio ne scti huiꝰ. quam etiam amato res mundi ꝛ uita mētis intrinsecē cruciauerit. ꝛ die noctuq; in lege dnī meditatus fuerit. ꝛ in ui ta contemplatiua et solitudine de lectauerit. ceteros uero quos carna les et amatores huius seculi inue nerit. absq; reluctatione sub iugū fue dnōs rapiet. De antixpō qua liter unpatrem tollat romanum ꝛ ip se sumat imperium.

Beatus enim augustinus in libro ciuitatis dei sententiam exponens pauli apli ubi thesalonicenses reprehendit. qr quia putabant quod tempore pau li apostoli esset dies iudicij. Scripse rat enim eis in prima epla dicens de aduentu dni. Nos qui uiuimꝰ qui relidui sumus in aduentu dō mini. non p̄uenientes eos qui an tea dormierunt. Et paulo post. de inde nos qui uiuimus qui relinq̄ mur. simul rapiemur cum illis in nubibus. Quamobrem sedam scribens epl̄am. quam beatus au gustinus ita exponens ait. Ch ul tas euangelicas aplicasq; sententi as de diuino isto iudicio nouissimo. michi esse uideo pretereundas. ne hoc uolumen in nimiam longitu dinem prorogetur. Sꝫ nullomo do est pretereundꝰ aplc paulus. q̄ qui scribens ad thesalonicenses. Ro gamus inquit uos frēs. p aduen tum dni nri ihu xpi ꝛ nre congre gationis in ipsum. ut non cito ꝛ moueamini mente. neq; p̄ spiritu ni. neq; p spm. neq; p ūbum. ne q; p epl̄am tamq̄m p nos. quasi in stet dies dni. Ne quis uos seducat ullomodo. quoniam nisi uenerit refuga p̄mum ꝛ reuelatus fuerit homo peccati filius interitusq;. q̄ aduersatur ꝛ superextollitur supra omne quod dicitur deus ꝛ aut quod colitur. Ita ut in templo dei sedeat. ostendens se tamquam sit deus. Non reminiscis in memoria ꝛ cum adhuc essem apud uos. hec dice bam uobis. ꝛ nunc quid detine at scitis. ut reuelet in tēpore suo. Jam enim misterium iniq̄ tatis operatur. tantum qui modo ꝛ

tenet teneat. donec de medio fiat.
Vt tunc reuelabitur iniquus. q̃m
dn̄s ihc int̄ficiet spiritu oris sui.
et euacuabit illum natione p̄sẽ
tie sue. eum cuius est presentia
scdm operationem sathane: in oĩ
uirtute: signis: prodigijs men
dacij: omni seductione iniquita
tis. his qui pereunt. pro eo quod
dilectionem ueritatis non receperũt:
ut salui fierent. Vt ideo mittet il
los deus operationem erroris ut cre
dant mendacio: iudicentur oĩ̄s
qui non crediderunt ueritati: sz
consenserunt iniquitati. Nulli
dubium est eum de antix̄po ista
dixisse: et de die iudicij. hunc eĩ
applicat diem dñi non esse uentu
rum nisi prius ille uenerit quem
refugam uocat utiq; dño deo. qd
si de omnib⁹ impijs merito dici
potest. quantomagis de isto. Set
in quo templo sit sessurus. incer
tum est utrum in illa ruina tem
pli quod a salomone rege construc
tum est: an uero in ecclia. non
enim templum alicuius ydoli
aut demonis templum dei aplc
diceret. Vnde non nulli non ip
sum principem. sed unumquẽ q̃
dammodo corpus eius. idest ad
eum pertinentem omnium multi
tudinem. simul cum ipso suo p̃n
cipe. Hoc loco intelligi antix̄m
uolunt rectius quem putant. e
tiam latine dicat fiat in greco ẽ
non in templo dei sedeat. tamq̃m
ipse sit templum dei quod ẽ ec
clesia. Sicut dicimus. Sedet in

amico. i. uelud amicus. uel siquid
aliud de isto locutionis genere di
ci solet. Quod autem ait. i nunc
quid detineat scias. idest quid sit
in mora. que causa sit dilationis
eius. ut reueletur in suo tempore
scias. quoniam scire illos dixit:
apte hoc dicere nolunt. Vt ideo nos
qui nescimus quod illi sciebant:
puenire cum labore quid sensit:
aplc cupimus nec ualemus. Pre
sertim: illa que addit: hunc sen
sum faciunt obscuriorem. Nam
quod est. iam enim misterium i
niquitatis operatur. tantum qui
modo tenet teneat donec de medio
fiat. Vt reuelabitur iniquus:
Ego prorsus quid dixerit me fate
or ignorare. Suspitiones tamen
hominum quas uel audire uel le
gere non potui: non tacebo. Qui
dam putant hoc de impio dictum
fuisse romano. et preterea paulum
aplm non ideo aperte scribere uo
luisse: ne calumpniam incurreret
quo romano imperio:
male obtauerit: cum sperarent e
um: et hoc est quod dixit. Jam
enim misterium iniquitatis ope
atur. Neminem uolunt intelligi:
cuius iam facta uelud antixpi
uidebantur. Vnde non nulli ipm
reuiuiscturum: futurum antixpm
suspicantur. Ad hij uero nec ortum
putant. sed subiectum potius. ut
putarentur ortus et unum occul
tum. In ingore ipsius etatis in qua
fuit cum crederetur extinctus. do
nec suo tempore reueletur: et cons

uulatur in regnum. Set mul-
tum michi mira est hec opinā
tum tanta presumptio. Illud
tamen quod ait aplē. Tantum
qui modo tenet teneat. donec
de medio fiat. Non absurde de
ipso romano impio creditur dic
tum sit: tantum quomodo im
perat imperet donec de medio
fiat. idest de medio tollatur. et
tunc reuelabitur iniquus: q̄m
significari antixp̄m nullus am
bigit. Finit pscemio antixp̄i.

Incipit hystoria de decem signis.

Et vidi et ecce agnus
stans in montem sy-
on: et cum eo centum
quadraginta quatuor milia.
habentes nomen eius. et nom̄
patris eius: scriptum in fron
tibus eorum. Et audiui uoc̄
de celo sicut uocem aquarum
multarum: et sicut uocem
magni. Et uocem quam audi
ui sicut citharedorum cithari
zantium in cytharis suis. Et
cantabant sicut canticum no-
uum in conspectu throni: et in
conspectu animalium: et in cōs
pectu seniorum: et nemo pote
rat dicere canticum nisi centū
quadraginta quatuor milia: q̄
empti sunt a terra. hȳ sunt
qui cum mulieribꝰ inquina
ti non sunt. Virgines enim
sunt. hȳ sequuntur agnum
quocumq; ierit. hȳ empti sunt
ab inicio deo et agno: et in ore eo
rum non est inuentum men-

datium. immaculati sunt:

126

BIBLIOTHÈQUE NATIONALE · R.F. · MANUSCRITS

Jncipit explanatio sup̄ascripte hȳs
torie. ----------

Et vidi et ecce agnus stans
sup̄ montem sy on: et cum eo
centum quadraginta .iiij.
milia habentes nomen eius et nom̄e
patris eius scriptum in frontibus
eorum. ----------à petit que sit
imitatio note in fronte: dum de
um et hominem xp̄m dic̄ scr̄iptum
in frontibus eccl̄ie. Et audiui vo
cem de celo: sicut vocem aquarum
multarū. Jdest centum quadragin
ta quatuor milium. à que hoc
loco scī sunt. Et sicut thonitrui
magni. Et vocem quam audiui sic̄
cytharedorum cytharizantium in
cytharis suis. et cantabant sicut can
ticum nouum in conspectu thoni.
et in conspectu -- animalium: et in
conspectu seniorum: et nemo pote
rat dicere canticum. nisi centum
quadraginta quatuor milia. ō
dixit nemo posset audire aut di
cere. set dicere. Multa enim dic
unt semp̄ dicentes. numquam
tamen ad scientiam veritatis p̄
venientes. nisi solum illa centū
quadraginta quatuor milia sic̄
dicat. Et empti sunt a tra. Hȳ sunt
qui cum mulieribus inquinati nō
sunt. Jdest mulieribus illicitis:
nuptis non sunt. Qui enim li
cite mulieribꝰ unguntur: non
inquinantur. Masculos autem
solos. idest fortes contra diabolū.
Jsti non habent cytharas in ma
nu. i. corda laudantium. Cithā
ra enim corda extensa. in ligno e.
per lignum crux intelligitur. Per
cordam vero caro in cruce affixa.
idest in p̄nitentia pene mortua:
ut aplūs ait. Xp̄o confixus sum
cruci. Vivo autem non ego: vi
vit vero in me xp̄c. Masculos di
ximus. set in masculo significa
tur et femina. que illicito usu
mixta non fuerit. et quia om̄es
in masculum gen̄antur. Virgines
enim sunt. Virgines omnes p̄ni
tentes dicat. i. castos et pudicos.
Sicut aplūs omni eccl̄ie scribit. de
pondi sponsare vos: ut virginem
castam. Hȳ sequuntur agnum
quocumq; ierit. ---- Numqd
illi pueri qui putantur aut vir
gines xp̄m tantum sequuntur
in quocumq; duxerit. set omnes
quos ad p̄nitentiam vocauerit.
Set hȳ empti sunt ab omnibus
ab initio de et agno. ab adam ex
quo iusti ex flammis scī redimū
tur. etiam ante quam xp̄c ven
ret redempti sunt: et multa an
te aduentum dñi misericordia libera
ti sunt. Sicut tres pueros legim⁹
de fornace ignis ardentis libera
tos: et nunc sanguine suo mun
dum redemptum. Multa p̄ eius
liberantur exemplum. Veriq;
lapsi p culpam: reintegrantur per
penitentie fructum: de quibꝰ di
cit. Et in ore eorum non est inuen
tum mendacium. immaculati sunt.
Non dixit non fuit in ore eorum
mendacium. set non est inuen
tum sicut aplūs dicat. Et hec qui
dem fuistis aliquando. set lauati

ctis. Vt iniquitas tuā non noce
bit ei. qua die cōmissus fuerit ab
iniquitate sua: et poterit ee uirgo.
et dolus in ore eius non inuenietur.
Qualem enim dns inuenerit eū
uocat: talem pariter et iudicat.
Quem uero in nouissimo die in
uenerit: dampnat aut coronat.
Apostolus deus primum non solum
infantibus. sed omnibus recte ce
dentib9: et recte in carnate et patie
tia inuentib9: et digne penitentib9.
non inueniri linguam mendacē
sicut dicit. Vt timebunt a facie
dñi reliquijs israel: et non facient i
niquitatem. neq; loquentur men
dacium: et non inuenietur in ore
eorum lingua dolosa. Sicut de do
mino scriptum est. Peccatum non
fecit. neq; dolus inuentus est in
ore eius. Peccatum non fecit: qi
sine peccato uixit. dolus in eo nō
est inuentus: quia neq; ecclia do
lum habuit quam induit. quia
si ecclia sine dolo est: xpi uestimē
tum est. Quod si dolum habet
in lingua. ecclia non est: quia i
mendacio est. Ecclia uero sine mē
dacio est: quia in carnate est. et in
lumine manet: et deus in illa ma
net. Sicut aplē xpin dicat, pecca
tum non fecisse. i. nra peccata nō
habuisse. ipsa in eo inuenta non
sunt. Nam sine ista separatione
supfluum est ut credamus xpm
peccatum fecisse. Peccatum non fe
cit. dolus non est in eo inuentus.
Quod est peccatum hoc dolus. hic
est agnus mansuetus et sine dolo.

stans sup montem syon. Stare su
per montem idest ecclia dicitur. mons ista
quia surgere nos et exurgere ad pe
nitentiam cogitat. Stare enī pug
nantis est. Vt bene stare dicatur. q
cum bestia pugna certare phibetur.
Pro peregrinatione autem presentis
sci ecclesia syon dicitur. eo quod
ab huius pegrinationis longitu
dine posita. promissionem rerum
celestium speculetur. Vt propterea sy
on speculationis nomen acceperit.
quia corporaliter arena deserens.
spū et mente in contemplatione p
seuerans: semp ad supiora tendit.
Hic uero syon dicitur. et in futuro
electis ierlm nuncupatur. Quā
uis et in hoc seculo ecclia ierlm di
catur. Sed ista ierlm seruit cum
filijs suis. et illa autem que sursū
est libera est: que est mater omī
um nrōrum. de ista dicitur. Jeru
salem que occidis pphas et lapidas
eos qui ad te missi sunt. De illa ie
rlm dictum ē. Quare sterilis que
non paris. quia multa filij deserte:
magis quam eius que habet uirū.
Jerlm uero latine uisio pacis int
pretatur. Virgo ecclia hic pacem ha
bere non potest: quia in certami
ne pssecutionis est. In ista ihrlm cū
bestia commoratur et pseudo pphā.
hic habet pacem. quia pro futura
non laborat. Ista ierlm est sub pe
dibus mlieris que lapidat pphas:
et occidit eos qui ad illam mittun
tur. In ista ierlm p membra cruci
figitur. et agnus cotidie immolat.
Quia pacem in hoc mundo habere

non poterit: qui audire patitur.
Vro futura uero pace ierlm hic
ecclia que est mons syon cum
agno speculatur: ut quandoq;
consumato labore mille cum
ceteris tucdrub9 copuletur. Ibi
enim absorta idest deuorata oī
aduersitate: pacem que est xp̄c:
psentia obtenebrit obtutu. Hic fi
nit finem: et recapitulat a tem
pore plecutionum in affrica ge
tarum. Explicit liber sextus..
Incipit liber septimus. et hystoria eiusdem.

Audi alium angelm uolan
tem in medio celo. ha
bentem euangelm ēternum. ut euangelizaret habitan
tib9 in terra: et in omni gente. et
tribu: et lingua: et pplo dicens.:
timete dm̄ et date ei claritatē
qm̄ uenit dies iudicij eius. et
adorate eum qui fecit celum et
terram. mare et fontes aquarum.
Et angelus secundus secutus ē
dicens. Cecidit ceicidit babilon
magna. quia de uino fornicatiō
nis eius biberunt omnes gentes.
Et angelus tertius secutus est
eos: dicens in uoce magna. Si
quis adorat bestiam et simulacrū
eius. et accepit notam in fron
te sua. aut in dextera sua: et ip
se bibet ex uino ire dei mixti
meri in poculo eius: et cruciabi
tur igne et sulphure in conspec
tu angelorum sctōrum et in conspectu agni et fumꝰ de tormen
tis eorum in scla sclorum ascē
det: et non habebunt requiem
die ac nocte. qui adorant bestiam et ymaginem eius: et siqs
accipit notam nominis eius.
Hic sustinentia sctōrum est. qui
seruant mandata dei et fidem ihu.
Et audiui uocem de celo dicentem. Scribe. Beati mortui q̄ in domino moriuntur.

128

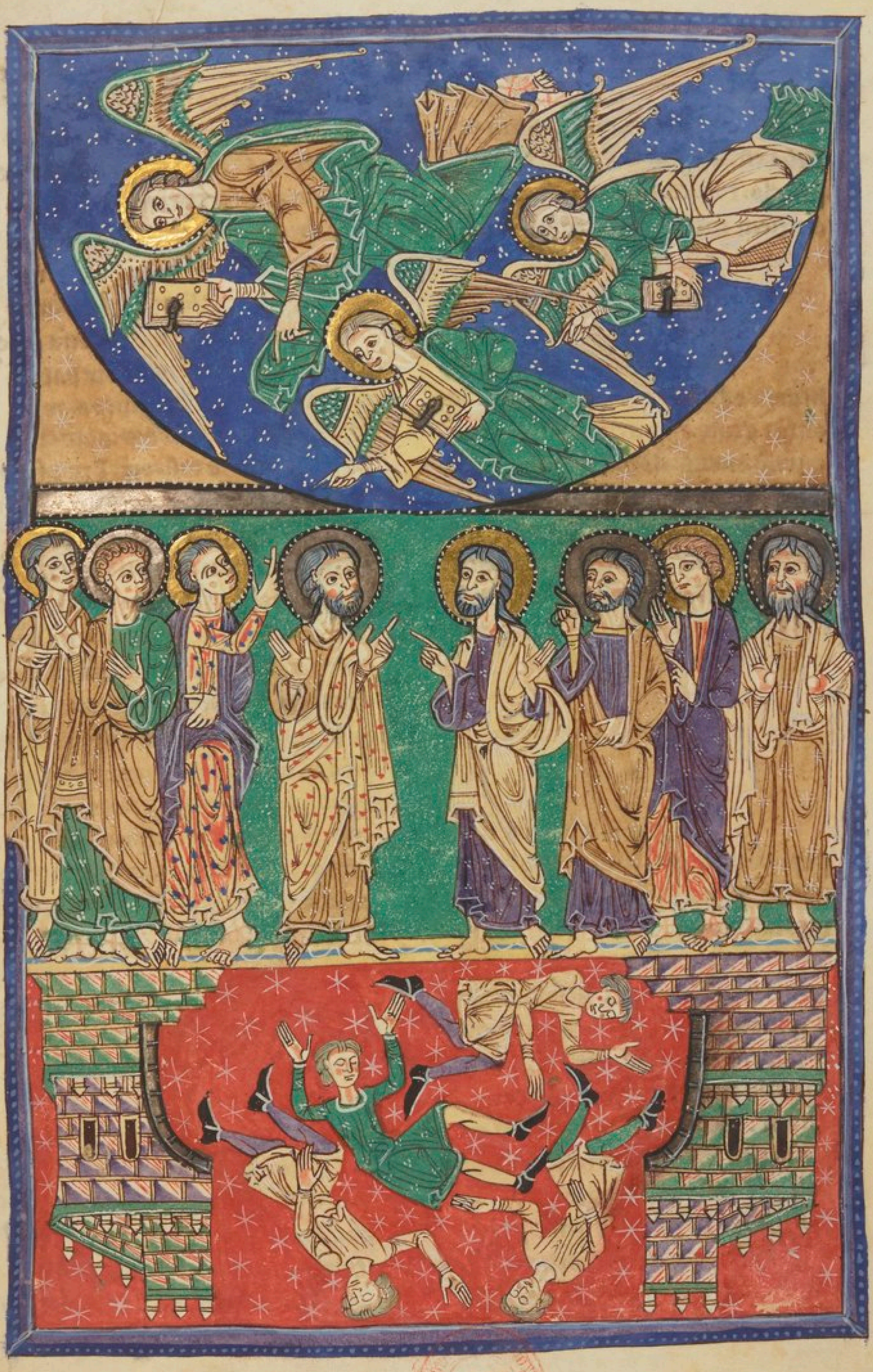

BIBLIOTHÈQUE NATIONALE
R.F.
MANUSCRITS

Explanatio supplēte hystorie.

Et uidi inquid aliud angl̄m uolantē in medio cēli. Angelꝰ nuncius dicitur. Celum ecclesia est. Angl̄m uolantem in medio cēli. i. predicationem ecclie. p omnem mundum discurrentem. habentē euangl̄m eternum. ut euangēlizaret habitantib9 in terram. et in oī gente. et tribu. et lingua. et populo dicens. Timete dominum Non dixit hīrem euangl̄m et p̄dicantem in omni gente dicentem. sed ut predicaret dicens. Adhuc enim uno in loco affrica fit. ut notum fit quid in omni gente fiat ecclie. que in parte predicat in affrica. ea ratione in omni gente sic predicet. cui e medio istius scli babilonis exierit. predicauit et dixit. Timete dominū et date ei claritatem. qm̄ uenit dies iudicij ei⁹. et adorate eum q̄ fec̄ celum et terram. mare et fontes aq̄rum. Et angelus secundus secutus est dicens. Angelus secundus futura predicatio est. cum apuerit prophetia os suum in futura pace ad predicandum. Cecidit cecidit babylon illa magna Babilonem. ciuitatem diaboli dicit. Ciuitas diaboli ppl̄e eius est. et omnis corrupte la opera nequitie. quam in plecatione sui et humani generis exquirit. Nam sicut ciuitas dei ecclesia est. ita e contrario ciuitas diaboli ista ierl̄m est quam supradiximus. et babilon eo quod in hoc mundo in pace confusionis uersatur. Sicut dns dicit. Pace pono in ierl̄m lapidem conualcabilem in omnib9 gentib9. Et cum p ysaiam de ruina babilonis loqueretur. ita dicit. Hec est egritudo quam egritauit dns. sup totum orbem terre. Et cum zacharias uetus mundi iniusticiam uideret. dictum est illi. quod in babilonem haberet sedem. id est in ppl̄o diaboli. Ciuus interitum instare uidens nra eccle sia. clamat. Cecidit cecidit babilō illa magna. duobus modis repetit. quia duob9 modis cadit cum a xpisto et ecclia discedit. Ito pfecto dicit. quod adhuc futurum est. Sicut antequam xp̄m crucifigerent dictum est. Diuiserunt sibi uestimenta mea. quasi iam factum dicebat. quod adhuc futurum in xp̄o erat. et quod nunc cōpletum uidemus. Ita est intelligendum nunc de babilonia quod est mundus iste. iam in conspectu dei dampnata ē. quod pspicuo in futuro dampnata erit. Sed in initio ruine babilonis pspicue uidemus pacem futuram delecto salmante. et delectionem p orbem celebratam. Et a de uino fornicationis eius bibunt omnes gentes. Cum hec ciuitas que putatur ipsa biberit ex uino fornicationis oīum gentium. sic enim condita ē. iam corrupte fuerant omnes gentes fornicatione et omni immunditia. Et usq; modo sunt multe gētes que non sunt ipsius babilonie potestatis. Hec unam rem duob9 modis diuidit. obscurande rei cā. Unde manifestum ē que omnes

gentes sint ipsa ciuitas que bibit
ex uino fornicationis. idest omñ tẽ
pore immunditie ⁊ iniq̃tatis. Et
angl̃e tertius secutus est dicens in uo
ce magna. Si quis adorauerit bestia
am ⁊ simulacrum. ——hec ẽ no
uissime psecutionis predicatio. i.
tempore antixpi breuitate tẽporis
secuta. Bestiam ⁊ sỹmulacrum ei⁹
adorat. idest diabolum ei⁹. et capt̃
uelud occisum. i. sacerdotes sub x̃i
nomine diabolo deseruientes. Et
acceperunt notam in fronte sua aut
in dextera sua. ⁊ ipse bibet ex uino
ire dei. mixti meri in poculo ire
eius. ——dum dicit ⁊ ipse bibet:
ostendit esse alium qui biberit.
Et quia duos pplos diximꝰ. dia
boli unum foras ecclam. qui sẽ
infideles ⁊ gentiles. alium intra
ecclam qui solo nomine sunt x̃a
ni. in opere uero non dissentiũt
a gentilibꝰ. pro hoc dicit. ⁊ ipse bi
bet ex uino ire dei. dixerat enim
ex uino fornicationis bibisse om
nes gentes. Et ne separaret eam
qui licet gentibus inuisibiliter non
miscentur: eandem tamen besti
am sub xpi nomine adorant. ——
Et cruciabitur igne ⁊ sulphure in as
pectu angl̃orum sc̃oꝝ ⁊ in conspectu
agni. et fumus de tormentis eorum
in secla seculorum ascendet. Et non ha
bent requiem die ac nocte qui ——
adorant bestiam ⁊ sỹmulacrum
eius. ⁊ siquis accepit notam nomi
nis eius. Hic ostendit omnes oĩ
no dixisse tam uiuos quam mor
tuos. Cum autem dicit. qui ado
rat bestiam cruciabitur igne ⁊ sul
phure: uiuos dicit. Cum uero di
cit fumum de tormentis eo
rum: ⁊ non habere requiem die
ac nocte: mortuos insinuat. ——
Hic patientia sc̃oꝝ est: qui seruãt
mandata dei ⁊ fidem ihu. —P atien
tiam dixit sc̃orum. idest notam
sỹmulacri bestie. set notam ipsi⁹
uentatis agni. Et neq; adorent sỹ
mulacrum. set uerum xpm. Erit
enim tunc tẽpore antixpi pssura
magna qualis numq̃m fuit ab i
nitio mundi. In qua pressura pati
entia ⁊ fides opus est: seruantibꝰ
pcepta dei ⁊ fidem xpi. Et audiui
uocem de celo dicentem Scribe: bẽ
morti qui in xpo moriuntur. —
In hoc loco omnes sc̃os dicit: tam
uiuentes quam etiam sepultos.
Cum enim dicit beati mortui:
sepultos dicit. Cum uero dicit q̃
in xpo moriuntur: uiuentes osten
dit. qui in aere ⁊ altitudine usantur.
Omne tempus includit dicens. Q̃
mortui sunt ⁊ moriuntur plene
in xpo. a modo etiam dicit spiritꝰ
ut requiescãt a laboribus suis. ⁊
Opera enim eorum sancta sequun
tur eum eis. a modo ex quo dormie
runt uel resurrexerunt. Q̃uia de
fine ipsius persecutionis antixpi
loquutus est: hic facit finem. et
recapitulat a tempore p a c is
f s ⁊ s r é.
ex ph etr.
Incipit hystoria de nube alba et
de filio hominis in libro septimo.

Et vidi et ecce nubem
albam et super nu
bem similem filio
hominis. habentem in
capite suo coronam auream.
et in manu sua habebat falcē
acutam. Et angelus exiit de tem
plo clamans voce magna sedē
ti sup nubem. Mitte falcem tu
am et mete. quoniam venit
hora metendi. quoniam matu
ra facta est messis tue. Et mi
sit sedens sup nubem falcem
suam in terram: et messa est tra.
Et alius angelus exiuit de tem
plo quod est in celo. et ipse habēs
falcem acutam. Et alius angelus
exiuit de ara: habens potesta
tem sup ignem. Et clamauit
voce magna habenti falcem a
cutam dicens. Mitte falcem tu
am acutam: et vindemia bo
tros vineē terre. quoniam ma
ture sunt uue eius. Et misit
angelus falcem suam in terram:
et vindemiauit vineam terre.
et misit in torcular ire dei ilhū
magnum. et cal
catum est torcu
lar extra ci
uitatem. Et
exiit sanguis
de torcula
ri usq; ad
frenos e
quum: p
stadia mil
le sexcen
ta.

Habens potestatem sup ignem.——

Quem ignem diuĩs modis sig
nificat. Iste est iste ignis: quem
supradixim⁹ ex ore testium exil
se. I dest ũbum p̃dicationis. Ipse
est enim falx: ipse gladius. Ip
se gladius sermo: qui exiit ex ore
ecclie. Et clamauit uoce magna ha
bens falcem acutam dicens. Mit
te falcem tuam acutam & uindemia botros
ũnee tre. qñ maturate sũt uue eius.—
Et misit angelus falcem suam ĩ
terram: & uindemiauit uineam
tre. Et frequenter dixim⁹ angli
num esse. i. ecclie p̃dicationẽ.
Cui dedit xp̃c potestatem plenta
re & fluuia ordinare & p̃uidere. In
messe & uindemia ꝑplin dicim⁹.
qui modo non uidetur p̃ penitẽ
tiam. Illic uero sine dubio uide
tur in gehẽpna. Qui habet fal
cem messoriam: ipse habet & uin
demiatoriam. Unum est enim:
et uno tpõe fiet. i. tpõe aduxpi. q̃
do gẽus p̃sentia erit. & inchoatam
p̃sentiam nõ relaxabit: quo usq; fi
matur in morte. In messe & uin
demia: initium & finẽ ostendit u
nius p̃sentie. Si autem sic est puta
dum qñ aptẽ & specialit̃ xp̃c uisus
ẽ in nube alba ut supdixim⁹. mes
sor gr̃ qui ẽ: aut p⁹ eum. q̃ est uin
demiator. Nullus alius nisi ipse x⁹?
Et nõ specialit̃. sed in suo corpore
quod est ecclia. cui dedit hãc potes
tatẽ ligandi & soluendi. ut faciat
p xp̃m qñ uoluit. Qñ & daniel ui
dit in hac uita a nube xp̃i crudeli
tatem deferri: & accipe regiam po
testatem & omnem gentem terre.
sclim quamq; nationẽ. Et misit in
falcem suam in terram. & uindemiauit uineam terre. ——

Et misit angelus tertius falcem suam in terram. & uindemiauit uineam terre. Et frequenter dixim⁹ angli
num esse. i. ecclie p̃dicationẽ.
Cui dedit xp̃c potestatem plenta
re & fluuia ordinare & p̃uidere. In
messe & uindemia ꝑplin dicim⁹.
qui modo non uidetur p̃ penitẽ
tiam. Illic uero sine dubio uide
tur in gehẽpna. Qui habet fal
cem messoriam: ipse habet & uin
demiatoriam. Unum est enim:
et uno tpõe fiet. i. tpõe aduxpi. q̃
do gẽus p̃sentia erit. & inchoatam
p̃sentiam nõ relaxabit: quo usq; fi
matur in morte. In messe & uin
demia: initium & finẽ ostendit u
nius p̃sentie. Si autem sic est puta
dum qñ aptẽ & specialit̃ xp̃c uisus
ẽ in nube alba ut supdixim⁹. mes
sor gr̃ qui ẽ: aut p⁹ eum. q̃ est uin
demiator. Nullus alius nisi ipse x⁹?
Et nõ specialit̃. sed in suo corpore
quod est ecclia. cui dedit hãc potes
tatẽ ligandi & soluendi. ut faciat
p xp̃m qñ uoluit. Qñ & daniel ui
dit in hac uita a nube xp̃i crudeli
tatem deferri: & accipe regiam po
testatem & omnem gentem terre.
sclim quamq; nationẽ. Et misit in
falcem suam in terram. & uindemiauit uineam terre. ——

Et misit angelus falcem suam ĩ
terram: & uindemiauit uineam
tre. Et frequenter dixim⁹ angli
num esse. i. ecclie p̃dicationẽ.
Cui dedit xp̃c potestatem plenta
re & fluuia ordinare & p̃uidere. In
messe & uindemia ꝑplin dicim⁹.
qui modo non uidetur p̃ penitẽ
tiam. Illic uero sine dubio uide
tur in gehẽpna. Qui habet fal
cem messoriam: ipse habet & uin
demiatoriam. Unum est enim:
et uno tpõe fiet. i. tpõe aduxpi. q̃
do gẽus p̃sentia erit. & inchoatam
p̃sentiam nõ relaxabit: quo usq; fi
matur in morte. In messe & uin
demia: initium & finẽ ostendit u
nius p̃sentie. Si autem sic est puta
dum qñ aptẽ & specialit̃ xp̃c uisus
ẽ in nube alba ut supdixim⁹. mes
sor gr̃ qui ẽ: aut p⁹ eum. q̃ est uin
demiator. Nullus alius nisi ipse x⁹?
Et nõ specialit̃. sed in suo corpore
quod est ecclia. cui dedit hãc potes
tatẽ ligandi & soluendi. ut faciat
p xp̃m qñ uoluit. Qñ & daniel ui
dit in hac uita a nube xp̃i crudeli
tatem deferri: & accipe regiam po

demia. Jnuraꝫ. calcaꝫ. qm̃ plenũ
est wiculaꝝ. supfunduꝫ lacꝰ. qm̃
repleta sunt omĩa mala eoꝝ. Do
mi sonuerunt in ualle iudicij. qm̃
ppe ẽ dies dñi. Sol ⁊ luna obtene
brescent. ⁊ astra ocident fulgorẽ
suum. deus autem ex sion clam̃
bit. ⁊ de ihrlm dabit uocem suam.
Et mouebunt celum ⁊ ra. dꝰ autẽ
parcet ppło suo. ⁊ robur filiabit dñs fi
lios isrl. ⁊ cognoscetis qm̃ ego sum
dñs deus ur. habitans in sion i mõ
te scõ meo. Hyerl autem ⁊ hodie spũ
alia gerunt: que adh̃ pspicue i
diem iudicij facta creduntur. Et q̃
in wiculaꝝ ire furoꝝ dñi mihi cre
duntur: iam hic in ope pparant.
Omnes qui scło seruire optant.
⁊ carnis fue curam facere delectan
tur. Vxores ducunt. ⁊ alias ducere
desiderant. Et non dm diligunt qm̃
diligere debuerant: set p uxore lu
cra desiderant. Quid aliud nisi bella
res ⁊ pugnarum extimant? Qui
hec faciunt: aratra ⁊ falces odiuñ.
⁊ gladios ad bellandum oponũt.
Et qui hec in hoc mundo odiunt
lant. quid faciunt mihi bella deni
uant. ⁊ arm̃a ⁊ ecclĩam sibi ad pug
nam exhiant? Sed nouo hec preui
dentes: nuptias in ornamentis
cum bñdictione pdicant. Vidius
⁊ ornamentis mũdiciam castitatis
exhiantur. Et ut admonent ut
in melius exsecrando pficiãt. Virgi
nibꝰ suadendo: ne nupcijs iungan
tur elaborant. Quid isti aliud denũ
ciant. nisi pacem cum gladio odiũ.
⁊ aratra uel falces faciunt. Cum gla
dius frangit. ⁊ uomer. ⁊ falx fit:
non pugna set pax esse sentitur.
Et cum uomer ⁊ falx frangit̃ et
gladius fit: non pax s; pugna fu
tura speratur. Et nõ cum eo adue
niet. qui cum uigilia mihi ꝰuen
turus ẽ. Set cum deum mihi ꝰ
mermis esse credatur. Et a scis in
futuro. set duplicat calcari in wi
culare me furoris non dubitatur.
Sicut scptum est de his p babilo
niam in hoc libro. Reddite illi
secundum ⁊ illa uob̃ reddidit. ⁊ duplica
te duppla cum nos hic disponunt
p mortem occidere simplam. con
culcantur at̃ a nob̃ cum ipsi nos
inculcant. Set nobis sanguinem
fundentib9: ipsi moriuntur. Sic
enim scptum ẽ: illum pati qui fa
cit. Donam unquid iterũ in omĩ
bꝰ gemmꝰ lapidem conculcabilẽ.
Omnis qui inconculcatũ eã: illu
dens illudetur. Et exijt sanguis de
wiculari: usq; ad frenos equorum.
Et quid hoc loco equi. nisi ꝓncipes
⁊ rectores mundi sunt: qi p eos di
abolus opm suorum nequitia ue
locius curſu extendo discurrit. Be
ne ergo dr. exijt sanguis de wicu
lari: usq; ad frenos equorum. i.
exiet dampnatiõis ultio usq; ad
rectores ppłorum. Usq; enim ad di
abolum ⁊ eius angłos. i. hoies ma
los. Jn nouissimo uero examine
in diem iudicij exiet ultio sangꝰ
nis effusi sicut ante pdictum est
in sanguine pcõ ⁊ sanguis repleꝫ
tur. Quadrantas ẽ enim. con
quadrata. sic in quadrato faciebꝰ

quadrifformibꝫ rotis. Quar eñ
quadrngenta ꝫ fiunt mille ducẽ.

Et vidi
Alud signum in celo mgñ
ñ ⁊ mirabile angłos sep
tem. Septẽ angli septem eccłie sut
que ẽ una. habens plagas septẽ
nouissimas. qñ in ipsa finita est
ura dñi. Et vidi sicut mare uitreũ
pmixtum igne ⁊ victores bestie
⁊ simulacri eiꝰ ⁊ numi nominis
eius. stantes sup mare uitreum. ⁊
hñtes cytharas dei. ⁊ cantãtes cantu
cum moysi serui dñi. ⁊ canticũ agni
dicẽtes. Magñ ⁊ mirabłia opa tua dñe
ds omꝑe ds iuste ⁊ ue sñe tue rex
gñtiũ. qs nõ timeat ⁊ clarificet nñ
mẽ tuũ q̃ solꝰ es sc̃s. qñ oñs gñs uenięt
⁊ adorabũt in ꝺspectu tuo. qñ iustitię
ciẽs tue manifeste sunt.

BIBLIOTHÈQUE NATIONALE MANUSCRITS R.F.

Incipit explanatō sup̄ sēpte hystorie.

Et vidi aliud signum in celo magnum ⁊ mirabile angelos septem.— Septē angli septem eccie sunt: quod est una eccia. Semp enim eccia in pñia ē: ⁊ plagas pplō cōtumaci p̄dicare nō cessat. Habemus septem plagas nouissimas: q̄ñ in ipis finita ē ira dei.—— Nouissimas plagas dix̄. quia semp ira dei patit pplm cōtumacē. Septem plagas quas dic̄: pfectum numerum ostendit. S. ēp ira enim sacra: aliq̄ñ septem p̄ pfecto numero ponere consueuit. Sicut idem deus in leuitico frequent̄ repetit dicens. Percutiam uos septē plagis. que nouissime future sunt: cum eccleia de medio eius exierit. Septem autē: spāliter ꝓponit de septem anglis. Vt qua septem anglos septem eccleie dixim9. quas unā esse credim9. has septem plagas spirituales esse cognoscim9. p q̄s septem uitia ipugnare genus humanū non dubitamus. Vt ut frequent̄ faciat aliud subiciat: ⁊ plagas quas dixerat repetat. His tamen plagis explicatis: ad ꝓpositum redit. Et uidi sicut mare uitreū. Idest fontem baptismi p lucidum. Ignis enim aliq̄ñ spē sēs intelligitur. aliq̄ñ tēptatio ⁊ tribulationis. Spē sēs intelligitur sicut dicit. Ignem ueni mittere in terra. Ignis tēptatio dicitur ut aplē dicit. Vas figuli probat fornax ⁊ homines iustos tēptatio tribulationis. Vt psalmista ait. Exarserunt in me sicut ignis in spinis. Aqua p flam mas detrahentiū non mistoriū uita cōburitur. sed si que eas inesse ponit pctōrum spine cremantur. Bene ergo dicitur mare uitreum p mixtum igne. i. baptismus xp̄i passione. Q̄a non solum in aqua: sed ⁊ in morte ipius baptizari p̄cipimur. p cuius mortem ⁊ sanguinē diabolum superare possim9. Sicut dicit de hoc p mixto igne.——

Et victōres bestie ⁊ simulacri eius ⁊ numeri nominis eius: stantes sup̄ mare uitreum. Mare uitreum dicit ⁊ repetit. Vitreum enim pluuiadum est: sed cito frangit. Ita ⁊ homo cum in xp̄o baptizatur: ab oī sorde pcti lauatur. i. tamq̄m uitreū pluuiadum ita a scis anglis conspicitur. Sed cum p pcm uita plongat̄. dicto. facto. uel cogitatu semp fedatur. Vt tunc nō xp̄i cuius baptisma suscepit: sed bestie membrū ee dignoscatur. Vt notam nois ei9 habere non dubitatur. Cum uero gratuita miseratione affl̄atus fuerit spē sci gr̄e ⁊ reuisus ad pñiam cepit deplorare p̄terita. tunc credit̄ effugasse ⁊ copulatus ē in xp̄i corporis membra ⁊ tunc demum requiere qđ p̄mium p̄cipit sc̄tus baptisma ⁊ non in pcō iacens dicitur. sed stans sup̄ mare uitreum sicut dicit. Habentes cytharas dei. In cythara corda ē extenta ⁊ in ligno extensa. In ligno crucem. In corda: carnem extensam in pñiam. Illa enim corda dulcem sonum ecutit. que in ligno crucis extenta omnes in carnate cōtingit. Et cantātes ca

132

uctā moysi serui dī ⁊ canticum agn.
Post ūsitatum rubu maris cantat cā
ticum ppīe deo ⁊ egiptijs ⁊ phone sub
mso. Non alter ⁊ fideles postq̄m de
lauacro exeunt. exuti pcīs hymp
num in uoce gratulationis erum
punt dicentes. Cantemus dño gllo
se enim honorificatus ē ⁊ equum ⁊
ascensorem pcitit in mare. Q d' ūi
melius ⁊ dignius ille dicit. qui ha
buerit ymphanum in manu sua
sicut ꝙria. i. carnem suam a
xerit cum uicijs ⁊ concupiscētijs. ⁊
mortificauit membra sua que sūt
sup tram. Jam de hinc dī. post ma
ris ūsitatum ppīe p desertum bapti
zati scdm ⁊ omnes p mundū nō
seruientes, pmissā patria. sed nō qđ
uident spando. per pacientiam ex
pectando ⁊ tamq̄m in deserto sunt ⁊
et illic laboriose tēptationis ne re
tinatur corde in egypto. nec ibi tan
dē xpē deserit. Nam ibi illa cupi
na non recedit. Vnde ⁊ iugit' cla
mant dicentes. Magna ⁊ mirabilia
opa tua deus omīp. iuste ⁊ ūe fī tue
tue rex gentiū. quis non timeat ⁊ cla
rificet nomen tuum. qui solus es sc̄s.
quoniam omnes gentes uenient
⁊ adorabunt in conspectu tuo. q̄m iu
stificationes tue manifeste sunt.
Hec enim sunt in utroq; testamto ⁊
quod cantant supradicta. qui sup
uiuentem ⁊ ignem istum sunt posi
ti. Repetit quod ꝓposuerat dicēs.
Ex — phi — etr.

Incipit hystoria templi apa ⁊ de eiusdē
phyalis angelorum.

Post hec uidi ⁊ apta est
templum tabernaculi tes
timonij in celo. Et exie
runt septem angeli qui
habent septem plagas de tem
plo. induti linum mundum.
splendidum ⁊ circūcti sup pectto
ra sua zonas aureas plenas i
ra dei uiuentis in scla sclorum. Et
impletum est tem
plum dei fumo cla
ritatis dei ⁊ ūr
tute eius. Et ne
mo poterat in
trare in tem
plum ⁊ quo
usq; finian
tur septem
plage sep
tem an
gelo
ru
m.

Explicit ——— hystoria.

133

Jncipit explanō sup̄lēpte hÿstorie.

Post hꝫ uidi et apertum ē templm tabnaculi testimonÿ in celo.

Jam supra manifestatū ē: qui sint templm tabnaculi testimonÿ. Et exierunt septem angli qui habent septem plagas de templo. Jlli enim de quib9 dicit exierunt: non habent discessiones. describit ḡ et apertum: qui sunt templum celeste. Textus iste tussio est et p̄dicatio euangelÿ: et manifestatō una ecclia qui sunt bom et qui sunt mali. Templum apertum ē templm: et exierunt angeli habentes plagas de templo. Templum apertum: et tabernaculm: et cœlum. hoc totum una ecclia et una tussio ē. Et septem angeli: ipsum ē quod templum. Templum exÿt de templo: qm̄ manifestatum quod sit uerum templm. Textus iste septem angelorum non plene est: sed solo nomine intelligendus est. Textus autem pro locis intelligim9. Supra enim diximus anglm exisse de templo. et clamasse sedenti sup nubem: mitte falcem et uindemia. Hic dicit exierunt septem angeli de templo. hoc totum unum ē. et predicatio ecclie ē. et impium dim et tussio illi9 iste extus est: sicut euanglista dicit. Exÿt edictum a cesare augusto: censeri omēm uideam. Aliqn̄ enim extus natiuitas est: sicut sēptum est. Exiet uirga de radice iesse. Et rūm. Ex te exiet dux qui regat pplm meum isrl. Et aliquando extus plpicuus ē: ut illud. Exÿt loth de sodomis. Q d̄ nunc declarat in extu angloꝝ. Jndutum linum mundū splendidū: et cinctū sup pectora sua zonas aureas. Manifestius ostendit in septem angelis septē ecclias ee. Sic namq; in uno libro in xpō declēplim9. hm̄oi zonam auream sup ubera. ut credas hoc unum ee. Zona aurea ē chorus sc̄oꝝ ut aurum igne p̄batum. in quo ē conflatu conscientia et purus spūalis sensus. Hec zona tradita ē ecclÿs. eo qd̄ hinc inde testamenta utraq; cōplectatur. Et unus ex quatuor animalibus dedit septem angelis septem phialas aureas plenas ire dei uiuē tis in secula seculorum. Jste sunt phiale quas supradiximus cum odoribus portare seniores. Septem phiale: et septem angeli: et septem tube: et quatuor aīalia. Hoc totum unum ē: et una ecclia est. Et euanglm autem uoluntas ē dei. Et a cōpleta uoluntate: dat ecclie hanc potestatem.

Et impletum est templum dei fumo claritatis dei et uirtute eius. Quq; illud templm quod sup̄diximus exisse de templo. Fumus enim cla-

ritatis dei ꝓ̃ciones sunt sc̃orum.
ex quo odor suauitatis dei ascendet.
t ũitatem op̃a in ecclia clarescet.—
Et nemo poterit introire in templ̃m.
quousq; finiantur septem plage sep
tem angl̃orum. Nemo quis est alius
nisi ỳpocrite t pseudo sac̃dotes. t scis
matici. Nemo ex his poterit intr̃
re templ̃m. i. eccliam dn̄i. q̃ erit
ꝑsura magna qe am xp̃i. qual'
nō fuit ex quo gentes ee ceperunt.
Et a nō libaretur omis caro. nisi dns
ꝓ electos suos breuiasset dies illos

Hic facit finem. t recapitulat ealdē
plagas plenius dicturus. ——
Explicit liber septimus. Incipit liber
octauus ex hystoria. ——

Et audiui uocē magnam
dicentem sept̃ anglis. Ite
effundite phialas dei in
terra. Et abiit primus angl̃s t effu
dit phialam suam in aera. et facta
est ulcus malum t seuum sup̃ ho
mines habentes nomen bestie. et
adorantes simulacrum eius. ——
Explicit —— hystoria.

Incipit explanatio sup̃scripte hystorie.

Et audiui uocem magnā de te
plo dicentē septem anglis. Ite
effundite phialas dei in terra.
Data potestas est ecclie. ut ira ꝑsecu
dat ãam de qua exiit. Iam supradi
ximus septem ecclias esse. quod ē
una. Septem phialas predicatio ē
euangelij. q̃m dns p̃ suos p̃dicato
res. siue in gl̃iam siue in supplicia
mundo denuntiat. Ite sunt phia

le quas angeli ferunt. quas supra
diximus plenas odoramentorum. Ite
phiale. ipsa ē illa tota int̃ totam. i.
euangl̃m intra legem. quam in q̃
tuor euangl̃ia supra in tercio libro
exposuimus. Q̃ ne habet in se ira
tam. i. ut quiescant a ꝑsecutione.
habet horribilem aspectum qui est
ꝑ gehenne. qui sine fine reprobos
cruciat. habet altitudinem. id est
gl̃iam remissionis eius. Et ergo

ꝯ uota in ꝓceptis. alia in ꝓmissioꝝ
bus: oribus in minis. Est ergo hꝫ
uota tenebrosa aqua in nubib⁹ ae-
ris: qua obscura est scientia in ꝓ-
phis. Et hanc uotam nubes ũ̃ seruꝫ.
ꝯ pluuiam ũ̃tilem nr̃am̃ fundũ̃.
.i. ꝓdicatores sc̃i in eccl̃ia effundũ̃.
Ubi gliam ꝯ uam dei denuntiant.
ꝯ hec spãlis plaga ẽ quam porro:
docti uiderant: ꝯ non apte hꝫ spãlit̃
hec plaga ecclãm deuastat. non ꝓ-
piene ut fames corporalis sit: sed
spũalis fames est: cum hec sc̃ptura
ab omnibus legi ꝯ audiri potest. hꝫ
porro a doctis intelligi potest. Clau
sa sunt ũba: et in allegoriana nr̃ꝫ ob⁹
curitate tenebrosa. sicut in hoc li
bro sc̃ptum ẽ. Signa que locuta sũt
septem tonitrua: ꝯ ne ea scripseris. Et
damich dictum ẽ. Claude sermonẽ
ꝯ signa libruꝫ. Cum hoc ita ẽ: a
multis legitur ꝯ auditur. hꝫ porro
a doctis: ꝯ paucis spũ sc̃o reuelante
intelligitur. Et non carnalib⁹ sed
spũalib⁹ contẽplatiuis reuelatur.
Jn malignola enim anima non in
greditur sapientia. Tanta obscuri
tas est misticoꝝ: ut mihi regnẽ
celi uere relinquas non intelligis. ꝫ
Et uera enim occidit sensus uiuifi
cat. Ut beatus ieronimus ait. Alij
literas aucupantur: tu quere sentẽ
tias. Sententie a sentiendo in bono
semp nomen acceptũ. Heretici uo
ꝯ ypocrite: ꝯ scismatici: ꝯ superbiaoli:
ꝯ carnales sacdotes. non sententias
querunt: sed magis literam sequ
untur. de ipsis dictum ẽ. Sequen
tes occidentem literam: ꝯ non spm
uiuificantem. hic dns ꝓ iob ait ad
heliu. Ecce est iste uoluens sentẽ
tias. Carnales enim superbi. ut sapi
entes esse uideantur. sine ratione
semp sententias uoluunt: dum
captando laudem ab hoĩb⁹ hec que
runt. Et cum hunc librum non in
telligunt: arrogantes contra ecclãm
surgunt. Et diuersi diuisa intelligẽ
do: in heresem prolabuntur. ꝯ diuisa
sentientes ignaras mentes in confu
sionem trahunt. Et cum sint carna
les: ꝓpm carnalem induunt. Et hec
sibi uendicando: ecclãm ꝑmunt. Be
ne ergo dictum ẽ damich. Claude ser
monem ꝯ signa libruꝫ: usq; ad tẽ
pus statutum. Et transibunt plur
mi: ꝯ multiplex erit scientia. Et da
mich mirãphem reuelaũit ũitatẽ.
Ut autem ipse occl̃ia signansq; lo
cutus est. Et precepit ut uoluat ser
mones ꝯ signet librum. ut legant
plurimi ꝯ querant hystorie ũitatẽ.
et ꝓter obscuritatis magnitudinẽ
diuisa suspicentur. Et d'enim ait
ꝑfibunt plurimi. i. ꝑcurrent
plurimi legendo libros. Solem⁹ ei
dicere. ꝑcurri librum ꝯ uum legi.
ꝯ transiui hystoriam. Tamẽ cec⁹
fi dicerer. nec ambulaui: sed nec ce
lum nec ũram uidi. Quid enim ꝓ
dest multa scire: ꝯ nulla intelligẽ:
Sapientia salomonis cotidie in ec
clia legitur. sed sup malam mulierẽ
in inferno mittitur. Ignatius est
liber iste: ꝯ uoluminis sermonibus
obscuris. Et quod quid' ꝯ ysayas de obs
curitate sui uoluminis loquitur di
cens. Et erunt sermones istius libri:

quasi ūba uoluminis signati. Qđ si dedīt librum hominī nesciēti litteras. dicentes ei lege: respondebit. Nescio litteras. Ihoquin si dedīt sciēti litteras. dicentes ei lege librum. respondebit. Non pōssum legere quia signatus est. Vt in hoc libro apocalipsis uidetur a iohanne signatus sigillis septē ūtis ⁊ fortis. Cumq; nullus possit signacula eius soluere. aut iohēs. Et ego flebam multis. ⁊ uenit uox dicens. Ne plores. Ecce uicit radix dauid leo de tribu iuda. aperire librū ⁊ soluere signaclā eius. Q librum aut istum potest soluere. q̄ sc̄pturarū sacramenta cognoscit ⁊ intelligit. Et ignota ⁊ uerba tenebrosa. ppt misteriorū magnitudinē. ⁊ impietatur parabolas. ⁊ occidentē litterā ūfferat ad spm uiuificantē. Hic ē liber qui tota dicitur. Quid autē tota nisi sacram sc̄pturam dicit. q̄ ex omni parte ad audientium mentes uoluitur. ⁊ nullo errōris angulo predicationis sue uia retinetur. Ex omni autem parte uoluitur. quia nec aduersa ⁊ prospera recte ⁊ humilit̄ meditur. Circulus quippe preceptorum illius. modo sursum modo deorsum est. Sursum uero est: quia ipsa sc̄ptura dei p̄fectis spāliū dicitur. deorsum tota est: qi carnalib⁹ et ab infirmis mentib⁹. nō spāliū set p hystoriam iusta litterā intelligitur. Hoc totum una tota est ⁊ una sc̄ptura est. ⁊ una confessio est. ⁊ una ecclia est. ⁊ unus dns ē. ⁊ una fides ē. ⁊ unus baptismus ē.

set una una nō est: et una predicatio non est. Q una duīsi diuersa sentiendo duīsis coloribus qī una tela diuīsa fuscatur. Vt unde occidit. nō quia p hanc totam ambulant. set non uident eam quia cęci sunt. ⁊ in tenebris ambulant. ⁊ cum hoc faciunt deorsum totam ducunt. Docti uero ⁊ spirituales unā p spiritualem intelligentiam predicando: totam in altum ducunt. Et iuxta illā plage spirituales. que properando per montes potentium consentaneum. Q a scriptura carnalibus mentibus mundum relinquit: montes ⁊ arbores pmittit. ⁊ tunc ⁊ fulgura ⁊ tonitrua tua fit. ⁊ grando. ⁊ carbones ignis: cum pluuia mixta ⁊ fulgura q̄ a throno dei. i. ab ecclesia p p̄dicatō res procedunt: sicut dicit.

Et abijt primus angl̃e et effudit fi
alam suam in t̃ra ⁊ factu ẽ ulc9 ma
lum ⁊ seuum. sup homines haben
tes notam bestie ⁊ adorantes ymu
lacrum bestie. Omnes iste plage
sp̃uales sũt. Nam ipo tp̃ie am xp̃i il
lesus erit ois pplẽ ip̃i9 ab omi plaga
corporis. qi qui accepit totam mali
faciendi potestatem om̃ ecclam.
Nec corpus impossibile erit tunc i
adip̃lectione pec̃oꝝ. qi in pec̃o ple
ni sunt ire ⁊ fumatione. Et nemi
nem malorũ eorum tp̃ie aliqua fla
gella in corpore senuri. Non famis.
non sitis. nõ egritudinis. s; neq; a
furore malorum opesci. Factum ẽ
ulc9 malũ. i. uulnꝰ seuũ ⁊ putred
in eo. S; sp̃ualit̃. eo qd uoluptatib9
sius sit traditus. ⁊ faciat q̃quid uo
luerit uoluntaria pec̃a.

Et abijt secds angl̃e ⁊ effudit phy
alam suam in mare ⁊ factꝰ ẽ sanguis
sic̃ mortui ⁊ oĩs aĩa uiuens mortua
est in mari. Quid enim appellatio
ne maris. nisi tempestas plectionũ
et corda malorum umidis ⁊ supbis
cogitationib9 fluctuosa: que tp̃ie an
tixp̃i. quia ui uentorum. i. spũ ali
um neq̃narum gũmer in hui9 secu
li tempestate: eccl̃ie quassabitur na
uicula. Que hinc inde fluctib9 q̃
uetur: ⁊ peregrinationis molestiã
sustinebit.

Et tertius angl̃e effudit phi
alam suam in flumina ⁊
fontes aq̃rum: ⁊ factus ẽ
sanguis. Et audiui angl̃m aquarũ
dicentem. Justus es qui fuisti ⁊ fu
turus es sc̃s. quia hec iudicasti. et
quia sanguinem sc̃orum ⁊ prophã

rum effudunt: sanguinē eis deds
ti bibere digni sunt. Et audiui a
ram dei dicentem. etiam dñe deus
omp̄c. uere ⁊ iuste iudicatio
nes tue.

Explanatio sup̄scripte hystorie.

Tertius angl̄s effudit fialā
suā in fontes aq̄rum
⁊ fc̄s est sanḡs: ⁊ audiui an
gl̄m aq̄rum dicentē. iustus es qui es
⁊ ⁊futurus es sc̄s. q̄ hec iudicasti.
⁊ q̄ sanḡnē sc̄orum ⁊ pp̄hāz effudert:
sanḡnem dedisti eis bibere. digni
sunt. In hoc enim libro octauo sep
tem angelos dicit: septem phialas
effundentes. Vnus sup̄ tram. Alius
sup̄ mare. Tertius sup̄ flumina ⁊
fontes aq̄rum. Quartus sup̄ solē.
Quintus sup̄ thronum bestie. Sextus
sup̄ fluuium eufraten. Septimus su
p̄ aerem. Terram. mare. flumina.
fontes aq̄rum. sol. thronus bestie.
fluuius eufrates: aer. Sup omnia
hec que angeli effudunt phialas. ⁊
ra est. i. homines. quod probare fa
cile ē. Omnibus enim anḡlis in ūra
fundere mandatū est. hoc est in po
pulis predicare. quos alios fecisse
credendum non est. Omnes autem
plage a contrario intelligende sunt.
Plaga est enim insanabilis et ira
magna: accipe potestatem peccan
di. maxime in sc̄os. nec corripi. ad
huc maior ira dei est: ūtorum fome
ta subministrari. ꝑ̄ retributionē
ut sibi placeat. ⁊ unusquisq; sc̄s q̄d
facit: hoc sibi sc̄itatem putet. ⁊ di
cat in corde suo iusticiam facio. Hi
te iuste puniuntur hominibus iuste. ſ;
nouissima eius uenient in p̄fundū
inferni. Hec est plaga ire dei. hec
uulnera insanabilia transpungi.
In hoc mundo gaudere ⁊ placere si
bi ⁊ quicq̄d fuerit sibi purum et
blandum uideri ⁊ cum hec facit ma
xime de die in diem in p̄cis crescit.
Cum ⁊ multas uicibus detrahit. ⁊ mi
tus fratribus irascitur. ⁊ putat se deo
sacrificare cum fratribus ministrat.
⁊ suis uoluptatibus agitur. ⁊ de die
in diem in malitia crescitur. Pu
tat se deo sacrificare fratris cede p̄fu
sum: cum in eo non simplicitas ſ;
malitia uideatur. Simplices ⁊ recti:
adheserunt michi dicit dñs. Per om
de sp̄c sc̄s in simplici animali. idest
in columba apparuit. ut qui etiam
corporalit̄ felle caret. ⁊ alteri infer
ri alia iniuriam nescit. Solum ꝑ
in eos habitat sp̄c sc̄s: in quos fue
rit simplex ⁊ mansuetus dilectionis

affectus. dho loco spē sēs in igne ap
paruit. Consuetudo ignis est frigidos
calefacere. hanc enim habet natu
ram ignis accensus: ut q̄m ad eū
accesserint calefaciant. Vt q̄m ad
crinem purpurei splendoris eius
aspexerint: tamis uisum siue lucas
impediat. tamis ministrium pa
quid occasionis substantie siue mu
neris tribuat. Vt ipse inde nichil
minuat. set nichil hominis in sui
integritate pmaneat. ad instar g̃
ignis ignis. spē sēs inde nomine ig
nis appellatur. Propt̄ quod in aplo
rum actib9 p diuisionem linguarū
ut ignis aparuit. qui t insedit sī
unūq̄q; eorum. Propter ea enim di
uisarum lingarum aplis gr̄am dedit.
ut ydonei efficerentur fidelium eru
ditione pplorum. Ad supra singu
los sedisse memoratur. Jo causa est
ut intelligatur p plures non fuis
se diuisus: set mansisse in singu
lis totus. Quia erant eo tpe qui
xpm̄ corporalit̄ uidebant: t cum
mirabilia eum facientem uidebāt
credebant: t nullam pfectionem
ei faciebant. S; de tanta mīaudi
ne solum sup centum uiginti ani
mas legimus spm̄ scm̄ descendisse.
t hoc ipm̄ non p plures domos set
in una domo congregatos. Vbi er
go inchoatur eccl̄ia nisi ubi uenit
de celo spē sēs: et impleuit uno lo
co sedentes centum uiginti. duode
narijs ille numerus duppleatus
erat. S i p singulos duodecim deno
ponas: qui pfectus ē numerus.
centum uiginti fiunt. Hec est una
domus caritatis eccl̄ia. hec ē cor u
num t anima una. hec ē una sim
plicitatis columba. hec ē unus spē
sēs. quippe caritas nūcupatur.
quia naturalit̄ a patre t filio quib9
procedit conungitur. t se unum eū
eis esse ostendit. Vel quia in nobis
id agit: ut in deo maneamus t ipse
in nobis. Vnde t in domus dei: mich
manus ē caritate. Vnde t eccl̄iam nō
possumus plus in alijs utilitib9 cog
noscere. quam in simplicitate et ca
ritate. Vt nullum est manus domū
dei: quam spē sēs. Ipse est t gratia.
que quia non mūnus nr̄is. set uolun
tatis diuina gratis datur. Vnde t
gr̄a nūcupatur. Sicut autem unicū
dei filium ppue uocamus sapientiā
cum sit unusalit̄ t filius unusalit
ter caritas. Vt quia quasi duos li
gat patrem t filium: t inde ppue di
citur caritas. ita t duos ligat in ec
clia dm̄ t proximum. Vt omnis q̄
primum diligit: dm̄ diligit. Vt p
pue caritas non in se set in alterū
ostenditur: t ibi aduenisse spē sēs
certissime creditur. Vt inter eos quos
spē sēs repleuerit. nullus ex eis fri
gidus inuenitur. Sicut ad istum ig
nem quem diximus. qui accesserit
ad calefaciendum: nullus frigidus
remanebit. Sicut enim lignorū
cum non ardet frigida est: t greco
uocabulo rogus dicitur. Cum uero
ardet: grece papira dicitur. t latine
ignis. Omnis enim qui ad calefacie
endum ad ignem accesserit. certissi
me t ipse calefactus erit. Vt si accesserit t calefactus non fuerit. certissime

scias illum ignem non ardere. dixit si ardet ⁊ non calefiet. cum scias q̄ calefaciatur non esse. Ita credas spi ritum sc̄m. ut ignem. Hoc totum q̄ diximus: quia multos in ecclia sc̄os uidemus: ⁊ auaritia multorum. ⁊ cum alios egere conspiciunt. nul la pietatis ulcera egentū primo misereantur. ⁊ die noctuq; in squa lore penitentie uersantur. Non est ibi ignis spūs sc̄i. qui utiq; nō ca lefacit. Ignis dicatur set frigidus. Set de hoc igne ultra in euangelio dicat. Q uia habundabit iniquitas. ⁊ refrigescet caritas multorum. H est phyala fusa in flumina. hec ē maxime in scīs spūalis plaga. hec est ulcera in seruis dei etiam cum peccatoribus ⁊ sceleratis mixta. sicut scriptum ē. Q ui amat animam suam pdet eam. Et qui pdiderit animam suam inuenet eam. Nō amat animam suam: melius si bi querit quam fratri. Omnis enī qui fratri egenti non miseretur: ⁊ in una cōpassione cum eo non cō patitur. plus de pspitate mundi q̄ de tribulatione letatur. Hic est an gl̄s aquarum: in quo renouabit deus abitum aquarum illarum. Idest ostendet deus quid illis fuerit ille habitus. In anglo autem aqua rum: omnes angelos pplorum di xit. i. interiores homines dicat q̄ sunt animę. Non enim unus an gelus gratias deo agit sup iusto iu dicio eius. quod iniquis ⁊ peccatori bus omnia sua bona in malum conuerterit. ⁊ homicidas morte pota uerit. Hec spūalis plaga sicut i malis apte: ita in bonis crassatur occulte. Et hos tempore antixpi de monum catūa inuadit. quos an tea in uicijs tenuerit. Sicut scrip tum est. adiciendo facinus sup fa cinus eorum. Et tunc parebit ap te: quod nunc in uitio gestat occi te. Et de peccatis ppriis unusquisq; sibi ignem accendit. ⁊ retribuetur eis scīm merita sua. cum uiderit eos iusti punire: tunc lauabunt manus suas in sanguine pc̄orum. Cum uiderint undictam impiorū. Non alterā qualis ultio poterit ee. si ppharum interfectores pro aqua sanguinem biberint. dixit quomo do dicent pax ⁊ securitas. manducantes ⁊ bibentes. si ulceribꝰ fossi ⁊ saucij sanguine rigentur.

Et audiui aiam dei dicentem. etiam dne deus omp̄otens ⁊ iuste iudicationes tue.

Q uod sunt apli hoc est ⁊ ara. i. ecclia una. que die noctuq; deo gra tias agere non cessat.

Explicit de tertio anglo. Incipit de quarto angelo.

Et quartus angl̄s effu dit fialam suam sup solem. Et datum est ei urere homines ig ni. Et usti sunt homines ustione magna. Et blasphemauerunt no men dei habentes potestatem in his plagis. neq; egerunt penitentiam ut darent ei claritatem:

Explanatō suꝑ ꝓpīe hystorie.

Et quartus angl̄e effudit fi
alam suam sup solem. Et
datum est ei urere hoīes ig
ni. Non soli datum est: sed ei q̄
solem pfudit. Et usti sūt hoīes ardo
ne magno Et uruntur aq; igne ubi
pcōres mittentur. Sicut prima
descriptione in libro quinto de eqs
quos uiderat in uisione equorum.
capita erant ut leonum. et ex o
re eorum exire ignem. fumum
et sulphur. i. preparati ad incen
dium gehēne. et ex his tres pla
gis occidisse ꝑtē homines. hoc
est uerba ipsorum hominum qui
se dicunt ārenos. quod est ignis.
sulphur et fumus. idest uerba un
de seducuntur ārem. hoc est et usto
solis. per quod preparantur ad ig
nem incendij qui eis consentien
tes fuerunt. In presentiarum uero

iſtius tempous. quantum ꝓmun
tur clarificat dns suos. Quam cla
ritatem et leticiam ꝑpē scs plagas
defimunt et dolores. quia non pos
sunt scī fieri. nisi prius fuerint ī
pacientia. pbau ꝑ malorū pfectio
nes. Et blasphemauerunt nomen dī
habentis ꝓtestatem in his plagis.
neq; egerunt pnīam ut darent ei clari
tatem Nomen dei dum in hoc scō
in pcīs hūanitatur blasphemāt.
et filios dei se uocant. Nam nō ap
te nomen dei blasphemant. sed eī
hec que diximus opa agunt. No
men dei blasphemare dicantur:
cum xp̄iani se ore confitentur. et
opere xp̄iani non sunt. Pro hoc
dicit blasphemauerunt nomen dei
habentis potestatem in his plagis.
neq; egerunt pnīam ut darēt
ei claritatem. Non ad ipsorum du
ritiam refert. sed ad iustam mdig
nationem dnī. qui tale genus pla
ge dedit in quo non reuoluentur.
Nam si corporalit̄ fuissent afflicti:
debuerant sanari ꝑ manum dei
a quo fuissent tacti. Nam in hoc
mundo dumo mdmo in uolupta
tes redacti sunt: ut faciant quod
uoluerīt unde dampnentur. Nam
iusti in hoc scō ꝓt
blationem ī pugnā
mittuntur. ut eī
pbati fiunt habe
ant unde coronē
t. Sic scīptum ē.
Flagellat dns et
castigat. et omn
pit omnem filium quem recipit:

Ire mit der blasphemie strafe
die sonde.

Jncipit de quinto angelo.

Et quintus angelus effudit phialam suam sup thronum bestie. et factum e regnum eius tenebricatum. Et comedebant lingas suas a dolorib9 suis blasphemantes ex ira dei et penitentiam non egerunt.

Jncipit explanatio supradicte hystorie.

Et quintus angelus effudit fialam suam sup thronu bestie. et factum e regnu eius tenebricatum Jdest de his plagis quas supradiximus obscuratum et luas alienum. Thronus enim bestie ecclesia eius est. ipsa est sub pedibus mulieris. Et comedebant linguas suas a doloribus suis. Jdest inuicem sibi nocebunt. quia cum sint mali et unum corpus diaboli sint. inter se inuicem pacem non habent. Sicut ipsas dicit. Cadet autem frater frem in mortem et pater filium et insurgent filij in parentes. et mortem eos afficient. Blasphemantes ex ira dei. quia hoc breue tempus gaudia extimant. et quod oculis uident hoc pro deo habere se putant. ita ut pro deo uentrem colant. Et penitentiam n egerunt. Vuq; obdurati sunt prie letitia et mundi amicitia. Nam cum sint amatores mundi et predicatores nequissimi. super pace et habundantia sua. gratias deo referunt. Sicut in euangelio dictum est. de oculis dei. uidentes eas dicebant. benedictus dns. quia et nos benedicti sumus?

Explicit de quinto angelo. Jncipit hystoria de sexto angelo.

Et sextus angelus effudit fi— alam suam super flumen illud magnum eufratben. et siccata est aqua eius. ut prepararetur uia regum eorum. q̃ fut ab ortu solis.

Explanō.

Explanatio de eisdem ranis.

Et audi ex ore draconis: et ex ore bestie: et ex ore pseudoprophete spes tres immundos. Jam sup draconem diabolum diximus. bestiam uero omnem plm malum. hoc est corpus eius. Pseudo tamen prophetas ipsi seudo sacerdotes sunt: quos p bestiam cum duobus eorum bus supra exposuimus. hij tres unum sunt. Tres spes se audisse testatur: hij unum habent. Qua et unum caput habent diabolum. cuius membra esse creduntur. hij spes uerba ipsorum sunt. Qua quod diabolus eis inspirat: hoc loquuntur plebs qui bestia dicitur. hoc et pseudoprophete. q eorum sacerdotes esse dicuntur. Unum spm audit. sed pro numero paratum unius corpus: draconis est diabolus. Nam et bestia corpus diaboli et pseudoprophe. i. prophetia corpus diaboli unus spes est. Qualis rane sunt eni spes demonum. facientes signa rane. Rana est enim locus sima uanitas. Nichil enim ad aliud animal ipm utile est: nisi qd sonum uocis improbis et importunis clamoribus reddit. Namq; pter errorem pruum loca immunde sunt. et in collectiones aquarum et ceno. et in lacunas nutrim consuescunt. Et indigne et infeste uidentur. n solum aquarum refuge et facilitas patientes sunt: sed etiam in ipsis aquis sordibus et ceno uoluptantur. Sic ypocrite et pseudoprophe. non in aqua purissima. quod in fontibus aut in fluminibus est deguntur. qd est doctrina aplorum aut doctorum. sed in ipso pplo qui membra diaboli esse creduntur. in eorum membris indignis clamoribus quasi rane e ceno uocas mittuntur. qui nam quadam et inflata modulatione uel ranarum sonis et cantibus modo hic deceptionis fabulas inferunt. Sicut pharao: qui cum ppm proueniret in baptisma. post eum immare ausus ibidem mortuus e. Sic cerussime et uitii spm rane habent immunde. i. spm demoniorum: qui in hoc ceno uoluptatis inuoluuntur et occultantur. Facientes signa que exeunt ad reges terre uniuersi orbis. congregare eos in bellum diei magni dei omnipotentis. Reges dicat omnes homines regni diaboli. sicut sci qui corpora sua fortiter regunt reges dicuntur. ita econtrario homines mali qui uoluptates corporis sectantur: reges esse dicuntur. Facientes inquit signa. Signa dicat sed non uera. quia sub nomine xpianitatis et scitatis quasi per decipiant signa facere dicuntur. Qui exeunt ad reges terre uniuersi orbis. non dixit facient aut exibunt. ut solum de futuro esse dicantur. sed facientes dixit. et a passione xpi usq; ad ultimum. omne tempus quod pseudo sacerdotes in ecclia facerent. i unum apprehendunt. Recapitulatio est enim totus temporis. in quo ypocrite facunt signa celestia. gerendo. idest baptisma in pplo: et quasi benedictionem ostendendo. Congregare inquit eos ad bellum diei magni. non quod de toto orbe ad unum

locum colligat. sed unamq̃mq; gen
tem suo in loco. Qua in omni mũ
do sicut ecclia catholica dilatatur: ita
in tow mundo diabolus sub nomi
ne xp̃ianitatis suos habere credit.
qui ecclam p̃sequantur. Sicut ip
si ecclie dicit. Sco ubi habitas ubi
sedes est sathane. Diem namq; do
mini magnum watum tp̃e dicit a
dñi passione. sed pro locis accipien
dus est. Aliquando enim diem iudi
cij dicit diem dñi. Aliquando nouis
simam p̃secutionem antixp̃i. Ali
quando watum tempus dicit. i. a
passione dñi usq; ad antixp̃m. quod
non tempus sed unum diem nomi
nat. sicut p amos p̃pham dicitur.
Ve inquit eis qui concupiscunt di
em dñi. Ipse tenebre et non lux.
Quemadmodũ si fugiat homo a fa
cie leonis. et occurrat ei ursus. et cur
rat in domum suam. et incumbat:
manibus parietem. et mordeat eum
serpens. Nonne tenebre dies dñi et
non lux: et nebula non habens lu
men. Numquid iste cõpationes cõ
uenient in diem iudicij. ubi iam nõ
uacat de p̃culo ad p̃culum fuge
re. quia iam ibi ignis eminus dicit.
aut in diem iudicij tenebre. aut ne
bula non habens lumen: cum scrip
tum sit. Quemadmodũ fulgur exit
ab oriente et paret usq; in occidente:
ita erit aduentus filii. Vtrgo hec que
diximus si tunc non erunt in hac u
ita fiunt. quibus dies dñi tenebre sũt.
idest quia hunc mundum in delici
is agere concupiscunt. Ve inquid eis
qui concupiscunt diem dñi. idest q̃

in eo delectantur. quibus suauis est.
Qui in bona eo p̃paratur. Qui ex
timant lucrum ee religionem. qui
bus dicit. Ve uobis qui saturami
ni. Ve uobis qui ridetis: q̃ plange
tis. Non ille de quibus dicit. Beati
lugentes et plangentes. quibus iste
dies. i. mundus non concupiscitur.
qui dies iste caminus humiliatio
nis. paupertatis et tribulationis est.
Sed diuta dicitur. qui xp̃o indigẽ
te et eiuriente ille induitur purpu
ra et epulabatur splendide. Quid ei
p̃fuit ei filium se habiae mũcipa
ri. qui opa habiae non fecerat?
Quid enim p̃dest xp̃ianum dici et
non ee imitatorem xp̃i? Quid eũ
p̃fuit illi diuta cognouisse diem do
mini et concupiscere illicita? Gratu
lans in hoc mundo dignitatis genie.
et diuitiarum affluentia. Nonne
illi dñi dies quem concupiuit in
hoc mundo. fames et nuditas in p̃
modum fuit. atq; omnis caligo con
fusa tenebrarum et eternus nox ex
tat p̃pua. Qui fratrum negligẽ
tiam non in ira corripuit. et in hoc
mundo occlos apte non potuit. sed
de inferno eos corripe queritur. Sed
uir denuq; et dicit. quemadmodũ iste
dies concupiscentib9 eum contrarius
sit. Odij dies festos uos dicit dñs.
et non adoriabor in p̃sollẽpnib9 uris
qm̃ et si offeratis holocausta et sacrifi
cia ura non accipiam. Nam et strepi
tum carmum tuarum et psalmum
organorũ uorum non audiam. Nõ
dixit si offeratis holocausta mea nõ
accipiam. sed ura. dns enim sua ee

139

uult. idest diuina. non eorum humana. Sicut offerunt ⁊ uictimas pter salutem. suplimina sua agni sanguine conspignant. que non respicit deus. idest signum crucis in fronte non gestant. ⁊ fiduciam baptismi habere se putant. ⁊ xp̃iani tatis iudicium. et hoc putant se illis sufficere absq; ullo opere p hoc signum xp̃i parua esse. Signum est enim bestie nō xp̃i sanguis. Vel hoc dicit: facientes signa. addicit adhuc ⁊ hostendit illos diem dñi concupiscere. qui dum falso legimus uulnus eius. ⁊ annuersaria sollẽpnitatum ⁊ festiuitates ab eis legitime suscipiuntur ⁊ celebrantur: sui ⁊ non dñi est quod faciunt. ⁊ eorum iocunditatẽ uictimas pcum pmanentem ⁊ confugientem putat: in nullo fratribꝰ patientes. Ve inqt qui obtant hanc diem ⁊ uacui ad illum appropinqnt. ⁊ amplectuntur obseruant salbata falsa. i. requiescunt in sollẽpnitatibꝰ festis. qui dormiunt in lectulis eburneis ⁊ luxuriantur in stragulis eorum ⁊ manducant edꝰ de gregibus ⁊ uitulos de medio armẽtum lactentes. qui plaudunt ad uocem organi. uictimas pmanentia ⁊ numquam transeuntia existimant. runt etiam fugitiua. Qui bibit̃ oblatum unum. et primo unguẽto ungentur. ⁊ non oppatiebantur tribulationibꝰ. Iterum tertio modo diem dñi in communem dixit. totum tempus ⁊ nouissimum ꝯtamen qd futurum speratur. qui hunc diem seculi in decliis peragunt. qui de hoc die decimarum ad diem supplicij

ptrahuntur. Q uem diem ꝓpheta ꝯtuens ait. Prope est dies dñi magnꝰ. ꝓpe ⁊ uelox nimis. Vox diei dñi amara constituta est. tribulabitur ibi in eo die omnis fortis ⁊ potens. dies ire dies illa. dies pturbationis et necessitatis. dies tribulationis ⁊ angustie. ⁊ extrimitij. Dies tenebrarum ⁊ nimbi. dies nubis ⁊ nebule. dies tube ⁊ clamoris sup ciuitates illas munitas ⁊ sup anguios illos altos. ⁊ exprimam homines ⁊ ambulabũt quasi cei qm̃ dño peccauerunt. Vt effundam sanguinem eorum quasi limũ: ⁊ carnes eorũm quasi fimũ. Set ⁊ argentum eorum ⁊ aurum eorum non poterit liberare eos in die ire dñi. Manifestum est utiq; totum tempus ⁊ pns ⁊ futurum dixisse: congregare eos in bellum diei magni dñi. Ecce uenit ut fur. beatus q̃ uigilat ⁊ seruat uestimenta sua ne nudꝰ ambulet. ⁊ uideãt turpitudinem eius. Vt congregauit illos in locum qui dicitur hebraice armagedon. Beatꝰ est qui nunc uigilat. ⁊ uestimenta opm suorum. i. baptismi ⁊ penitentie candidatus ambulat ⁊ helemosinis seductis operationibꝰ non pns tem set futuram gliam ⁊ requiem desiderat. ita ut undiq; circumseptus bonis opibꝰ. ne dicto. facto uel cogitatu dilabatur. ne in diem iudicij uideant scã turpitudinem eius. Q uod autem dixit congregauit illos in locum qui dicitur hebraice armagedon. hoc ad nouissimam pcussionem antixp̃i pinet. tamqm si diceret. congregauit illos in pug

nam. hoc ad ſcōs ꝑtinet. qui in eo
ꝓꝑie in ćtamine erūt. In alia recapi
tulatione mīꝑietat hunc locum di
cens. Congregauit eos in bellum. q̄
rum ē numerus ſicut arena maris.
Vt aſcenderūt in altitudine ṫre. ⁊ ćcum
dederūt caſtra ſcōrum ⁊ ciuitatē dilec
tam. ⁊ eccliam. Repetit ordinē ap
tus in ſeptima fiala ⁊ ꝓſecutione no
uiſſima. qual' q̄q̄m ī mūdo fuīt ſcā.

Ter ſep
timus angl' effudit phia
lam ſuam in aerem. ⁊ exiit
uox magna de templo. ⁊ a throno di
cens. Factum ē. Vt ſcā ſunt fulgu
ra. ⁊ uoces. ⁊ tonitrua. ⁊ tremotus
factus ē magn9. Vt facta ē ciuitas
illa magna in tres ptes. ⁊ ciuitates
gentiū ceciderūt. Et babilon magna
uenit in memoria coram deo. ut de
dat illi calicem uini indignationis
ire ei⁹. ⁊ omnis
inſula fugit. ⁊ montes non ſunt ī
uenti. Et grando magna quaſi tale
ꝝ que deſcendit de celo ſup oīs.
et blaſphemauerunt homines deum
deum ex plaga grandinis. quoni
am magna eſt plaga eius nimis.

BIBLIOTHÈQUE NATIONALE MANUSCRITS R.F.

explanatō suptēpte hystorie.

Et septimus angle effudit fialā
tuam in aerē. ⁊ exijt uox magā
de templo ⁊ a throno dicens fac
tum est. Jam supradiximꝰ tram.
mare. flumina ⁊ fontes aquarum
sol. thronus bestie. fluuius cuitates
⁊ aer. hec septem unum est. Quod
autem dixit uox magna exijt de
templo a throno dicens. Factum ē.
Jdest uox exijt ab ecclia. que dicit
finitum ē. deinde repetit ⁊ recapitu
lat ab eadem plecutione. Et facta
sunt fulgura ⁊ uoces ⁊ tonitrua. ⁊ tē
motꝰ factꝰ est magnꝰ. qualis nō est
fuit ex q̄ homines fuit sup tram tan
tus tremotus ⁊ tam magnus.

Jdest pssura tempore antixpi erit.
qualis numq̄m fuit ab initio mū
di. Et facta est ciuitas illa magna i
tres partes. Frequēt in hoc libro
diximus. ⁊ uerum reueramꝰ tres
partes ppli esse in tot mundo. ⁊ du
as esse diaboli ⁊ unam dei. unam
esse foras ecclam. i. gentiles ⁊ infi
deles. ⁊ duas intra ecclam. unam
que est simlacrum antixpi. ⁊ uera
am que est ecclia. Virgo ciuitas mag
na omnis omnino ppli est quisq̄s
est sub celo. qui fuit in tres partes.
cum ecclia separata fuerit. ut sit gē
tilitas una pars. et abhominatio
uastationis altera. ⁊ ecclia que exijt
de medio ipsi⁹ tria. Sequitur enim.
⁊ ostendit que sint tres partes dicēs.
Et ciuitates gentium ceciderūt. ⁊ babi
lon illa magna in mente dei uenit
dare ei poculum uini ire fur. ⁊ omnis
insula fugit. et montes non sunt

inuenti. Ciuitates gentium gen
tes sunt quas supradiximꝰ paganas.
Babilon confusio ⁊ abhominatio ē
uastationis que ē intra ecclam sub
nomine xpianitatis. Quod autē
dixit ciuitates gentium ceciderūt.
omnem fortitudinem ⁊ spem gen
tium que in hoc mundo possidebat.
dicit ceciderunt. Omnes ⁊ insule eccle
sia est. in his ciuitatibꝰ constituta
⁊ crucciata. Non enim separatas ha
bent ciuitates xpiani. ut ipse specu
latē ceciderint. set cum alij ecclam
concidunt. tunc ⁊ cadere ⁊ spem suā
pdere dicuntur. dum si in diem iudi
cij putandum est. cur postea babilō
in mente deo uenit. Et has ciuita
tes dixit dauid. Non est ruina mace
rie. neq; transitus. neq; clamor in
plateis eorum. Cum omnes habe
ant plateas boni ⁊ mali. Iste sunt
ergo tres partes. i. gentilitas ⁊ ba
bilon. de qua exire iubetur ppl̄e dī.
et insule ⁊ montes qui fugerunt.
ipsa est ecclia. Fugere dicitur et nō
esse inuenta. idest non esse a mal
separata. Babilon autem genera
le malum est aduersus ecclam. sine
in gentibus sine in falsis fratrib⁹.
set pro locis accipiendum est. sicut
ueritate scimus. Tunc autem ba
bilon cadit. dum iam dei bibit. cui
potestatē accipit ut ecclam plequa
tur. Precipue in nouissima plecu
tione antixpi. Propterea ipsam di
cidisse ⁊remotu quem facit ecclie.
Insulas enim septem. ecclias dicit
esse. Sicut ysaias dicit. a claritate
dñi turbabitur aqua maris. Prop

terra insulis erit claritas dñi ⁊ in
sulis maris nomen dñi clarum ē.
has insulas dicit fugisse ⁊ inuenit
non esse .i. non esse separatas. q.
illi qui malis dsentiunt separatas
esse dicuntur. Et grando magna q̃
talentū que descendit de celo sup̃ omes.
Hec grando que descendit de celo ⁊
ira dei est que descendit sup̃ paganes.
Sicut scptum est. Ira dñi sicut gñ
do descendens. à v hac gñdine dns
tutelam sue ecclie ꝓmittit dicens.
Grando autem si descenderit nõ ue
niat sup̃ uos. Hanc gñdinem eidē
ꝓphō in hoc ꝑmotu cõminatur de
us dicens. Cum uenerit gog in ⁊
ram isrl̃. Et adiecit. Judicabo eum
morte et sanguine ⁊ ymbrem mu
dantem lapidibus quadrinis. Et ig
nem ⁊ sulphur pluam sup̃ eum.
Hec plage grandinis ⁊ sulphuris
⁊ ignis spirituales sunt intra eccliā.
Sic in egypto legimus decem plagas
quas omnes in hoc libro spirituales
esse cognoscas. Et omnes plage egip
ti figure fuerunt plagarum spāli
um. Et blasphemauerūt homines dñm ex pla
gis grandinis. qm̃ magna ē plaga eius
nimis? Non ut apte blasphement de
um. sed cum in peccatis luxuriant
⁊ filios dei se dicunt. a plaga gran
dinis idest ab ira dei spiritalit̃ deua
stantur. Cum quiete se ⁊ longo tem
pore in hoc mundo uiuere credunt.
⁊ ignorant ad quam penam uel sup
plitia ducantur. Hec sunt phiale .i.
spirituales plage: que in hoc mundo
intra ecclam geruntur. Hic facit fi
nem ⁊ recapitulat ab origine. idest

a xpi passione. Explicit lib̃ octauus.
Incipit liber nonus de muliere me
retrice et bestia.

Et uenit unus ex septē
angelis habentibus fia
las ⁊ loquutus est me
cum dicens. Veni ⁊ os
tendam tibi dampnationem mere
tricis magne. sedē
tis super aquas mul
tas. cum qua for
nicati sunt reges
terre ⁊ inhebriati
sunt qui inhabi
tant terram de
uino fornica
tionis ei?
Et ptulit
me in
herem
um in
spiri
tu.

Explanatō supſcripte hystorie. ——— Et uenit unus ex septem angelis habentibus phialas. et locutus ē mecum dicens. Veni ostendam t dāpnationē meretricis magne sedentis sup aquas multas. cum qua fornicati sunt reges terre. t inebriati sunt qui habitant terram: de uino fornicationis eius. ——— hanc mulierem supra in prologo exclamāpte t plenius exposuimus que esset hec mulier. iniquitatis est opus. quod in pplō exeret. que dicitur bestia. sup quā t sedere cognoscatur. cum qua t reges ūre fornicari credunatur. Reges ūre sunt qui corpora sua non regunt.

set in uoluntatib9 suis ambulant. delectantur. Et hec mulier non solū malos: ſ; etiam bonos ptrahendo. p pinaṇt poculum aureum quod hī in manu: quia falsitatis sētatis simulat. In manu opatio dicitur. Ih quando enim in auro sapientia intelligitur. Sup aquas multas sedere dicitur. qui apt9 mundi pplīs iniquitatis fue opere delectatum tenet. Aque enim mīe quas uidisti sup quas meretrix illa sedet: popli sunt t nationes. Et pauit me in heremum in spū. Heremum dicit desertum. ubi a nullo cultore laboratur. In heremum dicit se mīerem uidisse. eo qđ in pplō mortuo t a deo

deserto sedeat hec mulier. i. corrup
tela ⁊ opatio mala. Q d' aut' dicat p
culit me in spū. hoc ē quia non ni
si a spūalib9 ⁊ catholicis hec opa de
phenduntur. Spūalis enim carna
lem reprehendit. quia carnalis carna
lem. cum ⁊ membra sibi non pos
sunt esse contraria. Set qua hec
plaga spālis ē cum dicat mlierem
preciose ornatam ⁊ id est simulatio
nem xp̄ianitatis cōptam. demus
immunditie miq̄tatis plena ⁊ ap
te cognoscetur a spūalib9 reprehendi.
cu in spū se memorat ñ̄tuisse.

Explicat. Incipit de eadem muliere
et bestia.

Et uidi mlierem sedentē
sup bestiam coccineam
plenam nomine blas
phemie. hñtem capita
septem ⁊ cornua decem. Et muli
erat circundata purpura ⁊ coco. ⁊ a
ornata auro ⁊ lapide pretioso. ⁊ mr
garitis ⁊ habebat poculum aure
um in manu sua plenum abhomi
nationum ⁊ immunditiarū fornica
tionis eius. Et in fronte eius nom̄
scriptum misteriū. Babilon mag
na mater fornicationū ⁊ execratio
num terre. Et uidi mlierem ebri
am de sanguine scōrum ⁊ sangui
ne scōrum dñi. Et miratus sum ui
dens eam ⁊ admiratione magna.
Et dixit mihi angelus. Q uid mi
raris es. Ego tibi dicam misteriū
mlieris ⁊ bestie, portantis eam ha
bentis capita septem ⁊ cornua decē.
⁊ bestia quam uidisti fuit et non
est. Futura est ascendere de abysso
et in pditionem ire. Et mirabant
qui habitant in terra quorum nō
est scriptum nomen in libro uite
a constitutione mundi. Videntes
bestiam quoniam fuit ⁊ non ē et
uentura erit. Hic est sensus. qui hr̄
sapientiam. Septem capita septem
montes sunt: ubi mulier sedet su
p eos. ⁊ reges septem sunt. Q uinq:
ceciderunt. unus est alius qui non
dum uenit. Et cum uenerit. mo
dicum eum oportet manere. ⁊ bes
tia que fuit ⁊ non est. ⁊ ipsa octaua
est. et ex septem est. et in p
ditionem uadit. Et de
cem cornua que uidis
ti decem reges sunt.
qui regnum non
dum acceperunt. ꝫ
potestatem quasi
reges una hora
accipiunt post
bestiam. hij
unam sen
tentiam
habent
⁊ uirtu
tem ⁊ po
testatē
suam
bestie
da
nt

Explanatio sup̄ scḗptre hȳstorie. ——

Vidi mulierē sedentem sup̄ bestiam hic ostenditur bestia ꝑsc̄e esse. Vidit enim ostendere sedentē sup aquas multas. Bestia et aque unum sunt: id est ꝑsc̄e. Corrupte lam dicit sedere sup ꝑsos in heremo. Heretrix. bestia et heremꝰ. unum sunt. Bestia autem dictum ē corpꝰ ē adūsarius agno. i. corpus diaboli qui sunt homines mali. In quo corpore nunc diabolꝰ. nunc caput uelut occisum. i. sacerdotes: mali in quos diabolus se trāsfigurat in angelū lucis: et mūcupatur alio nomine diabolꝰ. Nunc ꝑsc̄e accipiendꝰ est: quod hoc totum una cuntas babilon ē. Et vidi mlierē sedentē sup̄ bestiā coccineam. —— Id est peccatricem cruentam. plenā omnīū blasphemiarum. —— Ostendit mlia nomine esse in bestia. Habentē capita septē et cornua decem. Id est habentem reges mundi et regnum. cum quibꝰ uitus est diabolus in celo. i. in ecclia. Et mulier circūdata erat purpura et coco. et adornata auro et lapide ꝑciosis et margaritis. —— Id est omnibꝰ illecebris et simulate uitatis ornata ostenditur. qꝝ desponsa xp̄i anima sit. Quid sit denique in tra hanc pulcritudinem mlieris: sic exponit dicens. Et hēbat calicem aureum in manu sua plenum ab hominationum et immundicijs fornicatiōis ei⁹. Aurum plenum īmundi tiarum ypocrisis est. i. simulatio sc̄itatis. qua foris quidem parent hominibꝰ iusti. intus autem pleni sunt omni īmunditia. Et in fronte eius nomen scriptum misteriū. Babilon magna mat̄ fornicōnum et exe crationū tre. Nulla est sup̄stitionis ypocrisis. i. simulatio sc̄itatis. Sp̄e autem retulit quid sit scriptum in fronte mlieris. Habebat inquit scptum babilon magna. i. confu

ypocrisis

BIBLIOTHÈQUE NATIONALE R.F. MANUSCRITS

fio grandis. Hoc misterium dixit: i. sacramentum. Vt apte cognoscas in ecclia malum malignum esse factum. Nam quis talem titulum aperte in fronte imponat. Christe rium enim dixit esse. quod spūaliter intēpretatum est. Et uidi mulierem ebriam de sanguine scōrū: et sanguine mrm ihu. Duo ppli sunt aduersarij ecclie. qui uidentur membra diaboli esse. Cum sunt foras ecclam infideles: alij mali ecclam quasi fideles. Unum ē enim corpus aduersum intus ac foris. Quod haec uideantur loca et habitu separati: in coi tamē spū operantur. Impossibile est enī ut iustum alter occidat: nisi qui se xpianum simulat. Impossibile ē ppham perire. preter ierlim mīficientem pphas et lapidantem missos ad se. Ierlim est intpretatum uisio pacis. Ergo ierlim ē congregatio maligna. que est xpianitatis falsa que hic pacem habet. quia futuram nō speratt. Ipsa est ierlim que occidit pphas. i. pdicatores. qui illis pacem futuram denuntiant. Sic pro nepotes malorum zachariam lapidasse accusantur. cum ipsi non fecerint. set hec lapidatio dicta est que nunc in ecclia geritur. Et miratus sum uidens eam admiratione magna: et dixīt mihi anglē. quid miratus es. Ego tibi dicā misterium mulieris et bestie portātis eam: et hūus capita septem et cornua decem. Et bestia quam uidisti fuit et non est: et futura est ascendere de abyssō et in pditionem ire. ——→
Bestia inquit quam uidisti dicendo. et quam uidisti fuit et non est. ostendit ee alteram que et non ē: i. capt uelut occisum. qđ scātatem simulat. Fuit et non ē: quia aliqñ ypocrite et simulatores fuerunt cum malo populo um. qui ē caput uelut occisum in bestia et mortui sunt. Et modo ipsi sunt: quia de malis mali sunt nati imitando malos. Hec est bestia q̄ fuit et non est: quia iam mortui sūt et non sunt. Et bestia quam uidisti. ipsi mali sunt qui modo sunt. Et isti mouentur: et alij uenturi sunt. et de abyssō resurrecturi sunt. i. de occulto ppō. qui adhuc non uidentur quales futuri sunt. Hec est bestia que fuit et non ē: et uentura est. Duas bestias dixit. unam cum duobus cornibus que est simulatio scātatis: quam caput uelut occisum dicit. Alteram cum septem capitibus. que est omnis omnino ppō. De isto ergo sic dicit. bestia fuit et non ē. et futura est ascendere de abyssō: et in pditionem ire. Hoc est nasci et mori. Et ex ppō malo nasci. ut posset dicere bestia ex bestia. Jam supradictum sēos nasci ex scīs imitando sanctos: et malos nasci ex malis imitando malos. Non carne nascendo. set popa imitando. Cum et carnaliter bonos filios uidemus nasci de malis etiam martires. et malos filios uidem⁹ nasci de bonis etiam imitatores martirum. Nascatur ergo bestia de bestia imitando bestiam. aut abissus ex abyssō: iugem aduentū et interitum dicit bestie. Et bestie nascentis: et in pditionem euntis.

Sicut et patr⁹ sua unde nata est. q̄
iam non est. sic fit ut et non sit. ⁊ as-
cendat ex supbia ⁊ in pdonē ua-
dat. sicut patres sui de quib⁹ ascen-
dit ⁊ iam non sunt. Et mirabant q̄
habitant in ira. quorū nō ē scptū
nomē in libro uite a constitutione
mundi. Videntes bestiam. quoni-
am fuit et non est. — Mirabū
tur inquit habitantes ira. i. ire
m. quia non celestes habitantes in
celo. ⁊. in ecclia. Justo dictum ē. ce-
lum es ⁊ in celum ibis. De hoc dic-
tum est. Mirabuntur habitantes t̄
ram cum ipsa bestia que fuit ⁊ non
est. ⁊ ascendit de abisso ⁊ in pdito-
nem uadit sicut habitantes in ira.
et ipsa bestia miretur alteram bes-
tiam que fuit ⁊ non ē. ⁊ uentura ē.
Sz; si nomina diuidit ad intellectum.
Nam supra dixit mlierem supra bes-
tiam. ⁊ hic dicit bestia quam uidisti
fuit ⁊ non est. ⁊ uentura est. Hec si
nomina ut diximꝰ confundit ⁊ in-
tellectum. Si nomina sunt. cum u-
na res dissimilib⁹ ubis dicatur. Nā
bestia sup quam mulier sedet ⁊ abis-
sus. ⁊ habitantes t̄ram unum est. Et
ipsa est hec bestia. que fuit ⁊ nō ē.
et uentura est. ⁊ nascitura est ex bes-
tia. ⁊ in pditionem ruitura. de si apte
dicerer. Omnes sunt qui iam ma-
li sunt. ⁊ in inferno missi sunt. ⁊ ex
ipsis alij nascuntur qui moriunt.
et in pditionem uadunt. i. in inf-
fernum mittuntur. Infernus enim p
ditio animarum ē. Et mirabitur
ipsa bestia uidens alteram bestiam.
q̄m fuit ⁊ non est ⁊ uentura ē. de
si dicerer. quales illi xp̄iani fuer-
qui mortui sunt. tales ⁊ isti qui ui-
uent. qui sub nomine xp̄ianitatis
xp̄m nobcum adhauerunt. ⁊ xp̄m
in membris suis occiderunt. ⁊ isti
xp̄m nobcum adhant. ⁊ xp̄m in mē-
bris suis occidere non formidant.
Illi cum xp̄m nominant. xp̄m ado-
re se existimant. sed in uocabulo xp̄i
bestiam adorant. i. patres suos quos
in opere imitantur. quos in exem-
plo capitis habent. in cuius corpore
isti connecti sunt. Corpus ergo im-
itatur caput. i. bestia que fuit ⁊ nō
est; ⁊ nascetur. Mirat⁹ uidens q̄m
fuit bestia ⁊ non est. ⁊ uentura est.
In illa enim operatione errois insen-
sati quam faciunt uoce publica.
miramur nobcum dñm nr̄m ih̄m
xp̄m. Videntes q̄m fuit ⁊ occisus
est. ⁊ uenturus est. Sz; spē relatione
uident bestiam que se in ordine ca-
tholico mediatorem xp̄m in ore suo
resonant. Re uera scam̄ dñm fu-
isse ⁊ occisum ē. ⁊ uenturum spe-
rant. ⁊ gliantur in eiꝰ nomine. ⁊
sciunt xp̄m facere signa ⁊ prodigia
et uirtutes magnas. Set neq; ipsi
xp̄m cognoscunt. neq; xp̄e illos.
Jpō dño dicente. Uirtutes magnas
in nomine eius allegabunt⁹. Si u-
quam uos agnoui qui operami-
ni iniquitatem. Quo manifestū
est omnes pseudo sacerdotes ⁊ ypo-
critas non xp̄m uidere set bestiam.
que illis hanc inuenit deceptionē.
et sub nomine xr̄e sanctimonie. i.
sacerdocij ordinem ⁊ uirtutum spe
seducti sectare peccent ⁊ delinquāt.

Nullom̃ sine amore dei tantas ui
tutes potuus se facere arbitramur?
cum dicatur. Quis baptizatur il
lum t illum? quis sacratur illam
et illam ũgnem? Quis sc̃ificatur
illud templm? Quis illum et il
lum sacerdotem ordinatur nisi no?
Non potuerat tta ee sc̃m. nisi a no
bis fuisset sc̃ificatum. Et ideo mr̃
se quicquid in cubiculis facium. x̃
esse uirtutem signorumq; asserunt
testimonio. Due fuit ergo bestie. de
quq; dixit fuit t non est. Abyssus
qui ē ppl̃e uel habitatores tr̃am? :
miratur uidens bestiam. qm̃ fuit
t non est t uentura est. Una est q̃
nascitur ex abysso? altera que spa
tur nasci. Hic ē sensus q̃ hr̃ sapiam.
septem capita septem montes sut̃
ubi mulier sedet sup eos. et reges
septem sunt. ..... Bestia q̃
presens miratur et sperat. describit
t ipsam quam miratur. Et quia
due sunt? una que miratur t alte
ra que mirata est. i. una que fuit
t transiuit t non est. t altera que ē
t miratur ipsam que m̃sunt. idē
uidet in eo ope quo illa uixit. Sep
tem inquit capita septem montes
sunt ubi mulier sedet sup eos. t re
ges septem sunt. Jsti septem mon
tes quid aliud sunt nisi septem ui
cia. i. fornicatio. philargiria. ira.
tristicia. accidia. uanaglia t sup
bia. Et reges septem sunt qui ubi
hec uitia p̃napatum tenent. reges
t ipsi diamatur. Septem enim pfec
tum numerum diximꝰ. quos t in
ebdom̃madis septenario numero
esse uidemus. Sup hos sept̃ mon
tes sedet mulier illa. i. iniquitatis
opa. que cum omnes iniquitates
ad ullum malum constituit una
mlier esse dicatur. ut quasi multa
membra unum corpus efficiunt.
ita omnium opm malorum ĩmun
dina t effeminata sciemia una
mulier esse dicatur. denq; t in sex
to libro de his septem montibꝰ sep
tem esse reges iam diximꝰ. sed de
hac muliere tacuimus. cum t in
hystoria tractando eam minime in
uenimus. In eo eo libro tres bestias
diximꝰ ascendentes. unam de abis
so. alteram de mari. tr̃iam de tra.
In hoc libro diximus t uidi mlie
rem sedentem sup bestiam que fu
it t non est? t uentura ē. Aptissi
me ostenditur quia ille tres bestie
t ista quarta non sunt. iiii. ꝯ ip
sa una est. t quatuor. sed in officio
t in opere. nam corpus unum est.
Et mulier quam diximꝰ in illis
tribꝰ ē. quia ipsa iniq̃tas est. sed
pro locis in ista sola declaratur. In
illo sexto libro diximꝰ spealit̃er
septem montes in quibꝰ mulier
meretrix sedet. i. ciuitas romana
et septem reges sunt. quinq; ceci
derunt unus est? alius nondum
uenit. Et dum uenit. modicu tem
pore oportet eum pseuerare. In q̃
libro nomen t notam antixpi ex
plicim̃. In hoc libro mlierem ar
ruptelam diximꝰ. quam in illo li
bro ciuitatem romanam nomina
uimꝰ. In hac spealiter septem re
ges. hic uero spetiales reges? cum

ipſis. a uris diſſerem⁹. Vt ſpecia
liter ⁊ carnaliter miſcendo temp⁹
ꝓteritum. preſens ⁊ futurum: ap
te declarem⁹. Frequenᷣ diximus
in unaquaq; ſpecie genus oſtende
re. nam quod eſt omnis beſtia: hoc
ſeptem capita. Deniq; ſeptem capi
ta ⁊ ſeptem montes dixit eſſe: ⁊ ſep
tem reges. i. omnem om̄no ꝑſtim.
Vt omnes reges. i. omnes ſuꝑbi.
⁊ montes. i. ſpſi ſuꝑbi. omnia hec
ꝑſti ſunt. i. ipſa beſtia. Hoc argu
mentū manifeſtum credas eſſe qđ
diximus. Dixerat enim mulierem
ſuꝑ beſtiam ſedere. nunc dicit ſep
tem montes ubi mulier ſedet. Jta
ergo capita omnis ꝑſtic eſt: ⁊ omnes
reges. Jpſa eſt beſtia ſuꝑ quam ſe
det cuncta immūdiꝫa. Sicut aut̄
in ſeptem eccliis ſpecialit̄ nomina
us. totam eccliam intuitur. ita i̇
ſeptem regib⁹ quos ſpecialiter oſ
tendit. Vt non ſolum regibus qui
ꝑſtis prelati regnant quos reges q̄
caput eſſe dicimur membra nr̄a g
noſcant. in quorum corpore copu
lamur. Sicut dicit. Quinq; inquit
ceciderunt. Vnus eſt. alius nondū
uenit: ⁊ cum uenerit. modicū eum
oportet manere. ... Vſq; in temp⁹
quo hec ioh̄i reuelata ſunt. quin
q; reges ceciderunt. ſextus fuit ne
ro. ſub quo hec uidit in exilio. Nā
computam⁹ a primo rege qui in reg
no romanoꝝ prim⁹ ſumpſit dia
dema. i. ꝓmus impoſuit in regno
romano in capite coronam. Teſta
tur enim ſcriptura machabeorum.
nullum romanoꝝ primus acce
piſſe purpuram uel diadema ea
ām cum iam gallia potiremur: :
quia poſſeſſa: acceptio gal⁹ nullus
celar ꝓmus apud romanos ſingu
lare obtinuit imperium. a quo ceſa
res romanorum ꝓncipes appellati
ſunt. S cōs celar filius fuit ſororis
ulij octauianus nomine qui ea
am augustus nominatus eſt. ſub
quo natus eſt dns nr̄ ihc xp̄c: an
no regni ſui quadrageſimo. ab his
duob⁹ nullo et augusto: nullus et
augustus menſes nomen acceper̄t.
qui annea unus quintilis. alter ſex
tilis dicebantur. Tertius tiberi⁹ cū
quo paſſus eſt dns anno imperij
ſui quinto decimo. in quo anno ea
am ad baptiſmum uenit. anno
uero primo poſt baptiſmum: diſci
pulos diuinis imbuens ſacramen
tis. Jn quo anno exordium ſue ꝓdi
cationis aſſumens: uſq; ad tricēſi
mum quartum annum predicaſſe
ꝓbatur. S cō poſt baptiſmum: mi
rabilia que in euangelio ſunt ſcr̄. Tertio uero expliciū. in quarto an
no incipiente ꝓ nr̄a ſalute ſe ſubdi
dit paſſioni. Quartus claudius.
ſub quo fames in actib⁹ apl̄oꝝ de
ſcribitur. Quintus galba. qui reg
nauit annos tres ⁊ menſes ſex.
Sextus nero. Septimus: otho. de q̄
dixit nondum uenit: ⁊ cum uene
rit modicum eum oportet mane
re. qui eſt figura reuelationis an
tixp̄i. Jam regnabit annos tres
⁊ menſes ſex. Nam prim⁹ de rom̄
norum regib⁹ nero fecit maturia
poſt paſſionem dñi. in petrū ⁊ pau

lo aplis. qui etiam nero antixpm̃ p̃figurauit. pro eo quod cum a senatu quereretur ad penam. a palatio fugiens ad quartum urbis miliarium in suburbano liberti sui inter salariam ⁊ momentanam uiam: semetipm̃ misecit. anno etatis sue tricesimo secũdo. atq; in eo omnis augꝰ ⁊ familia consumpta ẽ. ¶ In quo nerone sine in annorum supputatione etatis sue. sine in principatu augustorum consumpw: sine ⁊ sibi metipsi facere recognosce. Post neronem nero galba in hyberia. ow ī roma imperium arripuit. Galba: septimo mense imperij sui in medio romane urbis foro. capite truncatur. Ow: tercio regni sui mense. apud uetera manu pretoria occubuit. sicut ⁊ nero. Vitellius a uespesianis ducibꝰ occisus: in ẏberim flumen proicitur. Hos duos galbam ⁊ uitellium in sexto libro nominauimꝰ. ubi ⁊ septem reges diximus. Ita ⁊ in hoc libro septem rursum reges describimus quos non sine ratione. quia in eorum uita ⁊ fine antixpm̃ prefiguralle cognoscimꝰ. Et hos septẽ reges: septem capita bestie nominauimꝰ. quam bestiam cum decem cornibus esse diximus. quia antixp̃ suo tempore decem reges romanorũ qui non post unum sed uno tempore regnantes. inter hos decem undecimus apparebit. ⁊ de decem tribꝰ occisis super reliquos septem in omni mundo octauus p̃cipatum tenebit. Et hec est bestia que fuit et non est. ⁊ octaua est. Q̃ licet nuc̃ apocalipsis presens p̃teritum ⁊ futurum. in quo tempore una esse bestia. ⁊ unum requiras corpꝰ. Que bestia cum septem dicatur capitibꝰ. decẽptus nero capitibꝰ dicit in solidum. Et bestia que fuit ⁊ nõ ẽ: ⁊ ipa octaua est. ¶ Idest sicut ⁊ capitis genus quod est generale. hmodi misteriis non seruatur. Propterea dixit bestia octaua. sicut decepte: esse a serpente dicatur. immittam̃ ponam inimicitias tuas ⁊ mulierem: ⁊ semen tuum ⁊ semen eius. Ipsa conteret caput tuum ⁊ tu insidiaberis calcaneo eius. In una muliere totum semen eius cõprehendit. Sic in bestia totum semen ab initio mundi usq; in finem. In uno enim totum ostẽdit corpus. sicut reuelatur homo p̃ccati filiꝰ p̃dicionis antixp̃e. Subdit autem ostendit que sit altera bestia que fuit et non est. dum de ista dicat ⁊ ipse octauus est. ⁊ ex septem est. i. sicut et ille. qui licet post septem unus fuit. ⁊ uelut occisus reputetur. tamen ex septem. i. ex mũdi regibꝰ est. Ita ⁊ bestia. que licet alterius sit p̃fectionis. quod xp̃o se atq; ei omnium dicat. idest impenitentiam macter. Tamen octauꝰ est. ⁊ ex septem corpus illiꝰ octauum q̃ inter septem unus est quasi occisꝰ ⁊ unus. omnes unus corporis ẽ dixit sub diuisa p̃fectione. Et ipse octauus ẽ. et ex septem est: et in p̃dicionem tradit. ¶ Idest ⁊ ipse ex: septem supradictis est. sicut caput in eius corpus ⁊ in edificationem nascens in p̃dicionem tradit. Fuit

inquit ⁊

inquit et non est: et ipse octauus
est: et in pdationem uadit. Hec
cum dicta fuit et non est et ipse oc
tauus est. Si illo tempore non fuis
set dicendum erat octauus erit et
ex septem erit: et in pdationem ibit.
Si non fuisset illo tpe hec bestia ita
dicendum erat. Set quia hec bestia
semp moritur et semp nascitur: et
semp uernans est: et semp in pditio
nem uadit: promde dictum est:
fuit et non est: et uernans est in pdi
tionem uadit. Octauum uero dix
non solum ordine quod post septē
uisus est. set iste octauus qui in bes
tia dictus est: semp in misteriis
spiritualit intelligendus est. Qui
in pseudo pphetas et sacerdotib9 ypoc
tas subalter in regione sub xpi no
mine nuncupatus est. et ex septena
rio numero primus ipse est: et p9
septimum ipse dicatur esse octauus.
Vt fiant dies dimais primus et post
septimum ipse primus reperiatur
octauus. ita et iste dicatur primus
et octauus. Primus quia primam
cathedram sacerdotalem inuadit. Oc
tauus. quia ex septem capitib9 est.
.i. ex septem mundi principib9 in
septenario numero pfectionis ē: si
tamen unum est. Vt pura una ebdo
mada est que p septem dies est. Si
cut septem candelabra ex uno robo
re in tabernaculo testimonij. i. in
uno xpo septem ecclias. hoc totum
est unum. In septem namq; demo
nijs post primam pfectionem dia
boli ostendit. Non enim in septem
est pfecta nequitia. cum unus ha

buerit legionem. Octauum itaq; ue
lut occisum et curatum. diabolum
dicat et corpus eius. Hi enim es do
minum nrm ihm xpm et corpus
ei9. In quo numero omne corpus et
pfectione adiuuatus ostendit. Corp9
quoq; dm in hac pfectione septifor
mis gratie deuorat inimicos suos
intestinos: et in finib9 tre quiq; in ter
ram eius. et montes irrepunt. sic
p micheam dictum est. Pascet in
in uirtute gregem suum dns. et in
gliam nominis dei eorum habun
dabunt. Propt quod nunc magni
ficabitur usq; ad fines tre. et erit
iste pax. Assirius cum uenerit in ter
ram uiam et cum ascenderit in mō
tes uos. et exurgent sup eum sep
tem pastores et octo morsus homin.
et pascent assirium in gladium.:
Septem pastores et octo morsus hoi
num deus est cum corpore suo sep
tiformi. i. septem ecclesiarum. Cor
pus autem unum est: et filius ho
minis est. Propterea dixit octo mor
sus hominum. Istud corpus accepit
hereditatem gentium et possessionē
montes tre. in quib9 pascat assiri
um in uirga ferrea et ut uasa figu
li comminuet eos. Et decē cornua q̄
uidisti. decem reges sunt. Non dixit
decem cornua. set et decem cornua
que uidisti. dicendo et decem cornua
decem regna sunt. ostendit et capita
et cornua unum esse. Capita enim
et cornua et reges sunt et regna. qua
neutrum sine se esse potest. Angel9
denuq; daniel in hoc numero. nūc
reges nunc regna manifestat dicēs.

Decem uero cornua. decem regna insurgent. Postquam in regna rex alius oriet. ipse quoq; sup egredietur ceteros pristinos ma los ostendit in decem regnis t de cem reges dixisse: idest homines? Sic nunc et decem cornua que uidisti decem regna sunt. Q regnum nondū acceptum. — Q d etiam ex genere decadum ostendit unum esse: dicendo regna. q regnum nondum acceptum. — Set potestatem quasi reges una hora acceptū: post bestiam hoc loco ilios decem reges spiritualiter intelligē. decem enim reges omnes omnino homines dicit. a xpi passione usq; in finem. in quorum cordibus unia dñantur. nec dum inquit regnum acceperunt. quia nec dum consummata sunt. Hoc enim agitur qui acciptiunt dixit. quia non dixit accipiant. Post bestiam uero quod dixit. idest post eam uidelicet illud quod occisum dixit. idest post unitionem xpiani tatis. Tempus enim describit a xpi passione et infra. quod hora appellatur. Hora enim aliquando omne tpe est. Sicut alio loco dicit. Nouissima hora est. Q uia si rex autem dixit. Q uia si aliquando omnium renuntiamus est. Q uia uidebam in hac nocte illud t illud. Q uia uelut in somnis regnant. qui xpo regno adulantur. Sicut p ysaiam dicitur. Et erunt inquit sicut somnians. In somnio diurne omnium gentium quod extraneum dixerunt sup terrā. Et presertim illam. Et erunt sicut in somnis qui manducant. t expuis eis: sup uacuum somnium. Et q si qui somniat qui sunt t quasi bibat. t expergefactus adhuc sitit anima eius mane spauit. Ita erunt diurne omnium gentium quod extraneum dixerunt sup terrā t sup montem syon. Si semper regnum gentium uelut in somnis fugit. multoma gis postquam lapide de monte sine manibus ablato pedibus ferreis t in puluere uniuersum subiectumq; pedibus filij hominis. atq; in seruitute redactum est. Hij unam sententiam habent. Certe quia hosdem reges spiritualit hoc loco diximus. t decem, profecto pomus. et hos decem reges omnes omnino superbos et malos esse diximus. et hij omnes sententiam unam habent. Habent dixit non habebunt. Si hoc loco de preterito dicere aut de futuro: dicendum erat habuerunt aut habebant. Set quia undie in ecclia geritur. proinde dixit unam sententiam habent. t quemadmodū dixit unus consilij expers dicens. Et uirtutē t potestatē bestie dant. — Idest diabolo cuius ministri est. Et cuius uirtus t regnum in eis principatur. Et quia de plenis dictum est. ppte

146

Vocati ad fidem multi sunt. s; ele
ti qui ecclam faciunt pauci reppe
riuntur. Propterea dixit uocati
t electi. quia non omnes uocati e
lecti sunt. Sicut dns dicit. Multi
sunt uocati pauci uero electi. Et
hec dicit michi. H bestia q̃m uidisti
ubi mulier sedet. ppli t turbe t̃
t gentes t lingue. t decem cornua
que uidisti. hi odio habent me
tricem. J dest semetipsos mutuo
odient. dum unus alium ad scan
dala puocat. S e mutuo odiu
dum mulo nulli bonus est. Et
alio modo unusquisq; se odit. sic
dictum est. Q ui amat animã
suam pdet eam. Et qui amat i
niquitatẽ: odit aiam suam. Si
cut dicit. Et deseram eam faci
et et nudam. Deserta anima dr.
cum a deo p opa mala desertur.
Et cum deseruntur hoies a deo.
ipsi p uam dei desertam faciũ
mundum. dum dedit malo fuũ
t inuste uiuunt. Et carnem eo
comedent. t ipsam uburent igni.
Q uid est unusquisq; se inuicẽ
deuorant. ut t canes alt̃rum
se laceraut. t cum omni ope bono
euacuati fuerint: gehenne igni
bo combutendi tradunt. t adie
cit causam dicens. Deus enim de
dit in cordi eorum: facere sentẽ
tiam eius. ..... J dest excitauit fa
cere ea que mundo iure merito
uiuere decreuit. Et facere sen
tentiam unam. J dest potestatẽ
tradere unicuiq; secundum opa
sua. que meritis suis unusq̃sq;
opatur. quod diaboli uoluntate p
ficiat quem regem sibi esse demõs
trat. Sicut dicit. Et tradate regnum
suum bestie. usq; dum cõpleantur
dicta dñi. J dest diabolo parere do
nec impleantur scripture. J n q̃r
to regno ferreo quod est romano
rum t̃ram consumare: sicut in
danele legimus. Q uarti erit
regnum sup quod ut̃is omnib9 re
gnis prevalebit. t unũsam t̃ram
devorabit. t conteret eam t delebit.
Et mulier quam uidisti est ciui
tas magna: que hr̃ regnũ s̃t reges
terre. Q uod est mulier. hoc ciui
tas. hoc reges terre. Omnia hec
unum corpus est. Sic etiam de ec
clesia dictum est. Veni ostendam
tibi mlierem agni. hec mulier
eccl̃ia est. Et ostendit michi ciui
tatem descendentem de celo. q̃m
cum describeret dixit. Et reges
terre ferunt gloriam suam in ea.
M ulier agni t ciuitas: t reges t̃re
una eccl̃ia est: t unum corpus ẽ.
Et ee duas ciuitates. unam dei t
unam diaboli. Et illa mulier di
citur. et illa mulier. Et in utraq;
q; reges t̃re ministrant. t agnus
eccl̃ie sue dat potestatem. qui est
xp̃s. t uirtutem suam t gl̃iam ei
dat. Et draco qui est diabolus.
uirtutem suam t potestatem sua
eccl̃ie sue. i. congregationi sue
maligne dat. t est bestia agno sẽ
per contraria. Agnus habet septẽ
oculos t septem cornua. Et ille oc
cisus dicitur quasi occisus. quia
solum in carne non in anima et

dnumtate est mortuus. ⁊ dicatur in septem cornua. ⁊ septem ecclias. Quasi ociſius et reſurrexit. Ita et contrario bestia immundens agno: septem sibi obtulit capita. Et ipsa est octaua q̃ que inimicatur agnum: qui dicatur quasi ociſius et reſurrexit. Hoc caput octauum immundicciam tenet primatum. Cum p̃ pseudo sac̃dotes et ypocritas sub simulatione sc̃i tatis agnum prefert deforis quasi ociſum ⁊ intus occultat rapacem lupum. Sz; commotionis occasione contra ecclam insultatur. agmina pelis exuuntur p̃ quam agnum simulabatur. Hq̃ que diximus p̃spicue patet duas ciuitates esse. ⁊ duo regna. ⁊ duos reges. xp̃c ⁊ diabolꝝ. Et ambo sup utrasq; ciuitates regnant. Omnis enim quisquis in regno diaboli est. ⁊ ingo uoluptatis siue premitur. dum unusquisq; libidine dominandi corruptus g̃ dui suo inferiorem tyrannidem grassatur. ⁊ sicut in euangelio dominus dicit. Scitis q̃n qui putant principari gentium dominantur earum. ⁊ maiores earū dominium exercent in eas. Nō ita est in uob̃. Sed qui maiorum uoluerit esse. ⁊ sit uest̃ minister. Sicut filius hominis nō uenit ministrari sed ministrare. Hec due ciuitates. una mundo. ⁊ una desiderat seruire xp̃o. Una in hoc mundo regnum capit tenere. ⁊ una ab hoc mundo fugere. Una tristatur. altera letatur. Una flagellat. altera flagellatur. Una ut iustificetur adhuc. altera ut impie agat adhuc. Hec utreq; ita laborant in unū. una ut habeat unde dampnetur. altera ut habeat unde saluetur. Hic facit finem ⁊ recapitulat a tempore future pacis clarissime predicationis. cum magna potestate homines illuminantur. ita adiecit dicens q̃ postea uidit.

Explicit lib̃ nonus. Incipit lib̃ decimus de diabolo ciuitate.

Postea uidi alium angelum descendentē de celo. habentem potestatem magnā. ⁊ terra illuminata est a claritate eius. ⁊ clamauit in fortitudine dicens. Cecidit cecidit babilon illa magna. ⁊ facta est habitaculū demoniorum ⁊ custodia omnis auis immundē. ⁊ spē inquinata. Quā ex uino fornicationis eius biberunt omnes gētes. ⁊ reges t̃re cum ea fornicati sunt. ⁊ mercatores t̃re ex uirtute glorie eius diuites facti sunt. Et audiui inquit alam uocē dicentem. Exite inquit de ea pp̃le meus. ne cōicetis peccatis eius. ⁊ plagis eius ne ledamini. q̃m ascenderunt p̃cta eius usq; ad celum. Et recordatus est deus iniquitatis eius. reddite illi sicut ipsa reddidit uob̃. ⁊ duplate duplā dupla. in poculo quo

147

mſcaur: mſcate illi dupplum.
& quantum ſe clarificauit & in
deliciis fuit. tantum date ei ẽ
ctatis & luctus. & m̃ in corde ſuo
dicat. ſedeo regina & uidua non
ſum: & luctum non uidebo: Ppter hoc in uno die uenient pla
ge eius. mors & luctus & fames &
ignis & conburetur. & ualida
fortis dns deus quia iudicabit
eam & flebunt & plangent ſu
per eam reges ꝛr qui cum ea for
nicati ſunt cum uiderint fum̃
incendij á longe ſtantes. ꝓpter
metum eiꝰ dicentes. Ve. ve. ci
uitas magna babilon: ciuitas
fortis. qm̃ in una hora uenit dãp
natio tua: & mercatores ſient
& lugent ſup eam. qm̃ merces
eorum nemo emit iam. ☞ er
ces auri & argenta & lapides pre
ciosi & margarite & biſſi & pur
pure & ſirici & coccum & lignum
ædinum & uas eburneum &
omne uas ex ligno pciosiſſimo.
& eris & ferri & marmoris & cin
namum & amomum & odora
menta & unguentum & thus.
& uinum & oleum & ſimilam.
& frumentum & iumentum &
pecora & rede & canes & animas
hominum & poma decipiẽ
tis anime tue abierunt a te a
bierunt a te & omnia pinguia
& ſplendida perierunt a te: & am
plius ea non inuenies. ☞ erca
tores horum qui diuites ſunt ab
ea alonge ſtabunt & ſientes &
lugentes & dicentes. Ve. ve. ci
uitas magna induta biſſinum
et purpuram & coccinum & orna
ta auro & lapide pretioso: et mar
garitis. & m̃ una hora deſerte
ſunt tante diuitie. & omnis gu
bernator qui in nauib9 nauigat.
& nautе & quotquot male opan
tur alonge ſteterunt. & clama
uerunt ſientes & lugentes. Ve
ciuitas illa magna in qua dita
ti ſunt omnes qui habent na
ues maris. ex claritate eius. q̃
niam una hora deſerta eſt. Ex
ultate celum ſuper ea & ſci a
poſtoli et ꝓphete. quoniam iudi
cabit deus iudicium de illa.

148

BIBLIOTHÈQUE NATIONALE
R.F.

Expiatō sup̄lēpre hystorie.—

Vidi alium angelum descendentem de celo. habentem potestatem magnam. & terra illuminata est a claritate eius et clamauit in fortitudine dicens. Cecidit cecidit babilon illa magna et facta est habitatio dēmoniorum & custodia omnis spūs immundi. & cuiuslibet uolucris immundē. & cuiuslibet pēcōr. Quia de uino ire fornicationis eius bibunt omnes gētes. & reges terre cū ea fornicati sunt. & mercatores terre de uirtute deliciarum eius diuites facti sunt. Et audiui aliam uocē de celo dicentē. Exite de ea populus meus ne cōmunicetis peccatis eius. & de plagis eius non accipiatis. Quoniam peruenerunt peccata eius usq; ad celum. & recordatus est deus iniquitatum eius. Reddite illi sicut & ipsa reddidit uobis. & duplicate duplicia secundum opera eius. In calice cui miscuit miscete illi duplum. Quantum glorificauit se & in deliciis fuit tantum date illi tormentum & luctum. Quia in corde suo dicit. Sedeo regina non sum & uidua non sum & luctum non uidebo. Propterea in una die ueniet mors & luctus & fames. & igne cōburetur quia fortis est deus qui iudicabit illam. Et flebunt & plangent se super eam reges terre qui cum ea fornicati sunt & in deliciis uixerunt. cum uiderint fumum incendii eius. stantes procul propter timorem tormentorum eius dicentes. Ve ue ciuitas illa babilon ciuitas fortis. quia una hora uenit iudicium tuum. Et negotiatores terre flebunt & lugebunt super illam. quia merces eorum nemo emet amplius. merces auri & argenti & lapidis pretiosi & margaritarum & bissi & purpure & serici & cocci & omne lignum thyinum & omne uas ebureum & omne uas de ligno pretiosissimo & de aere & ferro & marmore & cinnamomum & odoramentum & unguentum & thus & uinum & oleum & similam & triticum & iumenta & oues & equorum & rhedarum & mancipia & animas hominum. Et poma desiderii animę tue discesserunt a te. & omnia pinguia & opima perierunt a te. & amplius non inuenient ea. Mercatores horum qui diuites facti sunt ab ea. a timore tormentorum eius flentes & lugentes. & dicentes. Ve ue ciuitas illa que amicta erat bysso & purpura & cocco & inaurata auro & lapide pretioso & margaritis. quia in una hora destituta est tanta diuitia. Et omnis gubernator & omnis qui in locis nauigat & nautę & quicumq; in mari operantur. de longe stabant & clamabant uidentes locum incendii eius dicentes. Quis similis huic ciuitati magne. Et miserunt puluerem in capita sua & clamabant flentes & lugentes & dicentes. Ve ue ciuitas illa in qua diuites facti sunt omnes qui habebant naues in mari de pretiis eius. quia una hora desolata est. Exulta super eam celum & sancti & apostoli & prophete. quia iudicauit deus iudicium uestrum de illa. Et sustulit unus angelus fortis lapidem quasi molarem magnum & misit in mare dicens. Hac impetuositate mittetur babilon ciuitas illa magna. & amplius non inuenietur. & uox citharedorum & musicorum & tibicinum & tubicinum non audietur in te amplius. & omnis artifex omnis artis non inuenietur in te amplius. & uox molendini non audietur in te amplius. & lumen lucerne non luceat in te amplius. & uox sponsi & sponse non audietur in te amplius. Quia mercatores tui erant principes terre. quia in ueneficiis tuis errauerunt omnes gentes. & in ea sanguis prophetarum & sanctorum inuentus est. & omnium qui interfecti sunt in terra.

—Expiatō sup̄lēpre hystorie.—

Vidi alium angelum descendentem de celo. habentem potestatem magnam. & terra illuminata est a claritate eius et clamauit in fortitudine dicens. Cecidit cecidit babilon illa magna et facta est habitatio dēmoniorum & custodia omnis spūs immundi. & cuiuslibet uolucris immundē. & cuiuslibet pēcōr. Quia de uino ire fornicationis eius bibunt omnes gētes. & reges terre cū ea fornicati sunt. & mercatores terre de uirtute deliciarum eius diuites facti sunt. Et audiui aliam uocē de celo dicentē. Exite de ea populus meus ne cōmunicetis peccatis eius. & de plagis eius non accipiatis. Quoniam peruenerunt peccata eius usq; ad celum. & recordatus est deus iniquitatum eius. Reddite illi sicut & ipsa reddidit uobis. & duplicate duplicia secundum opera eius. In calice cui miscuit miscete illi duplum. Quantum glorificauit se & in deliciis fuit tantum date illi tormentum & luctum. Quia in corde suo dicit. Sedeo regina non sum & uidua non sum & luctum non uidebo. Propterea in una die ueniet mors & luctus & fames. & igne cōburetur quia fortis est deus qui iudicabit illam. Et flebunt & plangent se super eam reges terre qui cum ea fornicati sunt & in deliciis uixerunt. cum uiderint fumum incendii eius. stantes procul propter timorem tormentorum eius dicentes. Ve ue ciuitas illa babilon ciuitas fortis. quia una hora uenit iudicium tuum. Et negotiatores terre flebunt & lugebunt super illam. quia merces eorum nemo emet amplius. merces auri & argenti & lapidis pretiosi & margaritarum & bissi & purpure & serici & cocci & omne lignum thyinum & omne uas ebureum & omne uas de ligno pretiosissimo & de aere & ferro & marmore & cinnamomum & odoramentum & unguentum & thus & uinum & oleum & similam & triticum & iumenta & oues & equorum & rhedarum & mancipia & animas hominum. Et poma desiderii animę tue discesserunt a te. & omnia pinguia & opima perierunt a te. & amplius non inuenient ea. Mercatores horum qui diuites facti sunt ab ea. a timore tormentorum eius flentes & lugentes. & dicentes. Ve ue ciuitas illa que amicta erat bysso & purpura & cocco & inaurata auro & lapide pretioso & margaritis. quia in una hora destituta est tanta diuitia. Et omnis gubernator & omnis qui in locis nauigat & nautę & quicumq; in mari operantur. de longe stabant & clamabant uidentes locum incendii eius dicentes. Quis similis huic ciuitati magne. Et miserunt puluerem in capita sua & clamabant flentes & lugentes & dicentes. Ve ue ciuitas illa in qua diuites facti sunt omnes qui habebant naues in mari de pretiis eius. quia una hora desolata est. Exulta super eam celum & sancti & apostoli & prophete. quia iudicauit deus iudicium uestrum de illa. Et sustulit unus angelus fortis lapidem quasi molarem magnum & misit in mare dicens. Hac impetuositate mittetur babilon ciuitas illa magna. & amplius non inuenietur. & uox citharedorum & musicorum & tibicinum & tubicinum non audietur in te amplius. & omnis artifex omnis artis non inuenietur in te amplius. & uox molendini non audietur in te amplius. & lumen lucerne non luceat in te amplius. & uox sponsi & sponse non audietur in te amplius. Quia mercatores tui erant principes terre. quia in ueneficiis tuis errauerunt omnes gentes. & in ea sanguis prophetarum & sanctorum inuentus est. & omnium qui interfecti sunt in terra.

hec omnes spūs immundi

a fit.

—Hoc loco diuites non rebus set peccatis dixit. Nam nimietas luxurie pauperes potius quam diuites facit. quia & opa iustoꝝ diuitie dicuntur. ita & opa impiorum terrum diuitie sunt. Et audiui aliam uocē de celo dicentē exite de ea pp̄le meus ne cōmunicetis peccatis eius. & de plagis eius ne ledamini.—Plenius hic ostēdit babilonem in duas diuisā ee partes. idest in pp̄lm dei & pplm diaboli. ex qua mundus dei etiam ꝑticule descendet pple ſs. qui semp ex ea spūaliter in animo descendit & exijt custodiendo obseruationem ꝓcepti dei. sicut p ysaiam dictum est. Exite de medio eius & separamini qui fertis uasa domini & immundum nolite tangere. Vasa dñi ferunt. qui aīmas suas ab omni iniquitate custodiunt. Et cum nichil maledicō factū ꝛ co gitatu peneūnt: immundū tangere non dicuntur. & tunc a babilonia exire creduntur. In domo autem magna non sunt tantum uasa aurea & argentea. set & lignea & fictilia. Et quedā sunt in honore: quedam in cōtumelia. Si ergo quis mundauerit se ab his malis erit uas in honorem sanctificatum. utile dñō. ad omne op9 bonum paratum. Quod autem dixit ne cōicetis peccatis eius & plagis eiꝰ ne ledamini. i. ne faciatis qd̄ illi faciunt. quia scriptum est. Justus quacumq; morte preoccupatus fuerit: anima eius i

149

refrigerio erit. Quomodo ergo
particeps peccati potest esse iu
tus. quem cum impius cuntaus
causa abstulerit. nisi cuntaus
ãpta diaboli diuisione celebrata.
notam bestie portaturus inuidi
atur ecclie. Tunc enim bestie un⁹
quisq; portat. cum malis comu
nicat. cum una cum eis malitie
exercet opera. Vt ergo frequent
dicatum ē: babilonem pro locas.
et a tuo partem. et a parte tuã
accipiem⁹. quia aliquando pars
pro tuo intelligitur. et totum p
parte. Sicut tres dies quib⁹ dns
in inferno fuit. cum non fuit
tres dies plenu. sed hos apte ple
ne intelligim⁹. Ita et nunc babi
lonem illam partem dicit: de
qua ppl̃e exijt. Nunc ipsam par
tem totum mundum: quã int̃
ecclam duos pp̃los diximus. V
nam dei partem et unam diabo
li. que babilon uocatur. Et q
ab ecclia separatur cum gentib⁹.
pomnem mundum comunicare
dicitur. Et si aliqua dicta sunt:
non tamen arbitrari ut uideant
etiam speciem posse uenire. ut
apte usum sit qi hec spãliter
diam⁹. Oportet enim impu
sum uenire diem dñi. qualit̃
his quorum ē medio ecclie exijt
gaudentib⁹ impuls⁹ ẽ non po
terit. nisi signum decem regũ
et eũlionis babilonis cuntaus.
et aduentum helye. apte futu
rum putent. Qui autem i spe
ciem uenire non possunt: ip
sos in pribus memoratum⁹. qui
hec spãliter dixim⁹. quia et decẽ
reges. et in euersa babilonia ho
die intelligendi sunt. Idest de p
senti tempore. sed illi qui in hoc
mundo spem habent. signum de
cem regum et aduentum helye fu
turum esse denuntiant. cum de
psenti eũlione sibi non confide
rat babilonia. de cui⁹ medio dic̃.
exite de ea pp̃le meus. ne comi scea
mini in peccatis eius. et plagis ne
ledamini. Quia ascenderunt pecca
ta eius usq; ad celum et recordatus
est dns iniquitatis eius. Reddite il
li sicut et illa reddidit. et dupplate
dupplum scdm opa eius. In poculo
q miscuit miscete illi dupplũ. quã
tum se clarificauit: tm date ei ĉ
ciatus et luctũ. Populo suo dicit deus.
reddite ei sicut ipsa reddidit. Cũ
enim mali apte contra ecclam
surgunt: dupliciter morimur.
Primo eo quod hic pro bono ma
la reddunt. Secundo eo quod in
iudicio ab ecclia separabimur.
et dupliciter pro facto tribulamur.
de ecclia enim exeunt in mundũ:
plage uisibiles et inuisibiles. Qui a
mente suo dicit. sedeo regina et ui
dua non sum: et luctum nõ uidebo.
Propter hoc in uno die uenient plage eius
et mors et luctus. et igni cremabunt.
Si in uno die moriatur et concre
mabitur. quis erit unus qui lu
gebit mortuum. aut fames quã
ta ee potest unius diei? Sz diem
dixit breue temp⁹. eo quod spũa
liter et carnaliter affligenatur. Regi

na se dicit sedere: quia in delicijs mlt̃am se extimat uiuere. Ecclia uero in hoc mundo uidua dicitur. quia si uir suus xp̃c absẽs eẽ pibeatur: tamen ad uidiuum eam uindicabit. Q̃ua forꝛs dn̄s deus qui uindicabit eam: t flebũt t plangẽt sup ea reges tre: qui cũ ea formicati sũt. Q̃ui sunt illi reges qui eam plangent euersam. nisi ipsi eiulantur. Q̃uid enim est cuitas hoc reges. quia cum cauo moꝛtur anima in infernum mancipatur. Tunc cuitas euersa dicitur. quia nam plangunt. non luxuriam horum q̃ secum peccant. set ipsius uictus defectionẽ. Cum uiderint fumũ incendij ei9. Idest documentum pdictoꝛum. Q̃uia cum mala faciunt. q̃muis carne uiuant: in aĩa moꝛtui eẽ credantur. Vt non adhuc ignis futurus: set fumus ipsi9 ignis in ope ostendatur. Fumus enim ignem pcedit. Q̃uid enĩ aliud est exalatio ista mundi t animo nisi fum9 inflammas gehẽne. A longe flammas non coꝛpoꝛe set anima. dum unusquisq; sibi timet. quod alterum p calumpnias aut p potentias pati uidet. Dicentes uẽ uẽ cuitas magna babilon cuitas forꝛis: q̃m una hoꝛa dãpnata ẽ. Spẽ dicit nomen cuitatis. uerum illi mundum plangunt. paruo admodum tpꝛe pene inchoatum. omnemq; industriam labefactam cessasse. Et mercatoꝛes tre flẽt t lugẽt sup eam. Ipsi sunt mercatoꝛes que est cuitas. lugent sup eam: idest sup seme ipsos plangent. Q̃ mẽ merces eoꝛũ nemo emit iam. merces auri t argẽti: t ferri: t eris: t uitri: t omnis unguenti: t frumenti: t iumẽtoꝛum: t ouium: t peconꝛ abierunt a te. et amplius ea non inuenies. Cierunt inquit a te: nec amplius ea inuenies. dupliciter dicit. quod deficient ista mundo moriente. siquidem t discessionem futuram dicit. uel quod in fine seculi istius uidentur. tamen t si supstiuant. Cuersa enim a uirtute. non dicent abierunt a te: set abierunt ab illa. Nemo enim loquitur nisi cum uiuo. Vnde manifestum est: uiuentes esse in hoc mundo dicere abierũt a te. non esse cuitati. mercatoꝛes horum. qui ditati sunt ab ea longe stabunt. flentes t lugentes t dicentes. Ve ve cuitas magna. ipsi sunt mercatoꝛes. ipsi cuitas magna. Cum enim mala faciunt. mercatum facere dicuntur. quia q̃nto plus peccant: tanto plus delicioꝛum diuitias congregant. Q̃uia hec cuitas quomodo in futuro est arsura. Jam nunc se in hoc mundo ad incendium ꝓparat. Vt hoc modo spãliter in anima ardere dicatur. qualit̃ in postmodum coꝛpoꝛalit̃ ab ipso cumulo peccatoꝛ cruciatur. Jndumenta bissinũ t purpuram t coccinũ: t ornata auro t lapide pciosoꝛ t margaritis.

hec homines induunt non cum
tas. ipli se itaq; plangunt dum
mortuntur: et a suis bonis expo
liantur. Q m una hora deserte
fr tante diuitie: et omis gubnator
et omis q in nauibus nauigant.
et naute: et qui male operantur a
longe steterūt: et clamauer unde fum icendij eius Q unquid omis
gubnatoz et naute: et quisqs male
operatur in una hora plentes e
poterunt. ut uideant incendi
um cuntas? Istos omnes quos
nominat. sch amatores dixit: et
cultores et oparios istius mudi:
cum in malo labore usantur.
Q ahum deinde spant. quo ip
sos dicat timere sibi uidentes
spei sue ruinam. Q uod aute
dicat in nauib9 nauigans. no
pspicue naues dicat. set spuali
ter naues dicat quecumq; adq
rendi genera in scla. Diuites que
similes cuntau ih magne. — Idest
non posse mundo integrum re
tuui. Et miser pfuiem in capita sua.
Capita sua principes illoru sunt:
p quos se diuites gliantur. qui
bus presentib9 ista fiunt. prin
cipum merita iactantes. Et clama
uer fletes et ingemes. ue ue ci
uitas illa magna in q ditati sr os
q hnt naues in mari ex claritate
ei9. qm una hora deserta e exhat ce
tu fr ea: et sci apli et pphe: qm iudica
illa. u dns iudiciu de. Sepe diximus ma
re istum mundum dia. naues
in mari ex claritate eius omnes
amatores mundi sunt. qui in

hac cuntate una hora deseru sr:
qi qndoq; finem isti9 mundi ha
bebunt. Horam enim finem di
am9 quam omne tpc isti9 scli
e non dubitam9. sicut septam
est. Q ouissima hora est. Q umqo
sup unam cuntatem exultat ce
lum et sci apli et pphete. dum sola
cuntas in omni mundo plequi
tur. dum plecuta est seruos dei et
ipsa extincta de umuis umdicae
tur? Set hec cuntas omnis omi
no mundi est: et qui in pieuari
catione mali potu sunt. Ipsa e
hec cuntas que etam et diaboli
dicatur.

Et ultr unus angle
fortis lapidem quasi
molarem magnum:
et misit in mare et di
xit. Hic impetus mittetur in ba
bilon illam magnam cuntatem:
et ultra iam non erit. et uox citha
redorum et muficorum: et tuba ca
nentium: et tuba non audietur
in te amplius. Et uox sponsi et spe
se non audietur in te. Q m mer
catores tui erunt pncipes tre. q
niam a beneficijs tuis errauerūt
omnes gentes: et in illa sanguis
pphetarum et scorum inuentus e:
et omnium occisorum sup tram.
Explicit ——— hystoria.

Explanō supīcīpte hystorie. ——

Et audiit unꝰ angℓc fortis la
pidē qī molarē magnū ⁊
misit ī mare ⁊ dixē. Hic
impetus mittet in babylon magnā
civitatē ⁊ ultra iam non erit. —

Exēplū mutat pdicōis eiꝰ in missio
ne lapidis ⁊ impetu figuratur.

Et vox cytharedōrū ⁊ musicōrū ⁊
tubia canētiū: ⁊ tuba ñ audiet ī te ā
plus. Jocūditatē dicē ūltra ipiorū.
⁊ iā non ūuenīre. ⁊ adiecē cām di
cens. Q mercatores tui erāt pncipes
re. Jdest qñ in una tua recepis
ti bona. Q mā in bñficijs tuis erra
uerūt oēs gēs: ⁊ ī illa lāgs pphaꝝ ⁊ sanctoꝝ
ūuenīt ē: ⁊ oīū occisorum fr̄am.

Ut tūqnd eadē civitas occidit aplōs
q⁹ ⁊ pphas. aut omēs? Sz hec civi
tas in qua cayn fr̄is sui sanguē

fudit: ⁊ uocatur nñ filij sui enos.
-i. omēs pcussi sue. Sz; qd ē qd
cayn sacrificiū ex re fructuū re
pbatur. abel aut sacrificiū ex ou
ibꝰ ⁊ earum adipe suscipitur? dū
tur dō oculos suos a sacrificio cayn
⁊ nō erat caritas in abel: non acce
pisz; dō sacrificium eiꝰ. Non pu
tet qd deus fructum re neglexe
rit. ⁊ fetus ouium dilexerit. Nō
intendit deus ad munꝰ. sz in
corde uidet. ⁊ quem uidet cum
caritate offerre: ipsū sacrificium
respexit. quē uo uidit cum in
vidia offerre: ab ipsō sacrificio oc
culos auūt. Cum utrūq; offerret.
descendit; ignis fr̄e sacrificiū abel:
⁊ nō descendit in munꝰ cayn.
hec sunt due civitates. una dei
⁊ una diaboli. Nam septē gena

Sine mysterio

Incipit explanatio sup̄ apocalipsim ihū.

Post hec audiui q̄si uocē magnā turbarū dicentiū alle
luya. salus ⁊ gl̄ia ⁊ uirtꝰ
deo nostro. quia uere et
iusta iudicia sunt eiꝰ. q̄m iu
dicauit de meretrice magna ⁊ que
corrupit t̄ram in fornicatiōe sua.
Et uindicauit sanḡne seruorū
suorū de manu eiꝰ ⁊ rūm dix̄it
alla ⁊ fumꝰ eius ascendit in se
cula sēculorum. hec ecclia dicit cū
separatio frā fuerit in diem iu
dicij ⁊ cum apt̄us fuerit iudi
cata. exaltare sc̄os sub p̄dictione
p̄uaricatōis ciuitatis aditumꝰ.
et laudare dim in tubilo laudis
attendimꝰ. Quid hoc aliud ꝑ
malorū tribulatio ⁊ bonorū re
muneratio ee describitur. hoc e
illud qd̄ daniel dicit. quod alij
refurgent ad uitam etnam. alij
in obp̄briū sempit̄num ut
uideant semp. Id illud qd̄ dici
tur. Fumꝰ eius ascendet in se
cula sēculorum. deinq; ut sc̄orum
letitiam apt̄us declaret adiecit.
Et cecidūt illa xxiiij ⁊ adorauer
ūt dīm sedentē in throno dicentes
alla. In affectu bonorum amoris sc̄o
rū corda conūsa sunt. ⁊ p exul
tatione ⁊ iocunditate p̄cepto
rum p̄missionum adorabunt deum
in laude dicentes alla. Et uox de
throno exiit dicens. laudem dic
te dō nō serui eiꝰ. ⁊ q̄ timetis eum.
Non ergo ulla potest creatura
laudare dīm. nisi de throno di
munꝰ laudationis acceperit. ⁊ uo
cem sc̄e inspirationis audierit.
Et audiui quasi turbe uocē mag
ne. ⁊ sic uocē aq̄rū multarū. ⁊ sic
uoces tonituorū magnorū dicē
tium alla. q̄nā regnauit dns ds
nr omp̄e. gaudeamꝰ et exultemꝰ
q̄m uenerunt nupt̄ie agni. et
uxor eiꝰ p̄parauit se. ⁊ datum e
illi ut coopiat̄ bissinum splen
dens candidum. Vxor agni eccle
sia est. Bissinum enim iustifica
tiones sunt sc̄orum. post collā
tam gr̄am. Post audit̄am oiōis
uocem in magnitudine pclama
tum est. ⁊ quasi uox tonituorū
audita dicentium. Laudes dō ⁊
exultatio. eo qd̄ nupt̄ie agni ue
nerunt. Hoc factum erit in die
iudicij. q̄n post ꝓclamationē iu
di euacuabit̄ p̄ncipatus ⁊ potes
tates. ⁊ tradidit regnum deo pat̄.
ut sit deus omnia in omnibꝰ.
q̄n uxor eiꝰ hoc est eccl̄ia catholi
ca fidei puritate illi coniunget̄.
de qua beatus ap̄l̄s dicit. Despō
di enim uni uiro ūginem castam
exiben xp̄o. deinq; bissinum q̄
indutur. non pro uestitum pul
chritudine ponitur. sꝫ pro iustifica
tionibꝰ sc̄orum. Et dixit in scribe.
Bī qui ad cenam nupt̄iarū agni
uocati sunt. ⁊ cecidi ad pedes eiꝰ
ut adorarem eum. ⁊ dixit michi.
Vide ne feceris conseruus tuus sū
⁊ fratrum tuorū hn̄ium testimo
nium ihū. deum adora. Intuꝫ
libri dixerat. ego sum primꝰ et
nouissimꝰ. qui fui mortuus. Sic
autem dicit conseruꝰ tuus sum

er frm uoꝝ. Ostendit angl̃m :
missum ee in figuram dñi ecclie.
Nam in finem istius libri dicit.
Ego ihc misi angl̃m mm testa
re uob in ecclijs hec. Vt testimo
nium ihu ē. spū ꝓphetie queꝝ
dum nob est: qui sunt ad cenā
agni uocati. nisi quibꝰ dicatur.
non bibam de hoc genimine ui
tis huiꝰ. donec nouum bibam
illum uobcum in regno patris
mei. hunc calicem passionis ꝓ
mittebat aplis. i. prime eccliē
quē semeipē ꝑmittis bibitur
erat nouum in regno patris. i.
in ecclia. Vt tm. multa ab orien
te t occidente uenient. t recum
bent cum habraam: t ysaac. t
iacob in regno celorum. hec est
in ecclia. Regnum celoꝝ pre
sens ecclia est: in qua p baptis
mum t passionē saluantur.
hoc ē nouum calicem bibere.
Nouam refurgentium corpoꝝ
ꝓparare nutricem. hij beati sunt
qui ad cenam t ad hoc omnium
um ꝓparantur. Vnde t dicit ubi
sta uer ompus dei ee. Alij enī
uba dicunt. ſ; uerba non sunt:
qm̃ ad dim seductionem loquun
tur. Vt audtis imperijs regali
bꝰ et dei ꝓceptis. accidit ut ad
ret eum qui loquebatur ei. ser
uli ut ostiarij ꝓmeret qualitatē.
t deum ee sup oīa demonstret.
.phibuit dicens ne faceret. qm̃
conseruus uius sum t frm uoꝝ
hm̃uum testimoniorum ihu. Testi
monium ihu: catholice confessi
nis est; mira ꝓfessio. Testimoi
um ihu enim: est spēs ꝓphie p
legem t ꝓphas. t p euangl̃m et
aplos. Spēs enim ꝓphie. uerita:
iudicium t iusticia est: que in
catholice fidei plenitudine cōti
netur. Explicit lib decimꝰ. Incipit liber undecimꝰ de eq̃ albo t
recapitulat a passione breuiꝰ.

Et uidi celum apertum.
et ecce equus albꝰ. t q̃
sedebat sup eum uo
catur fidelis t uerax. t iusticia
am iudicat t pugnat. oculi aūt
eius sicut flamma ignis. t in
capite eiꝰ diademata multa. eiꝰ
habens nomen scptum: qđ ne
mo nouit nisi ipse. t uestitus
erat uestem aspsa sanguine. t
uocabatur nomen eiꝰ uerbum
dei. Et exercitus qui sunt in celo
sequebantur eum in equis al
bis. indui bissinum album et
mundum. t ex ore eius ꝓdit
gladius acutus. ut in eo pcu
tiat gentes. t ipse pascet eas in uir
ga ferrea t ipse calcat torcular
uini indignationis ire dei oīm
potentis. t habet uestimentum
sup femur suum nomen scrip
tum. rex regum t dns dominanꝝ.

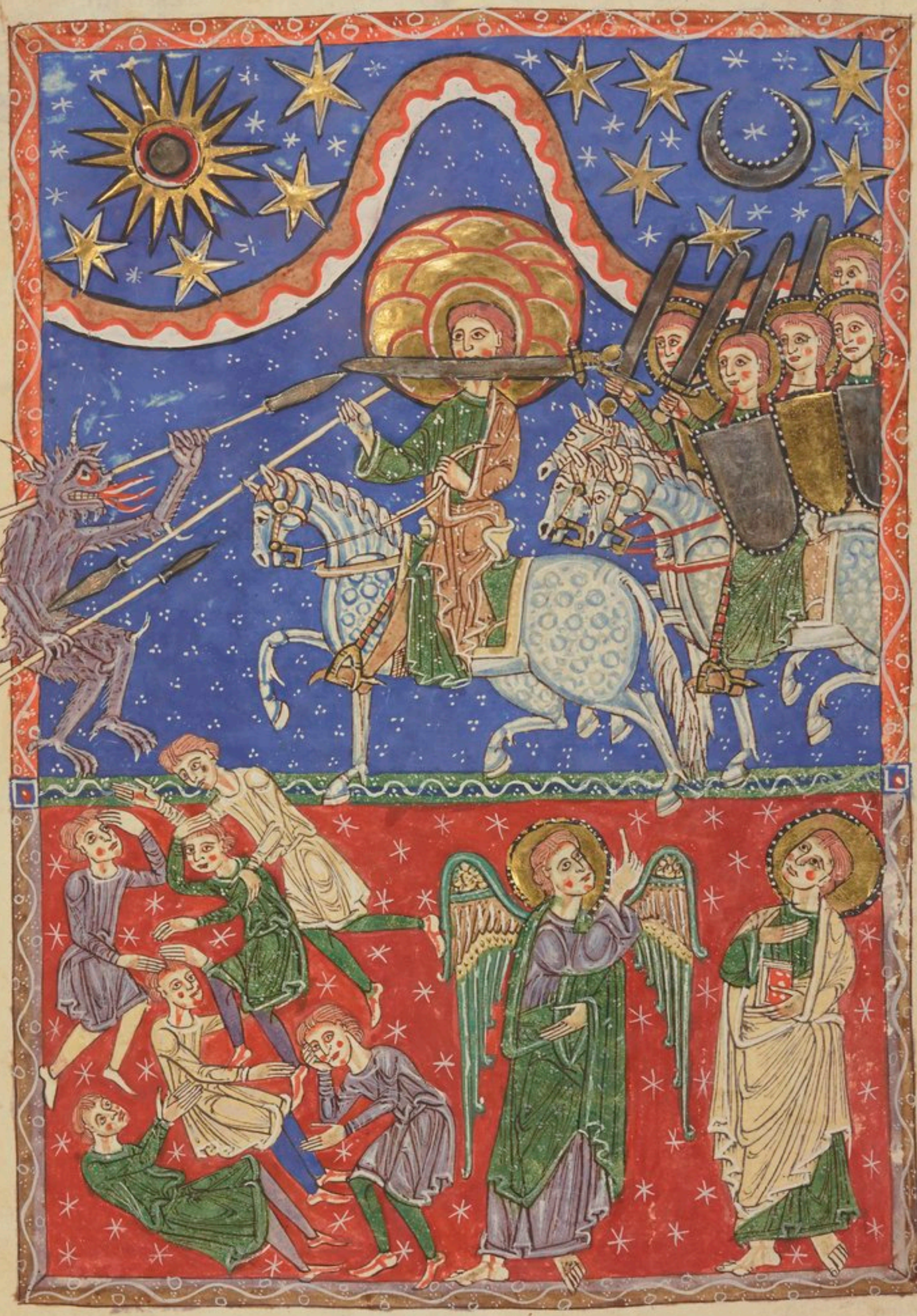

BIBLIOTHÈQUE NATIONALE R.F.

Et explanatio supplete hystorie.

Et vidi celu aptu & ecce eq⁹ alb⁹ & q̄ sedebat sup eu uocabat fidelis & uerax. & in iustic judicat & pugnat. Oculi aut ei⁹ sic flāma ignis. & in capite eius diademata multa. ei⁹ habens nomē scriptū quod nemo nouit nisi ipe. Et uestit⁹ erat uestē aspsa sanguine. & uocabat nomē ei⁹ ubi dei. Et qui alb⁹ eq⁹ & assūpti ē. & qui sedebat sup/dns maiestatis ē. Verbū patris altissimi ē. Vnigenit⁹ ingenita ē. Idest diuinitas icarnata. Iste equ⁹ ē que i qrto lib⁹ septim⁹. q̄ dr̄ rubeu. nigru & pallidū pugnat. Ira p nobis pugnat & uincat. Vnde & pplias nomins ei⁹ exprimit. qui fidelis & uerax uocat. De deo enim dicat. Ds fidelis in quo nō ē iniq̄tas. & in iustic judicat et pugnat. De ipo enim scptum est. Ds iudex iꝰ: fortis et paciens. Pugnat eni liberā do nos ab aduersitate pcī. paciens sustinēdo q̄ deliq̄m⁹. Dum fortis dicat: aduīsa repellendo monstrat. Oculi aut ei⁹ sic flāma ignis. Vt enim incendiū penetrat corp⁹ & omē qd tangit. nec exceptū aliq̄m deserit por tionem. Vnde dicat. caput ei⁹ aps ē. Et exēt⁹ q̄ sunt i celo sequebat eum i eq̄s. idutu bissinū albū mūdum. Eq̄ albi sci s qd ē ecclia. i corpib⁹ candidis. imitant eū. & secunt uestigia ei⁹ sic supdictum ē. hij sunt q̄ secunt agnū quocūq; ierit. Indutu bissinū mundū. i. unūqsq; idut exēplis & opib⁹ suis scīs. Et ex ore ei⁹ pcedit gladi⁹ acut⁹ ut i eo percutiat gentes & ipe pascat eas i uirga ferrea & ipe calcat torcular indignationis ire dei omipotentis. Et gladi⁹ q̄ ex ore ei⁹ pcedit: uerbū ē pdicationis. ipe ē gladi⁹ que in pmo lib⁹ de ore ei⁹ pcedere descripsim⁹. De eo gladio armat fideles. & ipe calcat torcular indignationis unum. Ipe ē torcular que i septimo lib⁹ descripsim⁹. Calcat eni modo q ipe pugnat p ecclia. donec istud extra ciuitatē ecclia calcet. & q caput ē ecclia. Pat ē: q i ipo p baptismū regenant unusquisq; nationes dr̄. Et hr̄ uestimtū sic femur suum. & nom̄ scptum rex regum & dns dnorum.

Fem̄ illi⁹ i quo scptū ē nomē ei⁹ credencium ppli s. quos dei filios. idest exēplis & filios p adoptionē fidei uoluit uoluit nominare. Vestis ei⁹ corp⁹ ē: qd assūpsit. Et q̄ gemine substancie una psona est. idest i uestē nomen scptum legim⁹ idest i sacīmēto dnice corporis diuinitatē agnoscimus. In quo uestimento corporis scriptum legitur nomen eius. rex regū et dns dominancium. Et uestitum erat super femur suum. In femore. strips generationum intelligitur. In uestimto corp⁹ exarim⁹. Et ideo fe-

femore

quia omnes qui p fidem ut dixi
mꝰ filij dei mꝫ capamur. hunc
regem regum ⁊ dnm dnantiꝫ. in
defessa confessione testamur. dꝑ
ultime cognoscatur hoc nomen
in femore. Nemo meꝝ supbonꝫ
cognoscere. mli hos quos supꝺi
ximus. Incipit hystoria angeli
Vidi alium angm stantem in sole. —

Explanatio supscripte hystorie. —
Vidi angm stantꝫ in sole.
⁊ clamauit uoce magᷓ. di
cens omnib⁹ auib⁹ q uolant in me
dio celi. Sol enim ꝓdicatoꝝ est eccle
⁊ confessionis fides. aues uel be
stias ꝑ locꝫ accipimꝰ bonas ⁊ ma
las. hoc ergo in loco aues uolan
tes in medio celi unam ecclam
dicit. qm unum corpꝰ redies. Ipe
finit ite aues que est illa aqla.
quam in libro quinto uel clamᷓ
tem descriptimꝰ. quos hic aues

sole. ⁊ clamauit uoce magna di
cens omnib⁹ auib⁹. que uolant
in medio celi. Venite cogregami
ni ad cenam dei. ut manducetis
carnes regum. ⁊ carnes tribuno
rum. ⁊ carnes fortium sup eos. ⁊
carnes omnium liberorum. ⁊
seruorum. ⁊ pusillorum et mag
norum. ;

uolantes in medio celi. Venite
gregamini ad cenam magnam dᷓ.
ut mᷓducetis carnes regum. ⁊ car
nes tribunorum. ⁊ carnes fortium. ⁊
carnes equorum sedentium sup eos.
⁊ carnes omnium liberorum. ⁊ seruorum.
⁊ pusillorum. ⁊ magnorum. Oms
hos quos dixit spualit comedit
ecclia dum comeditur. Sup enim
dixit. Vidi celum apertum. ⁊ ecce
equus albꝰ. ⁊ qui sedebat sup eum
uocatur fidelis. hic uo dicit. ui
di unum angm stantem in sole.

S tare enī pugnantes erit. Ḥ ad no
uissimam pleantem amaxpī p
tinet. J'tum q̄dam apostropham
facit. ⁊ p̄missa iudicij qualitatē.
rursꝰ ad finem tp̄m. saltu q̄dam
pheae dictionis adducit. ange
lum eī quē uidit. dixitꝰ ecclie
catholicæ fidem eē. in qua ḥ ange
lus stare describitur. J'ste é angle
quē sup̄ in sexto libro. michaelē
cum draconē pugnare desc̄ptimꝰ.
de quo ⁊ ⁊ damel ita dicit. J'n tp̄e
aī libi surget michael princepꝰ
magnꝰ. q̄ instat p filijs pli tui.
S icut enī tuē p filijs p̄ous pli
in spectu dei iste stabat archan
gelus. ita nuē p totꝰ eccliē catho
licæ plis indefinenter mouent.
⁊ uenient in q̄t tp̄e quale nō fuit
ab eo quo gentes cē cepunt usq;
ad tp̄e illud. in q̄ tp̄e diē sc̄s iohs
in hac sententia apocalipsis q̄d oē
gregentur aues ire. ad impiorū
corpora sumenda. S icut p ysaiam
dicit. daredite gs. ⁊ audite pnci
pes. audiat tra ⁊ q̄ habitat i illa.
q̄ indignatio dñi sup omēs gentes.
⁊ aduenit ira sup numerum tp̄oꝝ.
ad p̄dendum illos. tradere in iu
gulationē. multiplicati aī p̄cipien
tur mortui. ⁊ ascendet odor eorū.
⁊ plebunt montes sanguine ip̄o
rum. ⁊ mutabuntur celum sic hb.
⁊ omnes stelle cadent sicut folia
uitis. q̄ sacrificium dñi bosor. ⁊
iugulatio magna in ydumea. ⁊
cadent ipsi robusti cum illis. ⁊
arietes ⁊ taurꝰ. ⁊ inebriabit tra sa
guine illorū. ⁊ adipe illorū iple
bitur. dies enī iudicij dñi. ⁊ an
ni retributionis. iudicij syon. ⁊ ut
tentur rupes eius in picem ⁊ sul
phur. ⁊ erit tra eius ardens sicut
pix. die ⁊ nocte. Non extinguetur
in sempitinum tp̄e. ⁊ ascendet fu
mus eius rursū in scla. ostendit q̄
sit in ydumea ⁊ bosor dicens. dies
enim iudicij dñi. ⁊ annus retribu
tionis iudicij syon. S; illa syon
q̄ edificatur in sanguinibus gentibus
esse dicitur in ydumea ⁊ bosor.
dixit enī sup. audite gentes. et
audite pncipes. audiat tra ⁊ qui
habitat in illa. q̄ indignatio dñi
sup omēs gentes. Postea uero dicit
in unam gentem descende gladi
um dñi. in tribulatione. in ydu
mea ⁊ bosor. Dies enim iudicij
dñi. ⁊ annus retributionis iudicij
syon. Cae unam regionē dixit.
⁊ duas ciuitates. ydumea regio
ē clau. qui dcs ē ydom. i. sanguineꝰ
Bosor uero ciuitas est clau in ip
sa regione. Syon aut ciuitas est
dauid. qui fuit de stirpe iacob.
Cae clau ⁊ iacob due ciuitates
sunt. una dei ⁊ una diaboli. Su
pra enim in decimo libro diximus
de his duabus ciuitatibus. qs ee du
os filios exposuimus. Nunc uero
in duos filios ysaac. ipsas duas
ciuitates retulimus. i. dei ⁊ dia
boli. ⁊ hee sunt due ciuitates. sy
on ⁊ bosor. Syon latino eloquio
speculatio nūcupationis dr. i. in
monte q̄d puto ⁊ ipsa ciuitas in
monte ee phibetur. pphā attestā
te. S ir montem excelsum ascende

tu qui eccl̃iz as: ⁊ hec ē catholi
ca ecclia que non in uno loco ſ;
p uniu̇ſum orbem tenet dilata
ta. Bolor uero que ē cupiditas p
ſecutoris frīs: ⁊ ydumea que eſt
tra ſanḡinis. omis oīno mundi
ē: ⁊ ipſa ē cupiditas diaboli. que
uſq; in finem ſcli certantem xpi
plequitur: ⁊ in una naſcit xpc:
⁊ in una amit xpc. Propter dicit
gladium dñi in mactatione ī
ydumea ⁊ bolor. i. in malos frēs
qui ſe hyon mutuo. Sic ſcptū ē.
ppl̄m dī hostiu̇ ſanḡnem bibent

Explicit explanatio. Incipit de
bestia ⁊ regibus terre.

Vidi bestiā ⁊ reges ūre ⁊
exercitū eoꝝ congregatos face
bellū cū sedente sr̄ equi
⁊ cū exercitu ei⁹: ⁊ apprehensa bestia ⁊
cū illo pseudoppheta. q̄ fecerunt signa
in conspectu ei⁹. in q̄b⁹ seduxerat.
accipientes notā bestie ⁊ adorantes
simulacrū ei⁹. uentes missi sr̄ ī
stagnū ignis ardentis ī sulphure.
Reliq̄i uo occisi sr̄ gladio sedentis
sr̄ equi exeuntē: ⁊ oēs aues saturā
te sunt de carnib⁹ eorum.

Explanatio suprascripte hystorie.
Vidi inquit bestiā ⁊ reges ter
re ⁊ exercitus eorū congregatos
ad faciendū pliū cum illo.
⁊ qui sedebat in equo albo: ⁊ cū
exercitu eius. Jam supdixim⁹
bestiam ⁊ reges ūre unum ee. i.
diabolū: ⁊ ppl̄m ei⁹ sr̄ q̄s regnat.
quos ⁊ in unum congregat. quos
in fuo corpore ligat. bellum fac:
qui contra xpi ecclam pugnat. Sz;
hoc dicit de nouissimo ętamine
amixpi. in quo finis fue damp
nationis ad supplicium rapient.
Sz ⁊ his conferas scā damelis elo
quia. unum atq; idem intuemes.

qua cum sco iohe conuiuat. Veiet
aut̃ait in mltitudine magna. ut cõ
tritat t mãicat plimos. Jn apocalip
si aũ dicatur qui cum regib9 ũre. t eo
rum exercitib9 congregatus. faciat bel
lum cum illo qui sedebat in equo
albo. hẽ dño ihu xpõ t cum exercitu
eius. i. scis omnib9 qui secumtur eũ.
et apphensa ẽ bestia. i. diabol9 t cor
pus ei9. quem pplm sibi subditum
dixim9. Et daniel dicat. Nemo auxi
liabitur ei. dño pugnante ꝛ̃ cum.
null9 ei poterit facere prelium.
Vt cum illo inq̃d pseudo pphete. i.
ppositu. Q̃ sunt pseudo pphe. t sac̃
dotes eorum simules mali. q̃s supra
in illa bestia caput ueluti occisum
dixim9. Jpi sunt in eccla spc̃ immũ
dus qui falsa ꝓdigia ad fallendos
hoies facit aspectus ante eum qui
seduxit eos. q̃ acceperunt caracterem
bestie. Jn his portentis9 mendaciis9
seducẽdi sunt omnes qui credider
ant xpõ. ut accipiant caracterem im
mũdi. t adorantes simlacrum ei9. i.
illud caput ueluti occisum. q̃ sub
nomine xpi sac̃dotes se esse simu
lant. Si apte bestia eet. agnus eam
non imeret. Nunc agnum simlat.
cum uestem sac̃dotalem sibi ponit.
deforis q̃dẽ agni ẽ. intus bestia fre
mit. hij duo uuientes missi sunt in
stagnũ ignis ardentis in sulphure.
Vnum corpus diuisit in partes. i.
in bestiam que est pplẽ. t ipsos pseu
do sac̃dotes. Nam duo uuientes ceru
sime pplẽ est. t ipsi ppositi quos dns
in diem iudicij uiuos inuenerit.
Beatq̃ uero occisi sunt gladio sedentis
sup equum exeuntis de ore eius. t oẽs
aues saturate sũt de carnib9 eorum.
Supra enim dixit in angelo hẽ solẽ
auib9. Venite congregamini ad cenã
magnam dei. ut manducetis carnes
hic uero dicit. Omes aues saturate
sunt de carnib9 eorum. Duob9 mo
dis hoc accipiendũ ẽ. nunc t in fu
turo. Cum dicit manducate modo
est. t cum dicit saturate sunt de car
nib9 eorum. futurum ẽ in iudicio
dñi nri ihu xpi. Sp̃ cis eis9 imãi
cientur uiui. i. bestia t pseudo p
pheta qui in membris inuenta fue
rint antixpi. qui acceperint caracte
rem t credidint illi. t exponentur
carnes eorũ uolatilib9 celi. t bestijs
ũre. Quod uero omni tẽpore come
dit ecclia carnes inimicorum suoꝝ
cum ab eis male patitur. t malũ
pro malo non reddit. Signatur aũ
in resurrectione de eorũ carnali ope
undicta sicut sẽptum ẽ. Vermis
eorũ non morietur. t ignis eorum
non extinguetur. Et erunt q; ad dñi
onem omnis caro. Post aduen
tum autem dñi. t bestie dampna
tionem quis occidetur gladio ma
nifestus aui9 comedend9. cum cor
poribus tunc resurgunt. ut omnes
integri iudicentur. Explicit.

Jncipit de alio angelo.

Vidi unũ angẽ alium
descendentem de celo
habentem clauem abyssi
et catenam magnam
in manu sua. t tenuit draco
nem. t anguem antiquum qui est
diabol9 t sathanas. t ligauit eum

annis mille ⁊ misit eum in abyſ
sum. exclusit ⁊ signa
uit sup eum. ne seducat amplius

gentes usq; dum finiantur mille an
ni. Post hec oportet eum solui mo
dico tempore. Explicit.

Explanatiõ sup̃scripte hystorie.

Et uidi angl̃m alium̃ descendẽtẽ de cœlo. dn̄m ih̄m dic̃ ꝓmo ad uentu. hunc clauem abyſ si ⁊ cathenã magnam in manu sua. Et tenuit draconẽ̃ anguem antiq̃ qui ẽ diabol9 ⁊ sathanas. ⁊ ligauit eum annis mille. ⁊ misit eum i̇ abyſ sum clausit ⁊ signauit sup̃ eum ne seducat ampli9 gẽtes. usq; dum finiantur mille anni. Nouiss9 hic nõ inuocand9 est dns. ne in mille annoꝝ numero mltoꝝ: sim9 consentientes erroi. Neq; ꝑ excessum. ꝑpum ipsi inuemant̃ in errorẽ. S; custodiat fidem nr̄am: ipse qui fidelis uocatur ⁊ uax. Ipse dns dicat: in ꝑncipio hui9. q̃ ego sum prim9 ⁊ nouiss9. ⁊ uiu9. ⁊ fui mortuus. et habeo claues mortis inf̃i. ut intelligas ipm̃ ee istam clauẽ: qui est illa q̃m in ꝑncipio hui9 desc̃ptim9. Claue uo hanc ministri defire nunc dic̃ officiu̇. ut aperiret puteum abyſ si cathena magna. Indissolubile ordinatiõis ẽ uinculum. qd̃ in manu sua. i. ope ⁊ abiectione gestabat. In manu enim opam dicat. Et apꝓhendit draconem hostem humani generis qui uocatur diabol9 ⁊ sathanas. ⁊ ligauit eum annis mille. Primo uiq; in aduentu suo dns̄ apꝓhendit diabolum. cui9 hic mund9 dom9 erat. q̃ in corda infidelium habitat.

de qua dns dicit. Siquis pot̃ intrare
in domũ fortis t uasa eius diripere.
nisi prius alliget fortem. quẽ sphẽ
dit t mittit in abyssum. i. in pplm.
t exclusit de cordib9 credentiũ. Mil
le enim in greco accepim9 alpha ẽ
unitatum. In alpha unum quod
est xp̃c. in unitate xp̃c intelligitur.
qđ ẽ nra victoria t dephensio ma
lignantis adúse. Ergo in cruce xp̃i
t in crucis auctoritate colligantur i
mundum mũdi: qui temptant ha
bitantes sup̃ terram. Nam cũctau il
li nullum tp̃c occurrit. t illis tp̃is
cũctas nullo fine claudenda ẽ: ñ
annorum numer9 erit finienda. t
ita ex impio dñi p̃ unitatem crucis
in abyssо cum relegatur. Et signa
tur t sup̃ illum pessulum crucis
apponit. ut̃ ualeat̃ non ultra ne
seducat amplius gentes. q̃s unq;
restituet in resurrectione meliores.
Jnditur cum ne seducat gẽtes. sed
eas que in unitatem destinate sunt:
quas antea seduxerat ne deo conci
liarentur. Post aduentum xp̃i iã
non seducet: quia ad unitatem etiam
iam destinati sunt. Q d̃ autem di
xit signatur fr̃ eum. quia occultũ
est qui pertineant ad partem diabo
li. t qui ad xp̃m. Nam t qui uiden
tur stare: nescim9 si cadent. Vt qui
iacet si resurgat mẽtium est. Ne se
ducat donec finiantur mille anni
. i. quod remanet de sexto qui com
tat ex mille annis. Q ma sexto die
deus hoĩnem fecit. t in sexta etate
scli homo natus ẽ xp̃c. quem nũc
diem nominat. Mille annos dixit
patrẽ de sex[illegible]o mihario. in q̃
natus ẽ dns ex
passus. Mille autem pro eloquen
di modo dicit. fiat ẽ intelligendũ.
quod mandatur in mille genãtio
nes. Cum non sint mille. sed a par
te totum intelligitur ahq̃ndo. Er
go audiendi non sunt qui dicunt.
qđ de xp̃i natiuitate usq; ad aduẽ
tum scim dñi quod mille anni sũt:
qui cum cerinthio hereticо una se
untur. Sq; neq; illi audiendi sunt:
qui dicunt omnes baptizatos t
absq; pñitentia defunctos: multũ
imputari pcm̃ aut ẽmen. q̃ in fi
de manserunt. t si in infernũ mer
gantur, post mille annorũ curricu
lum liberandi sunt. Non intelli
gentes dnm̃ patientes ẽ. Jte in ig
nem ẽternum. cum ẽternum finem
non habeat. Jsti cum cerinthо et
ebionе hereticis una semantur.
Et tamen huic expositioni omni
um quod sequitur. donec consuma
rentur mille anni ut diabol9 sol
uatur ficit dicit. Post hec oportet
eum solui modicо tẽpore. Sq; sic
potest intelligi. quousq; uoluntа
te dñi nri ihu xp̃i. t impio ei9. t
in uirtute ꝓpientis in nichilũ
soluatur. In modicо tp̃e hoc ẽ in
puncto hore. i. in finem mundi sol
uatur. t uus uiribus in illo suo ua
se intret anticp̃o. t cum eo simul
deficiat. Soluitur ut faciat iuxta
uoluntatem suam. Antea dixit e
o similis altissimo. nunc uero cũ
ingressus fuerit in filio pditionis
sup̃ior se deo facturus ẽ. t elevabit̃

sup̄ omnia qđ dicatur deus ⁊ aut ꝯ
uero mitur. Nam solumit ut habere
tur. ser ad hoc solumit ut cum oi
bus membris suis ipse auctor tene
brarū̄ soluatur in nichilum ⁊ defi
ciat. ⁊ simł cum eis in pōnionem
eōnam tradat. Sua enim solutio ⁊
in homine pcī antixp̄o erit, ingres
sio. In quo tantam potestatem ple
quendi habebit in mundo qualē
nunquam hūit ab initio ⁊

Explicit explanatio. Incipiunt tho
ni ⁊ aiē occisorum

Et uidi thronos ⁊ sedētes sup̄ eos.
⁊ iudicium datū ē eis ⁊ uidi
aiās occisorū̄ ꝓp̄ testimoniū
ihu ⁊ ꝓp̄ uerbum dei ⁊ qui cui̇q; non
adorauerūt bestiam neq; ymaginem
ei⁹ ⁊ non acceperunt notā sup̄ frontē
suam. aut sup̄ manū̄ suam. uixerūt
⁊ regnauerunt cū̄ xp̄o mille annos.
Cēt cēt sc̄s qui habet partem in resur
rectione prima ⁊ in eis scđa
non habebit potestatem. Sed erūt
sacerdotes ⁊ xp̄i eius ⁊ regnabunt
cum eo mille annos ⁊

BIBLIOTHÈQUE NATIONALE MANUSCRITS R.F.

Explanatio suplicpe hystorie.

Et vidi thronos & sedentes sup eos: & iudicium datum e eis.

Hyj thronj modo fr in eccliā. que eccliā in duodenario numero e constituta. que sedet in xpō sup duodecim thronos ad iudicandum: & iā sedet iudicans hgaw diabolo sic sepultum e. Jam sc̄a mundum iudicant. & dns cum hanc potestatem suis promitteret: sic ait. Vos qui secuti estis me: in regata gione cum sederit filius hominis in throno claritatis sue. sedebitis & vos sup duodecim thronos iudicantes duodecim tribus isrl. Filius aut̄ iam sedet in throno claritatis sue: ex quo clarificatus e in dño. Tunc claritatis sue incarnacō e. in cuius corpus adiciatur omnis scōrum regata generatio: & sedet ad dexteram virtutis p caput iudicans: p sacerdotibus suis: & omnibus sermis suis. Nunc in eccliā iudicat. quia unusqsq; semetipm destringit in pñiam. & unus alterum ad caritatis amore excitat. Sic enim apl's ait. Si nos metipos iudicaremus: a dño nō iudicaremur. Et alibi. Si sciero mea sacramenta tua ut mones tulerim. & tradidero corpus mū ut ardeam. si caritatem non habuero: mihi michi pdest. Cae quomodo sc̄a mundū iudicant. de presenti hoc loco non de futuro dns dixit. Non enim dixit sedebitis & iudicabitis quasi de futuris; sedebitis iudicantes dicit & de sc̄is septis. Et vidi animas occisorū ppr̄ testimonium ihu & ppr̄ verbum dei. Verbum dixit carnem. ambobus enim phibet eccliā testimonium ihu qui e filius hominis & dei verbum qd maxime e filio hōinis. Animas occisorum dicit. qui nunc p passionē & pñiam cum xpō morientur. Et q̄cumq; nō adorauerūt bestiā neq; ymaginem eius: & non acceperunt notam fr̄ frontem suā: aut fr̄ manū suam. Si autem in nouissimo vidi quo vidisse thronos & sedentes fr̄ eos: non dixisset; occisorum animas. Tunc enim cum corporibus suis erunt aie. Certe si cum xpō aliqui sedebunt ad iudicandum: eis magis conuenit sedere & iudicare: qui ppr̄ testimonium eius occisi sunt. nunc ueru dicit se vidisse sedentes sup thronos. dixit & aīas occisorum. ut ostenderet vivos & mortuos regnasse cum xpō mille annos. Jdest a passione dñi usq; ad sc̄m eius aduentum. Et a p̄mo aduentu dñi usq; ad sc̄m aduentum. ee hoc mistium facinoris de nota bestie. quia semp & eccliā fuit bestia. Et omnis malus notam in fro te & in manu habuit p cogitationis opa. dum & ipsos qui non acceperūt scriptionem. uel non adorauerunt eius ymaginem: mille annos dicat hos omnes regnasse. Ymagine dicit & similitudine. Sic enim deus dicit in p̄mordio. Faciamus hominem ad ymaginem & similitudinem nr̄am. Ymago est in anima: & similitudo in ope. Anima hōinis ymago e corporis xpi. omnis q xpm sequitur in corpore suo: ymagine xpi habet: & ymaginem & animā similitudinem dei. de his omnibus

dicit. Viaer̃ t regnauer̃ cũ
ẽ mille annos. Recte dicit
oĩes. qui t seḋs inuentes
et animas occisoꝝ seḋz
regnant cũ dño t hic t in
futuꝝ. Sꝫ qꝛ regnauer̃ dicit.
hoc pfecto intellige quod q̃si
iam factum quod futurum
erit. qꝛ ante diẽ nichil no
uum ẽ. Sic enim ante q̃m
apls ueniret in mũdo dicti
ẽ. diuiserunt uestimenta
mea. Nam quod dicit regna
bunt: t hic quasi futurum
possum' intelligere. Sic si di
ceret. Jam baptizati sunt: iã
non in lacte sed in solido ci
bo sequunt̃ in passione. Nã
dicturꝰ ẽ regnabũt. ut ostẽ
deret qui sunt isti mille ãni.
hoc ẽ inquit resurrectio pma.
Vnq; qꝛ resurgim' p baptis
mum. t ut pmiam ostenderet
post baptismum sic apls ait
Surrexistis cum xpo que sur
sum sunt q̃rite. t iterum
tamquam ex mortuis uiuẽ
tes. Q̃m enim mors ẽ.
Sicut idem idicat apls.
Cum ẽtes mortui delictis et
pcis uris. Beat' t ſs̃ q̃ hr̃
partẽ i resurrectiõe pma.
Q̃ seruauũt baptismũ in q̃
renatis ẽ. Sicut enim
pma mors in hac ẽ uita
p pcã: ita t pma resurrectio
in hac est uita p remissionẽ
pcoꝝ. In eis sed̃ mors mors n̄
habebit potestatẽ. Idest nõ habebit

eterna tormenta. Sedẽr sacerdotes
t xpi ei9. t regnabunt cum
eo mille annos. Hos mille
annos de hac mũdo dicit. nõ
de ꝑpetuo seculo. ubi sine fine cũ
xpo regnatum erunt. Mille enim
pfectis numer' ẽ: q̃ q̃mq̃n
pfectus numerus dicatur. q;
finem habere creditur. Reci
lit sps cum hec scribere
natiuitatem eccliam mille annos.
idest usq; ad finẽ istius mũdi.
Explicit explanatio. Incipit
de solutiõe diaboli t de ciuitate sua

Et cum finita fuerint
mille anni. soluet̃ sa
thanas de custodia sua.
et exiet seducere gentes que
sunt in quatuor angulos tre.
gog t magog q̃ quoꝝ non est
numerus sicut arena maris.
Et ascenderunt i
altitudinem terre.
Et circumdet̃
castra sanctoꝝ.
t dilectam ci
uitatem. et
descendit
a deo de_
celo. t_
comedit
inimicos
suos.

Explicat hystoria.

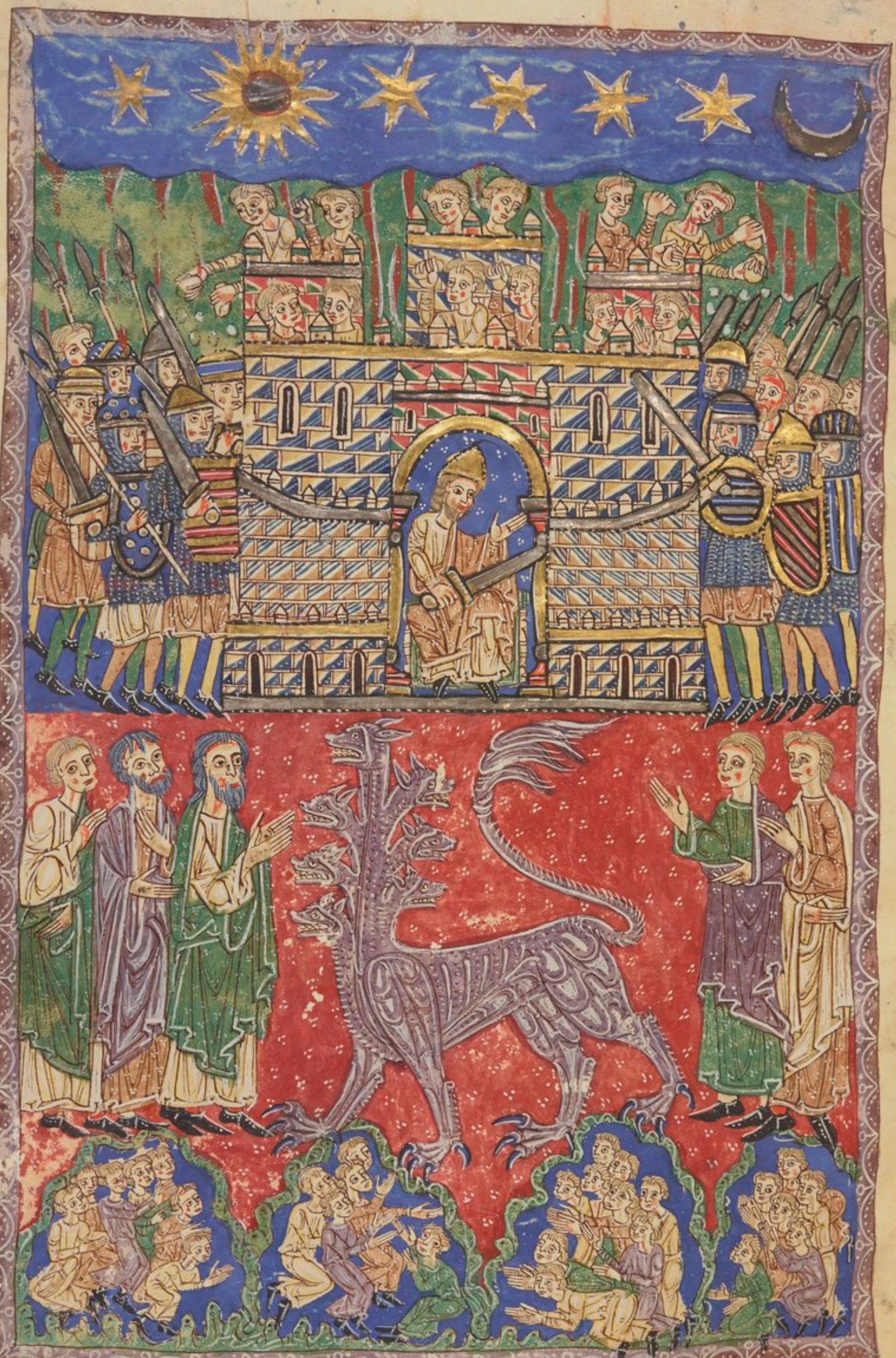

Explanatio suꝑscripte hystorie.

Et cum finis fuerit mille an
nis: soluetur sathanas de car
cere sua. Finis dixit a
two partem. Nam non spāliter an
nos dixit p numerū mille finis.
Nam sic soluetur sathanas tras ui
ribꝰ. cum in illo suo uase antexpō
mirauerit. ut supplent anni tres t
menses sex. Nouissimi ꝯrahimus.
Sex ꝑpr̄ hunc tropum recte t ꝯsul
me dicatur futurum tpc. Non enī
putare sunt tam parue reliquie
sanctorū. qui in scripturis sēis trecenti
numerantur. qui in greca thau lit
tera notantur. qui solum ipsi fuer
quos antexpc superare non poterit.
qui recte ūnitatem sēam unde deum
crediderint. t nouissimo tpe filiū
dei de gloriosissima semp virgine na
tum puro corde oram hominibꝰ cō
fessus fuerit. t crucem eiꝰ p quam
thau literam significari diximꝰ
recto intentionis oculo imitatus fue
rit. Sic enim gedeon cum trecentis
uiris madianitas qui nunc demo
nes nūcupantur superauit. Trecenti
enim crucē significant. Et nota qn
tum parui sint sēi tpe antixpi. cui
deus uoluerit eos anni horam ap
pellare. Annus habet menses duo
decim. tpa quatuor. i. uer. estas.
autūpnꝰ. t hyemps. dies. ccc. lxv.
t quatuor oras habet. cccc. lxxx.
iiii. Vide quid dicat de tantis horis
anni. una hora solum appellati fue
rit sēi. t remanent horie que peccatores
nūcupantur. lxxx ij. Cognosce qn
tum distat inter hunc t illum nūm.
dies habet horas. xii. t una hora:
appellati fuit sēi. t remanent de to
to anni circulo dies. ccc. lxxiii. t ho
re diei undecim. que in parte pēnū
scribunt. Ita intelligas p hunc tro
pum. qm paruus sit ille grex cui ꝯ
promisit dns dare hēditatem in reg
no celorū. Et p hunc annum t unā
horam anni: sic cognosce cē peccato
res t iustos. omē tempꝰ. i. ab initio
mundi usq; in finem quo hec gesta
erunt. quando tras uirib9 diabolꝰ
solutus erit. t apte contra ecclām di
micaturꝰ. t quis quālis antea in ec
clia fuit in pace: in illa manifesta
bitur pugna. t eos ante sibi socios fa
cit p notam. quos antea p unā tem
te in una: sicut dicit. Et exiet sedu
cere nationes que sunt. in. iiii. angu
los tre. gog. t magog. Seducere hic
dixit quod ē dissipare t secum in p
ditionem attrahere. i. omnes impi
os quos int̄ angulos tre seduxit. u
nā secum in pditionem collectos: ex
ercitus facit mancipari suppliciis. Gog
enim impietatis rectum. magog de
dogmate iudicet rectos. Omnes quos
exultit in superbie fine lapsum addu
xit. uel elationis recto subiugauit.
sine qui cognati fuerint de eodem dog
mate t fastigio elationis eiꝰ exisse.
hos una simil pditio ex eternꝰ ignis
accipiet. Et quod uero dicit congrega
tur t in pelium. futurum p preteri
to sonat. quia pelium quodammodo
est: quando hij qui moribꝰ bonis in
ueniunt. malis eis obuiam t insidian
tur. Et quia infra malorū ē nume
rositas que numerari pre multitudie

non poteſt ⁊ adiecit. & quod eſt numꝰ ſicut arena maris ⁊ aſcenderunt ſup altitudinem tre ⁊ circumdederunt caſtra ſcōrum ⁊ dilectam ciuitatem. —

Eleuatus in ſuperbia in altitudinē aſcendunt ſup terrena eos altitudine retemptat. mch celeſte ſapiunt. Nullam celeſtis altitudinis poenitentiam memoriam. Circūeunt caſtra ſcōrū. omnes uolunt ſcīs exiſtere. Sꝫ de ipſis impletur uaticinīū ipsē dicentis. Conturbantur ad uesperam ⁊ famē patiantur ut canes ⁊ circuibunt ciuitatem. i. eccliam. hic dilectam uocatur. Congregati dicunt ſꝫ in ipſis quatuor angulis tre erunt dilatati. Ex qua re dicuntur congregati. i. in ſuperbia ura mentis mōtatione adūſus eccliam. Eo quod unaquęq; gēs congregabitur in obſidione ſcē ciuitatis eccle. qñdo antixpc de decē cornibꝰ beſtie ura eradicauerit. i. ura regna conturuerit. hoc ē regē egypti ⁊ regem ethyopie ⁊ libie. i. affrice. Ceteros ſeptem reges ſue poteſtati ſubiugabit ⁊ cum eis cēm mundum exāminatuꝝ ē. Vt fiat poſt paſſionem dni nri ihu xpi cognoſcamus omnia mutata tre facta p decem reges. ideſt nerone. domitiano. traiano. ſeuero. maximo. decio. ualeriano. aurelliano. diocletiano ⁊ maximiano. que ſunt decem cornua beſtie ⁊ ex hys decem illos maiores ſeptem quos ſupra ſeptem capita nominauimꝰ. ita ut credamus antixpm int decem reges quales illi fuerunt in regno romano. int decem antixpc erit undecimꝰ. et tribꝰ quos diximus occiſis ⁊ in tꝰ orbe terrarum cum ſeptem erit regnaturus ⁊ ipſe erit octauus. quem ſupra in beſtia in ſeptem capita diximus quaſi occiſum. quem ſemp in eccliā p ſuos pſeudoppas ſubnomine xpi caput habuit occultum. Per quod caput ſimulauit ſe aſſerere xpm. p cuius nomē facꝰ ſibi faciat ſocios ⁊ tanta erit indignatio. ut ponꝰ pauca ſci cognoſcant eum antixpm. Sꝫ tamen non in aliud eum cognoſcent ⁊ qm in facienda circumciſione. & ura primitus ſcōs non ad ydola colenda prouocabit. ſed p legem moſaycam ad obſeruandam circūciſionem et tantam ſctitatem ſimulabit ⁊ ut nō ſit poteſtatiuum. non amatoꝝ mulierum. non diuitias ſcti huiꝰ habebit. Set omnia deceptus dabit. ſicē in euangelio ex uoce ipſiꝰ antixpi dicitur. Ch ea ſunt omnia ⁊ cui uoluerit do illa. Tunc quinq; in domo una diuidentur. Ideſt pater. mater. filiꝰ. filia ⁊ nurus. & unq; ſunt quos pſecutio diuidet. dum alij in xpo credunt. alij negatores exiſtunt. quia cum antixpc uenerit. ueteris legis duas tabulas teſtamenti pdicabit. xpc autem unitatem patris et filij ⁊ ſpc ſcī. Alij autem credituri ſunt antixpo ⁊ alij xpo. Et ſic diuidentur duo a tribꝰ ⁊ tres a duobꝰ ⁊ inimica hominis domeſtici eiꝰ. Pſecutori ſunt ut antixpo credant. dum dicat pater filio aut filiꝰ pat. ego te miſereor tibi. ne moriaris. conſenti illi. adora eum. pſertim ut

scias que sunt in mundo ipsi esse. et cui uoluerit det illa. ad hoc ergo unusquisq; affectabit finis acquiescat. Jnimicum eum putauit. dum psuasionibus finis a xpō separatur: ut consentiat antixpō. Tunc cōpleb̄itur quod dns dixit. Qui in iudea sunt fugient in montib9. i. quot quot in iudea fuerint collecti erunt ad illum locum quem paratum habent ut muniantur ibi tēmpus. et menses sex: a facie diaboli. ecclām illam dicit catholicam ex q̄ in nouissimo ipse credituri sunt centum quadraginta quatuor miha: p ꝓdicationem helyę. S; ceterum pplm uarium inuenit in aduentu dn̄i. sc̄i uero pauci excepto arabia de manu eius saluabitur. ubi est edom et moab. et ꝑncipium filiorū amon. i. ydumei. moabite. et ammanite. eo quod loca sunt ibi mansibilia. Jbi sc̄i confugient. et ibi latebunt. quos xp̄s in carne uiuos inuenerit. Vt non solum mēte fugituri erunt a malis. s; etiam corpore inaccessibilib9 rupib9 migraturi. Sicut enim ipse martyrū mētes patres ab hac uitatione credim9 ee saluandos. ita creduntur ipse antixp̄i p loca inaccessibilia multa esse saluari. Hec antyochum qui ꝓfigurauit antixp̄m pene cuncta fecisse legimus. quod antixp̄s facturus e: sicut dicit in damele. quod sc̄i eo tēpore subleuabuntur auxilio parmulo. Paruum auxilium nri inueligi uolunt. quia congregati sc̄i resistent ei et uincunt auxilio parmulo et postea de eruditis corruent plurimi. et hoc fiet quasi ut in fornace conflentur. et elegantur et dealbentur. donec uenit tp̄s definitum. quia uera victoria in aduentu xp̄i erit. Item in daniele. tēmp9 et tempora et dimidium tp̄is. tres semis anni sunt: de antixp̄i regno. Item septem tempora mutabuntur sup te. id est septem anni. Item a tempore cum ablatum fuerit iuge sacrificium et posita fuerit abhominatio in desolatione. dies mille ducentos nonaginta: tres semis anni sunt: q̄ bus erit antixp̄s regnaturus. Item in damele. Beatus qui expectat. et puenit ad dies mille trecentos trigīta quinq;. Quia hos dies habet in suo nomine deputatos. Vt ne quod absit si uos hos dies impleret in regno: nullus sanctorum ei effugere potuerit unq9. S; de istis trecentis triginta quinq; diebus uacuos habebit decem quinq; dies. et remanent ei in regno dies mille ducenti nonaginta quinq; dies. Propt̄ electos abreuiabuntur. de quo dns in euangelio dixit. Nisi breuiati fuissent dies illi: non fieret salua omnis caro. S; ꝓpt̄ electos meos abreuiabuntur dies illi. Jsti sunt electi dn̄i. pro quib9 dies illi abreuiabuntur. qui tunc ante eū fugientes latibulum tenuerunt. Nā antixp̄s expletis diebus mille ducentis nonaginta occidetur in monte sc̄o. i. in monte oliueti. Quod aut̄ dicit beatus qui expectat. et puenit ad dies mille trecentos triginta quinq;. i. beatus qui mitescit antixp̄o:

dies decem quinq; sup numerū
pfinium expectat. quibꝰ ē dns
aq; saluator in sua maiestate uē
turus. ut in carne xp̄c eum inue
niat unum. Regnum roma
norū in finem destruendum. cu
ius in quarto regno pedes noīa
ntur ut ferrum. Explicit expla
natō. Incipit de diabolo et bestia.

et pseudo ꝓpheta.

Et descendit ignis a deo
de celo. ⁊ comedit in
imicos suos. ⁊ diabolꝰ
qui seducebat eos missus ē in
stagnum ignis ⁊ sulphuris. u
bi ⁊ bestia ⁊ pseudo ꝓpha. ⁊ pun
ientur die ac nocte in secula secu
lorum.

Explanatio sup̄scripte hystorie.

Et descendit ign̄s a dō de celo

id est de ecclia descendit
ignis ⁊ comedit eos. Iste
ignis quem ex ore testium dixit
exire. i. lex ⁊ euangl̄m de quo
dns dixit. numquid ego uos iu
dicabo? Sermonem quod ego lo
bis locutus sum: ipm̄ uos iudi
cabit. Iste est ignis quem pluit
dns de celo a dnō. exeunte loth
de sodomis. Et comedit īmicos suos.
Nam nouissimo die non sup eos
pluet ignem. sed congregatos an
te se: iudicatos mittet in ignem
ternum. hic ignis descendere de ce
lo quem dicit tempore anti xp̄i.
quod plequendo ecclam plus iu
dicio dampnentur de ipsis ma
lis que ecclie irrogant. Et diabo
lus seducens eos missus in stag
num ignis ⁊ sulphuris. ubi ⁊
bestia ⁊ pseudo ꝓpheta.

Subtiliter turbatur intellectū
quo puteur diabolus post bes
tiam ⁊ pseudo ꝓphām. quos su
pra solos dixerat dampnatos
mitti in stagnum ignis. Re ue
ra post mille annos dampnatio
nis bestie ⁊ pseudo ꝓphe. Si; om
nes bestie ⁊ integre dixit post
mille annos. quia non pꝰ dāp

BIBLIOTHÈQUE NATIONALE MANUSCRITS R.F.

t recapitulat idem iudicaũ dicturus. Et vidi thronum magñ albũ ⁊ eãdẽ ⁊ sedentem sup eum a cuius a facie fugit terra ⁊ cælum ⁊ locus non ẽ inuentus eis. ⁊ vidi mortuos magnos ⁊ pusillos stantes in conspectu throni ⁊ libri apti sunt: ⁊ alius liber apt⁹ est unus. In throno iudicij figura est. in candore iusticia ẽ. et sedentem sup eum iudicem recognoscẽ dñm nrm ihm xpm. a cuius conspectu fugit ũa ⁊ cælum. Neq; enim tante potestatis iudicium sustinere ꝑualent elementa ⁊ loc⁹ nõ est inuentus eis. Nullus enim locus in loco ante deum. sed tamq̃m nichilum ⁊ inania reputata sunt ei. Sic ostensa forma iudicij. iudicantis q̃ intrate disposita. iudicium ipm agi tum iam dicit. Vidi mortuos magnos ⁊ pusillos stantes in conspectu throni ⁊ libri apti sunt. & alius est apud dñm liber. nisi quia iudicantis ut iuste singulorum opa declarãtur. hos libros nunc testamenta dicit. i. legem ⁊ euangliũ. secũm eñ utrumq; iudicabitur ecclia. Ut ei ue. qui nũc libros requirere nolũt. Ut qui quod in eos gestum erit in futuro: hic merito despiciunt. illic ꝑ libros acrius reꝙrentur. Sã uero ꝑ hec testamenta hoc mundo uiue re disposuerunt. eos in iudicio necesse non habebunt. q. cum fuerint cum xpõ essabit scriptura ⁊ illi ꝑ scẽpturam iudicantur q̃ eas nũc habuisse reꝙrunt. ⁊ alius lib aptus est qui est unus. Liber unus ⁊ unus: dns est. Tunc apiet⁹ ⁊ ostendet⁹ unusquisq; creature sue. cum reddiderit unicuiq; secũm opa sua. Et iudicatus fuit mortuus ex his que scripta sunt in libro: secundum opa sua. Per legem ⁊ eiusdẽ iudicatus fuit: secũm quod ex his fecerunt. Semel inquit locutus ẽ deus duo hec audiui. que duo clarius manifestat dicens. dñm ẽ regnum ⁊ ipse dñabitur gentiũ. duum de regno. Johes uero librum .i. duo audiuit. Johes autem duos intuetur libros: ⁊ in duobus quid ꝯineatur. i. dicit. potestas dei ⁊ tibi dne misericordia. Potestas in iudicando est: mia uero in remunerando. Johes dicit: ⁊ iudicatus fuit mortuus ex his que erant scripta in libris secundũ opa eorum. dauid dicit. qui tu reddes singulis secũm opa. & ꝺ̃ta similitudine dicturus est. qm̃ a iustitia sẽs iste iohes non fugit. sapienter unusquisq; discutiat ⁊ ꝯsideret. Et dedit mare mortuos suos. Mare spãliter mundus iste intelligit. gentes quas xpc in hoc mundo ad iudicium inuenit unitas: ipsi sunt mortui maris. Siue et simpliciter secũm literam. Istud mare possumus hoc loco intelligere. ut et in diem iudicij restituat quos necauit. Et mors ⁊ infern⁹ dederũt mortuos suos. Ipse sunt gentes sepulte. que tunc in monumẽtis in ictu oculi. in ipsa ẽ ne qua in hõ mundo uixerunt. ⁊ et ipso pulũe refurrecturi erunt. Ne quis diceret continuus pelagus ⁊ opus aquis. bestijs deuoratus: non posse refungere. Ideo dedisse mare mor

tuos suos dicat. ⁊ quia nullus effugiet
iudicium dei adiecit. Et mors ⁊ infernus
missi sūt in stagnū ignis. Hic est mors secūda.
qui non est inuentus in libro uite scriptus. missus est in stagnū ignis. Explicit.
Incipit de ciuitate uerbi. in q̄ fine

Et uidi celū nouū ⁊ terrā nouā. Primū enim
celū abiit. ⁊ mare iam nō est. ⁊ ciuitatē sanctam iherlim nouā descendentē de celo a deo. ꝯparatā sicut sponsā ornatā uiro suo. Et audiui uocē magnam de celo dicentē. Ecce tabernaculum dei cum hominibus habitabit cum ipsis. ⁊ ipsi erunt pplm eius. ⁊ ipse deus cum eis erit eorum deus. Et absteget oēm lacrimā ab oculis eorum. Et mors nō erit amplius. ⁊ luctus nō erit. q̄m prima abierūt. Et dixit sedens sup thronum. Ecce noua facio omnia. ⁊ dicit scribe. q̄m sermones isti fideles ⁊ ueri sūt. Et dixit mihi. Ego sum alpha ⁊ .ω. principium ⁊ finis. Ego sitienti dabo aq̄m ex fonte uite gratis. q̄ uincet possidebit hec. ⁊ ero illius deus. ⁊ ipse erit mihi filius. Timidis aūt ⁊ incredulis. ⁊ execrabilibus. ⁊ homicidis. ⁊ fornicatoribus. ⁊ ydolatris cultoribus. ⁊ omnibus mendacibus pars erit in stagno ardente igne ⁊ sulphure. quod est mors secūda. Et uenit unus ex septē plagarum nouissimarum. ⁊ loquutus est mecum dicens. Veni ostendam tibi sponsā uxorem agni. ⁊ abstulit me in spū sup montē altū ⁊ magnum. ⁊ ostendit mihi ciuitatē sanctam iherlim descendentē de celo a deo. habentem claritatem dei. lumināre eius simile lapidi pretiosissimo. sicut lapidi iaspidis sicut crystallum. habentem murū magnum ⁊ altum habentem portas .xii. ⁊ sup portas angulos .xii. ⁊ nomina sup scripta que sūt .xii. tribuum filiorum

ab oriente portę tres. ⁊ ab occidente portę tres. ab aquilone portę tres. ab austro portę tres. ⁊ murus ciuitatis habens fundamenta .xii. ⁊ in ea .xii. nomina apostolorum agni. Et q̄ loquebatur mecum habebat mensuram arundinem auream. ut mensuraret ciuitatem. ⁊ portas eius. ⁊ murum eius. ⁊ ciuitas in quadro posita est. ⁊ longitudo eius q̄nta ⁊ latitudo. ⁊ mensus est ciuitatē stadiorum duodecim. Longitudo ⁊ latitudo eius equalis sunt. Et mensus est murum eius centum quadraginta quatuor cubitorum mensura hominis quod est angeli. Erat autem structura muri eius iaspidis. ciuitas aūt aurum mundum simile uitro mundo. Et fundamenta muri ciuitatis omni lapide pretioso. Fundamentum primum iaspis. secundum saphirus. tertium calcedonius. quartum smaragdus. quintum sardonix. sextum sardius. septimum crysolitus. octauum berillus. nonum topazius. decimum crisoprasus. undecimum iacinctus. duodecimum amatistus. Et duodecim portę duodecim margarite. singillatim ⁊ unaquaq; porta erat ex una margarita. ⁊ platea ciuitatis aurum mundum. tanquam uitrum perspicuum. ⁊ templum non uidi in ea. dominus enim deus omnipotens templum illius est. ⁊ agnus. ⁊ ciuitas non indiget sole neq; luna ut luceat ei. Et ambulabunt gentes per lumen eius usq; in finem. Et reges terre afferent gloriam suam in ea. Et portę eius non claudentur die. ⁊ nox ibi non erit. ⁊ inferent gloriam ⁊ honorem gentium in ea. ⁊ non intrabit in eam quicquam coinquinatum. aut abhominationem ⁊ mendacium. nisi qui scripti sunt in libro uite agni. Et ostendit mihi fluuium aquę uite splendidum tanquam crystallum exiens de throno agni in medio platee eius. Et ex utraq; parte fluminis lignum uite. facies fructus .xii. per singulos menses reddens fructum suum. Et folia ligni nationum curationem gentium. Et omne maledictum non erit adhuc. sed thronus dei ⁊ agni in ea erit. ⁊ serui eius seruient ei. Et uidebunt faciem eius. ⁊ nomen eius in frontibus eorum. ⁊ nox non erit amplius. ⁊ egebunt lumine lucerne ⁊ lumine solis. Quoniam dominus deus illuminabit eos. ⁊ regnabunt in secula seculorum. Amen.
Finit hystoria

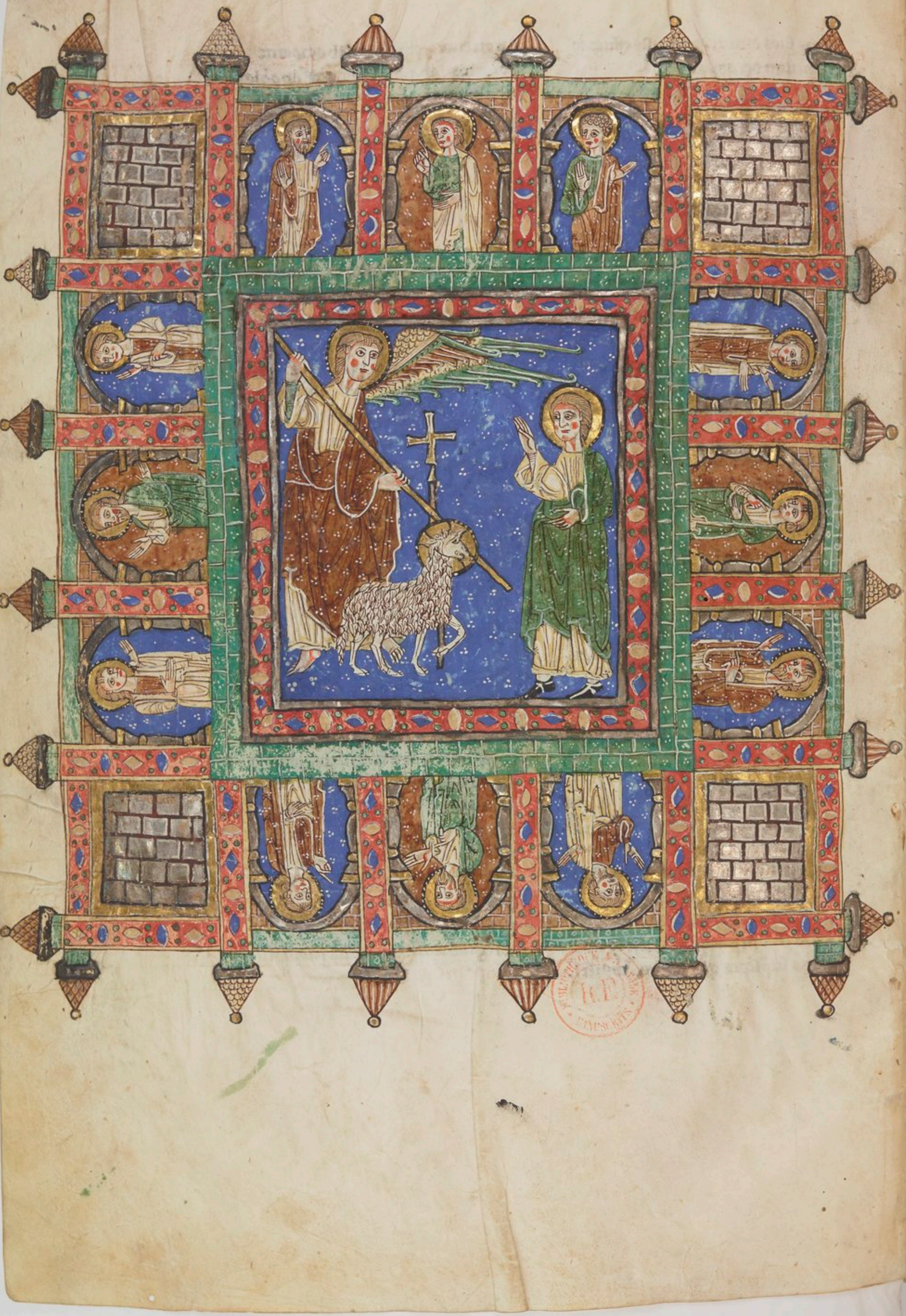

162

Dne ierlm ecclam dicat. et recapitlat a xpi passione usq; in diem quo refurgat. ⁊ cum xpo nupcia celebret. in ecclia. mlier utrumq; tpe nunc presens nunc futurū ⁊ cum qnta glia fulcapiat a xpo. ⁊ separata ab oi malorū incursu plenis declaratur. Recapitlat ab origine dicens. Et uidi celum nouum ⁊ tra nouā. Primū enim celū habuit ⁊ mare iam non erit.

Hec ut ita scribantur. ut ita fiat. ysaia testante cognoscimus. q ex sermone dni loquitur dicens. Ecce ego creo celum nouū ⁊ tram nouā. ⁊ no erit in memoria pora ⁊ non ascendent sup eos. Sed gaudebitis usq; in sempiternū. in his que creo. Celum nouū ē ecclia. Cum ex quo xpc carne assūpsit. celum nouum ⁊ tram nouā creauit. In celo spm dicimus. ⁊ in tra carnem. Prius adam fuerat in aiam uiuentē. sed⁹ adam in spm uiuificantem. Completo tpe ascendit in crucem ⁊ mortuus fuit p totius mundi salute. Cuius exempla sequens ecclia renouatur in cognitione ūitatis de die in diem. p quam renouationem plenus scti. fulgebit in diem iudicij. cum hac carne qua patitur. nā non in tempestate istius scti. sed in gloria renouabitur sic dicat. Et ciuitatem scam ierlm nouam uidi descendentem de celo. a deo cōparatam. sic sponsā ornatā uiro suo. Ierlm celestis mlitudo sanctorū ē. que cum dno dicitur ee uentura. Sicut zacharias ait. Et ue dns deus meus uenier. omnisq; sci eius cū eo. hij pparant eo hymnationē mundam. ⁊ qui hymnant cum eo sic sponsa ornata uiro suo. sic ornati sciunt et nuptias precedent comungendi dno suo. ⁊ in eternum mansuri cum eo. Et audiui uocē magnā de celo dicentē. ecce tabnaculū dei cū hoibus. ⁊ habitabit cum ipsis. ipi ple eius erunt. ⁊ ipse deus cum eis erit eorū deus. ⁊ absterget deus omnē lacrimam ab oculis eorum. ⁊ mors no erit ultra neq; luctus. neq; dolor erit amplius. neq; clamor. que prima fuerunt trāsierunt. Omnia hec spūaliter intelligenda sunt. Jam enim uti in celo esse dicuntur. sic scptum est. Nra enim salus in celis est. unde dnm nrm ihm xpm expectamus. Et dns restituet omnū sibi reddi. quo mundo sanctorū ipsius tabnaculum fiat. ⁊ habitet cum eis in eternum. Et q; eorum dns. ⁊ ipsi sint ppli ei⁹. omnē fletum omnemq; lacrimam ipse auferet de oculis eorū. quos eternis remunerat gaudijs. ⁊ in eterna beatitudine facit esse ppicuos. Et qui sedebat in throno ait. Ecce noua facio omnia Sicut aplus ait. Et ue q̄ in xpo nouacula creatura. sue ⁊ de futuro promissio sit scis altissimi innouentur. ⁊ atq; omnis plenitudo refulgeat. Inde ⁊ aplus dicat. qd mortui resurgent incorrupti. ⁊ sci immutabuntur in gliam. Et dicit scribe. q̄a hec fidelissima sunt ⁊ uera. ⁊ dixit mihi. Ego sum alpha ⁊ ω. principium ⁊ finis. Ego sitienti dabo aquam ex fonte uite gratis. Idest capienti remissionem peccatorum. Fontem baptismi. non solum simplicē noīatur

que sine spū scō ee non potest. quia
et spē sēs nomine aque appellatur in
euangelio. dño clamante et dicente.
Siquis sitit ueniat ad me et bibat.
qui credit in me. flumina aque ui
ue fluent de uentre eius. Et ūgrista
autem exposuit unde diceret. Spū
tus enim erat. Hoc enī dicebat de spi
ritu quem accepturi erant credēn
tes in eum. Sūt; aliud ē aqua sacīmē
ti uisibilis et aliud spē inuisibilis.
Ista abluit corpus et significat qđ fit
in aīa. p illum autem spīm scīm ipsa
aīa mundatur. Spē sēs pro qua re
ad nos mittitur. multis nōibus appel
latur. Spē ideo dicitur. eo qđ nobis
aliqđ sine ad tempus dīm. sine ad scp
turas intelligendas inspirat. Spē
sēs ex ope etiam angelic intelligitur.
eo quod nob inspirando qī admini
strat. Paracletus dicit. eo qđ nos in tri
bulatione consolatur. Paracletus ei
grece. latine consolatio dicitur. Alij
paraclitum latine oratorem uel aduo
catū interpretant. Spē sēs donum dī.
quia nob unicuiq; p mensurā dat.
Spē caritas dī. quia nos in unū co
ungit. Spē sēs columba dī. qr nos
simplices facit. Spē sēs ignis dicit.
quia nos in unum calefacit. Spē
sēs unctio dicitur. qr nos ad predican
dum docet. et ipse est in nob unctio
inuisibilis. Spē sēs digitus dī. quia
in tabulā cordis nīri ūba fue legis scp
sit. sine ut eius operatio uarius cum
patre significetur. Unde et paulus ait.
Hec autem omnia operatur unus atq;
idem spē. dividens singulis p ut uult.
Et unde septiformis nūcupatur. Spūs

ea dona que a diuinitatis eius plenitu
dine particulatim cuiq; ut digni fuīr
consequi meremur. Quia spē nō ē
corpus. et tamē uidī stare. ut spē sit.
Si autem post baptismū in xpō mo
rimur. quod ē spē dei et spirituale sig
nacīm. de his dicit. Quī unus possi
debit hēs et eius dēs et ipse erit ei⁹
filius. et mundis ac et incredibilibus hēs
bibis et hōici dic et uenefícis et idolorum
cultoribus et omnibus mendacibus. pars
erit in stagno ardentis ignis. et sul
phure. quod ē mors secda Et uenit unus
ex septē angelis habentibus septem phi
alas. plenas septem plagarum no
uissimarū. Et plenas dixit phialas. qs
supī in nono libro septem expositiones
effusas. Ut si hic legēs non intelle
xeris. ibi plenissime intelligas. Un
de manifestum ē hunc librum duo
decimum fieri supīoximis recapitu
latum a xpī passione. Et locutus ē me
cum dicēs. Veni ostendā tibi sponsā uxo
rē agni et abstulit me i spū s montē mg
num et altū. Montem magnum et al
tum xpm dicit ppha auctorite. In
illa die erit mons dīni preparatus in
uertice montium. i. supī apl̄os. qui
et ipī montes appellantur. In illa die
qua dicit. i. a xpī passione usq; ad
scīm aduentum eius. que una dies di
citur. de sexto die. quia sex dies operis
est mundī. ita et pro sex mille annis
sex dies exponitur. Et in ista die sexta
mihariij p baptismū et pnīam dem
est. ut qui uixerit usq; in finem filius
dei appelletur. et malefactoribus ignis
etnus quod ē mors secda preparet. Rep
mittitur malorū alio tormentum finem.

Porro ab angelo dicitur. Sustulit me in spū in montem altum. dc si diceret. seruus dei qui nunc ī ecclia spālis factus sum: et in rēplatione constituor? deo me eleuante. Vt ostenderet in ciuita tē scām ierlm descēdere de celo a deo.

Hec ecclia ciuitas in monte constitu ta sponsa agni. quia non ē alia ecclia ī alia ciuitas. quia una est. q̄ semp in pria de celo descendit a deo. q̄ filiū dei imitando in pria: descendē dō in humilitate. Sic enim filius descendit de celo. qui cum in forma dī esset. formam serui assumens: hu miliauit se usq; ad mortem. descēsio filij dei incarnatio eius est. Hec ci uitas cotidie a deo descendit imitan do dm. ī. sequendo uestigia xpi filij dei: ī hanc ciuitatem sponsam dicit agni. Vnde manifestum ē ipam ēe ecclīam. q̄m sic describit dicens. hm̄ tem claritatem dei. Luminare eius la pidi pciosissimo sic lapidi i modū xpalli. Lapis pciosissimus xpc est: hns mu rum magnum ī altum. Sciendum magnope est: q̄ tanto unamq; aiā fit pciosior ante oculos dei. q̄nto pre amore ciuitatis despectior fuerit ante oculos suos. Hinc ad saul dī. Nonne cum parvulus ēes in oculis tuis caput te constituit in tribu israel? de si apte diceret. Magnus in iustit: q̄ despectus eras t̄. Quod uero magnus es ubi: despectus es in. Vnde p. ysaiā dī. Ve qui sapientes estis in oculis ue stris: ī coram uob metipsis prudentes. Tanto g̃ fit unusq̄sq; uili, deo: q̄nto pius fuerit pciosior sibi. q̄nto ppr̄ deum fu erit uilior sibi: tanto pciosior erit an deum. humilia respicit ī alta delon ge agnoscit. Hic mus magnus erat ī altus: qui nunc fuerit despectus. Lu minare dei est cuncta pspicere. sic ad nathanael dī. Sub quadam ficulnea uidi te. ī. ab umbra legis elegi. Vi dit g̃ lapidē pciosissimū. quia humi lia elegit. Infirma enim elegit deus: ut confunderet fortia. Vidit pciosissi mum lapidem deus. cum humana de se abiecta sapientē gratie sue illus tratione respexit. De qua uidelicet anima p. ysaiam dicit. Si separauis pciosum a uili: qi os meum eris. Vi lis quippe est deo mundo presens: p ciosa uo est ei aīa humana. Qui g̃ pciosum a uili separat. quasi os dm̄ uocatur. Qua p eum dns uerba sua exierit qui ab amore psentis se cuilibet q̄ndoq; pot̄ humanam aiam e uellī ī qua testamenta noua docto res adeo usq; pduci sunt: ut ecclia quoq; allegoriarū. in caligine uete ris testamenti scripturarum ī ideo re te subdatur. Hinc portas. xii. ī sup portas angulos. xii. ī noia suplepta: que sc̄ nomina. xii. tribus israel. —

Supradixit enim luminare eius simi le xpallo. hic uero dicit hinc portas. xii. In ysaiā legimus de eadem ci uitate. quod non erit ubi amplius sol ad lucendum p diem. nec splen dor lune illuminabit te: sed erit ti bi dns in lucem sempitnam ī deus tuus in gloriam tuam. Lumen eius simile est lapidi pciosо. sicut lapis iaspidis sicut xpallum. Sicut enim splendor in eo lapide ē. nec extrinsecus irradiatur. sed naturali claritate pla

164

cdum. ita cunctas illa describitur nul
lo fidum fulgore luminari. sed sola
dei manifestat hec illustrari. In xpal
li autē candore baptismi significat
grā ritualē. et habebat murum mag
num et altum. Vt zacharias dicat.
Ego ero ait dns murꝰ ignis in circu
itu. Quod tam magnam tam pcelsā
qm dnm maiestatis ee custodiam.
psentie sue curiatē scām circumda
re munimine. Q d autē dicat hns
portas duodecim. In portis anglis du
odecim et nomina scōrum. que sunt no
mina duodecim tribuum filiorū isrl.
In euangelio legitur dnm de se dicere.
Ego sum hostium. Siquis pme in
trat. ingredit et pascua inuenet. Er
go ianua xpc e. Duodecim uo porte
et. xii. tribꝰ isrl: duodecim apli sunt:
et. xii. yphe. que e eccla in duodena
rioū numero constituta et firmata.
Et hec duodecim porte ad unam por
tam maiorem ueniunt que e xpc.
Ergo ianua xpc e. Principes autem
fidei mre: i. apli. Non ianua sed scōrum
in portis. hoc e in ianuis relegunt.
Vt ostendatur dns ihc xpc omnibꝰ
sēis extitisse ianua unitas. ut in fi
de dīi nri ihu xpi omem patriarcha
rum choroū manifisse significet. Duo
decim angli portarum et. xii. porte
et. xii. fundamenta in quibꝰ nomi
na aplorum agni scōrum dnī: triginta
et sex faciunt. quia uot horis dnm
nrm post passionem suam in sepcro
rerum e iacuisse. Vt ostenderet et an

ws credimꝰ. Et in uno munimu p fi
dem xpi qui e ianua: ad agnitionē
omnipotis dīi puenisse. Nam et ipi apli
et. xii. fundamenta scōrum referuntur.
qz xpc e fundamentum dicente paulo.
Fundamentum enim aliud nemo pot
ponere pter id quod positum e qd e xpc
ihc: et ipli in singulis et singuli in ipo
constant. dns enim dicit. Tu es petrꝰ
et sup hanc petram edificabo eccliam
meam. Et scōrum e in ubis bātissimi
pauli: quod petra erat xpc. Ergo pe
trus ille est cui dns loquebatur. Sup
hanc petram edificabo eccliam meam
. i. sup fidem dīnce incarnationis et re
surrectionis. Quod uo cunctas in qua
dro posita e: in quatuor euāglistarū
ordine sup dīnicam incarnationē edi
ficari notat eccliam p quatuor mundi
partes: sicut dicit. Ab oriente porte tres.
ab aq̄lone porte tres. ab austro porte
tres. ab occidente porte tres. et murꝰ ci
uitatis habens fundamenta. xii. et sup
ea duodeci nomina aplorum agni.
Et quia q̄ternus duodecim sunt. ciui
tas misterium p. iiii. mundi partes sꝰ
episse significat. Cum uo ter duode
cim portas. et xii. anglos. et. xii. noīa
suprascripta diuine signata sex partes. i.
duodecim patriarchas filiorū iacob. et. xii.
yphas. et. xii. aplos. et p omnē mundū
scripta patriarcharum. yphārum et aplo
rum nomina. p legis et euangelij fi
dem confluxisse demonstrat. Per q̄ loq̄
batur mecum habebat mensuram aū
dineam auream. ut mensuraret ciuita

fragilem quidem ℔; auream. In aru
dine fragilitatem humanam intelli
gim⁹. In auro uo sapiam ⁊ ipsa fra
gilitatem mutamur. sic aplc dicit.
Thesaurus in uasis fictilib⁹ hoim.
q̄ enfiram namq; q̄m dicit eccle spi
rualit hoc in omnib⁹ scis intellige.
Et quia murum ignis in ceutu ei⁹
dim ee iam diximꝰ. in arundine
aurea fidem incarnatois dm nri
ihu xpi ee dicamꝰ. q̄ carne fragilita
tis humane assumpt⁹: in exemplo
salutis nob est factus. Cui⁹ ppt pu
ritatem ⁊ impctam oim lucidi
or metallo exprim⁹ corp⁹. Homo est:
set nullus ei similis int filios hom
num extat. ipse solus e p quem n
fiuta fidei ⁊ sce unitatis. ac portarum
mensura ⁊ altitudo mun cognoscit.
Et causas in quadrum posita e. i.
quadriformi eccl̄astarū fide ptingit.
Tame latitudinis. q̄me etiam lon
gitudinis ee narratur. Ut nich in
fide eius enorme. nich additum uel
minutum ee semas. Et longitudo
ei⁹ q̄nta ⁊ latitudo ⁊ mensꝰ e centum
stadiorū. xii. Longitudo ei⁹ et lati
tudo ei⁹ equalis fuit Duodenarius u
le numer⁹ e decuplat⁹. i. centū u
gimi animas sup q̄s spc scs igneis
linguis legim⁹ in unum egregius
descendisse. Cui numero sumcta
xxiiii. semores. centum quadragi
ta quatuor sunt. quem numerum si
legere ⁊ tractare uolueris. in quarto
libro plenissime cognosces. Ex hac
tegritas ppli. p hec duodecim stadia
i. aplorum doctrina ⁊ patriarcharum
⁊ pphatum fides agnoscatur ⁊ opat.
⁊ ipsi dicuntur cubita arundine au
ri mensura. qui eos imitantur p fi
dem ⁊ p opa. Et una mich valet fides
nisi fuerit ⁊ opa adiuncta. Et dicit se
in fide manere ⁊ non opatur: facta de
monum imitatur. ⁊ qui opatur et fi
dem non h. nisi fidem adiunxerit
in uacuum ⁊ fine causa laborat. Sic
dicit. Tanta enim erat longitudo q̄n
ta ⁊ latitudo ei⁹. equalia inuicem. Ni
chil superfluum. nich extrinsecꝰ uem
ens reperit in scis. nich minꝰ in
ueniit in eis. Et d uo dicit duodeci
stadia que finiuntur passib⁹ mille
⁊ quinq; stadijs. q̄d in secretis spūa
liter gemina numer⁹ iste continet
ideamꝰ. In psalmis enim legim⁹
de lege dñi. Ubi qd mandatur i mul
le gnationes. Hunc numerum co
pitum recognoscat. In hoc g numero
toti⁹ spūs plenitudo finitur. Ut
ostendat oium scorum plenitudinē
septiformis spc sci fide solidari. Et
forma in unumb⁹ non in spē comme
nit. dicitur enim spc sapientie. ⁊ in
tellect⁹. spc consilij ⁊ fortitudinis.
spc scientie ⁊ pietatis. ⁊ spc timoris
dñi. Et iuem septiformem pphā de ce
lestib⁹ descendendo magis qua ascen
do numeratur. ⁊ de sapia ad timorē
descendit. ⁊ cum septim sit: inuen
sapientie timor dñi. constat sine du
bio quia ad timore ad sapiam ascen

carnis fons mutat timorem. Ꝑ pha ergo qui de celestib9 ad terrena loque batur. a sapientia cepit 7 descendit ad timorem. S; nos qui a terris ad celestia ascendim9. eosdem grad9 as cendendo numam9. ut a timore ad sapiam puenire ualeam9. Jn mte 7 enim ma ascensionis grad9 ē ti mor dñi. S cals pietas. tertio9 scien tia. quarto9 fortitudo. quinto9 consi lium. sextus intellectus: septimo9 sapientia. C st enim timor dñi in mente. S; qualis timor dñi ē si ei eo pietas non ē. C ui enim misere ri pximo ignorat. qui opari eis tribulationi dissimulat. huius timor ante omnis dei oculos null9 ē: qui non subleuatur a pietate. S; pietas inordinatam mam errare solet: et si forsalle parit. pro negligentia que parenda non sunt. Ꝑ cea enī que ferri gehēne ignib9 possunt: discipline sunt flagello corrigenda S; inordinata pietas cum ꝓximi terit ad eternum intendium ꝓfert. Ut g uera ordinata sit pietas. ad gradum est aliud subleuanda: 7. ad sciam. Ut sciat uel quid ex iustitia flagellet 7 corripiat. 7 quid ex mia diminuat. S; siquis sciat q̄d agere quisq; debeat. tamen uero faciendi non habeat. nec ei prodest. Et ideo dignum est ut sciam mia crescat ad fortitudinē. Ut cum uider quid faciendū ē: hoc fac̄ p for titudinem possit. Ne timore trepid;. 7 pauore collapsa non ualeat que sentit defendere. Ꝑ sepe fortitudo si impuni fuit. 7 min9 omī una cui spectat: ipsa sui ꝓfusione in pricalo ru it. ascendat ergo ad consilium. ut pre uidendo ꝓmuniat omē qd̄ facere for tit̄ potest. S; ee consiliū non potest. si intellectus ibi non ē. quia ibi non intelligit malū qd̄ facientem gūat. quom̄ potest bonum solidare quod adiuuat? Jtaq; a consilio ascendam9 ad intellectum. S; quid sit intellect9 magnoq̄dem acumine ingiter. 7 mo derari se nesciat ꝑ maturitatem. ab intellectu g̃ ascendatur ad sapiam. ut hoc quod acute intellect9 inuenit. sapia mature disponat. Ꝑ hanc septi formem gram os sca. xii. portas eccle siam ꝑ. iiii. partes mundi intrare di cimur. J est ab oriente. ab occidente. aquilone 7 midie. Ꝑ orientale uo por tam ꝓmittis mdaic9 ple ingressus ē: de cui9 carne ille natus est qui sol iustitie uocatur. Ꝑ aquilonis portam gūultas figuratur. que in ꝓfidie sue frigore scripsit. 7 in cui9 corde ille regnauit. qui attestante ꝓpha apud seme ipm dixit. Ponam sedem meam ad aq̄lonem. Ex iudea enī 7 gūultate ficat dem ē: sctitatis culmen extreuit. C uamuis intelligi ꝓ orientē 7 aqui lonem 7 iusti possint 7 pāres. Ori ens quippe non in merito iusti noīan tur. qui fiat in luce fidei ꝑ baptism̄ nati sunt: in innocentia ꝓficiunt. Ꝑ aquilonem uo recte pāres accipim9 qui in mentis frigore dilapsi: sub p̄ cati sui umbra scripserunt. S; quia omnis dei mia etiam tales ad pnitē tiam reuocat ꝓpunctione 7 lacrimis la uat. inuitb9 dicat. 7 usq; ad ꝓfectionis gliam subleuat. non solū ad orientē

centenario numero. ser ꝛ ad aquilonem diamur. dum cum iustis ꝛ peccatores p̄ donā ꝛ p̄miam ad p̄fectionē uenimus. Ergo habere dicitur portā ab aquilone que hr̄ portam ad orientem. quia ꝛ omnes peccatores sic dicuntur utrumq; sicut illi sunt diuites q̄ cadere in p̄cō timuerunt. Vnde et psalmiste uoce p̄ dñm dr̄. Comedere sic̄ panē manducabā. In cinere p̄cōres dixit. In pane iustos. Qui a sic p̄mittes respiciat sicut iustos. Sic̄ sēptuam est de p̄cōrib9. si olim in calcio ꝛ cinere p̄niam egissent. Cinis g̃ sicut panis comeditur. qñ auctoris sui gr̄a p̄ccator p̄ p̄niam sicut innocens reuocatur. Cuncta hec in orientis ꝛ aq̄lonis porta iam dicta sunt non congruit ut ea exponendo replicem9. Notandum tamē nob̄ ē: q̄ in spūali edificio altr̄ aditus ad orientē. alius ad aq̄lonem. atq; alius ad austrum patet. Sicut enim aquilonis frigore peccatores. ita p̄ australem uiam feruentes spūs designantur. quia calore sc̄i spūs accensi: uelut in iudiana luce utrumq; excrescūt. Pateat porta ad orientem. qui p9 fidem nulla uitiorū p̄fundita re diuisi sunt. ut ad gaudia secreta p̄ueniant. Pateat porta ad aquilonē. ut hij qui post inchoationem fidei. caloris ꝛ luminis. in p̄cōrum suorū frigore ꝛ obscuritate dilapsi sunt. p̄ penitentiā p̄nie ad ueniam redeant. ꝛ que erat in eōrum retributionis uere leticia cognoscant. Pateat porta ad iudiem. ut hij qui scis desideriis in utrumq; feruent: spūali intellectu ac tuitione interni gaudij misteria penetrēt.

Inter hec autem queri pot̄. cum q̄tuor hui9 mundi partes sint: cur in edificio hoc nō quatuor sed tres portē esse memorantur. Quod rectum q̄ rendum fuerat. si non spūale sed corporale edificium diuisset. Sc̄a enim eccl̄ia. i. spūale edificium tres solū modo portas hr̄. unde cet fidem. spē. ꝛ caritatem. Vnam ad orientem. aliam ad aq̄lonem: aliam ad iudiem. Porta quippe in oriente ē fides. qua p ipsam lux nascitur in mente. Porta ad aquilonē est spes: q̄ unusquisq; in peccatis positus. si de uenia desperauerit funditus perit. Vnde necesse est: ut qui p suam iniq̄tatem extinctus est. p spem mie reuiuescat. Porta ad iudiem est caritas. qua ign̄e amoris ardet. In iudiana ꝛ eni porta sol in altum ducitur. q̄ p caritatis lumen ꝛ fidei in dei ꝛ p̄simi dilectione subleuatur. Vt in tribus his portis p fidem. spem ꝛ caritatē: ad gaudia sempitna p̄uenitur. Hec q̄ dixi: quia p portam significare dñm. uel p̄dicatores. uel sc̄pturam sacram. uel fidem exposui ꝛ ubicūq; iam hoc libro porta legitur. signa re alius non creditur. Cum enim de una porta diuus loqueretur. unde fides intellecta est. Qui ne una est electorum omnium fides. Cum uero alie porte noiantur. intelligi ora p̄dicatorum possunt: p quorum linguam uera una cognoscitur. ꝛ p quos ascēdi ad sacramentorū spūalium cognitionē. Porro unum stadium qd̄ centum. xl. tribus porrigitur passib9. p̄fectionē sanctorum ꝛ dextre partis fidē

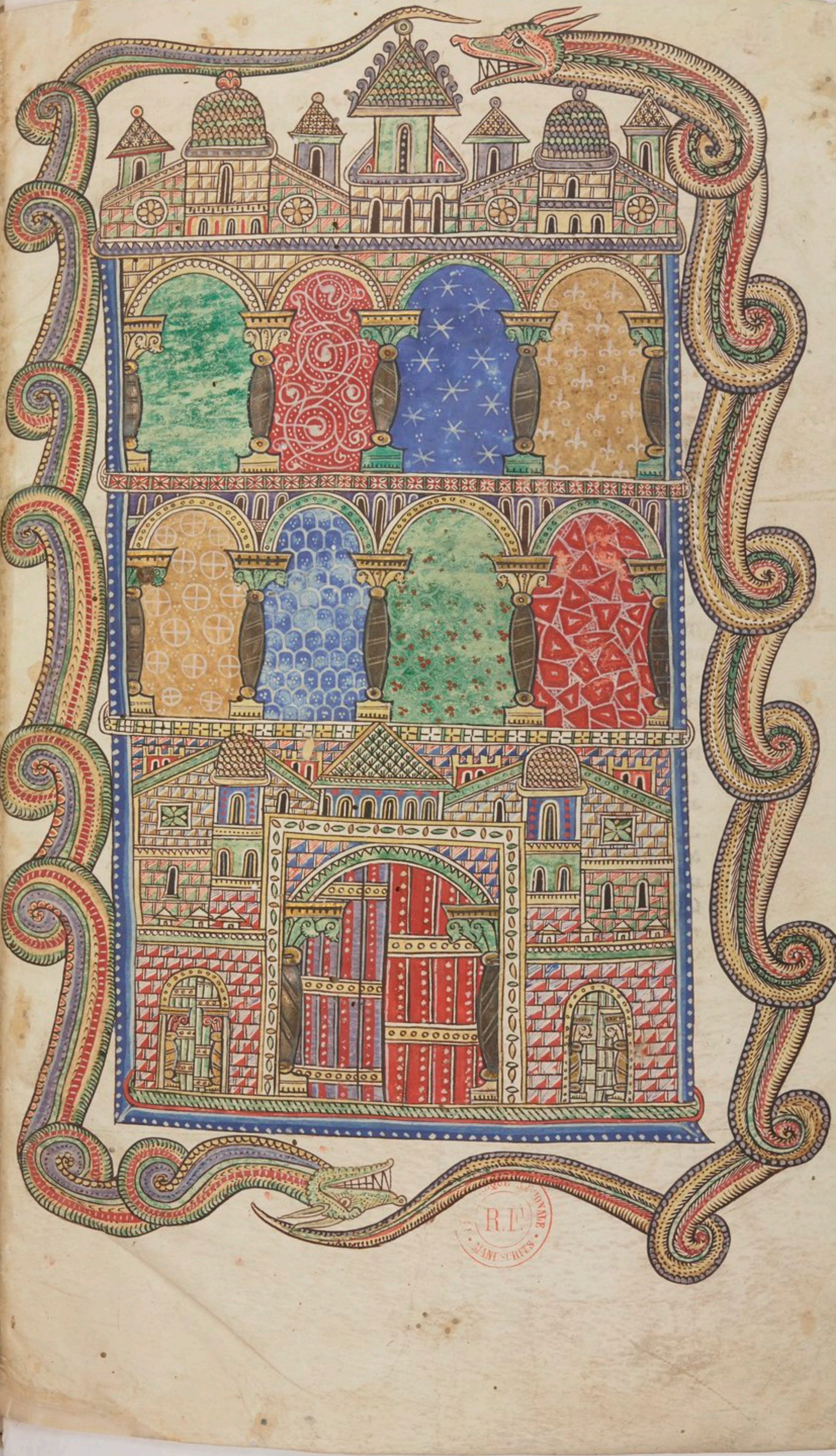

Incipit breuis explanatio apocalipsis

Angelum quem dicit hystorie. cuncta iohi ostendere. que iohes adorans ante pedes cadebat: certissime angelus erat. In primo libri dixerat ipse angelus. cui iohes ante pedes cadere tamquam mortuus. dicat impossibile fuisse se manum suam dexteram sup eum: et audiuit noli timere. Ego sum primus et nouissimus: et fui mortuus: et ecce sum uiuens in secula seculorum. Postea uero ante pedes eius angeli cecidisse memoratur: et hoc in decimo libro plenissime explanauimus. Dicat enim cum cecidi ante pedes eius ut adorarem eum ait michi. Vide ne feceris. conseruus enim tuus sum. et fratrum tuorum habentium testimonium ihu: deum adora. In primo libri dixerat. Ego sum primus et nouissimus: et fui mortuus. In decimo uero libro dicat. Conseruus tuus et fratrum tuorum habentium testimonium ihu. Hic autem in fine libri dicit. Cum audissem eum: cecidi ut adorarem ante pedes angeli qui michi ostendebat hec: et dixit michi. Conseruus tuus sum et fratrum tuorum seruantium seruantium sermonem libri huius: deum adora. Ad & quod supra dixerat repetunt. ostenditur angelum missum esse in figura dni et ecclie. cum et ibi dicat. Ego sum ihc. misi angelum meum testificare hec in ecclijs. Nam testimonium ihu est: spes yhie. & c

quid enim spes dei yhie dixit. testimonium est ihu. quia hab; ihc testimonium a lege et yphis. Sic et lector ex uoce dni in ecclia legit. Ego sum dns deus ur. & ui cum hec dicat non p se set pro dno dicat: i tamen quasi pro se dicat: et un tatus regulam non deserit. Ita intelligendum est: dixisse angelum iohi. & d ante dixit ne signaueris uba yphie hui! duobus locis. duobus modis intelligendum e. Supra in primo libro dictum est: signa que locuta sunt septem tonitrua: et ne ea scripseris. Hic uero in fine libri dicit. Ne signaueris uba yphie libri huius. tempus enim prope est. qui iniustus est iniuste faciat adhuc: et sordidus sordescat adhuc: Iusti sunt pro quos dixerat. signa que locuta sunt septem tonitrua. de si diceret. Legant libros et non intelligant: qui in sordibus iniuste. De scis dicit. Iustus iustificetur faciat adhuc: et sc sc[illegible]cetur adhuc. Iusti sunt pro quos in fine libri dixit. Ne signaueris uba yphie huius. de si apte dicerit. Iusti legant libros et intelligant: et quod intellexerint faciant. quia iusti sunt. et. fine macula sunt: et in carnate sunt. et ideo in sanctate crescant adhuc. Idest contrario sordidi. pro qua re in sordibus iniuste. Legentes non intelligunt. set in sordibus crescant. et impietatem suam impleant adhuc in eo quod amant. Dicit ante hec intelligenda sunt: de primo

BIBLIOTHEQUE NATIONALE MANUSCRITS R.F.

fon 168. of 05. Lat 10 folio manuscrito

167

167